

Bruselj, 17. september 2024
(OR. en)

13013/24

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0162(COD)

CODEC 1747
FIN 754
PE 198

INFORMATIVNI DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (prenovitev) – izid prve obravnave v Evropskem parlamentu in postopek za popravke (Strasbourg, 14. marec 2024, in Strasbourg, 17. september 2024)

I. UVOD

V skladu z določbami člena 294 PDEU in Skupno izjavo o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja¹ so se Svet, Evropski parlament in Komisija večkrat neuradno sestali, da bi dogovor o tem zakonodajnem aktu dosegli v prvi obravnavi.

Evropski parlament naj bi² za zadevni akt, o katerem je v prejšnji sestavi sprejel stališče v prvi obravnavi, v novi sestavi izvedel postopek za popravke³.

¹ UL C 145, 30.6.2007, str. 5.

² 10078/24.

³ Člen 251 Poslovnika Evropskega parlamenta.

II. GLASOVANJE

Evropski parlament je na seji 14. marca 2024 sprejel spremembo 179 (brez pravnolingvistične revizije) predloga Komisije in spremembe 180 do 182 zakonodajne resolucije, ki vsebuje izjave, ki predstavljajo stališče Evropskega parlamenta v prvi obravnavi. To stališče odraža začasni dogovor institucij.

Potem ko je sprejeto besedilo dokončno oblikovala pravnolingvistična služba, je Evropski parlament 17. septembra 2024 odobril popravek stališča, sprejetega v prvi obravnavi.

Po navedenem popravku bi moral biti Svet pripravljen odobriti stališče Evropskega parlamenta iz priloge⁴ k temu dopisu, s čimer bi se za obe instituciji zaključila prva obravnava.

Akt bi bil nato sprejet v besedilu, ki ustreza stališču Evropskega parlamenta.

⁴ Besedilo popravka je v prilogi. Vključeno je v prečiščeno besedilo, pri čemer so spremembe predloga Komisije označene s krepkim in poševnim tiskom, znak „■“ pa označuje črtano besedilo.

P9_TA(2024)0163

Finančna pravila, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (prenovitev)

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2024 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (prenovitev) (COM(2022)0223 – C9-0179/2022 – 2022/0162(COD))

(Redni zakonodajni postopek – prenovitev)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2022)0223),
- ob upoštevanju členov 294(2) in 322(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije ter člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C9-0179/2022),
- ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju mnenja Računskega sodišča z dne 31. oktobra 2022¹,
- ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 28. novembra 2001 o bolj sistematičnem ponovnem sprejemu pravnih aktov²,
- ob upoštevanju pisma Odbora za pravne zadeve z dne 25. aprila 2023, naslovljenega na Odbor za proračun in Odbor za proračunski nadzor v skladu s členom 110(3) Poslovnika,
- ob upoštevanju začasnega dogovora, ki ga je odobril pristojni odbor na podlagi člena 74(4) Poslovnika, in zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 20. decembra 2023, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju skupnih razprav Odbora za proračun in Odbora za proračunski nadzor v skladu s členom 58 Poslovnika,
- ob upoštevanju členov 110 in 59 Poslovnika,
- ob upoštevanju mnenja Odbora za regionalni razvoj,
- ob upoštevanju pisma Odbora za industrijo, raziskave in energetiko,

¹ UL C 446, 24.11.2022, str. 26.

² UL C 77, 28.3.2002, str. 1.

- ob upoštevanju poročila Odbora za proračun in Odbora za proračunski nadzor (A9-0180/2023),
- A. ker po mnenju posvetovalne skupine pravnih služb Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije predlog ne predvideva bistvenih sprememb, razen tistih, ki so v njem opredeljene kot take, in ker je ta predlog, kar zadeva kodifikacijo nespremenjenih določb prejšnjih obstoječih besedil skupaj z njihovimi spremembami, zgolj kodifikacija obstoječih besedil brez vsebinskih sprememb;
 - 1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju in kakor je bilo prilagojeno v skladu s predlogi posvetovalne skupine pravnih služb Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije;
 - 2. odobri skupno izjavo Evropskega parlamenta in Sveta, priloženo tej resoluciji, ki bo objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*;
 - 3. odobri skupno izjavo Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije, priloženo tej resoluciji, ki bo objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*;
 - 4. se seznanja z izjavama Komisije, priloženima tej resoluciji;
 - 5. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
 - 6. naroči svoji predsednici, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi 14. marca 2024 z namenom sprejetja Uredbe (EU, Euratom) 2024/... Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (prenovitev)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 322(1) navedene pogodbe v povezavi s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in zlasti člena 106a Pogodbe Euratom,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Računskega sodišča¹,

I

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom²,

ob upoštevanju naslednjega:

¹ *UL C 466, 24.11.2022, str. 26.*

² Stališče Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2024.

- (1) Potrebni je več sprememb Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta³. Zaradi jasnosti in **pravne varnosti** bi bilo treba navedeno uredbo prenoviti.
- (2) Ta uredba določa finančna pravila, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (v nadaljnjem besedilu: proračun) v smislu člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), in ne ureja ali vpliva na izvajanje omejevalnih ukrepov, sprejetih na podlagi PDEU in Pogodbe o Evropski uniji (PEU), tudi v okviru izvrševanja proračuna.
- (3) Ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih pri izvajanju finančnih pravil, ki se uporabljajo za proračun, in po sprejetju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093⁴ bi bilo treba uvesti nekatere ciljno usmerjene spremembe, da bi ta finančna pravila uskladili z novim pravnim okvirom, jih prilagodili potrebam učinkovitega kriznega upravljanja in izboljšali zaščito finančnih interesov Unije. Poleg tega bi bilo treba izvesti ciljno usmerjene poenostavitve, tehnične posodobitve in popravke.

³ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (**UL L 193, 30.7.2018, str. 1**).

⁴ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (**UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11**).

- (4) Po sprejetju Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 bi bilo treba nadomestiti sklicevanja na temeljne akte, sklice na Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053⁵, Uredbo Sveta (EU, Euratom) 2021/768⁶ in Medinstitucionalni sporazum z dne 16. decembra 2020 o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev⁷, pa dodati sklicem, ki se uporabljajo v tej uredbi.
- (5) Zaradi jasnosti **bi bilo treba** vsa sklicevanja na razveljavljeno Uredbo (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta⁸ **nadomestiti** s sklicevanji na Uredbo (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta⁹.
- (6) Zaradi pravne varnosti bi bilo treba popraviti več navzkrižnih sklicevanj.
- (7) Treba je bolje upoštevati posebno naravo in delovanje rezervacij za finančne obveznosti in proračunska jamstva. Nekatere opredelitve in pravila o proračunskih jamstvih, proračunskih obveznostih, pravnih obveznostih, odobritvah plačil, prejemnikih in objavi informacij o prejemnikih bi bilo zato treba prilagoditi. Dodati bi bilo treba opredelitev obdobja oblikovanja rezervacij za finančne obveznosti. Poleg tega bi bilo treba posodobiti opredelitve pojmov, da bi odražale zlasti spremembe pravil o javnem naročanju in uvedbo pravil o nefinančnih donacijah.
- (8) Za večjo preglednost prejemnikov sredstev Unije, ki so nevladne organizacije, bi bilo treba uvesti opredelitev nevladnih organizacij, ki bi določala merila za njihovo

⁵ Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).

⁶ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2021/768 z dne 30. aprila 2021 o določitvi izvedbenih ukrepov za sistem virov lastnih sredstev Evropske unije ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 608/2014 (UL L 165, 11.5.2021, str. 1).

⁷ UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.

⁸ Uredba (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 8, 12.1.2001, str. 1).

⁹ **Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).**

identifikacijo. Poleg tega bi morali vložniki vlog za nepovratna sredstva prijaviti svoj pravni status, vključno s tem, ali so nevladne organizacije.

- (9) V to uredbo bi bilo treba vključiti sklic na splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna iz Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰. Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 je temelj pravnega okvira za izvrševanje proračuna.
- (10) ***Bistveno je, da države članice in Komisija pri izvrševanju proračuna zagotovijo skladnost z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in spoštujejo vrednote Unije iz člena 2 PEU.***
- (11) ***Ta uredba bi morala odredbodajalcem omogočiti, da v skladu s pravili za posamezni sektor po potrebi sprejmejo ustrezne ukrepe in ukrepajo, da bi zaščitili proračun, na primer z začasno ustavitvijo plačil, kadar dejstvo, da država članica ne spoštuje ustrezne vrednote in temeljne pravice Unije, vpliva na izvajanje ukrepa, ki se financira iz sredstev Unije.***
- (12) Ohraniti bi bilo treba temeljna proračunska načela. Obstoječa odstopanja od teh načel za posamezna področja, kot so raziskave, zunanje delovanje in strukturni skladi, bi bilo treba pregledati in čim bolj poenostaviti, pri čemer bi bilo treba upoštevati, ali so še relevantna, kakšna je njihova dodana vrednost za proračun in kakšno breme nalagajo deležnikom.

¹⁰ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1).

- (13) Pravila o prenosu odobritev bi morala biti predstavljena na bolj jasen način in treba bi bilo razlikovati med samodejnimi in nesamodejnimi prenosi. Zadevne institucije Unije bi morale Evropskemu parlamentu in Svetu zagotavljati informacije tako o samodejnih kot o nesamodejnih prenosi.
- (14) Prenos in poraba zunanjih namenskih prejemkov za naslednike posameznega programa ali dejavnosti bi morala biti dovoljena z namenom učinkovite uporabe teh sredstev. Obstajati bi morala možnost, da se notranji namenski prejemki lahko prenesejo samo v naslednje proračunsko leto, razen če ta uredba določa drugače.
- (15) Po sprejetju Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 in z njo povezanih temeljnih aktov bi bilo treba nekatera pravila v zvezi s proračunskimi načeli, zlasti glede razveljavitve in prenosa, sprostitev obveznosti in ponovne razpoložljivosti odobritev, ki ustrezajo sprostitev obveznosti, določena v uredbah (EU) 2021/1060¹¹ in (EU) 2021/2116¹² Evropskega parlamenta in Sveta ■ vključiti v to uredbo.

¹¹ Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

¹² Uredba (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 187).

- (16) V zvezi z notranjimi namenskimi prejemki bi moralo biti dovoljeno financiranje novih projektov gradnje s prejemki iz oddaje in prodaje zgradb. V ta namen bi bilo treba takšne prejemke šteti za notranje namenske prejemke, ki se lahko prenesejo, dokler niso v celoti porabljeni.
- (17) Zaradi poenostavitve in boljše uskladitve časovnega okvira prispevkov držav članic z ustreznimi potrebami po plačilih bi bilo treba vse dodatne finančne prispevke držav članic za ukrepe in programe Unije, vključno s prostovoljnimi prispevki, obravnavati enako in jih šteti za zunanje namenske prejemke.
- (18) Za večjo preglednost **in prepoznavnost** pri prikazu informacij o namenskih prejemkih in hkratno **ohranitev vsebine predhodno zagotovljenih informacij**, bi bilo treba v prilogi, ki je sestavni del proračuna, zagotoviti podrobne informacije o ocenjenem znesku **notranjih in** zunanjih namenskih prejemkov, ki bodo prejeti, in predvideni dodelitvi za ustrezne proračunske postavke. **Poleg tega je primerno pojasniti zahteve glede poročanja o izvrševanju notranjih in zunanjih namenskih prejemkov v predhodnem letu. To bo zagotovilo, da bodo vse informacije o izvrševanju namenskih prejemkov in napovedi namenskih prejemkov, ki jih je treba prejeti, predstavljene na jasn in dostopen način.**

- (19) Pravila o prerazporeditvah, za katere veljajo posebne določbe, bi bilo treba posodobiti, da bi se upoštevala rezerva za solidarnost in nujno pomoč, vzpostavljena v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2020/2093. Poleg tega bi bilo treba izvesti prilagoditve, da bi se upoštevalo dejstvo, da predlogi sprememb proračuna niso več potrebni za uporabo rezerve za solidarnost in nujno pomoč.
- (20) Institucije Unije bi morale imeti možnost sprejeti kakršno koli donacijo v korist Unije.
- (21) Da se omogoči hiter odziv v izjemnih okoliščinah, bi morala imeti Komisija možnost, da sprejme donacije v naravi, ne glede na njihovo vrednost, kadar so take donacije namenjene humanitarni pomoči, nujni pomoči, civilni zaščiti ali pomoči za krizno upravljanje. Za zagotovitev ustreznih zaščitnih ukrepov bi morala Komisija take donacije sprejeti le, kadar je njihov sprejem v skladu z načeloma dobrega finančnega poslovanja in preglednosti, ne povzroča nasprotij interesov, ne škoduje podobi Unije ***in ne škoduje ali ogroža varnosti ali javnega reda Unije ali držav članic***. Donator v trenutku sprejema ne bi smel biti v eni od situacij za izključitev v okviru sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev ter ne bi smel biti evidentiran kot izključen v ustrezni podatkovni zbirki. ***Kadar Komisija sprejme donacijo, bi moral odgovorni odredbodajalec informacije o tem zagotoviti v svojem letnem poročilu o dejavnostih.***

- (22) Uvesti bi bilo treba določbo, na podlagi katere bi lahko pravna oseba s sredstvi v naravi sponzorirala dogodek ali dejavnost za namene promocije ali družbene odgovornosti gospodarskih družb.
- (23) Pojasniti bi bilo treba pojem smotrnosti v povezavi s proračunom. Smotrnost bi bilo treba povezati neposredno z uporabo načela dobrega finančnega poslovanja. Opredeliti bi bilo treba tudi načelo dobrega finančnega poslovanja ter vzpostaviti povezavo med zastavljenimi cilji in kazalniki smotrnosti, rezultati ter gospodarnostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo porabe odobritev. Zaradi pravne varnosti bi bilo treba opredeliti terminologijo v zvezi s smotrnostjo, zlasti učinek in rezultate, pri tem pa se izogibati navzkrižjem z obstoječimi okviri smotrnosti različnih programov.
- (24) *Zaradi horizontalnega cilja vključevanja načela enakosti spolov, ciljev za spremljanje porabe in uspešnosti za podnebne ukrepe ter odhodkov, ki prispevajo k zaustavitvi in obrnitvi trenda upadanja biotske raznovrstnosti, bi bilo treba uvesti posebne kazalnike smotrnosti za proračun, da bi spremljali porabo za enakost spolov ter porabo za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter za zaščito biotske raznovrstnosti. Taki kazalniki bi morali biti jedrnat in sorazmerni, preprečevati prekrivanja, biti številčno omejeni in ne bi smeli povzročati prevelikega upravnega bremena. Temeljiti bi morali na učinkoviti, pregledni in celoviti metodologiji ter po potrebi na splošno priznanih znanstvenih dokazih. Kadar je to primerno, bi bilo treba podatke, zbrane v zvezi s takimi kazalniki, razčleniti po spolu in zbirati tako, da se omogoči združevanje takih podatkov v vseh ustreznih programih.*

- (25) Glede na pomen obravnavanja podnebnih in okoljskih izzivov in za zagotovitev, da izvrševanje proračuna prispeva k doseganju evropskega zelenega dogovora iz sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru, ***podnebnih in energetskih ciljev Unije ter podnebne nevtralnosti do leta 2050***, bi bilo treba pojem smotrnosti v zvezi s proračunom razširiti, da bi vključeval trajnostno izvajanje programov in dejavnosti, ki ne bi oviralo doseganja okoljskih ciljev blažitve podnebnih sprememb, prilagajanja podnebnim spremembam, trajnostne rabe in varstva vodnih in morskih virov, prehoda na krožno gospodarstvo, preprečevanja in nadzorovanja onesnaževanja ter varstva in obnove biotske raznovrstnosti in ekosistemov.
- (26) ***Pomembno je spodbujati socialne pravice ter poštene delovne pogoje in pogoje zaposlovanja v skladu z evropskim stebrom socialnih pravic in členom 9 PDEU. Kadar je to izvedljivo in primerno, bi morale Komisija in države članice pri izvajanju programov in dejavnosti, ki se financirajo iz proračuna, spoštovati ustrezno veljavno nacionalno pravo, pravo Unije, konvencije Mednarodne organizacije dela (MOD) in kolektivne pogodbe.***

- (27) V skladu z Medinstitucionalnim sporazumom z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje¹³, bi morala biti zakonodaja Unije visoke kakovosti in bi se morala osredotočiti na področja, na katerih ima največjo dodano vrednost za državljane, ter kar najbolj učinkovita in uspešna pri doseganju skupnih ciljev politik Unije. Uvedba ocenjevanja za obstoječe in nove programe porabe proračunskih sredstev ter dejavnosti s precejšnjo porabo proračunskih sredstev lahko prispeva k doseganju teh ciljev.
- (28) Da bi se uresničila zaveza Komisije, da bo privzeto digitalna ter da bo spodbujala učinkovitejše in kakovostnejše kontrole in revizije s povečanjem ravni zagotovila ob hkratnem znižanju stroškov, je primerno uvesti izrecno sklicevanje na uporabo digitalnih orodij in nastajajočih tehnologij, kot so strojno učenje, robotizirana avtomatizacija procesov, podatkovno rudarjenje in umetna inteligenca.

¹³ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (29) Za boljšo zaščito proračuna pred **nepravilnostmi, med drugim** goljufijami, korupcijo, nasprotji interesov **in** dvojnim financiranjem ■ bi bilo treba uvesti standardizirane ukrepe za zbiranje, primerjavo in združevanje informacij o prejemnikih sredstev Unije. Za učinkovito preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in odpravljanje goljufij ali odpravo nepravilnosti je treba zlasti imeti zmožnost, da se identificirajo fizične osebe, ki imajo končno neposredno ali posredno korist od financiranja Unije ali zlorabe tega financiranja. Elektronsko evidentiranje in shranjevanje podatkov o prejemnikih sredstev Unije, vključno z njihovimi dejanskimi lastniki, kot so opredeljeni v členu 3, točka 6, Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴, ter redno dajanje teh podatkov na voljo v enotnem integriranem in interoperabilnem informacijskem sistemu in sistemu spremljanja, ki vključuje enotno orodje za podatkovno rudarjenje in oceno tveganja (v nadaljnjem besedilu: enotni integrirani informacijski sistem), ki ga zagotovi Komisija, bi morali olajšati ocenjevanje tveganja za namene izbora, dodeljevanja, finančnega poslovanja, spremljanja, preiskovanja, kontrole in revizije ter prispevati k učinkovitemu preprečevanju, odkrivanju in odpravljanju **nepravilnosti, med drugim** goljufij, korupcije, nasprotij interesov in dvojnega financiranja, ter nadaljnjem ukrepanju v zvezi z njimi ■. Pravila o evidentiranju, shranjevanju, prenosu in obdelavi podatkov bi morala biti v skladu z veljavnimi pravili o varstvu podatkov. **Enotni integrirani informacijski sistem bi bilo treba razviti, da bi se izognili dvojnemu poročanju in zmanjšali upravno breme za države članice in druge izvajalske subjekte.** Komisija bi morala **delovati kot upravljavec in** biti odgovorna za razvoj, upravljanje in nadzor enotnega integriranega informacijskega sistema. ■ Države članice, **preiskovalni, kontrolni in revizijski organi Unije, vključno z Evropskim uradom** za boj proti goljufijam (OLAF), **Računskim sodiščem in Evropskim javnim tožilstvom (EJT)**, bi morali imeti ■ dostop do teh podatkov **pri izvajanju njihovih pristojnosti. Tak dostop bi moral upoštevati načeli potrebnosti in sorazmernosti. Podatki, ki so na voljo prek enotnega integriranega informacijskega sistema, bi morali biti v okviru**

¹⁴ Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (UL L 141, 5.6.2015, str. 73).

postopka razrešnice Komisiji na voljo Evropskemu parlamentu in Svetu za vsak primer posebej, in sicer v obsegu, ki je potreben in sorazmeren z izvajanjem njunih pristojnosti.

- (30) *Enotni integrirani informacijski sistem bi moral temeljiti na interoperabilnosti, pri čemer bi bilo treba iz tega sistema pridobiti najnovejše informacije in podatke o prejemnikih sredstev Unije in jih vanj prenesti samodejno, po možnosti v realnem času, med drugim s pomočjo ustreznih nacionalnih podatkovnih zbirk, notranjih sistemov ustreznih nacionalnih organov, upravljavskih in plačilnih organov, nacionalnih podatkovnih zbirk o javnih naročilih in razpisih, javno dostopnih podatkov ter podatkov iz drugih podatkovnih zbirk Komisije, s čimer bi zagotovili celovitost in popolnost informacij in podatkov.*
- (31) *Enotni integrirani informacijski sistem bi moral biti zasnovan in vzpostavljen tako, da bi omogočal združevanje ustreznih informacij v zvezi z istimi prejemniki v različnih programih financiranja Unije. Uporabljati bi moral samo kazalnike tveganja, ki so objektivni, sorazmerni in potrebni za oceno tveganja ter temeljijo na zanesljivih informacijah in virih podatkov, po možnosti posodobljenih v realnem času. Zasnovan bi moral biti tako, da se uporablja v skladu s splošnimi načeli varstva podatkov, vključno z načeloma najmanjšega obsega in omejitve hrambe podatkov, ki veljata za obdelavo osebnih podatkov.*
- (32) *Za zagotovitev, da funkcije enotnega integriranega informacijskega sistema še naprej potekajo v skladu z visokimi standardi, bi bilo treba, kjer je to izvedljivo, izvajati nekatere dejavnosti in ukrepe, med drugim prilagoditev podatkovnih polj ustreznim nacionalnim informacijskim sistemom in podatkovnim zbirkam ter informacijskim sistemom in podatkovnim zbirkam Komisije, pri čemer je treba za namene orodja za podatkovno rudarjenje in oceno tveganja poskrbeti za dodatke, vključno z navedbo edinstvene identifikacijske oznake operacij; povezavo ustreznih nacionalnih informacijskih sistemov in podatkovnih zbirk z enotnim integriranim informacijskim sistemom za avtomatično izmenjavo informacij; omogočanjem uporabnikom, da prilagodijo in združijo kazalnike tveganja ter njihove ponderje glede na potrebe in posebnosti sklada Unije, programa ali države; uporabo umetne inteligence za analizo in razlago podatkov; omogočanjem več možnosti*

uporabnikom pri uporabi funkcij iskanja in filtriranja; pomočjo uporabnikom pri razlagi in uporabi podatkov in rezultatov ter usposabljanjem o uporabi enotnega integriranega informacijskega sistema, ocenjevanju tveganj in njihovem upoštevanju pri preverjanjih in revizijah.

- (33) V skladu z načelom preglednosti, določenim v členu 15 PDEU, institucije Unije delujejo čim bolj odprto. V zvezi z izvrševanjem proračuna uporaba tega načela predvideva, da bi morali biti državljani seznanjeni s tem, kje in v katere namene Unija porablja sredstva. Takšne informacije spodbujajo demokratično razpravo, prispevajo k udeležbi državljanov v procesu sprejemanja odločitev Unije, krepijo institucionalni nadzor in pregled nad odhodki Unije ter prispevajo k spodbujanju njene verodostojnosti. Komuniciranje bi moralo biti bolj ciljno usmerjeno in bi moralo biti usmerjeno v večanje prepoznavnosti prispevka Unije med državljani. Taki cilji bi se morali dosegati z objavo, če je le mogoče s pomočjo sodobnih komunikacijskih orodij, ustreznih informacij o vseh prejemnikih sredstev, ki se financirajo iz proračuna, ob upoštevanju legitimnih interesov teh prejemnikov do zaupnosti in varnosti, v primeru fizičnih oseb pa pravice do zasebnosti in varstva njihovih osebnih podatkov. V skladu z načelom sorazmernosti bi morale institucije Unije pri objavi informacij zato uporabiti selektivni pristop. Odločitve o objavi bi morale temeljiti na ustreznih merilih, da bi bile podane informacije smiselne.
- (34) Brez poseganja v pravila o varstvu osebnih podatkov bi si bilo treba prizadevati za kar največjo možno preglednost, kar zadeva informacije o prejemnikih. Informacije o prejemnikih sredstev Unije bi bilo treba objaviti na *centraliziranem in* posebnem spletnem mestu institucij Unije, kot je sistem finančne preglednosti, *morale pa bi biti tudi enostavno dostopne s pomočjo ustreznih in varnih tehničnih rešitev*. Zahteve glede objave bi morale zajemati vse načine izvrševanja proračuna, tudi s strani drugih institucij in organov Unije. ■
- (35) Komisija bi morala imeti možnost posrednega izvrševanja proračuna prek organizacij države članice. Zaradi pravne varnosti je organizacijo države članice ustrezno opredeliti kot subjekt s sedežem v državi članici, ki je subjekt javnega prava oziroma subjekt zasebnega prava, ki ga ta država članica pooblasti za opravljanje javne storitve in mu zagotovi ustrezna finančna jamstva. Finančno podporo, ki jo država

članica zagotavlja takšnim subjektom zasebnega prava v skladu z obstoječimi zahtevami prava Unije v obliki, o kateri odloči ta država članica in ki ne zahteva nujno bančnega jamstva, bi bilo treba šteti za ustrezna finančna jamstva.

- (36) Osebni podatki fizičnih oseb ne bi smeli biti javno dostopni dlje od obdobja, v katerem prejemnik uporablja prejeta sredstva, in bi jih bilo zato treba po dveh letih odstraniti.
- (37) V večini primerov, ki jih zajema ta uredba, se objava nanaša na pravne osebe. Kadar gre za fizične osebe, bi morala objava osebnih podatkov spoštovati načela sorazmernosti med velikostjo dodeljenega zneska in potrebo po nadzoru najustreznejše porabe sredstev. V takšnih primerih je objava regije na ravni 2 po skupni klasifikaciji statističnih teritorialnih enot (v nadaljnjem besedilu: raven NUTS) skladna s ciljem objave informacij o prejemnikih in zagotavlja enako obravnavanje med državami članicami različnih velikosti ter spoštuje pravico prejemnikov do zasebnega življenja in zlasti varstva njihovih osebnih podatkov.
- (38) Zaradi pravne varnosti in v skladu z načelom sorazmernosti bi bilo treba določiti, v katerih okoliščinah se te informacije ne bi smele objaviti. Na primer ne bi se smele objaviti informacije glede štipendij ali drugih oblik neposredne pomoči, plačane fizičnim osebam, ki jo najbolj potrebujejo, določenih naročil zelo nizke vrednosti ali finančne podpore iz finančnih instrumentov ali prek proračunskih jamstev, ki je nižja od določene mejne vrednosti, ali v primerih, v katerih razkritje ogroža pravice in svoboščine vpletenih posameznikov, kot jih varuje Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, ali škodi poslovnim interesom prejemnikov. Vendar za nepovratna sredstva ne bi smelo biti nobenega posebnega izvzetja od obveznosti objave informacij na podlagi posebnega praga, da se ohrani trenutna praksa in se omogoči preglednost.

- (39) Kadar so osebni podatki prejemnikov objavljeni za namene preglednosti v zvezi s porabo sredstev Unije in nadzorom nad postopki dodeljevanj, bi morali biti ti prejemniki obveščeni o takšni objavi ter o svojih pravicah in postopkih, ki se uporabljajo za uveljavljanje teh pravic v skladu z uredbama (EU) 2018/1725 in (EU) 2016/679¹⁵ Evropskega parlamenta in Sveta.
- (40) Da bi bilo mogoče zagotoviti spoštovanje načela enakega obravnavanja med vsemi prejemniki, bi bilo treba objavo informacij, povezanih s fizičnimi osebami, objaviti tudi v skladu z obveznostjo držav članic, da zagotovijo visoko stopnjo preglednosti naročil, ki presegajo mejne vrednosti, določene v Direktivi 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶.
- (41) V primeru posrednega in deljenega upravljanja bi morale informacije o prejemnikih in končnih prejemnikih na razpolago dati osebe, subjekti ali imenovani organi, ki izvršujejo sredstva Unije. V primeru deljenega upravljanja bi morale biti informacije objavljene v skladu s pravili za posamezni sektor. Države članice, ki prejemajo sredstva Unije in jih izvršujejo v okviru neposrednega upravljanja, bi morale dati na razpolago informacije o svojih prejemnikih v skladu s to uredbo. Komisija bi morala dati na razpolago informacije o enotnem spletnem mestu, vključno z navedbo svojega naslova, na katerem je mogoče najti informacije o prejemnikih in končnih prejemnikih.

¹⁵ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

¹⁶ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

- (42) Za povečanje berljivosti in preglednosti podatkov o finančnih instrumentih, ki se izvršujejo v okviru neposrednega in posrednega upravljanja, je ustrezno združiti vse obveznosti poročanja v en sam delovni dokument, ki se priloži predlogu proračuna.
- (43) Za zagotovitev preglednosti, preprečevanje *nekaterih podvajanj* in uskladitev časovnega okvira poročanja z razpoložljivostjo ustreznih podatkov *in hkrati za zagotovitev, da se nobena informacija ne izgubi*, bi bilo treba informacije o proračunskih jamstvih, skupnem skladu za rezervacije in pogojnih obveznostih, *kritih z zgornjo mejo lastnih sredstev*, zbrati v okviru teh treh kategorij in jih celovito predstaviti v ustreznih poročilih.
- (44) Za večjo preglednost in točnost pri poročanju bi morale informacije o finančnih instrumentih, predstavljene v delovnem dokumentu, priloženem predlogu proračuna, vključevati informacije o realiziranih izgubah iz sredstev.
- (45) Da bi se zagotovila usklajenost s časovnim okvirom za sprejetje načrta prihodkov in odhodkov, bi bilo treba predlogu proračuna priložiti delovni dokument o nepremičninski politiki Komisije.

- (46) Komisija bi morala zaradi spodbujanja dobrih praks pri izvajanju Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Evropskega socialnega sklada (ESS), Kohezijskega sklada, Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA) ter Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) imeti možnost, da organom, odgovornim za upravljanje in kontrolo, v informativne namene da na voljo nezavezujoč metodološki priročnik, v katerem določi lastno strategijo kontrole in s tem povezani pristop, vključno s kontrolnimi seznammi ter primeri dobrih praks. Ta priročnik bi se moral po potrebi posodabljeni.
- (47) ***Sodna praksa¹⁷, v skladu s katero mora Komisija plačati obresti ali druge dajatve za zneske glob, ki jih je Sodišče Evropske unije razveljavilo ali znižalo, je povzročila novo, nepredvidljivo situacijo. Zato*** je treba omogočiti, da se od prihodkov proračuna odštejejo vse dolgovane obresti ali druge dajatve na zneske razveljavljenih ali znižanih glob, drugih kazni ali sankcij, vključno z morebitnimi negativnimi donosi v zvezi s temi zneski. ***Izjema od prepovedi negativnih prihodkov bi morala biti omejena na to konkretno situacijo.*** Da se zagotovi upoštevanje splošnega načela vrnitve v prejšnje stanje (*restitutio in integrum*), ki se uporablja za globe, druge kazni ali sankcije, ki jih naložijo institucije Unije, Sodišče Evropske Unije pa jih pozneje razveljavi ali zniža, je treba zagotoviti, da se morebitni negativni donos začasno pobranega zneska takih glob, drugih kazni ali sankcij, ki jih naložijo institucije Unije, ne odšteje od

¹⁷ Sodba Sodišča z dne 11. junija 2024, Evropska komisija/Deutsche Telekom AG, C- 221/22 P, ECLI:EU:C:2024:488.

zneska, ki ga je treba vrniti. Za nadomestilo izgube uživanja denarnih sredstev od datuma, ko je zadevna tretja stran Komisiji začasno plačala globo, do datuma vračila bi bilo treba znesek, ki ga je treba vrniti, povečati za obresti po obrestni meri, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, povečani za eno odstotno točko in pol, kot ustrezno nadomestilo takšni tretji strani v takih primerih, kar izključuje potrebo po uporabi katere koli druge obrestne mere za ta znesek. Poleg tega ta obrestna mera ustreza obrestni meri, ki se uporablja za dolžnika, kadar se dolžnik odloči odložiti plačilo globe, druge kazni ali sankcije in namesto plačila zagotovi finančno jamstvo. ***Takšne obresti in dajatve bi se morale odbiti kot negativni prihodki le do 31. decembra 2027, dokler ne bo sprejeta dokončna rešitev za večletni finančni okvir po letu 2027 v zvezi z obrestno mero in drugimi dajatvami, ki bi jih bilo treba plačati kot ustrezno nadomestilo za povračilo razveljavljenih ali znižanih glob, drugih kazni ali sankcij. Ta dokončna rešitev bi morala upoštevati pretekle izkušnje in pričakovani prihodnji razvoj ter biti v skladu z uporabo proračunskih načel iz te uredbe.*** Da se zagotovi zadosten denarni tok za nadomestilo zadevnim tretjim stranem za izgubo uživanja denarnih sredstev, kadar so bile globe, druge kazni ali sankcije razveljavljene ali njihov znesek znižan, ***bi bilo*** treba omogočiti, da se zneski, prejeti v obliki glob, drugih kazni ali sankcij ter morebitnih ustreznih obresti ali drugih prihodkov od njih, knjižijo v proračun do konca naslednjega proračunskega leta. ***Za zagotovitev popolne preglednosti tega mehanizma bi morala Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu zagotoviti vse informacije, ki so na voljo v okviru letnega proračunskega postopka.***

- (48) Glede na povečan obseg operacij najemanja in dajanja posojil, ki jih Komisija izvaja v imenu Unije za financiranje okrevanja po pandemiji COVID-19, bi bilo treba v zvezi s temi operacijami dodatno okrepiti preglednost. Da bi se obravnavala vse večja zapletenost teh operacij in zagotovila večja prepoznavnost njihove vsebine, bi bilo treba dokumentu, priloženemu oddelku proračuna, ki se nanaša na Komisijo, dodati celovit pregled operacij najemanja in dajanja posojil, ki jih izvaja Komisija. ***Ta pregled bi moral med drugim vključevati podrobne informacije o zapadlostih, rokih plačil, zapadlih obrestih na skupni ravni, bazi vlagateljev na primarnem trgu ter po potrebi o razsežnostih in stroških združenih likvidnih sredstev, na katerih temelji diverzificirana strategija financiranja, ter o načrtu najemanja posojil. Poleg tega bi bilo treba v tem pregledu navesti osnovne podatke in metodologijo, ki jih je Komisija uporabila za izračun nastalih obresti in oceno zapadlih obresti, pri čemer se ne sme vključiti kakršnih koli tržno občutljivih informacij.***
- (49) Institucijam Unije je primerno omogočiti, da med seboj sklepajo sporazume o ravni storitve, da se olajša izvrševanje njihovih odobritev, ter uvesti možnost sklepanja takšnih sporazumov med oddelki institucij Unije, organi Unije, evropskimi uradi, organi ali osebami, pooblaščenimi za izvajanje določenih ukrepov skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) na podlagi naslova V PEU, ter Uradom generalnega sekretarja sveta guvernerjev Evropskih šol, in sicer za opravljanje storitev, dobavo blaga ali izvedbo gradenj ali pogodb o nepremičninah.

- (50) Zaradi pravne varnosti je treba pojasniti, da veljavno pravo, v skladu s katerim je treba sprejeti ustrezne ukrepe v zvezi z nasprotji interesov, vključuje pravo Unije in nacionalno pravo, ki se nanašata na nasprotja interesov.
- (51) Da bi se povečalo vključevanje, bi bilo treba na seznam subjektov, katerim se lahko poveri naloge v zvezi z izvrševanjem proračuna, dodati subjekte zasebnega prava ali prava Unije, ki imajo sedež v državi članici in se jim lahko v skladu s pravili za posamezni sektor poveri izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev, če so pod nadzorom subjektov javnega prava ali subjektov zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, ki jih je mogoče izvajati v okviru posrednega upravljanja, in imajo ustrezna finančna jamstva. Kadar takšni subjekti zasebnega prava ali prava Unije nimajo finančne podpore, ki jo zagotovi država članica, bi morala biti ustrezna finančna jamstva v obliki solidarne odgovornosti nadzornih teles ali enakovrednih finančnih jamstev.
- (52) Primerno je določiti postopek za ustanovitev novih evropskih uradov ter razlikovati med obveznimi in neobveznimi nalogami takih uradov. Uvesti bi bilo treba možnost, da institucije Unije, organi Unije in drugi evropski uradi pooblastila odredbodajalca prenesejo na direktorja evropskega urada. Evropskim uradom bi bilo prav tako treba omogočiti, da sklepajo sporazume o ravni storitve za opravljanje storitev, dobavo blaga ali izvedbo gradenj ali izvajanje pogodb o nepremičninah. Ustrezno je določiti posebna pravila za pripravo proračunskih evidenc, določbe, ki pooblašajo računovodjo Komisije, da nekatere svoje naloge prenese na uslužbence v teh uradih, in operativne postopke za bančne račune, katere bi lahko odprla Komisija v imenu evropskih uradov.

- (53) Da se izboljša stroškovna učinkovitost izvajalskih agencij in upoštevajo praktične izkušnje, pridobljene v drugih organih Unije, bi bilo treba omogočiti, da se lahko računovodji Komisije poverijo vse naloge računovodje zadevne izvajalske agencije ali njihov del.
- (54) Zaradi pravne varnosti je treba pojasniti, da direktorji izvajalskih agencij pri upravljanju odobritev za poslovanje za programe, prenesene na njihovo agencijo, delujejo kot odredbodajalci na podlagi prenosa pooblastil. Da se doseže polni učinek povečane učinkovitosti celovite centralizacije nekaterih podpornih storitev, bi bilo treba izrecno določiti možnost, da izvajalske agencije izvršujejo upravne odhodke.
- (55) Treba je določiti pravila glede pooblastil in odgovornosti finančnih udeležencev, zlasti odredbodajalcev in računovodij.
- (56) Evropski parlament, Svet, Računsko sodišče in računovodja Komisije bi bilo v treba v dveh tednih od dneva imenovanja ali razrešitve obvestiti o imenovanju ali razrešitvi odredbodajalca na podlagi prenosa pooblastil, notranjega revizorja in računovodje.

- (57) Odredbodajalci bi morali biti v celoti odgovorni za izvrševanje vseh prihodkov in odhodkov v okviru svojih pristojnosti, tudi v smislu sistemov notranje kontrole, in bi morali odgovarjati za svoja dejanja, po potrebi tudi v disciplinskih postopkih.
- (58) Treba bi bilo določiti tudi naloge, odgovornosti in načela postopkov, ki jih morajo upoštevati odredbodajalci. Odredbodajalci na podlagi prenosa pooblastil bi morali zagotoviti, da odredbodajalci na podlagi nadaljnega prenosa pooblastil in njihovi uslužbenci prejemajo informacije in usposabljanje v zvezi s standardi za kontrole ter metodami in tehnikami za ta namen, ter zagotoviti, da se sprejmejo ukrepi za zagotovitev delovanja kontrolnih sistemov. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil bi moral svoji instituciji Unije v obliki letnega poročila poročati o izvajanju nalog. To poročilo bi moralo vključevati zahtevane finančne in poslovodne informacije, ki potrjujejo izjavo tega odredbodajalca o zanesljivosti opravljanja njegovih nalog, vključno z informacijami o splošni kakovosti izvedenih operacij. Dokazila o izvedenih operacijah bi bilo treba hraniti vsaj pet let. O vseh različnih oblikah postopkov za oddajo javnih naročil s pogajanjem bi moral odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil pripraviti posebno poročilo za zadevno institucijo Unije, ta institucija Unije pa bi morala pripraviti poročilo za Evropski parlament in Svet, ker ti postopki pomenijo odstopanje od običajnih postopkov dodeljevanja.

- (59) Upoštevati bi bilo treba dvojno vlogo vodij delegacij Unije, in v njihovi odsotnosti njihovih namestnikov, kot odredbodajalcev na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil za Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) in – v zvezi z odobritvami za poslovanje – za Komisijo.
- (60) Prenos pooblastila za izvrševanje proračuna na namestnike vodij delegacij, ki ga v zvezi z odobritvami za poslovanje iz svojega oddelka proračuna izvede Komisija, bi moral biti omejen na primere, v katerih morajo namestniki vodij delegacij Unije nujno izvajati te naloge, da se zagotovi neprekinjeno poslovanje v odsotnosti vodij delegacij Unije. Namestnikom vodij delegacij Unije ne bi smelo biti dovoljeno, da ta pooblastila izvajajo sistematično ali zaradi notranje delitve dela.
- (61) Računovodja bi moral biti odgovoren za pravilno izvrševanje plačil, pobiranje prejemkov in izterjavo terjatev. Računovodja bi moral upravljati zakladnico, bančne račune in spise tretjih oseb, voditi zaključni račun in biti odgovoren za pripravo računovodskih izkazov institucij Unije. Računovodja Komisije bi moral biti edina oseba, ki ima pravico določati računovodska pravila in harmoniziran kontni okvir, medtem ko bi morali računovodje vseh drugih institucij Unije določati računovodske postopke, ki se uporabljajo v njihovih institucijah.

- (62) Prav tako bi bilo treba določiti ureditve za imenovanje in razrešitev računovodje.
- (63) Računovodja bi moral vzpostaviti postopke za zagotovitev, da računi, odprti za potrebe upravljanja zakladnice, in računi izločenih sredstev ne izkazujejo negativnega stanja.
- (64) Primerno je, da se plačilna sredstva, odobrena za upravljanje zakladnice, uskladijo s sodobnimi metodami plačevanja, vključno s kreditnimi karticami in digitalnimi denarnicami.
- (65) Glede na to, da se plačila delegacij Unije na podlagi standardnih pravil za proračunske, zakladniške in računovodske operacije (proračunski postopki) vse pogosteje izvršujejo prek centralne zakladnice, zaradi česar se število transakcij in zneskov, plačanih prek računov izločenih sredstev, zmanjšuje, je primerno poenostaviti pravila o vzpostavitvi, vodenju in kontroli računov izločenih sredstev.

- (66) Določiti bi bilo treba tudi pogoje za uporabo računov izločenih sredstev, to je sistema poslovanja, ki pomeni izjemo od običajnih proračunskih postopkov in zadeva le omejene zneske, ter naloge in odgovornosti skrbnikov računov izločenih sredstev, pa tudi odredbodajalca in računovodje v zvezi s kontrolo računov izločenih sredstev. Zaradi večje učinkovitosti bi se morali v delegacijah Unije vzpostaviti računi izločenih sredstev, in sicer za odobritve iz oddelkov proračuna za Komisijo in ESZD skupaj. Prav tako je ustrezno, da se pod posebnimi pogoji dovoli uporaba računov izločenih sredstev v delegacijah Unije, in sicer za plačila omejenih zneskov v proračunskih postopkih. Kar zadeva imenovanje skrbnikov računov izločenih sredstev, bi moralo biti možno, da se izberejo tudi izmed osebja Komisije na področju pomoči za krizno upravljanje in ukrepov v okviru humanitarne pomoči, če ni na voljo uslužbencev Komisije, za katere veljajo Kadrovski predpisi za uradnike Evropske unije in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Unije, določeni v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68¹⁸ (kadrovski predpisi).
- (67) Da se upoštevajo situacija na področju ukrepov v okviru pomoči za krizno upravljanje in humanitarne pomoči, kadar ni na voljo uslužbencev Komisije, za katere veljajo kadrovski predpisi, in tehnične težave pri zagotavljanju, da vse pravne obveznosti podpiše odgovorni odredbodajalec, bi bilo treba uslužbencem Komisije na tem področju dovoliti, da sklepajo pravne obveznosti zelo nizke vrednosti do 2 500 EUR, ki so povezane s plačili, izvršenimi z računov izločenih sredstev, ter da lahko pravne obveznosti po navodilu odgovornega odredbodajalca Komisije sklepajo vodje delegacij Unije ali njihovi namestniki.

¹⁸ UL L 56, 4.3.1968, str. 1.

- (68) Ko so naloge in odgovornosti finančnih udeležencev opredeljene, ti odgovarjajo le pod pogoji, določenimi v kadrovskih predpisih. V institucijah Unije so bile na podlagi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹ ustanovljene posebne komisije za finančne nepravilnosti. Vendar je zaradi omejenega števila zadev, ki se jim predložijo v obravnavo, in zaradi učinkovitosti ustrezno, da se njihove naloge prenesejo na medinstitucionalno komisijo, ustanovljeno na podlagi te uredbe (v nadaljnjem besedilu: posebna komisija). Posebno komisijo bi bilo treba ustanoviti za ocenjevanje zahtevkov in izdajo priporočil glede potrebe po sprejetju odločitev o izključitvah in naložitvi denarnih kazni, katere ji predložijo Komisija ali druge institucije in organi Unije, brez poseganja v njihovo upravno samostojnost v zvezi z njihovimi uslužbenci. Namen tega prenosa nalog je tudi preprečevanje podvajanja in zmanjšanje tveganj nasprotujočih si priporočil ali stališč v primerih, ko sta v postopek vključena tako gospodarski subjekt kot uslužbenec institucije ali organa Unije. Potrebno je ohraniti postopek, s katerim je odredbodajalcu omogočeno, da zahteva potrditev navodila, za katero ta odredbodajalec meni, da je nepravilno ali v nasprotju z načelom dobrega finančnega poslovanja, in je tako oproščen vsake odgovornosti. Kadar ima posebna komisija to vlogo, bi bilo treba spremeniti njeno sestavo. Posebna komisija ne bi smela imeti preiskovalnih pooblastil.

¹⁹ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 (UL L 298, 26.10.2012, str. 1).

- (69) Kar zadeva prihodke, bi bilo treba obravnavati negativne popravke lastnih sredstev, ki jih urejata uredbi Sveta (EU, Euratom) št. 609/2014²⁰ in (EU, Euratom) 2021/770²¹. Razen posebnega primera lastnih sredstev je treba ohraniti naloge in kontrole, za katere so odgovorni odredbodajalci v različnih fazah postopka: ocena in ugotovitev terjatev, izdajanje nalogov za izterjavo, pošiljanje zaznamka o nastanku terjatve, s katerim se dolžnik obvesti o ugotovitvi terjatve, in po potrebi odločitev o opustitvi izterjave upravičenega zneska ob upoštevanju meril, ki zagotavljajo skladnost z načelom dobrega finančnega poslovanja, da se prihodki učinkovito pobirajo.
- (70) Odredbodajalec bi moral imeti možnost, da v celoti ali delno opusti izterjavo ugotovljene terjatve, če je dolžnik v katerem koli postopku v primeru insolventnosti, kot so opredeljeni v Uredbi (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta²², zlasti v primerih postopkov prisilne poravnave, dogovorov ali drugih podobnih postopkov.

²⁰ Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 609/2014 z dne 26. maja 2014 o načinih in postopkih za dajanje tradicionalnih lastnih sredstev ter lastnih sredstev iz naslovov DDV in BND na razpolago ter ukrepih za zagotavljanje denarnih sredstev (UL L 168, 7.6.2014, str. 39).

²¹ Uredba Sveta (EU, Euratom) 2021/770 z dne 30. aprila 2021 o izračunu lastnih sredstev iz naslova odpadne plastične embalaže, ki se ne reciklira, načinih in postopkih za dajanje teh lastnih sredstev na razpolago, o ukrepih za zagotavljanje denarnih sredstev in o nekaterih vidikih lastnih sredstev iz naslova bruto nacionalnega dohodka (UL L 165, 11.5.2021, str. 15).

²² Uredba (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (UL L 141, 5.6.2015, str. 19).

- (71) Določiti bi bilo treba posebne določbe o postopkih za prilagoditev ali znižanje na nič ocene zneska terjatev.
- (72) Treba je pojasniti, kdaj se v proračun vključijo zneski iz glob, drugih kazni in sankcij ter ustreznih obresti ali drugih prihodkov od njih.
- (73) Zaradi nedavnih dogodkov na finančnih trgih in obrestne mere, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, je treba pregledati določbe glede obrestne mere za globe ali druge kazni.
- (74) Da se izrazi posebna narava zneskov terjatev v obliki glob ali drugih kazni, ki jih institucije Unije naložijo na podlagi PDEU ali Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (Pogodba Euratom), je treba določiti posebne določbe o obrestnih merah, ki se uporabljajo za dolgovane, a še neplačane zneske, za primer, da bi takšne zneske Sodišče Evropske unije povišalo.

(75) Pravila o izterjavi bi bilo treba pojasniti in okrepiti. Zlasti bi bilo treba določiti, da računovodja izterja dolgovane zneske tudi s poboto terjatve z zneski, ki jih dolžniku dolguje izvajalska agencija pri izvrševanju proračuna.

(76) Da se zagotovita pravna varnost in preglednost, bi bilo treba določiti pravila glede rokov, v katerih je treba poslati zaznamek o nastanku terjatve.

■

(77) Zaradi zavarovanja upravljanja sredstev in hkratne prednostne obravnave cilja zavarovanja in likvidnosti denarnih sredstev bi bilo treba zneske v zvezi z globami, drugimi kaznimi ali sankcijami, naloženimi na podlagi PDEU ali Pogodbe Euratom, kot so izpodbijane globe na področju konkurence, začasno pobrati. Komisija bi morala imeti tudi možnost, da te zneske naloži v finančna sredstva in določi razporeditev njihovega donosa. Ker Komisija ni edina institucija Unije, ki ima pravico naložiti globe, druge kazni ali sankcije, je treba določiti določbe v zvezi s takšnimi globami, drugimi kaznimi ali sankcijami, ki jih naložijo druge institucije Unije, ter določiti pravila za njihovo izterjavo, ki bi morala biti enakovredna pravilom, ki se uporabljajo za Komisijo.

- (78) Za zagotovitev, da ima Komisija vse potrebne informacije za sprejetje sklepov o financiranju, je treba določiti minimalne zahteve za vsebino sklepov o financiranju v zvezi z nepovratnimi sredstvi, javnim naročanjem, skrbniškimi skladi Unije za zunanje ukrepe (skrbniški skladi Unije), nagradami, finančnimi instrumenti, mehanizmi ali platformami mešanega financiranja in proračunskimi jamstvi. Hkrati je treba za zagotovitev dolgoročne perspektive potencialnim prejemnikom dovoliti, da se sklepi o financiranju sprejemajo za več kot eno proračunsko leto ob poudarku, da je njihovo izvajanje pogojeno z razpoložljivostjo proračunskih odobritev v zadevnem proračunskem letu. Poleg tega je treba zmanjšati število obveznih elementov sklepov o financiranju. V skladu z namenom poenostavitve bi morali biti sklepi o financiranju hkrati tudi letni ali večletni program dela. Ker so prispevki organom Unije iz členov 70 in 71 že uveljavljeni v proračunu, se ne bi smelo zahtevati, da se v ta namen sprejme poseben sklep o financiranju.
- (79) Kar zadeva odhodke, bi bilo treba pojasniti razmerje med sklepi o financiranju, skupnimi proračunskimi obveznostmi in posameznimi proračunskimi obveznostmi ter pojma prevzemanja proračunskih in pravnih obveznosti, da se vzpostavi jasen okvir za različne faze izvrševanja proračuna.

- (80) Da se upošteva zlasti število pravnih obveznosti, ki jih sklenejo delegacije Unije in predstavništva Unije, ter tečajna nihanja, s katerimi se spoprijemajo, bi bilo treba omogočiti, da sečasne proračunske obveznosti prevzemajo tudi v primerih, ko sta končni prejemnik in znesek znana.
- (81) Da se EKJS, takoj ko je to tehnično izvedljivo, uskladi s splošnimi računovodskimi in proračunskimi postopki, bi bilo treba dovoliti, da se za izvrševanje plačil prevzamejo posamezne proračunske obveznosti, ne da bi bilo treba za izvrševanje plačil najprej prevzeti celotnočasno obveznost, ki ji sledijo posamezne obveznosti v največ dveh mesecih ali pod določenimi pogoji v daljšem obdobju. Da bi se lahko prevzemale posamezne proračunske obveznosti in izvrševala plačila za prvi mesec proračunskega leta v decembru, je treba rutinske izdatke za upravljanje EKJS dodati vrstam izdatkov, za katere so odobrena vnaprejšnja plačila.
- (82) Kar zadeva tipologijo plačil, ki jih lahko opravijo odredbodajalci, bi bilo treba v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja pojasniti različne vrste plačil. Pravila za obračun plačil predhodnega financiranja bi bilo treba še razjasniti, zlasti za situacije, ko vmesni obračun ni mogoč. V ta namen bi bilo treba v sklenjene pravne obveznosti vključiti ustrezne določbe.

- (83) V tej uredbi bi morale biti določeno, da je treba plačila izvršiti do določenih rokov in da bodo v primeru neupoštevanja takšnih rokov upniki upravičeni do zamudnih obresti v breme proračuna, razen v primeru držav članic, Evropske investicijske banke (EIB) in Evropskega investicijskega sklada (EIS).
- (84) Ključni elementi elektronskih računov v javnih naročilih bi morali temeljiti na pravilih iz Direktive 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta²³.
- (85) Zaradi jasnosti bi bilo treba spremeniti opredelitev pojma neustreznih ponudb v javnih naročilih, da bi vključeval ponudbe, pri katerih gospodarski subjekt nima dostopa do naročil.
- (86) Pojasniti je treba, da se lahko posamezna naročila na podlagi okvirnih pogodb, sklenjenih z enim samim gospodarskim subjektom, oddajo in spremenijo v skladu s pogoji, predvidenimi v okvirni pogodbi.

I

- (87) Glede na to, da so ukrepi predhodnega obveščanja enaki za odprte, omejene in konkurenčne postopke s pogajanjem, bi bilo treba pod določenimi pogoji dovoliti uporabo postopka s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu po neuspešnem konkurenčnem postopku s pogajanjem.

²³ Direktiva 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (UL L 133, 6.5.2014, str. 1).

- (88) Iz področja uporabe pravil o javnem naročanju iz te uredbe je treba izključiti storitve overjanja in avtentikacije dokumentov, ki jih opravljajo notarji, v primerih, ko postopki, ki urejajo takšne storitve v zadevni državi članici, niso odprti za konkurenco.
- (89) Primerno je predvideti možnost postopkov s pogajanjem brez predhodne objave za storitve, ki jih zagotavljajo organizacije držav članic, ki ne morejo sodelovati v konkurenčnih postopkih.
- (90) Za zagotovitev skladnosti s sodno prakso Sodišča Evropske unije²⁴ bi moral odredbodajalec zahtevati predložitev dokazov o merilih za izključitev in pogojih za sodelovanje pred odločitvijo o oddaji javnega naročila.
- (91) Ustrezno je, da se določbe o potrditvi in odobritvi odhodkov vključijo v en člen ter se uvede opredelitev sprostitev obveznosti. Ker se transakcije izvršujejo v računalniških sistemih, bi moral pojem „elektronsko zaščiten podpis“, s čimer se izrazi odločitev o potrditvi, nadomestiti prejšnji pojem „podpis zaznamka ‚odobreno za plačilo‘“, razen v omejenem številu primerov. Prav tako je treba razjasniti, da se potrjevanje odhodkov uporablja za vse upravičene stroške, vključno, kar je primer pri obračunu plačil predhodnega financiranja, s stroški, ki niso povezani z zahtevkom za plačilo.

²⁴ Sodba Splošnega sodišča z dne 8. julija 2020, Securitec/Komisija, T-661/18, ECLI:EU:T:2020:319.

- (92) Za zmanjšanje kompleksnosti, poenostavitev obstoječih pravil in izboljšanje berljivosti te uredbe bi bilo treba določiti pravila, ki so skupna več instrumentom za izvrševanje proračuna. Zato bi bilo treba nekatere določbe znova zbrati skupaj, besedilo drugih določb in njihovo področje uporabe pa bi bilo treba uskladiti in odstraniti nepotrebne ponovitve ter navzkrižno sklicevanje.
- (93) Vsaka institucija Unije bi morala vzpostaviti odbor za spremljanje poteka notranjih revizij, katerega naloga je zagotavljanje neodvisnosti notranjega revizorja, spremljanje kakovosti notranjega revizijskega dela ter zagotavljanje, da njene službe ustrezno upoštevajo in spremljajo priporočila notranjih in zunanjih revizij. O sestavi tega odbora za spremljanje poteka notranjih revizij odloči vsaka institucija Unije, pri čemer upošteva svojo organizacijsko samostojnost in pomen neodvisnega strokovnega svetovanja.
- (94) Večji poudarek bi bilo treba dati smotnosti in rezultatom projektov, ki se financirajo iz proračuna. Zato je ustrezno opredeliti dodatno obliko financiranja, ki ni povezana s stroški relevantnih operacij in dopolnjuje obstoječe oblike prispevkov Unije, ki so že dobro uveljavljene (povračilo upravičenih stroškov, ki so dejansko nastali, stroški na enoto, pavšalni zneski in financiranje po pavšalni stopnji). Dodatna oblika financiranja bi morala temeljiti na vnaprejšnjem izpolnjevanju nekaterih pogojev ali na doseganju rezultatov, ki se merijo glede na predhodno določene mejnike ali s pomočjo kazalnikov smotnosti.

- (95) *Kadar je prispevek Unije v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški, in kadar povračilo temelji na rezultatih, bi bilo treba doseganje teh rezultatov meriti z vnaprej določenimi mejniki ali cilji, doseganje takih mejnikov ali ciljev pa bi bilo treba preveriti pred izplačilom prispevka. Evidence in dokazila, povezana z doseganjem ciljev ali mejnikov, bi bilo treba hraniti za namene naknadnih pregledov ali revizij, tudi s strani Računskega sodišča.*
- (96) Kadar Komisija izvaja ocene operativne in finančne sposobnosti prejemnikov sredstev Unije ali njihovih sistemov in postopkov, bi morala imeti možnost, da se opre na ocene, ki jih je že izvedla sama ali pa so jih izvedli drugi subjekti ali donatorji, kot so nacionalne agencije in mednarodne organizacije, da bi se preprečilo podvajanje ocenjevanja istih prejemnikov. Možnost navzkrižnega opiranja na ocene, ki so jih izvedli drugi subjekti, bi bilo treba uporabiti, kadar so bile takšne ocene pripravljene ob upoštevanju pogojev, ki ustrezajo pogojem iz te uredbe za način izvrševanja, ki se uporablja. Zato bi morala Komisija za spodbujanje navzkrižnega opiranja na ocene med donatorji spodbujati priznavanje mednarodno sprejetih standardov ali mednarodnih dobrih praks.

- (97) Pomembno se je tudi izogniti večkratnim revizijam prejemnikov sredstev Unije s strani različnih subjektov glede porabe teh sredstev. Zato bi morale biti možno opreti se na revizije, ki so jih že izvedli neodvisni revizorji, pod pogojem, da obstajajo zadostni dokazi o njihovi usposobljenosti in neodvisnosti, ter pod pogojem, da revizijsko delo temelji na mednarodno sprejetih revizijskih standardih, ki zagotavljajo razumno zagotovilo, in so bile izvedene na podlagi računovodskih izkazov in poročil, v katerih je opredeljena poraba prispevka Unije. Takšne revizije bi morale biti nato osnova za splošno zagotovilo glede porabe sredstev Unije. V ta namen je pomembno zagotoviti, da se na zahtevo Evropskemu parlamentu, Komisiji, Računskemu sodišču in revizijskim organom držav članic da na voljo poročilo neodvisnih revizorjev in s tem povezana revizijska dokumentacija.
- (98) Za namen opiranja na ocene in revizije ter za zmanjšanje upravnega bremena za osebe in subjekte, ki prejemajo sredstva Unije, je pomembno zagotoviti, da se vse informacije, ki so že na voljo v institucijah Unije, organih upravljanja ali drugih organih in subjektih, ki izvršujejo sredstva Unije, znova uporabijo, da bi se izognili večkratnim zahtevkom, naslovljenim na prejemnike ali upravičence.

- (99) Da bi se vzpostavil mehanizem za dolgoročno sodelovanje s prejemniki, bi bilo treba opredeliti možnost podpisa sporazumov o okvirnem finančnem partnerstvu. Okvirna finančna partnerstva bi bilo treba izvajati prek nepovratnih sredstev ali prek sporazumov o prispevku z osebami in subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije. V ta namen bi bilo treba določiti minimalno vsebino takšnih sporazumov o prispevku. Okvirna finančna partnerstva ne bi smela neupravičeno omejevati dostopa do financiranja Unije.
- (100) Pogoje in postopke za prekinitev, preklic ali zmanjšanje prispevka Unije bi bilo treba med različnimi instrumenti izvrševanja proračuna, kot so na primer nepovratna sredstva, javno naročanje, posredno upravljanje, nagrade, itd., uskladiti. Opredeliti bi bilo treba podlago za takšno prekinitev, preklic ali zmanjšanje. ***Kadar se nepravilnosti ali goljufije, ki so se zgodile med postopkom dodeljevanja, odkrijejo naknadno, bi moral odgovorni odredbodajalec sprejeti nekatere popravne ukrepe, razen če je upravičeno, da tega ne stori, na primer kadar je izvajanje pravne obveznosti v interesu zadevne institucije ali organa ali kadar je treba zagotoviti neprekinjeno delovanje.***
- (101) Ta uredba bi morala določiti standardna obdobja, v katerih bi morali prejemniki hraniti dokumente v zvezi s prispevki Unije, da bi se izognili odstopajočim ali nesorazmernim pogodbenim zahtevam, pri čemer bi se Komisiji, Računskemu sodišču ter OLAF še vedno zagotovilo dovolj časa, da pridobijo dostop do takšnih podatkov in dokumentov ter opravijo naknadna preverjanja in revizije. Poleg tega bi bilo treba vsem osebam ali subjektom, ki prejemajo sredstva Unije, naložiti obveznost, da sodelujejo pri zaščiti finančnih interesov Unije.

- (102) Da se udeležencem in prejemnikom zagotovijo ustrezne informacije in se jim da priložnost za uveljavljanje njihove pravice do obrambe, bi jim moralo biti dovoljeno, da predložijo svoje pripombe pred sprejetjem katerega koli ukrepa, ki škoduje njihovim pravicam, ter bi morali biti obveščeni o pravnih sredstvih, ki so jim na voljo za izpodbijanje takšnega ukrepa.
- (103) V okviru postopka dodeljevanja ni potrebno, da odgovorni odredbodajalec udeležencu omogoči predložitev pripomb, če je bil ta udeleženec zavrnjen v postopku dodeljevanja. Za zagotovitev pravne varnosti bi bilo treba to opredeliti tudi v določbi o razčiščevalnih postopkih in pravnih sredstvih.

- (104) Glede na vse bolj zahtevno geopolitično okolje s hitro spreminjajočimi se hibridnimi in kibernetскими grožnjami ter potrebo po digitalni preobrazbi, ki je vedno izpostavljena tehničnim ranljivostim, mora Unija zaščititi varnost in javni red Unije ali njenih držav članic, kakor se to odraža v javnem redu in pravu. To zadeva ohranjanje temeljnih interesov družbe, kot so zagotavljanje zanesljive oskrbe z energijo, boj proti organiziranemu kriminalu in goljufijam. Pri dodeljevanju sredstev Unije v zvezi s strateškimi sredstvi in interesi, kot so digitalna ali vesoljska infrastruktura, komunikacijski in informacijski sistemi in storitve, se lahko ob upoštevanju vseh mednarodnih sporazumov Unije zahteva uporaba posebnih pogojev za zagotovitev take zaščite, tudi za celovitost komunikacijskih in informacijskih sistemov ter s tem povezanih dobavnih verig. Pojasniti bi bilo treba vrste pogojev in zahtev za njihovo uporabo. ***Vseeno se lahko zato, ker posebni pogoji iz te uredbe niso izčrpni, v temeljni akt vključijo posebni pogoji, če se s tem ne spremenijo zahteve in postopki iz te uredbe v zvezi z zaščito varnosti in javnega reda ali če se s tem od njih ne odstopa.***
- (105) Komisija bi morala zaradi zaščite finančnih interesov Unije vzpostaviti enoten sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev.

- (106) Sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev bi bilo treba uporabljati za udeležence, prejemnike, subjekte, na katerih sposobnost se namerava opreti kandidat ali ponudnik, podizvajalce izvajalca, dejanske lastnike in povezane subjekte izključenega subjekta, fizične osebe, izdajatelje jamstva ter vse osebe ali subjekte, ki prejemajo sredstva Unije, kadar se proračun izvršuje v okviru posrednega upravljanja, vse osebe ali subjekte, ki prejemajo sredstva Unije v okviru finančnih instrumentov, ki se izvršujejo v okviru neposrednega upravljanja, udeležence ali prejemnike, katerim so subjekti, ki izvršujejo proračun v okviru deljenega upravljanja, zagotovili informacije, in sponzorje.
- (107) Da bi se izboljšala zaščita finančnih interesov Unije, bi bilo treba okrepiti sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev. Pomembno je preprečiti, da bi lahko oseba ali subjekt, ki je v situaciji za izključitev, zaprosil za sredstva Unije ali bil izbran za njihovo izvrševanje ali prejel taka sredstva na podlagi programa, ki se izvaja z deljenim upravljanjem. Kadar obstaja pravnomočna sodba ali pravnomočna upravna odločba, bi se moralo odgovornemu odredbodajalcu omogočiti, da izključi osebo ali subjekt, če je ta v situaciji za izključitev in se šteje za nezanesljivega, ker je bil vpleten v določene resne kršitve. ***Brez poseganja v obveznosti obveščanja iz drugih temeljnih aktov bi morali osebe in subjekti, ki izvršujejo proračun v okviru deljenega upravljanja, Komisiji prek katerega koli uradnega kanala, kot je avtomatizirani informacijski sistem, ki ga je vzpostavila Komisija in se trenutno uporablja za poročanje o goljufijah in nepravilnostih (v nadaljnjem besedilu: sistem za upravljanje nepravilnosti), posredovati informacije, ki se nanašajo na ugotovljena dejstva in ugotovitve v okviru takih pravnomočnih sodb ali pravnomočnih upravnih odločb le v zvezi z razlogi iz člena 138(1), točki (c)(iv) in (d), ko se seznani s takimi informacijami.*** Če ni pravnomočne sodbe ali pravnomočne upravne odločbe, bi moralo biti odgovornemu odredbodajalcu omogočeno, da na podlagi predhodne pravne opredelitve, ki jo pripravi posebna komisija, izvrši izključitev ob upoštevanju dejstev in ugotovitev, ugotovljenih v okviru revizij ali preiskav, ki jih izvajajo OLAF, EJT ali Računsko sodišče, ali katerega koli drugega preverjanja, revizije ali kontrole, opravljenih na odgovornost

odredbodajalca. Takšno izključitev bi bilo treba evidentirati v podatkovni zbirki sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev. ***Osebe in subjekti, ki izvršujejo proračun v okviru deljenega upravljanja, bi morali pred dodelitvijo sredstev Unije ali izbiro udeležencev in upravičencev preveriti podatkovno zbirko sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev. To preverjanje bi moralo zadevati osebo ali subjekt, ki je zaprosil za sredstva Unije ali je bil izbran za njihovo izvrševanje. Za zagotovitev učinkovitega izvajanja sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev bi morali pristojni organi držav članic izvrševati izključitve, zabeležene v podatkovni zbirki, glede oseb ali subjektov, ki zapošajo za sredstva Unije ali so bili izbrani za njihovo izvrševanje, v celotnem obdobju izključitve. S takšno izključitvijo bi se morala ohraniti integriteta postopka javnega naročanja ali izbirnega postopka in ga zaščititi pred sodelovanjem posameznikov ali subjektov, vpletenih v hujšo kršitev.*** Zahtevki za plačilo iz držav članic v okviru deljenega upravljanja, ki vključujejo odhodke, povezane z osebo ali subjektom, ki je bil izključen, se ne bi smeli povrniti. Kadar se sredstva izplačajo državam članicam na podlagi okvirov, ki temeljijo na smotrnosti, bi se morala uporabljati posebna pravila, kot je določeno v pravilih za posamezni sektor.

- (108) Pomembno je poudariti, da bi se moral sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev uporabljati le za sredstva Unije, izplačana državam članicam v okviru neposrednega upravljanja, ■ pri čemer so države članice odgovorne za sprejetje vseh ustreznih ukrepov za zaščito finančnih interesov Unije, in sicer le, kadar ima Komisija ustrezne pristojnosti na podlagi zadevnega pravnega okvira ■ . Zato bi morale biti pristojnosti Komisije omejene na obveznost predložitve zadeve posebni komisiji za namen izključitve osebe ali subjekta, če odredbodajalec izve za resne kršitve na podlagi pravnomočnih sodb, pravnomočnih upravnih odločb ali dejstev in ugotovitev, ugotovljenih v okviru revizij ali preiskav, ki jih v zvezi s temi sredstvi izvajajo OLAF, EJT ali Računsko sodišče, ali na podlagi katerega koli drugega preverjanja, revizije ali kontrole, opravljenih na odgovornost odredbodajalca. Države članice so brez poseganja v te pristojnosti Komisije še naprej odgovorne za preverjanje informacij o odločitvah o izključitvi, evidentiranih v podatkovni zbirki sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev, za izvrševanje takih odločitev in za zagotovitev, da se ne predloži noben zahtevek za plačilo, ki se nanaša na osebo ali subjekt, ki je v taki situaciji za izključitev. ***Brez poseganja v pravila za posamezni sektor in prostovoljno uporabo se sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev ne bi smel uporabljati za Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta²⁵.***

²⁵ ***Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).***

- (109) Pojasniti bi bilo treba, da kadar se odločitev o evidentiranju osebe ali subjekta v podatkovni zbirki sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev sprejme na podlagi situacij za izključitev fizične ali pravne osebe, ki je član upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa navedene osebe ali subjekta ali ki ima pooblastila za zastopanje, odločanje ali nadzor v zvezi z navedeno osebo ali subjektom, ali fizične ali pravne osebe, ki prevzame neomejeno odgovornost za dolgove te osebe ali subjekta, ali fizične osebe, ki je nujna za dodelitev ali izvršitev pravne obveznosti, informacije, evidentirane v podatkovni zbirki, vključujejo informacije o teh osebah.
- (110) Odločitev o izključitvi osebe ali subjekta iz sodelovanja v postopkih dodeljevanja ali o naložitvi denarne kazni osebi ali subjektu ter odločitev o objavi s tem povezanih informacij bi moral zaradi svoje neodvisnosti v upravnih zadevah sprejeti odgovorni odredbodajalec. Če ni nobene pravnomočne sodbe ali pravnomočne upravne odločbe in če gre za resno kršitev pogodbenih obveznosti, bi moral odgovorni odredbodajalec svojo odločitev sprejeti na podlagi predhodne pravne opredelitve, ob upoštevanju priporočila posebne komisije. Posebna komisija bi morala oceniti tudi trajanje izključitve, kadar to trajanje ni bilo določeno že v pravnomočni sodbi ali pravnomočni upravni odločbi.
- (111) Vloga posebne komisije bi morala biti, da zagotavlja dosledno delovanje sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev. Posebno komisijo bi morali sestavljati stalni predsednik, stalni podpredsednik, ki bi moral biti namestnik predsednika, dva predstavnika Komisije in predstavnik odredbodajalca, ki vloži zahtevo.

- (112) Da bi se sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev uskladi s pravili o javnem naročanju in povečala njegova učinkovitost, bi bilo treba poskus vplivanja na dodeljevanje sredstev Unije ali neupravičeno pridobitev sredstev Unije, vključno v zvezi z nasprotji interesov, izrecno vključiti kot posebno situacijo za izključitev na podlagi hude kršitve poklicnih pravil.
- (113) Odgovorni odredbodajalec bi moral ob ustreznem upoštevanju načela sorazmernosti izključiti osebo ali subjekt, če pokaže pomanjkanje integritete z vpletenostjo v kakršno koli protipravno ravnanje, ki ni združljivo z vrednotami iz člena 2 Pogodbe o Evropski uniji in Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, kot so spodbujanje k diskriminaciji, sovraštvu ali nasilju, ki se nanaša na skupino oseb ali pripadnika skupine, kadar lahko ravnanje negativno vpliva na izvajanje naročila.
- (114) V primeru ***namerne in*** neupravičene odklonitve sodelovanja v okviru preiskav, preverjanj ali revizij, ki jih izvajajo odredbodajalec, OLAF, EJT ali Računsko sodišče, bi bilo treba dodati samostojni razlog za izključitev, saj lahko to resno vpliva na zaščito finančnih interesov Unije.

- (115) Predhodna pravna opredelitev ne prejudicira končne ocene ravnanja zadevne osebe ali subjekta, ki jo v skladu z nacionalnim pravom opravijo pristojni organi držav članic. Po uradnem obvestilu o takšni končni oceni bi bilo torej treba pregledati priporočilo posebne komisije in odločitev odgovornega odredbodajalca.
- (116) Odgovorni odredbodajalec bi moral izključiti osebo ali subjekt, kadar je bila oseba ali subjekt s pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo spoznana za krivo hude kršitve poklicnih pravil, namernega ali nenamernega neizpolnjevanja obveznosti, povezanih s plačevanjem prispevkov za socialno varnost ali davkov, ustanovitve subjekta v drugi jurisdikciji z namenom izogniti se davčnim, socialnim ali drugim pravnim obveznostim, goljufige v škodo proračuna, korupcije, sodelovanja v hudodelski združbi, pranja denarja in financiranja terorizma, terorističnih kaznivih dejanj oziroma dejanj, povezanih s terorističnimi kaznivimi dejanji, glede dela otrok ali drugega kaznivega dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi ali nepravilnosti. Osebo ali subjekt bi bilo treba izključiti tudi v primeru resne kršitve pravne obveznosti, *med drugim kršitve zahteve glede izpolnjevanja pogodbe v skladu z najvišjimi strokovnimi standardi*, ali v primeru stečaja ali v primerih zavrnitve sodelovanja v preiskavah, preverjanjih ali revizijah. Pri presoji teh razlogov za izključitev bi se lahko nerazumno škodljiva dejanja, ki veljajo kot kršitev v mednarodnem trgovinskem pravu, štela za pomemben dejavnik, če vključujejo hudo kršitev poklicnih pravil.

- (117) *V skladu s sodbo Sodišča Evropske unije z dne 15. februarja 2023²⁶ bi se moral odredbodajalec pri sprejemanju odločitve o izključitvi osebe ali subjekta zaradi hude kršitve poklicnih pravil opreti na dovolj natančne, prepričljive in konkretne dokaze, in bi zato lahko jasno in nedvoumno dokazal, da je vložnik ravnal protipravno ter da njegovo ravnanje vpliva na njegovo strokovno verodostojnost in je storjeno naklepno ali iz hude malomarnosti v smislu te uredbe.*
- (118) Odgovorni odredbodajalec bi moral pri odločitvi, ali naj izključi osebo ali subjekt oziroma osebi ali subjektu naloži denarno kazen in objavi s tem povezane informacije, zagotoviti spoštovanje načela sorazmernosti, zlasti z upoštevanjem resnosti položaja, njegovega vpliva na proračun, časa, ki je pretekel od zadevnega ravnanja, trajanja in ponovitev tega ravnanja, namernosti ali stopnje malomarnosti ter sodelovanja osebe ali subjekta z zadevnim pristojnim organom v preiskavi in prispevka te osebe ali subjekta k preiskavi.

²⁶ *Sodba Splošnega sodišča z dne 15. februarja 2023, RH/Komisija, T-175/21T, ECLI:EU:T:2023:77, odstavek 62.*

- (119) Prav tako bi moralo biti odgovornemu odredbodajalcu omogočeno, da izključi osebo ali subjekt, kadar je fizična ali pravna oseba, ki prevzame neomejeno odgovornost za dolgove gospodarskega subjekta, v stečaju ali podobnem insolventnem stanju oziroma fizična ali pravna oseba ne izpolnjuje svojih obveznosti glede plačevanja prispevkov za socialno varnost ali davkov, kadar to vpliva na finančni položaj gospodarskega subjekta.
- (120) Da bi se dodatno izboljšala zaščita finančnih interesov Unije, bi moralo biti odredbodajalcu omogočeno, da dejanske lastnike in povezane subjekte izključenega subjekta, ki so bili vpleteni v kršitev izključenega subjekta, izključi ali jim naloži denarno kazen. Z omogočitvijo izključitve dejanskih lastnikov in povezanih subjektov se namerava preprečiti, da bi lahko oseba ali subjekt, ki je bil izključen iz izbora za izvrševanje sredstev Unije, še naprej sodeloval v postopkih javnega naročanja in dodeljevanja prek novega podjetja ali obstoječih povezanih subjektov.
- (121) Da bi se povečala učinkovitost sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev, bi se moral ta uporabljati tudi za fizične osebe, ki se štejejo za odgovorne za kršitve subjekta, tako da ne bi mogle sodelovati v postopkih dodeljevanja ali biti izbrane za izvrševanje sredstev Unije bodisi osebno bodisi prek nove korporativne identitete, brez poseganja v pravico do izjave.

- (122) Posebni komisiji sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev bi morale biti omogočeno, da na zahtevo odredbodajalca izda priporočila po hitrem postopku, brez poseganja v pravico do izjave. Tak postopek bi bilo treba uporabiti, kadar to zahtevajo okoliščine ali narava zadeve, na primer kadar je organ države članice izdal pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo, vendar trajanje izključitve ni določeno; ali je tretja država izdala pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo; ali je bila osebi ali subjektu s sklepom mednarodnih organizacij že naložena sankcija, enakovredna izključitvi.
- (123) Glede osebe ali subjekta se ne bi smela sprejeti odločitev o izključitvi, če je sprejel popravne ukrepe in s tem dokazal svojo zanesljivost. Ta možnost se ne bi smela uporabljati za najhujša kazniva dejanja.
- (124) Zaradi načela sorazmernosti bi bilo treba razlikovati med primeri, v katerih se denarna kazen lahko naloži kot alternativa izključitvi na eni strani in primeri, v katerih se zaradi resnosti ravnanja prejemnika v zvezi s poskusom neupravičene pridobitve sredstev Unije denarna kazen upravičeno naloži kot dopolnilo izključitvi z namenom zagotovitve odvračilnega učinka na drugi strani. Določiti bi bilo treba tudi najvišji znesek denarne kazni, ki jo lahko naloži javni naročnik.

- (125) Denarno kazen bi bilo treba naložiti samo prejemniku, ne pa tudi udeležencu, saj se znesek naložene denarne kazni izračuna na podlagi vrednosti zadevne pravne obveznosti.
- (126) Možnost sprejetja odločitve o izključitvi ali naložitve denarnih kazni ni odvisna od možnosti uporabe pogodbениh kazni, kot so pavšalne odškodnine.
- (127) Trajanje izključitve bi moralo biti časovno omejeno, kot se zgodi tudi za primere na podlagi Direktive 2014/24/EU, in bi moralo biti skladno z načelom sorazmernosti.
- (128) Določiti je treba datum začetka in trajanje zastaralnega roka za sprejetje odločitev o izključitvi ali naložitve denarnih kazni.
- (129) Pomembno je omogočiti okrepitev odvračilnega učinka, doseženega z izključitvijo in denarno kaznijo. V tem smislu bi bilo treba odvračilni učinek okrepiti z možnostjo, da se ob doslednem spoštovanju zahtev glede varstva podatkov iz uredb (EU) 2018/1725 in (EU) 2016/679 objavijo informacije, ki se nanašajo na izključitev in/ali denarno kazen. Takšna objava bi morala prispevati k zagotovitvi, da se enako ravnanje ne ponovi. Zaradi pravne varnosti in v skladu z načelom sorazmernosti bi bilo treba določiti, v katerih okoliščinah se te informacije ne bi smele objaviti. Odgovorni odredbodajalec bi moral pri svojem ocenjevanju upoštevati morebitna priporočila posebne komisije. Če gre za fizične osebe, bi se smeli osebni podatki objaviti le v izjemnih okoliščinah, ki jih upravičuje resnost dejanja ali njegov učinek na finančne interese Unije.

- (130) Informacije, ki se nanašajo na izključitev ali denarno kazen, bi morale biti mogoče objaviti le v določenih primerih, kot na primer v primeru hude kršitve poklicnih pravil, goljufije, znatne pomanjkljivosti pri izpolnjevanju glavnih obveznosti prevzete pravne obveznosti, financirane iz proračuna, ali nepravilnosti ali v primeru ustanovitve subjekta v drugi jurisdikciji z namenom izogniti se davčnim, socialnim in drugim pravnim obveznostim.
- (131) Merila za izključitev bi morala biti jasno ločena od meril, ki so razlog za morebitno zavrnitev sodelovanja v postopku dodeljevanja.
- (132) Informacije o zgodnjem odkrivanju tveganj in o odločitvah o izključitvi in naložitvi denarnih kazni osebam ali subjektom bi bilo treba centralizirati. V ta namen bi bilo treba zadevne informacije shranjevati v podatkovni zbirki, ki jo vzpostavi in vodi Komisija kot lastnica centraliziranega sistema. Pri vodenju tega sistema bi bilo treba v celoti upoštevati pravico do zasebnosti in do varstva osebnih podatkov.

- (133) Za vzpostavitev in delovanje sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev bi morala biti odgovorna Komisija, vendar pa bi morali v sistemu sodelovati tudi druge institucije in organi Unije ter sploh vse osebe in subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije v okviru neposrednega, deljenega in posrednega upravljanja, in sicer s pošiljanjem relevantnih informacij Komisiji. Odgovorni odredbodajalec in posebna komisija bi morala osebi ali subjektu zagotavljati pravico do obrambe. Enako pravico v okviru zgodnjega odkrivanja bi morala imeti oseba ali subjekt, kadar bi lahko akt, ki bi ga nameraval sprejeti odredbodajalec, negativno vplival na pravice zadevne osebe ali subjekta. V primeru goljufije, korupcije ali katerega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije, za katero še ni bila izrečena pravnomočna sodba, bi morala biti odgovornemu odredbodajalcu dana možnost, da odloži uradno obvestitev osebe ali subjekta, posebni komisiji pa, da odloži pravico osebe ali subjekta do predložitve pripomb. Takšna odložitve bi morala biti upravičena le, kadar za to obstajajo nujni upravičeni razlogi zaradi ohranjanja zaupnosti preiskave ali nacionalnega sodnega postopka.
- (134) Sodišče Evropske unije bi moralo imeti v zvezi z odločitvami o izključitvi in denarnimi kaznimi, naloženimi na podlagi te uredbe, v skladu s členom 261 PDEU neomejeno pristojnost.
- (135) Da bi se obravnavali poskusi subjektov, da bi se izognili morebitnim škodljivim posledicam svojih kršitev, bi bilo treba določiti pravila o obveščanju pod natančnimi pogoji v okviru postopkov za zgodnje odkrivanje in izključitev. Poleg tega bi se moral za take postopke uporabljati sistem za elektronsko izmenjavo.

- (136) Da bi bila ne glede na način izvrševanja proračuna omogočena zaščita finančnih interesov Unije, bi morali osebe in subjekti, vključeni v izvrševanje proračuna, ***imeti dostop do podatkovne zbirke za zgodnje odkrivanje in izključitev ter preverjati izključitve, o katerih odločijo odredbodajalci na ravni Unije. Pred dodelitvijo sredstev Unije ali izbiro osebe ali subjekta za upravljanje s temi sredstvi bi bilo treba vpogledati v podatkovno zbirko za zgodnje odkrivanje in izključitev. To ne posega v možnost vpogleda v podatkovno zbirko v drugih fazah izvajanja pravne obveznosti.***
- (137) Ta uredba bi morala spodbujati cilj uvedbe e-uprave, zlasti uporabo elektronskih podatkov za izmenjavo informacij med institucijami Unije in tretjimi stranmi.
- (138) Napredek pri uveljavljanju elektronske izmenjave informacij in elektronske predložitve dokumentov, po potrebi vključno z elektronskim javnim naročanjem, ki je pomemben poenostavitveni ukrep, bi morali spremljati jasni pogoji za sprejetje sistemov, ki se bodo uporabljali, da se vzpostavi pravno stabilno okolje ter hkrati ohrani prožnost pri upravljanju sredstev Unije za udeležence, prejemnike in odredbodajalce, kot določa ta uredba.

- (139) Za izboljšanje upravljanja in kakovosti interoperabilnih digitalnih javnih storitev bi morale *države članice*, institucije Unije, izvajalske agencije in organi Unije v največji možni meri uporabljati evropski okvir interoperabilnosti.
- (140) Določiti bi bilo treba pravila o sestavi in nalogah odbora, ki je odgovoren za oceno dokumentacije vloge v postopkih javnega naročanja, postopkih za dodelitev nepovratnih sredstev in natečajih za nagrade. Odbor bi moral imeti možnost, da vključi zunanje strokovnjake, kadar je ta možnost določena v temeljnem aktu.
- (141) V skladu z načelom dobrega upravljanja bi moral odredbodajalec pojasniti ali manjkajoče dokumente zahtevati ob upoštevanju načela enakega obravnavanja in brez vsebinske spremembe dokumentacije vloge. Odredbodajalec bi moral imeti možnost, da se odloči, da tega ne zahteva le v ustrezno utemeljenih primerih. Poleg tega bi moral imeti odredbodajalec možnost, da popravi očitne administrativne napake ali popravek zahteva od udeleženca.
- (142) V skladu z dobrim finančnim poslovanjem bi se morala Komisija zaščititi, in sicer tako, da bi ob izplačilu predhodnega financiranja zahtevala predložitev jamstva. Zahteva za izvajalce in upravičence, da zagotovijo jamstva, ne bi smela biti samodejna, temveč bi morala temeljiti na analizi tveganja. Kadar odredbodajalec med izvrševanjem ugotovi, da izdajatelj jamstva ni ali ni več pooblaščen za izdajo jamstev v skladu z veljavnim nacionalnim pravom, bi moral imeti možnost, da zahteva nadomestitev jamstva.

- (143) Različni sklopi pravil za neposredno in posredno upravljanje, zlasti v zvezi s konceptom „naloge izvrševanja proračuna“, so uvedli zmedo in povzročili tveganje napak v zvezi s kvalifikacijo tako za Komisijo kot za njene partnerje ter bi jih bilo zato treba poenostaviti in uskladiti.
- (144) Določbe v zvezi s predhodnim stebrnim ocenjevanjem oseb in subjektov, ki izvršujejo sredstva Unije v okviru posrednega upravljanja, bi bilo treba revidirati, da se Komisiji omogoči, da se lahko čim bolj opre na sisteme, pravila in postopke, vključno s skrbnim pregledom, teh oseb in subjektov, ki so bili ocenjeni za enakovredne sistemom in postopkom Komisije. Poleg tega je treba pojasniti, da bi Komisija morala imeti možnost da, kadar se v oceni razkrijejo področja, na katerih vzpostavljeni postopki ne zadoščajo za zaščito finančnih interesov Unije, podpiše sporazume o prispevkih, pri čemer sprejme ustrezne nadzorne ukrepe. Pomembno je tudi razjasniti, v katerih primerih lahko Komisija sprejme odločitev, da predhodne stebrne ocene pri podpisu sporazumov o prispevkih ne bo zahtevala.

- (145) Za zagotovitev učinkovitega izvrševanja proračuna je primerno dodatno pojasniti uporabo načela sorazmernosti pri posrednem upravljanju. Čeprav načelo sorazmernosti ne more vplivati na naravo obveznosti, ki jih nalaga zadevni veljavni pravni okvir, bi ga bilo treba sistematično uporabljati v sodelovanju z izvajalskimi partnerji Unije, da se doseže pravo ravnovesje med zaščito finančnih interesov Unije in ohranjanjem sposobnosti Unije za izvajanje njenih politik. Potrebne so nekatere prilagoditve in prestrukturiranje ustreznih določb. Tega se ne bi smelo razumeti, da se v praksi omejijo tiste pravice in dostop, ki jih odgovorni odredbodajalec, EJT za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2017/1939²⁷, OLAF, Računsko sodišče in po potrebi ustrezni nacionalni organi potrebujejo za celovito izvrševanje svojih pristojnosti.
- (146) V skladu z načelom sorazmernosti je treba določiti, da se obveznosti iz te uredbe uporabljajo za končne prejemnike, ki prejemajo podporo iz proračuna v okviru finančnih instrumentov ali proračunskih jamstev. Ta uporaba bi morala ustrezno upoštevati naravo končnih prejemnikov in ukrepa ter biti sorazmerna z njo ter ustrezno upoštevati povezana finančna tveganja. Izogibati bi se bilo treba nepotrebnemu upravnemu bremenu, zlasti kadar so končni prejemniki mikro podjetja ter mala in srednja podjetja (MSP) in primerljivi gospodarski subjekti z enakovrednim prometom ali bilančno vsoto.

²⁷ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

- (147) *Finančna pravila iz te uredbe bi morala biti preprosta in jasna, da bi se izognili čezmernemu prenašanju zakonodaje in dodatnim upravnim bremenom za prejemnike sredstev Unije, države članice, institucije Unije ali druge osebe in subjekte, ki izvršujejo proračun.*
- (148) Načelo sorazmernosti je treba uporabiti tudi pri oceni pravil, sistemov in postopkov subjektov, ki so že bili uspešno ocenjeni, kot so subjekti, ki uporabljajo pravila, ki jih določi Komisija, in bi morali biti izvzeti iz predhodne ocene. Iz predhodne ocene bi moralo biti mogoče izvzeti tudi organizacije držav članic, ki so pooblašene za izvrševanje sredstev Unije v okviru deljenega upravljanja.
- (149) Pojasniti je treba, da se, kadar so subjekti izbrani za delo v okviru posrednega upravljanja na podlagi razpisa za prijavo interesa, uporabljata načeli enakega obravnavanja in nediskriminacije.
- (150) Nadomestila osebam in subjektom, ki izvršujejo proračun, kadar je ustrezno in mogoče, temeljijo na smotrnosti.
- (151) Da se zagotovi integriteta proračuna, kadar se izvršuje v okviru posrednega upravljanja, je primerno od izvajalskih partnerjev zahtevati, da Komisijo obvestijo o domnevnih primerih goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, in da to obveznost vključijo v sporazume, ki jih sklenejo s tretjimi stranmi v okviru posrednega upravljanja.

- (152) Komisija sklepa partnerstva s tretjimi državami na podlagi sporazumov o financiranju. Pomembno je pojasniti vsebino takšnih sporazumov o financiranju, zlasti za tiste dele ukrepa, ki jih izvršuje tretja država v okviru posrednega upravljanja.
- (153) Treba je priznati posebno naravo mehanizmov ali platform mešanega financiranja, kadar Komisija kombinira svoje prispevke s prispevki finančnih institucij, in pojasniti uporabo določb o finančnih instrumentih in proračunskih jamstvih.
- (154) Pravila in načela javnega naročanja, ki se uporabljajo za javna naročila, ki jih institucije Unije oddajo v lastnem imenu, bi morala temeljiti na pravilih iz Direktive 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta²⁸ in Direktive 2014/24/EU.
- (155) Izkušnje so pokazale, da uporaba pravil o javnem naročanju iz te uredbe ni primerna za oddajo javnih naročil za finančne storitve, ki so povezane z izdajo, prodajo, nakupom ali prenosom vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov v smislu Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta²⁹, ki jih Komisija uporablja v okviru svojih operacij najemanja in dajanja posojil, operacij upravljanja premoženja in zakladniških operacij. To vključuje storitve, ki jih zagotavljajo centralne banke, evropski mehanizem za stabilnost, EIB in druge mednarodne finančne institucije ter nacionalni subjekti, pooblaščen za izdajanje in upravljanje državnih dolžniških instrumentov. Iz tega razloga in v skladu s členom 10 Direktive 2014/24/EU se pravila o javnem naročanju iz te uredbe ne bi smela uporabljati za te storitve.

²⁸ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).

²⁹ Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (UL L 173, 12.6.2014, str. 349).

- (156) Glede na pandemijo COVID-19 je primerno spremeniti opredelitev krizne situacije, ki se uporablja zlasti za skupne določbe in javna naročila na področju zunanjih ukrepov ter bi morala zajemati javno zdravje in zdravje živali, izredne razmere na področju ***zanesljive preskrbe s hrano in*** varnosti hrane in svetovne grožnje za zdravje. Da se omogoči prožnost, potrebna za zagotovitev hitrega odziva na nepredvidene okoliščine skrajne nujnosti, ki so posledica krizne situacije, bi bilo treba javnemu naročniku omogočiti, da uporabi poenostavljena pravila o javnem naročanju, kot so uporaba postopka s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu, ki se uporablja v kriznih razmerah, ter sprejetje dokazil o merilih za izključitev in pogojih za sodelovanje od verjetnega uspešnega ponudnika po odločitvi o oddaji naročila, v vsakem primeru pa pred podpisom pogodbe. Javnemu naročniku bi se za odziv na krizno situacijo morala omogočiti tudi prožnost, da brez postopka javnega naročanja izjemoma spremeni pogodbo ali okvirno pogodbo tudi tako, da preseže ustrezne mejne vrednosti. ***Poleg tega bi moralo biti v kriznih razmerah izjemoma mogoče dodati nove javne naročnike po začetku postopka za oddajo javnega naročila in pred podpisom pogodbe ali po spremembi pogodbe, ne da bi pri tem omejevali konkurenco.*** Pred uporabo takšnih poenostavljenih pravil bi se morala v skladu z ustreznimi notranjimi pravili zahtevati razglasitev krizne situacije, razen za javna naročila na področju zunanjih ukrepov, kadar taka razglasitev ni potrebna. Poleg tega bi morali odgovorni odredbodajalci za vsak primer posebej utemeljiti skrajno nujnost, ki izhaja iz razglašene krizne situacije.

- (157) Pri mešanih naročilih bi bilo treba pojasniti metodologijo javnih naročnikov za določanje pravil, ki se uporabljajo.
- (158) V zvezi z naročili, katerih vrednost je enaka ali višja od mejnih vrednosti, določenih v Direktivi 2014/24/EU, pa tudi v zvezi s tistimi, katerih vrednost je nižja ter v zvezi z naročili, ki ne spadajo na področje uporabe navedene direktive, bi bilo treba pojasniti predhodne in naknadne ukrepe za obveščanje javnosti, ki so potrebni za začetek postopka javnega naročanja.
- (159) Ta uredba bi morala vključevati izčrpen seznam vseh postopkov javnega naročanja, ki so na voljo institucijam Unije, ne glede na mejne vrednosti.
- (160) Zaradi upravne poenostavitve in spodbujanja sodelovanja MSP bi bilo treba zagotoviti postopke s pogajanja za javna naročila srednjih vrednosti.
- (161) Po potrebi bi morale biti mogoče izvesti skupno javno naročanje med enim ali več javnimi naročniki iz držav članic na eni strani ter institucijami in organi Unije ali izvajalskimi agencijami na drugi strani, ne da bi bile te institucije, organi ali agencije zavezane k nakupu gradenj, blaga ali storitev. Da bi javni naročniki lahko v celoti izkoristili potencial notranjega trga v smislu ekonomije obsega ter delitve tveganja in koristi, bi bilo treba razširiti možnosti institucij Unije, organov Unije ali izvajalskih agencij,

da v imenu **dveh ali več** držav članic kupujejo blago ali storitve. Institucija Unije, organ Unije ali izvajalska agencija bi morali imeti možnost, da izvedejo ustrezen postopek javnega naročanja v imenu ali za račun držav članic na podlagi sporazuma med pogodbenicami ali delujejo kot veletrgovec, ki kupuje, skladišči in ponovno prodaja ali daruje blago in storitve, vključno z najemi, izbranim državam članicam ali partnerskim organizacijam. ***V skladu s pravili o skladnosti sekundarne zakonodaje s to uredbo lahko drugi zakonodajni akti Unije vsebujejo podrobnejša pravila o skupnem javnem naročanju ali javnem naročanju v imenu ali za račun držav članic. Pri tem bi bilo treba v takih aktih jasno navesti taka odstopanja in posebne razloge, ki jih upravičujejo.***

- (162) V skladu z Direktivo 2014/24/EU bi morala ta uredba omogočati preverjanje trga pred začetkom postopka javnega naročanja. Da se zagotovi uporaba partnerstva za inovacije samo, kadar potrebne gradnje, blago in storitev še ne obstajajo na trgu ali še niso prisotni kot razvojna dejavnost, ki je skoraj zrela za trg, bi bilo treba v tej uredbi določiti obveznost, da se pred uporabo partnerstva za inovacije izvede takšno predhodno preverjanje trga.

- (163) Pojasniti bi bilo treba, kako lahko javni naročniki prispevajo k varstvu okolja in spodbujanju trajnostnega razvoja, hkrati pa zagotovijo, da bodo lahko za svoja naročila dosegli najboljše razmerje med kakovostjo in ceno, zlasti z zahtevanjem posebnih oznak ali uporabo ustreznih načinov oddaje naročil.
- (164) V skladu s cilji evropskega zelenega dogovora bi bilo treba zagotoviti napredek pri izvajanju vidikov ekologizacije z vključitvijo zelenih pogojev za sodelovanje ali meril za oddajo v pozive k oddaji ponudb, kadar je to ustrezno, kar bo gospodarske subjekte spodbudilo k ponudbi bolj trajnostnih možnosti.
- (165) Za zagotovitev, da gospodarski subjekti pri izvajanju naročil upoštevajo veljavne obveznosti iz okoljskega, socialnega in delovnega prava, določene v pravu Unije, nacionalnem pravu, kolektivnih pogodbah ali mednarodnih socialnih in okoljskih konvencijah, navedenih v Prilogi X k Direktivi 2014/24/EU, bi morale biti take obveznosti del minimalnih zahtev, ki bi jih opredelil javni naročnik, in bi morale biti vključene v pogodbe, ki jih podpiše javni naročnik.

- (166) Ustrezno je določiti različne situacije, običajno opredeljene kot nasprotje interesov, in te situacije različno obravnavati. Pojem „nasprotje interesov“ bi bilo treba uporabljati samo, če bi se v takšni situaciji znašla oseba ali subjekt, pristojna za ***načrtovanje in*** izvrševanje proračuna, izvajanje revizij ali kontrol, oziroma uradnik ali uslužbenec katere od institucij Unije ali nacionalnih organov na kateri koli ravni. Poskuse neupravičenega vplivanja na postopek dodeljevanja ali pridobitve zaupnih informacij bi bilo treba obravnavati kot hudo kršitev poklicnih pravil, ki lahko privede do zavrnitve sodelovanja v postopku dodeljevanja in/ali izključitve iz sredstev Unije. Poleg tega bi gospodarski subjekti lahko bili v položaju, ko zaradi nasprotnih poklicnih interesov ne bi smeli biti izbrani za izvedbo naročila. Na primer družba ne bi smela ocenjevati projekta, pri katerem je sodelovala, revizor pa ne bi smel revidirati zaključnih računov, ki jih je predhodno potrdil. ***Pri ocenjevanju nasprotij interesov in obveznosti vzpostavitve sistemov za odkrivanje in preprečevanje takih nasprotij bi bilo treba spoštovati načelo sorazmernosti. Z ustreznimi smernicami za ocenjevanje nasprotij interesov bi morali zagotoviti dodatna pojasnila tistim, ki ocenjujejo take situacije na ravni Unije in nacionalni ravni, da bi prispevali k pravni varnosti.***

- (167) Za zagotovitev, da ne obstajajo nasprotni poklicni interesi, ki lahko vplivajo ali bi lahko vplivali na sposobnost izvedbe naročila na neodvisen, nepristranski in objektiven način, je treba pojasniti obveznosti javnega naročnika in kandidatov ali ponudnikov. Na eni strani bi morali kandidati, ponudniki in po potrebi subjekti, na katerih zmogljivosti se ti opirajo, ter predvideni podizvajalci podati izjavo o odsotnosti takih nasprotnih interesov in na zahtevo predložiti s tem povezane informacije. Na drugi strani bi moral javni naročnik ob podaji izjave ali na podlagi dodatnih informacij oceniti obstoj takih nasprotnih poklicnih interesov. Če se ugotovijo taki nasprotni poklicni interesi, bi bilo treba oddajo naročila zavrniti.
- (168) *Konkurenčen in odprt notranji trg bi moral zagotoviti enake konkurenčne pogoje ter evropskim in tujim gospodarskim subjektom omogočiti konkuriranje na podlagi dosežkov. Tuje subvencije lahko izkrivljajo notranji trg in ogrozijo enake konkurenčne pogoje v postopkih javnega naročanja, kadar na primer imajo gospodarski subjekti, ki so jim dodeljena sredstva, koristi od tujih subvencij. Za odpravo tega tveganja so bila z Uredbo (EU) 2022/2560 Evropskega parlamenta in Sveta³⁰ določena pravila in postopki za preiskovanje tujih subvencij, ki dejansko ali potencialno izkrivljajo notranji trg, in po potrebi za zagotovitev odprave teh izkrivljanj. Za zagotovitev skladnosti med pravili, ki se uporabljajo za države članice, in postopki javnega naročanja na podlagi te uredbe bi morali institucije Unije, organi Unije in izvajalske agencije smiselno uporabljati enaka pravila in postopke za tuje subvencije, kot so določeni v Uredbi (EU) 2022/2560.*

³⁰ *Uredba (EU) 2022/2560 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o tujih subvencijah, ki izkrivljajo notranji trg (UL L 330, 23.12.2022, str. 1).*

- (169) *Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi s postopkovnimi podrobnostmi in povezanimi vprašanji v zvezi s predhodnim pregledom in poglobljeno preiskavo vseh tujih finančnih prispevkov, pridobljenih v postopku javnega naročanja. Navedena izvedbena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta³¹.*
- (170) V skladu z Direktivo 2014/24/EU bi morale biti omogočeno, da se preveri morebitna izključenost gospodarskega subjekta, uporabijo pogoji za sodelovanje in merila za oddajo ter preveri skladnost z dokumentacijo za postopek javnega naročanja, in to v kakršnem koli vrstnem redu. Posledično bi morale biti mogoče zavrniti ponudbo na podlagi meril za oddajo, ne da bi bilo treba pred tem preveriti, ali so bila pri zadevnem ponudniku izpolnjena merila za izključitev ali pogoji za sodelovanje.
- (171) Naročila bi bilo treba oddati na podlagi ekonomsko najugodnejše ponudbe skladno s členom 67 Direktive 2014/24/EU.

³¹ *Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).*

- (172) Zaradi pravne varnosti je treba razjasniti, da so pogoji za sodelovanje strogo povezani z oceno kandidatov ali ponudnikov, merila za oddajo pa z oceno ponudb. Da bi se pravila Unije o javnem naročanju uskladila z Direktivo 2014/24/EU, bi bilo treba javnim naročnikom omogočiti tudi, da kot merilo za oddajo uporabijo organiziranost, usposobljenost in izkušnje osebja, zadolženega za izvedbo javnega naročila, če to lahko bistveno vpliva na kakovost izvedbe javnega naročila in posledično na ekonomsko vrednost ponudbe. Javni naročniki, ki uporabljajo katero koli od teh meril za oddajo, bi morali z ustreznimi pogodbenimi sredstvi zagotoviti, da osebje, dodeljeno za izvajanje naročila, dejansko izpolnjuje določene standarde kakovosti. Javni naročniki bi morali dati soglasje za kakršno koli zamenjavo takega osebja in preveriti, ali nadomestno osebje zagotavlja enakovredno raven kakovosti kot nadomeščeno osebje. Poleg tega bi bilo treba zagotoviti, da ne pride do prekrivanja in dvojnega ocenjevanja istega elementa v okviru pogojev za sodelovanje in meril za oddajo.
- (173) ***Da bi skrajšali dolgotrajne postopke in*** da bodo lahko javni naročniki v celoti izkoristili možnosti, ki jih ponuja ta metoda nabave, je treba poenostaviti pravila, ki urejajo dinamične nabavne sisteme. Ti sistemi bi morali zlasti delovati v obliki omejenega postopka, kar bi vsakemu gospodarskemu subjektu, ki predloži prijavo za sodelovanje ter izpolnjuje merila za izključitev in pogoje za sodelovanje, omogočilo sodelovanje v postopkih javnega naročanja, ki se izvajajo prek dinamičnega nabavnega sistema v obdobju njegove veljavnosti, ki ne bi smelo biti omejeno na štiri leta. Ponudbe se lahko predložijo tudi v obliki elektronskega kataloga, zlasti za standardne proizvode ali storitve, ki so splošno dostopni na trgu. Poleg tega bi bilo treba za zmanjšanje upravnega bremena opustiti zahtevo po imenovanju komisije za odpiranje in ocenjevanje za posamezna javna naročila v okviru dinamičnega nabavnega sistema.

- (174) Glede na napredek pri digitalizaciji postopkov javnega naročanja bi bilo treba pojasniti, da se lahko javna odpiranja ponudb za odprte postopke organizirajo na daljavo prek videokonferenc.
- (175) Zaradi poenostavitve in uskladitve s pravili, ki se uporabljajo za javna naročila, ki jih institucije Unije oddajo za svoj račun, bi bilo treba na področju zunanjih ukrepov odpraviti obveznost objave seznama izbranih kandidatov, ki bodo povabljeni k oddaji ponudbe, na spletišču Komisije.
- (176) Javno naročanje Unije bi moralo zagotavljati, da so sredstva Unije učinkovito, pregledno in ustrezno porabljena, obenem pa zmanjšati upravno breme za prejemnike sredstev Unije. V tem smislu bi moralo e-javno naročanje prispevati k boljši porabi sredstev Unije in razširiti dostop do naročil za vse gospodarske subjekte. Vse institucije Unije, ki izvajajo javno naročanje, bi morale na svojih spletnih mestih objaviti jasna pravila v zvezi z nabavo, odhodki in spremljanjem ter vsa oddana naročila, vključno z njihovo vrednostjo.

- (177) Pri elektronskem javnem naročanju bi se morala elektronska izmenjava informacij z udeleženci v največji možni meri opirati na obstoječe standarde, kot so enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila in standardi izdajanja elektronskih računov, ki jih določa Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/7³² oziroma Direktiva 2014/55/EU.
- (178) Pojasniti bi bilo treba, da bi morali vsak postopek sestavljati faza odpiranja in ocena. Odločitev o oddaji naročila bi morala vedno temeljiti na oceni.
- (179) Kadar se kandidati in ponudniki uradno obvestijo o izidu postopka, bi jih bilo treba obvestiti tudi o razlogih za sprejetje odločitve in jim posredovati podrobno izjavo o razlogih, ki bi temeljila na vsebini poročila o oceni .
- (180) Primerno je določiti, da bi bilo treba neuspešnim ponudnikom, katerih predložena ponudba izpolnjuje pogoje, na zahtevo sporočiti informacije o značilnostih in sorazmernih prednostih izbrane ponudbe. Neuspešni ponudniki bi morali na zahtevo prejeti dodatne informacije, tudi če skladnost njihove ponudbe ni bila preverjena zaradi izbranega vrstnega reda meril. Pojasniti bi bilo treba tudi, da zavrtnjeni ponudniki ne bi smeli imeti dostopa do takih informacij.

³² Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/7 z dne 5. januarja 2016 o določitvi standardnega obrazca za enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila (UL L 3, 6.1.2016, str. 16).

- (181) Pri okvirnih pogodbah s ponovnim odpiranjem konkurence ne bi smelo biti obveznosti sporočanja informacij o značilnostih in sorazmernih prednostih uspešne ponudbe neuspešnemu izvajalcu, saj bi prejetje takšnih informacij ob vsakokratnem ponovnem odpiranju konkurence utegnilo ogroziti lojalno konkurenco med strankami iste okvirne pogodbe.
- (182) Javni naročnik bi moral imeti možnost, da postopek javnega naročanja prekliče ali delno prekliče, v primeru postopkov, oddanih v sklopih, ali javnih naročil z več izvajalci, pred podpisom pogodbe, ne da bi bili kandidati ali ponudniki upravičeni zahtevati odškodnino. To ne bi smelo posegati v primere, pri katerih je javni naročnik ravnal tako, da je lahko odgovoren za škodo v skladu s splošnimi načeli prava Unije.

- (183) V ustrezno utemeljenih primerih bi bilo treba dovoliti oddajo javnih naročil z več izvajalci, zlasti da bi se izognili prekomernemu zanašanju na enega samega ponudnika za kritično opremo in storitve, ob upoštevanju ciljev tehnološke neodvisnosti in kontinuitete storitev.
- (184) Kot je navedeno v Direktivi 2014/24/EU, je treba pojasniti, pod katerimi pogoji se lahko spremeni naročilo med njegovim izvajanjem brez novega postopka javnega naročanja. Zlasti se novega postopka javnega naročanja ne bi smelo zahtevati v primeru upravnih sprememb, univerzalnega pravnega nasledstva ter uporabe jasnih in nedvoumnih klavzul o reviziji ali opcij, ki ne spreminjajo minimalnih zahtev prvotnega postopka. Nov postopek javnega naročanja bi bilo treba zahtevati v primeru bistvenih sprememb prvotnega naročila, zlasti glede obsega in vsebine vzajemnih pravic ter obveznosti pogodbenih strank, vključno s porazdelitvijo pravic intelektualne lastnine. Take spremembe kažejo, da se nameravajo pogodbene stranke ponovno pogajati o ključnih določilih ali pogojih tega naročila, zlasti če bi spremembe vplivale na izid postopka, kolikor bi bila spremenjena določila ali pogoji del prvotnega postopka.

- (185) Pridobljene izkušnje so pokazale, da je treba pojasniti, v katerih primerih se sprememba šteje za spremembo predmeta naročila.
- (186) V primeru gradenj, blaga in kompleksnih storitev je treba zagotoviti možnost, da se zahteva jamstvo za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti, da se zagotovi izpolnjevanje bistvenih pogodbenih obveznosti in ustrezno izvajanje naročila ves čas trajanja pogodbe. V skladu z običajno prakso v zadevnih sektorjih je treba zagotoviti tudi možnost, da se zahteva jamstvo za vračilo zadržanih zneskov, ki bo krilo obdobje pogodbene odgovornosti.
- (187) Za določitev postopkov in mejnih vrednosti, ki se bodo uporabljali, je treba pojasniti, ali institucije, izvajalske agencije in organi Unije štejejo za javne naročnike. Dejansko ne bi smeli šteti za javne naročnike, kadar kupujejo pri osrednjem nabavnem organu. Poleg tega tvorijo institucije Unije en sam pravni subjekt in njihove službe med sabo ne morejo sklepati pogodb, temveč le sporazume o ravni storitve.
- (188) Ustrezno bi bilo v to uredbo vključiti sklic na mejne vrednosti, ki so v Direktivi 2014/24/EU določene za javna naročila gradenj in javna naročila blaga in storitev ter v Direktivi 2014/23/EU za koncesije. Revizija teh mejnih vrednosti, kakor je določeno v direktivah 2014/24/EU in 2014/23/EU, bi se torej morala neposredno uporabljati za javno naročanje oziroma za koncesije na podlagi te uredbe.

- (189) Podeljevanje koncesijskih pogodb bi bilo treba poenostaviti z uporabo mejnih vrednosti iz Direktive 2014/23/EU za koncesije.
- (190) Standardne postopke, ki se uporabljajo pri javnem naročanju, bi bilo treba zaradi uskladitve in poenostavitve uporabljati tudi za nakupe, določene v okviru enostavnejše ureditve za naročila za socialne in druge posebne storitve iz člena 74 Direktive 2014/24/EU. Zato bi bilo treba mejno vrednost za nakupe v okviru enostavnejše ureditve uskladiti z mejno vrednostjo za javna naročila storitev.
- (191) Za boljšo prilagoditev postopkov naročanja tržnim razmeram zunaj Unije bi morala ta uredba vključevati posebne določbe, v skladu s katerimi delegacije Unije oddajo naročila za svoj račun v tretjih državah. Zato je primerno revidirati mejne vrednosti za oddajo naročil, ki jih uporabljajo delegacije Unije v tretjih državah, in jih uskladiti s tistimi, ki se uporabljajo za oddajo naročil na področju zunanjih ukrepov.
- (192) Pojasniti je treba pogoje uporabe obdobja mirovanja, katero se upošteva pred podpisom naročila ali okvirne pogodbe.

- (193) Pravila javnega naročanja, ki se uporabljajo za področje zunanjih ukrepov, bi morala biti skladna z načeli iz direktiv 2014/23/EU in 2014/24/EU.
- (194) Pravila o dostopu do javnega naročanja, ki se uporabljajo ob predložitvi ponudbe in med izvajanjem pogodbe, bi morala vključevati pogoje, določene v izvedbenih aktih (ukrepi instrumenta za mednarodno javno naročanje), sprejetih v skladu z Uredbo **(EU) 2022/1031 Evropskega parlamenta in Sveta**³³, ter ustrezne obveznosti za uspešne ponudnike iz navedene uredbe.
- (195) Z namenom zmanjšanja kompleksnosti, poenostavitve obstoječih pravil in izboljšanja berljivosti pravil o javnem naročanju je treba združiti splošne določbe o javnem naročanju in posebne določbe, ki se uporabljajo za javno naročanje na področju zunanjih ukrepov, prav tako pa je treba odstraniti nepotrebne ponovitve in navzkrižno sklicevanje.
- (196) Pojasniti je treba, kateri gospodarski subjekti imajo glede na kraj svojega sedeža dostop do javnega naročanja na podlagi te uredbe, in izrecno omogočiti dostop do teh naročil tudi mednarodnim organizacijam.

³³ ***Uredba (EU) 2022/1031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. junija 2022 o dostopu gospodarskih subjektov, blaga in storitev tretje države do trgov javnih naročil in koncesij Unije ter postopkih za podporo pogajanjem o dostopu gospodarskih subjektov, blaga in storitev iz Unije do trgov javnih naročil in koncesij tretjih držav (instrument za mednarodno javno naročanje, IPI) (UL L 173, 30.6.2022, str. 1).***

- (197) V ustrezno utemeljenih primerih, ko naj bi *naročilo oddala delegacija Unije v tretji državi ali bi se oddalo izključno v interesu delegacije Unije* v tretji državi, bi moral imeti odgovorni odredbodajalec možnost, da odpre dostop do postopka javnega naročanja fizičnim ali pravnim osebam s sedežem v tretji državi, ki z Unijo nima sklenjenega posebnega sporazuma na področju javnega naročanja. To prožnost bi bilo treba zagotoviti zlasti, kadar ni fizičnih ali pravnih oseb s sedežem v državah, ki imajo dostop do javnega naročanja na podlagi posebnega sporazuma z Unijo na področju javnega naročanja in ki bi lahko zagotovile potrebne gradnje, blago ali storitve.
- (198) Da se doseže ravnovesje med potrebo po preglednosti in večjo skladnostjo pravil o javnem naročanju na eni strani ter potrebo po zagotovitvi prožnosti glede nekaterih tehničnih vidikov navedenih pravil na drugi strani, bi bilo treba tehnična pravila o javnem naročanju združiti v prilogi k tej uredbi ter pooblastilo za sprejetje aktov v skladu s členom 290 PDEU o spremembah navedene priloge prenesti na Komisijo.

- (199) Pojasniti je treba področje uporabe naslova o nepovratnih sredstvih, zlasti glede vrst ukrepov ali organov, upravičenih do nepovratnih sredstev, pa tudi glede oblik pravnih obveznosti, ki se lahko uporabijo za kritje nepovratnih sredstev. Zlasti bi bilo treba postopno ukiniti sklepe o nepovratnih sredstvih zaradi njihove omejene uporabe ter postopne uvedbe elektronskih nepovratnih sredstev. Poenostaviti bi bilo treba strukturo, in sicer s premikom določb o instrumentih, ki niso nepovratna sredstva, v druge dele Uredbe. Pojasniti bi bilo treba naravo organov, ki lahko prejemajo nepovratna sredstva za poslovanje, saj je pojem organov, ki si prizadevajo za cilj v splošnem interesu Unije, zajet v pojmu organov, katerih cilj je del politike Unije in jo podpira.
- (200) Za poenostavitev postopkov in boljšo berljivost te uredbe bi bilo treba poenostaviti in racionalizirati določbe v zvezi z vsebino vlog za nepovratna sredstva, razpisov za zbiranje predlogov in sporazumov o nepovratnih sredstvih.
- (201) Z namenom omogočanja izvajanja ukrepov, ki jih financira več donatorjev, kadar v času prevzema obveznosti za prispevek Unije splošno financiranje ukrepa ni znano, je treba pojasniti, kako je opredeljen prispevek Unije in kako se preverja njegova poraba.

- (202) *Uvesti bi bilo treba novo kategorijo nepovratnih sredstev zelo nizke vrednosti v višini do 15.000 EUR, da bi poenostavili upravne zahteve za prosilce za sredstva Unije. Glede na zelo nizko vrednost takih nepovratnih sredstev bi bilo treba opustiti zahteve za predložitev častne izjave in oceno finančne sposobnosti.*
- (203) *Za nadaljnjo poenostavitev vlog za nepovratna sredstva v skladu z dobrim finančnim poslovanjem bi morale biti odredbodajalcu omogočeno, da se na podlagi ocene tveganja odloči, da se preverjanje finančne zmogljivosti osredotoči samo na glavnega vložnika.*
- (204) Izkušnje, pridobljene pri uporabi pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali financiranja po pavšalni stopnji, so pokazale, da takšne oblike financiranja znatno poenostavijo upravne postopke in znatno zmanjšajo tveganje napak. Ne glede na področje posredovanja Unije so pavšalni zneski, stroški na enoto in pavšalne stopnje primerne oblike financiranja, zlasti za standardizirane in ponavljajoče se ukrepe, kot so mobilnost ali dejavnosti usposabljanja. Poleg tega je ob dejstvu, da sodelovanje med javnimi upravami držav članic ter upravičencev in partnerski h držav (v nadaljnjem besedilu: medinstitucionalno sodelovanje) izvajajo institucije držav članic, uporaba možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov upravičena in bi jo bilo treba spodbujati. Države članice in drugi prejemniki sredstev Unije bi zaradi večje učinkovitosti morali biti sposobni pogosteje uporabiti možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov. Pri tem bi bilo treba zagotoviti večjo prožnost pogojev za uporabo pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnih stopenj. Izrecno je treba določiti enkratne pavšalne zneske, ki zajemajo celotne upravičene stroške ukrepa ali programa dela. Poleg tega bi bilo treba, da bi spodbudili osredotočenost na rezultate, dati prednost financiranju, ki temelji na učinku. Pavšalni zneski, stroški na enoto in pavšalne stopnje, ki temeljijo na vložkih, bi morali ostati možni, kadar ni mogoče ali ni primerno, da temeljijo na učinku.

- (205) Za zagotovitev pravne varnosti je treba pojasniti, da kadar so nepovratna sredstva v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški, se določbe o načrtu proračuna, sofinanciranju in preprečevanju dvojnega financiranja ne uporabljajo, saj jih ni mogoče uporabiti v primeru, ko je znesek, ki ga je treba povrniti, povezan z opredeljenimi pogoji ali rezultati in je ločen od osnovnih stroškov.
- (206) Upravne postopke za odobritev pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnih stopenj bi bilo treba poenostaviti, in sicer s prenosom pooblastil za takšno odobritev na pristojnega odredbodajalca. Kadar je ustrezno, lahko takšno pooblastilo da Komisija glede na naravo dejavnosti ali odhodkov oziroma glede na število zadevnih odredbodajalcev.
- (207) Za premostitev vrzeli v razpoložljivosti podatkov, ki se uporabijo za določitev pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnih stopenj, bi bilo treba dovoliti uporabo strokovne presoje.
- (208) Zagotoviti bi bilo treba, da se pri izkoriščanju možnosti za bolj pogosto uporabo poenostavljenih oblik financiranja zagotovi upoštevanje načela dobrega finančnega poslovanja, zlasti pa načela gospodarnosti, načela učinkovitosti in načela preprečevanja dvojnega financiranja. V ta namen bi morale poenostavljene oblike financiranja zagotoviti, da so porabljena sredstva primerna glede na cilje, ki jih je treba doseči, da se isti stroški ne financirajo več kot enkrat iz proračuna, da se spoštuje načelo sofinanciranja in da ne pride do splošne prekomerne kompenzacije prejemnikov. Zato bi morale poenostavljene oblike financiranja temeljiti na statističnih ali računovodskih podatkih, podobnih objektivnih elementih ali strokovni presoji. Poleg tega bi bilo treba še naprej izvajati primerna preverjanja, kontrole in redno ocenjevanje.

- (209) Pojasniti bi bilo treba obseg preverjanj in kontrol v nasprotju z rednim ocenjevanjem pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj. Ta preverjanja in kontrole bi morali biti osredotočeni na izpolnjevanje pogojev, ki sprožijo izplačilo pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj, po potrebi vključno z doseganjem učinkov in/ali rezultatov. Ti pogoji ne bi smeli zahtevati poročanja o dejansko nastalih stroških upravičenca. Kadar je pavšalne zneske, stroške na enoto ali financiranje po pavšalni stopnji predhodno določil odgovorni odredbodajalec ali Komisija, jih z naknadnimi kontrolami ne bi smelo biti mogoče izpodbijati. To ne bi smelo preprečiti možnosti, da se nepovratna sredstva v primeru slabega, delnega ali poznega izvrševanja ali v primeru nepravilnosti, goljufije ali kršitve druge obveznosti zmanjšajo. Zmanjšati bi jih bilo treba zlasti takrat, kadar pogoji, ki sprožijo izplačilo pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj, niso izpolnjeni. Pogostost in obseg rednega ocenjevanja bi morala biti odvisna od gibanja in narave stroškov, pri čemer se zlasti upoštevajo večje spremembe tržnih cen in druge relevantne okoliščine. Redno ocenjevanje bi lahko privedlo do prilagoditev pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj, ki se uporabljajo za prihodnje sporazume, vendar se ne bi smelo uporabljati za ugotavljanje vrednosti že dogovorjenih pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj. Za redno ocenjevanje pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj bi lahko bil potreben dostop do zaključnih računov upravičenca v statistične in metodološke namene in takšen dostop je potreben tudi za preprečevanje in odkrivanje goljufij.

- (210) Kadar so nepovratna sredstva v obliki pavšalne stopnje, stroškov na enoto ali pavšalnega zneska in zato ni naknadnega preverjanja osnovnih stroškov, ni mogoče preveriti, ali so upravičeni stroški nastali v času trajanja ukrepa. Za zagotovitev pravne varnosti bi bilo treba pojasniti, da se bo z naknadnimi preverjanji in kontrolami upravičencev preverilo, ali so bili v obdobju izvajanja izpolnjeni pogoji, ki sprožijo izplačilo pavšalne stopnje, stroškov na enoto ali pavšalnega zneska.
- (211) Da se omogoči sodelovanje majhnih organizacij pri izvajanju politik Unije v okolju z omejeno razpoložljivostjo virov, je treba vrednost dela, ki ga opravijo prostovoljci, priznati kot upravičene stroške. Na podlagi tega bi morale take organizacije imeti možnost, da se v večji meri oprejo na delo prostovoljcev, da bi pridobile sofinanciranje za ukrepe ali program dela. Brez poseganja v najvišjo dovoljeno stopnjo sofinanciranja, določeno v temeljnem aktu, bi morala biti v takšnih primerih nepovratna sredstva Unije omejena na znesek ocenjenih upravičenih stroškov razen tistih, ki zajemajo delo prostovoljcev. Glede na to, da je delo prostovoljcev delo, ki ga zagotovijo tretje strani, ne da bi jim upravičenec to delo plačal, je z omejitvijo preprečeno vračilo stroškov, ki jih upravičenec ni imel. Poleg tega vrednost dela prostovoljcev ne bi smela presegati 50 % prispevkov v naravi in drugih oblik sofinanciranja.

- (212) Za zagotovitev pravne varnosti bi bilo treba pojasniti, da kadar so prispevki v naravi tretjih strani v obliki dela prostovoljcev v načrtu proračuna predstavljeni kot upravičeni stroški, bi moralo sofinanciranje, za katero se uporablja zgornja meja 50 %, vključevati vse vire financiranja, tj. nepovratna sredstva Unije, prispevke v naravi in druge vire financiranja.
- (213) V tej uredbi bi bilo treba ohraniti načelo neprofitnosti in s tem zaščititi eno od temeljnih načel javnih financ.
- (214) Za zagotovitev pravne varnosti pri izračunu prispevka Unije v primeru dobička pri nepovratnih sredstvih, ki se financirajo iz proračuna, bi bilo treba pojasniti, da se pri izterjavi odstotka dobička, ki ustreza prispevku Unije k upravičenim stroškom, ne bi smelo razlikovati med dejansko nastalimi in poenostavljenimi stroški.
- (215) Nepovratna sredstva bi bilo načeloma treba dodeljevati na podlagi razpisa za zbiranje predlogov. Kadar so dovoljene izjeme, bi jih bilo treba razlagati in uporabljati restriktivno v smislu področja uporabe in trajanja. Izjemna možnost, da se nepovratna sredstva dodelijo brez razpisa za zbiranje predlogov organom, ki imajo dejanski ali pravni monopol, bi se lahko uporabila le, kadar so zadevni organi edini, ki lahko izvajajo ustrezne vrste dejavnosti ali ki jim je bil takšen monopol zaupan po zakonu ali s strani javnega organa.

- (216) V okviru prehoda na e-nepovratna sredstva in e-javno naročanje bi bilo treba vložnike in ponudnike zaprositi, da dokaz o svojem pravnem statusu in finančni vzdržnosti priskrbijo le enkrat v določenem obdobju, in se od njih ne bi smelo zahtevati, da dokazila ponovno predložijo v vsakem postopku dodeljevanja. Zato je nujno uskladiti zahteve glede tega, za koliko let bodo zahtevani dokumenti v okviru postopkov za dodelitev nepovratnih sredstev in postopkov javnega naročanja.
- (217) Upravičenec do nepovratnih sredstev lahko zagotovi finančno podporo tretji strani na podlagi izpolnjevanja nekaterih pogojev, znesek, plačan kateri koli tretji strani, pa ne bi smel presegati 60 000 EUR. ***Moralo bi biti mogoče preseči ta znesek*** ■, kadar bi bilo ***sicer*** doseganje ciljev ukrepov nemogoče ali pretirano oteženo. Da bi se omogočila večja prožnost pri izvrševanju proračuna v kriznih situacijah in izrednih razmerah, bi moralo biti mogoče tudi preseči ta znesek brez utemeljitve za vsak primer posebej v primerih humanitarne pomoči, operacij zagotavljanja nujne pomoči, operacij civilne zaščite ali pomoči za krizno upravljanje. ***Odredbodajalec bi moral o takih primerih poročati.***

- (218) Kadar mora upravičenec za izvedbo ukrepa ali programa dela izvesti javno naročilo, bi bilo treba pojasniti, da lahko vsak upravičenec uporabi svoje lastne nabavne prakse, če zagotavljajo najboljše razmerje med kakovostjo in ceno ali, če je to primerno, najnižjo ceno, ne glede na to, ali upravičenec odda javno naročilo in je javni naročnik v smislu te uredbe. Ustrezno bi bilo treba spremeniti opredelitev pojma naročilo.
- (219) Uporabo nagrad kot dragocene oblike finančne podpore, ki ni povezana s predvidljivimi stroški, bi bilo treba poenostaviti ter pojasniti veljavna pravila. Nagrade bi bilo treba razumeti, kot da dopolnjujejo druge instrumente financiranja, kot so nepovratna sredstva, in ne kot da jih nadomeščajo.
- (220) Za povečanje prožnosti izvrševanja nagrad bi bilo treba obveznost iz Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 o objavi natečajev za nagrade v vrednosti 1 000 000 EUR ali več v izkazih, ki spremljajo predlog proračuna, nadomestiti z obveznostjo predložitve predhodnih informacij Evropskemu parlamentu in Svetu ter izrecno navedbo takšnih nagrad v sklepu o financiranju.

- (221) Nagrade bi morale biti podeljene v skladu z načeli preglednosti in enakega obravnavanja. Glede na to bi bilo treba določiti minimalne značilnosti natečajev, zlasti ureditve za izplačilo nagrade zmagovalcem v primeru podelitve, ter ustrezne načine objave. Vzpostaviti je treba tudi jasno opredeljen postopek podeljevanja, od vložitve vlog do pošiljanja informacij vložnikom in uradnega obvestila izbranemu kandidatu, ki bo odražal postopek za dodelitev nepovratnih sredstev.
- (222) Ta uredba bi morala določati načela in pogoje, ki veljajo za finančne instrumente, proračunska jamstva in finančno pomoč ter pravila o omejevanju finančne obveznosti Unije, preprečevanju goljufij in pranj a denarja, opustitvi finančnih instrumentov in poročanju.

- (223) V zadnjih letih je Unija vse pogostejše uporabljala finančne instrumente, ki omogočajo, da se s proračunom dosega večji učinek vzvoda, vendar ti hkrati ustvarjajo finančno tveganje za proračun. Ti finančni instrumenti ne vključujejo le finančnih instrumentov, ki so zajeti v Uredbi (EU, Euratom) št. 966/2012, ampak tudi druge instrumente, kot so proračunska jamstva in finančna pomoč, ki so jih pred tem urejala samo pravila, določena v njihovih posameznih temeljnih aktih. Pomembno je vzpostaviti skupni okvir, s katerim bi se zagotovila enotnost načel, ki se uporabljajo za ta sklop instrumentov, in jih združiti v okviru novega naslova v tej uredbi, ki bo poleg obstoječih pravil, ki se uporabljajo za finančne instrumente, zajemal poglavja o proračunskih jamstvih in o finančni pomoči državam članicam ali tretjim državam.
- (224) Finančni instrumenti in proračunska jamstva so lahko koristni pri povečevanju učinka sredstev Unije, kadar so ta sredstva združena z drugimi sredstvi in vključujejo učinek finančnega vzvoda. Finančni instrumenti in proračunska jamstva bi se morali izvrševati le, če ni tveganja izkrivljanja konkurence na notranjem trgu ali neskladnosti s pravili o državni pomoči.
- (225) V okviru letnih odobritev, ki jih za določen program odobrita Evropski parlament in Svet, bi se morali finančni instrumenti in proračunska jamstva uporabljati na podlagi predhodne ocene, s katero se dokaže njihova učinkovitost pri doseganju ciljev politik Unije.

- (226) Finančne instrumente, proračunska jamstva in finančno pomoč bi bilo treba odobriti s temeljnim aktom. Kadar se v ustrezno utemeljenih primerih finančni instrumenti vzpostavijo brez temeljnega akta, bi jih morala v proračunu odobriti Evropski parlament in Svet.
- (227) Instrumente, ki bi lahko spadali v naslov X, kot so posojila, jamstva, kapitalske naložbe, naložbe v navidezni lastniški kapital in instrumenti delitve tveganja, bi bilo treba opredeliti. Omogočiti bi bilo treba, da opredelitev instrumentov delitve tveganja lahko vključuje izboljšanje kreditne kakovosti za projektne obveznice, s čimer bi se pokrilo tveganje, povezano s servisiranjem dolga za posamezen projekt, in omejilo kreditno tveganje imetnikov obveznic z izboljšanjem kreditne kakovosti v obliki posojila ali jamstva.
- (228) Morebitna vračila iz finančnega instrumenta ali proračunskega jamstva bi bilo treba uporabiti za instrument ali jamstvo, iz katerega izhaja povračilo, da se okrepi učinkovitost tega instrumenta ali jamstva, razen če je v temeljnem aktu drugače določeno, in bi jih bilo treba upoštevati pri predlogih za bodoče odobritve za ta instrument ali jamstvo.

- (229) *Ta uredba določa, da je Komisija v ustreznem temeljnem aktu pooblaščen, da si v imenu Unije ali Euratoma izposodi ustrezne zneske za nadaljnje posojanje državam članicam upravičenkam ali tretjim državam pod pogoji, ki se uporabljajo za najeta posojila. V tem smislu se denarni tokovi med izposojenimi sredstvi in posojili ujemajo ena na ena. To pomeni, da bi morala Unija izvajati tržne operacije na podlagi potreb po izplačilu za vsak posamezni primer dajanja posojil, kar omejuje možnost skladnega načrtovanja različnih operacij najemanja posojil in strukturiranja zapadlosti, da bi se dosegli najboljši stroški.*
- (230) *Financiranje posameznih programov finančne pomoči z ločenimi metodami financiranja ustvarja stroške in povečuje kompleksnost, saj različni programi finančne pomoči tekmujejo za omejeno število možnosti financiranja. S tem se razdrobi ponudba dolžniških vrednostnih papirjev Unije ter zmanjšujeta likvidnost in zanimanje vlagateljev za ločene programe, čeprav imajo vsi dolžniški vrednostni papirji Unije enako visoko kreditno kakovost. Finančno pomoč bi bilo zato treba organizirati na podlagi enotne metode financiranja, ki povečuje likvidnost obveznic Unije ter privlačnost in stroškovno učinkovitost izdaj Unije.*

- (231) *Nedavne izkušnje s potrebami Ukrajine po financiranju so izpostavile slabosti razdrobljenega pristopa k organizaciji dolga Unije. Za okrepitev položaja Unije kot izdajatelja dolžniških instrumentov, denominiranih v eurih, je bistveno, da se vse nove izdaje organizirajo po enotni metodi financiranja, razen v ustrezno utemeljenih primerih, kot so izdaja Euratoma, manjše izdaje in financiranje programov finančne pomoči, za katere so temeljni akti začeli veljati pred 9. novembrom 2022.*
- (232) *Vzorec za enotno metodo financiranja in večina elementov infrastrukture, potrebne za njeno izvajanje, sta bila že vzpostavljena v obliki diverzificirane strategije financiranja na podlagi Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053. Ta strategija je omogočila uspešno mobilizacijo sredstev za nepovratna sredstva in posojila na podlagi Uredbe (EU) 2021/241 ter za vrsto drugih programov Unije iz Uredbe Sveta (EU) 2020/2094³⁴. Glede na pričakovano kompleksnost operacij, ki so potrebne za zadovoljitev nujnih potreb Ukrajine po financiranju, in za predvidevanje morebitnih prihodnjih operacij najemanja in dajanja posojil je primerno diverzificirano strategijo financiranja določiti kot enotno metodo financiranja za izvajanje operacij najemanja posojil.*

³⁴ *Uredba Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 23).*

- (233) *Diverzificirana strategija financiranja bi morala omogočiti prožno izvajanje programa financiranja ob polnem spoštovanju načel proračunske nevtralnosti in ravnotežja proračuna iz člena 310(1) PDEU. Stroške programa financiranja bi morali v celoti kriti upravičenci na podlagi enotne metodologije za razporeditev stroškov, ki zagotavlja pregledno in sorazmerno razporejanje stroškov. Obveznosti vračila bi morali nositi upravičenci do finančne pomoči v skladu s to uredbo.*
- (234) *Izvajanje diverzificirane strategije financiranja bi zahtevalo, da se v vseh programih najemanja in dajanja posojil, ki se opirajo na to strategijo, upošteva enoten sklop pravil.*
- (235) *Diverzificirana strategija financiranja bi morala Komisiji zagotoviti večjo prožnost glede časovnega okvira in zapadlosti posameznih posojilnih transakcij ter omogočiti redna in stalna izplačila različnim državam upravičenkam. Taka strategija bi morala temeljiti na združevanju instrumentov financiranja. To bi Komisiji omogočilo prožnost pri organizaciji plačil upravičencem neodvisno od tržnih pogojev v času izplačila ter tudi zmanjšalo tveganje, da bi Komisija morala zbirati fiksne zneske v nestanovitnih ali neugodnih pogojih.*

- (236) *Za zagotovitev večje prožnosti Komisiji bi bilo treba vzpostaviti združena likvidna sredstva. Po zaslugi take centralizirane likvidnostne funkcije bi se povečala odpornost zmogljivosti Unije za financiranje, ki bi na podlagi zanesljive zmogljivosti za napovedovanje likvidnosti lahko vzdržala začasna neskladja med vsemi prilivi in odlivi.*
- (237) *Komisija bi morala vse potrebne transakcije izvajati ob hkratnem prizadevanju za redno prisotnost na kapitalskem trgu, doseganje najboljših možnih stroškov financiranja in olajšanje transakcij z dolžniškimi vrednostnimi papirji Unije in Euratoma.*
- (238) *Ob razširitvi diverzificirane strategije financiranja na širši nabor programov je zato primerno, da Komisija določi potrebne ureditve za njeno izvajanje. Te ureditve bi morale vključevati okvir upravljanja, postopke obvladovanja tveganja in metodologijo za razporeditev stroškov, ob upoštevanju člena 223(4), točka (e), te uredbe. Za zagotovitev preglednosti bi morala Komisija redno in izčrpno obveščati Evropski parlament in Svet o vseh vidikih svojega najemanja posojil in strategije upravljanja dolga.*

- (239) *Zaradi pravne varnosti in jasnosti v zvezi z že odobreno finančno pomočjo in v zvezi z makrofinančno pomočjo na podlagi Uredbe (EU) 2022/2463 Evropskega parlamenta in Sveta³⁵, bi bilo treba pravila o diverzificirani strategiji financiranja iz te uredbe uporabljati le za programe finančne pomoči, za katere temeljni akti začnejo veljati 9. novembra 2022 ali pozneje.*
- (240) Pomembno je, da se revidirani računovodski izkazi za finančne instrumente in proračunska jamstva, ki se izvršujejo v okviru posrednega upravljanja, predložijo pravočasno, da jih lahko Računsko sodišče upošteva pri oblikovanju opazanj o začasnem zaključnem računu.
- (241) Primerno je priznati usklajevanje interesov v prizadevanjih za cilje politik Unije in zlasti, da imata EIB in EIS specifično strokovno znanje za izvrševanje finančnih instrumentov in proračunskih jamstev.
- (242) EIB in EIS, ki delujeta kot skupina, bi morala imeti možnost prenesti del izvrševanja drug na drugega, kadar bi takšen prenos lahko koristil izvajanju danega ukrepa in kakor je nadalje opredeljeno v relevantnem sporazumu s Komisijo.

³⁵ *Uredba (EU) 2022/2463 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi instrumenta za zagotavljanje podpore Ukrajini za leto 2023 (makrofinančna pomoč +) (UL L 322, 16.12.2022, str. 1).*

- (243) Zaradi doslednosti in upoštevanja večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 je treba v zvezi s finančnimi instrumenti in proračunskimi jamstvi pojasniti nekatere določbe o poročanju oseb ali subjektov, ki sredstva Unije izvršujejo v okviru posrednega upravljanja, o uporabi naslova X v primeru njihovega kombiniranja z dopolnilno podporo iz proračuna, vključno z nepovratnimi sredstvi, in o kombinaciji s sredstvi Unije, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja.
- (244) Pojasniti bi bilo treba, da je pri kombiniranju finančnih instrumentov ali proračunskih jamstev z dodatnimi oblikami podpore iz proračuna treba uporabljati pravila za finančne instrumente in proračunska jamstva za celoten ukrep. Kadar je primerno, bi bilo treba takšna pravila dopolniti s specifičnimi zahtevami, ki izhajajo iz pravil za posamezni sektor.

- (245) Pri izvrševanju finančnih instrumentov in proračunskih jamstev, financiranih iz proračuna, bi bilo treba upoštevati politiko Unije glede nekooperativnih jurisdikcij v davčne namene, in njene posodobitve, kot je določeno v ustreznih pravnih aktih Unije in sklepih Sveta, zlasti sklepih Sveta z dne 8. novembra 2016 o merilih in postopku za oblikovanje seznama EU z nekooperativnimi jurisdikcijami v davčne namene³⁶ in pripadajoči prilogi ter sklepih Sveta z dne 5. decembra 2017 o seznamu EU z jurisdikcijami, ki niso pripravljene sodelovati v davčne namene³⁷ in pripadajočih prilogah.
- (246) Proračunska jamstva in finančna pomoč državam članicam ali tretjim državam so na splošno zunajproračunske operacije z znatnim učinkom na bilanco stanja Unije. Čeprav bodo na splošno to še naprej zunajproračunske operacije, njihova vključitev v to uredbo pomeni močnejšo zaščito finančnih interesov Unije in jasnejši okvir za njihovo odobritev, upravljanje in obračunavanje.
- (247) Unija je začela pomembne pobude na podlagi proračunskih jamstev, kot sta Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI) in Evropski sklad za trajnostni razvoj (EFSD). Za te instrumente je značilno, da ustvarjajo pogojno obveznost za Unijo in pomenijo rezervacijo sredstev, s katerimi se zagotovi likvidnostna rezerva, ki omogoča redno odzivanje proračuna na plačevanje obveznosti, ki bi lahko nastale na podlagi teh pogojnih obveznosti. Za zagotovitev dobre bonitetne ocene Unije in s tem njene sposobnosti za zagotavljanje učinkovitega financiranja je nujno, da se pri odobritvi pogojnih obveznosti, rezervaciji sredstev zanje in njihovem spremljanju upošteva stabilen sklop pravil, ki bi ga bilo treba uporabljati za vsa proračunska jamstva.

³⁶ UL C 461, 10.12.2016, str. 2.

³⁷ UL C 438, 19.12.2017, str. 5.

- (248) Pogojne obveznosti, ki izhajajo iz proračunskih jamstev, lahko zajemajo širok nabor operacij financiranja in naložbenih operacij. Možnosti unovčitve proračunskega jamstva ni mogoče povsem zanesljivo načrtovati na letni osnovi, kot je to mogoče s posojili, ki imajo natančno določen razpored za vračilo. Zato je nujno treba vzpostaviti okvir za odobritev in spremljanje pogojskih obveznosti, da se v vsakem trenutku zagotovi polno spoštovanje zgornjih mej za letne odobritve plačil, določenih v Sklepu (EU, Euratom) 2020/2053.
- (249) Ta okvir bi moral določati tudi upravljanje in kontrolo, vključno z rednim poročanjem o finančni izpostavljenosti Unije. Stopnja rezervacij za finančne obveznosti bi morala biti določena na podlagi resnične ocene tveganja v zvezi s finančnimi tveganji, ki izhajajo iz povezanih instrumentov. Trajnost pogojskih obveznosti bi bilo treba ocenjevati letno v okviru proračunskega postopka. Vzpostaviti bi bilo treba mehanizem zgodnjega opozarjanja, da ne bi zmanjkalo rezervacij za kritje finančnih obveznosti.
- (250) Vse intenzivnejša uporaba finančnih instrumentov, proračunskih jamstev in finančne pomoči zahteva precejšen obseg odobritev plačil, ki jih je treba uporabiti in rezervirati. Da se ob ustrezni ravni zaščite pred finančnimi obveznostmi zagotovi finančni vzvod, je pomembno optimizirati znesek potrebnih rezervacij in povečati učinkovitost z združevanjem teh rezervacij v skupni sklad za rezervacije. Poleg tega prožnejša uporaba teh združenih rezervacij zagotavlja dejansko skupno stopnjo rezervacij, ki omogoča zahtevano zaščito z optimalnim zneskom virov.

- (251) Pravila, ki se uporabljajo za rezervacije in skupni sklad za rezervacije, bi morala zagotoviti trden notranji kontrolni okvir. Smernice, ki se uporabljajo za upravljanje sredstev iz skupnega sklada za rezervacije, bi morala določiti Komisija po posvetovanju z računovodjo Komisije. Odredbodajalci finančnih instrumentov, proračunskih jamstev ali finančne pomoči bi morali aktivno spremljati finančne obveznosti, ki spadajo v njihovo pristojnost, finančni upravitelj sredstev iz skupnega sklada za rezervacije pa bi moral pri upravljanju denarja in sredstev sklada upoštevati pravila in postopke, ki jih določi računovodja Komisije.

- (252) Proračunska jamstva in finančna pomoč bi morala upoštevati isti sklop načel, ki so uveljavljena za finančne instrumente. Še posebej bi morala biti proračunska jamstva nepreklicna, brezpogojna in na zahtevo. Morala bi se izvrševati v okviru posrednega upravljanja oziroma le v izjemnih primerih v okviru neposrednega upravljanja. Zajemati bi morala le operacije financiranja in naložbene operacije, partnerji proračunskih jamstev pa bi morali k tem operacijam prispevati lastna sredstva.
- (253) Finančna pomoč državam članicam ali tretjim državam bi morala biti v obliki posojila ali kreditne linije ali katerega koli drugega instrumenta, ki se šteje za ustreznega zagotoviti uspešnost podpore. V ta namen bi bilo treba, v ustreznem temeljnem aktu, pooblastiti Komisijo za izposajo potrebnih sredstev na kapitalskih trgih ali od finančnih institucij in se izogniti vključevanju Unije v kakršno koli spremembo zapadlosti, ki bi jo izpostavila tveganju spremembe obrestne mere ali kakršnemu koli drugemu poslovnemu tveganju.
- (254) Določbe, ki se nanašajo na finančne instrumente, bi se morale začeti uporabljati čim prej, da se dosežeta potrebna poenostavitev in uspešnost. Določbe v zvezi s proračunskimi jamstvi in finančno pomočjo ter skupnim skladom za rezervacije bi se morale uporabljati od začetka veljavnosti večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2020. Ta časovni razpored bo omogočil temeljito pripravo novih orodij za upravljanje pogojnih obveznosti. Prav tako bo omogočil, da bo z načeli iz naslova X po eni strani usklajen predlog za večletni finančni okvir po letu 2020, po drugi strani pa posebni programi, povezani s tem okvirom.

- (255) Uredba (EU, Euratom) št. 1141/2014 Evropskega parlamenta in Sveta³⁸ določa pravila, ki se med drugim nanašajo na financiranje političnih strank in političnih fundacij na evropski ravni, zlasti kar zadeva pogoje financiranja ter dodelitev in razdelitev financiranja, donacij in prispevkov, financiranje kampanj za volitve v Evropski parlament, povračljive izdatke, prepoved določenega financiranja, računovodske izkaze, poročanje in revizijo, izvrševanje in kontrolo, kazni, sodelovanje med Organom za evropske politične stranke in fundacije, odredbodajalcem Evropskega parlamenta in državami članicami ter preglednost.
- (256) V to uredbo bi bilo treba vključiti pravila o prispevkih iz proračuna za evropske politične stranke, kot določa Uredba (EU, Euratom) št. 1141/2014.
- (257) Finančno podporo evropskim političnim strankam bi bilo treba dodeljevati v obliki posebnega prispevka, ki bi ustrezal njihovim posebnim potrebam.
- (258) Čeprav se finančna podpora dodeljuje, ne da bi bilo za to treba predložiti letni program dela, bi morale evropske politične stranke naknadno utemeljiti, da so sredstva Unije porabile gospodarno. Zlasti bi moral odgovorni odredbodajalec preveriti, ali so bila sredstva porabljena za plačilo povračljivih izdatkov, kot so določeni v razpisu za prispevke, v rokih, določenih v tej uredbi. Prispevki za evropske politične stranke bi se morali porabiti do konca proračunskega leta, ki sledi letu njihove dodelitve, po tem obdobju pa bi moral pristojni odredbodajalec vsa neporabljena sredstva izterjati.

³⁸ Uredba (EU, Euratom) št. 1141/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (UL L 317, 4.11.2014, str. 1).

- (259) Sredstva Unije, dodeljena za financiranje stroškov delovanja evropskih političnih strank, se ne bi smela porabiti za druge namene kot za tiste, ki so določeni v Uredbi (EU, Euratom) št. 1141/2014, zlasti za neposredno ali posredno financiranje tretjih strani, kot so nacionalne politične stranke. Evropske politične stranke bi morale prispevke porabiti za plačilo odstotnega deleža tekočih in prihodnjih izdatkov, ne pa izdatkov in dolgov, nastalih pred vložitvijo vlog za prispevke.
- (260) Tudi dodeljevanje prispevkov bi bilo treba poenostaviti in ga prilagoditi posebnim značilnostim evropskih političnih strank, zlasti z odpravo pogojev za sodelovanje, oblikovanjem enotnega plačila predhodnega financiranja kot splošnega pravila ter uvedbo možnosti uporabe financiranja s pavšalnimi zneski, pavšalnimi stopnjami in stroški na enoto.
- (261) Prispevke iz proračuna bi bilo treba prekiniti, zmanjšati ali preklicati, če evropske politične stranke kršijo Uredbo (EU, Euratom) št. 1141/2014.
- (262) Kazni, določene tako v tej uredbi kot v Uredbi (EU, Euratom) št. 1141/2014, bi morale biti naložene na usklajen način in ob upoštevanju načela *ne bis in idem*. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 1141/2014 se upravne in/ali denarne kazni, določene v tej uredbi, ne naložijo v primerih, v katerih so bile že naložene kazni na podlagi Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014.

- (263) S to uredbo bi moral biti vzpostavljen splošni okvir, v skladu s katerim je mogoče proračunsko podporo uporabiti kot instrument na področju zunanjih ukrepov, vključno z obveznostjo, da morajo tretje države Komisiji predložiti zadostne in pravočasne informacije za oceno, ali so dogovorjeni pogoji izpolnjeni in določbe, s katerimi se zagotavlja zaščita finančnih interesov Unije, upoštevane.
- (264) Da bi okrepili vlogo Evropskega parlamenta in Sveta, bi bilo treba razjasniti postopek za ustanovitev skrbniških skladov Unije. Treba je tudi določiti načela, ki se uporabljajo za prispevke v skrbniške sklade Unije, še posebej, kako pomembno je zagotoviti prispevke drugih donatorjev, kar upravičuje njihovo ustanovitev z vidika dodane vrednosti. Prav tako je treba razjasniti odgovornosti finančnih udeležencev in upravnega odbora skrbniškega sklada Unije ter opredeliti pravila za pravično zastopanje udeleženih donatorjev v upravnem odboru skrbniškega sklada Unije in potrebo, da Komisija glasuje za porabo sredstev. Pomembno je tudi podrobneje določiti zahteve za poročanje, ki veljajo za skrbniške sklade Unije.

- (265) Unija bi morala imeti možnost sodelovati v svetovnih pobudah, kadar tako sodelovanje prispeva k doseganju ciljev politik Unije. Da bi se zagotovil ustrezen pravni okvir za sodelovanje Unije v svetovnih pobudah, bi bilo treba prispevek Unije k takim pobudam vključiti kot nov instrument za izvrševanje proračuna. Uporaba tega novega finančnega nosilca bi bila pogojena, ***izpolnjevanje teh pogojev pa bi zagotovilo raven zaščite, primerljivo z drugimi instrumenti za izvrševanje proračuna. Taki pogoji bi morali vključevati obstoj ustreznih notranjih in zunanjih sistemov za boj proti goljufijam in nepravilnostim, pri čemer bi bilo treba sisteme, ki jih upravljajo subjekti, ki izvajajo svetovno pobudo, obravnavati kot zunanje sisteme. Uporaba določb, povezanih s svetovnimi pobudami, bi morala biti omejena na primere, ko drugi instrumenti za izvrševanje proračuna ne omogočajo doseganja zadevnih ciljev politik Unije z enakim obsegom in učinkom. Komisija bi se morala, kadar je to mogoče in ustrezno, pridružiti vsakemu upravnemu odboru ali enakovrednemu usmerjevalnemu odboru svetovne pobude, da se zagotovi učinkovita zastopanost interesov Unije. Zaradi preglednosti in učinkovitega odločanja bi morala Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu čim prej zagotoviti podrobne informacije o vseh načrtovanih prispevkih k svetovni pobudi, da bi jima omogočila ustrezno upoštevanje teh informacij.***

- (266) Da bi se prilagodili napredku na področju digitalizacije, bi morali biti sezname zunanjih strokovnjakov, pripravljeni na podlagi razpisa za prijavo interesa, veljavni dlje od trajanja večletnega programa, pod pogojem, da se zagotovi rotacija strokovnjakov in da lahko svoj interes izrazijo novi strokovnjaki. Poleg tega je treba institucijam Unije omogočiti privabljanje visoko usposobljenih zunanjih strokovnjakov, da se zagotovi visoka kakovost ocenjevalnega postopka ter posebnih mnenj in svetovanj, ki jih zagotavljajo strokovnjaki. Za uspešno konkuriranje drugim udeležencem na trgu bi bilo treba institucijam Unije omogočiti, da v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih ponudijo konkurenčnejše plačilo. Nazadnje, zaradi pravne varnosti bi bilo treba pojasniti pravila, ki se uporabljajo za plačane zunanje strokovnjake, da bi odražala različne faze postopka dodeljevanja.
- (267) Da bi se institucijam Unije zagotovil jasen pravni okvir za darovanje storitev, blaga ali gradenj, bi bilo treba kot nov instrument za izvrševanje proračuna vključiti nefinančne donacije. Tega instrumenta ne bi smeli zamenjevati s splošnim okvirom podpore, ki jo Unija zagotavlja tretjim državam in je širše narave, vendar lahko vključuje nefinančne donacije. V kontekstu pandemije COVID-19 **in vojne agresije Rusije proti Ukrajini** bi moral tak instrument omogočiti stabilno pravno podlago, zlasti za prihodnje krize situacije in izredne razmere, ter zagotoviti, da bodo imele institucije Unije ustrezna orodja proračunske podpore za pomoč državam članicam, drugim osebam in subjektom, kadar bo podpora najbolj potrebna. Ta instrument bi bilo treba izvajati v okviru neposrednega upravljanja ali v okviru posrednega upravljanja s strani organa Unije. Povezane določbe, kot so opredelitve pojmov, prekinitev, preklic in zmanjšanje ter komisija za ocenjevanje, bi bilo treba ustrezno prilagoditi. ***V interesu dobrega finančnega upravljanja nepokvarljive zaloge, ki se financirajo iz upravnih odobritev, ne bi smele biti predmet donacije, dokler njihova vrednost ni delno amortizirana.***

- (268) Podobno kot pri uvedbi nefinančnih donacij bi morale imeti institucije Unije možnost, da podeljujejo nagrade, ki niso finančne. To je pomembno tudi zato, da se omogočijo natečaji med mladimi, ki v svoji državi članici nimajo bančnega računa, vendar lahko brez težav prejmejo nagrado v praktični obliki. V ta namen bi bilo treba ustrezno prilagoditi opredelitev pojma in določbe o „nagradah“.
- (269) V skladu z racionalizacijo obstoječih pravil in z namenom preprečitve nepotrebnih ponovitev bi bilo treba posebne določbe iz drugega dela Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012, ki se uporabljajo za EKJS, raziskave, zunanje ukrepe in posebne sklade Unije, vnesti le v relevantne dele te uredbe, pod pogojem, da so te določbe še v uporabi in so ustrezne.
- (270) Določbe o pripravi zaključnega računa in računovodstvu bi bilo treba poenostaviti in razjasniti. Zato je primerno, da se vse določbe o letnem zaključnem računu in drugem finančnem poročanju zberejo skupaj.
- (271) Roke za opazanja Računskega sodišča o začasnem zaključnem računu in za predložitev končnega zaključnega računa bi bilo treba prilagoditi, da se upoštevajo roki za postopek razrešnice.

- (272) *Računi vseh prihodkov in odhodkov Unije, tudi v zvezi z namenskimi prejemki in povezanimi specifičnimi postavkami odhodkov, končno stanje ter sredstva in obveznosti Unije, prikazani v bilanci stanja, tudi tisti, ki izhajajo iz najemanja in dajanja posojil, bi morali biti zajeti v sklepu o razrešnici. Podobno bi moralo Računsko sodišče v pregled vseh prihodkov vključiti namenske prejemke in z njimi povezane odhodkovne postavke.*
- (273) Izboljšati bi bilo treba način sedanjega poročanja institucij Unije o projektih gradnje Evropskemu parlamentu in Svetu. Institucijam Unije bi moralo biti dovoljeno, da nove projekte gradnje financirajo z dohodki, ki jih prejmejo za že prodane zgradbe. Zato bi bilo treba v določbe o projektih gradnje vnesti sklicevanje na določbe o notranjih namenskih prejemkih. Tako bi bilo mogoče izpolniti spreminjajoče se potrebe v gradbeni politiki institucij Unije ter pri tem prihraniti stroške in zagotoviti več prožnosti.
- (274) Komisija v sporočilu o evropskem zelenem dogovoru spodbuja prenovo stavb, da bi se zmanjšale njihove emisije in povečala njihova energijska učinkovitost. Ob upoštevanju hitrega razvoja trga za energijsko učinkovite stavbe morajo institucije Unije zaveze iz evropskega zelenega dogovora nujno vključiti v svojo gradbeno politiko in prenoviti svoje zgradbe ***ter dati prednost energetske najučinkovitejšim naložbam***. Poleg tega je treba zaradi nedavnega razvoja delovnih metod, ki ga je pospešila pandemija COVID-19, prilagoditi pisarniške zmogljivosti institucij Unije, da se razvije dinamična pisarniška politika. Zato bi bilo treba dovoliti financiranje strukturnih prenov s posojili, ***pod pogojem, da to privede do prihrankov, v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja. Evropski parlament in Svet bi morala prejeti dovolj informacij za namene predhodne odobritve, vključno z dodano vrednostjo predvidene strukturne prenove in njenim prispevkom k zelenemu prehodu***. Razlago pojma novih projektov gradnje bi bilo treba razširiti, zlasti pa vključiti ■ projekte v zvezi s strukturno prenovo.
- (275) Z namenom prilagoditve pravil, ki se uporabljajo za nekatere organe Unije, podrobnih pravil o javnem naročanju in podrobnih pogojev ter minimalnega razmerja

dejanske stopnje rezervacije, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejetje aktov v skladu s členom 290 PDEU v zvezi z okvirno finančno uredbo za organe, ustanovljene na podlagi PDEU in Pogodbe Euratom, vzorčno finančno uredbo za organe javno-zasebnih partnerstev, spremembami Priloge I k tej uredbi, podrobnimi pogoji in metodologijo za izračun dejanske stopnje rezervacij ter spremembe opredeljenega minimalnega razmerja dejanske stopnje rezervacij, ki ne bi smela biti določena po stopnji nižji od 85 %. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

- (276) Nekatere spremembe v zvezi z **zagotavljanjem dostopa Komisiji do** podatkov o prejemnikih ■ za namene objave ter v zvezi z elektronskim evidentiranjem in shranjevanjem podatkov o prejemnikih **in njihovih dejanskih lastnikih** ter **dostopa** enotnega integriranega informacijskega sistema za podatkovno rudarjenje in ocenjevanje tveganj za **analizo** teh podatkov ■ bi se morale uporabljati le za programe, sprejete in financirane na podlagi večletnega finančnega okvira po letu 2027, da se da na voljo dovolj časa za potrebno prilagoditev elektronskih podatkovnih sistemov in ustreznih sporazumov ter zagotavljanje smernic in usposabljanja in s tem zagotovi nemoten prehod.
- (277) ***Komisija bi morala do konca leta 2027 predložiti oceno pripravljenosti enotnega integriranega informacijskega sistema. V oceni bi morala ugotoviti, ali je interoperabilnost zagotovljena z ustreznimi informacijskimi sistemi in podatkovnimi zbirkami, vključno s sistemi in podatkovnimi zbirkami držav članic, kar omogoča samodejni prenos ustreznih informacij v realnem času, kadar je to izvedljivo, in preprečuje podvajanje poročanja; ali so kazalniki tveganja, ki jih uporablja enotni integrirani informacijski sistem, dovolj enotni, objektivni, sorazmerni in potrebni za oceno tveganja ter temeljijo na zanesljivih virih informacij; ali enotni integrirani informacijski sistem dovoljuje uporabo umetne inteligence za analizo in razlago podatkov ter ali enotni integrirani informacijski sistem izpolnjuje splošna načela varstva podatkov.***

(278) Opravljeno je bilo posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov v skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725, ki je mnenje podal **7. julija 2022**.

(279) Ta uredba bi morala začeti veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*

—

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

PREDMET UREJANJA, OPREDELITEV POJMOV IN SPLOŠNA NAČELA

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa pravila za oblikovanje in izvrševanje splošnega proračuna Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: proračun) ter pripravo in revizijo njunih zaključnih računov.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „vložnik“ pomeni fizično osebo ali subjekt, ki je ali ni pravna oseba, ki je vložil vlogo v postopku za dodelitev nepovratnih sredstev, v postopku za dodelitev nefinančne donacije ali v natečaju za nagrade;
- (2) „dokumentacija vloge“ pomeni ponudbo, prijavo za sodelovanje, vlogo na podlagi razpisa za prijavo interesa, vlogo za nepovratna sredstva, vlogo za nefinančno donacijo ali vlogo v natečaju za nagrade;
- (3) „postopek dodeljevanja“ pomeni postopek javnega naročanja, postopek za dodelitev nepovratnih sredstev, natečaj za nagrade, postopek za dodelitev nefinančne donacije ali postopek za izbiro strokovnjakov ali oseb ali subjektov, ki izvršujejo proračun na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c);
- (4) „temeljni akt“ pomeni pravni akt, razen priporočila ali mnenja, ki daje pravno podlago ukrepom in izvrševanju ustreznih odhodkov, knjiženih v proračun, ali proračunskega jamstva ali finančne pomoči, ki se krije iz proračuna, in ki je lahko v kateri koli od naslednjih oblik:

- (a) pri izvajanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (Pogodbe Euratom) v obliki uredbe, direktive ali sklepa v smislu člena 288 PDEU ali
 - (b) pri izvajanju naslova V Pogodbe o Evropski uniji (PEU) v eni od oblik iz členov 28(1) in 31(2), člena 33 ter členov 42(4) in 43(2) PEU;
- (5) „upravičenec“ pomeni fizično osebo ali subjekt, ki je ali ni pravna oseba, s katerim je bil podpisan sporazum o nepovratnih sredstvih;
- (6) „mehanizem ali platforma mešanega financiranja“ pomeni okvir sodelovanja, vzpostavljen med Komisijo in razvojnimi institucijami ali drugimi javnimi finančnimi institucijami z namenom kombiniranja nepovratnih oblik podpore in/ali finančnih instrumentov in/ali proračunskih jamstev iz proračuna ter odplačnih oblik podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij, kot tudi iz finančnih institucij zasebnega sektorja in od zasebnih vlagateljev;
- (7) „izvrševanje proračuna“ pomeni izvajanje dejavnosti v zvezi z upravljanjem, spremljanjem, kontrolo in revizijo proračunskih odobritev v skladu z metodami iz člena 62;

- (8) „proračunska obveznost“ pomeni operacijo, s katero odgovorni odredbodajalec rezervira proračunske odobritve, potrebne za kritje naknadnih plačil za izpolnitev pravnih obveznosti;
- (9) „proračunsko jamstvo“ pomeni instrument, preko katerega Unija podpre program ukrepov s sprejetjem v proračun nepreklicne in brezpogojne finančne obveznosti, ki se lahko uporabi, če bi med izvajanjem programa prišlo do določenega dogodka, in ki ostaja veljavna za obdobje zapadlosti obveznosti, prevzetih v okviru podprtega programa;
- (10) „pogodba o nepremičninah“ pomeni pogodbo, ki zajema nakup, izmenjavo, dolgoročni zakup, užitek, finančni zakup, najem ali nakup s pridržanim lastništvom z možnostjo odkupa ali brez nje za zemljišča, zgradbe ali druge nepremičnine. Zajema obstoječe zgradbe in zgradbe, ki še niso dokončane, pod pogojem, da je kandidat pridobil veljavno gradbeno dovoljenje zanje. Ne zajema zgradb, zasnovanih v skladu s specifikacijami javnega naročnika, ki jih krijejo naročila gradenj;
- (11) „kandidat“ pomeni gospodarski subjekt, ki zaprosi za povabilo k sodelovanju ali je povabljen k sodelovanju v omejenem postopku, konkurenčnem postopku s pogajanjem, konkurenčnem dialogu, partnerstvu za inovacije, projektnem natečaju ali postopku s pogajanjem;
- (12) „osrednji nabavni organ“ pomeni javnega naročnika, ki izvaja centralizirane nabavne dejavnosti, in, kadar je ustrezno, pomožne nabavne dejavnosti;
- (13) „preverjanje“ pomeni preverjanje specifičnih vidikov prihodkov ali odhodkov;

- (14) „koncesijska pogodba“ pomeni pisno sklenjeno odplačno pogodbo med enim ali več gospodarskimi subjekti ter enim ali več javnimi naročniki v smislu členov 177 in 181, s katero se izvedba gradenj ali opravljanje in upravljanje storitev zaupa gospodarskemu subjektu (v nadaljnjem besedilu: koncesija), pri čemer:
- (a) je nadomestilo zgolj pravica do uporabe gradenj ali storitev oziroma ta pravica skupaj s plačilom;
 - (b) podelitev koncesijske pogodbe vključuje prenos operativnega tveganja pri uporabi teh gradenj ali storitev, kar zajema s povpraševanjem povezano tveganje ali z dobavo povezano tveganje ali oboje, na imetnika koncesije. Šteje se, da imetnik koncesije prevzame operativno tveganje, kadar pod običajnimi pogoji poslovanja ni zagotovljeno, da se mu bodo povrnila naložbe ali stroški, ki nastanejo pri upravljanju zadevnih gradenj ali storitev;
- (15) „obdobje oblikovanja rezervacij“ pomeni obdobje, v katerem se skupne rezervacije vplačujejo v skupni sklad za rezervacije;
- (16) „pogojna obveznost“ pomeni potencialno finančno obveznost, ki bi lahko nastala glede na izid prihodnjega dogodka;
- (17) „naročilo“ pomeni javno naročilo ali koncesijsko pogodbo ali, v primeru naslova VIII, podizvajalsko ali kupno pogodbo, ki jo sklene upravičenec;
- (18) „izvajalec“ pomeni gospodarski subjekt, s katerim je bilo podpisano javno naročilo;

- (19) „sporazum o prispevku“ pomeni sporazum, sklenjen z osebami ali subjekti, ki izvršujejo finančna sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točke (c)(ii) do (viii);
- (20) „kontrola“ pomeni vsak ukrep za ustrezno zagotovilo glede uspešnosti, učinkovitosti in gospodarnosti operacij, zanesljivosti poročanja, varovanja premoženja in informacij, preprečevanja, ugotavljanja ter odprave goljufij in nepravilnosti, nadaljnjega ukrepanja v zvezi z njimi in ustreznega obvladovanja tveganj v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo osnovnih transakcij ob upoštevanju večletne narave programov in narave zadevnih plačil. Kontrole lahko vključujejo razna preverjanja ter izvajanje kakršnih koli politik in postopkov za doseg ciljev iz prvega stavka;
- (21) „partner“ pomeni stranko, ki se ji odobri proračunsko jamstvo;
- (22) „krizna situacija“ pomeni:
- (a) stanje neposredne ali neizogibne nevarnosti, ki bi lahko preraslo v oborožen spopad ali destabiliziralo državo ali njeno soseščino;
 - (b) stanje, ki ga povzročijo naravne nesreče, kriza, ki jo povzroči človek, kot so vojne in drugi konflikti, ali izredne okoliščine s primerljivimi posledicami, povezane med drugim s podnebnimi spremembami, javnim zdravjem in zdravjem živali, izrednimi razmerami na področju ***zanesljive preskrbe s hrano in varnosti*** hrane in globalnimi grožnjami za zdravje, kot ***so epidemije in pandemije***, propadanjem okolja, odvzemom dostopa do energije in naravnih surovin ali hudo revščino;

- (23) „sprostitev obveznosti“ pomeni operacijo, s katero odgovorni odredbodajalec v celoti ali deloma prekliče rezervacijo odobritev, ki je bila predhodno oblikovana s prevzemom proračunske obveznosti;
- (24) „dinamični nabavni sistem“ pomeni popolnoma elektronski postopek za običajne nabave predmetov, ki so na trgu splošno dostopni;
- (25) „gospodarski subjekt“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, tudi osebo javnega prava, ali skupino takih oseb, ki ponuja dobavo blaga, izvedbo gradenj ali opravljanje storitev ali dobavo nepremičnine;
- (26) „kapitalska naložba“ pomeni zagotovitev kapitala družbi, ki se vloži neposredno ali posredno v zameno za popolno ali delno lastništvo te družbe in pri čemer lahko kapitalski vlagatelj prevzame določeno upravljavsko kontrolo nad družbo in lahko sodeluje pri dobičku družbe;
- (27) „evropski urad“ pomeni upravno strukturo, ki jo ustanovi Komisija ali Komisija z eno ali več drugimi institucijami Unije za izvajanje specifičnih horizontalnih nalog;

- (28) „pravnomočna upravna odločba“ pomeni odločbo upravnega organa, ki je končna in zavezujoča v skladu z veljavnim pravom;
- (29) „finančno sredstvo“ pomeni katero koli sredstvo v obliki denarja, lastniškega instrumenta subjekta v javni ali zasebni lasti ali pogodbene pravice do prejetja denarja ali drugega finančnega sredstva od takega subjekta;
- (30) „finančni instrument“ pomeni ukrep Unije v obliki finančne podpore iz proračuna za uresničevanje enega ali več posameznih ciljev politik Unije, ki ima lahko obliko naložb v kapital ali navidezni lastniški kapital, posojil ali jamstev ali drugih instrumentov delitve tveganja, kadar je to ustrezno, pa se lahko kombinira z drugimi oblikami finančne podpore ali s sredstvi v okviru deljenega upravljanja ali sredstvi Evropskega razvojnega sklada (ERS);
- (31) „finančna obveznost“ pomeni pogodbeno obveznost za izročitev denarja ali drugega finančnega sredstva drugemu subjektu;
- (32) ***„tuja subvencija“ pomeni finančni prispevek v smislu člena 3(2) Uredbe (EU) 2022/2560, ki ga zagotovi tretja država in ustreza opisu iz člena 3(1) navedene uredbe;***
- (33) „okvirna pogodba“ pomeni javno naročilo, sklenjeno med enim ali več gospodarskimi subjekti in enim ali več javnimi naročniki, katerega namen je določitev pogojev, s katerimi se urejajo posamezna naročila, ki temeljijo na njej in ki se oddajo v določenem obdobju, zlasti glede cene in po potrebi glede predvidene količine;

- (34) „skupne rezervacije“ pomeni skupni znesek sredstev, za katera se smatra, da so potrebna v celotnem obdobju trajanja proračunskega jamstva ali finančne pomoči tretji državi, kot posledica uporabe stopnje rezervacij iz člena 214(1) za znesek proračunskega jamstva ali finančne pomoči tretji državi, odobrenega v temeljnem aktu iz člena 213(1), točki (b) in (c);
- (35) „nepovratna sredstva“ pomeni finančni prispevek v obliki donacij. Kadar je takšen prispevek zagotovljen v okviru neposrednega upravljanja, se zanj uporablja naslov VIII;
- (36) „jamstvo“ pomeni pisno zavezo za prevzem odgovornosti za celoten dolg tretje strani ali njegov del oziroma celotno obveznost tretje strani ali njen del ali za uspešno izpolnitev obveznosti s strani te tretje strani, če nastopi primer, ki sproži takšno jamstvo, kot je neodplačevanje posojila;
- (37) „jamstvo na zahtevo“ pomeni jamstvo, ki ga mora izdajatelj jamstva na zahtevo partnerja izpolniti, ne glede na morebitne pomanjkljivosti v izvršljivosti osnovne obveznosti;
- (38) „prispevek v naravi“ pomeni nefinančna sredstva, ki jih tretje strani brezplačno dajo na razpolago upravičencu;

- (39) „pravna obveznost“ pomeni akt, s katerim odgovorni odredbodajalec sklene ali določi obveznost, ki povzroči naknadno plačilo in pripoznanje odhodkov, ki jih krije proračunska obveznost, ali obveznost zagotovitve nefinančne donacije, in ki vključuje posebne dogovore in pogodbe, sklenjene na podlagi sporazumov o okvirnem finančnem partnerstvu ter okvirnih pogodb;
- (40) „učinek vzvoda“ pomeni znesek vračljivega financiranja, zagotovljen upravičenim končnim prejemnikom, deljen z zneskom prispevka Unije;
- (41) „likvidnostno tveganje“ pomeni tveganje, da finančno sredstvo, ki se hrani v skupnem skladu za rezervacije, mogoče ne bo prodano v določenem časovnem obdobju brez bistvene izgube;
- (42) „posojilo“ pomeni sporazum, ki zavezuje posojilodajalca, da posojilojemalcu da na razpolago dogovorjen znesek denarja za dogovorjeno obdobje, in ki posojilojemalca zavezuje, da mora ta znesek v dogovorjenem roku odplačati;
- (43) „nepovratna sredstva nizke vrednosti“ pomeni nepovratna sredstva, ki so nižja od 60 000 EUR ali enaka temu znesku;
- (44) „organizacija države članice“ pomeni subjekt s sedežem v eni od držav članic kot subjekt javnega prava ali subjekt zasebnega prava, pooblaščen za opravljanje javne storitve in ki ima ustrezna finančna jamstva s strani države članice;

- (45) „način izvrševanja“ pomeni kateri koli način izvrševanja proračuna iz člena 62, in sicer neposredno upravljanje, posredno upravljanje in deljeno upravljanje;
- (46) „ukrep z več donatorji“ pomeni vse ukrepe, pri katerih so sredstva Unije združena s sredstvi vsaj še enega donatorja;
- (47) „javno naročilo z več izvajalci“ pomeni javno naročilo, pri katerem se namerava hkrati skleniti več pisnih pogodb med enim ali več javnih naročnikov v smislu člena 177(1) ter več gospodarskimi subjekti, da se različnim izvajalcem zaupa, da hkrati izvedejo enake ali skoraj enake storitve, dobavijo enako ali skoraj enako blago ali izvedejo enake ali skoraj enake gradnje;
- (48) „multiplikacijski učinek“ pomeni naložbo upravičenih končnih prejemnikov, deljeno z zneskom prispevka Unije;
- (49) „nevladna organizacija“ pomeni prostovoljno, od vlade neodvisno, neprofitno organizacijo, ki ni politična stranka ali sindikat;
- (50) „učinek“ pomeni dosežke, dosežene z ukrepom in določene v skladu s pravili za posamezni sektor;

- (51) „udeleženec“ pomeni kandidata ali ponudnika v postopku javnega naročanja, vložnika v postopku za dodelitev nepovratnih sredstev ali v postopku za dodelitev nefinančne donacije, strokovnjaka v postopku za izbiro strokovnjakov, vložnika v natečaju za nagrade ali osebo ali subjekt, ki sodeluje v postopku za izvrševanje sredstev Unije na podlagi člena 62(1), *prvi pododstavek*, točka (c);
- (52) „verjetni uspešni ponudnik“ pomeni vsakega ponudnika v postopku javnega naročanja, ki je uvrščen na prvo mesto, pri čemer se pozneje izvedejo dodatna preverjanja in predložijo dokazila glede meril za izključitev in/ali pogojev za sodelovanje, da lahko komisija za ocenjevanje zadevnega ponudnika predlaga kot uspešnega ponudnika. Kadar je v postopku dodeljevanja predvideno, da se naročilo odda več ponudnikom, se šteje, da se verjetni uspešni ponudnik nanaša na najboljše uvrščene ponudnike, katerih število ustreza številu pogodb, ki bodo sklenjene;
- (53) „nagrada“ pomeni prispevek, podeljen kot nagrada na podlagi natečaja. Kadar je takšen prispevek zagotovljen v okviru neposrednega upravljanja, se zanj uporablja naslov IX;

- (54) „javno naročanje“ pomeni pridobitev gradenj, blaga ali storitev s pogodbo o izvedbi javnega naročila ter pridobitev ali najem zemljišč, zgradb ali drugih nepremičnin s strani enega ali več javnih naročnikov od gospodarskih subjektov, ki jih ti javni naročniki izberejo;
- (55) „dokumentacija za postopek javnega naročanja“ pomeni vsak dokument, ki ga pripravi ali navaja javni naročnik, da opiše ali določi elemente postopka javnega naročanja, vključno z:
- (a) ukrepi za obveščanje javnosti iz člena 166;
 - (b) povabilom k oddaji ponudb;
 - (c) razpisnimi zahtevami, vključno s tehničnimi specifikacijami in zadevnimi merili, ali – če gre za konkurenčni dialog – opisnimi dokumenti;
 - (d) osnutkom pogodbe;
- (56) „nasprotni poklicni interesi“ pomeni situacijo, v kateri predhodne ali tekoče poklicne dejavnosti gospodarskega subjekta vplivajo ali bi lahko vplivale na njegovo sposobnost neodvisnega, nepristranskega in objektivnega izvajanja naročila;

- (57) „javno naročilo“ pomeni pisno sklenjeno odplačno pogodbo med enim ali več gospodarskimi subjekti ter enim ali več javnimi naročniki v smislu členov 177 in 181, da bi proti plačilu cene, ki se v celoti ali delno plača iz proračuna, pridobili premičnine ali nepremičnine, izvedbo gradenj ali opravljanje storitev, kar vključuje:
- (a) pogodbe o nepremičninah;
 - (b) naročila blaga;
 - (c) naročila gradenj;
 - (d) naročila storitev;
- (58) „naložba v navidezni lastniški kapital“ pomeni vrsto financiranja, ki je med kapitalom in dolgom, saj ima večje tveganje kot dolg, ki se plačuje prednostno, ter manjše tveganje kot navadni lastniški temeljni kapital, ter je lahko strukturirano kot dolg, navadno nezavarovan in podrejen, in ga je mogoče v nekaterih primerih preoblikovati v lastniški kapital ali v prednostni lastniški kapital;
- (59) „prejemnik“ pomeni upravičenca, izvajalca, plačanega zunanjega strokovnjaka ali osebo ali subjekt, ki prejema nagrade, nefinančne donacije ali podporo iz proračuna v okviru finančnega instrumenta ali proračunskega jamstva ali izvršuje sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c);
- (60) „pogodba o začasni prodaji“ pomeni prodajo vrednostnih papirjev za denar ob dogovoru o njihovem ponovnem odkupu na dogovorjen datum v prihodnosti ali na zahtevo;

- (61) „odobritev za raziskave in tehnološki razvoj“ pomeni odobritev, ki se knjiži bodisi v enega od proračunskih naslovov za področja politik, povezana s „posrednimi raziskavami“ ali „neposrednimi raziskavami“, bodisi v poglavje za raziskave v drugem naslovu;
- (62) „rezultat“ pomeni učinke izvajanja ukrepa, določene v skladu s pravili za posamezni sektor;
- (63) „instrument delitve tveganja“ pomeni finančni instrument, ki omogoča delitev opredeljenega tveganja med dvema ali več subjekti v zameno za dogovorjeno nadomestilo, kadar je to ustrezno;
- (64) „naročilo storitev“ pomeni naročilo, ki zajema vse intelektualne in neintelektualne storitve, razen storitev, zajetih v naročilih blaga in gradenj ter v pogodbah o nepremičninah;
- (65) „dobro finančno poslovanje“ pomeni izvrševanje proračuna v skladu z načeli gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti;
- (66) „kadrovski predpisi“ pomeni Kadrovske predpise za uradnike Evropske unije in pogoje za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določene v Uredbi (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68;
- (67) „podizvajalec“ pomeni gospodarski subjekt, ki ga kandidat, ponudnik ali izvajalec predlaga za izvedbo dela naročila oziroma ki ga upravičenec predlaga za izvedbo dela nalog, ki se sofinancirajo iz nepovratnih sredstev;

- (68) „članarina“ pomeni vsote, ki se plačajo organom, katerih članica je Unija, v skladu s proračunskimi odločitvami in pogoji plačila, ki jih določi zadevni organ;
- (69) „naročilo blaga“ pomeni naročilo, ki zajema nakup, finančni zakup, najem ali nakup s pridržanim lastništvom z možnostjo odkupa ali brez nje za blago in ki lahko vključuje tudi povezana namestitvena in inštalacijska dela;
- (70) „tehnična pomoč“ pomeni podporne dejavnosti in dejavnosti za krepitev zmogljivosti, ki so potrebne za izvedbo programa ali ukrepa, brez poseganja v pravila za posamezni sektor, predvsem dejavnosti pripravljanja, upravljanja, spremljanja, ocenjevanja, revizije in kontrole;
- (71) „ponudnik“ pomeni gospodarski subjekt, ki je predložil ponudbo;
- (72) „Unija“ pomeni Evropsko unijo, Evropsko skupnost za atomsko energijo ali oboje, odvisno od konteksta;
- (73) „institucija Unije“ pomeni Evropski parlament, Evropski svet, Svet, Komisijo, Sodišče Evropske unije, Računsko sodišče, Evropski ekonomsko-socialni odbor, Odbor regij, Evropskega varuha človekovih pravic, Evropskega nadzornika za varstvo podatkov in Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD); Evropska centralna banka ne šteje za institucijo Unije;

- (74) „potencialni ponudnik“ pomeni gospodarski subjekt, vpisan na seznam potencialnih ponudnikov, ki bodo povabljeni k predložitvi prijave za sodelovanje v ponudbi ali k oddaji ponudbe;
- (75) **„nepovratna sredstva zelo nizke vrednosti“ pomeni nepovratna sredstva, ki so nižja od 15 000 EUR ali enaka temu znesku;**
- (76) „prostovoljec“ pomeni osebo, ki na prostovoljni osnovi brez plačila deluje za organizacijo;
- (77) „gradnja“ pomeni zaključeno visoko ali nizko gradnjo kot celoto, ki je samozadostna pri izpolnjevanju svoje gospodarske ali tehnične funkcije;
- (78) „naročilo gradenj“ pomeni naročilo, ki zajemo eno od naslednjega:
- (a) izvajanje oziroma izvajanje in projektiranje gradnje ali
 - (b) izvajanje oziroma izvajanje in projektiranje gradenj v zvezi z eno od dejavnosti iz Priloge II k Direktivi 2014/24/EU ali
 - (c) izvedbo gradnje na kakršen koli način, ki ustreza zahtevam javnega naročnika, ki odločilno vpliva na vrsto ali projektiranje gradnje.

Člen 3

Skladnost sekundarne zakonodaje s to uredbo

1. Določbe o izvrševanju prihodkov in odhodkov proračuna, ki jih vsebuje temeljni akt, morajo spoštovati proračunska načela iz naslova II.
2. Brez poseganja v odstavek 1 se v uvodnih izjavah in v obrazložitvenem memorandumu katerih koli predlogov ali sprememb k predlogom, ki se predložijo zakonodajnemu organu in vsebujejo odstopanja od določb te uredbe, ki niso določbe iz naslova II, ali od delegiranih aktov, sprejetih na podlagi te uredbe, jasno navedejo takšna odstopanja in posebni razlogi, ki upravičujejo odstopanja ali spremembe.

Člen 4

Obdobja, datumi in roki

Če v tej uredbi ni določeno drugače, se za roke, določene v tej uredbi, uporablja Uredba Sveta (EGS, Euratom) št. 1182/71³⁹.

Člen 5

Varstvo osebnih podatkov

Ta uredba ne posega v uredbi (EU) 2016/679 in (EU) 2018/1725.

³⁹ Uredba (EGS, Euratom) št. 1182/71 Sveta z dne 3. junija 1971 o določitvi pravil glede rokov, datumov in iztekov rokov (UL L 124, 8.6.1971, str. 1).

NASLOV II

NAČELA

Člen 6

Upoštevanje proračunskih načel in splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna Unije

1. Proračun se oblikuje in izvršuje v skladu z načeli enotnosti, točnosti, enoletnosti, ravnotežja, obračunske enote, univerzalnosti, specifikacije, dobrega finančnega poslovođenja in preglednosti, kakor je določeno v tej uredbi.
2. Oblikovanje in izvrševanje proračuna mora biti skladno tudi z določbami Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092.
3. ***Države članice in Komisija pri izvrševanju proračuna zagotovijo skladnost z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah v skladu s členom 51 Listine in spoštujejo vrednote Unije iz člena 2 PEU, ki so pomembne za izvrševanje proračuna.***

POGLAVJE 1

NAČELI ENOTNOSTI IN TOČNOSTI PRORAČUNA

Člen 7

Obseg proračuna

1. V proračunu se za vsako proračunsko leto napovejo in odobrijo vsi prihodki in odhodki, ki se štejejo za potrebne za Unijo. Proračun zajema:
 - (a) prihodke in odhodke Unije, vključno z upravnimi odhodki, ki nastanejo na podlagi izvajanja določb PEU v zvezi s skupno zunanjo in varnostno politiko (SZVP), in odhodki iz poslovanja v zvezi z izvajanjem teh določb, kadar bremenijo proračun;
 - (b) prihodke in odhodke Evropske skupnosti za atomsko energijo.
2. Proračun vsebuje diferencirana sredstva, ki jih sestavljajo odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil, in nediferencirana sredstva.

Odobritve, odobrene za tekoče proračunsko leto, sestavljajo:

 - (a) odobritve, določene v proračunu, skupaj s spremembami proračuna;
 - (b) odobritve, prenesene iz predhodnih proračunskih let;
 - (c) odobritve, ki se lahko znova dajo na voljo v skladu s členom 15;
 - (d) odobritve iz plačil predhodnega financiranja, ki so bile vrnjene v skladu s členom 12(4), točka (b);
 - (e) odobritve iz namenskih prejemkov v tekočem proračunskem letu ali prenesene iz predhodnih proračunskih let.

3. S pridržkom člena 114(2) odobritve za prevzem obveznosti zajemajo skupne stroške pravnih obveznosti, prevzetih v proračunskem letu.
4. Odobritve plačil zajemajo plačila za poravnavanje pravnih obveznosti, prevzetih v proračunskem letu ali v predhodnih proračunskih letih. Zajemajo tudi rezervacije za finančne obveznosti iz člena 214.
5. Odstavka 2 in 3 tega člena ne preprečujeta, da se odobritve prevzemajo v celoti ali da se proračunske obveznosti prevzemajo v letnih obrokih, kot je določeno v členu 112(1), prvi pododstavek, točka (b), oziroma v členu 112(2).

Člen 8

Posebna pravila o načelih enotnosti in točnosti proračuna

1. Vsi prihodki in odhodki se knjižijo na proračunsko postavko.
2. Brez poseganja v odobrene odhodke, ki izhajajo iz pogojnih obveznosti iz člena 213(2), ni mogoče nobenega odhodka prevzeti kot obveznost ali ga odobriti zunaj okvira odobritev.
3. Odobritev se knjiži v proračun le, če je namenjena za odhodkovno postavko, ki šteje za potrebno.
4. Obresti iz plačil predhodnega financiranja, izvršenih iz proračuna, se ne izplačajo Uniji, razen če je v sporazumih o prispevkih ali zadevnih sporazumih o financiranju določeno drugače.

POGLAVJE 2

NAČELO ENOLETNOSTI

Člen 9

Opredelitev

Odobritve, knjižene v proračun, se odobrijo za proračunsko leto, ki traja od 1. januarja do 31. decembra.

Člen 10

Proračunsko računovodstvo za prihodke in odobritve

1. Prihodki proračunskega leta se knjižijo v zaključni račun za to leto na osnovi zneskov, ki so bili zbrani med tem letom. Lastna sredstva za mesec januar naslednjega proračunskega leta pa se lahko dajo na razpolago vnaprej v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 609/2014.
2. Knjižbe lastnih sredstev iz naslovov davka na dodano vrednost (DDV) in bruto nacionalnega dohodka se lahko prilagodijo v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 609/2014.
3. Knjižbe lastnih sredstev iz člena 2(1), točka (c), Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053 se lahko prilagodijo v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2021/770.

4. Obveznosti se v zaključni račun knjižijo za proračunsko leto na podlagi pravnih obveznosti in rezervacij za finančne obveznosti iz člena 214, prevzetih oziroma oblikovanih do 31. decembra navedenega leta. Vendar se celotne proračunske obveznosti iz člena 112(4) v zaključni račun knjižijo za proračunsko leto na podlagi proračunskih obveznosti do 31. decembra navedenega leta.
5. Plačila se knjižijo v zaključni račun za proračunsko leto na podlagi plačil, ki jih je računovodja izvršil do 31. decembra navedenega leta.
6. Z odstopanjem od odstavkov 4 in 5:
 - (a) se odhodki za Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS) knjižijo v zaključni račun za proračunsko leto na podlagi vračil Komisije državam članicam do 31. decembra navedenega leta, pod pogojem, da je računovodja prejel nalog za plačilo do 31. januarja naslednjega proračunskega leta;
 - (b) se odhodki, izvršeni v okviru deljenega upravljanja, razen za EKJS, knjižijo v zaključni račun za proračunsko leto na podlagi vračil Komisije državam članicam do 31. decembra navedenega leta, vključno z odhodki, obračunanimi do 31. januarja naslednjega proračunskega leta, kot je določeno v členih 30 in 31.

Člen 11

Prevzemanje obveznosti za odobritve

1. Ko je proračun dokončno sprejet, se lahko začnejo obveznosti za odobritve, knjižene v proračun, prevzemati s 1. januarjem.
2. Od 15. oktobra proračunskega leta dalje se lahko vnaprej prevzemajo naslednji odhodki v breme odobritev za naslednje proračunsko leto:
 - (a) rutinski upravni odhodki, pod pogojem, da so bili takšni odhodki odobreni v zadnjem proračunu, ki je bil pravilno sprejet, in le do največ ene četrtnine skupnih ustreznih odobritev, ki sta jih odobrila Evropski parlament in Svet za tekoče proračunsko leto;
 - (b) rutinski odhodki za upravljanje EKJS, pod pogojem, da je podlaga za takšne odhodke določena v obstoječem temeljnem aktu, in le do največ treh četrtnin skupnih ustreznih odobritev, ki sta jih odobrila Evropski parlament in Svet za tekoče proračunsko leto.

Člen 12

Razveljavitev in prenos odobritev

1. Odobritve, ki ostanejo neporabljene ob koncu proračunskega leta, za katero so bile knjižene, se razveljavijo, razen če se prenesejo v skladu z odstavki 2 do 8.
2. Naslednje odobritve se lahko prenesejo na podlagi odločitve, sprejete v skladu z odstavkom 3, vendar samo v naslednje proračunsko leto:
 - (a) odobritve za prevzem obveznosti in nediferencirana sredstva, za katere je bila večina pripravljalnih faz v postopku za prevzem obveznosti končana do 31. decembra proračunskega leta. Za takšne odobritve se obveznosti lahko prevzamejo do 31. marca naslednjega proračunskega leta, razen za nediferencirana sredstva, povezana s projekti gradnje, za katera se lahko obveznosti prevzamejo do 31. decembra naslednjega proračunskega leta;
 - (b) odobritve, ki so potrebne, če je zakonodajni organ sprejel temeljni akt v zadnjem četrtletju proračunskega leta in Komisija ni mogla prevzeti obveznosti za odobritve, določene za ta namen, do 31. decembra navedenega leta. Za takšne odobritve se obveznosti lahko prevzamejo do 31. decembra naslednjega proračunskega leta;
 - (c) odobritve plačil, ki so potrebne za kritje obstoječih obveznosti ali obveznosti, povezanih s prenesenimi odobritvami za prevzem obveznosti, kadar odobritve plačil, ki so določene na ustreznih proračunskih postavkah za naslednje proračunsko leto, ne zadostujejo;
 - (d) odobritve, za katere obveznosti niso prevzete, v zvezi z ukrepi iz člena 5(2) Uredbe (EU) 2021/2116.

Z odstopanjem od prvega pododstavka, točka (d), tega odstavka se odobritve kmetijske rezerve, za katere obveznosti niso prevzete, iz člena 16 Uredbe (EU) 2021/2116 prenesejo v naslednja proračunska leta, da se kmetijska rezerva financira *za obdobje, ki je navedeno v členu 16(2), tretji pododstavek, navedene uredbe in za morebitno obdobje po letu 2027, določeno v veljavnih pravilih za posamezni sektor.*

V zvezi s prvim pododstavkom, točka (c), tega odstavka zadevna institucija Unije najprej porabi odobritve, ki so odobrene za tekoče proračunsko leto, in dokler te niso porabljene, ne uporablja prenesenih odobritev.

Prenosi odobritev, za katere obveznosti niso prevzete, iz prvega pododstavka, točka (d), tega odstavka zneska prilagoditve neposrednih plačil, ki se izvede v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2021/2116 v predhodnem proračunskem letu, ne smejo presegati za več kot 2 % začetnih odobritev, ki sta jih izglasovala Evropski parlament in Svet. Prenesene odobritve se vrnejo v proračunske postavke, ki zajemajo ukrepe iz člena 5(2), točka **(d)**, Uredbe (EU) 2021/2116.

3. Zadevna institucija Unije odločitev o prenosih iz odstavka 2 sprejme do 15. februarja naslednjega proračunskega leta. O sprejeti odločitvi o prenosu do 15. marca navedenega leta obvesti Evropski parlament in Svet. Za vsako proračunsko postavko tudi navede, kako je za posamezen prenos uporabila merila iz odstavka 2, prvi pododstavek, točke (a), (b) in (c).
4. Odobritve se samodejno prenesejo za:
- (a) odobritve za rezervo za solidarnost in nujno pomoč in za Solidarnostni sklad Evropske unije. Takšne odobritve se lahko prenesejo samo v naslednje proračunsko leto, uporabiti pa jih je mogoče do 31. decembra navedenega leta ■ ;
 - (b) odobritve, ki ustrezajo notranjim namenskim prejemkom. Takšne odobritve se lahko prenesejo samo v naslednje proračunsko leto in zanje se lahko obveznosti prevzamejo do 31. decembra navedenega leta, razen notranjih namenskih prejemkov iz naslova oddajanja v najem in prodaje zgradb in zemljišč, ki se lahko prenesejo do njihove končne porabe. Odobritve za prevzem obveznosti, navedene v Uredbi (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁰, Uredbi (EU) št. 514/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁴¹ in Uredbi (EU) 2021/1060, ki izhajajo iz vračil plačil predhodnega financiranja in so na voljo 31. decembra, se lahko prenesejo do zaključka programa ter se lahko uporabijo po potrebi, pod pogojem, da druge odobritve za prevzem obveznosti niso več na voljo;

⁴⁰ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

⁴¹ Uredba (EU) št. 514/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o splošnih določbah o Skladu za migracije, azil in vključevanje ter o instrumentu za finančno podporo na področju policijskega sodelovanja, preprečevanja kriminala in boja proti njemu ter obvladovanja kriz (UL L 150, 20.5.2014, str. 112).

- (c) odobritve, ki ustrezajo zunanjim namenskim prejemkom. Takšne odobritve se v celoti porabijo do zaključka izvedbe vseh operacij v zvezi s programom ali ukrepom, za katerega so namenjene, ali pa se lahko prenesejo in uporabijo za naslednike zadevnega programa ali ukrepa. To ne velja za prihodke iz člena 21(2), točka (g)(iii), za katere se odobritve, za katere v petih letih niso prevzete obveznosti, razveljavijo;
- (d) odobritve plačil *v zvezi z EKJS*, ki izhajajo iz začasnih prekinitev *v skladu s členi 40, 41 in 42 Uredbe (EU) 2021/2116*.
5. Zunanji namenski prejemki iz odstavka 4, točka (c), tega člena, ki izhajajo iz sodelovanja držav Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA) v nekaterih programih Unije, v skladu s členom 21(2), točka (e), so skladni s Protokolom št. 32, priloženim k Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP).
6. Zadevna institucija Unije Evropskemu parlamentu in Svetu – poleg informacij iz odstavka 3 – predloži informacije o odobritvah, ki so bile samodejno prenesene, vključno z zadevnimi zneski in določbo tega člena, na podlagi katere so bile odobritve prenesene.
7. Nediferencirana sredstva, za katera so ob koncu proračunskega leta prevzete pravne obveznosti, se plačajo do konca naslednjega proračunskega leta.
8. Brez poseganja v odstavek 4 se odobritve, ki se razporedijo v rezervo, in odobritve za odhodke za zaposlene ne prenesejo. Za namene tega člena odhodki za zaposlene obsegajo plače in nadomestila članov in uslužbencev institucij Unije, za katere veljajo kadrovske predpisi.

Člen 13

Podrobne določbe o razveljavitvi in prenosu odobritev

1. Odobritve za prevzem obveznosti in nediferencirana sredstva iz člena 12(2), prvi pododstavek, točka (a), se lahko prenesejo samo, če obveznosti ni bilo mogoče prevzeti pred 31. decembrom proračunskega leta iz razlogov, ki jih ni mogoče pripisati odredbodajalcu, in če so pripravljalne faze izvedene v zadostni meri, da je razumno pričakovati, da bo obveznost prevzeta do 31. marca naslednjega proračunskega leta oziroma – za projekte gradnje – do 31. decembra naslednjega proračunskega leta.
2. Pripravljalne faze iz člena 12(2), prvi pododstavek, točka (a), ki morajo biti končane do 31. decembra proračunskega leta, da se lahko dovoli prenos v naslednje proračunsko leto, so zlasti:
 - (a) kar zadeva posamezne proračunske obveznosti v smislu člena 112(1), prvi pododstavek, točka (a), je končano izbiranje potencialnih izvajalcev, upravičencev, nagrajencev ali pooblaščenecv;
 - (b) kar zadeva celotne proračunske obveznosti v smislu člena 112(1), prvi pododstavek, točka (b), je sprejet sklep o financiranju ali zaključeno posvetovanje zadevnih služb v vsaki posamezni instituciji Unije o sprejetju sklepa o financiranju.

3. Odobritve, prenesene v skladu s členom 12(2), prvi pododstavek, točka (a), za katere ni prevzeta obveznost do 31. marca naslednjega proračunskega leta oziroma – za zneske, povezane s projekti gradnje – do 31. decembra naslednjega proračunskega leta, se samodejno razveljavijo.

Komisija obvesti Evropski parlament in Svet o odobritvah, ki so bile razveljavljene v skladu s prvim pododstavkom, v enem mesecu po razveljavitvi.

Člen 14

Sprostitev obveznosti

1. Kadar se proračunske obveznosti sprostijo v proračunskem letu, ki sledi letu, v katerem so bile prevzete, ker ukrepi, za katere so bile namenjene, v celoti ali delno niso bili izvedeni, se odobritve, ki ustrezajo takšnim sprostitev obveznosti, razveljavijo, če ni v Uredbi (EU) št. 1303/2013, Uredbi (EU) št. 223/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁴² ter uredbah (EU) št. 514/2014, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/2116 določeno drugače ter ne glede na člen 15 te uredbe.
2. Odobritve za prevzem obveznosti iz uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 514/2014, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/2116 se samodejno sprostijo v skladu z navedenimi uredbami.
3. Ta člen se ne uporablja za zunanje namenske prejemke iz člena 21(2).

⁴² Uredba (EU) št. 223/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2014 o Skladu za evropsko pomoč najbolj ogroženim (UL L 72, 12.3.2014, str. 1).

Člen 15

Ponovna razpoložljivost odobritev, ki ustrezajo sprostitev obveznosti

1. Odobritve, ki ustrezajo sprostitev obveznosti iz uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 514/2014, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/2116, se lahko znova dajo na razpolago v primeru očitne napake, ki jo je mogoče pripisati izključno Komisiji.

V ta namen Komisija preveri sprostitev obveznosti iz predhodnega proračunskega leta in se do 15. februarja tekočega proračunskega leta na podlagi potreb odloči, ali je treba ustrezne odobritve znova dati na razpolago.

2. Poleg primera iz odstavka 1 tega člena se odobritve, ki ustrezajo sprostitev obveznosti, znova dajo na razpolago v primeru sprostitev sredstev, ki so bila prerazporejena nazaj v sklad, iz katerega so bila prvotno prerazporejena v skladu s členom 26 Uredbe (EU) 2021/1060.
3. Odobritve za prevzem obveznosti v višini zneska sprostitev, do katerih je prišlo zaradi celotne ali delne neizvedbe ustreznih raziskovalnih projektov, se lahko tudi znova dajo na razpolago raziskovalnemu programu, v katerega spadajo projekti, ali njegovemu nasledniku v okviru proračunskega postopka.

I

Člen 16

Pravila, ki se uporabljajo v primeru poznejšega sprejetja proračuna

1. Če proračun na začetku proračunskega leta še ni dokončno sprejet, se uporablja postopek iz prvega odstavka člena 315 PDEU (ureditev začasnih dvanajstin). Obveznosti se lahko prevzemajo in plačila izvršujejo v okviru omejitev iz odstavka 2 tega člena.
2. Obveznosti se lahko prevzemajo po poglavjih do največ ene četrtnine skupnih odobritev za zadevno poglavje proračuna za predhodno proračunsko leto, ki se za vsak pretečeni mesec povečajo za eno dvanajstino.

Omejitev odobritev, določena v predlogu proračuna, se ne sme prekoračiti.

Plačila se lahko izvršujejo mesečno po poglavjih do največ ene dvanajstine odobritev za zadevno poglavje proračuna za predhodno proračunsko leto. Vendar ta vsota ne sme presegati ene dvanajstine odobritev, določenih v istem poglavju predloga proračuna.

3. Odobritve za zadevno poglavje proračuna za predhodno proračunsko leto iz odstavkov 1 in 2 se razumejo kot odobritve, izglasovane v proračunu, vključno s spremembami proračuna, in po prilagoditvi za prerazporeditve v navedenem proračunskem letu.

4. Če je to potrebno zaradi kontinuitete delovanja Unije in za potrebe upravljanja, lahko Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije poleg obveznosti in plačil v zneskih, ki so samodejno na razpolago v skladu z odstavkoma 1 in 2, odobri dodatne odhodke, ki presegajo eno začasno dvanajstino, a brez preseganja skupnega zneska štirih začasnih dvanajstin, razen v ustrezno utemeljenih primerih. Svet svoj sklep o odobritvi brez odlašanja pošlje Evropskemu parlamentu.

Sklep iz prvega pododstavka začne veljati 30 dni po sprejetju, razen če Evropski parlament sprejme katerega koli od naslednjih ukrepov:

- (a) z večino vseh poslancev odloči zmanjšati odhodke pred iztekom 30 dni; v tem primeru Komisija predloži nov predlog;
- (b) obvesti Svet in Komisijo, da ne želi zmanjšati odhodkov; v tem primeru sklep začne veljati pred iztekom 30 dni.

Dodatne dvanajstine se odobrijo v celoti in niso deljive.

5. Če za dano poglavje odobritev štirih začasnih dvanajstin v skladu z odstavkom 4 ne zadostuje za kritje odhodkov, potrebnih za preprečitev prekinitve kontinuitete delovanja Unije na področju, ki ga pokriva zadevno poglavje, se lahko izjemoma dovoli prekoračitev zneska odobritev, knjiženih v ustrezno poglavje proračuna za predhodno proračunsko leto. Evropski parlament in Svet ukrepata v skladu s postopki iz odstavka 4. V nobenem primeru pa se ne sme prekoračiti skupni znesek odobritev, ki je razpoložljiv v proračunu za predhodno proračunsko leto ali v predlogu proračuna.

POGLAVJE 3

NAČELO RAVNOTEŽJA

Člen 17

Opredelitev in področje uporabe

1. Prihodki in odobritve plačil morajo biti uravnoteženi.
2. Unija in organi Unije iz členov 70 in 71 ne najemajo posojil v okviru proračuna.

Člen 18

Bilanca proračunskega leta

1. Bilanca vsakega proračunskega leta se v primeru presežka knjiži v proračun za naslednje proračunsko leto kot prihodek ali v primeru primanjkljaja kot odobritev plačil.
2. Ocene prihodkov ali odobritev plačil iz odstavka 1 tega člena se knjižijo v proračun v proračunskem postopku in v dopolnilno pismo, ki se predloži na podlagi člena 42 te uredbe. Ocene se pripravijo v skladu s členom 1 Uredbe (EU, Euratom) 2021/768.
3. Po pripravi začasnega zaključnega računa za vsako proračunsko leto se vsa odstopanja med tem zaključnim računom in ocenami knjižijo v proračun za naslednje proračunsko leto s spremembo proračuna, ki je namenjena izključno tej razliki. V takem primeru Komisija v 15 dneh po predložitvi začasnega zaključnega računa Evropskemu parlamentu in Svetu hkrati predloži predlog spremembe proračuna.

POGLAVJE 4

NAČELO OBRAČUNSKE ENOTE

Člen 19

Uporaba eura

1. Večletni finančni okvir in proračun se pripravita in izvršujeta v eurih, prav tako se v eurih pripravi zaključni račun. Vendar lahko za namene denarnega toka iz člena 77 računovodja in, v primeru računov izločenih sredstev, skrbnik računov izločenih sredstev in, za potrebe upravnega poslovanja Komisije in ESZD, odgovorni odredbodajalec izvajajo posle v drugih valutah.
2. Brez poseganja v posebne določbe, določene v pravilih za posamezni sektor ali v posameznih naročilih, sporazumih o nepovratnih sredstvih, sporazumih o prispevkih in sporazumih o financiranju, odgovorni odredbodajalec izvede preračun po dnevnem deviznem tečaju eura, ki je objavljen v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*, na dan, na katerega služba za odobravanje pripravi nalog za plačilo ali nalog za izterjavo.

Če takšen dnevni tečaj ni objavljen, odgovorni odredbodajalec uporabi tečaj iz odstavka 3.

3. Za namene zaključnih računov iz členov 82, 83 in 84 se preračun med eurom in drugo valuto izvede na podlagi mesečnega računovodskega deviznega tečaja eura. Ta računovodski devizni tečaj določi računovodja Komisije iz katerega koli vira informacij, za katerega se meni, da je zanesljiv, na podlagi deviznega tečaja na predzadnji delovni dan v mesecu pred mesecem, za katerega se določa devizni tečaj.
4. Preračun valut se izvede tako, da se prepreči znaten vpliv preračuna na raven sofinanciranja Unije ali škodljiv vpliv na proračun. Kadar je to ustrezno, se lahko menjalno razmerje med eurom in drugimi valutami izračuna z uporabo povprečja dnevni deviznih tečajev v danem obdobju.

POGLAVJE 5

NAČELO UNIVERZALNOSTI

Člen 20

Področje uporabe

Brez poseganja v člen 21 skupni prihodki pokrivajo skupne odobritve plačil. Brez poseganja v člen 27 se vsi prihodki in odhodki knjižijo v proračun v celoti brez neto izravnave.

Člen 21
Namenski prejemki

1. Za financiranje posebnih postavk odhodkov se uporabljajo zunanji namenski prejemki in notranji namenski prejemki.
2. Zunanji namenski prejemki so:
 - (a) posebni dodatni finančni prispevki držav članic, vključno s prostovoljnimi prispevki, za programe, instrumente in dejavnosti Unije;
 - (b) odobritve v zvezi s prihodki iz Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, ustanovljenega s Protokolom št. 37 o finančnih posledicah izteka Pogodbe ESPJ ter o Raziskovalnem skladu za premog in jeklo, priloženim k PEU in PDEU;
 - (c) obresti na depozite in globe, določene v Uredbi Sveta (ES) št. 1467/97⁴³;
 - (d) prejemki, predvideni za določen namen, kot so prihodki od fundacij, subvencije, darila in volila, skupaj z namenskimi prejemki, ki so specifični za vsako institucijo Unije;
 - (e) finančni prispevki za dejavnosti Unije od tretjih držav ali od organov, ki niso tisti, ki so ustanovljeni na podlagi PDEU ali Pogodbe Euratom;

⁴³ Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6).

- (f) notranji namenski prejemki iz odstavka 3, kolikor so postranske narave k zunanjim namenskimi prejemkom iz tega odstavka;
- (g) prihodki od konkurenčnih dejavnosti, ki jih izvaja Skupno raziskovalno središče (JRC), ki zajemajo kar koli od naslednjega:
 - (i) postopke za nepovratna sredstva in postopke javnega naročanja, v katerih sodeluje JRC;
 - (ii) dejavnosti JRC v imenu tretjih strani;
 - (iii) dejavnosti v okviru upravnih sporazumov z drugimi institucijami Unije ali drugimi službami Komisije v skladu s členom 59 za zagotavljanje znanstveno-tehničnih storitev.

3. Notranji namenski prejemki so:

- (a) prihodki od tretjih strani za blago, storitve ali gradnje, dobavljene na njihovo zahtevo;
- (b) prihodki iz vračil nepravilno izplačanih zneskov v skladu s členom 101;
- (c) prihodki od dobave blaga, storitev in gradenj za druge službe znotraj institucije Unije ali drugih institucij ali organov Unije, vključno z vračili stroškov službenih potovanj, ki so bili izplačani v imenu drugih institucij ali organov Unije;
- (d) prejete zavarovalnine;
- (e) prihodki od oddajanja v najem in prodaje zgradb in zemljišč;
- (f) povračila finančnim instrumentom ali proračunskim jamstvom na podlagi člena 212(3), drugi pododstavek;
- (g) prihodki iz poznejših povračil davkov na podlagi člena 27(3), prvi pododstavek, točka (b).

4. Namenski prejemki se prenesejo in prerazporejajo v skladu s členom 12(4), točki (b) in (c), in s členom 32.
5. Temeljni akt lahko za namenske prejemke določi posebne postavke odhodkov. Če v temeljnem aktu ni določeno drugače, so taki prihodki notranji namenski prejemki.
6. Proračun vsebuje postavke, v katere se uvrščajo zunanji namenski prejemki in notranji namenski prejemki, po možnosti pa se navede tudi znesek.

Člen 22

Struktura namenskih prejemkov in zagotavljanje ustreznih odobritev

1. Brez poseganja v odstavek 2, prvi pododstavek, točka (c), tega člena in člen 24 struktura, v katero se uvrščajo namenski prejemki v proračunu, obsega:
 - (a) v izkazu prihodkov v oddelku proračuna za vsako posamezno institucijo Unije proračunsko postavko, na katero se vpiše prejemek;
 - (b) v izkazu odhodkov, v pripombah, vključno s splošnimi pripombami, navedbo, katere proračunske postavke lahko prejmejo odobritve v višini namenskih prejemkov, ki so dani na razpolago;
 - (c) **v izkazu odhodkov** priložo, ki je sestavni del proračuna, v kateri so navedene vse proračunske postavke, za katere so predvideni **notranji ali** zunanji namenski prejemki, in informacije o ocenjenem znesku takšnih prejemkov, ki bodo prejeti, **ter o ocenjenem znesku takšnih prejemkov, ki se bodo prenesli iz predhodnih let za vsako proračunsko postavko.**

V primeru iz prvega pododstavka, točka (a), se vpiše zaznamek *pro memoria*, znesek načrtovanih prihodkov pa se navede kot informacija v pripombah.

2. Ko institucija Unije prejme prejemek, se odobritve v višini namenskih prejemkov samodejno dajo na razpolago kot odobritve za prevzem obveznosti in kot odobritve plačil, razen v naslednjih primerih:
- (a) v primeru iz člena 21(2), točka (a), se lahko za finančne prispevke iz držav članic, kadar je sporazum o prispevku izražen v eurih, odobritve za prevzem obveznosti dajo na razpolago po tem, ko država članica podpiše sporazum o prispevku;
 - (b) v primerih iz člena 21(2), točka (b), in člena 21(2), točki (g)(i) in (iii), se odobritve za prevzem obveznosti dajo na razpolago takoj, ko se oceni terjatev;
 - (c) v primeru iz člena 21(2), točka (c), se ob knjižbi zneskov v izkaz prihodkov v izkazu odhodkov zagotovijo odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil.

Odobritve iz prvega pododstavka, točka (c), tega odstavka se izvršujejo v skladu s členom 20.

3. Ocene terjatev iz člena 21(2), točki (b) in (g), finančne uredbe se pošljejo računovodji za evidentiranje.

Člen 23

Prispevki držav članic za raziskovalne programe

1. Prispevki držav članic za financiranje določenih dodatnih raziskovalnih programov iz člena 5 Uredbe (EU, Euratom) št. 609/2014 se plačajo na naslednji način:
 - (a) sedem dvanajstin zneska, ki je vpisan v proračunu, se izplača do 31. januarja tekočega proračunskega leta;
 - (b) preostalih pet dvanajstin se izplača do 15. julija tekočega proračunskega leta.
2. Kadar proračun do začetka proračunskega leta še ni dokončno sprejet, prispevki iz odstavka 1 temeljijo na znesku, ki je bil knjižen v proračunu za predhodno proračunsko leto.
3. Vsak prispevek ali dodatno plačilo, ki ga v proračun dolgujejo države članice, se knjiži na račun ali račune Komisije v tridesetih koledarskih dneh po vpoklicu sredstev.
4. Plačila se knjižijo na račun, ki je določen v Uredbi (EU, Euratom) št. 609/2014, in zanje veljajo pogoji, določeni v navedeni uredbi.

Člen 24

Namenski prejemki na podlagi sodelovanja držav Efte v nekaterih programih Unije

1. Struktura proračuna za vključitev prihodkov iz sodelovanja držav Efte v določenih programih Unije je naslednja:
 - (a) v izkaz prihodkov se vključi proračunska postavka z zaznamkom *pro memoria*, na katero se knjiži celoten znesek prispevka vsake od držav Efte za proračunsko leto;
 - (b) v izkazu odhodkov se v prilogi, ki je sestavni del proračuna, določijo proračunske postavke, ki pokrivajo dejavnosti Unije, v katerih sodelujejo države Efte, in vključujejo informacije o ocenjenem znesku sodelovanja vsake od držav Efte.
2. Na podlagi člena 82 Sporazuma EGP so zneski letnega prispevka držav Efte, ki jih Komisiji potrdi Skupni odbor Evropskega gospodarskega prostora v skladu s členom 1(5) Protokola št. 32, priloženega k Sporazumu EGP, podlaga, da se na začetku proračunskega leta zagotovi celoten znesek ustreznih odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil.
3. Poraba prejemkov iz finančnih prispevkov držav Efte se spremlja ločeno.

Člen 25

Donacije

1. Institucije Unije lahko sprejmejo kakršno koli donacijo v korist Unije, kot so prihodki od fundacij, subvencij, daril in volil.
2. Sprejem donacije v vrednosti 50 000 EUR ali več, ki pomeni tudi finančno obremenitev, vključno s stroški nadaljnjega ukrepanja, in presega 10 % vrednosti izplačane donacije, odobrita Evropski parlament in Svet. Evropski parlament in Svet sprejmeta odločitev v dveh mesecih od prejema zahteve za takšno odobritev od zadevnih institucij Unije. Če v tem času ne ugovarjata, zadevne institucije Unije sprejmejo končno odločitev v zvezi s sprejemom donacije. Zadevne institucije Unije v svoji zahtevi Evropskemu parlamentu in Svetu pojasnijo stroške finančnih storitev, ki izhajajo iz sprejema donacij v korist Unije.
3. Ne glede na odstavek 2 lahko Komisija v izjemnih okoliščinah sprejme kakršno koli donacijo v naravi Uniji, ne glede na njeno vrednost, kadar je taka donacija namenjena humanitarni pomoči, nujni pomoči, civilni zaščiti ali pomoči za krizno upravljanje.

Komisija lahko sprejme tako donacijo, pod pogojem, da:

- (a) je njen sprejem v skladu z načeloma dobrega finančnega poslovanja in preglednosti;
- (b) ne povzroča nasprotja interesov;
- (c) ne škodi podobi Unije;
- (d) ***ne škodi varnosti ali javnemu redu Unije ali držav članic niti ne predstavlja tveganja za to;***
- (e) donator v času njenega sprejema ni v eni od situacij iz členov 138(1) in 143(1) ter v podatkovni zbirki iz člena 144(1) ni vpisan kot izključen. Donator predloži izjavo iz člena 139.

Odgovorni odredbodajalec v letnem poročilu o dejavnostih iz člena 74(9) poda informacije o vseh primerih, v katerih je Komisija sprejela donacijo v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka.

Člen 26

Korporacijsko sponzorstvo

1. „Korporacijsko sponzorstvo“ pomeni sporazum, na podlagi katerega pravna oseba podpre v naravi dogodek ali dejavnost za namene promocije ali družbene odgovornosti gospodarskih družb.
2. Institucije in organi Unije lahko na podlagi specifičnih internih pravil, ki se objavijo na njihovih spletnih mestih, izjemoma sprejmejo korporacijsko sponzorstvo, pod pogojem, da:
 - (a) so na vseh stopnjah postopka za sprejetje korporacijskega sponzorstva ustrezno upoštevana načela nediskriminacije, sorazmernosti, enakega obravnavanja in preglednosti;
 - (b) prispeva k pozitivni podobi Unije in je neposredno povezano z glavnim ciljem dogodka ali dejavnosti;
 - (c) ne ustvari nasprotja interesov niti se ne nanaša izključno na družabne dogodke;
 - (d) se dogodek ali dejavnost ne financira izključno s korporacijskim sponzorstvom;
 - (e) je storitev v zameno za korporacijsko sponzorstvo omejena na javno prepoznavnost blagovne znamke ali imena sponzorja;
 - (f) sponzor v času postopka sponzorstva ni v eni od situacij iz členov 138(1) in 143(1) ter v podatkovni zbirki iz člena 144(1) ni vpisan kot izključen.

3. Kadar vrednost korporacijskega sponzorstva presega 5000 EUR, se sponzor vpiše v javni register, ki vključuje informacije o vrsti dogodka ali dejavnosti, ki se sponzorira.

Člen 27

Pravila o odbitkih in popravkih deviznega tečaja

1. Naslednji odbitki se lahko odštejejo od zahtevkov za plačilo, ki se nato posredujejo v izplačilo neto zneska:
 - (a) kazni, naložene strankam naročil ali upravičencem;
 - (b) popusti, povračila in znižanja na posameznih računih in izkazih stroškov;
 - (c) obresti iz plačil predhodnega financiranja;
 - (d) popravki za neupravičeno izplačane zneske.

Popravki iz prvega pododstavka, točka (d), so lahko izvedeni tako, da se neposredno odbijejo od novega vmesnega plačila ali plačila razlike zneska istemu prejemniku na podlagi poglavja, člena in v proračunskem letu, za katero je bilo izvršeno previsoko plačilo.

Za odbitke iz prvega pododstavka, točki (c) in (d), se uporabljajo računovodska pravila Unije.

2. Stroški proizvodov ali storitev za Unijo, ki vključujejo davke, ki jih države članice vrnejo v skladu s Protokolom št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije, priloženim k PEU in PDEU, bremenijo proračun za znesek brez davka.

3. Stroški proizvodov ali storitev za Unijo, ki vključujejo davke, ki jih vrnejo tretje države na podlagi ustreznih sporazumov, lahko bremenijo proračun za katerega koli od naslednjih zneskov:

- (a) znesek brez davka;
- (b) znesek, ki vključuje davek.

V primeru iz prvega pododstavka, točka (b), se poznejša povračila davkov štejejo za notranje namenske prejemke.

4. Popravki so dovoljeni za tečajne razlike, ki nastanejo pri izvrševanju proračuna. Končni dobiček ali izguba se vključi v bilanco za proračunsko leto.

POGLAVJE 6

NAČELO SPECIFIKACIJE

Člen 28

Splošne določbe

1. Odobritve se določijo za posebne namene po naslovu in poglavju. Poglavja se dalje razčlenijo na člene in postavke.

2. Komisija in druge institucije Unije lahko prerazporejajo odobritve znotraj proračuna, če so izpolnjeni posebni pogoji iz členov 29 do 32.

Odobritve se lahko prerazporedijo samo na proračunske postavke, za katere so v proračunu odobritve ali imajo zaznamek *pro memoria*.

Omejitve iz členov 29, 30 in 31 se izračunajo, ko se pripravi zahtevek za prerazporeditev in z upoštevanjem odobritev, določenih v proračunu, skupaj s spremembami proračuna.

Za zadevni znesek za namene izračunavanja omejitev iz členov 29, 30 in 31 se šteje vsota sredstev za prerazporeditev s proračunske postavke, s katere se prerazporeja, po prilagoditvi zaradi prejšnjih prerazporeditev. Ne upoštevajo se zneski prerazporeditev, ki jih Komisija ali katera koli druga zadevna institucija Unije opravi samostojno brez odločitve Evropskega parlamenta in Sveta.

Predlogom za prerazporeditev in vsem informacijam za Evropski parlament in za Svet v zvezi s prerazporejanjem na podlagi členov 29, 30 in 31 se priložijo ustrezna in podrobna dokazila, ki prikazujejo najnovejše razpoložljive informacije glede porabe odobritev in ocene potreb do konca proračunskega leta tako za proračunske postavke, na katere naj bi se odobritve prerazporedile, kot za postavke, s katerih naj bi se prerazporedile.

Člen 29

Prerazporeditve, ki jih izvajajo institucije Unije razen Komisije

1. Katera koli institucija Unije razen Komisije lahko v svojem oddelku proračuna prerazporedi odobritve:
 - (a) z enega naslova na drugega do največ 10 % odobritev za proračunsko leto za proračunsko postavko, s katere se sredstva prerazporedijo;
 - (b) iz enega poglavja v drugo neomejeno.
2. Brez poseganja v odstavek 4 tega člena institucija Unije tri tedne pred prerazporeditvijo iz odstavka 1 o svoji nameri obvesti Evropski parlament in Svet. Če Evropski parlament ali Svet v tem obdobju iz ustrezno utemeljenih razlogov temu nasprotuje, se uporabi postopek iz člena 31.
3. Katera koli institucija Unije razen Komisije lahko v svojem oddelku proračuna Evropskemu parlamentu in Svetu predlaga prerazporeditve z enega naslova na drugega, ki presegajo omejitve iz odstavka 1, točka (a), tega člena. Za te prerazporeditve se uporablja postopek iz člena 31.
4. Katera koli institucija Unije razen Komisije lahko v svojem oddelku proračuna izvede prerazporeditve med členi, ne da bi o tem predhodno obvestila Evropski parlament in Svet.

Člen 30
Prerazporeditve Komisije

1. Komisija lahko v svojem oddelku proračuna samostojno:
 - (a) prerazporedi odobritve znotraj posameznega poglavja;
 - (b) v zvezi z odhodki za zaposlene in upravo, ki so skupni več naslovom, prerazporedi z enega naslova na drugega največ 10 % odobritev za proračunsko leto na proračunski postavki, s katere se odobritve prerazporedijo, in največ 30 % odobritev za proračunsko leto na proračunski postavki, na katero se odobritve prerazporedijo;
 - (c) v zvezi z odhodki iz poslovanja prerazporedi med poglavji v okviru istega naslova največ 10 % odobritev za proračunsko leto na proračunski postavki, s katere se odobritve prerazporedijo;
 - (d) v zvezi z odobritvami za raziskave in tehnološki razvoj, ki jih izvaja JRC, v okviru naslova proračuna, ki se nanaša na področje politike „neposredne raziskave“, prerazporedi odobritve med poglavji do največ 15 % odobritev na proračunski postavki, s katere se odobritve prerazporedijo;
 - (e) v zvezi z raziskavami in tehnološkim razvojem prerazporedi odobritve za poslovanje z enega naslova na drugega, pod pogojem, da se odobritve porabijo v isti namen;

- (f) v zvezi z odhodki iz poslovanja za sredstva, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja, razen za EKJS, prerazporedi odobritve z enega naslova na drugega, pod pogojem, da so zadevne odobritve za isti cilj v smislu uredbe o ustanovitvi zadevnega sklada ali predstavljajo odhodke za tehnično pomoč;
- (g) prerazporedi odobritve iz proračunske postavke proračunskega jamstva na proračunsko postavko drugega proračunskega jamstva v izjemnih primerih, ko oblikovane rezervacije v skupnem skladu za rezervacije slednjega ne zadoščajo za plačilo zahtevka za unovčitev jamstva ter pod pogojem, da se naknadno povrne znesek, ki je bil prerazporejen v skladu s postopkom iz člena 215(4).

Odhodki iz prvega pododstavka, točka (b), tega odstavka zajemajo, za vsako področje politike, postavke iz člena 47(4).

Kadar Komisija prerazporedi odobritve za EKJS v skladu s prvim pododstavkom po 31. decembru, sprejme svojo odločitev do 31. januarja naslednjega proračunskega leta. Komisija Evropski parlament in Svet obvesti v dveh tednih po tem, ko je sprejela odločitev glede teh prerazporeditev.

Komisija tri tedne pred prerazporeditvijo iz prvega pododstavka, točka (b), tega odstavka o svoji nameri obvesti Evropski parlament in Svet. Če Evropski parlament ali Svet v tem obdobju iz ustrezno utemeljenih razlogov temu nasprotuje, se uporabi postopek iz člena 31.

Z odstopanjem od četrtega pododstavka lahko Komisija v zadnjih dveh mesecih proračunskega leta samostojno prerazporedi odobritve, ki se nanašajo na odhodke za zaposlene, zunanje uslužbence in druge sodelavce, z enega naslova na drugega do vključno največ 5 % odobritev za zadevno leto. Komisija Evropski parlament in Svet obvesti v dveh tednih po tem, ko je sprejela odločitev glede teh prerazporeditev.

2. Komisija lahko v okviru svojega oddelka proračuna odloča o naslednjih prerazporeditvah odobritev z enega naslova na drugega, pod pogojem, da o svoji odločitvi nemudoma obvesti Evropski parlament in Svet:
 - (a) prerazporeditev odobritev z naslova „rezervacije“ iz člena 49 te uredbe, pri čemer je edini pogoj za sprostitev sredstev iz rezerve sprejetje temeljnega akta na podlagi člena 294 PDEU;
 - (b) v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih, kot so mednarodne humanitarne nesreče in krize, ki se zgodijo po 1. decembru proračunskega leta, prerazporeditev neporabljenih odobritev, ki so v tem letu še na razpolago za tiste naslove, ki spadajo v razdelek večletnega finančnega okvira, namenjen zunanjemu delovanju Unije, na ustrezne naslove za pomoč za krizno upravljanje in ukrepe v okviru humanitarne pomoči.

Člen 31

Predlogi prerazporeditev, ki jih institucije Unije predložijo Evropskemu parlamentu in Svetu

1. Vsaka institucija Unije svoje predloge prerazporeditev hkrati predloži Evropskemu parlamentu in Svetu.
2. Komisija lahko predloži predloge prerazporeditev za odobritve plačil za sklade, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja, razen za EKJS, Evropskemu parlamentu in Svetu do 10. januarja naslednjega proračunskega leta. Prerazporeditve odobritev plačil se lahko opravijo s katere koli proračunske postavke. V takšnih primerih se obdobje šestih tednov iz odstavka 4 skrajša na tri tedne.

Če Evropski parlament in Svet prerazporeditve ne odobrita ali jo odobrita zgolj delno, ustrezni del odhodka iz člena **10(7)**, točka (b), bremeni odobritve plačil naslednjega proračunskega leta.

3. Evropski parlament in Svet sprejmeta odločitve o prerazporeditvah odobritev v skladu z odstavki 4 do 8.
4. Evropski parlament in Svet, slednji s kvalificirano večino, o vsakem predlogu prerazporeditve odločita v šestih tednih od njegovega prejema s strani obeh institucij, razen v nujnih okoliščinah. V nujnih primerih Evropski parlament in Svet odločita v treh tednih od prejema predloga.

5. Kadar namerava Komisija prerazporediti odobritve za EKJS v skladu s tem členom, predloži predloge prerazporeditev Evropskemu parlamentu in Svetu do 10. januarja naslednjega proračunskega leta. V takšnih primerih se obdobje šestih tednov iz odstavka 4 skrajša na tri tedne.
6. Predlog prerazporeditve se odobri ali šteje za odobrenega, če se v obdobju šestih tednov zgodi kaj od naslednjega:
 - (a) Evropski parlament in Svet predlog odobrita;
 - (b) predlog odobri Evropski parlament ali Svet, medtem ko druga institucija ne sprejme odločitve v zvezi z njim;
 - (c) niti Evropski parlament niti Svet ne sprejme odločitve o spremembi ali zavrnitvi predloga prerazporeditve.
7. Razen če Evropski parlament ali Svet zahteva drugače, se obdobje šestih tednov iz odstavka 4 skrajša na tri tedne v naslednjih primerih:
 - (a) prerazporeditev pomeni manj kot 10 % odobritev na proračunski postavki, s katere se prerazporejajo odobritve, in ne presega 5 000 000 EUR;
 - (b) prerazporeditev zadeva samo odobritve plačil in skupni znesek prerazporeditve ne presega 100 000 000 EUR.

8. Če bodisi Evropski parlament bodisi Svet spremeni znesek prerazporeditve, medtem ko ga druga institucija odobri ali ne sprejme odločitve v zvezi z njim, ali če znesek prerazporeditve spremenita tako Evropski parlament kot Svet, se za odobrenega šteje nižji od teh dveh zneskov, razen če zadevna institucija Unije svoj predlog prerazporeditve umakne.

Člen 32

Prerazporeditve, za katere veljajo posebne določbe

1. Odobritve v višini namenskih prejemkov se lahko prerazporedijo samo, če se takšni prejemki porabijo za namene, za katere so določeni.
2. Odločitve o prerazporeditvah, s katerimi se dovoli uporaba rezerve za solidarnost in nujno pomoč iz člena 9(1), točka (b), Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093, sprejmeta Evropski parlament in Svet na predlog Komisije.

Za namene tega odstavka se uporablja postopek iz člena 31(3) in (4). Če Evropski parlament in Svet ne soglašata s predlogom Komisije in ne moreta doseči skupnega stališča, odločitve o tem predlogu ne sprejmeta.

Predlogom prerazporeditev sredstev iz rezerve za solidarnost in nujno pomoč za pomoč iz člena 9(1), točka (b), Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 se priložijo ustrezna in podrobna dokazila, ki dokazujejo:

- (a) najnovejše razpoložljive informacije glede izvrševanja odobritev in ocene potreb do konca proračunskega leta za proračunsko postavko, na katero naj bi se odobritve prerazporedile;
- (b) analizo možnosti prerazporeditve odobritev.

POGLAVJE 7

NAČELO DOBREGA FINANČNEGA POSLOVODENJA IN SMOTRNOST

Člen 33

Smotrnost ter načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti

1. Odobritve se uporabljajo v skladu z načelom dobrega finančnega poslovođenja, kar pomeni, da se izvršujejo ob upoštevanju naslednjih načel:
 - (a) načelom gospodarnosti, ki zahteva, da se sredstva, ki jih zadevna institucija Unije uporablja za izvajanje svojih dejavnosti, dajo na razpolago pravočasno, v ustrezni količini in ustrezni kakovosti ter za najugodnejšo ceno;
 - (b) načelom učinkovitosti, ki se nanaša na najboljše razmerje med uporabljenimi sredstvi, izvedenimi dejavnostmi in doseganjem ciljev;
 - (c) načelom uspešnosti, ki se nanaša na obseg, v katerem se zasledovani cilji dosežejo preko izvedenih dejavnosti.

2. V skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja je poudarek porabe odobritev na smotrnosti, zaradi česar:
- (a) se cilji programov in dejavnosti določijo vnaprej;
 - (b) se napredek pri uresničevanju ciljev, ***vključno s cilji glede vključevanja vidika spola, kadar je to ustrezno,*** spremlja na podlagi kazalnikov smotrnosti;
 - (c) se o napredku in težavah pri uresničevanju ciljev poroča Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 41(3), prvi pododstavek, točka (h), in členom 253(1), točka (e);
 - (d) ***je*** treba programe in dejavnosti, ***kadar je to izvedljivo in ustrezno, v skladu z ustreznimi pravili za posamezni sektor*** izvajati tako, da se dosežejo zastavljeni cilji, ne da bi se bistveno škodovalo okoljskim ciljem blažitve podnebnih sprememb, prilagajanja podnebnim spremembam, trajnostne rabe ter varstva vodnih in morskih virov, prehoda na krožno gospodarstvo, preprečevanja in nadzorovanja onesnaževanja ter varstva in ohranjanja biotske raznovrstnosti in ekosistemov, kot so določeni v členu 9 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁴;

⁴⁴ Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

- (e) je treba programe in dejavnosti, kadar je to izvedljivo in ustrezno, v skladu z ustreznimi pravili za posamezni sektor izvajati tako, da se dosežejo zastavljeni cilji, pri čemer se upoštevajo delovni in zaposlitveni pogoji v skladu z veljavnim nacionalnim pravom, pravom Unije, konvencijami MOD in kolektivnimi pogodbami;*
- (f) je treba programe in dejavnosti, kadar je to izvedljivo in ustrezno, v skladu z ustreznimi pravili za posamezni sektor izvajati ob upoštevanju načela enakosti spolov in v skladu z ustrezno metodologijo vključevanja načela enakosti spolov.*

3. Kadar je to ustrezno, se opredelijo specifični, merljivi, dosegljivi, ustrezni in časovno določeni cilji iz odstavkov 1 in 2 ter *kazalniki, ki so* ustrezni, sprejeti, verodostojni, preprosti, zanesljivi *ter temeljijo na splošno priznanih znanstvenih dokazih in učinkoviti, pregledni in celoviti metodologiji. Kadar je to primerno, bi bilo treba podatke, zbrane v zvezi s takimi kazalniki, razčleniti po spolu in zbirati tako, da jih je mogoče združiti za vse ustrezne programe.*

Člen 34

Ocenjevanja

1. Za programe in dejavnosti, ki imajo za posledico večjo porabo, se izvedeta predhodna in naknadna ocena, ki sta sorazmerni s cilji in odhodki.
2. Predhodne ocene, ki so podlaga za pripravo programov in dejavnosti, temeljijo na dokazilih glede smotrnosti povezanih programov ali dejavnosti ter opredeljujejo in analizirajo vprašanja, ki jih je treba obravnavati, dodano vrednost udeležbe Unije, cilje, pričakovane učinke različnih možnosti ter ureditve spremljanja in ocenjevanja.

Za velike programe ali dejavnosti, za katere se pričakuje, da bodo imeli znatne ekonomske, okoljske ali socialne učinke, se lahko predhodna ocena izvede v obliki ocene učinka, ki poleg tega, da izpolnjuje zahteve iz prvega pododstavka, analizira različne možnosti v zvezi z načini izvrševanja.

3. Z naknadnimi ocenami se ocenjuje smotrnost programa ali dejavnosti, vključno z vidiki, kot so uspešnost, učinkovitost, skladnost, ustreznost in dodana vrednost EU. Naknadne ocene temeljijo na informacijah, pridobljenih na podlagi ureditev spremljanja in kazalnikov, določenih za zadevni ukrep. Izvedejo se vsaj enkrat v obdobju vsakega večletnega finančnega okvira in, kadar je to mogoče, dovolj zgodaj, da je ugotovitve mogoče upoštevati pri predhodnih ocenah ali ocenah učinka, na podlagi katerih se pripravijo povezani programi in dejavnosti.

Člen 35

Obvezna ocena finančnih posledic

1. Vsakemu predlogu ali pobudi, ki ga Komisija, visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) ali država članica predloži zakonodajnemu organu in ima lahko posledice za proračun, vključno s spremembami števila delovnih mest, se priložijo ocena finančnih posledic, ki prikazuje ocene v obliki odobritev plačil in odobritev za prevzem obveznosti, ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja ter predhodna ocena ali ocena učinka iz člena 34.

Vsaki bistveni spremembi predloga ali pobudi, ki se predloži zakonodajnemu organu in ki ima lahko znatne posledice za proračun, vključno s spremembami števila delovnih mest, se priloži ocena finančnih posledic, ki jo pripravi institucija Unije, ki predlaga spremembo.

Ocena finančnih posledic mora vsebovati finančne in gospodarske podatke, ki so potrebni, da lahko zakonodajni organ oceni, ali mora Unija ukrepati. Ocena finančnih posledic vsebuje ustrezne informacije glede skladnosti z drugimi dejavnostmi Unije in vseh možnosti sinergije.

V primeru večletnih dejavnosti ocena finančnih posledic vsebuje predvidljiv načrt letnih potreb v smislu odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil in delovnih mest, vključno za zunanje uslužbence, ter oceno njihovih srednjeročnih in, kadar je to mogoče, dolgoročnih finančnih posledic.

2. Med proračunskim postopkom Komisija zagotavlja potrebne informacije za primerjavo sprememb zahtevanih odobritev in začetnih napovedi v oceni finančnih posledic z vidika napredka pri obravnavi predloga ali pobude, predložene zakonodajnemu organu.
3. Za zmanjšanje tveganja goljufij, nepravilnosti in neizpolnitve ciljev se v oceni finančnih posledic navedejo informacije o vzpostavljenem sistemu notranje kontrole, oceni stroškov in koristi kontrol, ki bi nastali zaradi takšnega sistema, in o oceni pričakovane stopnje tveganja napak ter informacije o obstoječih in načrtovanih ukrepih za preprečevanje goljufij in zaščitnih ukrepih.

Takšna ocena upošteva verjetno število in vrsto napak ter posebne pogoje za zadevno področje politik ter pravila, ki se uporabljajo za to področje.

4. Komisija ob predložitvi spremenjenih ali novih predlogov za porabo oceni stroške in koristi kontrolnih sistemov ter pričakovano stopnjo tveganja napak, kot je določeno v odstavku 3.

Člen 36

Notranja kontrola izvrševanja proračuna

1. Na podlagi načela dobrega finančnega poslovanja se proračun izvršuje v skladu z uspešno in učinkovito notranjo kontrolo, ustrezno za posamezen način izvrševanja, in v skladu z ustreznimi pravili za posamezni sektor.
2. Za namene izvrševanja proračuna se notranja kontrola izvaja na vseh ravneh upravljanja in je namenjena razumnemu zagotovitvi o doseganju naslednjih ciljev:
 - (a) uspešnosti, učinkovitosti in gospodarnosti operacij;
 - (b) zanesljivosti poročanja;
 - (c) varovanja sredstev in informacij;
 - (d) preprečevanja, odkrivanja ter odprave **nepravilnosti, vključno z goljufijami, korupcijo, nasprotji interesov in dvojnimi financiranjem**, ter nadaljnjega ukrepanja v zvezi z njimi **■**, tudi prek **prostovoljne uporabe enotnega integriranega in interoperabilnega informacijskega sistema in sistema spremljanja, ki vključuje enotno orodje za podatkovno rudarjenje in oceno tveganja, ki ga zagotovi Komisija in ki omogoča dostop do** podatkov o prejemnikih sredstev Unije, tudi o njihovih dejanskih lastnikih, kot so opredeljeni členu 3, točka 6, Direktive (EU) 2015/849, in njihov elektronski **samodejni priklic**, evidentiranje, shranjevanje in analizo, **v skladu s pravili za posamezni sektor**;
 - (e) ustreznega obvladovanja tveganj v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo osnovnih transakcij ob upoštevanju večletne narave programov in narave zadevnih plačil.

3. Uspešna notranja kontrola temelji na najboljših mednarodnih praksah in vključuje zlasti naslednje elemente:
- (a) ločevanje nalog;
 - (b) ustrezno strategijo obvladovanja tveganja in ustrezno strategijo kontrole, ki vključuje kontrolo na ravni prejemnika;
 - (c) ustrezne revizijske sledi in celovitost podatkov v podatkovnih sistemih, vključno z elektronskimi sistemi;
 - (d) postopke za spremljanje uspešnosti in učinkovitosti;
 - (e) postopke za nadaljnje ukrepanje pri ugotovljenih pomanjkljivostih in izjemah notranje kontrole;
 - (f) redno oceno dobrega delovanja sistema notranje kontrole.
4. Učinkovita notranja kontrola temelji na naslednjih elementih:
- (a) izvajanju ustrezne strategije obvladovanja tveganja in strategije kontrole, ki je bila usklajena med ustreznimi udeleženci v verigi kontrole;
 - (b) dostopnosti rezultatov izvedenih kontrol za vse ustrezne udeležence v verigi kontrole;
 - (c) po potrebi na zanašanje na izjave izvajalskih partnerjev o upravljanju in neodvisna revizijska mnenja, pod pogojem, da je kakovost v zvezi s tem opravljenim delom ustrezna in sprejemljiva ter da je bilo delo opravljeno v skladu z dogovorjenimi standardi;

- (d) pravočasni uporabi korektivnih ukrepov, ki po potrebi vključujejo odvračilne kazni;
 - (e) jasni in nedvoumni zakonodaji, na kateri temeljijo zadevne politike, vključno s temeljnimi akti o elementih notranje kontrole;
 - (f) odpravi večkratnih kontrol;
 - (g) izboljšanju razmerja med stroški in koristmi kontrol.
5. Če je med izvajanjem stopnja napak nenehno visoka, Komisija opredeli pomanjkljivosti v kontrolnih sistemih, preuči stroške in koristi morebitnih korektivnih ukrepov in ustrezno ukrepa ali predlaga ustrezne ukrepe, na primer poenostavitev veljavnih določb, izboljšanje kontrolnih sistemov in preoblikovanje programa ali izvedbenih sistemov.
6. Za namene odstavka 2, točka (d), tega člena ***in brez poseganja v drugi pododstavek tega odstavka institucije in organi Unije ter osebe ali subjekti, ki izvršujejo proračun na podlagi člena 62(1), Komisiji v elektronski obliki ter v*** interoperabilnem in strojno berljivem formatu dajo na voljo naslednje informacije :
- (a) ***o prejemniku: vse informacije iz člena 38(2), točke (a), (b) in (c), in člena 38(6), drugi pododstavek, in, če gre za fizično osebo, tudi datum rojstva;***
 - (b) ***o operaciji: vse informacije iz člena 38(2), točki (d) in (e), ter edinstveno identifikacijsko oznako operacije;***
 - (c) o dejanskem(-ih) lastniku(-ih) prejemnika, kadar prejemnik ni fizična oseba: ime(-na), priimek(-ki), datum rojstva in identifikacijska(-e) številka(-e) za DDV ali davčna(-e) številka(-e), če je(so) na voljo, ali druga edinstvena identifikacijska oznaka na ravni države.

Za namene tega člena države članice, kadar prejmejo in izvršujejo proračun na podlagi člena 62(1), Komisiji zagotovijo dostop do informacij iz prvega pododstavka le, če morajo take informacije beležiti in hraniti v skladu s pravili za posamezni sektor. Če v pravilih za posamezni sektor ni take obveznosti, lahko države članice Komisiji prostovoljno zagotovijo dostop do informacij, ki jih imajo, kot je navedeno v prvem pododstavku.

Komisija do konca leta 2027 predstavi oceno pripravljenosti sistema iz odstavka 2, točka (d), tega člena ob upoštevanju naslednjih meril:

- (a) zagotovljena je interoperabilnost z ustreznimi informacijskimi sistemi in podatkovnimi zbirkami, vključno s sistemi in podatkovnimi zbirkami držav članic, kar omogoča samodejni prenos ustreznih informacij v realnem času, kadar je to izvedljivo, in preprečuje podvajanje poročanja;*
- (b) kazalniki tveganja, ki jih uporablja sistem iz odstavka 2, točka (d), tega člena, so dovolj enotni, objektivni, sorazmerni in potrebni za oceno tveganja ter temeljijo na zanesljivih virih informacij;*
- (c) sistem iz odstavka 2, točka (d), tega člena dovoljuje uporabo umetne inteligence za analizo in razlago podatkov;*
- (d) sistem iz odstavka 2, točka (d), tega člena je skladen s splošnimi načeli varstva podatkov.*

Za namene tega člena „interoperabilnost“ pomeni minimalno potrebno zbiranje podatkov iz različnih virov in komunikacijo med različnimi viri za učinkovito oceno podatkov in oceno morebitnih tveganj.

Institucije in organi Unije, države članice ter osebe ali subjekti, ki izvršujejo proračun na podlagi člena 62(1), lahko prostovoljno uporabljajo sistem iz odstavka 2, točka (d), tega člena.

7. Sistem *iz odstavka 2, točka (d), tega člena* je zasnovan tako, da olajšuje oceno tveganja za namene izbora, dodeljevanja, finančnega poslovanja, spremljanja, preiskovanja, kontrole in revizije ter prispeva k učinkovitemu preprečevanju, odkrivanju in odpravljanju *nepravilnosti, vključno* z goljufijami, korupcijo, nasprotji interesov *in* dvojnim financiranjem, ter nadaljnjem ukrepanju v zvezi z njimi in:

(a) *uporablja samo kazalnike tveganja, ki so objektivni, sorazmerni in potrebni za oceno tveganja ter temeljijo na zanesljivih virih podatkov in informacij;*

(b) *je zasnovan tako, da se uporablja v skladu s splošnimi načeli varstva podatkov, vključno z načeloma najmanjšega obsega in omejitve hrambe podatkov, ki veljata za obdelavo osebnih podatkov.*

Dostop do podatkov, ki se obdelujejo v sistemu iz odstavka 2, točka (d), tega člena, je v skladu z veljavnimi pravili o varstvu podatkov, z načeloma potrebnosti in sorazmernosti ter je omejen na institucije in organe Unije, ki izvršujejo proračun, države članice, ki izvršujejo proračun na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (b), države članice, ki prejemajo sredstva Unije in jih izvršujejo v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (a), osebe ali subjekte, ki izvršujejo proračun na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), preiskovalne, kontrolne in revizijske organe Unije, vključno z OLAF, Računskim sodiščem in EJT, v okviru izvajanja njihovih pristojnosti. Podatki, ki so na voljo prek sistema iz odstavka 2, točka (d), tega člena, bi morali biti v okviru postopka razrešnice Komisiji na voljo Evropskemu parlamentu in Svetu za vsak primer posebej, in sicer v obsegu, ki je potreben in sorazmeren z izvajanjem njunih pristojnosti.

Komisija je upravljaec v smislu člena 3(8) Uredbe (EU) 2018/1725 in je odgovorna za razvoj, upravljanje in nadzor sistema iz odstavka 2, točka (d), tega člena, zagotavljanje varnosti, celovitosti in zaupnosti podatkov, avtentikacijo uporabnikov ter zaščito informacijskega sistema pred slabim upravljanjem in zlorabo.

Podatki se hranijo toliko časa, kolikor je potrebno in sorazmerno za izpolnitev namena, določenega v odstavku 2, točka (d). Najdaljše možno obdobje hrambe ne presega deset let od zadnjega zahtevka za plačilo za obdobje, predloženega Komisiji.

8. *Za namene odstavka 2, točka (d), tega člena, člena 144(2) in člena 147 ter poleg vseh veljavnih sektorskih pravil osebe in subjekti, ki izvršujejo proračun na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (b), ter osebe in subjekti, ki izvršujejo sredstva, kadar se proračun izvršuje z državami članicami na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), Komisiji prek katerega koli uradnega kanala, kot je avtomatizirani informacijski sistem, ki ga je vzpostavila Komisija in se trenutno uporablja za poročanje o goljufijah in nepravilnostih (v nadaljnjem besedilu: sistem za upravljanje nepravilnosti), posredujejo informacije o dejstvih in ugotovitvah, ugotovljenih samo v okviru pravnomočnih sodb ali pravnomočnih upravnih odločb, v zvezi z razlogi iz člena 138(1), točka (c)(iv) in točka (d), ko se seznanijo s takimi informacijami. Za iste namene države članice posredujejo tudi vse druge potrebne informacije, ki jih zahteva Komisija, zlasti informacije o nadaljnjih upravnih ukrepih.*

9. Države članice, ki prejemajo sredstva Unije in jih izvršujejo na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), uporabljajo odstavke 1 do 7 tega člena.
10. Za namene uporabe zahtev iz odstavkov 2, 3 in 6 tega člena s strani držav članic, ki izvršujejo proračun na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (b), se sklicevanja na prejemnike razumejo kot ***sklicevanja na člen 38(1), drugi pododstavek***.
11. Komisija v okviru svoje strategije kontrole po potrebi oblikuje in izvaja kontrole in revizije, pri katerih se uporabljajo avtomatizirana orodja IT in nastajajoče tehnologije.

POGLAVJE 8

NAČELO PREGLEDNOSTI

Člen 37

Objava zaključnega računa in proračunov

1. Proračun se določi in izvršuje ter zaključni račun pripravi v skladu z načelom preglednosti.

2. Predsednik Evropskega parlamenta objavi proračun in vsako spremembo proračuna, kakor so dokončno sprejeti, v *Uradnem listu Evropske unije*.

Proračuni se objavijo v treh mesecih po datumu razglasitve njihovega dokončnega sprejetja.

Do uradne objave v *Uradnem listu Evropske unije* se končni podrobni zneski proračuna na pobudo Komisije objavijo v vseh jezikih na spletnem mestu institucij Unije čim prej in najpozneje v štirih tednih po končnem sprejetju proračuna.

Konsolidirani letni zaključni račun se objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in na spletnem mestu institucij Unije.

Člen 38

Objava informacij o prejemnikih in drugih informacij

1. Komisija na **centraliziranem** spletnem mestu da na razpolago informacije o prejemnikih sredstev, financiranih iz proračuna, najpozneje do 30. junija leta po proračunskem letu, v katerem so bile za sredstva prevzete pravne obveznosti, kadar proračun izvršuje sama v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (a), ter kadar proračun izvršujejo institucije Unije v skladu s členom 59(1) in organi Unije iz členov 70 in 71.

Kadar se proračun izvršuje v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točki (b) in (c), ter z državami članicami v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (a), Komisija na svojem **centraliziranem** spletnem mestu **iz prvega pododstavka tega odstavka** da na razpolago informacije o prejemnikih najpozneje do 30. junija leta po proračunskem letu, v katerem je bila sklenjena pogodba ali sporazum, ki določa pogoje za podporo. Kadar se proračun izvršuje v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (b), se sklicevanja na prejemnike v tem členu razumejo kot sklicevanja na **prejemnike, izvajalce, podizvajalce in** upravičence, kot so **omenjeni** v pravilih za posamezni sektor. **Informacije iz odstavka 2 tega člena za take prejemnike se objavijo, če pravila za posamezni sektor zahtevajo njihovo zbiranje in shranjevanje.**

2. Razen v primerih iz odstavka 3 se objavijo naslednje informacije v odprtem, interoperabilnem in strojno berljivem formatu, ki omogoča, da se podatki razvrščajo, iščejo, izpišejo, primerjajo in ponovno uporabijo, pri čemer se ustrezno upoštevajo zahteve glede zaupnosti in varnosti, zlasti glede varstva osebnih podatkov:
- (a) ali je prejemnik fizična ali pravna oseba;
 - (b) polna firma prejemnika v primeru pravne osebe in njegova identifikacijska številka za DDV ali davčna številka, če je na voljo, ali druga edinstvena identifikacijska oznaka, določena na ravni države, v primeru fizične osebe pa ime in priimek prejemnika;
 - (c) lokacija prejemnika, in sicer:
 - (i) naslov prejemnika, kadar gre za pravno osebo;
 - (ii) regija na ravni NUTS 2, kadar je prejemnik fizična oseba in ima stalno prebivališče v Uniji, ali država, kadar je prejemnik fizična oseba in nima stalnega prebivališča v Uniji;
 - (d) znesek prevzetih obveznosti in v primeru prevzetih obveznosti z več prejemniki razčlenitev tega zneska na prejemnika, kadar je mogoče;
 - (e) narava in namen ukrepa.

3. Informacije iz odstavka 2 tega člena se ne objavijo in se ne predložijo v objavo v skladu z odstavkom 6 tega člena:
- (a) za izobraževalno podporo, plačano fizičnim osebam, in drugo neposredno pomoč, plačano fizičnim osebam, ki jo najbolj potrebujejo, iz člena 194(4), točka (b);
 - (b) za naročila zelo nizke vrednosti, dodeljena strokovnjakom, izbranim na podlagi člena 242(2), in naročila zelo nizke vrednosti pod zneskom iz točke 14.4 Priloge I;
 - (c) za finančno podporo, ki se zagotovi iz finančnih instrumentov ali proračunskih jamstev, za znesek, nižji od 500 000 EUR;
 - (d) kadar razkritje ogroža pravice in svoboščine zadevnih oseb ali subjektov, kot jih varuje Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, ali škodi poslovnim interesom prejemnikov;
 - (e) kadar jih ni treba objaviti na podlagi pravil za posamezni sektor, kadar se proračun izvršuje v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (b).

V primerih iz prvega pododstavka, točka (c), se informacije, ki se dajo na razpolago, omejijo na statistične podatke, združene v skladu z relevantnimi merili, kot so geografska lega, gospodarska tipologija prejemnikov, vrsta prejete podpore in področje politike Unije, v katero spada zagotovljena podpora.

V primeru fizičnih oseb mora razkritje informacij iz odstavka 2 temeljiti na relevantnih merilih, kot so pogostost ali vrsta ukrepa in zadevni zneski.

4. Osebe ali subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), objavijo informacije o prejemnikih v skladu s pravili in postopki teh oseb ali subjektov, kolikor se ta pravila štejejo za enakovredna po oceni, izvedeni s strani Komisije na podlagi člena 157(3) in (4), prvi pododstavek, točka (e), in pod pogojem, da za kakršno koli objavo osebnih podatkov veljajo zaščitni ukrepi, enakovredni tistim, določenim v tem členu.

Organi, imenovani na podlagi člena 63(3), objavijo informacije v skladu s pravili za posamezni sektor. Ta pravila za posamezni sektor lahko v skladu z ustrezno pravno podlago odstopajo od odstavkov 2 in 3 tega člena ter ob upoštevanju posebnih značilnosti zadevnega sektorja.

Države članice, ki prejemajo in izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), zagotovijo naknadno objavo informacij o svojih prejemnikih na *centraliziranem* spletnem mestu iz *odstavka 1 tega člena* v skladu z odstavkoma 2 in 3 tega člena.

5. Spletna mesta institucij Unije vsebujejo sklic na *centralizirano* spletno mesto iz *odstavka 1*, na katerem so na voljo informacije iz navedenega odstavka .

Komisija na ustrezen način in pravočasno da na razpolago informacije o *centraliziranem* spletnem mestu iz *odstavka 1*, vključno z navedbo naslova, kjer so na voljo informacije, ki so jih zagotovile države članice, osebe, subjekti ali organi iz odstavka 4.

6. Za namene prvega in drugega pododstavka odstavka 1 tega člena ter brez poseganja v *odstavka 3 in 4 tega člena* in pravila za posamezni sektor ***Komisija uporabi relevantne podatke, shranjene v sistemu iz člena 36(2), točka (d), da na centraliziranem spletnem mestu iz odstavka 1 tega člena objavi informacije iz odstavka 2 tega člena.***

Poleg tega podatki ■ vključujejo tudi identifikacijsko številko za DDV ali davčno številko fizičnih oseb, če je na voljo, ali drugo edinstveno identifikacijsko oznako, določeno na ravni države, kar je namenjeno izboljšanju kakovosti poslanih podatkov in ne njihovi objavi.

7. Kadar so objavljeni osebni podatki, se informacije odstranijo dve leti po koncu proračunskega leta, v katerem so bile za sredstva prevzete pravne obveznosti.

Kadar se proračun izvršuje v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točki (b) in (c), se osebni podatki odstranijo dve leti po koncu proračunskega leta, v katerem je bila sklenjena pogodba ali sporazum, ki določa pogoje za podporo.

NASLOV III

DOLOČITEV IN SESTAVA PRORAČUNA

POGLAVJE 1

DOLOČITEV PRORAČUNA

Člen 39

Načrti prihodkov in odhodkov

1. Vsaka institucija Unije razen Komisije pripravi načrt svojih prihodkov in odhodkov, ki ga pošlje Komisiji in vzporedno v informacijo Evropskemu parlamentu in Svetu do 1. julija vsako leto.
2. Visoki predstavnik se posvetuje s člani Komisije, pristojnimi za razvojno politiko, sosedsko politiko, mednarodno sodelovanje ter humanitarno pomoč in krizno odzivanje, v zvezi z njihovimi pristojnostmi.
3. Komisija pripravi lastne načrte, ki jih takoj po njihovem sprejetju pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu. Pri pripravi svojih načrtov Komisija uporablja informacije iz člena 40.

Člen 40

Načrt proračuna organov Unije iz člena 70

V skladu s svojim aktom o ustanovitvi vsak organ Unije iz člena 70 Komisiji ter Evropskemu parlamentu in Svetu do 31. januarja vsako leto pošlje osnutek enotnega programskega dokumenta, ki vsebuje njegovo letno in večletno programsko načrtovanje z ustreznim načrtovanjem človeških in finančnih virov.

Člen 41

Predlog proračuna

1. Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu predlog proračuna do 1. septembra v letu, ki je pred letom njegovega izvrševanja. Ta predlog v vednost pošlje nacionalnim parlamentom.

Predlog proračuna vsebuje povzetek splošnega izkaza prihodkov in odhodkov Unije ter konsolidira načrte iz člena 39. Vsebuje lahko tudi načrte, drugačne od tistih, ki so jih pripravile institucije Unije.

Predlog proračuna sledi sestavi in prikazu informacij v proračunu iz členov 47 do 52.

Vsak oddelek predloga proračuna ima uvod, ki ga pripravi zadevna institucija Unije.

Komisija pripravi splošni uvod k predlogu proračuna. Splošni uvod vključuje finančne tabele, ki vsebujejo glavne podatke po naslovih ter utemeljitve sprememb odobritev od enega do drugega proračunskega leta po kategorijah odhodkov večletnega finančnega okvira.

2. Da se zagotovijo natančnejše in zanesljivejše napovedi proračunskih posledic veljavne zakonodaje in zakonodajnih predlogov v postopku sprejemanja, Komisija predlogu proračuna priloži okvirni finančni načrt za naslednja leta, strukturiran po kategorijah odhodkov, področjih politike in proračunskih postavkah. Celoten finančni načrt zajema kategorije odhodkov, ki niso zajete v točki 26 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020. Povzetki podatkov se navedejo za kategorije odhodkov, ki niso zajete v točki 26 navedenega medinstitucionalnega sporazuma.

Okvirno finančno načrtovanje se po sprejetju proračuna posodobi, tako da se v njem upoštevajo rezultati proračunskega postopka in drugih zadevnih odločitev.

3. Komisija predlogu proračuna priloži:

- (a) primerjalno tabelo, ki vključuje predlog proračuna za druge institucije Unije in prvotne načrte drugih institucij Unije, kakor so jih posredovale Komisiji, in v kateri so, kadar je to ustrezno, navedeni razlogi, zakaj predlog proračuna vsebuje načrte, ki se razlikujejo od tistih, ki so jih pripravile druge institucije Unije;
- (b) vse delovne dokumente, za katere meni, da so koristni v zvezi s kadrovskimi načrti institucij Unije, ki prikazujejo zadnje odobrene kadrovske načrte in predstavljajo:
 - (i) vse zaposlene Unije, prikazane glede na vrsto pogodbe o zaposlitvi;
 - (ii) izjavo o politiki delovnih mest in zunanjih uslužbencih ter o uravnoteženi zastopanosti spolov;
 - (iii) število delovnih mest, dejansko zapolnjenih na zadnji dan leta pred letom, v katerem je predložen predlog proračuna, in letno povprečje ekvivalentov polnega delovnega časa, dejansko zapolnjenih za navedeno predhodno leto, z navedbo njihove razporeditve po plačnih razredih, po spolu in po upravnih enotah;
 - (iv) seznam delovnih mest, razčlenjen po področjih politike;
 - (v) za vsako kategorijo zunanjih uslužbencev prvotno predvideno število ekvivalentov polnega delovnega časa na podlagi odobritev ter število oseb, ki so dejansko zaposlene na začetku leta, v katerem je predložen predlog proračuna, z navedbo njihove razporeditve po funkcionalnih skupinah in po potrebi po plačnih razredih;

- (c) za organe Unije iz členov 70 in 71 delovni dokument, ki prikazuje prihodke in odhodke, ter vse informacije o zaposlenih iz točke (b) tega pododstavka;
- (d) delovni dokument o načrtovanem izvrševanju odobritev za proračunsko leto, informacije o izvrševanju namenskih prejemkov v predhodnem letu, vključno z informacijami o zneskih, prenesenih v proračunsko leto, in neporavnanih obveznostih;
- (e) kar zadeva odobritve za upravo, delovni dokument, ki predstavlja upravne odhodke, ki jih bo izvrševala Komisija v okviru svojega oddelka proračuna, in delovni dokument o nepremičninski politiki Komisije iz člena 272(1);
- (f) delovni dokument o pilotnih projektih in pripravljalnih ukrepih, ki vsebuje tudi oceno rezultatov in predvidene nadaljnje ukrepe;
- (g) v zvezi s financiranjem mednarodnih organizacij delovni dokument, ki vsebuje:
 - (i) povzetek vseh prispevkov z razčlenitvijo po programu ali skladu Unije in mednarodni organizaciji;
 - (ii) obrazložitev, zakaj je za Unijo učinkoviteje financirati te mednarodne organizacije kakor ukrepati neposredno;

- (h) izjave o programih ali katere koli druge zadevne dokumente, ki vsebujejo naslednje:
 - (i) navedbo politik in ciljev Unije, h katerim bo program prispeval;
 - (ii) jasno utemeljitev, zakaj je potrebno posredovanje na ravni Unije v skladu z, med drugim, načelom subsidiarnosti;
 - (iii) napredek glede doseganja ciljev programa, kot je določeno v členu 33;
 - (iv) popolno utemeljitev, vključno z analizo stroškov in koristi predlaganih sprememb v višini odobritev;
 - (v) informacije o stopnjah izvrševanja programa za tekoče in predhodno proračunsko leto;
- (i) zbirni pregled rokov plačil, ki po programih in po razdelkih povzema plačila, zapadla v naslednjih proračunskih letih, za poravnavo proračunskih obveznosti, predlaganih v predlogu proračuna, knjiženih v predhodnih proračunskih letih.

Kadar javno-zasebna partnerstva uporabljajo finančne instrumente, se informacije v zvezi s temi instrumenti vključijo v delovni dokument iz odstavka 4.

4. Kadar Komisija uporabi finančne instrumente, predlogu proračuna priloži delovni dokument, ki za vsak finančni instrument navaja:
- (a) navedbo finančnega instrumenta in njegovega temeljnega akta skupaj s splošnim opisom instrumenta, njegovimi posledicami za proračun, njegovim trajanjem ter dodano vrednostjo prispevka Unije;
 - (b) finančne institucije, ki sodelujejo pri izvrševanju, vključno z vsemi vprašanji glede uporabe člena 158(2);
 - (c) prispevek finančnega instrumenta k doseganju ciljev zadevnega programa, kot se meri po uvedenih kazalnikih, po potrebi vključno z geografsko diverzifikacijo;
 - (d) predvidene operacije, vključno s ciljnim obsegi na podlagi ciljnega vzvoda in pričakovanega zasebnega kapitala, ki se uporabi, ali, če ta ni na voljo, na podlagi učinka vzvoda, izhajajočega iz obstoječih finančnih instrumentov;
 - (e) proračunske postavke, ki ustrezajo relevantnim operacijam, ter skupne proračunske obveznosti in plačila iz proračuna;

- (f) povprečno obdobje, ki preteče od prevzema proračunskih obveznosti za finančne instrumente in pravnih obveznosti za posamezne projekte v obliki kapitala ali dolga, kadar to obdobje presega tri leta;
- (g) prihodke in povračila iz člena 212(3), predstavljene ločeno, vključno z oceno njihove porabe;
- (h) vrednost kapitalskih naložb glede na predhodna leta;
- (i) skupni znesek rezervacij za tveganja in obveznosti, pa tudi vse informacije o izpostavljenosti Unije finančnim tveganjem, vključno z morebitnimi pogojnimi obveznostmi;
- (j) realizirane izgube iz sredstev in unovčena jamstva, tako za predhodno leto kot za zadevne skupne zneske;
- (k) smotrnost finančnega instrumenta, vključno z realiziranimi naložbami, ciljni in doseženi učinek vzvoda in multiplikacijski učinek ter tudi znesek uporabljenega zasebnega kapitala;
- (l) zagotovljena sredstva v skupnem skladu za rezervacije in po potrebi stanje na skrbniškem računu.

Delovni dokument iz prvega pododstavka vsebuje tudi pregled upravnih odhodkov zaradi provizij za upravljanje ter druge finančne in operativne stroške za upravljanje finančnih instrumentov v celoti ter na posameznega upravljavca in upravljeni finančni instrument.

Komisija pojasni razloge za obdobje iz prvega pododstavka, točka (f), in, kadar je to ustrezno, predloži akcijski načrt za skrajšanje obdobja v okviru letnega postopka razrešnice.

V delovnem dokumentu iz prvega pododstavka so v jasni in natančni tabeli povzete informacije za posamezen finančni instrument.

5. Kadar je Unija odobrila proračunsko jamstvo, Komisija predlogu proračuna priloži delovni dokument, ki za vsako proračunsko jamstvo in za skupni sklad za rezervacije navaja:
- (a) navedbo proračunskega jamstva in njegovega temeljnega akta skupaj s splošnim opisom proračunskega jamstva, njegovimi posledicami za finančne obveznosti proračuna, njegovim trajanjem ter dodano vrednostjo podpore Unije;
 - (b) partnerje za proračunska jamstva, vključno z vsemi vprašanji glede uporabe člena 158(2);
 - (c) prispevek proračunskega jamstva k doseganju ciljev proračunskega jamstva, kot se meri po ustaljenih kazalnikih, po potrebi vključno z geografsko diverzifikacijo in uporabo sredstev zasebnega sektorja;
 - (d) informacije o operacijah, ki so zajete v proračunskem jamstvu, na skupni osnovi po sektorjih, državah in instrumentih, po potrebi vključno s portfelji in kombinirano podporo z drugimi ukrepi Unije;
 - (e) znesek, prenesen na prejemnike, in oceno učinka vzvoda, ki so ga dosegli projekti, ki jih podpira proračunsko jamstvo;

- (f) informacije, združene na isti skupni osnovi, kot je navedena v točki (d), o zahtevkih za unovčitev proračunskega jamstva, izgubah, donosih, izterjanih zneskih in vseh drugih prejetih plačilih;
 - (g) znesek rezervacij za obveznosti, ki izhajajo iz vsakega proračunskega jamstva, *ter* oceno ustreznosti njegove stopnje rezervacij in potrebe po dopolnitvah sredstev;
 - (h) dejansko stopnjo oblikovanja rezervacij za skupni sklad za rezervacije in po potrebi naknadne operacije v skladu s členom 216(4).
6. Kadar Komisija uporabi skrbniške sklade Unije za zunanje ukrepe, predlogu proračuna priloži podroben delovni dokument o dejavnostih, ki se podpirajo s sredstvi teh skrbniških skladov, vključno:
- (a) o njihovem izvajanju, ki med drugim vsebuje informacije o ureditvah spremljanja s subjekti, ki izvajajo skrbniške sklade;
 - (b) s stroški njihovega upravljanja;
 - (c) s prispevki drugih donatorjev kot Unije;
 - (d) s predhodno oceno o njihovi smotrnosti na podlagi pogojev iz člena 238(3);
 - (e) z opisom, kako njihove dejavnosti prispevajo k ciljem, določenim v temeljnem aktu instrumenta, iz katerega je Unija zagotovila prispevek v skrbniške sklade.

7. Komisija predlogu proračuna priloži seznam svojih sklepov o naložitvi glob na področju konkurenčnega prava in znesek posamezne naložene globe, skupaj z informacijami o tem, ali so globe postale dokončne oziroma ali so ali pa bi lahko postale predmet pritožbe pred Sodiščem Evropske unije, ter, kadar je to mogoče, informacijami o tem, kdaj se pričakuje, da bo posamezna globa postala dokončna. ***Komisija predlogu proračuna priloži tudi seznam svojih odločitev in zneskov, ki so se ali bi se lahko knjižili kot negativni prihodki v proračun na podlagi člena 48(2), točka (b).***
8. Komisija predlogu proračuna priloži tudi vse dodatne delovne dokumente, za katere šteje, da so za Evropski parlament in Svet koristni za oceno proračunskih zahtev.
9. V skladu s členom 8(5) Sklepa Sveta 2010/427/EU⁴⁵ Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu skupaj s predlogom proračuna predloži delovni dokument, v katerem podrobno navede:
- (a) vse upravne odhodke in odhodke iz poslovanja, povezane z zunanjimi ukrepi Unije, vključno z nalogami SZVP ter skupne varnostne in obrambne politike, ki se financirajo iz proračuna;
 - (b) skupne upravne odhodke ESZD za predhodno leto, razčlenjene na odhodke po delegacijah Unije in odhodke za osrednjo upravo ESZD, skupaj z odhodki iz poslovanja, razčlenjenimi po geografskih območjih (regije, države), tematskih področjih, delegacijah Unije in misijah.

⁴⁵ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

10. V delovnem dokumentu iz odstavka 9 poleg tega:

- (a) navede število delovnih mest za vsak plačni razred v posamezni kategoriji ter število rednih in začasnih delovnih mest, vključno z delovnimi mesti pogodbenih in lokalnih uslužbencev, odobrenih v okviru odobritev v vsaki delegaciji Unije, pa tudi v osrednji upravi ESZD;
- (b) navede povečanje ali zmanjšanje števila delovnih mest v primerjavi s predhodnim proračunskim letom po plačnih razredih in kategorijah v osrednji upravi ESZD in v vseh delegacijah Unije;
- (c) navede število delovnih mest, odobrenih za proračunsko leto in predhodno proračunsko leto, kot tudi število delovnih mest, ki jih zasedajo diplomati, začasno napoteni iz držav članic, ter uradniki Unije;
- (d) zagotovi podroben pregled vseh uslužbencev v delegacijah Unije v času predložitve predloga proračuna, vključno z razčlenbo po geografskih območjih, spolu, posameznih državah in misijah, pri čemer loči delovna mesta iz kadrovskega načrta, pogodbene uslužbence, lokalne uslužbence in napotene nacionalne strokovnjake ter proračunska sredstva, zahtevana v predlogu proračuna za te kategorije zaposlenih z ustrezno oceno števila ekvivalentov polnega delovnega časa na podlagi zahtevanih odobritev.

Člen 42

Dopolnilno pismo k predlogu proračuna

Na podlagi kakršnih koli novih informacij, ki niso bile na voljo v času določitve predloga proračuna, lahko Komisija na lastno pobudo ali na zahtevo druge institucije Unije v zvezi z njenim oddelkom proračuna Evropskemu parlamentu in Svetu hkrati predloži eno ali več dopolnilnih pisem k predlogu proračuna, preden je sklican spravni odbor iz člena 314 PDEU. Takšna pisma lahko vključujejo dopolnilno pismo, zlasti o posodobitvi načrtovanih odhodkov za kmetijstvo.

Člen 43

Obveznosti držav članic kot posledica sprejetja proračuna

1. Predsednik Evropskega parlamenta razglasi, da je proračun dokončno sprejet po postopku iz člena 314(9) PDEU in člena 106a Pogodbe Euratom.
2. Po razglasitvi, da je proračun dokončno sprejet, je vsaka država članica od 1. januarja naslednjega proračunskega leta ali od datuma razglasitve dokončnega sprejetja proračuna, če se to zgodi po 1. januarju, zavezana Uniji plačati dolgovane zneske, kakor je določeno v uredbah (EU, Euratom) št. 609/2014 in (EU, Euratom) 2021/770.

Člen 44

Predlogi sprememb proračuna

1. Komisija lahko predloži predloge sprememb proračuna, ki so potrebni predvsem zaradi prihodkov v naslednjih okoliščinah:
 - (a) da se v proračun knjiži stanje iz predhodnega proračunskega leta v skladu s postopkom iz člena 18;
 - (b) da se popravijo napovedi lastnih sredstev na podlagi popravljenih ekonomskih napovedi;
 - (c) da se upoštevajo popravljene napovedi lastnih sredstev in drugih prihodkov, pa tudi znova preuči razpoložljivost odobritev plačil in potrebe po njih.

V neodločljivih, izjemnih ali nepredvidenih okoliščinah lahko Komisija predloži predloge sprememb proračuna, ki so potrebni predvsem zaradi odhodkov.

2. Institucije Unije, razen Komisije, v istih okoliščinah, kot so navedene v odstavku 1, zahteve za spremembo proračuna pošljejo Komisiji.

Pred predstavitvijo predloga spremembe proračuna Komisija in druge zadevne institucije Unije preučijo možnosti za prerazporeditev ustreznih odobritev, pri čemer zlasti navedejo vse pričakovane neporabljene odobritve.

Za spremembe proračuna se uporablja člen 43. Spremembe proračuna se utemeljijo s sklicevanjem na proračun, katerega načrte spreminjajo.

3. Komisija razen v ustrezno utemeljenih izjemnih okoliščinah svoje predloge sprememb proračuna predloži hkrati Evropskemu parlamentu in Svetu do 1. septembra vsako proračunsko leto. Zahtevam za spremembo proračuna drugih institucij Unije lahko priloži mnenje.
4. Predlogom sprememb proračuna se priložijo utemeljitve in informacije o izvrševanju proračuna za predhodno in tekoče proračunsko leto, ki so na razpolago v času priprave spremembe proračuna.

Člen 45

Zgodnejša predložitev načrtov in predlogov proračunov

Komisija, Evropski parlament in Svet se lahko dogovorijo za skrajšanje nekaterih rokov za predložitev načrtov ter za sprejetje in pošiljanje predlogov proračunov. Vendar tak dogovor ne skrajša ali podaljša rokov, ki so določeni za preučitev takih besedil na podlagi člena 314 PDEU in člena 106a Pogodbe Euratom.

POGLAVJE 2

SESTAVA IN PRIPRAVA PRORAČUNA

Člen 46

Sestava proračuna

Proračun sestavljajo:

- (a) splošni izkaz prihodkov in odhodkov;
- (b) ločeni oddelki za vsako institucijo Unije, z izjemo Evropskega sveta in Sveta, ki imata isti oddelek proračuna, razčlenjeni v izkaze prihodkov in odhodkov.

Člen 47

Proračunska nomenklatura

1. Prihodke Komisije ter prihodke in odhodke drugih institucij Unije Evropski parlament in Svet razčlenita po vrstah ali po namenu, za katerega so določeni, v okviru naslovov, poglavij, členov in postavk.
2. Izkaz odhodkov za oddelek proračuna v zvezi s Komisijo se pripravi na podlagi nomenklature, ki jo sprejmeta Evropski parlament in Svet in je razčlenjena po namenu odhodkov.

Vsak naslov se nanaša na eno področje politike, vsako poglavje pa praviloma na en program ali eno dejavnost.

Vsak naslov lahko vključuje odobritve za poslovanje in upravne odobritve. Upravne odobritve v enem naslovu se združijo v eno samo poglavje.

Proračunska nomenklatura je skladna z načeli specifikacije, dobrega finančnega poslovanja in preglednosti. Zagotavlja jasnost in preglednost, ki sta potrebni za proračunski postopek, hkrati pa lajša prepoznavanje glavnih ciljev, kot izhajajo iz ustreznih pravnih podlag, kar omogoča izbiro političnih prednostnih nalog ter učinkovito in uspešno izvrševanje.

3. Komisija lahko zahteva, da se doda zaznamek *pro memoria* za zneske, za katere ni odobrenih odobritev. Takšna zahteva se odobri v skladu s postopkom iz člena 31.
4. Kadar so upravne odobritve razčlenjene glede na namen, so po posameznih naslovih razvrščene takole:
 - (a) odhodki za zaposlene, odobreni v kadrovskem načrtu, ki vključujejo znesek odobritev in število delovnih mest v kadrovskem načrtu, ki ustrezajo tem odhodkom;
 - (b) odhodki za zunanje uslužbence ter drugi odhodki iz člena 30(1), prvi pododstavek, točka (b), in financirani iz razdelka „uprava“ večletnega finančnega okvira;

- (c) odhodki za zgradbe in drugi s tem povezani odhodki, vključno s čiščenjem in vzdrževanjem, najemom, telekomunikacijami, vodo, plinom in elektriko;
- (d) odhodki za zunanje uslužbence in tehnično pomoč, neposredno povezani z izvajanjem programov.

Kateri koli upravni odhodki Komisije, ki so skupni več naslovom, se navedejo v ločenem zbirnem poročilu, razvrščeni po vrstah odhodkov.

Člen 48

Negativni prihodki

1. Proračun ne vsebuje negativnih prihodkov.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 tega člena se od prihodkov proračuna odšteje naslednje:
 - (a) skupno negativno obrestovanje depozitov;
 - (b) če Sodišče Evropske unije razveljavi ali zniža zneske glob, drugih kazni ali sankcij v skladu s PDEU ali Pogodbo Euratom iz člena 108(1), vse obresti ali druge dajatve, dolgovane zadevnim stranem, vključno z morebitnim negativnim donosom, povezanim s temi zneski.

V zvezi s prvim pododstavkom, točka (b), se obresti ali druge dajatve odražajo v predlogu proračuna v posebni proračunski postavki, Komisija pa posodobi informacije iz drugega stavka člena 41(7) skupaj s spremembo proračuna iz člena 18(3).

3. Lastna sredstva, ki se plačajo na podlagi Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053, so neto zneski in se kot taka prikazujejo v povzetku izkaza prihodkov proračuna.

Člen 49
Rezervacije

1. Vsak oddelek proračuna lahko vsebuje naslov „rezervacije“. Proračunska sredstva se knjižijo v ta naslov v katerem koli od naslednjih primerov:

- (a) pri določitvi proračuna ni temeljnega akta za zadevni ukrep;
- (b) obstajajo resni razlogi za dvom glede zadostnosti odobritev ali možnosti izvrševanja odobritev, knjiženih na zadevne proračunske postavke, pod pogoji, ki so v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja.

Odobritve iz navedenega naslova se lahko uporabljajo šele po prerazporeditvah v skladu s postopkom iz člena 30(2), točka (a), te uredbe, kadar se za sprejetje temeljnega akta uporablja postopek iz člena 294 PDEU, in v skladu s postopkom iz člena 31 te uredbe za vse druge primere.

2. V primeru hudih težav pri izvrševanju lahko Komisija med proračunskim letom predlaga, da se odobritve prerazporedijo v naslov „rezervacije“. Evropski parlament in Svet sprejmeta odločitev o takih prerazporeditvah, kakor je določeno v členu 31.

Člen 50
Negativna rezerva

Oddelek proračuna v zvezi s Komisijo lahko vključuje „negativno rezervo“, ki je omejena na največ 200 000 000 EUR. Takšna rezerva, ki se knjiži v ločen naslov, zajema samo odobritve plačil.

Ta negativna rezerva se črpa pred koncem proračunskega leta s prerazporeditvijo v skladu s postopkom iz členov 30 in 31.

Člen 51
Rezerva za nujno pomoč

1. Oddelek proračuna v zvezi s Komisijo vključuje rezervo za nujno pomoč tretjim državam.
2. Rezerva iz odstavka 1 se črpa pred koncem proračunskega leta s prerazporeditvijo v skladu s postopkom iz členov 30 in 32.

Člen 52
Priprava proračuna

1. Proračun prikazuje:
 - (a) v splošnem izkazu prihodkov in odhodkov:
 - (i) načrtovane prihodke Unije za tekoče proračunsko leto (leto n);
 - (ii) načrtovane prihodke za predhodno proračunsko leto in prihodke za leto $n-2$;
 - (iii) odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil za leto n;

- (iv) odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil za predhodno proračunsko leto;
 - (v) prevzete odhodke in plačane odhodke v letu $n-2$, slednji pa se izrazijo tudi kot odstotek proračuna za leto n ;
 - (vi) ustrezne pripombe za vsako podpodročje, kot je določeno v členu 47(1), vključno z navedbami temeljnega akta, kadar obstaja, in vse ustrezne obrazložitve glede narave in namena odobritev;
- (b) v vsakem oddelku prihodke in odhodke z enako strukturo, kot je določena v točki (a);
- (c) v zvezi z uslužbenci:
- (i) za vsak oddelek kadrovski načrt, ki prikazuje število delovnih mest za vsak plačni razred v vsaki kategoriji in v vsaki službi ter število odobrenih rednih in začasnih delovnih mest v okviru odobritev;
 - (ii) kadrovski načrt za uslužbence, ki so plačani iz odobritev za raziskave in tehnološki razvoj za neposredne ukrepe, in kadrovski načrt za uslužbence, ki so plačani iz istih odobritev za posredne ukrepe; kadrovski načrti se razčlenijo po kategorijah in plačnih razredih ter razlikujejo med rednimi in začasnimi delovnimi mesti, ki se odobrijo v okviru odobritev;
 - (iii) kadrovski načrt, ki prikazuje število delovnih mest po plačnih razredih in kategorijah za vsak organ Unije iz člena 70, ki prejema prispevek v breme proračuna. Kadrovski načrti poleg števila delovnih mest, ki so odobrena za proračunsko leto, prikazujejo tudi število, ki je bilo odobreno za predhodno leto. Uslužbenci Agencije za oskrbo Euratom so v kadrovskem načrtu Komisije prikazani ločeno;

- (d) v zvezi s finančno pomočjo in proračunskimi jamstvi:
- (i) v splošnem izkazu prihodkov proračunske postavke, ki se nanašajo na zadevne posle in so namenjene evidentiranju povračil prejemnikov, ki prvotno niso izpolnili obveznosti. Te postavke imajo zaznamek *pro memoria* in so opremljene z ustreznimi opombami;
 - (ii) v oddelku proračuna v zvezi s Komisijo:
 - proračunske postavke, ki vsebujejo proračunska jamstva v zvezi z zadevnimi posli. Te postavke imajo zaznamek *pro memoria*, pod pogojem, da ne nastanejo dejanski stroški, ki se pokrijejo iz določenih sredstev;
 - opombe, v katerih so navedeni temeljni akt in obseg predvidenih poslov, njihovo trajanje in proračunsko jamstvo, ki jih zagotavlja Unija za takšne posle;
 - (iii) v dokumentu, ki je priložen k oddelku proračuna v zvezi s Komisijo kot kazalnik, tudi ustreznih tveganj:
 - kapitalske posle v teku in upravljanje dolgov,
 - kapitalske posle in upravljanje dolgov za leto n;
 - celovit pregled operacij najemanja in dajanja posojil; ***ta pregled bi moral med drugim prikazati podrobne informacije o zapadlostih, rokih plačil, zapadlih obrestih na skupni ravni, bazi vlagateljev na primarnem trgu ter po potrebi o razsežnostih in stroških združenih likvidnih sredstev, na katerih temelji diverzificirana strategija financiranja, ter o načrtu najemanja posojil;***

- (e) v zvezi s finančnimi instrumenti, ki se vzpostavijo brez temeljnega akta:
 - (i) proračunske postavke, ki ustrezajo zadevnim dejavnostim;
 - (ii) splošen opis finančnih instrumentov, vključno z njihovim trajanjem in posledicami za proračun;
 - (iii) predvidene dejavnosti, vključno s ciljnim obsegi na podlagi pričakovanega multiplikacijskega učinka in učinka vzvoda;
- (f) v zvezi s sredstvi, ki jih izvršujejo osebe ali subjekti na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c):
 - (i) navedbo temeljnega akta zadevnega programa;
 - (ii) ustrezne proračunske postavke;
 - (iii) splošen opis ukrepa, vključno z njegovim trajanjem in posledicami za proračun;
- (g) skupni znesek odhodkov za SZVP, knjižen v poglavje z naslovom „SZVP“ s posebnimi členi, ki zajemajo odhodke za SZVP in vsebujejo posebne proračunske postavke, v katerih so navedene vsaj posamezne večje misije.

2. Poleg dokumentov iz odstavka 1 lahko Evropski parlament in Svet proračunu priložita tudi druge ustrezne dokumente.

Člen 53

Pravila glede kadrovskih načrtov za uslužbence

1. Kadrovski načrti iz člena 52(1), točka (c), predstavljajo absolutno omejitev za vsako institucijo ali organ Unije. Nad to omejitvijo ni mogoče nobeno imenovanje.

Razen za plačne razrede AD 14, AD 15 in AD 16 lahko vsaka institucija ali organ Unije vendarle spremeni svoje kadrovske načrte za največ 10 % odobrenih delovnih mest, ob upoštevanju naslednjih pogojev:

- (a) obseg odobritev za uslužbence za celotno proračunsko leto se ne spremeni;
- (b) omejitev skupnega števila delovnih mest, odobrenih s posameznim kadrovskim načrtom, ni prekoračena;
- (c) institucija ali organ Unije sodeluje pri primerjalni analizi z drugimi institucijami in organi Unije, kot je to začela Komisija z analizo kadrovskih potreb.

Zadevna institucija Unije o svoji nameri obvesti Evropski parlament in Svet vsaj tri tedne pred izvedbo spremembe iz drugega pododstavka. Če Evropski parlament ali Svet v tem obdobju iz ustrezno utemeljenih razlogov temu nasprotuje, zadevna institucija Unije ne izvede sprememb in se uporabi postopek iz člena 44.

2. Z odstopanjem od prvega pododstavka odstavka 1 se lahko učinki dela s krajšim delovnim časom, ki ga odobri organ za imenovanje v skladu s kadrovskimi predpisi, izravnavajo z drugimi imenovanji.

POGLAVJE 3

PRORAČUNSKA DISCIPLINA

Člen 54

Skladnost z večletnim finančnim okvirom in sklepom o sistemu virov lastnih sredstev
Evropske unije

Proračun mora biti skladen z večletnim finančnim okvirom in Sklepom (EU, Euratom)
2020/2053.

Člen 55

Skladnost aktov Unije s proračunom

Kadar izvajanje akta Unije preseže razpoložljive odobritve v proračunu, se tak akt finančno ne izvrši, dokler proračun ni bil ustrezno spremenjen.

NASLOV IV

IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 56

Izvrševanje proračuna v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja

1. Komisija izvršuje prihodke in odhodke proračuna v skladu s to uredbo na lastno odgovornost in v mejah odobrenih odobritev.
2. Države članice sodelujejo s Komisijo, da bi zagotovile porabo odobritev v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja.

Člen 57

Informacije o prenosih osebnih podatkov za namene revizije

Potencialni upravičenci, kandidati, ponudniki in udeleženci se v postopkih dodeljevanja, vključno z vsemi razpisi v zvezi z nepovratnimi sredstvi, nefinančnimi donacijami, javnim naročanjem ali nagradami, ki se izvajajo v okviru neposrednega upravljanja, v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725 obvestijo, da se lahko za namene zaščite finančnih interesov Unije njihovi osebni podatki prenašajo službam za notranjo revizijo, Računskemu sodišču, EJT ali OLAF in med odredbodajalci Komisije ter izvajalskim agencijam iz člena 69 te uredbe in organom Unije iz členov 70 in 71 te uredbe.

Člen 58
Temeljni akt in izjeme

1. Odobritve, vključene v proračun za kateri koli ukrep Unije, se uporabijo le, če je bil sprejet temeljni akt.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 ter pod pogoji iz odstavkov 3, 4 in 5 se pod pogojem, da ukrepi, ki naj bi se financirali, spadajo v pristojnost Unije, brez temeljnega akta lahko izvršujejo naslednje odobritve:
 - (a) odobritve za eksperimentalne pilotne projekte, namenjene preskušanju izvedljivosti ukrepa in njegove uporabnosti;
 - (b) odobritve za pripravljalne ukrepe na področjih uporabe PDEU in Pogodbe Euratom, namenjene pripravi predlogov za sprejetje prihodnjih ukrepov;
 - (c) odobritve za pripravljalne ukrepe na področju naslova V PEU;
 - (d) odobritve za enkratne ukrepe ali za ukrepe za nedoločen čas, ki jih izvaja Komisija na podlagi nalog, ki izhajajo iz njenih pooblastil na institucionalni ravni v skladu s PDEU in Pogodbo Euratom, razen njene pravice do zakonodajne pobude za predložitev predlogov iz točke (b) tega odstavka, in posebnih pristojnosti, ki jih ima neposredno na podlagi členov 154, 156, 159 in 160 PDEU, členov 168(2), 171(2) in 173(2) PDEU, drugega odstavka člena 175 PDEU, člena 181(2) PDEU, člena 190 PDEU in členov 210(2) in 214(6) PDEU ter členov 70 in 77 do 85 Pogodbe Euratom;

- (e) odobritve za delovanje vsake institucije Unije v okviru njene upravne samostojnosti.
3. V zvezi z odobritvami iz odstavka 2, točka (a), se ustrezne odobritve za prevzem obveznosti lahko knjižijo v proračun za največ dve zaporedni proračunski leti. Skupni znesek odobritev za pilotne projekte v posameznem proračunskem letu ne sme presegati 40 000 000 EUR.
4. V zvezi z odobritvami iz odstavka 2, točka (b), se pri pripravljalnih ukrepih uporabi skladen pristop, imajo pa lahko različne oblike. Ustrezne odobritve za prevzem obveznosti se lahko knjižijo v proračun za največ tri zaporedna proračunska leta. Postopek za sprejem zadevnega temeljnega akta se zaključi pred koncem tretjega proračunskega leta. V tem postopku se pri prevzemanju obveznosti za odobritve upoštevajo posebnosti pripravljalnega ukrepa, ki zadevajo predvidene dejavnosti, zastavljene cilje in prejemnike. Kot posledica tega znesek prevzetih obveznosti ne ustreza znesku, predvidenem za financiranje samega končnega ukrepa.

Skupni znesek odobritev za nove pripravljalne ukrepe iz odstavka 2, točka (b), v posameznem proračunskem letu ne presega 50 000 000 EUR, skupni znesek dejansko prevzetih obveznosti za odobritve za pripravljalne ukrepe pa ne presega 100 000 000 EUR.

5. V zvezi z odobritvami iz odstavka 2, točka (c), so pripravljalni ukrepi omejeni na krajše obdobje in namenjeni vzpostavitvi pogojev za ukrepe Unije, katerih namen je uresničitev ciljev SZVP in sprejetje potrebnih pravnih instrumentov.

Za namene operacij Unije za krizno upravljanje so pripravljalni ukrepi med drugim namenjeni oceni operativnih zahtev za zagotovitev hitre začetne razporeditve sredstev ali za vzpostavitev pogojev na kraju samem, da se lahko operacija začne izvajati. Pripravljalne ukrepe na predlog visokega predstavnika potrdi Svet.

Da bi zagotovil hitro izvajanje pripravljalnih ukrepov, visoki predstavnik čim prej obvesti Evropski parlament in Komisijo, da namerava Svet začeti izvajati pripravljalni ukrep, in zlasti o oceni sredstev, potrebnih za ta namen. Komisija sprejme vse ukrepe, potrebne za zagotovitev hitrega izplačila sredstev.

Financiranje ukrepov, katere je potrdil Svet za pripravo operacij Unije za krizno upravljanje v skladu z naslovom V PEU, krije dodatne stroške, ki so neposredno potrebni za posebne misije ali ekipe na terenu, pri katerih med drugim sodelujejo uslužbenci institucij Unije, vključno z zavarovanjem za visoko stopnjo tveganja, potnimi in nastanitvenimi stroški ter dnevniciami.

Člen 59

Izvrševanje proračuna s strani drugih institucij Unije razen Komisije

1. Komisija na druge institucije Unije prenese potrebna pooblastila za izvrševanje oddelkov proračuna, ki se nanašajo nanje.
2. Institucije Unije lahko za lažje izvrševanje svojih odobritev med seboj sklenejo sporazume o ravni storitve, v katerih določijo pogoje, ki urejajo opravljanje storitev, dobavo blaga, izvedbo gradenj ali pogodbe o nepremičninah.

Ti sporazumi omogočijo prerazporeditev odobritev ali povračilo stroškov, ki izhajajo iz njihovega izvrševanja.

3. Sporazumi o ravni storitve iz odstavka 2 se lahko sklepajo tudi med službami institucij Unije, organi Unije, evropskimi uradi, organi ali osebami, pooblaščenimi za izvajanje določenih ukrepov SZVP v skladu z naslovom V PEU, ter Uradom generalnega sekretarja sveta guvernerjev Evropskih šol. Komisija in druge institucije Unije Evropskemu parlamentu in Svetu redno poročajo o sporazumih o ravni storitve, ki jih sklenejo z drugimi institucijami Unije.

Člen 60

Prenos pooblastil za izvrševanje proračuna

1. Komisija in druge institucije Unije lahko prenesejo pooblastila za izvrševanje proračuna na svoje službe v skladu s pogoji, določenimi s to uredbo in njihovimi notranjimi pravili, in z omejitvami, ki jih določajo instrumenti o prenosu pooblastil. Tisti, na katere se prenesejo pooblastila, delujejo v okviru pooblastil, ki so bila nanje izrecno prenesena.
2. Poleg odstavka 1 lahko Komisija pooblastila za izvrševanje proračuna v zvezi z odobritvami za poslovanje v svojem oddelku proračuna prenese na vodje delegacij Unije in v njihovi odsotnosti na namestnike vodij delegacij, da se zagotovi neprekinjeno poslovanje. Takšen prenos ne posega v odgovornost vodij delegacij Unije za izvrševanje proračuna. Kadar odsotnost vodij delegacij Unije presega štiri tedne, Komisija revidira svojo odločitev o prenosu pooblastil za izvrševanje proračuna. Kadar vodje delegacij Unije, in v njihovi odsotnosti njihovi namestniki, delujejo kot odredbodajalci Komisije na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil, uporabljajo pravila Komisije o izvrševanju proračuna ter izpolnjujejo enake naloge in obveznosti kot vsi drugi odredbodajalci Komisije na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil ter nosijo tudi enako odgovornost.

Komisija lahko v skladu z lastnimi pravili prenos pooblastil iz prvega pododstavka prekliče.

Za namene prvega pododstavka visoki predstavnik sprejme potrebne ukrepe za spodbujanje sodelovanja med delegacijami Unije in službami Komisije.

3. ESZD lahko izjemoma prenese svoja pooblastila za izvrševanje proračuna v zvezi z upravnimi odobritvami v svojem oddelku proračuna na uslužbence Komisije v delegacijah Unije, če je to potrebno za zagotovitev neprekinjenega vodenja teh delegacij v odsotnosti pristojnega odredbodajalca ESZD iz države, v kateri ima sedež njegova ali njena delegacija. Kadar uslužbenci Komisije v delegacijah Unije v izjemnih primerih delujejo kot odredbodajalci ESZD na podlagi nadaljnega prenosa pooblastil, uporabljajo interna pravila ESZD o izvrševanju proračuna ter izpolnjujejo iste naloge in obveznosti kot vsi drugi odredbodajalci ESZD na podlagi nadaljnega prenosa pooblastil ter nosijo tudi enako odgovornost.

ESZD lahko v skladu z lastnimi pravili prenos pooblastil iz prvega pododstavka prekliče.

Člen 61
Nasprotje interesov

1. Finančni udeleženci v smislu poglavja 4 tega naslova in druge osebe, vključno z nacionalnimi organi na vseh ravneh, ki sodelujejo pri izvrševanju proračuna v okviru neposrednega, posrednega in deljenega upravljanja, vključno s pripravljalnimi akti v zvezi s tem, ter reviziji ali kontroli, se vzdržijo vsakršnega dejanja, ki bi lahko povzročilo nasprotje njihovih interesov z interesi Unije. Sprejmejo tudi ustrezne ukrepe, da preprečijo pojav nasprotja interesov pri nalogah v njihovi odgovornosti in odpravijo situacije, ki bi se lahko objektivno dojemale kot nasprotje interesov.
2. Kadar obstaja tveganje za nasprotje interesov, ki zadeva uslužbenca nacionalnega organa, zadevna oseba zadevo predloži svojemu nadrejenemu. Kadar obstaja to tveganje v zvezi z zaposlenimi, za katere veljajo kadrovske predpisi, zadevna oseba zadevo predloži pristojnemu odredbodajalcu na podlagi prenosa pooblastil. Zadevni nadrejeni ali odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil pisno potrdi, ali obstaja nasprotje interesov. Kadar se ugotovi obstoj nasprotja interesov, organ za imenovanja ali zadevni nacionalni organ zagotovi, da zadevni uradnik preneha z vsemi dejavnosti v zvezi z zadevo. Pristojni odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil ali ustrezní nacionalni organ zagotovi, da se kakršni koli nadaljnji ustrezni ukrepi sprejmejo v skladu z veljavnim pravom, vključno, če gre za uslužbenca nacionalnega organa, z nacionalnim pravom, ki se nanaša na nasprotje interesov.

3. Za namene odstavka 1 nasprotje interesov obstaja, kadar je ogroženo nepristransko in objektivno izvajanje nalog finančnega udeleženca ali druge osebe iz odstavka 1 zaradi družinskih, čustvenih, političnih ali narodnostnih razlogov, gospodarskega interesa ali kakršnega koli drugega neposrednega ali posrednega osebnega interesa.

POGLAVJE 2

NAČINI IZVRŠEVANJA

Člen 62

Načini izvrševanja proračuna

1. Komisija izvršuje proračun na katerega koli od naslednjih načinov:
- (a) neposredno (neposredno upravljanje), kot je določeno v členih 125 do 156, z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije pod nadzorom zadevnega vodje delegacije, v skladu s členom 60(2), ali prek izvajalskih agencij iz člena 69;
 - (b) v okviru deljenega upravljanja z državami članicami (deljeno upravljanje), kot je določeno v členih 63 in 125 do 129;
 - (c) posredno (posredno upravljanje), kot je določeno v členih 125 do 152 in 157 do 162, kadar to določa temeljni akt ali v primerih *iz člena 58(2)*, točke (a) do (d), tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:
 - (i) tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo, kot je navedeno v členu 161;
 - (ii) mednarodnim organizacijam ali njihovim agencijam v smislu člena 159;

- (iii) Evropski investicijski banki (EIB) ali Evropskemu investicijskemu skladu (EIS) ali obema, ki delujeta kot skupina (v nadaljnjem besedilu: skupina EIB);
- (iv) organom Unije iz členov 70 in 71;
- (v) subjektom javnega prava, vključno z organizacijami držav članic;
- (vi) subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, vključno z organizacijami držav članic, kolikor imajo ti subjekti ustrezna finančna jamstva;
- (vii) subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščen za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki imajo ustrezna finančna jamstva;
- (viii) organom ali osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu;
- (ix) subjektom s sedežem v državi članici, za katere velja zasebno pravo države članice ali pravo Unije in ki so upravičeni, da se jih v skladu s pravili za posamezni sektor pooblasti za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev, če so takšni subjekti pod nadzorom subjektov iz točke (v) ali (vi) in imajo ustrezna finančna jamstva v obliki solidarne odgovornosti nadzornih teles ali enakovredna finančna jamstva, ki so lahko za vsak ukrep omejena na najvišji znesek podpore Unije.

V zvezi s točkama (c)(vi) in (vii) prvega pododstavka se lahko znesek zahtevanih finančnih jamstev določi v ustreznem temeljnem aktu in omeji na najvišji znesek prispevka Unije zadevnemu organu. V primeru večkratnih izdajateljev jamstva se porazdelitev zneska skupnih obveznosti, ki jih krijejo jamstva, določi v sporazumu o prispevku, v katerem je lahko določeno, da je odgovornost posameznega izdajatelja jamstva sorazmerna z deležem njegovega prispevka organu.

2. Za namene neposrednega upravljanja lahko Komisija uporabi instrumente iz naslovov VII, VIII, IX, X in XII.

Za namene deljenega upravljanja so instrumenti za izvrševanje proračuna tisti, ki so določeni v pravilih za posamezni sektor.

Za namene posrednega upravljanja Komisija uporabi naslov VI ter, v primeru finančnih instrumentov in proračunskih jamstev, naslova VI in X. Izvajalski subjekti uporabljajo instrumente za izvrševanje proračuna, določene v zadevnem sporazumu o prispevku.

3. Komisija je odgovorna za izvrševanje proračuna v skladu s členom 317 PDEU in teh nalog ne sme prenesti na tretje strani, kadar takšne naloge vključujejo veliko mero diskrecije, ki zajema politične odločitve.

Komisija na podlagi pogodb v skladu z naslovom VII te uredbe ne sme v zunanje izvajanje oddajati nalog, ki vključujejo izvajanje javne oblasti in pooblastila za diskrecijsko odločanje.

Člen 63

Deljeno upravljanje z državami članicami

1. Kadar Komisija izvršuje proračun v okviru deljenega upravljanja, se naloge, povezane z izvrševanjem proračuna, prenesejo na države članice. Komisija in države članice pri upravljanju sredstev Unije upoštevajo načela dobrega finančnega poslovanja, preglednosti in nediskriminacije ter zagotavljajo prepoznavnost delovanja Unije. V ta namen Komisija in države članice izpolnjujejo vsaka svoje obveznosti v zvezi s kontrolo in revizijo ter prevzamejo nastale obveznosti, določene v tej uredbi. Pravila za posamezni sektor vključujejo dopolnilne določbe.
2. Države članice pri opravljanju nalog, povezanih z izvrševanjem proračuna, sprejmejo vse potrebne ukrepe, vključno z zakonodajnimi, regulativnimi in upravnimi ukrepi, za zaščito finančnih interesov Unije, zlasti:
 - (a) zagotovijo, da se ukrepi, ki se financirajo iz proračuna, izvajajo pravilno in učinkovito ter v skladu z veljavnimi pravili za posamezni sektor;
 - (b) imenujejo organe, odgovorne za upravljanje in kontrolo sredstev Unije v skladu z odstavkom 3, in nadzirajo takšne organe;

- (c) preprečujejo, odkrivajo in odpravljajo nepravilnosti in goljufije;
- (d) v skladu s to uredbo in pravili za posamezni sektor sodelujejo s Komisijo, OLAF, Računskim sodiščem in za države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, tudi z EJT.

Da bi zaščitile finančne interese Unije, države članice ob upoštevanju načela sorazmernosti ter v skladu s tem členom in zadevnimi pravili za posamezni sektor izvajajo predhodne in naknadne kontrole, ki po potrebi vključujejo preglede reprezentativnih in/ali na tveganju temelječih vzorcev transakcij na kraju samem. Poleg tega izterjajo neupravičeno izplačane zneske in po potrebi v zvezi s tem začnejo pravni postopek.

Države članice prejemnikom naložijo učinkovite, odvračilne in sorazmerne kazni, če to določajo pravila za posamezni sektor ali posebne določbe nacionalnega prava.

Komisija v okviru ocene tveganja in v skladu s pravili za posamezni sektor spremlja upravljske in kontrolne sisteme, vzpostavljene v državah članicah. Komisija pri revizijskem delu spoštuje načelo sorazmernosti in upošteva stopnjo ocenjenega tveganja v skladu s pravili za posamezni sektor.

3. V skladu z merili in postopki iz pravil za posamezni sektor države članice imenujejo organe na ustrezni ravni, ki so pristojni za upravljanje in kontrolo sredstev Unije. Taki organi lahko opravljajo tudi naloge, ki niso povezane z upravljanjem sredstev Unije, in lahko prenesejo nekatere od svojih nalog na druge organe.

Kadar odločajo o imenovanju organov, lahko države članice svojo odločitev utemeljijo s tem, ali so upravljavski in kontrolni sistemi v bistvu enaki kot tisti, ki so že veljali za prejšnje obdobje, in ali so slednji delovali uspešno.

Če rezultati revizije in kontrole pokažejo, da imenovani organi ne izpolnjujejo več meril, opredeljenih v pravilih za posamezni sektor, države članice z uvedbo potrebnih ukrepov zagotovijo, da so pomanjkljivosti pri izvajanju nalog teh organov odpravljene, med drugim s preklicem imenovanja v skladu s pravili za posamezni sektor.

Pravila za posamezni sektor določajo vlogo Komisije v postopku, določenem v tem odstavku.

4. Organi, imenovani v skladu z odstavkom 3:
- (a) vzpostavijo in zagotovijo delovanje uspešnega in učinkovitega sistema notranje kontrole, ki se lahko po potrebi opre na digitalne kontrole iz člena **36(11)**;
 - (b) uporabljajo računovodski sistem, ki pravočasno zagotavlja natančne, popolne in zanesljive informacije;
 - (c) posredujejo informacije, ki se zahtevajo v skladu z odstavki 5, 6 in 7;
 - (d) zagotavljajo naknadno objavo v skladu s členom 38(2) do (7).

Vsaka obdelava osebnih podatkov mora biti skladna z Uredbo (EU) 2016/679.

5. Organi, imenovani v skladu z odstavkom 3, Komisiji do 15. februarja naslednjega proračunskega leta predložijo:
- (a) obračun odhodkov, ki so nastali v zadevnem referenčnem obdobju, kakor je opredeljeno v pravilih za posamezni sektor, pri izvajanju njihovih nalog in so bili predloženi Komisiji za povračilo;
 - (b) letni povzetek končnih revizijskih poročil in izvedenih kontrol, vključno z analizo narave in razsežnosti napak ter pomanjkljivosti, ugotovljenih v sistemih, in sprejetimi ali načrtovanimi korektivnimi ukrepi.

6. Obračun iz odstavka 5, točka (a), vključuje predhodno financiranje in zneske, v zvezi s katerimi potekajo postopki za izterjavo ali so bili ti postopki že končani. Priložena mu je izjava o upravljanju, ki potrjuje, da po mnenju oseb, ki jim je poverjeno upravljanje sredstev:
- (a) so informacije ustrezno prikazane, popolne in točne;
 - (b) so bili odhodki porabljeni za predvideni namen, opredeljen v pravilih za posamezni sektor;
 - (c) vzpostavljeni kontrolni sistemi zagotavljajo zakonitost in pravilnost osnovnih transakcij.
7. Obračunu iz odstavka 5, točka (a), in povzetku iz točke (b) navedenega odstavka se priloži mnenje neodvisnega revizijskega organa, pripravljeno v skladu z mednarodno sprejetimi revizijskimi standardi. V tem mnenju se ugotovi, ali obračun prikazuje verodostojno in pošteno sliko, ali so izdatki, za katere se od Komisije zahteva povračilo, zakoniti in pravilni ter ali vzpostavljeni kontrolni sistemi delujejo pravilno. V mnenju se navede tudi, ali se je pri revizijskem delu pojavil dvom o trditvah v izjavi o upravljanju iz odstavka 6.

Komisija lahko na podlagi sporočila zadevne države članice rok 15. februar iz odstavka 5 izjemoma podaljša do 1. marca.

Države članice lahko na ustrezni ravni objavijo informacije iz odstavkov 5 in 6 ter iz tega odstavka.

Poleg tega lahko države članice Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji posredujejo izjave, podpisane na ustrezni ravni, na podlagi informacij iz odstavkov 5 in 6 in iz tega odstavka.

8. Da bi zagotovila porabo sredstev Unije v skladu z veljavnimi pravili, Komisija:
 - (a) uporabi postopke za pregled in sprejetje zaključnih računov imenovanih organov, pri čemer zagotovi, da je ta zaključni račun popoln, natančen in verodostojen;
 - (b) iz financiranja s sredstvi Unije izključi plačila, ki niso bila izvedena v skladu z veljavnim pravom;
 - (c) prekine roke za plačila ali začasno ustavi plačila, kadar to določajo pravila za posamezni sektor.

Komisija delno ali v celoti prekliče prekinitev rokov za plačila oziroma začasno ustavitev plačil, potem ko država članica predloži svoje ugotovitve in takoj ko uvede vse potrebne ukrepe. Letno poročilo o dejavnostih iz člena 74(9) zajema vse obveznosti iz tega odstavka.

9. Pravila za posamezni sektor upoštevajo potrebe programov evropskega teritorialnega sodelovanja, zlasti glede vsebine izjave o upravljanju, postopka iz odstavka 3 in revizijske funkcije.
10. Komisija pripravi register organov, odgovornih za dejavnosti upravljanja, certificiranja in revizije na podlagi pravil za posamezni sektor.
11. Države članice lahko uporabljajo vire, ki so jim dodeljeni v okviru deljenega upravljanja, v kombinaciji z operacijami in instrumenti, ki se izvajajo na podlagi Uredbe (EU) 2015/1017, v skladu s pogoji, določenimi v zadevnih pravilih za posamezni sektor.

POGLAVJE 3

EVROPSKI URADI IN ORGANI UNIJE

ODDELEK 1

EVROPSKI URADI

Člen 64

Obseg pristojnosti evropskih uradov

1. Komisija pred ustanovitvijo novega evropskega urada izvede študijo stroškov in koristi in oceni povezana tveganja, o rezultatih obvesti Evropski parlament in Svet, in predlaga, da se potrebne odobritve knjižijo v prilogo k oddelku proračuna v zvezi s Komisijo.
2. Evropski uradi v okviru svojih pristojnosti:
 - (a) izvajajo obvezne naloge, določene v aktih o njihovi ustanovitvi ali v drugih pravnih aktih Unije;
 - (b) lahko v skladu s členom 66 izvajajo neobvezne naloge, ki jihodobrijo njihovi upravni odbori po preučitvi vidikov stroškov in koristi ter povezanih tveganj za vključene strani.
3. Ta oddelek se uporablja za delovanje OLAF, z izjemo odstavka 4 tega člena, člena 66 ter člena 67(1), (2) in (3).

4. Notranji revizor Komisije izvaja vse odgovornosti iz poglavja 8 tega naslova.

Člen 65

Odobritve v zvezi z evropskimi uradi

1. Odobritve za izvajanje obveznih nalog za vsak evropski urad se knjižijo na posebno proračunsko postavko v oddelku proračuna za Komisijo in se natančneje določijo v prilogi k navedenemu oddelku.

Priloga iz prvega pododstavka ima obliko izkaza prihodkov in odhodkov, razdeljenega na enak način kot oddelki proračuna.

Odobritve, vpisane v navedeni prilogi:

- (a) pokrivajo vse finančne potrebe posameznega evropskega urada pri izvajanju obveznih nalog, določenih v aktu o njegovi ustanovitvi ali v drugih pravnih aktih Unije;
- (b) lahko pokrivajo finančne potrebe evropskega urada pri izvajanju nalog, ki jih zahtevajo institucije Unije, organi Unije, drugi evropski uradi in agencije, ustanovljeni s Pogodbama ali na njuni podlagi ter pooblaščen v skladu z aktom o ustanovitvi urada.

2. Komisija v zvezi z odobritvami, ki so v Prilogi vpisane za vsak evropski urad posebej, v skladu s členom 73 prenese pooblastila odredbodajalca na direktorja zadevnega evropskega urada.
3. Kadrovski načrt vsakega evropskega urada se priloži kadrovskemu načrtu Komisije.
4. Direktor vsakega evropskega urada sprejema odločitve o prerazporeditvah znotraj priloge iz odstavka 1. Komisija o takih prerazporeditvah obvesti Evropski parlament in Svet.

Člen 66

Neobvezne naloge

1. Za neobvezne naloge iz člena 64(2), točka (b), lahko evropski urad:
 - (a) prejme pooblastilo direktorju od institucij Unije, organov Unije in drugih evropskih uradov skupaj s prenosom pooblastila odredbodajalca v zvezi z odobritvami, knjiženimi v oddelek proračuna, v zvezi z institucijo Unije, organom Unije ali drugim evropskim uradom;
 - (b) sklene ad hoc sporazume o ravni storitve z institucijami Unije, organi Unije, drugimi evropskimi uradi ali tretjimi stranmi.

2. V primerih iz odstavka 1, točka (a), institucije Unije, organi Unije in drugi zadevni evropski uradi določijo omejitve in pogoje prenosa pooblastil. Tak prenos se dogovori v skladu z aktom o ustanovitvi evropskega urada, zlasti glede pogojev in načinov prenosa.
3. V primerih iz odstavka 1, točka (b), direktor evropskega urada v skladu z aktom o ustanovitvi slednjega sprejme specifične določbe, ki urejajo izvajanje nalog, povračilo nastalih stroškov in vodenje ustreznih računovodskih evidenc. Evropski urad rezultat takih računovodskih evidenc sporoči institucijam Unije, organom Unije ali drugim zadevnim evropskim uradom.

Člen 67

Računovodske evidence evropskih uradov

1. Vsak evropski urad pripravi računovodsko evidenco svojih odhodkov, ki omogoča, da se določi delež storitev, opravljenih za vsako od institucij Unije, organe Unije ali druge evropske urade. Direktor zadevnega evropskega urada po odobritvi upravnega odbora sprejme merila, na katerih temeljijo računovodske evidence.

2. Pojasnila k proračunski postavki, v kateri so knjižene skupne odobritve za vsak evropski urad, na katerega so bila prenesena pooblastila odredbodajalca v skladu s členom 66(1), točka (a), prikazujejo oceno stroškov storitev, ki jih ta urad opravi za vsako od institucij Unije, organe Unije in druge zadevne evropske urade. To temelji na računovodskih evidencah iz odstavka 1 tega člena.
3. Vsak evropski urad, na katerega so prenesena pooblastila odredbodajalca v skladu s členom 66(1), točka (a), uradno obvesti institucije Unije, organe Unije in druge zadevne evropske urade o rezultatih računovodskih evidenc iz odstavka 1 tega člena.
4. Računovodska evidenca vsakega evropskega urada je sestavni del zaključnega računa Unije v skladu s členom 247.
5. Računovodja Komisije lahko na predlog upravnega odbora zadevnega evropskega urada prenese na uslužbenca evropskega urada nekatere naloge računovodje v zvezi s pobiranjem prejemkov in plačili izdatkov, ki jih je neposredno izvedel zadevni evropski urad.
6. Za pokrivanje potreb evropskega urada po denarju lahko Komisija na predlog upravnega odbora v njegovem imenu odpre bančne račune ali poštno žiro račune. Končno stanje denarja za vsako leto se uskladi in prilagodi med zadevnim evropskim uradom in Komisijo ob koncu proračunskega leta.

ODDELEK 2

AGENCIJE IN ORGANI UNIJE

Člen 68

Veljavnost za Agencijo za oskrbo Euratom

Ta uredba se uporablja za izvrševanje proračuna za Agencijo za oskrbo Euratom.

Člen 69

Izvajalske agencije

1. Komisija lahko na izvajalske agencije prenese pooblastila za izvajanje celotnega programa ali projekta Unije ali njunega dela, vključno s pilotnimi projekti in pripravljalnimi ukrepi ter izvrševanjem upravnih odhodkov, v njenem imenu in na njeno odgovornost v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003⁴⁶. Izvajalske agencije se ustanovijo s sklepom Komisije in so pravne osebe v skladu s pravom Unije. Prejemajo letni prispevek.
2. Direktorji izvajalskih agencij pri izvrševanju odobritev za poslovanje v zvezi s programi Unije, ki jih v celoti ali delno upravljajo, delujejo kot odredbodajalci na podlagi prenosa pooblastil.

⁴⁶ Uredba Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti (UL L 11, 16.1.2003, str. 1).

3. Usmerjevalni odbor izvajalske agencije se lahko s Komisijo dogovori, da bo računovodja Komisije deloval tudi kot računovodja zadevne izvajalske agencije. Usmerjevalni odbor lahko na računovodjo Komisije prenese tudi del nalog računovodje zadevne izvajalske agencije, pri čemer upošteva vidike stroškov in koristi. V obeh primerih se sprejmejo ukrepi, potrebni za preprečitev nasprotja interesov.

Člen 70

Organi, ustanovljeni na podlagi PDEU in Pogodbe Euratom

1. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 275 te uredbe, da se ta uredba dopolni z okvirno finančno uredbo za organe, ki so ustanovljeni na podlagi PDEU in Pogodbe Euratom ter so pravne osebe in prejemaajo prispevke v breme proračuna.
2. Okvirna finančna uredba mora temeljiti na načelih in pravilih iz te uredbe ob upoštevanju posebnosti organov iz odstavka 1.
3. Finančna pravila organov iz odstavka 1 ne smejo odstopati od okvirne finančne uredbe, razen kadar to zahtevajo njihove posebne potrebe in ob predhodnem soglasju Komisije.

4. Razrešnico za izvrševanje proračunov organov iz odstavka 1 da Evropski parlament na priporočilo Sveta. Organi iz odstavka 1 v celoti sodelujejo z institucijami Unije, ki so vključene v postopek razrešnice, in po potrebi zagotovijo vse potrebne dodatne informacije, tudi prek udeležbe na sejah ustreznih organov.
5. Notranji revizor Komisije ima v zvezi z organi iz odstavka 1 enaka pooblastila, kakor jih ima v zvezi s Komisijo.
6. Neodvisni zunanji revizor preveri, da letni zaključni računi posameznih organov iz odstavka 1 tega člena ustrezno prikazujejo prihodke, odhodke in finančni položaj zadevnega organa pred konsolidacijo v končnem zaključnem računu Komisije. Če v zadevnem temeljnem aktu ni določeno drugače, Računsko sodišče pripravi posebno letno poročilo za vsak organ v skladu z zahtevami iz člena 287(1) PDEU. Pri pripravi tega poročila Računsko sodišče upošteva revizijsko delo, ki ga je opravil neodvisni zunanji revizor, in ukrepe, sprejete na podlagi ugotovitev revizorja.
7. Za vse vidike neodvisne zunanje revizije iz odstavka 6, skupaj s predstavljenimi ugotovitvami, je v celoti odgovorno Računsko sodišče.

Člen 71

Subjekti javno-zasebnega partnerstva

Subjekti, ki so pravne osebe, ustanovljene s temeljnim aktom, in pooblašcene za izvajanje javno-zasebnega partnerstva, sprejmejo svoja finančna pravila.

Ta pravila zajemajo sklop načel, ki so potrebna za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja sredstev Unije.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 275, da se ta uredba dopolni z vzorčno finančno uredbo za subjekte javno-zasebnega partnerstva, v kateri se določijo načela, potrebna za zagotovitev dobrega finančnega poslovanja sredstev Unije, in sicer na podlagi člena 157.

Finančna pravila subjektov javno-zasebnega partnerstva ne odstopajo od vzorčne finančne uredbe, razen če tako zahtevajo njihove posebne potrebe in s predhodnim soglasjem Komisije.

Za subjekte javno-zasebnega partnerstva se uporablja člen 70(4) do (7).

POGLAVJE 4

FINANČNI UDELEŽENCI

ODDELEK 1

NAČELO LOČITVE NALOG

Člen 72

Ločitev nalog

1. Naloge odredbodajalca in računovodje so ločene in med seboj nezdružljive.

2. Vsaka institucija Unije vsakemu finančnemu udeležencu zagotovi vire, ki jih ta potrebuje za opravljanje svojih nalog, in pripravi listino, ki podrobno opisuje njegove naloge, pravice in obveznosti.

ODDELEK 2

ODREDBODAJALEC

Člen 73

Odredbodajalec

1. Vsaka institucija Unije opravlja naloge odredbodajalca.
2. Za namene tega naslova „uslužbenci“ pomeni osebe, za katere veljajo kadrovske predpisi.
3. Vsaka institucija Unije v skladu s pogoji v svojem poslovniku naloge odredbodajalca prenese na uslužbence na ustrezni ravni. V svojih notranjih upravnih pravilih določi uslužbence, na katere prenese te naloge, obseg prenesenih pooblastil in ali lahko osebe, na katere se prenesejo pooblastila, pooblastila prenesejo naprej.
4. Pooblastila odredbodajalca se prenesejo ali prenesejo naprej samo na uslužbence.
5. Odgovorni odredbodajalec deluje v mejah, ki jih določa instrument o prenosu ali nadaljnjem prenosu pooblastil. Odgovornemu odredbodajalcu lahko pomaga en ali več uslužbencev pod njegovo odgovornostjo, ki so jim bile dodeljene določene operacije, potrebne za izvrševanje proračuna in pripravo finančnih in poslovnih informacij.

6. Vsaka institucija Unije in vsak organ Unije iz člena 70 obvesti Evropski parlament, Svet, Računsko sodišče in računovodjo Komisije v dveh tednih o imenovanju in razrešitvi odredbodajalcev na podlagi prenosa pooblastil, notranjih revizorjev in računovodij ter o vseh notranjih pravilih, ki jih sprejme v zvezi s finančnimi zadevami.
7. Vsaka institucija Unije obvesti Računsko sodišče o odločitvah o prenosu pooblastil in imenovanju skrbnikov računov izločenih sredstev iz členov 79 in 88.

Člen 74

Pooblastila in naloge odredbodajalca

1. Odredbodajalec je v zadevni instituciji Unije odgovoren za izvrševanje prihodkov in odhodkov v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja, tudi z zagotavljanjem poročanja o smotrnosti, in za zagotavljanje, da se upoštevajo zahteve po zakonitosti in pravilnosti ter enaki obravnavi prejemnikov.
2. Za namene odstavka 1 tega člena odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil v skladu s členom 36 in minimalnimi standardi, ki jih sprejme vsaka institucija Unije, ter ob upoštevanju tveganj v zvezi s poslovnim okoljem in naravo financiranih ukrepov vzpostavi organizacijsko strukturo in sisteme notranje kontrole, ki so ustrezni za opravljanje njegovih nalog. Vzpostavitev take strukture in sistemov mora temeljiti na celoviti analizi tveganj, pri kateri se upoštevajo vprašanja, povezana s stroškovno učinkovitostjo in uspešnostjo.

3. Za izvrševanje odhodkov odgovorni odredbodajalec prevzema proračunske in pravne obveznosti, potrjuje izdatke in odobrava plačila ter sprejme predhodne ukrepe za izvrševanje odobritev.
4. Za izvrševanje prihodkov odgovorni odredbodajalec pripravi ocene terjatev, ugotovi upravičene zneske, ki jih je treba izterjati, in izda naloge za izterjavo. Kadar je to ustrezno, odgovorni odredbodajalec odloči, da se ugotovljeni upravičeni zneski ne izterjajo.
5. Da bi preprečili napake in nepravilnosti pred odobritvijo operacij ter zmanjšali tveganje za neizpolnitev ciljev, se za vsako operacijo izvede vsaj predhodna kontrola njenih operativnih in finančnih vidikov, ki temelji na večletni strategiji kontrol ob upoštevanju tveganj. Kot je navedeno v členu **36(11)**, se pri predhodnih kontrolah po potrebi uporabljajo avtomatizirana orodja IT in nastajajoče tehnologije.

Odgovorni odredbodajalec določi obseg predhodnih kontrol z vidika pogostosti in temeljitosti, pri tem pa upošteva rezultate že opravljenih kontrol ter vprašanja, povezana s tveganji in stroškovno učinkovitostjo, na podlagi lastne analize tveganj odgovornega odredbodajalca. V primeru dvomov odredbodajalec, odgovoren za potrditev zadevnih operacij, v okviru predhodne kontrole zahteva dodatne informacije ali opravi kontrolo na kraju samem, da dobi razumno zagotovilo.

Posameznih operacij ne preverjajo uslužbenci, ki so operacijo začeli. Uslužbenci, ki izvajajo preverjanje, niso podrejeni uslužbencem, ki so operacijo začeli.

6. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil lahko vzpostavi naknadne kontrole za odkrivanje in popravljanje napak in nepravilnosti pri operacijah, potem ko so bile odobrene. Takšne kontrole se lahko organizirajo na podlagi vzorca glede na tveganje in upoštevajo rezultate že opravljenih kontrol, pa tudi vprašanja stroškovne učinkovitosti in uspešnosti. Kot je navedeno v členu **36(11)**, se pri naknadnih kontrolah po potrebi uporabljajo avtomatizirana orodja IT in nastajajoče tehnologije.

Naknadnih kontrol ne smejo opravljati uslužbenci, ki so odgovorni za predhodne kontrole. Uslužbenci, odgovorni za naknadne kontrole, niso podrejeni uslužbencem, odgovornim za predhodne kontrole.

Pravila in postopki, vključno s časovnimi okviri, za izvedbo revizij upravičencev so jasni, dosledni in pregledni ter se dajo na razpolago upravičencem ob podpisu sporazuma o nepovratnih sredstvih.

7. Odgovorni odredbodajalci in uslužbenci, odgovorni za izvrševanje proračuna, so ustrezno strokovno usposobljeni.

V vsaki instituciji Unije odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil zagotovi:

- (a) da odredbodajalci na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil in njihovi uslužbenci prejmejo redno posodobljene in ustrezne informacije ter usposabljanje o standardih za kontrole ter metodah in tehnikah, ki so na razpolago za ta namen;
- (b) da se po potrebi sprejmejo ukrepi za zagotovitev uspešnega in učinkovitega delovanja kontrolnih sistemov v skladu z odstavkom 2.

8. Če uslužbenec, ki sodeluje pri finančnem poslovanju in kontroli transakcij, meni, da je odločitev, ki jo mora na zahtevo nadrejenega izvesti ali potrditi, nepravilna ali v nasprotju z načelom dobrega finančnega poslovanja ali strokovnimi pravili, ki jih mora ta uslužbenec upoštevati, ustrezno obvesti svojega nadrejenega. Če uslužbenec to naredi v pisni obliki, mu nadrejeni odgovori v pisni obliki. Če nadrejeni ne ukrepa ali potrdi prvotno odločitev oziroma navodila, uslužbenec pa meni, da takšna potrditev ni ustrezen odgovor na njegove pomisleke, uslužbenec pisno obvesti odredbodajalca na podlagi prenosa pooblastil. Če ta odredbodajalec ne odgovori v razumnem času glede na okoliščine zadeve, v vsakem primeru pa v enem mesecu, uslužbenec obvesti zadevno posebno komisijo iz člena 145.

V primeru kakršnega koli nezakonitega ravnanja, goljufije ali korupcije, ki bi lahko škodovali interesom Unije, uslužbenec obvesti organe in telesa, ki so imenovani v kadrovskih predpisih in v sklepih institucij Unije o pogojih in načinu izvajanja notranjih preiskav v zvezi s preprečevanjem goljufij, korupcije in kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škoduje interesom Unije. Pogodbe z zunanjimi revizorji, ki opravljajo revizije finančnega poslovanja Unije, določajo, da mora zunanji revizor odredbodajalca na podlagi prenosa pooblastil obvestiti o sumu nezakonitega ravnanja, goljufije ali korupcije, ki bi lahko škodovali interesom Unije.

9. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil poroča svoji instituciji Unije o opravljanju svojih nalog v obliki letnega poročila o dejavnostih, ki vsebuje finančne in poslovodne informacije, vključno z rezultati kontrol, ter v katerem izjavi, če ni v pridržkih v zvezi z opredeljenimi področji prihodkov in odhodkov določeno drugače, da ima razumno zagotovilo, da:
- (a) informacije v poročilu predstavljajo resnično in pošteno sliko dejanskega stanja;
 - (b) so bila sredstva, namenjena za dejavnosti, opisane v poročilu, porabljena za opredeljeni namen in v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja in
 - (c) vzpostavljeni kontrolni postopki zagotavljajo potrebna jamstva glede zakonitosti in pravilnosti osnovnih transakcij.

Letno poročilo o dejavnostih vključuje informacije o izvedenih operacijah glede na zastavljena vprašanja v zvezi s cilji in smotrnostjo iz strateških načrtov, tveganjih, povezanih s temi operacijami, uporabi zagotovljenih sredstev ter učinkovitosti in uspešnosti sistemov notranje kontrole. V poročilo se vključijo splošna ocena stroškov in koristi kontrol ter informacije o tem, v kakšni meri odobreni odhodki iz poslovanja prispevajo k doseganju strateških ciljev Unije in ustvarjajo dodano vrednost EU. Komisija pripravi povzetek letnih poročil o dejavnostih za predhodno leto.

Letna poročila o dejavnostih za proračunsko leto, ki jih za institucije Unije, organe Unije, evropske urade in agencije pripravijo odredbodajalci in, kadar je to ustrezno, odredbodajalci na podlagi prenosa pooblastil, se najpozneje 1. julija naslednjega proračunskega leta objavijo na spletnem mestu posamezne institucije Unije, organa Unije, evropskega urada ali agencije na lahko dostopen način, pri čemer je treba upoštevati ustrezno utemeljena vprašanja glede zaupnosti in varnosti.

10. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil za vsako proračunsko leto pripravi poročilo o pogodbah, sklenjenih po postopkih s pogajanjem v skladu s točko 11.1, točke (a) do (f), in točko 39 Priloge I. Če se delež pogodb, sklenjenih po postopkih s pogajanjem, glede na število postopkov, ki jih odda isti odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil, v primerjavi s prejšnjimi leti bistveno poveča ali če je ta delež bistveno višji od povprečja institucije Unije, odgovorni odredbodajalec poroča instituciji Unije in pri tem opiše ukrepe, ki jih je sprejel za spremembo tega trenda. Vsaka institucija Unije pošlje poročilo o postopkih s pogajanjem Evropskemu parlamentu in Svetu. V primeru Komisije se to poročilo priloži povzetku letnih poročil o dejavnostih iz odstavka 9 tega člena.

Člen 75

Dokazila, ki jih hranijo odredbodajalci

Odredbodajalec vzpostavi papirne ali elektronske sisteme za hranjenje izvirnikov dokazil, ki se nanašajo na izvrševanje proračuna. Takšna dokazila se hranijo najmanj pet let od datuma, ko Evropski parlament podeli razrešnico za proračunsko leto, na katero se dokazila nanašajo.

Brez poseganja v prvi odstavek se dokazila v zvezi s postopki v vsakem primeru hranijo do konca leta, ki sledi letu, v katerem se ti postopki končajo.

Osebni podatki, vsebovani v dokazilih, se, kadar je mogoče, izbrišejo, ko ti podatki niso potrebni za namene proračunske razrešnice, kontrole in revizije. Za shranjevanje podatkov o prometu se uporablja člen 4 Uredbe (EU) 2018/1725.

Člen 76

Pooblastila in naloge vodij delegacij Unije

1. Kadar vodje delegacij Unije delujejo kot odredbodajalci na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil v skladu s členom 60(2), so podrejeni Komisiji kot instituciji Unije, odgovorni za opredelitev, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje njihovih nalog in odgovornosti v vlogi odredbodajalcev na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil, ter tesno sodelujejo s Komisijo glede pravilnega izvrševanja sredstev, da se zagotovijo zlasti zakonitost in pravilnost finančnih transakcij, spoštovanje načela dobrega finančnega poslovanja pri upravljanju sredstev in učinkovita zaščita finančnih interesov Unije. Zanje veljajo notranja pravila Komisije in listina Komisije za izvajanje nalog finančnega poslovanja, za katere so pristojni na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil. Pri opravljanju nalog jim lahko pomagajo uslužbenci Komisije v delegacijah Unije.

V ta namen vodje delegacij Unije sprejmejo potrebne ukrepe za preprečitev situacij, ki bi lahko ogrozile zmožnost Komisije izpolniti svoje odgovornosti v zvezi z izvrševanjem proračuna, za katerega so pristojni na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil, ter nasprotja prednostnih nalog, ki lahko vpliva na izvajanje nalog finančnega poslovanja, ki jih opravljajo na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil.

Kadar nastane vrsta situacije ali nasprotja iz drugega pododstavka, vodje delegacij Unije o tem brez odlašanja obvestijo odgovorne generalne direktorje Komisije in ESZD. Ti generalni direktorji sprejmejo ustrezne ukrepe za ureditev situacije.

2. Če se vodje delegacij Unije znajdejo v situaciji iz člena 74(8), zadevo predložijo posebni komisiji iz člena 145. V primeru nezakonitega ravnanja, goljufije ali korupcije, ki lahko škoduje interesom Unije, o tem obvestijo organe in telesa, imenovane na podlagi zakonodaje, ki se uporablja.
3. Vodje delegacij Unije, ki delujejo kot odredbodajalci na podlagi nadaljnega prenosa pooblastil v skladu s členom 60(2), poročajo svojemu odredbodajalcu na podlagi prenosa pooblastil, tako da lahko ta vključi njihova poročila v svoje letno poročilo o dejavnostih iz člena 74(9). Poročila vodij delegacij Unije vključujejo informacije o učinkovitosti in uspešnosti sistemov notranje kontrole, vzpostavljenih v njihovih delegacijah, pa tudi o upravljanju poslov, ki jih opravljajo na podlagi nadaljnega prenosa pooblastil, ter izjavo o zanesljivosti iz člena 92(5), tretji pododstavek. Ta poročila se priložijo letnemu poročilu o dejavnostih, ki ga pripravi odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil, in se predložijo Evropskemu parlamentu in Svetu ob upoštevanju njihove zaupnosti, kadar je to ustrezno.

Vodje delegacij Unije polno sodelujejo z institucijami Unije, ki so vključene v postopek razrešnice, in po potrebi zagotovijo vse potrebne dodatne informacije. V zvezi s tem se lahko od njih zahteva, da se udeležujejo sej ustreznih organov in pomagajo odgovornemu odredbodajalcu na podlagi prenosa pooblastil.

Vodje delegacij Unije, ki delujejo kot odredbodajalci na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil v skladu s členom 60(2), odgovorijo na vsako zahtevo odredbodajalca Komisije na podlagi prenosa pooblastil na zahtevo Komisije ali, v zvezi z razrešnico, na zahtevo Evropskega parlamenta.

Komisija zagotovi, da zaradi nadaljnjega prenosa pooblastil na vodje delegacij Unije ni oviran postopek razrešnice na podlagi člena 319 PDEU.

4. Odstavki 1, 2 in 3 se uporabljajo tudi za namestnike vodij delegacij Unije, kadar delujejo kot odredbodajalci na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil v odsotnosti vodij delegacij Unije.

ODDELEK 3

RAČUNOVODJA

Člen 77

Pooblastila in naloge računovodje

1. Vsaka institucija Unije imenuje računovodjo, ki je v tej instituciji odgovoren za:
 - (a) pravilno izvrševanje plačil, pobiranje prihodkov in izterjavo ugotovljenih terjatev;
 - (b) pripravo in predstavitev zaključnih računov v skladu z naslovom XIII;
 - (c) vodenje zaključnih računov v skladu s členoma 82 in 84;
 - (d) določitev računovodskih pravil, postopkov in kontnega okvira v skladu s členi 80 do 84;
 - (e) določitev in potrjevanje računovodskih sistemov in po potrebi potrjevanje sistemov, ki jih določi odredbodajalec za pripravo ali utemeljevanje računovodskih informacij;
 - (f) upravljanje zakladnice.

V zvezi z nalogami iz prvega pododstavka, točka (e), je računovodja pooblaščen, da lahko kadar koli preveri skladnost z merili za potrjevanje.

2. Odgovornosti računovodje ESZD se nanašajo le na oddelek proračuna v zvezi z ESZD, kot ga izvršuje ESZD. Računovodja Komisije ostaja odgovoren za celoten oddelek proračuna v zvezi s Komisijo, vključno z računovodskimi operacijami, ki se nanašajo na odobritve, za katere so pristojni vodje delegacij Unije na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil.

Računovodja Komisije deluje tudi kot računovodja ESZD v zvezi z izvrševanjem oddelka proračuna v zvezi z ESZD.

Člen 78

Imenovanje in razrešitev računovodje

1. Vsaka institucija Unije imenuje računovodjo izmed uradnikov, za katere veljajo kadrovske predpisi.

Institucija Unije računovodjo izbere na podlagi njegove konkretne usposobljenosti, ki jo dokazuje z diplomami ali enakovrednimi strokovnimi izkušnjami.

2. Dve ali več institucij ali organov Unije lahko za računovodjo imenuje isto osebo.
V takšnem primeru sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev nasprotja interesov.
3. V primeru razrešitve računovodje se nemudoma pripravi bruto bilanca.
4. Računovodja, ki je razrešen, ali, če to ni mogoče, uradnik iz njegove službe novemu računovodji predloži bruto bilanco, ki ji priloži poročilo o prevzemu nalog.

Novi računovodja v enem mesecu od datuma predložitve pisno potrdi, da sprejema bruto bilanco, lahko pa izrazi pridržke.

Poročilo o prevzemu nalog mora vsebovati rezultat bruto bilance in morebitne pridržke.

Člen 79

Pooblastila, ki jih lahko prenese računovodja

Računovodja lahko pri opravljanju svojih nalog nekatere naloge prenese na podrejene in skrbnike računov izločenih sredstev, imenovane v skladu s členom 89(1).

Instrument o prenosu pooblastil določa te naloge.

Člen 80
Računovodska pravila

1. Računovodska pravila, ki jih morajo uporabljati institucije Unije, evropski uradi ter agencije in organi Unije iz oddelka 2 poglavja 3 tega naslova, morajo temeljiti na mednarodno sprejetih računovodskih standardih za javni sektor. Ta pravila sprejme računovodja Komisije po posvetovanju z računovodji drugih institucij Unije, evropskih uradov in organov Unije.
2. Računovodja lahko standarde iz odstavka 1 obide, če meni, da je to potrebno zaradi poštenega prikaza sredstev in obveznosti do virov, izdatkov in prejemkov ter denarnega toka. Kadar se računovodsko pravilo znatno razlikuje od teh standardov, se to dejstvo razkrije in utemelji v pojasnilih k računovodskim izkazom.
3. Računovodska pravila iz odstavka 1 določajo strukturo in vsebino računovodskih izkazov ter računovodska načela, na katerih ti temeljijo.

4. Poročila o izvrševanju proračuna iz člena 247 morajo upoštevati proračunska načela iz te uredbe. Zagotoviti morajo natančen zapis izvrševanja proračuna. Evidentirati morajo vse prihodke in odhodke iz tega naslova in jih prikazati pošteno.

Člen 81

Organizacija zaključnega računa

1. Računovodja vsake institucije ali organa Unije pripravi in posodablja dokumente, ki opisujejo organizacijo zaključnega računa in računovodske postopke njegove institucije ali organa Unije.
2. Prihodki in odhodki se evidentirajo v računalniškem sistemu glede na ekonomsko naravo posla kot tekoči prihodki ali odhodki ali kot kapital.

Člen 82

Vodenje zaključnega računa

1. Računovodja Komisije je odgovoren za določitev usklajenega kontnega okvira, ki ga morajo uporabljati institucije Unije, evropski uradi ter agencije in organi Unije iz oddelka 2 poglavja 3 tega naslova.

2. Računovodje od odredbodajalcev pridobijo vse potrebne informacije za pripravo zaključnega računa, ki je pošten prikaz finančnega stanja institucij Unije in izvrševanja proračuna. Odredbodajalci jamčijo za zanesljivost teh informacij.
3. Preden institucija Unije ali organ Unije iz člena 70 sprejme zaključni račun, ga računovodja potrdi, s čimer potrdi tudi, da ima razumno zagotovilo, da je zaključni račun pošten prikaz finančnega stanja institucije Unije ali organa Unije iz člena 70.

V ta namen računovodja preveri, da je bil zaključni račun pripravljen v skladu z računovodskimi pravili iz člena 80 in računovodskimi postopki iz člena 77(1), prvi pododstavek, točka (d), ter da so v zaključnem računu knjiženi vsi prihodki in odhodki.

4. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil računovodji v skladu s pravili, ki jih sprejme računovodja, pošlje vse finančne in poslovodne informacije, ki so potrebne za opravljanje nalog računovodje.

Odredbodajalec redno in vsaj pred pripravo zaključnega računa obvesti računovodjo o ustreznih finančnih podatkih o fiduciarnih računih, da se omogoči prikaz uporabe sredstev Unije v zaključnem računu Unije.

Odredbodajalci so še naprej v celoti odgovorni za pravilno uporabo sredstev, ki jih upravljajo, zakonitost in pravilnost odhodkov pod njihovo kontrolo ter popolnost in natančnost informacij, poslanih računovodji.

5. Odgovorni odredbodajalec uradno obvesti računovodjo o vseh dogodkih ali pomembnih spremembah sistema za finančno poslovanje, sistema za vodenje evidence premoženja ali sistema za vrednotenje sredstev in obveznosti do virov sredstev, če zagotavlja podatke za računovodstvo institucije Unije ali se ti uporabijo za utemeljitev podatkov v tem računovodstvu, zato da računovodja lahko preveri skladnost z merili potrjevanja.

Računovodja lahko kadar koli ponovno preuči sistem za finančno poslovanje, ki je že bil potrjen, in lahko zahteva, da odgovorni odredbodajalec oblikuje akcijski načrt, zato da se pravočasno odpravijo morebitne pomanjkljivosti.

Odredbodajalec je odgovoren za popolnost informacij, poslanih računovodji.

6. Računovodja je pooblaščen za preverjanje prejetih informacij in izvajanje kakršnih koli nadaljnjih preverjanj, ki so po njegovem mnenju potrebna za potrditev zaključnega računa.

Računovodja po potrebi izrazi pridržke ter natančno obrazloži naravo in obseg takšnih pridržkov.

7. Računovodski sistem institucije Unije omogoča tako organizacijo proračunskih in finančnih informacij, da se lahko zneski knjižijo, arhivirajo in evidentirajo.

8. Računovodski sistem se deli na splošno računovodstvo in proračunsko računovodstvo. Računovodske evidence se vodijo v eurih na osnovi koledarskega leta.
9. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil lahko opravlja tudi podrobno poslovodno računovodstvo.
10. Dokazila za računovodski sistem in za pripravo zaključnega računa iz člena 247 se hranijo najmanj pet let od datuma, ko Evropski parlament podeli razrešnico za proračunsko leto, na katero se dokazila nanašajo.

Dokazila v zvezi s postopki, ki se še niso končali, pa se hranijo do konca leta, ki sledi letu, v katerem se postopki končajo. Za shranjevanje podatkov o prometu se uporablja člen 4 Uredbe (EU) 2018/1725.

Vsaka institucija Unije določi, katera služba hrani dokazila.

Člen 83

Vsebina proračunskega računovodstva in njegovo vodenje

1. Proračunsko računovodstvo za vsako podpodročje proračuna prikazuje:
 - (a) za odhodke:
 - (i) odobritve, odobrene v proračunu, vključno z odobritvami, knjiženimi v spremembe proračuna, prenesene odobritve, odobritve iz namenskih prejemkov, prerezporeditve odobritev in skupne odobritve, ki so tako na voljo;
 - (ii) odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil za zadevno proračunsko leto;

(b) za prihodke:

(i) ocene, knjižene v proračun, vključno z ocenami, knjiženimi v spremembe proračuna, prihodke od namenskih prejemkov in skupni znesek načrtovanih prihodkov;

(ii) ugotovljene upravičene zneske in zneske, izterjane za proračunsko leto;

(c) prevzete obveznosti, ki jih je še treba plačati, in prihodke, ki jih je treba izterjati, iz predhodnih proračunskih let.

Odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil iz prvega pododstavka, točka (a), se knjižijo in prikazujejo posebej.

2. Proračunsko računovodstvo ločeno prikazuje:

(a) uporabo prenesenih odobritev in odobritev za tekoče proračunsko leto;

(b) obračun neporavnanih prevzetih obveznosti.

Na prihodkovni strani se zneski iz predhodnih proračunskih let, ki jih je treba še izterjati, prikažejo ločeno.

Člen 84

Splošno računovodstvo

1. Splošno računovodstvo v kronološkem vrstnem redu in na podlagi dvostavnega knjigovodstva evidentira vse dogodke in operacije, ki vplivajo na gospodarski in finančni položaj ter na sredstva in obveznosti institucij Unije ter agencij in organov Unije iz oddelka 2 poglavja 3 tega naslova.
2. Balance in gibanja v splošnem računovodstvu se knjižijo v računovodske knjige.
3. Vse knjižbe, vključno s popravki na kontih, morajo temeljiti na dokazilih, na katere se knjižbe sklicujejo.
4. Računovodski sistem mora biti takšen, da zagotavlja jasno revizijsko sledenje vseh knjižb.

Člen 85

Bančni računi

1. Za potrebe upravljanja zakladnice lahko računovodja v imenu institucije Unije odpre račune pri finančnih institucijah ali nacionalnih centralnih bankah ali pa zaprosi, da se takšni računi odprejo. Računovodja je odgovoren tudi za zaprtje teh računov ali za zagotovitev, da se zaprejo.

2. Pogoji, ki veljajo za odpiranje, vodenje in uporabo bančnih računov, odvisno od zahtev notranjega kontroliranja, določajo, da mora čeke, naloge za bančna nakazila ali izvedbo drugih bančnih poslov podpisati eden ali več ustrezno pooblaščenih uslužbencev. Ustrezno navodilo na papirju podpišeta vsaj dva ustrezno pooblaščenca ali računovodja.
3. V okviru izvajanja programa ali ukrepa se lahko v imenu Komisije odprejo fiduciarni računi, tako da jih lahko upravlja subjekt na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c)(ii), (iii), (v) ali (vi).

Takšni računi se odprejo na odgovornost odredbodajalca, ki je pristojen za izvajanje programa ali ukrepa, s soglasjem računovodje Komisije.

Takšni računi se upravljajo na odgovornost odredbodajalca.

4. Računovodja Komisije določi pravila za odprtje, vodenje in zaprtje fiduciarnih računov ter njihovo uporabo.

Člen 86

Upravljanje zakladnice

1. Razen če je v tej uredbi določeno drugače, je za upravljanje denarja in denarnih ustreznikov pooblaščen le računovodja. Računovodja je odgovoren tudi za njihovo hrambo.

2. Računovodja zagotovi, da ima njegova institucija Unije na razpolago zadostna sredstva za pokrivanje potreb po denarju, ki nastanejo pri izvrševanju proračuna v okviru veljavnega regulativnega okvira, in vzpostavi postopke, s katerimi se zagotovi, da nobeden od računov, odprtih v skladu s **členom** 85(1) , ne izkazuje negativnega stanja.
3. Plačila se izvršujejo z bančnim nakazilom, s čekom ali, če to izrecno dovoli računovodja, s kreditno kartico, plačilno kartico, digitalnimi denarnicami, direktno obremenitvijo ali drugimi plačilnimi sredstvi v skladu s pravili, ki jih določi računovodja.

Odredbodajalec pred sklenitvijo obveznosti s tretjo stranjo potrdi identiteto prejemnika plačila, pridobi podatke o pravnem subjektu prejemnika plačil in njegove bančne podatke ter jih vnese v skupen dokument institucije Unije, za katerega je odgovoren računovodja.

Računovodja lahko izvrši plačila šele, ko institucija Unije, za katero je računovodja odgovoren, v skupen dokument vnese podatke o pravnem subjektu prejemnika plačila in njegove bančne podatke.

Odredbodajalci obvestijo računovodjo o vseh spremembah pravnega subjekta in bančnih podatkov, ki jim jih je sporočil prejemnik plačila, ter pred odobritvijo kakršnega koli plačila preverijo, da so ti podatki veljavni.

Člen 87

Evidenca sredstev

1. Institucije Unije ter agencije ali organi Unije iz oddelka 2 poglavja 3 tega naslova vodijo evidenco sredstev, ki prikazuje količino in vrednost vseh njihovih opredmetenih, neopredmetenih in finančnih sredstev v skladu z vzorcem, ki ga pripravi računovodja Komisije.

Prav tako preverijo, da vknjižbe v njihovi evidenci sredstev ustrezajo dejanskemu stanju.

Vsa osnovna sredstva, ki se lahko uporabljajo več kot eno leto in niso potrošno blago, katerih nabavna cena ali proizvodni stroški so višji od navedenih v računovodskih postopkih iz člena 77, se vpišejo v evidenco sredstev in evidentirajo na kontih osnovnih sredstev.

2. Prodaja opredmetenih sredstev Unije se ustrezno objavi.
3. Institucije Unije ter agencije ali organi Unije iz oddelka 2 poglavja 3 tega naslova sprejmejo določbe o varovanju sredstev, vključenih v njihovo evidenco sredstev, in določijo, katera upravna služba je odgovorna za sistem vodenja evidence sredstev.

ODDELEK 4

SKRBNIK RAČUNA IZLOČENIH SREDSTEV

Člen 88

Vzpostavitev računov izločenih sredstev

1. Račun izločenih sredstev se vzpostavi in skrbnik računa izločenih sredstev imenuje s sklepom računovodje institucije Unije, ki določi pogoje vodenja in uporabe računa izločenih sredstev.
2. Računi izločenih sredstev se lahko vzpostavijo za plačilo odhodkov, kadar je izvrševanje plačevanja v skladu s splošnimi pravili za odhodke zaradi omejenih zneskov materialno nemogoče ali neučinkovito. Najvišji znesek, ki ga lahko v takih primerih plača skrbnik računa izločenih sredstev, določi računovodja za vsako vrsto odhodkov v sklepu iz odstavka 1. Računi izločenih sredstev se lahko vzpostavijo tudi za pobiranje prihodkov.

Na področju pomoči za krizno upravljanje in ukrepov v okviru humanitarne pomoči se lahko računi izločenih sredstev **za določeno obdobje, potem ko so bili ustrezno utemeljeni**, uporabijo brez vsakršnih omejitev višine zneska, pri tem pa se upoštevajo višina odobritev plačil, ki sta jih odobrila Evropski parlament in Svet za ustrezno proračunsko postavko za tekoče proračunsko leto, in notranja pravila Komisije.

Delegacije Unije lahko račune izločenih sredstev uporabljajo tudi za izvrševanje plačil v skladu s splošnimi pravili za odhodke do 60 000 EUR za vsako odhodkovno postavko, če je taka uporaba učinkovita in uspešna ter jo narekujejo lokalne zahteve. Kadar so računi izločenih sredstev potrebni za plačilo odhodkov oddelkov proračuna v zvezi s Komisijo in v zvezi z ESZD, se vzpostavita ločena računa izločenih sredstev.

Člen 89

Vodenje računov izločenih sredstev

1. Skrbniki računa izločenih sredstev se izberejo med uradniki ali, če je potrebno in samo v ustrezno utemeljenih primerih, med drugimi uslužbenci ali v skladu s pogoji iz notranjih pravil Komisije med uslužbenci Komisije na področju pomoči za krizno upravljanje in ukrepov v okviru humanitarne pomoči, pod pogojem, da njihova pogodba o zaposlitvi jamči enakovredno raven varstva v smislu odgovornosti, kakršna velja za uslužbence na podlagi člena 95.
2. Sredstva na računu izločenih sredstev se zagotavljajo pod nadzorom računovodje zadevne institucije Unije, zanje pa so odgovorni skrbniki računov izločenih sredstev.

3. Plačilom sledi sprejetje odločitev o formalni dokončni potrditvi ali izdaja nalogov za plačilo, ki jih podpiše odgovorni odredbodajalec.

Transakcije na računu izločenih sredstev, ki se ne izvedejo v skladu s splošnimi pravili za odhodke, odredbodajalec obračuna na koncu naslednjega meseca, da je mogoče uskladiti računovodsko in bančno stanje.

4. Računovodja nadzira obstoj sredstev, ki so bila dodeljena skrbnikom računa izločenih sredstev, in knjigovodstvo ter preveri, da so transakcije na računu izločenih sredstev obračunane v za to določenem roku.

POGLAVJE 5

ODGOVORNOST FINANČNIH UDELEŽENCEV

ODDELEK 1

SPLOŠNA PRAVILA

Člen 90

Preklic prenosa pooblastil in začasni preklic nalog, prenesenih na finančne udeležence

1. Odgovornim odredbodajalcem lahko organ, ki jih je imenoval, kadar koli dokončno ali začasno prekliče prenos ali nadaljnji prenos pooblastil.

2. Računovodje ali skrbnike računov izločenih sredstev ali vse lahko kadar koli začasno ali dokončno odstavi organ, ki jih je imenoval.
3. Odstavka 1 in 2 ne posegata v noben disciplinski ukrep zoper finančne udeležence iz navedenih odstavkov.

Člen 91

Odgovornost finančnih udeležencev za nezakonito ravnanje, goljufijo ali korupcijo

1. To poglavje ne posega v kazensko odgovornost, ki jo imajo lahko finančni udeleženci iz člena 90 v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja, in veljavnimi določbami glede zaščite finančnih interesov Unije ter glede boja proti korupciji, v kateri sodelujejo uradniki Unije ali uradniki držav članic.
2. Brez poseganja v člene 92, 94 in 95 te uredbe je vsak odgovorni odredbodajalec, računovodja ali skrbnik računa izločenih sredstev disciplinsko in odškodninsko odgovoren v skladu s kadrovskimi predpisi, osebje, ki ga zaposli Komisija na področju pomoči za krizno upravljanje in za ukrepe v okviru humanitarne pomoči iz člena 89(1) te uredbe pa v skladu z njihovimi pogodbami o zaposlitvi. V primeru nezakonitega ravnanja, goljufije ali korupcije, ki lahko škoduje interesom Unije, se zadeva predloži organom in telesom, imenovanim na podlagi zakonodaje, ki se uporablja, zlasti OLAF.

ODDELEK 2

PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO ZA ODGOVORNE ODREDBODAJALCE

Člen 92

Pravila, ki se uporabljajo za odredbodajalce

1. Odgovorni odredbodajalec je odškodninsko odgovoren v skladu s kadrovskimi predpisi.
2. Obveznost plačila odškodnine se uporablja zlasti, če odgovorni odredbodajalec bodisi namerno bodisi iz hude malomarnosti:
 - (a) pri določanju, katere upravičene zneske je treba izterjati, izdajanju nalogov za izterjavo, prevzemanju obveznosti za odhodke ali podpisovanju nalogov za plačilo ne ravna v skladu s to uredbo;
 - (b) ne pripravi dokumenta o ugotovitvi terjatve, ne izda naloga za izterjavo ali ga izda prepozno ali prepozno izda nalog za plačilo, zaradi česar lahko tretje strani vložijo civilno tožbo zoper institucijo Unije.
3. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil ali nadaljnjega prenosa pooblastil, ki prejme zavezujoče navodilo, za katerega meni, da je nepravilno ali v nasprotju z načelom dobrega finančnega poslovanja, zlasti ker navodila ni mogoče izvesti z dodeljenimi viri, o tem dejstvu pisno obvesti organ, ki je nanj prenesel ali nadalje prenesel pooblastila. Če se navodilo pisno potrdi, potrditev pa je prejeta pravočasno ter je iz potrditve tudi dovolj jasno razvidno, da se izrecno nanaša na točke, ki jim je odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil ali nadaljnjega prenosa pooblastil oporekal, odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil ali nadaljnjega prenosa pooblastil za odločitev ne odgovarja. Navodilu sledi, razen če ni očitno nezakonito ali pomeni kršitev veljavnih varnostnih standardov.

Enak postopek se uporablja v primerih, kadar odredbodajalec meni, da je odločitev, ki jo mora sprejeti na podlagi svojih pristojnosti, nepravilna ali v nasprotju z načelom dobrega finančnega poslovanja, ali kadar odredbodajalec med izvajanjem zavezujočega navodila ugotovi, da bi zaradi okoliščin zadeve lahko nastala takšna situacija.

Vsa navodila, potrjena na način iz tega odstavka, odgovorni odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil evidentira in jih tudi navede v letnem poročilu o dejavnostih.

4. V primeru nadaljnjega prenosa pooblastil v okviru svoje službe odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil ostane odgovoren za učinkovitost in uspešnost vzpostavljenih notranjih upravljavskih in kontrolnih sistemov ter za izbiro odredbodajalca na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil.
5. V primeru nadaljnjega prenosa pooblastil na vodje delegacij Unije in njihove namestnike je odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil odgovoren za določanje vzpostavljenih notranjih upravljavskih in kontrolnih sistemov, pa tudi njihovo učinkovitost in uspešnost. Vodje delegacij Unije so odgovorni za ustrezno vzpostavitev in delovanje teh sistemov v skladu z navodili odredbodajalca na podlagi prenosa pooblastil ter za upravljanje sredstev in poslov, ki jih v okviru svoje odgovornosti izvajajo znotraj delegacije Unije. Preden prevzamejo svoje dolžnosti, opravijo posebne tečaje usposabljanja s področja nalog in pristojnosti odredbodajalcev ter izvrševanja proračuna.

Vodje delegacij Unije v skladu s členom 76(3) poročajo o svojih pristojnostih na podlagi prvega pododstavka tega odstavka.

Vodje delegacij Unije vsako leto odredbodajalcu na podlagi prenosa pooblastil Komisije predložijo izjavo o zanesljivosti o notranjih upravljavskih in kontrolnih sistemih, vzpostavljenih v njihovih delegacijah, pa tudi o upravljanju poslov, ki jih opravljajo na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil, in o njihovih rezultatih, da lahko odredbodajalec pripravi izjavo o zanesljivosti iz člena 74(9).

Ta odstavek se uporablja tudi za namestnike vodij delegacij Unije, kadar delujejo kot odredbodajalci na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil v odsotnosti vodij delegacij Unije.

Člen 93

Obravnavanje finančnih nepravilnosti, ki jih stori uslužbenec

1. Brez poseganja v pristojnosti OLAF ter v upravno samostojnost institucij Unije, organov Unije, evropskih uradov ali organov ali oseb, pooblaščenih za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU, v zvezi z njihovimi uslužbenci in ob ustreznem upoštevanju zaščite prijaviteljev nepravilnosti se kakršna koli kršitev te uredbe ali določbe v zvezi s finančnim poslovanjem ali preverjanjem operacij, ki je posledica dejanja ali opustitve dejanja uslužbenca, predloži posebni komisiji iz člena 145 za pridobitev njenega mnenja, s strani katerega koli izmed naslednjih:
 - (a) organa za imenovanje, ki je odgovoren za disciplinske zadeve;
 - (b) odgovornega odredbodajalca, vključno z vodji delegacij Unije in njihovimi namestniki v njihovi odsotnosti, ki delujejo kot odredbodajalci na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil v skladu s členom 60(2).

Kadar posebno komisijo o zadevi neposredno obvesti uslužbenec, posebna komisija spis posreduje organu za imenovanje zadevne institucije Unije, organa Unije, evropskega urada ali organa ali osebe in ustrezno obvesti uslužbenca. Organ za imenovanje lahko posebno komisijo zaprosi za mnenje o zadevi.

2. Prošnji za mnenje posebne komisije na podlagi odstavka 1, prvi pododstavek, se priloži opis dejstev in dejanja ali opustitve dejanja, za katerega je posebna komisija pozvana, naj ga oceni, ter ustrezna dokazila, vključno s poročili o kakršni koli izvedeni preiskavi. Kadar je mogoče, se informacije pripravijo v anonimizirani obliki.

Pred predložitvijo prošnje ali dodatnih informacij posebni komisiji organ za imenovanje ali odredbodajalec, kar je primerno, vpletenemu uslužbencu da možnost, da predloži svoje pripombe, potem ko ga je uradno obvestil o dokazilih iz prvega pododstavka, kolikor to uradno obvestilo ne ogrozi resno prizadevanj za nadaljnje preiskave.

3. V primerih iz odstavka 1 tega člena je posebna komisija iz člena 145 pristojna, da oceni, ali je na podlagi elementov, ki so ji bili predloženi na podlagi odstavka 2 tega člena, ter morebitnih dodatnih prejetih informacij prišlo do finančne nepravilnosti. Na podlagi mnenja posebne komisije zadevna institucija Unije, organ Unije, evropski urad ali organ ali oseba odloči o ustreznih nadaljnjih ukrepih v skladu s kadrovskimi predpisi. Če posebna komisija ugotovi sistemske probleme, poda priporočilo odredbodajalcu in odredbodajalcu na podlagi prenosa pooblastil, razen če je slednji zadevni uslužbenec, ter notranjemu revizorju.

4. Kadar posebna komisija pripravi mnenje iz odstavka 1 tega člena, jo sestavljajo člani iz člena 145(2), prvi pododstavek, točki (a) in (b), in naslednji dodatni člani, ki se imenujejo ob upoštevanju potrebe po izogibanju morebitnim nasprotjem interesov:

- (a) predstavnik organa za imenovanje, ki je v zadevni instituciji Unije, organu Unije, evropskemu uradu ali organu ali osebi odgovoren za disciplinske zadeve, kadar se zadeva predloži v skladu z odstavkom 1, prvi pododstavek, točka (a), ali predstavnik odgovornega odredbodajalca, kadar se zadeva predloži v skladu z odstavkom 1, prvi pododstavek, točka (b);
- (b) član, ki ga imenuje odbor uslužbencev zadevne institucije Unije, organa Unije, evropskega urada ali organa ali osebe;
- (c) član pravne službe institucije Unije, v kateri je zaposlen zadevni uslužbenec.

Kadar posebna komisija pripravi mnenje iz odstavka 1, ga naslovi na organ za imenovanje zadevne institucije Unije, organa Unije, evropskega urada ali organa ali osebe.

5. Posebna komisija nima preiskovalnih pooblastil. Zadevna institucija Unije, organ Unije, evropski urad ali organ ali oseba sodelujejo s posebno komisijo, da bi zagotovili, da ima vse informacije, potrebne za pripravo svojega mnenja.
6. Kadar posebna komisija meni, da zadeva spada v pristojnost OLAF, spis v skladu z odstavkom 1 brez odlašanja vrne zadevnemu organu za imenovanje in takoj obvesti OLAF.
7. Države članice v celoti podpirajo Unijo pri uveljavljanju kakršne koli odgovornosti za začasno osebje v skladu s členom 22 kadrovskih predpisov, za katere se uporablja člen 2, točka (e), pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije.

ODDELEK 3

PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO ZA RAČUNOVODJE IN SKRBNIKE RAČUNOV IZLOČENIH SREDSTEV

Člen 94

Pravila, ki se uporabljajo za računovodje

Računovodja je disciplinsko in odškodninsko odgovoren, kakor je določeno v kadrovskih predpisih in v skladu s postopki, določenimi v njih. Računovodja je zlasti lahko odgovoren za katero koli od naslednjih oblik kršitev, ki jih stori:

- (a) izgubi ali poškoduje sredstva, premoženje ali dokumente, ki jih hrani;

- (b) nepravilno spremeni bančni račun ali poštni žiro račun;
- (c) izterja ali plača zneske, ki niso v skladu z ustreznim nalogom za izterjavo ali nalogom za plačilo;
- (d) ne pobere zapadlih prihodkov.

Člen 95

Pravila, ki se uporabljajo za skrbnike računov izločenih sredstev

Skrbnik računa izločenih sredstev je zlasti lahko odgovoren za katero koli od naslednjih oblik kršitev, ki jih stori:

- (a) izgubi ali poškoduje sredstva, premoženje ali dokumente, ki jih hrani;
- (b) ne predloži ustreznih dokazil za plačila, ki jih je izvršil;
- (c) izvrši plačila drugim osebam, kot so upravičene do njih;
- (d) ne pobere zapadlih prihodkov.

POGLAVJE 6

PRIHODKI

ODDELEK 1

DAJANJE LASTNIH SREDSTEV NA RAZPOLAGO

Člen 96

Lastna sredstva

1. Načrt prihodkov iz lastnih sredstev iz Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053 se v proračun knjiži v eurih. Ustrezna lastna sredstva se dajo na razpolago v skladu z uredbama (EU, Euratom) št. 609/2014 in (EU, Euratom) 2021/770.
2. Odredbodajalec pripravi terminski načrt, ki prikazuje, kdaj bodo lastna sredstva, opredeljena v Sklepu (EU, Euratom) 2020/2053, dana na razpolago Komisiji.

Lastna sredstva se določijo in izterjajo v skladu s pravili, ki se sprejmejo na podlagi navedenega sklepa.

Za namene računovodstva odredbodajalec izda nalog za izterjavo v dobro ali v breme računa za lastna sredstva iz uredb (EU, Euratom) št. 609/2014 in (EU, Euratom) 2021/770.

ODDELEK 2

OCENA TERJATEV

Člen 97

Ocena terjatev

1. Ko odgovorni odredbodajalec dobi zadostne in zanesljive informacije v zvezi z ukrepom ali stanjem, ki ima lahko za posledico znesek, ki se dolguje Uniji, pripravi oceno terjatev.
2. Odgovorni odredbodajalec prilagodi oceno terjatev, takoj ko dobi informacije o dogodku, ki spreminja ukrep ali stanje, zaradi katerega je bila ocena terjatev pripravljena.

Kadar odgovorni odredbodajalec za ukrep ali stanje, zaradi katerega je bila prej pripravljena ocena terjatev, izda nalog za izterjavo, to oceno terjatev ustrezno prilagodi.

Če je znesek v nalogu za izterjavo enak znesku prvotne ocene terjatev, se ocena terjatev zmanjša na nič.

3. Z odstopanjem od odstavka 1 se ocena terjatev ne pripravi, dokler države članice ne dajo Komisiji na razpolago zneskov lastnih sredstev, določenih v Sklepu (EU, Euratom) 2020/2053, ki jih države članice plačujejo v rednih časovnih presledkih. Odgovorni odredbodajalec izda nalog za izterjavo za te zneske.

ODDELEK 3

UGOTOVITEV TERJATEV

Člen 98

Ugotovitev terjatev

1. Da se ugotovi terjatev, odgovorni odredbodajalec:

- (a) preveri, da dolg obstaja;
- (b) določi ali preveri nedvoumnost in znesek dolga in
- (c) preveri pogoje, pod katerimi dolg zapade v plačilo.

Ugotovitev terjatve pomeni priznanje pravice Unije do dolžnika in ugotovitev upravičenosti do zahteve, da dolžnik dolg plača.

2. Vsaka terjatev v fiksnem znesku in zapadla, ki se potrdi kot nedvoumna, se ugotovi z nalogom za izterjavo, s katerim odgovorni odredbodajalec naroči računovodji, naj izterja znesek. Nalogu sledi zaznamek o nastanku terjatve, ki se pošlje dolžniku, razen v primerih, ko se v skladu z odstavkom 4, drugi pododstavek, nemudoma izvede postopek opustitve izterjave. Nalog za izterjavo in zaznamek o nastanku terjatve sestavi odgovorni odredbodajalec.

Odredbodajalec pošlje zaznamek o nastanku terjatve takoj po ugotovitvi terjatve in najpozneje v petih letih od trenutka, ko bi lahko institucija Unije v običajnih razmerah uveljavila svojo terjatev. Takšno obdobje ne velja, če odgovorni odredbodajalec ugotovi, da je zamudo pri ukrepanju kljub prizadevanjem institucije Unije povzročilo ravnanje dolžnika.

3. Da se terjatev lahko ugotovi, odgovorni odredbodajalec zagotovi, da:
- (a) je terjatev nedvoumna, kar pomeni, da ni z ničimer pogojena;
 - (b) je terjatev fiksna, natančno izražena v denarju;
 - (c) je terjatev zapadla in zanjo ni določen noben plačilni rok;
 - (d) so podatki o dolžniku točni;
 - (e) je znesek, ki ga je treba izterjati, knjižen na pravilno proračunsko postavko;
 - (f) so dokazila pravilna in
 - (g) je upoštevano načelo dobrega finančnega poslovanja, zlasti glede meril iz člena 101(2), prvi pododstavek, točka (a) ali (b).
4. Z zaznamkom o nastanku terjatve se dolžnika obvesti, da:
- (a) je Unija ugotovila terjatev;
 - (b) se zamudne obresti ne bodo zaračunale, če se dolg plača v roku, kot je določen v zaznamku o nastanku terjatve;
 - (c) se za dolg zaračunajo obresti po obrestni meri iz člena 99, če se plačilo dolga ne izvede do roka iz točke (b) tega pododstavka, brez poseganja v kakršne koli posebne predpise, ki se uporabljajo;
 - (d) bo institucija Unije izvršila izterjavo s pobotom ali z unovčenjem kakršnega koli jamstva, ki je bilo predloženo vnaprej, če se plačilo dolga ne izvede do roka iz točke (b);

- (e) lahko računovodja v izjemnih okoliščinah izvrši izterjavo s pobotom pred rokom iz točke (b), kadar je treba zaščititi finančne interese Unije, ker lahko upravičeno domneva, da bi bil znesek, dolgovan Uniji, izgubljen, dolžnik pa se pred tem obvesti o razlogih in datumu izterjave s pobotom;
- (f) bo institucija Unije izvršila izterjavo z izvršitvijo sklepa, izdanega bodisi v skladu s členom 100(2) bodisi v sodnem postopku, če po sprejetju vseh ukrepov iz točk (a) do (e) tega pododstavka znesek ni izterjan v celoti.

Kadar je po preverjanju podatkov o dolžniku ali na podlagi drugih relevantnih informacij v danem trenutku jasno, da dolg spada v primere iz člena 101(2), prvi pododstavek, točka (a) ali (b), ali da zaznamek o nastanku terjatve ni bil poslan v skladu z odstavkom 2 tega člena, se odredbodajalec po ugotovitvi terjatve odloči, da bo v soglasju z računovodjo takoj opustil izterjavo v skladu s členom 101, ne da bi poslal zaznamek o nastanku terjatve.

Odredbodajalec v vseh drugih primerih zaznamek o nastanku terjatve natisne in ga pošlje dolžniku. Računovodja se obvesti o odpošiljanju zaznamka o nastanku terjatve prek finančnega informacijskega sistema.

5. Nepravilno izplačani zneski se izterjajo.

Člen 99
Zamudne obresti

1. Brez poseganja v kakršne koli posebne določbe, ki izhajajo iz uporabe posameznih predpisov, se za vsako terjatev, ki ni poplačana v roku iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b), zaračunajo obresti v skladu z odstavkoma 2 in 3 tega člena.
2. Razen v primeru iz odstavka 4 tega člena je obrestna mera za terjatve, ki niso poplačane v roku iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b), obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*, in ki velja na prvi koledarski dan meseca, v katerem terjatev zapade v plačilo, povečana za:
 - (a) osem odstotnih točk, kadar je dogodek, ki je podlaga obveznosti, naročilo blaga ali naročilo storitev;
 - (b) tri odstotne točke in pol v vseh drugih primerih.
3. Obresti se zaračunavajo od koledarskega dne po roku iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b), do koledarskega dne, ko je dolg v celoti poplačan.

Nalog za izterjavo za znesek zamudnih obresti se izda, kadar se te obresti dejansko prejmejo.

4. V primeru glob, drugih kazni ali sankcij je obrestna mera za terjatve, ki niso poplačane ali krite s finančnim jamstvom, ki je sprejemljivo za računovodjo Komisije, v roku, določenem v sklepu institucije Unije o naložitvi globe, druge kazni ali sankcije, obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*, in ki velja na prvi koledarski dan meseca, v katerem je bil sprejet sklep o naložitvi globe, druge kazni ali sankcije, povečana za tri odstotne točke in pol.

Kadar Sodišče Evropske unije pri izvajanju svojih pristojnosti na podlagi člena 261 PDEU poviša znesek globe ali druge kazni, se obresti na znesek povišanja zaračunavajo od dne sodbe Sodišča.

5. V primerih, ko bi bila splošna obrestna mera negativna, se ta določi na nič odstotkov.

ODDELEK 4

ODOBRITEV IZTERJAVE

Člen 100

Odobritev izterjave

1. Odgovorni odredbodajalec z izdajo naloga za izterjavo da navodilo računovodji, da izterja terjatev, ki jo je ugotovil ta odgovorni odredbodajalec (v nadaljnjem besedilu: odobritev izterjave).
2. Institucija Unije lahko s sklepom, ki je izvršljiv v smislu člena 299 PDEU, formalno ugotovi terjatev do oseb, ki niso države članice.

Druge institucije Unije lahko v izjemnih okoliščinah, če je to potrebno zaradi učinkovite in pravočasne zaščite finančnih interesov Unije, od Komisije zahtevajo, da sprejme takšen izvršljiv sklep v njihovem imenu za zahteve, povezane z uslužbenci, ali zahteve, povezane s člani ali nekdanjimi člani institucij Unije, pod pogojem, da so se te institucije s Komisijo dogovorile o praktičnih načinih za uporabo tega člena.

Šteje se, da takšne izjemne okoliščine obstajajo, ko ni upanja za izterjavo dolga s strani zadevne institucije Unije preko prostovoljnega plačila ali preko pobota iz člena 101(1) ter pogoji za opustitev izterjave dolga na podlagi člena 101(2) in (3) niso izpolnjeni. Izvršljivi sklep v vsakem primeru določa, da se zahtevani zneski knjižijo v oddelek proračuna v zvezi z zadevno institucijo Unije, ki deluje kot odredbodajalec. Prihodki se knjižijo kot splošni prihodki, razen če pomenijo namenske prejemke, kot je določeno v členu 21(3).

Institucija Unije, ki zahteva sprejetje izvršljivega sklepa, Komisijo seznani z vsemi dogodki, ki bi lahko vplivali na izterjavo, hkrati pa intervenira v podporo Komisiji v primeru pritožbe zoper izvršljivi sklep.

ODDELEK 5

IZTERJAVA

Člen 101

Pravila o izterjavi

1. Računovodja ukrepa na podlagi nalogov za izterjavo terjatev, ki jih je pravilno ugotovil odgovorni odredbodajalec. Računovodja pri tem ravna s potrebno skrbnostjo za zagotovitev, da Unija prejme svoje prihodke in da so pravice Unije varovane.

Delno vračilo s strani dolžnika, za katerega obstaja več nalogov za izterjavo, se najprej knjiži na najstarejšo terjatev, razen če dolжник določi drugače. Pri vseh delnih plačilih se najprej pokrijejo obresti.

Računovodja izterja zneske, dolgovane v proračun, s pobotom terjatve v skladu s členom 102.

2. Odgovorni odredbodajalec lahko opusti izterjavo celotne ali dela ugotovljene terjatve samo v naslednjih primerih:

- (a) kadar bi bili stroški izterjave predvidoma višji od zneska, ki ga je treba izterjati, in opustitev ne bi škodila podobi Unije;
- (b) kadar terjatve ni mogoče izterjati zaradi starosti terjatve, zamude pri pošiljanju zaznamka o nastanku terjatve na način, kot je opredeljen v členu 98(2), zaradi insolventnosti dolžnika ali katerega koli drugega postopka zaradi insolventnosti;
- (c) kadar izterjava ni skladna z načelom sorazmernosti.

Kadar namerava odgovorni odredbodajalec opustiti ali delno opustiti izterjavo ugotovljene terjatve, zagotovi, da je opustitev pravilna ter v skladu z načeloma dobrega finančnega poslovanja in sorazmernosti. Odločitev o opustitvi izterjave se utemelji. Odredbodajalec lahko pooblastilo za odločitev o opustitvi prenese.

3. V primeru iz odstavka 2, prvi pododstavek, točka (c), odgovorni odredbodajalec ukrepa v skladu z vnaprej določenimi postopki v njegovi instituciji Unije in uporablja naslednji merili, ki sta obvezni in se uporabljata v vseh primerih:

- (a) dejstva, ob upoštevanju resnosti nepravilnosti, zaradi katere je bila ugotovljena terjatev (goljufija, ponovitev kršitve, namen, skrbnost, dobra vera, očitna napaka);
 - (b) učinek, ki bi ga opustitev izterjave imela na delovanje Unije in njene finančne interese (znesek terjatve, tveganje, da bi opustitev predstavljala precedens, zmanjševanje pomena pravnih norm).
4. Glede na okoliščine zadeve odgovorni odredbodajalec, kadar je to primerno, upošteva naslednji dodatni merili:
- (a) morebitno izkrivljanje konkurence, ki bi ga povzročila opustitev izterjave;
 - (b) gospodarsko in socialno škodo, ki bi lahko nastala, če bi se dolg izterjal v celoti.
5. Vsaka institucija Unije vsako leto pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o opustitvah izterjav, ki jih je odobrila na podlagi odstavkov 2, 3 in 4 tega člena. Informacije o odpovedih izterjavam pod zneskom 60 000 EUR se zagotovijo v obliki skupnega zneska. V primeru Komisije se to poročilo priloži povzetku letnih poročil o dejavnostih iz člena 74(9).
6. Odgovorni odredbodajalec lahko v celoti ali delno razveljavi ugotovljeno terjatev. Delna razveljavitev ugotovljene terjatve ne pomeni, da Unija opušča izterjavo preostalega ugotovljenega upravičenega zneska.
- V primeru napake odgovorni odredbodajalec v celoti ali delno razveljavi ugotovljeno terjatev ter navede ustrezne razloge.
- Vsaka institucija Unije v svojih notranjih pravilih določi pogoje in postopek za prenos pooblastila za razveljavitev ugotovljene terjatve.

7. Države članice so primarno odgovorne za izvajanje kontrol in revizij ter izterjavo neupravičeno porabljenih zneskov, kot določajo pravila za posamezni sektor. Nepravilnosti, ki jih države članice odkrijejo in odpravijo same, Komisija izvzame pri finančnih popravkih glede teh nepravilnosti.

8. Komisija uporabi finančne popravke za države članice, da bi iz financiranja Unije izključila odhodke, ki niso v skladu z veljavnim pravom. Komisija finančne popravke utemelji na odkritih neupravičeno porabljenih zneskih in finančnih posledicah za proračun. Kadar takih zneskov ni mogoče natančno opredeliti, lahko Komisija uporabi ekstrapolirane ali pavšalne popravke v skladu s pravili za posamezni sektor.

Komisija pri določanju zneska finančnega popravka upošteva naravo in resnost kršitve veljavnega prava in finančnih posledic za proračun, tudi pomanjkljivosti upravljavskih in kontrolnih sistemov.

Merila za določanje finančnih popravkov in postopek, ki se uporabi, se lahko opredelijo v pravilih za posamezni sektor.

9. Metodologija za uporabo ekstrapoliranih ali pavšalnih popravkov se določi v skladu s pravili za posamezni sektor, da se Komisiji omogoči zaščita finančnih interesov Unije.

Člen 102
Izterjava s pobotom

1. Kadar ima dolžnik do Unije ali do izvajalske agencije, kadar ta izvršuje proračun, terjatev, ki je nedvoumna v smislu člena 98(3), točka (a), v fiksnem znesku in zapadla, ter se nanaša na vsoto v višini naloga za plačilo, računovodja po izteku roka iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b), izterja ugotovljene terjatve s pobotom.

V izjemnih okoliščinah lahko računovodja izvrši izterjavo s pobotom pred iztekom roka iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b), kadar je treba zaščititi finančne interese Unije in kadar računovodja lahko upravičeno domneva, da bi bil znesek, dolgovan Uniji, izgubljen.

Prav tako lahko računovodja izterjavo s pobotom izvrši pred iztekom roka iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b), ko se s tem strinja dolžnik.

2. Pred vsako izterjavo v skladu z odstavkom 1 tega člena se računovodja posvetuje z odgovornim odredbodajalcem in obvesti zadevne dolžnike, tudi o pravnih sredstvih v skladu s členom 134.

Kadar je dolžnik nacionalni organ ali eden od njegovih upravnih organov, računovodja o svojem namenu izterjave s pobotom obvesti tudi zadevno državo članico, in sicer najmanj deset delovnih dni vnaprej. Vendar lahko računovodja v dogovoru z zadevno državo članico ali zadevnim upravnim organom izvrši izterjavo s pobotom pred iztekom roka.

3. Pobot iz odstavka 1 ima enak učinek kot plačilo ter razreši Unijo zneska dolga in, kadar je to ustrezno, zapadlih obresti.
4. Začetek postopkov zaradi insolventnosti ne vpliva na pravico računovodje, da izvrši izterjavo s pobotom iz odstavka 1.

Člen 103

Postopek izterjave, če dolg ni plačan prostovoljno

1. Brez poseganja v člen 102, če do roka iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b), celoten znesek ni vrnjen, računovodja obvesti odgovornega odredbodajalca in brez odlašanja začne postopek za izterjavo s pomočjo pravnih sredstev, ki so mu na voljo, vključno, kadar je to ustrezno, z unovčenjem jamstva, ki je bilo predloženo vnaprej.
2. Brez poseganja v člen 102, kadar ni mogoče uporabiti načina izterjave iz odstavka 1 tega člena in dolжник ne plača dolga na podlagi uradnega opomina, ki mu ga je poslal računovodja, računovodja izvrši izterjavo z izvršitvijo sklepa, izdanega bodisi v skladu s členom 100(2) bodisi v sodnem postopku.

Člen 104

Podaljšanje plačilnega roka

Računovodja lahko v sodelovanju z odgovornim odredbodajalcem plačilni rok podaljša samo na pisno prošnjo dolžnika, ki je ustrezno utemeljena, in če sta izpolnjena naslednja pogoja:

- (a) dolжник se zaveže, da bo plačal obresti po obrestni meri iz člena 99 za celotno obdobje podaljšanja, ki se začne po izteku roka iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b);

- (b) za zavarovanje pravic Unije dolžnik predloži finančno jamstvo, ki pokriva neporavnani dolg tako za znesek glavnice kot obresti in ki ga računovodja institucije Unije sprejme.

Jamstvo iz prvega odstavka, točka (b), se lahko nadomesti s solidarnim poroštvom, ki ga da tretja stran in ga računovodja institucije Unije sprejme.

V izjemnih okoliščinah lahko računovodja na prošnjo dolžnika opusti zahtevo po predložitvi jamstva iz prvega odstavka, točka (b), kadar je dolžnik po oceni računovodje pripravljen in zmožen izvršiti plačilo v dodatnem časovnem obdobju, vendar ne more predložiti takšnega jamstva in ima finančne težave.

Člen 105

Zastaralni rok

1. Brez poseganja v določbe posebnih predpisov in uporabo Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053 velja za upravičene zneske Unije do tretjih strani in upravičene zneske tretjih strani do Unije zastaralni rok petih let.
2. Zastaralni rok za upravičene zneske Unije do tretjih strani začne teči po izteku roka iz člena 98(4), prvi pododstavek, točka (b).

Zastaralni rok za upravičene zneske tretjih strani do Unije začne teči na dan, na katerega je treba izplačati upravičeni znesek tretje strani v skladu z ustrezno pravno obveznostjo.

3. Zastaralni rok za upravičene zneske Unije do tretjih strani se prekine s kakršnim koli aktom institucije Unije ali države članice na zahtevo institucije Unije, s katerim naj bi se izterjala terjatev in o katerem se tretjo stran uradno obvesti.

Zastaralni rok za upravičene zneske tretjih strani do Unije se prekine s kakršnim koli aktom, s katerim naj bi se izterjala terjatev in o katerem Unijo uradno obvestijo upniki ali osebe, ki delujejo v njihovem imenu.

4. Dan po prekinitvah iz odstavka 3 začne teči nov zastaralni rok petih let.
5. Vsak sodni postopek, povezan z upravičenim zneskom iz odstavka 2, vključno s postopki, predloženimi sodišču, ki pozneje izjavi, da ni pristojno, prekine zastaralni rok. Nov zastaralni rok petih let ne začne teči, dokler ni izdana pravnomočna sodba ali dokler ni prišlo do zunajsodne poravnave med istimi strankami o istem postopku.
6. Kadar računovodja dolžniku v skladu s členom 104 odobri podaljšanje plačilnega roka, se to šteje kot prekinitev zastaralnega roka. Nov zastaralni rok petih let začne teči na dan po izteku podaljšanega plačilnega roka.
7. Upravičeni zneski Unije se po izteku zastaralnega roka, kot je določen v odstavkih 2 do 6, ne izterjajo.

Člen 106

Obravnava upravičenih zneskov Unije v državah članicah

V primeru postopkov zaradi insolventnosti se upravičeni zneski Unije obravnavajo z enako prednostjo kot upravičeni zneski enake narave javnih organov v državah članicah, v katerih potekajo postopki izterjave.

Člen 107

Globe, druge kazni, sankcije in ustrezne obresti, ki jih naložijo institucije Unije

1. Zneski iz glob, drugih kazni in sankcij ter ustreznih obresti ali drugih prihodkov od njih se ne knjižijo v proračun, dokler so pred Sodiščem Evropske unije vložene pritožbe zoper sklepe, s katerimi so bili naloženi ali se takšne pritožbe lahko še vložijo.
2. Zneski iz odstavka 1 se knjižijo v proračun takoj, ko je mogoče, potem ko so bila izčrpana vsa pravna sredstva. V ustrezno utemeljenih izjemnih okoliščinah ali če so bila vsa pravna sredstva izčrpana po 1. septembru tekočega proračunskega leta, se zneski lahko knjižijo v proračun naslednjega proračunskega leta.

Za namene uporabe člena 48(2), točka (b), se lahko potrebni zneski iz odstavka 1 tega člena knjižijo v proračun do konca naslednjega proračunskega leta.

Zneski, ki jih je treba na podlagi sodbe Sodišča Evropske unije vrniti subjektu, ki jih je vplačal, se ne knjižijo v proračun.

3. Odstavek 1 se ne uporablja za odločitve o potrditvi zaključnega računa ali finančne popravke.

Člen 108

Izterjava glob, drugih kazni ali sankcij, ki jih naložijo institucije Unije

1. Kadar se vloži tožba pri sodišču Evropske unije zoper sklep institucije Unije o naložitvi globe, druge kazni ali sankcije v skladu s PDEU ali Pogodbo Euratom in dokler niso bila izčrpana vsa pravna sredstva, dolžnik bodisi začasno plača zadevne zneske na bančni račun, ki ga določi računovodja Komisije, bodisi predloži finančno jamstvo, ki je sprejemljivo za računovodjo Komisije. Jamstvo je neodvisno od obveznosti plačila globe, druge kazni ali sankcije in je plačljivo na zahtevo. Pokriva zahtevek v višini glavnice in obresti, ki jih mora dolžnik plačati v primeru iz odstavka 3, točka (b), po obrestni meri, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, objavljeni v seriji *C Uradnega lista Evropske unije*, in ki velja na prvi koledarski dan meseca, v katerem je bil sprejet sklep o naložitvi globe, druge kazni ali sankcije, povečani za eno odstotno točko in pol, od roka, določenega v sklepu institucije Unije o naložitvi globe, druge kazni ali sankcije.
2. Komisija lahko začasno pobrane zneske naloži v finančna sredstva, pri čemer daje prednost varnosti in likvidnosti denarnih sredstev v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja.

3. Ko so bila izčrpana vsa pravna sredstva in kadar je globo, drugo kazen ali sankcijo potrdilo Sodišče Evropske unije ali kadar se sklepa, s katerim se naloži takšna globa, druga kazen ali sankcija, ne more več izpodbijati pred Sodiščem Evropske unije, se izvede en izmed naslednjih ukrepov:

- (a) začasno pobrani zneski in donos, ki je bil z njimi ustvarjen, se knjižijo v proračun v skladu s členom 107(2);
- (b) kadar je bilo predloženo finančno jamstvo, se to unovči, ustrezni zneski pa se knjižijo v proračun.

Kadar je Sodišče Evropske unije znesek globe, druge kazni ali sankcije povečalo, se prvi pododstavek, točki (a) in (b), tega odstavka uporabljata do zneskov iz prvotnega sklepa institucije Unije ali, če je to ustrezno, do zneska, določenega v prejšnji sodbi Sodišča Evropske unije v istem postopku. Računovodja Komisije pobere znesek povečanja in zapadle obresti, kot je določeno v členu 99(4), ki se knjižijo v proračun.

4. **Kadar je bila** globa, druga kazen ali sankcija umaknjena ali je bil njen znesek zmanjšan, se izvede en izmed naslednjih ukrepov:

- (a) vsi začasno pobrani zneski, ali v primeru zmanjšanja njihov zadevni del, se vrnejo zadevni tretji strani;
- (b) kadar je bilo predloženo finančno jamstvo, se to ustrezno sprosti.

Znesek ali zadevni del zneska iz prvega pododstavka, točka (a), se poveča za obresti po obrestni meri, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, objavljeni v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*, in ki velja na prvi koledarski dan meseca, v katerem je bil sprejet sklep o naložitvi globe, druge kazni ali sankcije, povečani za eno odstotno točko in pol.

Vračila iz prvega pododstavka, točka (a), tega odstavka se izvedejo v 60 dneh po preklicu ali zmanjšanju globe, druge kazni ali sankcije, razen če niso bila pravočasno predložena potrebna dokazila za identifikacijo zadevne tretje strani ali njenega bančnega računa. Po izteku tega roka je upnik upravičen do obresti v skladu s pogoji iz člena 116(5).

Člen 109

Kompenzacijske obresti

Brez poseganja v člena 99(2) in 116(5) ter za primere, ki niso globe, druge kazni in sankcije iz členov 107 in 108, je obrestna mera, kadar je treba znesek povrniti na podlagi sodbe Sodišča Evropske unije ali kot posledica sporazumne poravnave, obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*, in ki velja na prvi koledarski dan posameznega meseca. Obrestna mera ne sme biti negativna. Obresti tečejo od dneva plačila zneska, ki ga je treba povrniti, do dneva zapadlosti povračila.

V primerih, ko bi bila splošna obrestna mera negativna, se ta določi na nič odstotkov.

POGLAVJE 7

ODHODKI

Člen 110

Sklepi o financiranju

1. Institucije Unije ali organi, na katere je institucija Unije prenesla pooblastila, pred prevzemom proračunske obveznosti sprejmejo sklep o financiranju. Sklepi o financiranju so letni ali večletni.

Prvi pododstavek tega odstavka se ne uporablja v primeru odobritev za delovanje vsake institucije Unije v okviru njene upravne samostojnosti, ki jih je mogoče izvršiti brez temeljnega akta v skladu s členom 58(2), točka (e), odhodkov za upravno podporo in prispevkov organom Unije iz členov 70 in 71.

2. Sklep o financiranju je hkrati letni ali večletni program dela in se sprejme, kot je ustrezno, kakor hitro je mogoče po sprejetju predloga proračuna ter načeloma ne pozneje kot 31. marca v letu izvrševanja. Kadar ustrezni temeljni akt določa posebne pogoje za sprejetje sklepa o financiranju ali programa dela ali oboje, se ti pogoji uporabijo za del sklepa o financiranju, ki predstavlja program dela, ob spoštovanju zahtev navedenega temeljnega akta. Del, ki predstavlja program dela, se objavi na spletnem mestu zadevne institucije Unije takoj po sprejetju in pred njegovo izvršitvijo.

V sklepu o financiranju se navede skupni znesek, ki ga pokriva, in opišejo ukrepi, ki naj bi se z njim financirali. V sklepu se navedejo:

- (a) temeljni akt in proračunska postavka;
- (b) zastavljeni cilji in pričakovani rezultati;
- (c) načini izvrševanja;
- (d) vse dodatne informacije, ki jih za program dela zahteva temeljni akt.

3. Poleg elementov iz odstavka 2 se v sklepu o financiranju določi naslednje:

- (a) za nepovratna sredstva: vrsta vložnikov, ki se želi doseči z razpisom za zbiranje predlogov ali postopkom neposredne dodelitve in globalna proračunska sredstva, namenjena za nepovratna sredstva;
- (b) za javno naročanje: globalna proračunska sredstva, namenjena za javno naročanje;
- (c) za prispevke v skrbniške sklade Unije iz člena 238: odobritve, namenjene za skrbniški sklad za zadevno leto, skupaj z zneski, načrtovanimi za čas njegovega trajanja, iz proračuna, pa tudi od drugih donatorjev;
- (d) za nagrade: vrsta udeležencev, ki se želi doseči z natečajem, globalna proračunska sredstva, namenjena za natečaj, in specifična navedba nagrad v vrednosti 1 000 000 EUR ali več;
- (e) za finančne instrumente: znesek, namenjen za finančne instrumente;
- (f) v primeru posrednega upravljanja: oseba ali subjekt, ki izvršuje sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ali merila za izbor osebe ali subjekta;
- (g) za prispevke v mehanizme ali platforme mešanega financiranja: znesek, namenjen mehanizmu ali platformi mešanega financiranja, in seznam

subjektov, ki so udeleženi v mehanizmu ali platformi mešanega financiranja;

- (h) za proračunska jamstva: znesek zagotovljenih letnih sredstev in, če je ustrezno, znesek proračunskega jamstva, ki se sprosti.
4. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil lahko doda katere koli dodatne informacije, ki se mu zdijo ustrezne, bodisi v zadevni sklep o financiranju, ki je program dela, bodisi v kateri koli drug dokument, objavljen na spletnem mestu institucije Unije.
- Večletni sklep o financiranju je skladen s finančnim načrtom iz člena 41(2) in določa, da je izvajanje sklepa odvisno od razpoložljivosti proračunskih odobritev za posamezna proračunska leta po sprejetju proračuna ali kakor je določeno v sistemu začasnih dvanajstin.
5. Brez poseganja v kakršne koli posebne določbe temeljnega akta za vsako večjo spremembo v že sprejetem sklepu o financiranju velja isti postopek kot za prvotni sklep.

Člen 111

Odhodki

1. Vse odhodkovne postavke se prevzamejo kot obveznost, potrdijo,odobrijo in plačajo.

Ob koncu obdobj iz člena 114 se neporabljene proračunske obveznosti sprostijo.

Odgovorni odredbodajalec pri izvrševanju odhodkov zagotovi, da so odhodki skladni s Pogodbama, proračunom, to uredbo in drugimi akti, sprejetimi na podlagi Pogodb, in spoštujejo načelo dobrega finančnega poslovođenja.

2. Proračunske obveznosti prevzame in pravne obveznosti sklene isti odredbodajalec, razen v ustrezno utemeljenih primerih. Zlasti na področju pomoči za krizno upravljanje in ukrepov v okviru humanitarne pomoči lahko pravne obveznosti sklenejo vodje delegacij Unije ali njihovi namestniki v njihovi odsotnosti po navodilu odgovornega odredbodajalca Komisije, ki pa ostaja popolnoma odgovoren za osnovno transakcijo. Osebe, ki ga Komisija zaposluje na področju pomoči za krizno upravljanje in ukrepov v okviru humanitarne pomoči, lahko podpiše pravne obveznosti, povezane s plačili, izvršenimi iz računov izločenih sredstev, ki ne presegajo vrednosti 2 500 EUR.

Odgovorni odredbodajalec prevzame proračunsko obveznost, preden sklene pravno obveznost s tretjimi stranmi, oblikuje rezervacije za finančne obveznosti iz člena 214 ali prerazporedi sredstva v skrbniški sklad Unije iz člena 238.

Drugi pododstavek tega odstavka se ne uporablja:

- (a) za pravne obveznosti, sklenjene po razglasitvi kriznih razmer v okviru načrta neprekinjenega poslovanja, v skladu s postopki, ki jih Komisija ali katera koli druga institucija Unije sprejme v okviru svoje upravne samostojnosti;
- (b) v primeru humanitarne pomoči, civilne zaščite in pomoči za krizno upravljanje, če je za učinkovito posredovanje Unije potrebno, da Unija takoj sklene pravno obveznost s tretjimi stranmi, in predhoden prevzem posamezne proračunske obveznosti ni mogoč;
- (c) za nefinančne donacije.

V primerih iz tretjega pododstavka, točka (b), se proračunska obveznost prevzame brez odlašanja po sklenitvi pravne obveznosti s tretjimi stranmi.

3. Odgovorni odredbodajalec potrdi odhodke, s tem da sprejme, da se odhodkovna postavka knjiži v proračun, potem ko je preveril dokazila, ki potrjujejo upnikovo upravičenost pod pogoji, določenimi v pravni obveznosti, če pravna obveznost obstaja. Za ta namen odgovorni odredbodajalec:

- (a) preveri, da je upnik upravičen do zneska;
- (b) določi ali preveri resničnost in znesek terjatve ter jo opremi z zaznamkom „potrjujem pravilnost“;
- (c) preveri pogoje, v skladu s katerimi plačilo zapade.

Ne glede na prvi pododstavek se potrditev odhodkov uporablja tudi za vmesna ali končna poročila, ki niso povezana z zahtevkom za plačilo, in v tem primeru je učinek na računovodski sistem omejen na splošno računovodstvo.

4. Odločitev o potrditvi se izrazi s pomočjo elektronsko zaščitenega podpisa v skladu s členom 149 odgovornega odredbodajalca ali strokovno usposobljenega uslužbenca, ki ga je odgovorni odredbodajalec za to ustrezno pooblastil s formalnim sklepom, izjemoma pa se v papirni obliki izrazi z žigom, ki vsebuje ta podpis.

Z zaznamkom „potrjujem pravilnost“ odgovorni odredbodajalec ali strokovno usposobljen uslužbenec, ki ga je odgovorni odredbodajalec za to ustrezno pooblastil, potrjuje:

- (a) za predhodno financiranje: da so izpolnjeni pogoji iz pravne obveznosti za plačilo predhodnega financiranja;
- (b) za vmesna plačila in plačila razlike v pogodbah: da so predvidene storitve pravilno opravljene, blago pravilno dobavljeno ali gradnje pravilno izvedene;

- (c) za vmesna plačila in plačila razlike v zvezi z nepovratnimi sredstvi: da je ukrep ali program dela, ki ga izvaja upravičenec, v vseh vidikih skladen s sporazumom o nepovratnih sredstvih, vključno s tem, kadar je ustrezno, da so stroški, ki jih je prijavil upravičenec, upravičeni.

V primeru iz drugega pododstavka, točka (c), se šteje, da ocene stroškov ne izpolnjujejo pogojev za upravičenost iz člena 189(3). Isto načelo se uporablja tudi za vmesna in končna poročila, ki niso povezana z zahtevkom za plačilo.

5. Da seodobrijo odhodki, odgovorni odredbodajalec, potem ko je preveril, da so odobritve na voljo, izda nalog za plačilo in s tem da navodilo računovodji, da plača znesek odhodka, ki je bil pred tem potrjen.

Kadar se za opravljene storitve, vključno s storitvami najemanja, ali dostavljeno blago izvršujejo periodična plačila, lahko odredbodajalec ob upoštevanju svoje analize tveganja odredi uporabo sistema trajnika iz računa izločenih sredstev.

Uporaba tega sistema se lahko odredi tudi, če to izrecno odobri računovodja v skladu s členom 86(3).

Člen 112

Vrste proračunskih obveznosti

1. Proračunske obveznosti spadajo v eno od naslednjih kategorij:
 - (a) posamezne: kadar sta prejemnik in znesek odhodka znana ali se proračunska obveznost prevzame za oblikovanje rezervacij za finančne obveznosti iz člena 214;
 - (b) celotne: kadar vsaj eden od elementov, potrebnih za ugotovitev posamezne obveznosti, še ni znan;

- (c) začasne: kadar so namenjene pokrivanju rutinskih odhodkov za upravljanje EKJS iz člena 11(2) in rutinskih upravnih odhodkov, kadar bodisi znesek bodisi končni prejemniki plačil še niso dokončno znani.

Ne glede na prvi pododstavek, točka (c), se rutinski upravni odhodki, povezani z delegacijami Unije in predstavništvu Unije, lahko krijejo z začasnimi proračunskimi obveznostmi, tudi kadar so znesek in končni prejemniki znani.

2. Proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razporedijo na več let v letne obroke, samo kadar tako določa temeljni akt ali kadar se nanašajo na upravne odhodke.

3. Celotna proračunska obveznost se prevzame na podlagi sklepa o financiranju.

Celotna proračunska obveznost se prevzame najpozneje pred sprejetjem sklepa o prejemnikih in zneskih ter, kadar je za izvrševanje zadevnih odobritev potrebno sprejetje programa dela, po tem, ko je bil tak program sprejet.

4. Celotne proračunske obveznosti se izvršujejo s sklenitvijo sporazuma o financiranju, ki predvideva poznejšo sklenitev ene ali več pravnih obveznosti, s sklenitvijo ene ali več pravnih obveznosti ali z oblikovanjem rezervacij za finančne obveznosti iz člena 214.

Sporazumi o financiranju na področju neposredne finančne pomoči tretjim državam, vključno s proračunsko podporo, ki pomenijo pravno obveznost, so lahko podlaga za plačilo brez sklenitve drugih pravnih obveznosti.

Kadar se celotna proračunska obveznost izvršuje s sklenitvijo sporazuma o financiranju, se odstavek 3, drugi pododstavek, ne uporablja.

5. Vsako posamezno pravno obveznost, sklenjeno na podlagi celotne proračunske obveznosti, odgovorni odredbodajalec pred podpisom evidentira v osrednjem proračunskem računovodstvu in knjiži v celotno proračunsko obveznost.
6. Začasne proračunske obveznosti se izvršujejo s sklenitvijo ene ali več pravnih obveznosti, na podlagi katerih nastane upravičenost do poznejših plačil. Vendar se v primerih, ki se nanašajo na odhodke za upravljanje kadrov, odhodke za člane oziroma nekdanje člane institucij Unije ali odhodke za komuniciranje, ki jih imajo institucije za obveščanje javnosti o dogodkih Unije, ali v primerih iz točke 14.5 Priloge I, lahko izvršujejo neposredno s plačili brez sklenitve predhodne pravne obveznosti.

Člen 113

Obveznosti za odobritve EKJS

1. Za vsako proračunsko leto odobritve EKJS vključujejo nediferencirana sredstva za odhodke v zvezi z ukrepi iz člena 5(2) Uredbe (EU) 2021/2116. Odhodki, povezani z ukrepi iz člena 5(3) in člena 7 navedene uredbe, z izjemo ukrepov, ki se financirajo iz neoperativne tehnične pomoči, in prispevkov izvajalskim agencijam, se pokrijejo iz diferenciranih sredstev.
2. Odločitve Komisije, s katerimi se določi znesek povračil odhodkov v zvezi z EKJS, ki jih imajo države članice, lahko predstavljajo celotne začasne proračunske obveznosti, ki pa ne presegajo skupnih proračunskih odobritev, knjiženih za EKJS.

3. Celotne začasne proračunske obveznosti za EKJS za določeno proračunsko leto, za katere niso bile prevzete obveznosti na specifičnih proračunskih postavkah do 1. februarja naslednjega proračunskega leta, se sprostijo za zadevno proračunsko leto, za katero so bile odobrene.
4. Kadar obstaja celotna začasna proračunska obveznost iz odstavka 2, se za odhodke organov in teles iz pravil v zvezi z EKJS prevzamejo obveznosti po poglavjih, členih in postavkah v dveh mesecih po prejemu poročil držav članic. Takšne obveznosti se lahko prevzamejo po poteku tega obdobja dveh mesecev, pri čemer je treba uporabiti postopek za preračunavanje odobritev glede zadevnih proračunskih postavk. Zneski se obračunajo kot plačila v istem dvomesečnem obdobju, razen če države članice še niso izvršile plačila ali kadar obstaja dvom glede upravičenosti.

Obveznosti iz prvega pododstavka tega odstavka se odštejejo od celotne začasne proračunske obveznosti iz odstavka 2.

5. Uporaba odstavkov 2 in 3 je odvisna od preučitve in sprejetja zaključnega računa.

Člen 114

Roki za obveznosti

1. Brez poseganja v člena 111(2) in 270(3) se pravne obveznosti, ki se nanašajo na posamezne ali začasne proračunske obveznosti, sklenejo do 31. decembra leta n, pri čemer je leto n tisto, v katerem je bila prevzeta proračunska obveznost.

2. Celotne proračunske obveznosti zajemajo skupne stroške ustreznih pravnih obveznosti, sklenjenih do 31. decembra leta $n+1$, ali zneske rezervacij za finančne obveznosti iz člena 214, izvršene do istega datuma.

Kadar se na podlagi celotne proračunske obveznosti podeli nagrada iz naslova IX, se pravna obveznost iz člena 210(4) sklene do 31. decembra leta $n+3$.

Kar zadeva zunanje ukrepe, kadar se na podlagi celotne proračunske obveznosti sklene sporazum o financiranju s tretjo državo, se tovrsten sporazum sklene do 31. decembra leta $n+1$. V tem primeru celotna proračunska obveznost krije skupne stroške pravnih obveznosti, s katerimi se izvršuje sporazum o financiranju, sklenjen v obdobju treh let po datumu sklenitve sporazuma o financiranju.

Vendar pa v naslednjih primerih celotna proračunska obveznost krije skupne stroške pravnih obveznosti, sklenjenih do konca obdobja izvrševanja sporazuma o financiranju:

- (a) ukrepi z več donatorji;
- (b) operacije mešanega financiranja;
- (c) pravne obveznosti v zvezi z dejavnostmi komuniciranja in prepoznavnosti, revizijo in vrednotenjem;

- (d) v naslednjih izjemnih okoliščinah:
 - (i) spremembe pravnih obveznosti, ki so že bile sklenjene;
 - (ii) pravne obveznosti, ki se sklenejo po predčasnem preklicu obstoječe pravne obveznosti;
 - (iii) spremembe subjekta, ki mu je bila zaupana izvedba projekta.
- 3. Odstavek 2, tretji pododstavek, se ne uporablja za večletne programe, ki se izvajajo z razdeljenimi obveznostmi na podlagi:
 - (a) Uredbe (EU) 2021/947;
 - (b) Uredbe (EU) 2021/1529;
 - (c) Uredbe (EU) 2021/1059 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁷ v zvezi s programi zunanjega sodelovanja;
 - (d) Sklepa (EU) 2021/1764;
 - (e) Uredbe (Euratom) 2021/948.

V primerih iz prvega pododstavka Komisija samodejno sprosti odobritve v skladu s pravili za posamezni sektor.

- 4. Za posamezne in začasne proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, razen v primeru odhodkov za zaposlene, se končni datum za izvršitev določi v skladu s pogoji v pravni obveznosti, na katero se nanašajo, pri čemer se upošteva načelo dobrega finančnega poslovanja.

⁴⁷ Uredba (EU) 2021/1059 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o posebnih določbah za cilj „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg), ki ga podpirajo Evropski sklad za regionalni razvoj in instrumenti za zunanje financiranje (UL L 231, 30.6.2021, str. 94).

5. Kateri koli deli proračunskih obveznosti, ki niso bili izvršeni s plačili v šestih mesecih po končnem datumu za izvršitev, se sprostijo.
6. Znesek proračunske obveznosti, za katero v obdobju dveh let od sklenitve pravne obveznosti ni bilo izvršeno nobeno plačilo v smislu člena 115, se sprostí, razen kadar se ta znesek nanaša na sporne zadeve, ki jih obravnavajo sodišča ali arbitražni organi, kadar je pravna obveznost v obliki sporazuma o financiranju s tretjo državo ali kadar obstajajo posebne določbe v pravilih za posamezni sektor.

Člen 115

Vrste plačil

1. Plačilo odhodkov izvrši računovodja v okviru razpoložljivih sredstev.
2. Plačilo se izvrši na podlagi predložitve potrdila, da je ustrezní ukrep v skladu z naročilom, sporazumom ali temeljnim aktom, in zajema enega ali več naslednjih dejanj:
 - (a) plačilo celotnega zapadlega zneska;
 - (b) plačilo zapadlega zneska na katerega koli od naslednjih načinov:
 - (i) predhodno financiranje, ki zagotavlja likvidnostna sredstva in ki se lahko razdeli na več plačil v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja; takšen predhodno financirani znesek se plača bodisi na podlagi naročila, sporazuma ali temeljnega akta bodisi na podlagi dokazil, ki omogočajo, da se preveri, ali se upoštevajo pogoji iz zadevnega naročila ali sporazuma;
 - (ii) v obliki enega ali več vmesnih plačil, ko je ukrep, naročilo ali sporazum delno izveden, s katerim se lahko v celoti ali deloma obračuna predhodno financiranje, brez poseganja v temeljni akt;

- (iii) v obliki enega plačila razlike, ki se dolguje, ko je ukrep, naročilo ali sporazum v celoti izveden;
- (c) plačilo rezervacije v skupni sklad za rezervacije, ustanovljen na podlagi člena 215.

S plačilom razlike se obračunajo vsi predhodni odhodki. Za izterjavo neporabljenih zneskov se izda nalog za izterjavo.

3. V proračunskem računovodstvu se pri vsakem plačilu razlikuje med različnimi vrstami plačil iz odstavka 2.
4. Računovodska pravila iz člena 80 vključujejo pravila za obračun predhodnega financiranja v zaključnem računu in za potrditev upravičenosti stroškov.
5. Odgovorni odredbodajalec redno obračunava plačila predhodnega financiranja v skladu z ekonomsko naravo projekta in najpozneje ob koncu projekta. Obračun se izvede na podlagi informacij o nastalih stroških ali potrditve izpolnitve pogojev za plačilo v skladu s členom 125, kot jih je potrdil odredbodajalec v skladu s členom 111(3).

Za sporazume o nepovratnih sredstvih, naročila ali sporazume o prispevkih v vrednosti več kot 5 000 000 EUR odredbodajalec ob koncu vsakega leta pridobi vsaj informacije, potrebne za izračun razumne ocene stroškov. Te informacije se ne uporabijo pri obračunu predhodnega financiranja, lahko pa jih uporabita odredbodajalec in računovodja za zagotovitev skladnosti s členom 82(2).

Za namene drugega pododstavka se v sklenjene pravne obveznosti vključijo ustrezne določbe.

Člen 116
Roki za plačila

1. Plačila se izvedejo v:
 - (a) 90 koledarskih dneh za sporazume o prispevkih, naročila in sporazume o nepovratnih sredstvih, ki zajemajo tehnične storitve ali ukrepe, katerih ocena je posebej kompleksna in katerih plačila so odvisna od odobritve poročila ali potrdila;
 - (b) 60 koledarskih dneh za vse druge sporazume o prispevkih, naročila in sporazume o nepovratnih sredstvih, katerih plačila so odvisna od odobritve poročila ali potrdila;
 - (c) 30 koledarskih dneh za vse druge sporazume o prispevkih, naročila in sporazume o nepovratnih sredstvih.
2. Rok za izvršitev plačil vključuje potrditev, odobritev in plačilo odhodkov.

Teči začne od dne prejema zahtevka za plačilo.
3. Služba, ki jo je pooblastil odgovorni odredbodajalec, zahtevk za plačilo čim prej evidentira in šteje se, da je bil zahtevk za plačilo prejet na datum evidentiranja.

Za datum plačila šteje datum, na katerega je bremenjen račun institucije Unije.

Zahtevk za plačilo vključuje naslednje bistvene elemente:

 - (a) identifikacijo upnika;
 - (b) znesek;
 - (c) valuto;
 - (d) datum.

Elektronski račun pri javnem naročanju vključuje naslednje bistvene elemente:

- (a) identifikatorje procesa in računa;
- (b) obdobje računa;
- (c) informacije o izvajalcu;
- (d) informacije o javnem naročniku;
- (e) informacije o davčnem zastopniku izvajalca;
- (f) sklic na pogodbo;
- (g) podatke o dobavi;
- (h) navodila za plačilo;
- (i) informacije o odbitku ali pribitku;
- (j) informacije o vrstični postavki računa;
- (k) skupni znesek računa;
- (l) razčlenitev DDV (po potrebi);
- (m) valuto.

Kadar manjka eden ali več bistvenih elementov, se zahtevek za plačilo zavrne.

Upnik se o zavrnitvi in razlogih zanj čim prej pisno obvesti, najpozneje pa v 30 koledarskih dneh od datuma, ko je bil prejet zahtevek za plačilo.

4. Odgovorni odredbodajalec lahko začasno prekine rok za plačilo, kadar:

- (a) znesek iz zahtevka za plačilo še ni zapadel ali
- (b) niso bila predložena ustrezna dokazila.

Če odgovorni odredbodajalec prejme informacije, zaradi katerih nastane sum o upravičenosti odhodkov iz zahtevka za plačilo, lahko odgovorni odredbodajalec začasno prekine rok za plačilo, da bi preveril, tudi s pregledi na kraju samem, ali so odhodki upravičeni. Preostali rok za plačilo začne teči od dne prejema zahtevanih informacij ali popravljenih dokumentov ali izvedbe potrebnega nadaljnega preverjanja, vključno s pregledi na kraju samem.

Zadevni upniki se pisno obvestijo o razlogu za začasno prekinitev.

5. Razen v primeru držav članic, EIB in EIS je upnik po izteku rokov iz odstavka 1 upravičen do obresti v skladu z naslednjimi pogoji:

- (a) uporabljajo se obrestne mere iz člena 99(2);
- (b) obresti se plačajo za obdobje, ki preteče od koledarskega dne po izteku roka za plačilo, kot je določen v odstavku 1, do dneva plačila.

Vendar, v primeru, da obresti, izračunane v skladu s prvim pododstavkom, znašajo 200 EUR ali manj, se upniku plačajo samo na zahtevo, predloženo v dveh mesecih po prejemu zapoznelega plačila.

6. Vsaka institucija Unije Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o upoštevanju in začasni prekinitvi rokov iz odstavkov 1 do 4 tega člena. Poročilo Komisije se priloži povzetku letnih poročil o dejavnostih iz člena 74(9).

POGLAVJE 8

NOTRANJI REVIZOR

Člen 117

Imenovanje notranjega revizorja

1. Vsaka institucija Unije vzpostavi funkcijo notranjega revizorja, ki se izvaja v skladu z ustreznimi mednarodnimi standardi. Notranji revizor, ki ga imenuje zadevna institucija Unije, je tej instituciji odgovoren za preverjanje pravilnega delovanja sistemov in postopkov za izvrševanje proračuna. Notranji revizor ne sme biti odredbodajalec ali računovodja.
2. Za namene notranjega revidiranja ESZD ima notranji revizor Komisije preveritvena pooblastila za vodje delegacij Unije, ki v skladu s členom 60(2) delujejo kot odredbodajalci na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil, v zvezi s finančnim upravljanjem, za katero so pristojni na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil.

Notranji revizor Komisije deluje tudi kot notranji revizor ESZD v zvezi z izvrševanjem oddelka proračuna v zvezi z ESZD.
3. Vsaka institucija Unije imenuje svojega notranjega revizorja v skladu z ureditvijo, ki jo prilagodi svojim posebnostim in potrebam. Vsaka institucija Unije o imenovanju svojega notranjega revizorja obvesti Evropski parlament in Svet.

4. Vsaka institucija Unije v skladu s svojimi posebnostmi in potrebami določi obseg nalog svojega notranjega revizorja ter podrobno določi cilje in postopke za izvajanje notranjerevizijske funkcije, pri čemer ustrezno upošteva mednarodne standarde notranjega revidiranja.
5. Vsaka institucija Unije lahko uradnika ali drugega uslužbenca, za katerega veljajo kadrovske predpisi in ki je izbran med državljani držav članic, na podlagi njegovih posebnih sposobnosti imenuje za notranjega revizorja.
6. Če dve ali več institucij Unije imenuje istega notranjega revizorja, se dogovorita oziroma dogovorijo o potrebnih ureditvah, da notranji revizor odgovarja za svoja dejanja v skladu s členom 121.
7. Vsaka institucija Unije o razrešitvi svojega notranjega revizorja obvesti Evropski parlament in Svet.

Člen 118

Pooblastila in naloge notranjega revizorja

1. Notranji revizor svetuje svoji instituciji Unije glede obvladovanja tveganj z neodvisnimi mnenji o kakovosti upravljavskih in kontrolnih sistemov ter s priporočili za izboljšanje pogojev izvajanja operacij in spodbujanje dobrega finančnega poslovanja.

Notranji revizor je odgovoren zlasti za:

- (a) ocenjevanje ustreznosti in uspešnosti notranjih sistemov za poslovanje ter poslovanje služb pri izvajanju politik, programov in ukrepov glede na tveganja, povezana z njimi;

(b) ocenjevanje učinkovitosti in uspešnosti sistemov notranje kontrole in revizije, ki se uporabljajo za posamezno operacijo izvrševanja proračuna.

2. Notranji revizor opravlja svoje naloge v zvezi z vsemi dejavnostmi in službami zadevne institucije Unije. Notranji revizor ima popoln in neomejen dostop do vseh informacij, ki jih potrebuje za opravljanje svojih nalog, po potrebi dostop na kraju samem, tudi v državah članicah in tretjih državah.

Notranji revizor se seznani z letnim poročilom odredbodajalcev in vsemi drugimi ugotovljenimi informacijami.

3. Notranji revizor poroča zadevni instituciji Unije o svojih ugotovitvah in priporočilih. Zadevna institucija Unije zagotovi, da se sprejmejo ukrepi ob upoštevanju priporočil, izdanih pri revizijah.

Vsaka institucija Unije preuči, ali so priporočila, dana v poročilih njenega notranjega revizorja, ustrezna za izmenjavo dobrih praks z drugimi institucijami Unije.

4. Notranji revizor zadevni instituciji Unije predloži letno notranje revizijsko poročilo, v katerem navede število in vrsto opravljenih notranjih revizij, glavna dana priporočila ter ukrepe, sprejete glede teh priporočil.

V tem letnem notranjem revizijskem poročilu navede kakršne koli sistemske težave, ki jih je odkrila posebna komisija, ustanovljena na podlagi člena 145, v primerih, ko poda mnenje iz člena 93.

5. Notranji revizor se pri pripravi poročila osredotoči zlasti na splošno spoštovanje načel dobrega finančnega poslovanja in smotrnosti ter zagotovi, da se sprejmejo ustrezni ukrepi za stalno izboljševanje in krepitev njune uporabe.

6. Komisija vsako leto v okviru postopka razrešnice in v skladu s členom 319 PDEU na zahtevo posreduje svoje letno notranje revizijsko poročilo ob ustreznem upoštevanju zahtev zaupnosti.
7. Vsaka institucija Unije da kontaktne podatke svojega notranjega revizorja na razpolago vsaki fizični ali pravni osebi, ki sodeluje pri odhodkih, da lahko na zaupen način stopi v stik z notranjim revizorjem.
8. Vsaka institucija Unije v skladu s členom 253 Evropskemu parlamentu in Svetu vsako leto pošlje poročilo s povzetkom, v katerem navede število in vrsto opravljenih notranjih revizij, zbiran pregled danih priporočil ter ukrepe, sprejete glede teh priporočil.
9. Poročila in ugotovitve notranjega revizorja, pa tudi poročilo zadevne institucije Unije, postanejo dostopni javnosti šele po tem, ko notranji revizor potrdi ukrep, uveden za njihovo izvajanje.
10. Vsaka institucija Unije svojemu notranjemu revizorju zagotovi potrebna sredstva, da lahko ustrezno izvaja notranjo revizijsko funkcijo, in listino o delu, ki podrobno določa naloge, pravice in obveznosti njenega notranjega revizorja.

Člen 119

Program dela notranjega revizorja

1. Notranji revizor sprejme program dela in ga predloži zadevni instituciji Unije.

2. Vsaka institucija Unije lahko svojega notranjega revizorja zaprosi, da izvaja tudi revizije, ki niso vključene v program dela iz odstavka 1.

Člen 120

Neodvisnost notranjega revizorja

1. Notranji revizor je pri izvajanju revizij popolnoma neodvisen. Zadevna institucija Unije določi posebna pravila za notranjega revizorja, ki so taka, da zagotavljajo popolno neodvisnost notranjega revizorja pri opravljanju njegovih nalog in določajo odgovornost notranjega revizorja.
2. Notranjemu revizorju se ne smejo dajati navodila niti se ga ne sme na kakršen koli način omejevati pri izvajanju funkcij, ki so mu na podlagi njegovega imenovanja dodeljene v skladu s to uredbo.
3. Če je notranji revizor uslužbenec, popolnoma neodvisno izvaja izključne revizijske funkcije in prevzame odgovornost, kakor je določeno v kadrovskih predpisih.

Člen 121

Odgovornost notranjega revizorja

Vsaka institucija Unije sama lahko v skladu s postopkom iz tega člena ukrepa tako, da njen notranji revizor kot uslužbenec odgovarja za svoja dejanja.

Vsaka institucija Unije sprejme obrazložen sklep za začetek preiskave. Ta sklep se pošlje zadevni osebi. Zadevna institucija Unije lahko na svojo neposredno odgovornost za izvajanje preiskave zadolži enega ali več uradnikov iz razreda, ki je enak ali višji od razreda zadevnega uslužbenca. Med preiskavo ima zadevna oseba pravico izraziti svoja stališča.

Poročilo o preiskavi se pošlje zadevni osebi, ki jo nato zadevna institucija Unije zasliši o predmetu tega poročila.

Na podlagi poročila in zaslišanja zadevna institucija Unije sprejme obrazložen sklep, s katerim konča postopek, ali pa obrazložen sklep v skladu s členoma 22 in 86 kadrovskih predpisov ter Priloge IX h kadrovskim predpisom. Sklepi, s katerimi se izrečejo disciplinski ukrepi ali denarne kazni, se uradno pošljejo zadevni osebi ter v vednost drugim institucijam Unije in Računskemu sodišču.

V zvezi s takšnimi sklepi lahko zadevna oseba v skladu z določbami kadrovskih predpisov začne postopek pred Sodiščem Evropske unije.

Člen 122

Vložitev tožbe pri Sodišču Evropske unije

Brez poseganja v pravna sredstva, ki so predvidena v kadrovskih predpisih, lahko notranji revizor neposredno vloži tožbo pri Sodišču Evropske unije glede vsakega dejanja, ki se nanaša na opravljanje njegovih nalog notranjega revizorja. Takšno tožbo vloži v treh mesecih od koledarskega dne, ko je zvedel za zadevno dejanje.

Takšne tožbe se raziščejo in obravnavajo v skladu s členom 91(5) kadrovskih predpisov.

Člen 123

Odbori za spremljanje poteka notranjih revizij

1. Vsaka institucija Unije vzpostavi odbor za spremljanje poteka notranjih revizij, katerega naloga je zagotavljanje neodvisnosti notranjega revizorja, spremljanje kakovosti notranjega revizijskega dela ter zagotavljanje, da njene službe ustrezno upoštevajo in spremljajo priporočila notranjih in zunanjih revizij.
2. O sestavi odbora za spremljanje poteka notranjih revizij odloči vsaka institucija Unije, pri čemer upošteva svojo organizacijsko samostojnost in pomen neodvisnega strokovnega svetovanja.

NASLOV V

SKUPNA PRAVILA

POGLAVJE 1

PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO ZA NEPOSREDNO, POSREDNO IN DELJENO UPRAVLJANJE

Člen 124

Področje uporabe

Z izjemo člena 140 se sklicevanja v tem naslovu na pravne obveznosti štejejo za sklicevanja na pravne obveznosti, okvirne pogodbe in sporazume o okvirnem finančnem partnerstvu.

Člen 125
Oblike prispevkov Unije

1. Prispevki Unije v okviru neposrednega, deljenega in posrednega upravljanja pomagajo dosegati cilj politike Unije in zastavljene rezultate ter so lahko v kateri koli od naslednjih oblik:
- (a) financiranja, ki ni povezano s stroški zadevnih operacij in temelji na:
 - (i) izpolnjevanju pogojev iz pravil za posamezni sektor ali iz sklepov Komisije ali
 - (ii) doseganju rezultatov, ki se merijo glede na predhodno določene mejnike ali s pomočjo kazalnikov smotrnosti;
 - (b) povračil dejansko nastalih upravičenih stroškov;
 - (c) stroškov na enoto, ki vključujejo vse ali nekatere posebne kategorije upravičenih stroškov, ki so vnaprej jasno opredeljeni z navedbo zneska na enoto;
 - (d) pavšalnih zneskov, ki na splošno vključujejo vse ali nekatere posebne kategorije upravičenih stroškov, ki so vnaprej jasno opredeljeni;
 - (e) financiranja po pavšalni stopnji, ki vključuje posebne kategorije upravičenih stroškov, ki so vnaprej jasno opredeljeni z uporabo odstotnega deleža;
 - (f) so lahko kombinacija oblik iz točk (a) do (e).

Prispevki Unije iz prvega pododstavka, točka (a), tega odstavka se pri neposrednem in posrednem upravljanju določijo v skladu s členom 184, pravili za posamezni sektor ali sklepom Komisije, pri deljenem upravljanju pa v skladu s pravili za posamezni sektor. Prispevki Unije iz prvega pododstavka, točke (c), (d) in (e), tega odstavka se pri neposrednem in posrednem upravljanju določijo v skladu s členom 184 ali pravili za posamezni sektor, pri deljenem upravljanju pa v skladu s

pravili za posamezni sektor.

2. Pri določanju ustrezne oblike prispevka se v največji možni meri upoštevajo interesi in računovodske metode morebitnih prejemnikov.
3. Odgovorni odredbodajalec v letnem poročilu o dejavnostih iz člena 74(9) poroča o financiranju, ki ni povezano s stroški na podlagi odstavka 1, prvi pododstavek, točki (a) in (f), tega člena.

Člen 126

Navzkrižno opiranje na ocene

Komisija se lahko v celoti ali delno opira na ocene, ki jih je pripravila sama ali so jih pripravili drugi subjekti, vključno z donatorji, kolikor so bile takšne ocene pripravljene ob upoštevanju pogojev, ki ustrezajo pogojem, ki so v tej uredbi določeni za zadevni način izvrševanja. Komisija v ta namen spodbuja priznavanje mednarodno sprejetih standardov ali mednarodnih dobrih praks.

Člen 127

Navzkrižno opiranje na revizije

Brez poseganja v obstoječe možnosti za opravljanje nadaljnjih revizij je revizija, ki temelji na mednarodno sprejetih revizijskih standardih, ki zagotavljajo razumno zagotovilo, in jo v zvezi z računovodskimi izkazi in poročili, v katerih je opredeljena uporaba prispevka Unije, izvede neodvisen revizor, osnova za splošno zagotovilo, ki je po potrebi podrobneje določeno v pravilih za posamezni sektor, pod pogojem, da sta neodvisnost in kompetentnost revizorja zadostno dokazani. V ta namen se poročilo neodvisnega revizorja in relevantna revizijska dokumentacija dasta na zahtevo na voljo Evropskemu parlamentu, Komisiji, Računskemu sodišču in revizijskim organom držav članic.

Člen 128

Uporaba že razpoložljivih informacij

Da oseb in subjektov, ki prejemajo sredstva Unije, ne bi več kot enkrat prosili za iste informacije, se informacije, s katerimi institucije Unije, organi upravljanja ali drugi organi in subjekti, ki izvršujejo proračun, že razpolagajo, uporabijo v največji možni meri.

Člen 129

Sodelovanje pri zaščiti finančnih interesov Unije

1. Vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodeluje pri zaščiti finančnih interesov Unije ter kot pogoj za prejem sredstev podeli tiste pravice in dostop, ki jih odgovorni odredbodajalec, EJT za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, OLAF, Računsko sodišče in po potrebi ustrezni nacionalni organi potrebujejo za celovito izvrševanje svojih pristojnosti. V primeru OLAF take pravice zajemajo pravico do izvajanja preiskav, vključno s preverjanjem na kraju samem in inšpekcijami, v skladu z določbami Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁸.
2. Vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije v okviru neposrednega in posrednega upravljanja, da pisno soglasje za podelitev potrebnih pravic iz odstavka 1 in zagotovi, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

⁴⁸ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

Člen 130

Delna uporaba sistema za izključitev za deljeno upravljanje

V okviru sredstev Unije, izplačanih na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (b), se za osebo ali subjekt, ki vloži vlogo za sredstva Unije ali ki ta sredstva prejema, pod pogoji iz *člena 138(2) in člena 277*, uporablja sistem za izključitev.

POGLAVJE 2

PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO ZA NEPOSREDNO IN POSREDNO UPRAVLJANJE

ODDELEK 1

PRAVILA O POSTOPKIH IN UPRAVLJANJU

Člen 131

Okvirna finančna partnerstva

1. Komisija lahko sklene sporazume o okvirnem finančnem partnerstvu za dolgoročno sodelovanje z osebami in subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ali z upravičenci. Brez poseganja v odstavek 4, točka (c), tega člena se sporazumi o okvirnem finančnem partnerstvu pregledajo vsaj enkrat v obdobju trajanja večletnega finančnega okvira. V okviru takšnih sporazumov se lahko podpišejo sporazumi o prispevkih ali sporazumi o nepovratnih sredstvih.

2. Namen sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu je s stabilizacijo pogodbenih pogojev sodelovanja pospešiti uresničevanje ciljev politik Unije. Sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu določa oblike finančnega sodelovanja in vključuje obveznost, da se v posebnih sporazumih, podpisanih na podlagi sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu, opredelijo ureditve za spremljanje uresničevanja specifičnih ciljev. V teh sporazumih je tudi na podlagi rezultatov predhodnih ocen navedeno, ali se Komisija lahko opira na sisteme in postopke oseb ali subjektov, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ali upravičencev, vključno z revizijskimi postopki.
3. Zaradi optimizacije stroškov in koristi revizij ter lažjega usklajevanja se lahko sporazumi o revidiranju ali preverjanju sklenejo z osebami in subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ali z upravičenci. Taki sporazumi ne posegajo v člena 127 in 129.
4. V primeru okvirnih finančnih partnerstev, ki se izvajajo s posebnimi nepovratnimi sredstvi:
 - (a) sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu, poleg naštetega v odstavku 2, določa:
 - (i) naravo načrtovanih ukrepov ali programov dela;
 - (ii) postopek za dodelitev posebnih nepovratnih sredstev v skladu z načeli in postopkovnimi pravili iz naslova VIII;
 - (b) morata biti sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu in sporazum o posebnih nepovratnih sredstvih kot celota skladna z zahtevami iz člena 204;

- (c) trajanje okvirnega finančnega partnerstva ne sme biti daljše od štirih let, razen v ustrezno utemeljenih primerih, ki so jasno navedeni v letnem poročilu o dejavnostih iz člena 74(9);
 - (d) se okvirno finančno partnerstvo izvaja v skladu z načeloma preglednosti in enake obravnave vložnikov;
 - (e) se okvirno finančno partnerstvo obravnava kot nepovratna sredstva, kar zadeva načrtovanje programov, predhodno objavo in dodeljevanje;
 - (f) se za posebna nepovratna sredstva, ki temeljijo na okvirnem finančnem partnerstvu, uporabljajo postopki naknadne objave iz člena 38.
5. Sporazumi o okvirnem finančnem partnerstvu, ki se izvajajo s posebnimi nepovratnimi sredstvi, lahko določajo opiranje na sisteme in postopke upravičencev v skladu z odstavkom 2 tega člena, kadar so bili ti sistemi in postopki ocenjeni v skladu s členom 157(2), (3) in (4). V teh primerih se člen 199(1), prvi pododstavek, točka (d), ne uporablja. Kadar je Komisija postopke upravičenca za zagotavljanje financiranja tretjim stranem iz člena 157(4), prvi pododstavek, točka (d), ocenila pozitivno, se člena 207 in 208 ne uporabljata.
6. V primeru sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu, ki se izvaja s posebnimi nepovratnimi sredstvi, se preverjanje finančne in operativne sposobnosti iz člena 201 izvede pred podpisom sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu. Komisija se lahko opre na enakovredno preverjanje finančne in operativne sposobnosti, ki ga izvedejo drugi donatorji.

7. V primeru okvirnih finančnih partnerstev, ki se izvajajo s sporazumi o prispevkih, morata biti sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu in sporazum o prispevkih kot celota skladna s členom 129 in členom 158(7).

Člen 132

Prekinitev, preklic in zmanjšanje

1. Kadar v postopku dodeljevanja pride do nepravilnosti ali goljufij, odgovorni odredbodajalec prekine postopek in lahko uvede kakršne koli potrebne ukrepe, vključno z razveljavitvijo postopka. Odgovorni odredbodajalec o domnevnih primerih nepravilnosti ali goljufije nemudoma obvesti OLAF.
2. Kadar se po dodelitvi izkaže, da je v postopku dodeljevanja prišlo do nepravilnosti ali goljufije, odgovorni odredbodajalec, ***razen v ustrezno utemeljenih primerih, sprejme enega ali več od naslednjih ukrepov:***
 - (a) zavrne sklenitev pravne obveznosti ali razveljavi podelitev nagrade;
 - (b) prekine plačila ali dodeljevanje;
 - (c) prekine izvrševanje pravne obveznosti;
 - (d) po potrebi prekliče pravno obveznost v celoti ali v zvezi z enim ali več prejemniki.
3. Odgovorni odredbodajalec lahko plačila, dodeljevanje ali izvrševanje pravne obveznosti prekine, kadar:
 - (a) se izkaže, da je pri izvrševanju pravne obveznosti prišlo do nepravilnosti, goljufije ali kršitve obveznosti;

- (b) je to potrebno zaradi preverjanja, ali so bile domnevne nepravilnosti, goljufije ali kršitve obveznosti dejansko storjene;
- (c) je zaradi nepravilnosti, goljufij ali kršitev obveznosti vprašljiva zanesljivost ali uspešnost sistemov notranje kontrole osebe ali subjekta, ki izvršuje sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ali zakonitost in pravilnost osnovnih transakcij.

Kadar se domnevne nepravilnosti, goljufije ali kršitve obveznosti iz prvega pododstavka, točka (b), ne potrdijo, se izvrševanje, dodeljevanje ali plačila nadaljujejo, takoj ko je mogoče.

Odgovorni odredbodajalec lahko prekliče pravno obveznost v celoti ali v zvezi z enim ali več prejemniki v primerih iz prvega pododstavka, točki (a) in (c).

- 4. Poleg ukrepov iz odstavka 2 ali 3 lahko odgovorni odredbodajalec zmanjša nepovratna sredstva, nagrado, prispevek v okviru sporazuma o prispevku, nefinančno donacijo ali ceno v okviru naročila, in sicer sorazmerno z resnostjo nepravilnosti, goljufij ali kršitve obveznosti, tudi če se zadevne dejavnosti niso izvedle ali so se izvedle slabo, delno ali pozno.

V primeru financiranja iz člena 125(1), prvi pododstavek, točka (a), lahko odgovorni odredbodajalec sorazmerno zmanjša prispevek, če so rezultati doseženi slabo, delno ali pozno ali če pogoji niso izpolnjeni.

- 5. Odstavek 2, točke (b), (c) in (d), in odstavek 3 se ne uporabljajo za vložnike v natečaju za nagrade.

Člen 133

Hramba evidenc s strani prejemnikov in posodabljanje njihovih poštnih in elektronskih naslovov

1. Prejemniki hranijo evidence in dokazila, vključno s statističnimi podatki in drugimi listinami, ki se nanašajo na financiranje, ter evidencami in dokumenti v elektronski obliki, pet let po plačilu razlike ali, v odsotnosti takšnega plačila, po transakciji. To obdobje traja tri leta, kadar je znesek financiranja enak ali manjši od 60 000 EUR.
2. Evidence in dokumenti, ki se nanašajo na revizije, pritožbe, pravne spore, izterjavo zahtevkov v zvezi s pravnimi obveznostmi ali na preiskave, ki jih izvaja OLAF, se ohranijo, dokler takšne revizije, pritožbe, pravni spori, izterjave zahtevkov ali preiskave niso končani. Obveznost hrambe evidenc in dokumentov, ki se nanašajo na preiskave, ki jih izvaja OLAF, začne veljati, ko so prejemniki uradno obveščeni o teh preiskavah.
3. Evidence in dokumenti se hranijo kot izvirniki ali overjeni verodostojni izvodi izvirnikov ali na splošno sprejetih nosilcih podatkov, ki vsebujejo elektronske različice izvirnih dokumentov ali dokumente, ki so le v elektronski obliki. Kadar obstajajo elektronske verzije dokumentov, se zanje ne zahtevajo izvirniki, kadar takšni dokumenti izpolnjujejo veljavne pravne zahteve, da se štejejo za enakovredne izvirnikom in se je nanje mogoče opreti za namene revizije.
4. Prejemniki obvestijo odgovornega odredbodajalca o vsaki spremembi njihovega poštnega ali elektronskega naslova. Ta obveznost velja še za obdobje petih let po plačilu razlike ali, če takšnega plačila ni bilo, po transakciji. To obdobje traja tri leta, kadar je znesek financiranja enak ali manjši od 60 000 EUR.

Člen 134

Razčiščevalni postopek in pravna sredstva

1. Pred sprejetjem kakršnega koli ukrepa, ki škoduje pravicam udeleženca ali prejemnika, odgovorni odredbodajalec zagotovi, da je bila udeležencu ali prejemniku dana možnost, da predloži pripombe.

Prvi pododstavek tega odstavka se za postopke dodeljevanja ne uporablja, razen če je bil udeleženec zavrnjen na podlagi člena 143(1), prvi pododstavek, točka (b) ali (c).

2. Kadar ukrep odredbodajalca škoduje pravicam udeleženca ali prejemnika, akt o vzpostavitvi ukrepa vsebuje navedbo razpoložljivih sredstev za upravno in sodno varstvo, s katerimi se lahko ta izpodbija.

Člen 135

Subvencionirane obrestne mere in subvencionirane provizije za jamstvo

1. Kadar se subvencionirane obrestne mere in subvencionirane provizije za jamstvo kombinirajo s finančnimi instrumenti v enem samem ukrepu, se zagotovijo v skladu z naslovom X.
2. Kadar se subvencionirane obrestne mere in subvencionirane provizije za jamstvo ne kombinirajo s finančnimi instrumenti v enem samem ukrepu, se lahko zagotovijo v skladu z naslovom VI ali VIII.

Člen 136

Zaščita varnosti in javnega reda

1. Pogoji za sodelovanje v postopkih dodeljevanja Unije morajo biti v skladu z mednarodnimi obveznostmi Unije ali njenimi zavezami glede dostopa do trga, določenimi v mednarodnih sporazumih, in konkurence ne smejo neupravičeno omejevati.

2. Komisija v sklepu o financiranju iz člena 110, kadar je to potrebno in ustrezno utemeljeno, navede, da posebni postopki dodeljevanja vplivajo na varnost ali javni red, zlasti v zvezi s strateškimi sredstvi in interesi Unije ali njenih držav članic, vključno z zaščito celovitosti digitalne infrastrukture, komunikacijskih in informacijskih sistemov ter povezanih dobavnih verig. Kadar v skladu s členom 110(1), drugi pododstavek, sklep o financiranju ni potreben, to odgovorni odredbodajalec navede v dokumentih v zvezi s postopkom dodeljevanja.
3. Za zaščito varnosti ali javnega reda lahko odgovorni odredbodajalec za postopke dodeljevanja in pravne obveznosti iz člena 124 določi posebne pogoje. Za vse pogoje se uporabljata odstavka 1 in 2 tega člena, poleg tega pa so strogo omejeni na to, kar je potrebno za zaščito varnosti ali javnega reda Unije in/ali njenih držav članic.

Posebni pogoji se lahko uporabljajo za udeležbo v postopkih dodeljevanja in za celotno življenjsko dobo nastale pravne obveznosti ter se lahko nanašajo na:

- (a) subjekt, zlasti merila za dostop do postopka ali upravičenost na podlagi države sedeža udeležencev, vključno z izvajalcem ali upravičencem ter povezanimi subjekti in morebitnimi podizvajalci, ter glede neposrednega ali posrednega nadzora javnih ali zasebnih subjektov iz tretje države nad katerim koli od teh udeležencev;
- (b) dejavnost, zlasti glede države porekla opreme, blaga, dobav ali storitev, ter glede kraja izvajanja, ki se lahko omeji na države članice;

- (c) dodatne varnostne zahteve za subjekte in dejavnosti, zlasti pogoje, ki temeljijo na oceni varnostnega tveganja glede opreme, blaga, dobav ali storitev, proizvajalca, izvajalca, upravičenca, povezanih subjektov ali podizvajalcev.

I

ODDELEK 2

SISTEM ZA ZGODNJE ODKRIVANJE IN IZKLJUČITEV

Člen 137

Zaščita finančnih interesov Unije na podlagi odkrivanja tveganj, izključitve in naložitve denarnih kazni

1. Da se zaščitijo finančni interesi Unije, Komisija vzpostavi in upravlja sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev.

Namen tega sistema je omogočati:

- (a) zgodnje odkrivanje oseb ali subjektov iz odstavka 2, ki predstavljajo tveganje za finančne interese Unije;
- (b) izključitev oseb ali subjektov iz odstavka 2, ki so v kateri od situacij za izključitev iz člena 138(1);
- (c) naložitev denarne kazni prejemniku na podlagi člena 140.

2. Pri neposrednem in posrednem upravljanju se sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev uporablja za:
- (a) udeležence in prejemnike;
 - (b) subjekte, na katerih sposobnost se namerava opreti kandidat ali ponudnik, ali podizvajalce izvajalca;
 - (c) vse osebe ali subjekte, ki prejemajo sredstva Unije, če se proračun izvršuje na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), in člena 157(4) na podlagi informacij iz uradnega obvestila v skladu s členom **158(7)**;
 - (d) izdajatelje jamstva;
 - (e) udeležence ali prejemnike, o katerih so subjekti, ki izvršujejo proračun v skladu s členom 63, posredovali v skladu s členom 144(2), točka (d), informacije, kot so jim jih po pravilih za posamezni sektor posredovale države članice;
 - (f) sponzorje iz člena 26;
 - (g) dejanske lastnike in vse povezane subjekte **izključenega subjekta**, kakor so navedeni v členu 138(6);
 - (h) fizične osebe, kakor so navedene v členu 138(5), prvi pododstavek, točke (a) do (c);
 - (i) vse osebe ali subjekte, ki prejemajo sredstva v kakršni koli obliki, vključno z nepovratno finančno podporo, posojili ali obojem, kadar se proračun na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), izvršuje z državami članicami, pri čemer se v tem primeru uporablja člen 138(2).

Za namene prvega pododstavka, točka (i), se za osebe ali subjekte, ki prejemajo sredstva, štejejo tudi končni prejemniki sredstev, izvajalci, podizvajalci in dejanski lastniki.

To ne posega v člen 157(7) in pravila, določena v sporazumih o prispevkih, sporazumih o financiranju in sporazumih o jamstvu, kadar se proračun v primeru oseb ali subjektov, ki prejemajo sredstva Unije, izvršuje na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c).

V primeru deljenega upravljanja se sistem za izključitev uporablja za:

- (a) vsako osebo ali subjekt, ki zaprosi za financiranje v okviru programa z deljenim upravljanjem in je izbran za takšno financiranje ali takšno financiranje prejema;
- (b) subjekte, na katerih sposobnost se namerava oseba ali subjekt iz točke (a) opreti, ali podizvajalce te osebe ali subjekta;
- (c) dejanske lastnike in *vse* povezane subjekte ***izključenega*** subjekta, kakor so navedeni v ***členu 138(6)***.

3. Odločitev o evidentiranju informacij v zvezi z zgodnjim odkrivanjem tveganj iz odstavka 1, drugi pododstavek, točka (a), tega člena, o izključitvi oseb ali subjektov iz odstavka 2 in/ali o naložitvi denarne kazni prejemniku sprejme odgovorni odredbodajalec. Informacije, ki se nanašajo na takšne odločitve, se evidentirajo v podatkovni zbirki iz člena 144(1). Kadar se takšne odločitve sprejmejo na podlagi člena 138(5), informacije, evidentirane v podatkovni zbirki, vključujejo informacije o osebah iz navedenega odstavka.

4. Odločitev o izključitvi oseb ali subjektov iz odstavka 2 tega člena ali o naložitvi denarne kazni prejemniku mora temeljiti na pravnomočni sodbi ali – v situacijah za izključitev iz člena 138(1) – na pravnomočni upravni odločbi ali – v situacijah za izključitev iz člena 138(3) – na predhodni pravni opredelitvi, ki jo zagotovi posebna komisija iz člena **135**, da se zagotovi centralizirana ocena teh situacij. V primerih iz člena 143(1) odgovorni odredbodajalec zavrne udeleženca iz zadevnega postopka dodeljevanja.

Brez poseganja v člen 138(7) lahko odgovorni odredbodajalec na podlagi predhodne opredelitve iz člena 138(3) sprejme odločitev o izključitvi udeleženca ali prejemnika in/ali o naložitvi denarne kazni prejemniku in odločitev o objavi zadevnih informacij, šele potem, ko je prejel priporočilo posebne komisije iz člena **142**.

Člen 138

Merila za izključitev in odločitve o izključitvi

1. Odgovorni odredbodajalec osebo ali subjekt iz člena 137(2) izključi iz udeležbe v postopku dodeljevanja, ki ga ureja ta uredba, ali iz izvrševanja sredstev Unije, kadar je ta oseba ali subjekt v eni ali v več naslednjih izključitvenih situacijah:
- (a) oseba ali subjekt je v stečaju, postopku zaradi insolventnosti ali postopku likvidacije, njegova sredstva upravlja likvidator ali sodišče, ima dogovor z upniki, njegove poslovne dejavnosti so začasno ustavljene ali je v kakršni koli podobni situaciji, ki nastane zaradi podobnega postopka, določenega v pravu Unije ali nacionalnem pravu;

- (b) s pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo je ugotovljeno, da oseba ali subjekt krši svoje obveznosti v zvezi s plačevanjem davkov ali prispevkov za socialno varnost v skladu z veljavnim pravom;
- (c) s pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo je bilo ugotovljeno, da je oseba ali subjekt storil hudo kršitev poklicnih pravil, s tem ko je kršil veljavne zakone ali druge predpise ali etične standarde stroke, ki ji oseba ali subjekt pripada, ali s tem ko je ravnal protipravno ter to ravnanje vpliva na njegovo strokovno verodostojnost in je storjeno naklepno ali iz hude malomarnosti, kar vključuje zlasti karkoli od naslednjega:
 - (i) zavajanje z namenom goljufije ali iz malomarnosti pri dajanju informacij, ki se zahtevajo zaradi preverjanja odsotnosti razlogov za izključitev ali izpolnjevanja meril za upravičenost ali pogojev za sodelovanje ali pri izvrševanju pravne obveznosti;
 - (ii) sklepanje dogovorov z drugimi osebami ali subjekti z namenom izkrivljanja konkurence;
 - (iii) kršenje pravic intelektualne lastnine;
 - (iv) neupravičeno vplivanje ali poskus neupravičenega vplivanja na postopek odločanja za pridobivanje sredstev Unije z izkoriščanjem nasprotja interesov, ki vključuje katere koli finančne udeležence ali druge osebe iz člena 61(1), s pomočjo napačnega prikazovanja;

- (v) poskus pridobitve zaupnih informacij, zaradi katerih bi lahko imel neupravičeno prednost v postopku dodeljevanja;
 - (vi) spodbujanje k diskriminaciji, sovražstvu ali nasilju, ki se nanaša na skupino oseb ali pripadnika skupine, ***ali podobne dejavnosti, ki so v nasprotju z vrednotami, na katerih temelji Unija in so zapisane v členu 2 PEU***, kadar takšna kršitev vpliva na integriteto osebe ali subjekta, kar negativno vpliva ali bi lahko konkretno vplivalo na izvajanje pravne obveznosti;
- (d) s pravnomočno sodbo je bilo ugotovljeno, da je oseba ali subjekt kriv česar koli od naslednjega:
- (i) goljufije v smislu člena 3 Direktive (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁹ in člena 1 Konvencije o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti, pripravljene na podlagi Akta Sveta z dne 26. julija 1995⁵⁰;

⁴⁹ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

⁵⁰ UL C 316, 27.11.1995, str. 48.

- (ii) korupcije, kot je opredeljena v členu 4(2) Direktive (EU) 2017/1371, ali aktivne korupcije v smislu člena 3 Konvencije o boju proti korupciji uradnikov Evropskih skupnosti ali uradnikov držav članic Evropske unije, pripravljene na podlagi Akta Sveta z dne 26. maja 1997⁵¹, ali ravnanja iz člena 2(1) Okvirnega sklepa Sveta 2003/568/PNZ⁵² ali korupcije, kot je opredeljena v drugih veljavnih predpisih;
- (iii) ravnanja v povezavi s hudodelsko združbo, kot je navedeno v členu 2 Okvirnega Sklepa Sveta 2008/841/PNZ⁵³;
- (iv) pranja denarja ali financiranja terorizma v smislu člena 1(3), (4) in (5) Direktive (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁴;
- (v) terorističnih kaznivih dejanj oziroma kaznivih dejanj, povezanih s terorističnimi dejavnostmi, kot so opredeljena **v členih 3 do 12** Direktive (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁵, ali spodbujanja k storitvi takšnih kaznivih dejanj, pomoči ali podpore pri tem ali poskusa storitve takšnih kaznivih dejanj, kot je navedeno v členu **14 navedene direktive**;

⁵¹ UL C 195, 25.6.1997, str. 1.

⁵² Okvirni sklep Sveta 2003/568/PNZ z dne 22. julija 2003 o boju proti korupciji v zasebnem sektorju (UL L 192, 31.7.2003, str. 54).

⁵³ Okvirni sklep Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu (UL L 300, 11.11.2008, str. 42).

⁵⁴ Direktiva (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L 141, 5.6.2015, str. 73).

⁵⁵ Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ (UL L 88, 31.3.2017, str. 6).

- (vi) vpletenosti v delo otrok ali drugih kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi, kot so navedena v členu 2 Direktive 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁶;
- (e) oseba ali subjekt je zelo pomanjkljivo izpolnjeval glavne naloge pri izvrševanju pravne obveznosti, ki se financira iz proračuna, kar je:
 - (i) privedlo do predčasnega preklica pravne obveznosti;
 - (ii) privedlo do uporabe pavšalnih odškodnin ali drugih pogodbenih kazni ali
 - (iii) ugotovil odredbodajalec, OLAF, Računsko sodišče *ali EJT* na podlagi preverjanja, revizij ali preiskav;
- (f) s pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo je bilo ugotovljeno, da je oseba ali subjekt storil nepravilnost v smislu člena 1(2) Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95⁵⁷;
- (g) s pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo je bilo ugotovljeno, da je oseba ali subjekt ustanovil subjekt v drugi jurisdikciji z namenom, da bi se izognil davčnim, socialnim in drugim pravnim obveznostim, ***tudi tistim v zvezi z delovnimi pravicami, zaposlitvijo in delovnimi pogoji***, v jurisdikciji, v kateri ima statutarni sedež, osrednjo upravo ali glavno poslovno enoto;

⁵⁶ Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (UL L 101, 15.4.2011, str. 1).

⁵⁷ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

- (h) s pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo je bilo ugotovljeno, da je bil subjekt ustanovljen z namenom iz točke (g);
- (i) subjekt ali oseba se je ***namerno in brez ustrezne utemeljitve*** upirala preiskavi, preverjanju ali reviziji, ki jo izvede odredbodajalec ali njegov predstavnik ali revizor, OLAF, EJT ali Računsko sodišče. Šteje se, da se oseba ali subjekt upira preiskavi, preverjanju ali reviziji, kadar izvaja dejanja, katerih cilj ali učinek je preprečevanje, oviranje ali odložitev izvajanja katere koli dejavnosti, potrebne za izvedbo preiskave, preverjanja ali revizije. Med takšna dejanja šteje zlasti to, da ■ zavrne potrebni dostop do svojih prostorov ali katerih koli drugih prostorov, ki se uporabljajo za poslovne namene, prikriva informacije, zavrača razkritje informacij ali predloži napačne informacije.

2. Odgovorni odredbodajalec izključi osebo ali subjekt iz člena 137(2), prvi pododstavek, točka (i), in četrti pododstavek, točke (a), (b) in (c), kadar je ta oseba ali subjekt v eni ali več situacijah za izključitev iz odstavka 1, točka (c)(iv) ali (d), tega člena. Če ni pravnomočne sodbe ali pravnomočne upravne odločbe, se odločitev sprejme na podlagi predhodne pravne opredelitve ravnanja iz navedenih točk ob upoštevanju ugotovljenih dejstev in ugotovitev iz odstavka 3, četrti pododstavek, točki (a) in (d), tega člena, ki jih vsebuje priporočilo posebne komisije iz člena 145.

Pred predhodno pravno opredelitvijo posebna komisija iz člena 145 državi članici omogoči, da predloži pripombe *v zvezi s postopkom iz odstavka 3 tega člena*.

Brez poseganja v člen 63(2) država članica zagotovi, da se zahtevki za plačila, povezani z osebo ali subjektom, ki je v situaciji za izključitev, določeni v skladu z odstavkom 1 tega člena, ne predložijo Komisiji za povračilo.

3. Če v zvezi s primeri iz odstavka 1, točke (c), (d), (f), (g) in (h), tega člena ni nobene pravnomočne sodbe ali, kadar je ustrezno, pravnomočne upravne odločbe ali če gre za primer iz odstavka 1, točki (e) in (i), tega člena, odgovorni odredbodajalec izključi osebo ali subjekt iz člena 137(2) na podlagi predhodne pravne opredelitve ravnanja iz navedenih točk ob upoštevanju ugotovljenih dejstev ali drugih ugotovitev iz priporočila posebne komisije iz člena 145.

Predhodna opredelitev iz prvega pododstavka tega odstavka ne posega v oceno ravnanja zadevne osebe ali subjekta iz člena 137(2), ki jo v skladu z nacionalnim pravom izvedejo pristojni organi držav članic. Odgovorni odredbodajalec odločitev o izključitvi osebe ali subjekta iz člena 137(2) in/ali naložitvi denarne kazni prejemniku pregleda takoj po uradnem obvestilu o pravnomočni sodbi ali pravnomočni upravni odločbi. V primerih, ko v pravnomočni sodbi ali pravnomočni upravni odločbi ni določeno trajanje izključitve, to določi odgovorni odredbodajalec na podlagi odkritih dejstev in ugotovitev ter ob upoštevanju priporočila posebne komisije iz člena 145.

Kadar v skladu s takšno pravnomočno sodbo ali pravnomočno upravno odločbo pri osebi ali subjektu iz člena 137(2) ni bilo ugotovljeno ravnanje, za katero velja predhodna pravna opredelitev in na podlagi katerega je bila oseba ali subjekt izključen, odgovorni odredbodajalec brez odlašanja prekliče to izključitev in/ali po potrebi povrne morebitne naložene denarne kazni.

Dejstva in ugotovitve iz prvega pododstavka vključujejo zlasti:

- (a) dejstva, ugotovljena pri revizijah ali preiskavah, ki jih opravi EJT – za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939 –, Računsko sodišče, OLAF ali notranji revizor, ali pri katerem koli drugem preverjanju, reviziji ali kontroli, opravljeni pod odgovornostjo odredbodajalca;
- (b) nepravnomočne upravne odločbe, ki lahko vključujejo disciplinske ukrepe, ki jih sprejme pristojni nadzorni organ, odgovoren za to, da preveri, ali se uporabljajo standardi poklicne etike;
- (c) dejstva iz odločitev oseb in subjektov, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c);
- (d) informacije, posredovane v skladu s členom 144(2), točka (d), ***zlasti*** dejstva in ugotovitve, ugotovljeni v okviru ***pravnomočne sodbe ali pravnomočne upravne odločbe*** na nacionalni ravni glede obstoja situacij za izključitev iz odstavka 1, točka (c)(iv) ali (d), tega člena s strani subjektov, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (b);

- (e) sklepe Komisije v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava Unije ali sklepe nacionalnega pristojnega organa v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava Unije ali nacionalnega konkurenčnega prava.
4. Pri vseh odločitvah odgovornega odredbodajalca, sprejetih na podlagi členov 137 do 144, oziroma, kadar je ustrezno, pri priporočilih posebne komisije iz člena 145 se upošteva načelo sorazmernosti, zlasti pa še:
- (a) resnost položaja, vključno z učinkom na finančne interese in podobo Unije;
 - (b) čas, ki je pretekel od zadevnega ravnanja;
 - (c) trajanje ravnanja in njegova ponovitev;
 - (d) ali je bilo ravnanje namerno oziroma stopnja izkazane malomarnosti;
 - (e) v primerih iz odstavka 1, točka (b), ali je zadevni znesek omejen;
 - (f) kakršne koli druge olajševalne okoliščine, na primer:
 - (i) v kolikšni meri je zadevna oseba ali subjekt iz člena 137(2) – glede na ugotovitve odgovornega odredbodajalca – sodeloval z zadevnim pristojnim organom in prispeval k preiskavi ali
 - (ii) razkritje situacije za izključitev z izjavo iz člena 139(1) ali
 - (iii) ukrepi, ki jih je država članica proti osebi ali subjektu sprejela na podlagi člena 63(2).

5. Odgovorni odredbodajalec osebo ali subjekt iz člena 137(2) izključi, kadar:
- (a) je fizična ali pravna oseba, ki je članica upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa osebe ali subjekta iz člena 137(2) ali ki ima pooblastila za zastopanje, odločanje ali kontrolo v zvezi z navedenimi osebami ali subjekti, v eni ali več situacijah iz odstavka 1, točke (c) do (i), tega člena;
 - (b) je fizična ali pravna oseba, ki prevzame neomejeno odgovornost za dolgove osebe ali subjekta iz člena 137(2), v eni ali več situacij iz odstavka 1, točka (a) ali (b), tega člena;
 - (c) je fizična oseba, ki je nujna za dodelitev ali izvršitev pravne obveznosti, v eni ali več situacijah iz odstavka 1, točke (c) do (i), tega člena.

Odgovorni odredbodajalec zagotovi, da je fizična oseba, ki je v eni ali več situacijah iz prvega pododstavka, izključena.

6. Kadar je oseba ali subjekt iz člena 137(2), prvi pododstavek, točke (a) do (f) ter (h) in (i), izključen, lahko odgovorni odredbodajalec izključi tudi dejanskega lastnika ali kateri koli povezani subjekt izključenega subjekta ali mu naloži denarno kazen. Pri vsaki odločitvi odgovornega odredbodajalca ali, kadar je ustrezno, v vsakem priporočilu posebne komisije iz člena 145 se upošteva, ali
- (a) je izključen subjekt funkcionalno neodvisen od svojega povezanega subjekta in dejanskega lastnika;
 - (b) kršitev izključenega subjekta ni posledica neizvajanja nadzora ali vzdrževanja ustreznih kontrol;
 - (c) je izločeni subjekt sprejel poslovno odločitev, ne da bi nanj vplival povezani subjekt ali dejanski lastnik.

7. V primerih iz odstavka 3 tega člena lahko odgovorni odredbodajalec brez predhodnega priporočila posebne komisije iz člena 145 začasno izključi osebo ali subjekt iz člena 137(2), kadar bi njegova udeležba v postopku dodeljevanja ali njegova izbira za izvrševanje sredstev Unije pomenila resno in neposredno grožnjo za finančne interese Unije. Odgovorni odredbodajalec se v takšnih primerih nemudoma obrne na posebno komisijo iz člena 145 in končno odločitev sprejme najpozneje 14 dni po prejemu priporočila posebne komisije.
8. Na zahtevo odredbodajalca in kadar to zahtevajo narava ali okoliščine primera, se lahko prošnja za priporočilo posebne komisije iz člena 145 obravnava po hitrem postopku brez poseganja v pravico zadevne osebe ali subjekta do zaslišanja.
9. Kadar je ustrezno, odgovorni odredbodajalec ob upoštevanju priporočila posebne komisije iz člena 145 ne izključi osebe ali subjekta iz člena 137(2) iz udeležbe v postopku dodeljevanja ali izbire za izvrševanje sredstev Unije, kadar:
 - (a) je oseba ali subjekt sprejel popravne ukrepe, določene v odstavku **10** tega člena, v zadostni meri, da dokaže svojo zanesljivost. Ta točka se ne uporablja v primeru iz odstavka 1, točka (d), tega člena;
 - (b) je to za omejeno obdobje do sprejetja popravnih ukrepov, določenih v odstavku 7 tega člena, nujno za zagotovitev neprekinjenega delovanja;
 - (c) bi bila takšna izključitev na podlagi meril iz odstavka 3 tega člena nesorazmerna.

Poleg tega se odstavek 1, točka (a), tega člena ne uporablja za nakup blaga pod posebno ugodnimi pogoji od dobavitelja, ki gre v dokončno likvidacijo, ali upraviteljev v postopku zaradi insolventnosti, v okviru dogovora z upniki ali v podobnem postopku na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava.

V primerih neizključitve iz prvega in drugega pododstavka tega odstavka odgovorni odredbodajalec navede razloge za neizključitev osebe ali subjekta iz člena 137(2) in te razloge sporoči posebni komisiji iz člena 145.

10. Popravni ukrepi iz odstavka 9, prvi pododstavek, točka (a), vključujejo zlasti:
- (a) ukrepe, namenjene ugotavljanju vzrokov za situacije, ki privedejo do izključitve, ter konkretne tehnične, organizacijske in kadrovske ukrepe na zadevnem področju poslovanja ali dejavnosti osebe ali subjekta iz člena 137(2), ustrezne za to, da se ravnanje popravi in se prepreči njegova ponovitev;
 - (b) dokaz, da je oseba ali subjekt iz člena 137(2) izvedel ukrepe za nadomestilo ali odpravo škode, povzročene finančnim interesom Unije zaradi osnovnih dejstev, ki so privedla do situacije za izključitev;
 - (c) dokaz, da je oseba ali subjekt iz člena 137(2) plačal ali zagotovil plačilo katere koli globe, ki jo je naložil pristojni organ, ali katerih koli davkov ali prispevkov za socialno varnost iz odstavka 1, točka (b), tega člena.

Brez poseganja v oceno odgovornega odredbodajalca ali posebne komisije iz člena 145 oseba ali subjekt predloži popravne ukrepe, ki jih je ocenil zunanji neodvisni revizor ali ki se štejejo za zadostne na podlagi odločbe nacionalnega organa ali organa Unije.

11. Odgovorni odredbodajalec – ob upoštevanju spremenjenega priporočila posebne komisije iz člena 145, kadar je to ustrezno – svojo odločitev o izključitvi osebe ali subjekta iz člena 137(2) nemudoma spremeni po uradni dolžnosti ali na zahtevo te osebe ali subjekta, kadar je ta s sprejetjem zadostnih popravnih ukrepov dokazal svojo zanesljivost ali je predložil nove elemente, ki dokazujejo, da situacija za izključitev iz odstavka 1 tega člena ne obstaja več.
12. V primeru iz člena 137(2), točka (b), odgovorni odredbodajalec od kandidata ali ponudnika zahteva, da nadomesti subjekt ali podizvajalca, na katerega sposobnost se namerava opreti, če je ta v situaciji za izključitev iz odstavka 1 tega člena.

Člen 139

Izjava in dokazila o neobstoju situacije za izključitev

1. Udeleženec da izjavo o tem, ali je v kateri od situacij iz členov 138(1) in 143(1) in, kadar je ustrezno, ali je sprejel katerega od popravnih ukrepov iz člena 138(9), prvi pododstavek, točka (a).

Udeleženec tudi izjavi, ali so naslednje osebe oziroma subjekti v kateri od situacij za izključitev iz člena 138(1), točke (c) do (h):

- (a) fizične ali pravne osebe, ki so članice upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa udeleženca ali imajo pooblastila za zastopanje, odločanje ali kontrolo v zvezi s tem udeležencem;

- (b) dejanski lastniki, kot so opredeljeni v členu 3, točka 6, Direktive (EU) 2015/849, udeleženca.

Udeleženec ali prejemnik brez odlašanja obvesti odgovornega odredbodajalca o vseh spremembah situacij, kot so bile prijavljene.

Kadar je ustrezno, kandidat ali ponudnik predloži izjave, enake tistim iz prvega in drugega pododstavka, ki jih podpiše podizvajalec ali kateri koli drug subjekt, na katerega sposobnost se namerava opreti kandidat ali ponudnik.

Odgovorni odredbodajalec ne zahteva izjav iz prvega in drugega pododstavka, če so bile takšne izjave že predložene za drug postopek dodeljevanja, pod pogojem, da se situacija ni spremenila in da od datuma njihove izdaje ni preteklo več kot eno leto.

Odgovorni odredbodajalec lahko opusti zahteve iz prvega in drugega pododstavka za ***nepovratna sredstva zelo nizke vrednosti in*** javna naročila zelo nizke vrednosti, katerih vrednost ne presega ***zneskov iz člena 2, točka 75, in*** točke 14.4 Priloge I.

2. Udeleženec, podizvajalec ali subjekt, na katerega sposobnosti se namerava opreti kandidat ali ponudnik, takega kandidata ali ponudnika na vsakokratno zahtevo odgovornega odredbodajalca in za zagotovitev pravilne izvedbe postopka predloži:

- (a) ustrezna dokazila, da ni v eni od situacij za izključitev iz člena 138(1);

- (b) informacije o fizičnih ali pravnih osebah, ki so članice upravnega, vodstvenega ali nadzornega organa udeleženca ali imajo pooblastila za zastopanje, odločanje ali kontrolo v zvezi s tem udeležencem, vključno z osebami in subjekti iz lastniških in kontrolnih struktur ter dejanskimi lastniki, in ustrezna dokazila, da nobena od teh oseb ni v kateri od situacij za izključitev iz člena 138(1), točke (c) do (f).
- (c) ustrezna dokazila, da fizične ali pravne osebe, ki prevzamejo neomejeno odgovornost za dolgove tega udeleženca, niso v situaciji za izključitev iz člena 138(1), točka (a) ali (b).

3. Po potrebi in v skladu z nacionalnim pravom odgovorni odredbodajalec kot ustrezna dokazila za to, da udeleženec ali subjekt iz odstavka 2 ni v kateri od situacij za izključitev iz člena 138(1), točke (a), (c), (d), (f), (g) in (h), lahko sprejme izpisek novejšega datuma iz sodnega registra ali, če to ni mogoče, enakovreden dokument novejšega datuma, ki ga je izdal sodni ali upravni organ države, v kateri ima udeleženec ali subjekt sedež, in ki dokazuje, da so navedene zahteve izpolnjene.

Odgovorni odredbodajalec kot ustrezna dokazila za to, da udeleženec ali subjekt iz odstavka 2 ni v kateri od situacij za izključitev iz člena 138(1), točki (a) in (b), lahko sprejme potrdilo novejšega datuma, ki ga izda pristojni organ države, v kateri ima udeleženec ali subjekt sedež. Kadar država, v kateri ima udeleženec sedež, ne izdaja tovrstnih potrdil, lahko udeleženec predloži izjavo pod prisego pred sodnim organom ali notarjem ali, če to ni mogoče, slovesno izjavo pred upravnim organom ali usposobljenim strokovnim organom v državi, v kateri ima udeleženec sedež.

4. Odgovorni odredbodajalec oprosti udeleženca ali subjekta iz odstavka 2 obveznosti glede predložitve dokazil iz odstavkov 2 in 3:
- (a) če lahko do takih dokazil brezplačno dostopa v nacionalni podatkovni zbirki;
 - (b) če so bila takšna dokazila že predložena za drug postopek ter pod pogojem, da od datuma izdaje teh dokumentov ni preteklo več kot eno leto in da so še vedno veljavni;
 - (c) če prizna, da je tako dokazilo materialno nemogoče predložiti.
5. Odstavki 1 do 4 tega člena se ne uporabljajo za osebe in subjekte, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ali za organe Unije iz členov 70 in 71.

V odsotnosti pravil in postopkov, ki so popolnoma enakovredni tistim iz člena 157(4), prvi pododstavek, točka (d), končni prejemniki in posredniki za finančne instrumente in proračunska jamstva osebam ali subjektom, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), predložijo podpisano častno izjavo, s katero potrjujejo, da niso v nobeni od situacij iz člena 138(1), točke (a) do (d), (g) in (h), ali člena 143(1), prvi pododstavek, točki (b) in (c), ali v situaciji, ki se na podlagi ocene, izvedene v skladu s členom 157(4), šteje za enakovredno.

Kadar se finančni instrumenti izjemoma izvršujejo na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), končni prejemniki finančnim posrednikom predložijo podpisano častno izjavo, s katero potrjujejo, da niso v kateri od situacij iz člena 138(1), točke (a) do (d), (g) in (h), ali člena 143(1), prvi pododstavek, točki (b) in (c).

Člen 140

Denarne kazni

1. Za zagotovitev odvrčilnega učinka lahko odgovorni odredbodajalec – ob upoštevanju priporočila posebne komisije iz člena 145, kadar je primerno – naloži denarno kazen prejemniku, s katerim je bila sklenjena pravna obveznost in ki je v kateri od situacij za izključitev iz člena 138(1), točke (c), (d), (e), (f), (g), (h) ali (i).

Kar zadeva situacije za izključitev iz člena 138(1), točke (c) do (i), se lahko denarna kazen naloži kot alternativa odločitvi o izključitvi prejemnika, kadar bi bila takšna izključitev glede na merila iz člena 138(4) nesorazmerna.

Kar zadeva situacije za izključitev iz člena 138(1), točke (c), (d) in (e), se lahko denarna kazen naloži kot dopolnilo izključitvi, kadar je to potrebno zaradi zaščite finančnih interesov Unije, ki bi jim škodilo sistematično in ponavljajoče se ravnanje prejemnika, katerega namen je neupravičeno pridobiti sredstva Unije.

Ne glede na prvi, drugi in tretji pododstavek tega odstavka se denarna kazen ne naloži prejemniku, ki je v skladu s členom 139 razkril, da je v situaciji za izključitev.

2. Znesek denarne kazni ne presega 10 % skupne vrednosti pravne obveznosti. V primeru sporazuma o nepovratnih sredstvih, ki je podpisan z več upravičenci, denarna kazen ne presega 10 % nepovratnih sredstev, do katerih je zadevni upravičenec upravičen v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih.

Člen 141

Trajanje izključitve in zastaralni rok

1. Izključitev ne sme trajati dlje, kot:
- (a) je morebiti določeno v pravnomočni sodbi ali pravnomočni upravni odločbi države članice;
 - (b) če ni nobene pravnomočne sodbe ali pravnomočne upravne odločbe:
 - (i) pet let za primere iz člena 138(1), točki (d) in (i);
 - (ii) tri leta za primere iz člena 138(1), točke (c) in (e) do (h).

Oseba ali subjekt iz člena 137(2) je izključen, dokler je v eni od situacij za izključitev iz člena 138(1), točki (a) in (b).

2. Zastaralni rok za izključitev osebe ali subjekta iz člena 137(2) in/ali naložitev denarnih kazni tej osebi ali subjektu je pet let; izračuna se glede na naslednje:
- (a) v primerih iz člena 138(1), točke (b) do (e), (g), (h) in (i) od datuma začetka ravnanja, ki je privedlo do izključitve, ali, v primeru trajanja in ponavljanja ravnanja, od datuma prenehanja ravnanja;
 - (b) v primerih iz člena 138(1), točke (b), (c), (d), (g), (h) in (i) od datuma pravnomočne sodbe nacionalnega sodišča ali pravnomočne upravne odločbe.

Zastaralni rok se prekine z aktom nacionalnega organa, Komisije, OLAF, EJT za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, posebne komisije iz člena 145 te uredbe ali katerega koli subjekta, vključenega v izvrševanje proračuna, če je oseba ali subjekt iz člena 137(2) o njem uradno obveščen in se akt nanaša na preiskave ali sodne postopke. Novi zastaralni rok začne teči na dan, ki sledi prekinitvi.

Za namen iz člena 138(1), točka (f), te uredbe se za izključitev osebe ali subjekta iz člena 137(2) te uredbe in/ali naložitev denarnih kazni prejemniku uporablja zastaralni rok, določen v členu 3 Uredbe (ES, Euratom) št. 2988/95.

Kadar za ravnanje zadevne osebe ali subjekta iz člena 137(2) te uredbe velja več razlogov iz člena 138(1) te uredbe, se uporabi zastaralni rok za najhujšega od njih.

Člen 142

Objava izključitve in denarnih kazni

1. Da se po potrebi okrepi odvračilni učinek izključitve in/ali denarne kazni, v primerih iz člena 138(1), točke (c) do **(i)**, Komisija na podlagi odločitve odgovornega odredbodajalca na svojem spletnem mestu objavi naslednje informacije v zvezi z izključitvijo in, kadar je ustrezno, denarno kaznijo:
 - (a) ime zadevne osebe ali subjekta iz člena 137(2);
 - (b) situacijo za izključitev;
 - (c) trajanje izključitve in/ali znesek denarne kazni.

Kadar je odločitev o izključitvi in/ali denarni kazni sprejeta na podlagi predhodne opredelitve iz člena **138(2)**, se ob objavi navede, da ne obstaja nobena pravnomočna sodba oziroma, kadar je ustrezno, pravnomočna upravna odločba. V teh primerih se brez odlašanja objavijo informacije o morebitnih pritožbah, njihovem statusu in izidu ter morebitnih revidiranih odločitvah odgovornega odredbodajalca. Kadar je naložena denarna kazen, se pri objavi tudi navede, ali je bila kazen plačana.

Odgovorni odredbodajalec sprejme odločitev o objavi informacij na podlagi zadevne pravnomošne sodbe oziroma, kadar je ustrezno, pravnomošne upravne odločbe ali na podlagi priporočila posebne komisije iz člena 145, odvisno od primera. Ta odločitev začne veljati tri mesece po tem, ko je o njej uradno obveščena zadevna oseba ali subjekt iz člena 137(2).

Objavljene informacije se odstranijo takoj po koncu izključitve. V primeru denarne kazni se objavljene informacije odstranijo šest mesecev po plačilu kazni.

Odgovorni odredbodajalec v zvezi z osebnimi podatki v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725 zadevno osebo ali subjekt iz člena 137(2) te uredbe obvesti o njegovih pravicah, določenih z veljavnimi pravili o varstvu podatkov, in o postopkih, ki so na voljo za uveljavljanje teh pravic.

2. Informacije iz odstavka 1 tega člena se ne objavijo v kateri koli od naslednjih okoliščin:
- (a) kadar je treba ohraniti zaupnost preiskave ali nacionalnega sodnega postopka;
 - (b) kadar bi objava povzročila nesorazmerno škodo zadevni osebi ali subjektu iz člena 137(2) ali bi bila drugače nesorazmerna v smislu meril za sorazmernost iz člena 138(4) in glede na znesek denarne kazni;
 - (c) kadar gre za fizično osebo, razen če objavo osebnih podatkov izjemoma opravičuje na primer resnost dejanja ali njegov učinek na finančne interese Unije. V takšnih primerih se pri sprejetju odločitve o objavi informacij ustrezno upoštevajo pravica do zasebnosti in druge pravice, določene v Uredbi (EU) 2018/1725.

Člen 143

Zavrnitev udeležbe v postopku dodeljevanja

1. Odgovorni odredbodajalec iz postopka dodeljevanja zavrne udeleženca, ki:
- (a) je v situaciji za izključitev, ugotovljeni v skladu s členom 138;
 - (b) je zavajal pri dajanju informacij, ki se zahtevajo kot pogoj za udeležbo v postopku, ali pa teh informacij ni predložil;
 - (c) je predhodno sodeloval pri pripravi dokumentacije v zvezi s postopkom dodeljevanja, če to pomeni kršitev načela enakega obravnavanja, vključno z izkrivljanjem konkurence, ki ga ni mogoče odpraviti drugače;

- (d) ima nasprotne **poklicne** interese, ki lahko negativno vplivajo na izvajanje naročila v skladu s Prilogo I, točka 20.6;
- (e) **je naslovnik sklepa o prepovedi oddaje naročila zaradi prejetja tujih subvencij, ki izkrivljajo notranji trg, ki ga Komisija sprejme v skladu z odstavkom 3 tega člena.**

Odgovorni odredbodajalec drugim udeležencem v postopku dodeljevanja sporoči relevantne informacije, ki jih je izmenjal z udeležencem v okviru ali na podlagi njegovega sodelovanja pri pripravi postopka dodeljevanja, kot je navedeno v prvem pododstavku, točka (c). Pred tako zavrnitvijo se udeležencu omogoči, da dokaže, da njegovo sodelovanje pri pripravi postopka dodeljevanja ne krši načela enakega obravnavanja.

2. Uporablja se člen 134(1), razen če je bila zavrnitev v skladu z odstavkom 1, prvi pododstavek, točka (a), tega člena utemeljena z odločitvijo o izključitvi, ki je bila v zvezi z udeležencem sprejeta po preučitvi njegovih pripomb.

3. *Za namene odstavka 1, točka (e), tega člena se Uredba (EU) 2022/2560 in zlasti določbe njenih poglavij 1, 2 in 4, vključno s členom 30, smiselno uporabljajo za predhodni pregled, ki ga opravi Komisija, in za poglobljeno preiskavo vseh tujih finančnih prispevkov, pridobljenih v postopku javnega naročanja na podlagi te uredbe. Za namene predhodnega obvestila javnemu naročniku udeleženci v postopku javnega naročanja na podlagi te uredbe obvestijo odgovornega odredbodajalca o vseh zadevnih tujih finančnih prispevkih pod enakimi pogoji, kot so določeni v členih 28 in 29 Uredbe (EU) 2022/2560 ter v določbah izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi člena 47(1) navedene uredbe. Poleg tega se ustrezni delegirani akti, sprejeti na podlagi člena 49 Uredbe (EU) 2022/2560, uporabljajo tudi za postopke javnega naročanja na podlagi te uredbe. Ustrezne določbe Uredbe (EU) 2022/2560 ter določbe delegiranih aktov, sprejetih na podlagi člena 49 navedene uredbe, in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi člena 47(1) navedene uredbe, se izvajajo v skladu s to uredbo.*

V okviru prvega pododstavka tega odstavka se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v obliki sklepa:

- (a) da v okviru te uredbe poskrbi, da postanejo zaveze, ki jih ponudi udeleženec, zavezujoče zanj v smislu člena 11(3) Uredbe (EU) 2022/2560;*
- (b) da v okviru te uredbe poda nenasprotovanje v smislu člena 11(4) Uredbe (EU) 2022/2560;*
- (c) da v okviru te uredbe prepove oddajo naročila udeležencu zaradi prejete tujih subvencij, ki izkrivljajo notranji trg v smislu člena 31(2) Uredbe (EU) 2022/2560.*

Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 276(2).

Za namene ukrepov, ki jih je treba sprejeti v skladu s tem odstavkom, kadar se Uredba (EU) 2022/2560 sklicuje na postopke javnega naročanja v smislu direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU in 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁸, se ti razumejo kot postopki javnega naročanja v smislu te uredbe.

Po odločitvi o prepovedi iz drugega pododstavka, točka (c), odgovorni odredbodajalec zadevnega udeleženca s pismom obvesti o zavrnitvi v postopku dodeljevanja.

Člen 144

Sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev

1. Informacije, izmenjane v okviru sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev iz člena 137, se zbirajo v podatkovni zbirki, ki jo vzpostavi Komisija (v nadaljnjem besedilu: podatkovna zbirka), pri njihovem upravljanju pa se v celoti upoštevajo pravica do zasebnosti in druge pravice, določene v Uredbi (EU) 2018/1725.

Informacije o primerih zgodnjega odkrivanja, izključitve in/ali denarnih kazni odgovorni odredbodajalec vnese v podatkovno zbirko, potem ko o tem uradno obvesti zadevno osebo ali subjekt iz člena 137(2). Takšno uradno obvestilo se lahko v izjemnih okoliščinah odloži, kadar obstajajo nujni upravičeni razlogi za ohranitev zaupnosti preiskave ali nacionalnega sodnega postopka, in sicer dokler takšni nujni upravičeni razlogi za ohranitev zaupnosti ne prenehajo obstajati.

⁵⁸ *Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).*

V skladu z Uredbo (EU) 2018/1725 Komisija na zahtevo obvesti osebo ali subjekt, za katerega se uporablja sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev, kot je navedeno v členu 137(2), o podatkih, shranjenih v podatkovni zbirki, ki se nanašajo na to osebo ali subjekt.

Informacije v podatkovni zbirki se zaradi popravka, izbrisa ali morebitne spremembe podatkov po potrebi posodobijo. Objavijo se zgolj v skladu s členom 142.

2. Sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev temelji na dejstvih in ugotovitvah iz člena 138(3), četrti pododstavek, in na posredovanju informacij Komisiji zlasti s strani:
 - (a) EJT za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, ali OLAF v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013, če se pri zaključeni ali tekoči preiskavi pokaže, da bi bilo morda ustrezno sprejeti previdnostne ukrepe za zaščito finančnih interesov Unije ob ustreznem upoštevanju procesnih in temeljnih pravic ter zaščite prijaviteljev nepravilnosti;
 - (b) odredbodajalca Komisije, evropskega urada, ki ga ustanovi Komisija, ali izvajalske agencije;
 - (c) institucije Unije, evropskega urada, agencije, razen tistih iz točke (b) tega odstavka, ali organa ali osebe, ki sta pooblaščen za izvajanje ukrepov SZVP;

- (d) subjektov, ki izvršujejo proračun *na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (b), ter oseb in subjektov ki izvršujejo sredstva v okviru izvrševanja proračuna na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), skupaj z državami članicami v primerih dejstev in ugotovitev, ugotovljenih samo v okviru pravnomočnih sodb ali pravnomočnih upravnih odločb v zvezi z razlogi iz člena 138(1), točki (c)(iv) in (d), ter* odkritih goljufij in/ali nepravilnosti ter pri nadaljnjem ukrepanju v zvezi z njimi, kadar je treba v skladu s pravili za posamezni sektor posredovati informacije;
 - (e) oseb ali subjektov, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), v primerih odkritih goljufij in/ali nepravilnosti ter pri nadaljnjem ukrepanju na tej podlagi.
3. Razen v primerih, ko je treba informacije predložiti v skladu s pravili za posamezni sektor, informacije, ki se posredujejo na podlagi odstavka 2 tega člena, zajemajo:
- (a) identifikacijo zadevnega subjekta ali osebe;
 - (b) povzetek odkritih tveganj ali zadevnih dejstev;
 - (c) informacije, ki utegnejo odredbodajalcu pomagati pri preverjanju iz odstavka 4 tega člena ali sprejemanju odločitve o izključitvi iz člena 138(1) ali (3) ali odločitve o naložitvi denarne kazni iz člena 140;
 - (d) kadar je ustrezno, informacije o morebitnih posebnih ukrepih za zagotovitev zaupnosti posredovanih informacij, vključno z ukrepi za varovanje dokazil za zaščito preiskave ali nacionalnega sodnega postopka.

4. Komisija informacije iz odstavka 3 prek podatkovne zbirke iz odstavka 1 brez odlašanja posreduje svojemu odredbodajalcu in odredbodajalcem svojih izvajalskih agencij ter vsem drugim institucijam Unije, organom Unije, evropskim uradom in agencijam, da lahko izvedejo ustrezno preverjanje v zvezi s tekočimi postopki dodeljevanja in obstoječimi pravnimi obveznostmi.

Odgovorni odredbodajalec pri tem preverjanju izvaja svoja pooblastila, kot so določena v členu 74, in ne presega tistega, kar je predvideno v pogojih postopka dodeljevanja in v pravnih obveznostih.

Informacije v zvezi z zgodnjim odkrivanjem, posredovane v skladu z odstavkom 3 tega člena, se hranijo največ eno leto. Če odgovorni odredbodajalec v tem času posebno komisijo zaprosi za izdajo priporočila v zvezi s primerom izključitve ali denarne kazni, se informacije lahko hranijo, dokler odgovorni odredbodajalec ne sprejme odločitve.

5. Komisija vsem osebam in subjektom, ki so vključeni v izvrševanje proračuna v skladu s členom 62, odobri dostop do informacij v zvezi z odločitvami o izključitvi v skladu s členom 138, da lahko preverijo, ***ali so v sistemu za zgodnje odkrivanje in izključitev evidentirane kakšne izključitve, ko gre za oddajo naročil ali izbiro upravičencev.***

Razen kadar se izvrševanje proračuna zaupa osebam ali subjektom na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), take odločitve v zvezi z osebo ali subjektom, ki zaprosi za sredstva Unije ***ali*** je izbran ***za izvrševanje sredstev*** Unije, v skladu s pogoji iz člena 157(4) izvršujejo vse osebe in subjekti, ki sodelujejo pri izvrševanju proračuna.

6. V sklopu letnega poročila Evropskemu parlamentu in Svetu na podlagi člena 325(5) PDEU Komisija predloži zbirne informacije o odločitvah, ki so jih odgovorni odredbodajalci sprejeli na podlagi členov 137 do 144 te uredbe. To poročilo vsebuje tudi dodatne informacije o morebitnih odločitvah, ki so jih odgovorni odredbodajalci sprejeli na podlagi člena 138(9), prvi pododstavek, točka (b), te uredbe in členom 142(2) te uredbe, ter o vseh odločitvah odgovornih odredbodajalcev glede odstopanj od priporočila posebne komisije na podlagi člena 145(6), tretji pododstavek, te uredbe.

Pri zagotavljanju informacij iz prvega pododstavka tega odstavka se ustrezno upoštevajo zahteve o zaupnosti, zlasti pa iz njih ni mogoče razbrati identitete zadevne osebe ali subjekta iz člena 137(2).

Člen 145

Posebna komisija

1. Posebna komisija se sestane na zahtevo odredbodajalca katere koli institucije Unije, organa Unije, evropskega urada ali organa ali osebe, pooblašene za izvajanje določenih ukrepov SZVP v skladu z naslovom V PEU.
2. Posebno komisijo sestavljajo:
 - (a) stalni neodvisni predsedujoči na visoki ravni, ki ga imenuje Komisija;
 - (b) stalni neodvisni podpredsedujoči na visoki ravni, ki ga imenuje Komisija in je namestnik predsedujočega;
 - (c) dva stalna predstavnika Komisije kot lastnice sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev, ki izrazita skupno stališče, in
 - (d) en predstavnik odredbodajalca predlagatelja.

Posebna komisija je sestavljena tako, da se zagotovi ustrezno pravno in tehnično strokovno znanje. Posebni komisiji pomaga stalni sekretariat, ki ga zagotovi Komisija in ki skrbi za tekoče upravljanje posebne komisije.

3. Predsedujoči se izbere med nekdanjimi člani Sodišča Evropske unije, Računskega sodišča ali nekdanjimi uradniki, ki so imeli vsaj položaj generalnega direktorja v instituciji Unije, ki ni Komisija. Izbere se na podlagi njegovih ali njenih osebnih in strokovnih lastnosti, obsežnih izkušenj na področju pravnih in finančnih zadev ter dokazane usposobljenosti, neodvisnosti in integritete. Mandat traja pet let in ne more biti podaljšan. Predsedujoči se imenuje kot posebni svetovalec v smislu člena 5 Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije. Predsedujoči predseduje vsem sejam posebne komisije. Pri opravljanju svojih dolžnosti je neodvisen. Med njegovimi dolžnostmi predsedujočega in katerimi koli drugimi uradnimi dolžnostmi ne sme biti nobenega nasprotja interesov.
4. Poslovnik posebne komisije sprejme Komisija.
5. Posebna komisija potrdi pravico zadevne osebe ali subjekta iz člena 137(2), da še pred sprejetjem priporočil posebne komisije predloži pripombe glede dejstev ali ugotovitev iz člena 138(3) in glede predhodne pravne opredelitve. Pravica za predložitev pripomb se lahko odloži v izjemnih okoliščinah, kadar obstajajo nujni upravičeni razlogi za ohranitev zaupnosti preiskave ali nacionalnega sodnega postopka, in sicer dokler takšni upravičeni razlogi ne prenehajo obstajati.

6. Priporočilo posebne komisije za izključitev in/ali naložitev denarne kazni, kadar je ustrezno, vsebuje naslednje elemente:
- (a) dejstva ali ugotovitve iz člena 138(3) ter njihovo predhodno pravno opredelitev;
 - (b) oceno tega, zakaj bi bilo treba naložiti denarno kazen in koliko naj bi ta kazen znašala;
 - (c) oceno tega, zakaj bi bilo treba izključiti osebo ali subjekt iz člena 137(2) in, posledično, kako dolgo naj bi takšna izključitev trajala;
 - (d) oceno tega, zakaj bi bilo treba objaviti informacije v zvezi z osebo ali subjektom iz člena 137(2), ki je izključen in/ali mu je bila naložena denarna kazen;
 - (e) oceno morebitnih popravnih ukrepov, ki jih je sprejela oseba ali subjekt iz člena 137(2).

Kadar namerava odgovorni odredbodajalec sprejeti odločitev, ki bo manj ugodna od tistega, kar je priporočila posebna komisija, zagotovi, da bodo pri sprejetju takšne odločitve ustrezno upoštevani pravica do zaslišanja in pravila o varstvu osebnih podatkov.

Kadar se odgovorni odredbodajalec odloči, da bo odstopal od priporočila posebne komisije, takšno odločitev posebni komisiji utemelji.

7. Posebna komisija spremeni svoje priporočilo v času izključitve, in sicer na zahtevo odgovornega odredbodajalca v primerih iz člena 138(11) ali na podlagi uradnega obvestila o pravnomočni sodbi ali pravnomočni upravni odločbi, v kateri so potrjeni razlogi za izključitev, kadar takšna sodba ali odločba ne določa trajanja izključitve, kot je navedeno v členu 138(3), drugi pododstavek.

8. Posebna komisija brez odlašanja obvesti odredbodajalca predlagatelja o svojem spremenjenem priporočilu, na podlagi česar odredbodajalec pregleda svojo odločitev.
9. Pristojnost Sodišča Evropske unije za pregled odločitve, s katero odredbodajalec izključi osebo ali subjekt iz člena 137(2) in/ali naloži denarno kazen prejemniku, je neomejena; med drugim lahko prekliče izključitev, skrajša ali podaljša njeno trajanje in/ali prekliče, zmanjša ali poveča naloženo denarno kazen. Člen 22(1) Uredbe (ES) št. 58/2003 se ne uporablja, če odredbodajalec odločitev o izključitvi ali naložitvi denarne kazni sprejme na podlagi priporočila posebne komisije.

Člen 146

Sporočanje v okviru postopkov za zgodnje odkrivanje in izključitev

1. Vse sporočanje v zvezi s postopki za zgodnje odkrivanje in izključitev, zlasti uradna obvestila o odločitvah, dopisi, dokumenti ali informacije, poteka pisno v papirni ali elektronski obliki.
2. Uradna obvestila za sporočila, ki imajo pravne učinke ali sprožijo začetek teka rokov, se pošljejo v papirni obliki kot priporočena pošta s povratnico ali po kurirski službi s potrdilom o dostavi, prek varnega sistema za elektronsko izmenjavo na podlagi člena 151, po elektronski pošti ali prek drugih elektronskih sredstev.

3. Sporočila se:

- (a) kadar se pošljejo v papirni obliki, štejejo za vročena, če so dostavljena na zadnji ■ poštni naslov, ki ga je sporočil prejemnik. Šteje se, da so obvestila, poslana kot priporočena pošta s povratnico ali po kurirski službi s potrdilom o dostavi, prejeta na datum dostave, ki ga zabeleži poštna ali kurirska služba, ali po roku za prevzem na poštnem uradu, če pa takega roka ni, tri tedne po poskusu dostave, pod pogojem, da je bilo obvestilo poslano drugič, o njem pa je bil prejemnik tudi elektronsko obveščen na zadnji ■ elektronski naslov, ki ga je sporočil;
- (b) kadar se pošljejo prek varnega sistema za elektronsko izmenjavo iz člena 151, štejejo za vročena na dan in ob uri, ko so vpogledana, kot je navedeno v dnevniških datotekah v sistemu, ali za sporočila, ki niso pregledana v desetih dneh od dne, ko so bila poslana;
- (c) kadar se pošljejo po elektronski pošti ali prek drugih elektronskih sredstev, štejejo za vročena na dan, ko je bila poslana elektronska pošta, če se pošljejo na zadnji elektronski naslov, ki ga je sporočil prejemnik, in pošiljatelj ni prejel obvestila o neuspeli dostavi.

Kadar lahko naslovnik dokaže, da zaradi okoliščin, na katere nima vpliva, ni mogel vpogledati v sporočila, začnejo pravni učinki sporočila veljati od trenutka, za katerega lahko naslovnik dokaže, da je lahko pregledal njihovo vsebino.

Člen 147

Posredovanje informacij za potrebe sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev

1. Informacije, ki se zahtevajo od subjektov iz člena 144(2), točka (d), se posredujejo ***Komisiji*** v skladu s ***členom 36(8) in*** pravili za posamezni sektor.
2. ***Brez poseganja v člen 138(2), drugi pododstavek, se*** pri uporabi podatkov, prejetih prek sistema za upravljanje nepravilnosti, **■** upošteva status nacionalnega postopka, ki je obstajal v času, ko so bile informacije predložene. Pred uporabo se opravi posvet z državo članico, ki je predložila ustrezne podatke prek sistema za upravljanje nepravilnosti.

Člen 148

Izjeme, ki se uporabljajo za Skupno raziskovalno središče

Členi 137 do 147 se ne uporabljajo za JRC.

ODDELEK 3

INFORMACIJSKI SISTEMI IN E-UPRAVA

Člen 149

Elektronsko vodenje prihodkov in odhodkov

1. Kadar se prihodki in odhodki ali izmenjave dokumentov vodijo z računalniškimi sistemi, se dokumenti lahko podpisujejo z računalniškim ali elektronskim postopkom, ki zagotavlja identifikacijo podpisnika. Takšni računalniškimi sistemi zajemajo celovit in posodobljen opis sistema, v katerem je opredeljena vsebina vseh podatkovnih polj, opisan postopek obdelave vsakega posameznega prihodka ali odhodka in podrobno pojasnjeno, kako računalniški sistem zagotavlja obstoj popolne revizijske sledi vsakega prihodka ali odhodka. Za elektronske informacije se lahko izvajajo digitalne kontrole in revizije, kot je navedeno v členu **36(11)**.

2. Na podlagi predhodnega dogovora med zadevnimi institucijami Unije in državami članicami je vsakršno posredovanje dokumentov med njimi lahko elektronsko.

Člen 150

E-uprava

1. Institucije Unije, izvajalske agencije in organi Unije iz členov 70 in 71 pripravijo in uporabljajo enotne standarde za elektronsko izmenjavo informacij z udeleženci. V največji možni meri zlasti pripravijo in izvajajo rešitve za predložitev, hrambo in obdelavo podatkov, predloženih v postopkih dodeljevanja, ter v ta namen vzpostavijo enotno „območje izmenjave elektronskih podatkov“ za udeležence. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu redno poroča o napredku v zvezi s tem.
2. V okviru deljenega upravljanja se vse uradne izmenjave informacij med državami članicami in Komisijo opravijo na načine, opredeljene v pravilih za posamezni sektor. Ta pravila zagotavljajo interoperabilnost zbranih ali drugače prejetih in posredovanih podatkov pri upravljanju proračuna.

Člen 151

Elektronska izmenjava podatkov

1. Vse izmenjave s prejemniki in udeleženci, vključno s sklepanjem pravnih obveznosti in vsemi njihovimi dopolnili, lahko potekajo prek sistemov za elektronsko izmenjavo.

2. Sistemi za elektronsko izmenjavo morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
- (a) dostop do sistema in dokumentov, ki se pošiljajo prek njega, lahko imajo le pooblašcene osebe;
 - (b) prek sistema lahko dokumente elektronsko podpisujejo ali pošiljajo le pooblašcene osebe;
 - (c) pooblašcene osebe se identificirajo v sistemu prek mehanizmov, vzpostavljenih v ta namen;
 - (d) ura in datum elektronske transakcije sta natančno določena;
 - (e) ohrani se celovitost dokumentov;
 - (f) ohrani se razpoložljivost dokumentov;
 - (g) kadar je to ustrezno, se ohrani zaupnost dokumentov;
 - (h) zagotovljeno je varstvo osebnih podatkov v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725.
3. Sistem za elektronsko izmenjavo lahko odgovorni odredbodajalec, ali po potrebi posebna komisija iz člena 145, uporablja tudi za komuniciranje z udeleženci, prejemniki ali drugimi osebami ali subjekti iz člena 137(2) v zvezi z:
- (a) njihovo vključitvijo v podatkovno zbirko sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev v primerih iz člena 137(1), točka (a);
 - (b) vsebino razčiščevalnih dopisov in drugih informacij ali zahtevkov, ki jih posebna komisija iz člena 145 izda za zaščito pravic iz člena 145(5) ali se izdajo pri izvajanju pristojnosti iz te uredbe;
 - (c) vsebino odločitev in drugih informacij ali zahtevkov odgovornega odredbodajalca pri izvajanju pristojnosti iz členov 137 do 147.

4. Za podatke, poslane ali prejete prek takega sistema, velja pravna domneva o celovitosti podatkov ter točnosti datuma in ure pošiljanja ali prejemanja podatkov, kot sta navedena v sistemu.

Če dokument, ki je bil poslan ali priglašen prek takega sistema, ne vsebuje nobenih dinamičnih lastnosti, s katerimi ga je mogoče samodejno spreminjati, velja za enakovrednega papirnemu dokumentu, je dopustno dokazilo v pravnih postopkih, se šteje za izvirnik in zanj velja pravna domneva o njegovi pristnosti in celovitosti.

Elektronski podpisi iz odstavka 2, točka (b), imajo enak pravni učinek kot lastnoročni podpisi.

Člen 152

Predložitev dokumentacije vloge

1. Podrobnosti o predložitvi dokumentacije vloge določi odgovorni odredbodajalec, ki lahko izbere en način predložitve.

Izbrana sredstva sporočanja morajo biti takšna, da je omogočena resnična konkurenca in so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) vsaka vloga vsebuje vse potrebne informacije za njeno oceno;
- (b) ohrani se celovitost podatkov;
- (c) ohrani se zaupnost dokumentacije vloge;
- (d) zagotovljeno je varstvo osebnih podatkov v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725.

2. Komisija s primernimi sredstvi in v skladu s členom 150(1) zagotovi, da lahko udeleženci predložijo dokumentacijo vloge in vsa ustrezna dokazila v elektronski obliki. Vsi elektronski komunikacijski sistemi, uporabljeni za sporočanje in izmenjavo informacij, morajo biti nediskriminatorni, splošno dostopni in interoperabilni z izdelki informacijske in komunikacijske tehnologije v splošni rabi ter udeležencem ne smejo omejiti dostopa do postopka dodeljevanja.

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu redno poroča o napredku pri uporabi tega odstavka.

3. Naprave za elektronsko sprejemanje dokumentacije vloge morajo s tehničnimi sredstvi in ustreznimi postopki zagotoviti, da:
- (a) je identiteto udeleženca mogoče z gotovostjo potrditi;
 - (b) je mogoče natančno določiti točno uro in datum prejema dokumentacije vloge;
 - (c) lahko do prenesenih podatkov dostopajo ter določajo ali spreminjajo datume za odpiranje dokumentacije vloge le pooblašcene osebe;
 - (d) lahko med različnimi fazami postopka dodeljevanja do vseh predloženih podatkov dostopajo ter po potrebi za namene postopka omogočijo dostop do podatkov le pooblašcene osebe;
 - (e) se z razumno gotovostjo odkrije vsak poskus kršitve katerega od pogojev iz točk (a) do (d).

Prvi pododstavek se ne uporablja za pogodbe pod mejnimi vrednostmi iz člena 178(1).

4. Kadar odgovorni odredbodajalec dovoli elektronsko predložitev dokumentacije vloge, se elektronski dokumenti, predloženi prek teh sistemov, štejejo za izvirnike.
5. V primeru predložitve s pismom lahko udeleženci dokumentacijo vloge predložijo:
 - (a) po pošti ali kurirski službi; v tem primeru kot dokazilo predložitve velja poštni žig ali datum na potrdilu o oddaji pošiljke;
 - (b) osebno v prostorih odgovornega odredbodajalca, kjer vlogo odda udeleženec ali njegov zastopnik; v tem primeru kot dokazilo predložitve velja potrdilo o prejemu.

Pri naročilih, ki jih oddajo delegacije Unije v tretjih državah ali se oddajo izključno v interesu delegacij Unije v tretjih državah, lahko javni naročnik omeji predložitev s pismom le na enega od zgoraj navedenih načinov. ***Kadar javni naročnik uporabi to določbo, dokumentira razloge za to omejitev.***

6. Udeleženci se s predložitvijo dokumentacije vloge strinjajo, da obvestilo o izidu postopka prejmejo po elektronski poti.
7. Udeleženci, prejemniki ali katere koli druge osebe ali subjekti iz člena 137(2) se strinjajo, da prejmejo uradna obvestila v skladu s pogoji posamezne pravne obveznosti ali koncesijske pogodbe, vključno z morebitnimi obvestili o uporabi ukrepov iz člena 137(1). V primeru oseb ali subjektov iz člena 137(2), točka (b), je vložnik odgovoren, da javnemu naročniku sporoči naslov zadevnega subjekta.

Razen če izmenjave potekajo prek sistema za elektronsko izmenjavo iz člena 151, se v primeru, ko je oseba ali subjekt elektronsko uradno obveščen na naslov, naveden v vlogi, vendar ne pošlje izrecnega potrdila o prejemu elektronskega uradnega obvestila, za osebo ali subjekt domneva, da je imel možnost seznaniti se z vsebino izmenjave, ki se zato šteje za vročeno.

8. Odstavki 1 do 7 tega člena se ne uporabljajo za izbor oseb ali subjektov, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ***razen če se izbor opravi na podlagi razpisa za prijavo interesa.***

POGLAVJE 3

PRAVILA, KI SE UPORABLJAJO ZA NEPOSREDNO UPRAVLJANJE

Člen 153

Komisija za ocenjevanje

1. Dokumentacijo vloge oceni komisija za ocenjevanje.
2. Komisijo za ocenjevanje imenuje odgovorni odredbodajalec.

Komisijo za ocenjevanje sestavljajo najmanj tri osebe.

3. Člani komisije za ocenjevanje, ki ocenjujejo vloge za nepovratna sredstva, vloge za nefinančne donacije ali ponudbe, predstavljajo najmanj dve organizacijski enoti institucij Unije ali organov Unije iz členov 68, 69, 70 in 71, ki hierarhično nista povezani med seboj in od katerih vsaj ena ne odgovarja odgovornemu odredbodajalcu. Kadar predstavništva in lokalne enote zunaj Unije, kot so delegacija Unije, urad ali podružnica v tretji državi, in organi Unije iz členov 68, 69, 70 in 71 nimajo ločenih enot, se zahteva glede organizacijskih enot, ki niso hierarhično povezane med seboj, ne uporablja.

Na podlagi sklepa odgovornega odredbodajalca lahko komisiji za ocenjevanje pomagajo zunanji strokovnjaki.

Člani komisije za ocenjevanje so lahko zunanji strokovnjaki, kadar je ta možnost določena v temeljnem aktu.

4. Člani komisije za ocenjevanje, ki ocenjujejo vloge v natečaju za nagrade so lahko osebe iz odstavka 3, prvi pododstavek, ali zunanji strokovnjaki.
5. Člani komisije za ocenjevanje in zunanji strokovnjaki morajo spoštovati člen 61.

Člen 154

Pojasnjevanje in popravljanje dokumentacije vlog

Odgovorni odredbodajalec lahko popravi očitne administrativne napake v dokumentaciji vlog, potem ko udeleženec potrdi nameravani popravek.

Kadar udeleženec ne predloži dokazil ali ne da izjav, komisija za ocenjevanje ali, kadar je ustrezno, odgovorni odredbodajalec udeleženca, razen v ustrezno utemeljenih primerih, pozoveta, naj posreduje manjkajoče informacije ali pojasni dokazila.

Takšne informacije, pojasnila ali potrditve ne spremenijo bistveno dokumentacije vloge.

Člen 155

Jamstva

1. Razen za naročila in nepovratna sredstva, katerih vrednost ne presega 60 000 EUR, lahko odgovorni odredbodajalec, če je to sorazmerno in temelji na analizi tveganj odgovornega odredbodajalca, zahteva predložitev jamstva s strani:

- (a) izvajalcev ali upravičencev, da se zmanjša finančno tveganje, povezano s plačilom predhodnega financiranja (jamstvo za predhodno financiranje);
- (b) izvajalcev, da zagotovijo skladnost z bistvenimi pogodbenimi obveznostmi v primeru gradenj, blaga ali kompleksnih storitev (jamstvo za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti);
- (c) izvajalcev, da zagotovijo popolno izvedbo naročila v obdobju pogodbene odgovornosti (jamstvo za vračilo zadržanih zneskov).

JRC je izvzet iz predložitve jamstev.

Kot alternativo zahtevi za predložitev jamstva za predhodno financiranje lahko odgovorni odredbodajalec v zvezi z nepovratnimi sredstvi odloči, da plačila razdeli na več obrokov.

- 2. Odgovorni odredbodajalec odloči, ali se jamstvo izrazi v eurih ali v valuti naročila oziroma sporazuma o nepovratnih sredstvih.
- 3. Jamstvo izda banka ali pooblaščen finančna institucija, s katero se odgovorni odredbodajalec strinja.

Na zahtevo izvajalca ali upravičenca in ob strinjanju odgovornega odredbodajalca:

- (a) se jamstva iz odstavka 1, prvi pododstavek, točke (a), (b) in (c), lahko nadomestijo s solidarnim poroštvom izvajalca ali upravičenca in tretje strani;
- (b) se jamstvo iz odstavka 1, prvi pododstavek, točka (a), lahko nadomesti z nepreklicnim in brezpogojnim solidarnim poroštvom upravičencev, ki so pogodbeniki istega sporazuma o nepovratnih sredstvih.

4. Z jamstvom banka, finančna institucija ali tretja stran zagotavlja nepreklicno kolateralno poroštvo ali to, da bo na prvi poziv poravnala obveznosti izvajalca ali upravičenca.
5. Kadar odgovorni odredbodajalec med izvajanjem naročila ali sporazuma o nepovratnih sredstvih ugotovi, da izdajatelj jamstva ni ali ni več pooblaščen za izdajo jamstev v skladu z veljavnim nacionalnim pravom, zahteva, da izvajalec ali upravičenec nadomesti jamstvo, ki ga je izdal takšen izdajatelj jamstva.

Člen 156

Jamstvo za predhodno financiranje

1. Jamstvo za predhodno financiranje se izda za znesek, ki ne presega zneska predhodnega financiranja, in velja dovolj dolgo, da ga je mogoče terjati.
2. Jamstvo za predhodno financiranje se sprosti, ko se predhodno financiranje odšteje od vmesnih plačil ali plačil razlike izvajalcu ali upravičencu v skladu s pogoji naročila ali pogoji sporazuma o nepovratnih sredstvih.

NASLOV VI

POSREDNO UPRAVLJANJE

Člen 157

Posredno upravljanje

1. Izbira oseb in subjektov, ki bodo pooblaščenici za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), je pregledna, temelji na naravi ukrepov in ne povzroča nasprotja interesov. Za subjekte iz člena 62(1), prvi pododstavek, točke (c)(ii), (v), (vi) in (vii), se pri izbiri ustrezno upošteva tudi njihova finančna in operativna sposobnost.

Kadar je oseba ali subjekt opredeljen v temeljnem aktu, ocena finančnih posledic iz člena 35 vključuje utemeljitev izbire te osebe ali subjekta.

Zadevna država članica ali zadevna država v primerih izvrševanja s strani mreže, pri katerih mora imenovati vsaj en organ ali subjekt, tega imenuje v skladu s temeljnim aktom. V vseh drugih primerih Komisija takšne organe ali subjekte imenuje v dogovoru z zadevnimi državami članicami ali zadevnimi državami.

Kadar se izbor opravi na podlagi razpisa za prijavo interesa, se opravi v skladu z načeloma enakega obravnavanja in nediskriminacije, kar pa ne posega v zahteve iz tega odstavka.

2. Osebe in subjekti, ki so pooblašчени za izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), spoštujejo načela dobrega finančnega poslovanja, preglednosti in nediskriminacije ter zagotavljanja prepoznavnosti delovanja Unije. Kadar Komisija vzpostavi sporazume o okvirnih finančnih partnerstvih v skladu s členom 131, se ta načela podrobneje opišejo v takšnih sporazumih.
3. Pred podpisom sporazumov o prispevkih, sporazumov o financiranju ali sporazumov o jamstvu Komisija zagotovi, da je raven zaščite finančnih interesov Unije enaka ravni, ki se zagotovi, kadar Komisija izvršuje proračun v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (a). Komisija to stori z oceno sistemov, pravil in postopkov oseb in subjektov, ki izvršujejo sredstva Unije, če se namerava opreti na take sisteme, pravila in postopke pri izvajanju ukrepov, ali z uporabo ustreznih nadzornih ukrepov v skladu z odstavkom 5 tega člena.
4. V skladu z načelom sorazmernosti Komisija v zvezi z osebami in subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), oceni, ali:
 - (a) so vzpostavili uspešen in učinkovit sistem notranje kontrole, ki temelji na mednarodnih dobrih praksah, vključno z ustreznim obvladovanjem tveganj, in omogoča zlasti preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nepravilnosti in goljufij, ter zagotavljajo njegovo delovanje; se lahko vzpostavljeni sistem notranje kontrole po potrebi opira na digitalno kontrolo;
 - (b) uporabljajo računovodski sistem, ki pravočasno zagotavlja natančne, popolne in zanesljive informacije;

- (c) so predmet neodvisne zunanje revizije, ki jo v skladu z mednarodno sprejetimi revizijskimi standardi opravi revizijska služba, ki je funkcionalno neodvisna od zadevne osebe ali subjekta;
- (d) uporabljajo ustrezna pravila in postopke za zagotavljanje financiranja tretjim stranem, tudi pregledne, nediskriminatorne, učinkovite in uspešne revizijske postopke, pravila za izterjavo neupravičeno izplačanih sredstev in pravila za izključitev iz dostopa do financiranja;
- (e) objavljajo ustrezne informacije o svojih prejemnikih, ki so enake informacijam, določenim v členu 38;
- (f) zagotavljajo varstvo osebnih podatkov, ki je enakovredno varstvu iz člena 5.

Poleg tega lahko Komisija v dogovoru z zadevnimi osebami ali subjekti oceni druga pravila in postopke, kot so računovodske prakse oseb ali subjektov v zvezi z administrativnimi stroški. Komisija lahko na podlagi rezultatov te ocene odloči, da se bo oprla na ta pravila in postopke.

Osebe ali subjekti, ki se ocenjujejo v skladu s prvim in drugim pododstavkom, Komisijo brez nepotrebnega odlašanja obvestijo, če svoja pravila, sisteme ali postopke kakor koli vsebinsko spremenijo, kar bi lahko vplivalo na zanesljivost ocene Komisije.

5. Kadar so zadevne osebe ali subjekti le delno skladni z odstavkom 4, Komisija sprejme ustrezne nadzorne ukrepe za zagotovitev zaščite finančnih interesov Unije. Ti ukrepi se določijo v ustreznih sporazumih. Informacije o katerih koli takih ukrepih se posredujejo Evropskemu parlamentu in Svetu na njuno zahtevo.

6. V zvezi z ukrepi z več donatorji, pri katerih je prispevek Unije povračilo izdatkov, se v postopku iz **člena 158**(4) preveri, ali je oseba ali subjekt porabil znesek, ki ustreza tistemu, ki ga je za zadevni ukrep izplačala Komisija, in sicer v skladu s pogoji iz zadevnega sporazuma o nepovratnih sredstvih, prispevkih ali financiranju.
7. Komisija ne bo zahtevala predhodne ocene iz odstavkov 3 in 4 tega člena za:
- (a) organe Unije iz členov 70 in 71 ter organe ali osebe iz člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c)(viii), ki so sprejeli finančna pravila s predhodnim soglasjem Komisije;
 - (b) tiste postopke, ki jih Komisija posebej zahteva, vključno z lastnimi in tistimi, določenimi v temeljnih aktih, ali kadar so pravila in postopki usklajeni s tistimi, ki jih zahteva Komisija.

Komisija se lahko odloči, da ne bo zahtevala predhodne ocene iz odstavkov 3 in 4 za:

- (a) tretje države ali organe, ki jih te imenujejo, če Komisija ohrani odgovornost za finančno poslovanje, s katero se jamči zadostna zaščita finančnih interesov Unije;
- (b) organizacije držav članic, pooblašene za izvrševanje sredstev Unije v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (b), za katere je Komisija potrdila, da upravljavski in kontrolni sistem programa deluje.

8. Kadar se sistemi, pravila ali postopki oseb ali subjektov iz člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ocenijo kot ustrezni, se lahko prispevki Unije za te osebe ali subjekte izvršujejo v skladu s tem naslovom. Kadar te osebe ali subjekti sodelujejo v razpisu za zbiranje predlogov, morajo spoštovati pravila razpisa za zbiranje predlogov iz naslova VIII. V takem primeru se lahko odredbodajalec namesto podpisa sporazuma o nepovratnih sredstvih odloči za podpis sporazuma o prispevku ali sporazuma o financiranju.

Člen 158

Izvrševanje sredstev Unije ali proračunskih jamstev

1. Osebe in subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije ali proračunska jamstva, Komisiji predložijo:
- (a) poročilo o izvrševanju sredstev Unije ali proračunskih jamstev, med drugim o izpolnjevanju pogojev ali doseganju rezultatov iz člena 125(1), prvi pododstavek, točka (a);
 - (b) kadar je prispevek povračilo izdatkov, svoje obračune, pripravljene za nastali izdatek;
 - (c) izjavo o upravljanju, ki zajema informacije iz točke (a) in po potrebi točke (b) ter ki potrjuje, da:
 - (i) so informacije ustrezno prikazane, popolne in točne;
 - (ii) so bila sredstva Unije porabljena za predvideni namen, opredeljen v sporazumih o prispevkih, sporazumih o financiranju ali sporazumih o jamstvu oziroma v zadevnih pravilih za posamezni sektor, kadar je ustrezno;
 - (iii) vzpostavljeni kontrolni sistemi zagotavljajo potrebna jamstva glede zakonitosti in pravilnosti osnovnih transakcij;

- (d) povzetek končnih revizijskih poročil in izvedenih kontrol, vključno z analizo narave ter obsega napak in slabosti, ugotovljenih v sistemih, ter sprejetimi ali načrtovanimi korektivnimi ukrepi.

V primeru navzkrižnega opiranja na revizije, kot je navedeno v členu 127, se v povzetek iz prvega pododstavka, točka (d), tega odstavka vključi tudi vsa zadevna revizijska dokumentacija, na katero se je treba opreti.

Za ukrepe, ki se zaključijo pred koncem zadevnega proračunskega leta, lahko končno poročilo za takšen ukrep nadomesti izjavo o upravljanju iz prvega pododstavka, točka (c), pod pogojem, da se predloži pred 15. februarjem naslednjega proračunskega leta.

Dokumentom iz prvega pododstavka je priloženo mnenje neodvisnega revizijskega organa, pripravljeno v skladu z mednarodno sprejetimi standardi revizijskega poročanja. V tem mnenju se navede, ali vzpostavljeni kontrolni sistemi delujejo pravilno in stroškovno učinkovito ter ali so osnovne transakcije zakonite in pravilne. V mnenju se navede tudi, ali se je pri revizijskem delu pojavil dvom o trditvah v izjavi o upravljanju iz prvega pododstavka, točka (c). Kadar takšnega mnenja ni, lahko odredbodajalec zahteva enakovredno raven zagotovila prek drugih neodvisnih sredstev.

Dokumenti iz prvega pododstavka se predložijo Komisiji najpozneje 15. februarja naslednjega proračunskega leta. Mnenje iz tretjega pododstavka se predloži Komisiji najpozneje 15. marca navedenega leta.

Obveznosti iz tega odstavka ne posegajo v sporazume, sklenjene z EIB, EIS, organizacijami držav članic, mednarodnimi organizacijami in tretjimi državami. Kar zadeva izjavo o upravljanju, taki sporazumi vključujejo najmanj obveznost, da ti subjekti Komisiji vsako leto predložijo izjavo, s katero potrdijo, da so bila v zadevnem proračunskem letu sredstva Unije porabljena in obračunana v skladu s členom 157(3) in (4) ter z obveznostmi, določenimi v takih sporazumih. Taka izjava se lahko vključi v končno poročilo, če je izvedeni ukrep omejen na 18 mesecev.

2. Pri izvrševanju sredstev Unije oseba ali subjekt iz člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c):
 - (a) ne sme podpirati ukrepov, ki prispevajo k pranju denarja, financiranju terorizma, izogibanju davkom, davčnim goljufijam ali davčnim utajam, kakor zahteva pravo Unije ter mednarodni standardi in standardi Unije;
 - (b) ne sme začeti – pri izvajanju finančnih instrumentov in proračunskih jamstev v skladu z naslovom X – novih ali nadaljevati obstoječih operacij s subjekti, registriranimi ali ustanovljenimi v jurisdikcijah, ki so na seznamu ustrezne politike Unije o nekooperativnih jurisdikcijah ali ki so na podlagi člena 9(2) Direktive (EU) 2015/849 opredeljene kot tretje države z visokim tveganjem.

Subjekti lahko odstopajo od prvega pododstavka, točka (b), le, če se ukrep fizično izvaja v eni od teh jurisdikcij in če ni nobenega znamenja, da zadevna operacija sodi v katero od kategorij iz prvega pododstavka, točka (a).

Subjekti, ki izvajajo finančne instrumente in proračunska jamstva v skladu z naslovom X, zagotovijo, da:

- (a) tretje strani, katerim neposredno zagotavljajo podporo iz proračuna, izpolnjujejo prvi pododstavek, točki (a) in (b), tega odstavka;
- (b) se za druge tretje strani uporabljajo pravila, postopki in popravni ukrepi, ki se štejejo za ustrezne v skladu s členom 157(4) in zlasti **prvim** pododstavkom, **točka** (a), zato da je navedenim tretjim stranem zagotovljena podpora iz proračuna pod pogojem, da upoštevajo standarde Unije ali enakovredne mednarodne standarde glede pranja denarja, financiranja terorizma, izogibanja davkom, davčnih goljufij ali davčnih utaj.

Subjekti, ki izvajajo finančne instrumente in proračunska jamstva v skladu z naslovom X, pri sklepanju sporazumov s finančnimi posredniki od finančnih posrednikov zahtevajo, da poročajo o izpolnjevanju zahtev iz tega odstavka.

- 3. Osebe in subjekti pri izvajanju finančnih instrumentov in proračunskih jamstev v skladu z naslovom X uporabljajo načela in standarde iz prava Unije o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, zlasti iz Uredbe (EU) 2015/847 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁹ ter Direktive (EU) 2015/849. Zagotovijo, da za financiranje na podlagi te uredbe velja obveznost razkritja informacij o dejanskem lastništvu v skladu z Direktivo (EU) 2015/849, ter objavijo podatke iz poročil po posameznih državah v smislu člena 89(1) Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁰.

⁵⁹ Uredba (EU) 2015/847 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o informacijah, ki spremljajo prenose sredstev, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1781/2006 (UL L 141, 5.6.2015, str. 1).

⁶⁰ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

4. Komisija preveri, da so bila sredstva Unije ali proračunsko jamstvo uporabljeni v skladu s pogoji, določenimi v zadevnih sporazumih. Kadar se stroški osebe ali subjekta povrnejo na podlagi poenostavljenega obračunavanja stroškov v skladu s členom 125(1), prvi pododstavek, točke (c), (d) in (e), se smiselno uporabljajo člen 184(1) do (5) in členi 185 do 188. Kadar se pri porabi sredstev Unije ali proračunskih jamstev kršijo obveznosti iz zadevnih sporazumov, se uporablja člen 132.
5. Člen 36(6), *prvi pododstavek*, se uporablja za osebe ali subjekte, ki sredstva Unije izvršujejo na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), v zvezi z neposrednimi prejemniki takih sredstev in njihovimi dejanskimi lastniki, če se podatki o dejanskih lastnikih zbirajo v skladu s pravili in postopki teh oseb ali subjektov.
6. Zahteve iz člena 38(6) se uporabljajo za osebe ali subjekte, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), kadar finančna podpora, ki jo osebe ali subjekti zagotavljajo neposredno tretjim stranem, znaša več kot 500 000 EUR.

■

7. V sporazumih o prispevkih, financiranju in nepovratnih sredstvih se jasno opredelijo odgovornosti in obveznosti osebe ali subjekta, ki izvršuje sredstva Unije, vključno z obveznostmi iz člena 129 in pogoji za izplačilo prispevka. V takšnih sporazumih se na podlagi skupnega dogovora po potrebi opredeli nadomestilo, ki se oblikuje glede na pogoje, na podlagi katerih se ukrepi izvajajo, ob ustreznem upoštevanju kriznih in negotovih razmer, in temelji na smotrnosti, kadar je to ustrezno. Ti sporazumi vključujejo tudi pravila o poročanju Komisiji glede izvedbe nalog, pričakovane rezultate, vključno s kazalniki za merjenje smotrnosti, in obveznost za osebe ali subjekte, ki izvršujejo sredstva Unije ali izvajajo proračunska jamstva, da Komisijo brez odlašanja uradno obvestijo o primerih ugotovljenih goljufij in nepravilnosti ter nadaljnjem ukrepanju v zvezi z njimi, poleg tega pa tudi o informacijah v zvezi z domnevnimi primeri goljufij, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije.
8. Vsi sporazumi o prispevkih, financiranju in jamstvu se dajo na voljo Evropskemu parlamentu in Svetu na njuno zahtevo.
9. Ta člen se ne uporablja za prispevek Unije za organe Unije, za katere se uporablja ločen postopek razrešnice v skladu s členoma 70 in 71, razen morebitnih *ad hoc* sporazumov o prispevku.

Člen 159

Posredno upravljanje z mednarodnimi organizacijami

1. Komisija lahko v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (c)(ii), proračun izvršuje posredno z mednarodnimi organizacijami javnega sektorja, ustanovljenimi na podlagi mednarodnih sporazumov (v nadaljnjem besedilu: mednarodne organizacije), in s specializiranimi agencijami, ki jih ustanovijo take organizacije. Ti sporazumi se posredujejo Komisiji v okviru ocene, ki jo izvede Komisija v skladu s členom 157(3).
2. Za mednarodni organizaciji štejeta naslednji organizaciji:
 - (a) Mednarodni odbor Rdečega križa;
 - (b) Mednarodna federacija nacionalnih društev Rdečega križa in Rdečega polmeseca.
3. Komisija lahko sprejme ustrezno utemeljen sklep o obravnavanju neprofitnih organizacij kot mednarodnih organizacij, če neprofitna organizacija izpolnjuje naslednje pogoje:
 - (a) je pravna oseba in ima avtonomne organe upravljanja;
 - (b) ustanovljena je bila za opravljanje posebnih nalog v splošnem mednarodnem interesu;
 - (c) vsaj šest držav članic je članic te neprofitne organizacije;
 - (d) deluje na podlagi stalne strukture in v skladu s sistemi, pravili in postopki, ki se lahko ocenijo v skladu s členom 157(3).

Takim neprofitnim organizacijam se zagotovijo ustrezna finančna jamstva, pri čemer se ustrezno upošteva prispevek Unije, ki jim je zaupan.

4. Kadar mednarodne organizacije izvršujejo sredstva v okviru posrednega upravljanja, se uporabljajo z njimi sklenjeni sporazumi o preverjanju.

Člen 160

Posredno upravljanje z organizacijami držav članic

1. Komisija lahko v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točki (c)(v) in (vi), izvršuje proračun posredno z organizacijami držav članic.
2. Kadar Komisija proračun izvršuje posredno z organizacijami držav članic, se opira na sisteme, pravila in postopke teh organizacij, ki so bili ocenjeni v skladu s členom 157(2), (3) in (4).
3. V sporazumih o okvirnem finančnem partnerstvu, sklenjenih z organizacijami držav članic v skladu s členom 131, se še dodatno obrazložijo obseg in načini navzkrižnega opiranja na sisteme, pravila in postopke organizacij držav članic ter se lahko navedejo posebne določbe o navzkrižnem opiranju na ocene in revizije iz členov 126 in 127.

Člen 161

Posredno upravljanje s tretjimi državami

1. Komisija lahko izvršuje proračun posredno s tretjo državo ali organi, ki jih je imenovala ta država, kot je navedeno v členu 62(1), prvi pododstavek, točka (c)(i), in sicer s sklenitvijo sporazuma o financiranju, v katerem je opisano posredovanje Unije v tretji državi in določen način izvrševanja za vsak del ukrepa.

2. Za del ukrepa, ki ga izvaja posredno s tretjo državo ali organi, ki jih je ta država imenovala, se v sporazumu o financiranju poleg elementov iz člena **158(7)** jasno opredelijo vloge in odgovornosti tretje države in Komisije pri izvrševanju sredstev. V sporazumu o financiranju se določijo tudi pravila in postopki, ki jih tretja država uporablja pri izvrševanju sredstev Unije.

Člen 162

Operacije mešanega financiranja

1. Operacije mešanega financiranja upravlja bodisi Komisija bodisi osebe ali subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c).
2. Kadar se finančni instrumenti in proračunska jamstva izvajajo v okviru mehanizma ali platforme mešanega financiranja, se uporablja naslov X.
3. Za finančne instrumente in proračunska jamstva, izvedena v okviru mehanizmov ali platform mešanega financiranja, se člen 212(2), prvi pododstavek, točka (h), šteje za izpolnjeno, če se predhodna ocena izvede pred vzpostavitvijo zadevnega mehanizma ali platforme mešanega financiranja.
4. Letna poročila na podlagi člena 41(4) in (5) se pripravijo na ravni mehanizma ali platforme mešanega financiranja, pri čemer se upoštevajo vsi finančni instrumenti in proračunska jamstva, združeni v okviru tega mehanizma ali platforme, ter se jasno opredelijo različne vrste finančne podpore v okviru mehanizma ali platforme.

NASLOV VII

JAVNO NAROČANJE IN KONCESIJE

POGLAVJE 1

SKUPNE DOLOČBE

Člen 163

Načela, ki se uporabljajo za naročila, in njihovo področje uporabe

1. Vsa naročila, ki se v celoti ali delno financirajo iz proračuna, morajo upoštevati načela preglednosti, sorazmernosti, enakega obravnavanja in nediskriminacije.
2. Za vsa naročila se omogoči sodelovanje najširšemu možnemu krogu ponudnikov, razen če se uporabi postopek iz člena 167(1), točka (d).

Ocenjena vrednost naročila se ne sme določiti z namenom izogibanja veljavnim pravilom, prav tako se ne sme naročilo v ta namen razdeliti na manjše dele.

Javni naročnik po potrebi razdeli naročilo na sklope in pri tem ustrezno upošteva široko konkurenco.

3. Naročniki ne smejo uporabljati okvirnih pogodb neustrezno ali tako, da je njihov namen ali učinek preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence.
4. JRC lahko prejme financiranje v breme odobritev razen odobritev za raziskave in tehnološki razvoj v zvezi z njegovim sodelovanjem v postopkih javnega naročanja, ki se v celoti ali delno financirajo iz proračuna.

5. Pravila o javnem naročanju iz te uredbe se z izjemo načel preglednosti in enakega obravnavanja ne uporabljajo za:
- (a) dejavnosti JRC v imenu tretjih strani;
 - (b) finančne storitve **v zvezi z** izdajo, prodajo, nakupom ali prenosom vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov v smislu Direktive 2014/65/EU, ki jih Komisija uporablja pri najemanju in dajanju posojil, upravljanju premoženja in zakladniškem poslovanju, vključno s storitvami centralnih bank, evropskega mehanizma za stabilnost, EIB in drugih mednarodnih finančnih institucij ter nacionalnih subjektov, pooblaščenih za izdajanje in upravljanje državnega dolga;
 - (c) storitve overjanja in avtentikacije dokumentov, ki jih morajo izvajati notarji, kadar take storitve niso odprte za konkurenco na podlagi veljavnih nacionalnih predpisov.
6. Z izjemo javnega naročanja na področju zunanjih ukrepov se pred **kakršnimi koli ukrepi iz drugega pododstavka**, ki se **izvedejo** kot odziv na krizno situacijo, v skladu z ustreznimi notranjimi pravili razglasi krizna situacija.

Odgovorni odredbodajalec se lahko na razglasitev krizne situacije opre le, da:

- (a) začne postopek javnega naročanja;
- (b) **doda javne organe naročnike na podlagi člena 168(1), četrty pododstavek, členom 168(1), šesti pododstavek, ali člena 175(5), drugi pododstavek;**
- (c) **stopi v stik s ponudniki na podlagi člena 172(1), drugi pododstavek;**
- (d) **spremeni pogodbo na podlagi člena 175(5), prvi pododstavek, ali**
- (e) **zahteva dokazila pred podpisom pogodbe na podlagi četrtega pododstavka točke 18.1 in četrtega pododstavka točke 18.4 Priloge I,**

če je to utemeljeno z izjemno nujnimi razmerami, ki so posledica take krizne

situacije.

Člen 164

Priloga o javnem naročanju in prenosu pooblastil

Podrobna pravila o javnem naročanju so določena v Prilogi I k tej uredbi. Da se zagotovi, da institucije Unije pri oddajanju naročil za svoj račun uporabljajo enake standarde, kot so tisti, ki jih morajo upoštevati javni naročniki, za katere veljata direktivi 2014/23/EU in 2014/24/EU, se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 275 te uredbe za spremembo Priloge I k tej uredbi, da se jo uskladi s spremembami navedenih direktiv in vanjo vnesejo s tem povezane tehnične spremembe.

Člen 165

Mešana javna naročila in enotni besednjak javnih naročil

1. Mešano javno naročilo, ki zajema dve ali več vrst javnega naročanja (gradenj, blaga ali storitev) ali koncesij (gradenj ali storitev) oziroma oboje, se odda v skladu z določbami, ki se uporabljajo za vrsto javnega naročanja, značilno za glavni predmet zadevnega naročila.
2. V primeru mešanih javnih naročil, ki zajemajo blago in storitve, se glavni predmet določi s primerjavo vrednosti zadevnega blaga ali storitev.

Javno naročilo, ki zajema eno vrsto javnega naročanja (gradenj, blaga ali storitev) in koncesije (gradenj ali storitev), se odda v skladu z določbami, ki se uporabljajo za zadevno javno naročilo.

3. Ta naslov se ne uporablja za naročila za tehnično pomoč, sklenjena z EIB ali EIS.

4. Vsi sklici na nomenklature v okviru javnega naročanja temeljijo na „enotnem besednjaku javnih naročil (CPV)“, kakor je določen v Uredbi (ES) št. 2195/2002 Evropskega parlamenta in Sveta⁶¹.

Člen 166

Ukrepi za obveščanje javnosti

1. Za postopke z vrednostjo, enako ali višjo od mejnih vrednosti iz člena 178(1) ali člena 181, javni naročnik v *Uradnem listu Evropske unije* objavi:
 - (a) obvestilo o začetku postopka za oddajo javnega naročila, razen v primeru postopka iz člena 167(1), točka (d);
 - (b) obvestilo o oddaji javnega naročila z rezultati postopka.
2. Postopki z vrednostjo, nižjo od mejnih vrednosti iz člena 178(1) ali člena 181, se oglašujejo na ustrezen način.
3. Objava nekaterih informacij o oddaji javnega naročila se lahko opusti, če bi njihovo razkritje oviralo kazenski pregon ali bi bilo sicer v nasprotju z javnim interesom, če bi škodilo legitimnim poslovnim interesom gospodarskih subjektov ali če bi lahko vplivalo na lojalno konkurenco med njimi.

Člen 167

Postopki javnega naročanja

1. Postopki javnega naročanja za oddajo koncesijskih pogodb ali javnih naročil, vključno z okvirnimi pogodbami, imajo eno od naslednjih oblik:

⁶¹ Uredba (ES) št. 2195/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. novembra 2002 o enotnem besednjaku javnih naročil (CPV) (UL L 340, 16.12.2002, str. 1).

- (a) odprti postopek;
 - (b) omejeni postopek, vključno z dinamičnim nabavnim sistemom;
 - (c) projektni natečaj;
 - (d) postopek s pogajanjem, tudi brez predhodne objave;
 - (e) konkurenčni dialog;
 - (f) konkurenčni postopek s pogajanjem;
 - (g) partnerstvo za inovacije;
 - (h) postopki z razpisom za prijavo interesa.
2. V odprtih postopkih lahko vsak zainteresirani gospodarski subjekt odda ponudbo.
3. V omejenih postopkih, konkurenčnih dialogih, konkurenčnih postopkih s pogajanjem in partnerstvih za inovacije lahko odda prijavo za sodelovanje vsak gospodarski subjekt, in sicer tako, da predloži informacije, ki jih zahteva javni naročnik. Javni naročnik povabi vse kandidate, ki izpolnjujejo pogoje za sodelovanje in niso v nobeni od situacij iz členov 138(1) in 143(1), naj oddajo ponudbo.

Ne glede na prvi pododstavek lahko javni naročnik na podlagi objektivnih in nediskriminatornih pogojev za sodelovanje omeji število kandidatov, ki bodo povabljeni k oddaji ponudbe v postopku, ter to navede v obvestilu o javnem naročilu ali razpisu za prijavo interesa. Število povabljenih kandidatov mora zadoščati, da je zagotovljena resnična konkurenca.

4. Javni naročnik se v vseh postopkih, ki vključujejo pogajanja, s ponudniki pogaja o prvih in vseh nadaljnjih ponudbah ali njihovih delih – razen o končnih ponudbah –, da bi izboljšali njihovo vsebino. Minimalne zahteve in merila, določena v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, niso predmet pogajanj.

Javni naročnik lahko odda naročilo na podlagi prve ponudbe brez pogajanj, kadar je v dokumentaciji za postopek javnega naročanja navedel, da si pridržuje to možnost.

5. Javni naročnik lahko uporabi:

- (a) odprti ali omejeni postopek za kakršno koli nabavo;
- (b) postopke z razpisom za prijavo interesa v zvezi z naročili, katerih vrednost je nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1), za predizbor kandidatov, ki bodo povabljeni k predložitvi ponudb v prihodnjih omejenih razpisih za zbiranje ponudb, ali za pripravo seznama potencialnih ponudnikov, ki bodo povabljeni k predložitvi prijave za sodelovanje ali k predložitvi ponudb;
- (c) projektni natečaj za pridobitev načrta ali projekta, ki ga izbere žirija po razpisu natečaja;
- (d) partnerstvo za inovacije za razvoj inovativnega proizvoda, storitve ali inovativne gradnje ter naknadno nabavo zagotovljenega blaga, storitev ali gradenj;
- (e) konkurenčni postopek s pogajanjem ali konkurenčni dialog za koncesijske pogodbe in za naročila storitev iz Priloge XIV k Direktivi 2014/24/EU v primerih, ko so bile v odprtem ali omejenem postopku predložene le nepravilne ali nesprejemljive ponudbe, potem ko je bil prvotni postopek končan, in v primerih, ko je to upravičeno zaradi posebnih okoliščin, ki so med drugim povezane z naravo ali kompleksnostjo predmeta naročila ali s specifično vrsto naročila, kakor je podrobno navedeno v Prilogi I k tej uredbi;

- (f) postopek s pogajanjem za naročila, katerih vrednost je nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1), ali postopek s pogajanjem brez predhodne objave za specifične vrste nabav, ki ne spadajo v področje uporabe Direktive 2014/24/EU, ali v jasno opredeljenih izjemnih okoliščinah, ki so navedene v Prilogi I k tej uredbi.
6. Dinamični nabavni sistem je v celotnem obdobju svoje veljavnosti odprt za vsak gospodarski subjekt, ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje.

Javni naročnik pri javnem naročanju v okviru dinamičnega nabavnega sistema upošteva pravila omejenega postopka.

Člen 168

Medinstitucionalno naročanje, skupno javno naročanje in naročanje v imenu držav članic

1. Kadar se za naročilo ali okvirno pogodbo zanimata dve ali več institucij Unije, izvajalskih agencij ali organov Unije iz členov 70 in 71 in kadar se lahko doseže večja učinkovitost, lahko zadevni javni naročniki izvedejo postopek in upravljajo naknadno naročilo ali okvirno pogodbo na medinstitucionalni ravni pod vodstvom enega od javnih naročnikov.

V medinstitucionalnih postopkih lahko sodelujejo tudi organi in osebe, pooblaščen za izvajanje določenih ukrepov SZVP v skladu z naslovom V PEU, ter Urad sekretarja sveta guvernerjev Evropskih šol.

Pogoji okvirne pogodbe se uporabljajo le med tistimi javnimi naročniki, ki so za ta namen določeni v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, in tistimi gospodarskimi subjekti, ki so podpisniki okvirne pogodbe.

Z odstopanjem od tretjega pododstavka tega odstavka lahko javni naročnik v izjemno nujnih razmerah, ki so posledica krizne situacije, pod pogoji iz člena 163(6) in pod pogojem, da se s spremembo ne spremeni predmet naročila ali okvirne pogodbe, doda nove javne naročnike po začetku postopka javnega naročanja in pred podpisom pogodbe.

2. Kadar sta naročilo ali okvirna pogodba potrebna za izvajanje skupnega ukrepa s strani institucije Unije, organa Unije iz členov 70 in 71 ali izvajalske agencije iz člena 69 in enega ali več javnih naročnikov iz držav članic, lahko postopek javnega naročanja skupno izvedejo institucija Unije in javni naročniki. Kadar je treba izvesti skupno javno naročanje s strani institucije Unije, organa Unije iz členov 70 in 71 ali izvajalske agencije iz člena 69 in enega ali več javnih naročnikov iz držav članic, lahko države članice v celoti kupijo, najamejo ali zakupijo zmogljivosti, pridobljene v okviru skupnega javnega naročila.

Skupno javno naročanje se lahko izvede skupaj z državami Efte in državami kandidatkami za članstvo v Uniji, če je bila ta možnost posebej določena v dvostranski ali večstranski pogodbi, ali drugimi tretjimi državami, če je ta možnost posebej določena v veljavnem temeljnem aktu.

Postopkovne določbe, ki se uporabljajo za institucije Unije, se uporabljajo za skupno javno naročanje.

Kadar je delež, ki pripada javnemu naročniku iz države članice ali ki ga ta upravlja, glede na skupno ocenjeno vrednost naročila najmanj 50-odstoten, ali v drugih ustrezno utemeljenih primerih, se lahko institucija Unije odloči, da se za skupno javno naročanje uporabljajo postopkovna pravila, ki se uporabljajo za javnega naročnika iz države članice, pod pogojem, da se lahko ta pravila obravnavajo kot enakovredna tistim, ki jih uporablja institucija Unije.

Pri skupnem javnem naročanju se institucija Unije in javni naročnik iz države članice, države Efte ali države kandidatke za članstvo v Uniji dogovorita zlasti o podrobnih praktičnih ureditvah v zvezi z ocenjevanjem prijav za sodelovanje ali ponudb, v zvezi z oddajo naročil, pravom, ki se uporablja za naročilo, ter pristojnim sodiščem za reševanje sporov.

V izjemno nujnih razmerah, ki so posledica krizne situacije, se lahko pod pogoji iz člena 163(6) novi javni naročniki dodajo po začetku postopka javnega naročanja, vendar pred podpisom pogodbe, **če se s spremembo ne spremeni predmet naročila ali okvirne pogodbe.** ■

3. ***Po potrebi lahko dve ali več držav članic pooblasti*** institucijo Unije, organ Unije iz členov 70 in 71 ali izvajalsko agencijo iz člena 69 ***(v nadaljnjem besedilu: pooblaščen javni naročnik)***, ***da deluje kot osrednji nabavni organ, ki naroča v imenu teh držav članic ali za njihov račun, pod naslednjimi pogoji:***

- (a) pooblaščen javni naročnik oceni uporabnost, nujnost in sorazmernost zahteve teh držav članic;***
- (b) kadar pooblaščen javni naročnik zahteve ne namerava izpolniti, o tem obvesti zadevne države članice in navede razloge za zavrnitev;***
- (c) pooblaščen javni naročnik postopek javnega naročanja izvede v skladu z lastnimi pravili;***
- (d) če se pooblaščen javni naročnik odloči, da bo začel postopek za oddajo javnega naročila v imenu držav članic, obvesti vse države članice o svoji nameri, da bo izvedel javno naročilo, in povabi zainteresirane države članice k sodelovanju;***

- (e) *kadar se strinja z javnim naročilom v imenu ali za račun držav članic, pooblaščen javni naročnik pripravi predlog sporazuma o pooblastilu, ki ga podpišejo sodelujoče države članice. Tak sporazum vključuje zlasti praktične ureditve za udeležbo sodelujočih držav članic, pogoje in časovne okvire za možnost vključitve ali izvzetja ter po potrebi pravila za razdelitev količin med sodelujočimi državami članicami;*

Institucija Unije, organ Unije iz členov 70 in 71 ali izvajalska agencija iz člena 69 lahko deluje kot veletrgovec, ki kupuje, skladišči in ponovno prodaja ali daruje blago in storitve, vključno z najemi, državam članicam ali partnerskim organizacijam, ki jih izbere institucija Unije, organ Unije iz členov 70 in 71 ali izvajalska agencija iz člena 69. V tem primeru ■ institucija Unije, organ Unije iz členov 70 in 71 ali izvajalska agencija iz člena 69 postopek javnega naročanja izvede v skladu z lastnimi pravili o javnem naročanju.

Člen 169

Priprava postopka javnega naročanja

1. Pred začetkom postopka javnega naročanja lahko javni naročnik izvede predhodno preverjanje trga z namenom priprave postopka.
2. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja opredeli predmet javnega naročanja z opisom svojih potreb in zahtevanih značilnosti gradenj, blaga ali storitev, ki se bodo nabavili, ter določi veljavna merila za izključitev, pogoje za sodelovanje in merila za oddajo. Javni naročnik navede tudi, na podlagi katerih elementov so opredeljene minimalne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati vse ponudbe. Minimalne zahteve zajemajo izpolnjevanje veljavnih obveznosti na področjih okoljskega, socialnega in delovnega prava, določenih v pravu Unije, nacionalnem pravu, kolektivnih pogodbah ali veljavnih mednarodnih socialnih in okoljskih konvencijah iz Priloge X k Direktivi 2014/24/EU.

Člen 170
Oddaja naročil

1. Naročila se oddajo na podlagi meril za oddajo, pod pogojem, da je javni naročnik preveril naslednje:
 - (a) ponudnik izpolnjuje minimalne zahteve, določene v dokumentaciji za postopek javnega naročanja;
 - (b) kandidat ali ponudnik ni izključen na podlagi člena 138 ali zavržen na podlagi člena 143;
 - (c) kandidat ali ponudnik ima dostop do javnega naročanja in izpolnjuje pogoje za sodelovanje, določene v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, vključno z odsotnostjo nasprotnih poklicnih interesov.
2. Javni naročnik za oceno sposobnosti kandidata ali ponudnika uporabi pogoje za sodelovanje. Pogoji za sodelovanje zadevajo samo pravno in regulativno sposobnost za opravljanje poklicne dejavnosti, ekonomsko in finančno sposobnost ter tehnično in strokovno usposobljenost. Za JRC se šteje, da izpolnjuje zahteve glede finančne sposobnosti.
3. Javni naročnik za oceno ponudbe uporabi merila za oddajo.
4. Javni naročnik odda naročilo na podlagi ekonomsko najugodnejše ponudbe, kar zajema eno od treh metod oddaje: najnižja cena, najnižji stroški ali najboljše razmerje med ceno in kakovostjo.

Javni naročnik v zvezi z najnižjimi stroški uporabi pristop stroškovne učinkovitosti, vključno z izračunom stroškov v življenjski dobi.

Javni naročnik v zvezi z najboljšim razmerjem med ceno in kakovostjo upošteva ceno ali stroške in druga merila kakovosti, povezana s predmetom naročila.

Člen 171

Predložitev, elektronska komunikacija in ocenjevanje

1. Javni naročnik določi roke za prejem ponudb in prijav za sodelovanje v skladu s točko 24 Priloge I, pri tem pa upošteva kompleksnost nabave, pri čemer gospodarskim subjektom da na voljo dovolj časa, da pripravijo svoje ponudbe.
2. Če je to ustrezno in sorazmerno, lahko javni naročnik zahteva, da ponudniki predložijo jamstvo, in tako zagotovi, da ti ne bodo umaknili predložene ponudbe pred podpisom pogodbe. Zahtevano jamstvo predstavlja od 1 do 2 % skupne ocenjene vrednosti naročila.

Javni naročnik sprostí jamstva:

- (a) za ponudnike ali ponudbe, zavrnjene v skladu s točko 30.2(b) ali (c) Priloge I, po predložitvi obvestila o izidu postopka;
- (b) za ponudnike, razvrščene v skladu s točko 30.2(e) Priloge I, po podpisu pogodbe.

3. Javni naročnik odpre vse prijave za sodelovanje in ponudbe. Zavrne pa:
 - (a) prijave za sodelovanje in ponudbe, ki niso bile prejete v roku za prejem, ne da bi jih odprl;
 - (b) ponudbe, ki so bile ob prejetju že odprte, ne da bi pregledal njihovo vsebino.
4. Javni naročnik vse prijave za sodelovanje ali ponudbe, ki niso bile zavrnjene v fazi odpiranja iz odstavka 3, oceni na podlagi meril, določenih v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, da bi oddal naročilo ali začel elektronsko dražbo.
5. Odredbodajalec lahko opusti imenovanje komisije za ocenjevanje, določene v členu 153(2), v naslednjih primerih:
 - (a) vrednost naročila je nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1);
 - (b) na podlagi analize tveganja za primere iz točke 11.1, drugi pododstavki, točke (c), (e), (f)(i), (f)(iii), (h) in (m), Priloge I;
 - (c) na podlagi analize tveganja ob ponovnem odpiranju konkurence v okviru okvirne pogodbe;

- (d) za postopke na področju zunanjih ukrepov, katerih vrednost je manjša ali enaka 20 000 EUR;
 - (e) na podlagi analize tveganja za določena javna naročila v okviru dinamičnega nabavnega sistema.
6. Prijave za sodelovanje in ponudbe, ki ne izpolnjujejo vseh minimalnih zahtev, določenih v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, se zavrnejo.

Člen 172

Stiki med postopkom javnega naročanja

1. Pred rokom za prejem prijav za sodelovanje ali ponudb lahko javni naročnik sporoči dodatne informacije o dokumentaciji za postopek javnega naročanja, če odkrije napako ali izpuščeno besedilo, oziroma lahko to stori na zahtevo kandidatov ali ponudnikov. Predložene informacije se razkrijejo vsem kandidatom ali ponudnikom.

Z odstopanjem od prvega pododstavka lahko javni naročnik v izjemno nujnih razmerah, ki so posledica krizne situacije, pisno vzpostavi stik z vsemi povabljenimi kandidati pred rokom za prejem prijav za sodelovanje ali ponudb, pri čemer je edini namen razjasniti, ali nameravajo predložiti prijavo za sodelovanje ali ponudbo pod pogoji iz člena 163(6).

2. Po roku za prejem prijav za sodelovanje ali ponudb se za vsak primer, ko je bil vzpostavljen stik, in za ustrezno utemeljene primere, ko stik ni bil vzpostavljen, kot je določeno v členu 154, hrani zaznamek v dokumentaciji o zadevnem javnem naročanju.

Člen 173

Odločitev o oddaji javnega naročila in obveščanje kandidatov ali ponudnikov

1. Odgovorni odredbodajalec v skladu s pogoji za sodelovanje in merili za oddajo, opredeljenimi v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, odloči, komu bo naročilo oddano.
2. Javni naročnik uradno obvesti vse kandidate ali ponudnike, katerih *prijava* za sodelovanje ali ponudba *je bila zavrnjena*, o razlogih za zavrnitev. Poleg tega uspešne in neuspešne ponudnike obvesti o trajanju obdobja mirovanja iz členov 178(2) in 181(1), kadar se takšno obdobje mirovanja uporablja.

Za oddajo posameznih naročil na podlagi okvirne pogodbe s ponovnim odpiranjem konkurence javni naročnik obvesti ponudnike o rezultatih ocenjevanja.

3. Javni naročnik vsakega ponudnika, ki ni zavrnjen in ki poda pisno zahtevo, obvesti o čemer koli od naslednjega:
 - (a) imenu ponudnika ali, v primeru okvirne pogodbe, ponudnikov, ki jim je bilo naročilo oddano, in, razen v primeru posameznega naročila na podlagi okvirne pogodbe s ponovnim odpiranjem konkurence, značilnostih in sorazmernih prednostih uspešne ponudbe ter skupnem znesku njene finančne ponudbe;
 - (b) napredku pri pogajanjih in dialogu s ponudniki.

Javni naročnik lahko tudi zadrži nekatere informacije, če bi njihovo razkritje oviralo kazenski pregon ali bi bilo sicer v nasprotju z javnim interesom, če bi vplivalo na legitimne poslovne interese gospodarskih subjektov ali če bi lahko izkrivilo lojalno konkurenco med njimi.

Člen 174

Preklic postopka javnega naročanja

Javni naročnik lahko pred podpisom pogodbe v celoti prekliče postopek javnega naročanja. V primerih postopkov, oddanih v sklopih, ali javnih naročil z več izvajalci je mogoč delni preklic. Kandidati ali ponudniki niso upravičeni zahtevati odškodnino.

Odločitev se utemelji in čim prej sporoči kandidatom ali ponudnikom.

Člen 175

Izvajanje in spremembe naročila

1. Naročilo se začne izvajati šele, ko je podpisano.
2. Javni naročnik lahko naročilo ali okvirno pogodbo spremeni brez postopka javnega naročanja le v primerih, določenih v odstavku 3, in pod pogojem, da se s spremembo ne spremeni predmet naročila ali okvirne pogodbe v smislu odstavka 4.
3. Naročilo, okvirna pogodba ali posamezno naročilo na podlagi okvirne pogodbe je možno spremeniti brez novega postopka javnega naročanja v naslednjih primerih:
 - (a) kadar so potrebne dodatne gradnje, blago ali storitve, ki jih izvede prvotni izvajalec, niso pa bile vključene v prvotno javno naročanje, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (i) zamenjava izvajalca ni mogoča iz tehničnih razlogov, povezanih z zahtevami glede zamenljivosti ali interoperabilnosti z obstoječo opremo, storitvami ali instalacijami;
 - (ii) zamenjava izvajalca bi javnemu naročniku povzročila znatno podvajanje stroškov;
 - (iii) zvišanje cene, vključno s kumulativno neto vrednostjo zaporednih sprememb, ne presega 50 % vrednosti prvotnega naročila;
- (b) kadar so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
 - (i) sprememba je bila potrebna zaradi okoliščin, ki jih skrben javni naročnik ni mogel predvideti;
 - (ii) zvišanje cene ne presega 50 % vrednosti prvotnega naročila;
- (c) kadar je vrednost spremembe nižja od naslednjih mejnih vrednosti:
 - (i) mejnih vrednosti iz člena 178(1) in točke 39 Priloge I na področju zunanjih ukrepov, ki se uporabljajo v času spremembe, ter
 - (ii) 10 % vrednosti prvotnega naročila javnih storitev in blaga ter koncesijskih pogodb za gradnje ali storitve in 15 % vrednosti prvotnega javnega naročila gradenj;
- (d) kadar sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
 - (i) minimalne zahteve prvotnega postopka javnega naročanja niso spremenjene;
 - (ii) vsaka naknadna sprememba vrednosti je skladna s pogoji iz tega pododstavka, točka (c), razen če je sprememba vrednosti posledica stroge uporabe dokumentacije za postopek javnega naročanja ali pogodbenih določb.

Vrednost prvotnega naročila je vrednost brez prilagajanja cen.

Kumulativna neto vrednost več zaporednih sprememb iz prvega pododstavka, točka (c), ne sme presegati nobene mejne vrednosti iz navedene točke.

Javni naročnik uporabi naknadne ukrepe za obveščanje javnosti iz člena 166.

4. Sprememba se šteje za spremembo predmeta naročila ali okvirne pogodbe, če se zaradi nje naročilo ali okvirna pogodba bistveno razlikuje od prvotno sklenjene pogodbe. Sprememba se šteje za spremembo predmeta naročila ali okvirne pogodbe vedno, kadar je izpolnjen eden ali več naslednjih pogojev:
 - (a) sprememba uvaja ali razveljavlja pomembne pogoje, ki bi, če bi bili del prvotnega postopka javnega naročanja, omogočili udeležbo ponudnikov, ki niso bili prvotno izbrani, ali sprejem ponudbe, ki ni bila prvotno izbrana, ali k sodelovanju v postopku javnega naročanja pritegnili še druge udeležence ali pa ne bi privedli do izbire uspešnega ponudnika;
 - (b) sprememba znatno spreminja ekonomsko ravnotežje naročila ali okvirne pogodbe v korist izvajalca na način, ki ni bil predviden v prvotnem naročilu ali okvirni pogodbi;
 - (c) sprememba znatno razširja področje uporabe naročila ali okvirne pogodbe.

5. Z odstopanjem od odstavka **3, točka (b)(ii)**, lahko javni naročnik v izjemno nujnih razmerah, ki so posledica krizne situacije, ob upoštevanju pogojev iz člena 163(6) v dogovoru z izvajalcem spremeni naročilo ali okvirno pogodbo prek mejne vrednosti **50 % in vse do 100 %** vrednosti prvotnega naročila, če je to upravičeno kot nujno potrebno za odziv na razvoj krizne situacije.

Z odstopanjem od odstavka **3** se lahko v izjemno nujnih razmerah, ki so posledica krizne situacije, ob upoštevanju pogojev iz člena 163(6) pogoji okvirne pogodbe soglasno spremenijo tako, da se uporabljajo za nove javne naročnike, dodane po spremembi okvirne pogodbe, kar velja tudi za medinstitucionalno ali skupno javno naročanje.

Člen 176

Jamstva za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti in jamstva za vračilo zadržanih zneskov

1. Jamstvo za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti znaša največ 10 % skupne vrednosti javnega naročila.

V celoti se sprostí po dokončnem prevzemu gradenj, blaga ali kompleksnih storitev v obdobju za katerega veljajo roki iz člena 116(1), in ki se določi v pogodbi. Delno ali v celoti se lahko sprostí ob začasnem prevzemu gradenj, blaga ali kompleksnih storitev.

2. Jamstvo za vračilo zadržanih zneskov v višini največ 10 % celotne vrednosti javnega naročila se lahko zagotovi tako, da se pri vmesnih plačilih vsakič odšteje ustrezen znesek ali da se znesek odšteje od končnega plačila.

Znesek jamstva za vračilo zadržanih zneskov, ki je sorazmeren tveganju, ki je bilo ugotovljeno v zvezi z izvajanjem naročila, določi javni naročnik, pri tem pa upošteva predmet naročila in običajne poslovne pogoje za zadevni sektor.

Jamstvo za vračilo zadržanih zneskov se ne uporabi pri javnih naročilih, pri katerih se je zahtevalo jamstvo za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti, a se ni sprostilo.

3. Izvajalec lahko s soglasjem javnega naročnika zahteva zamenjavo jamstva za vračilo zadržanih zneskov z drugo obliko jamstva iz člena 155.
4. Javni naročnik jamstvo za vračilo zadržanih zneskov sprosti po končanem obdobju pogodbene odgovornosti v obdobju za katerega veljajo roki iz člena 116(1), in ki se določi v pogodbi.

POGLAVJE 2

DOLOČBE, KI SE UPORABLJALO ZA NAROČILA, KI JIH INSTITUCIJE UNIJE ODDAJO ZA SVOJ RAČUN

Člen 177

Javni naročnik

1. Institucije Unije, izvajalske agencije in organi Unije iz členov 70 in 71 se štejejo za javne naročnike pri naročilih, ki jih oddajo za svoj račun, razen kadar nabavljajo pri osrednjem nabavnem organu. Službe v institucijah Unije se ne štejejo za javne naročnike, kadar sklepajo medsebojne sporazume o ravni storitve.

Institucije Unije, ki se štejejo za javne naročnike v skladu s prvim pododstavkom, v skladu s členom 60 prenesejo potrebna pooblastila za izvajanje nalog javnega naročnika.

2. Vsak odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil ali nadaljnjega prenosa pooblastil znotraj institucije Unije oceni, ali so bile dosežene mejne vrednosti iz člena 178(1).

Člen 178

Mejne vrednosti, ki se uporabljajo, in obdobje mirovanja

1. Pri oddaji javnih naročil in podeljevanju koncesijskih pogodb javni naročnik upošteva mejne vrednosti, določene v členu 4, točki (a) in (b), Direktive 2014/24/EU, kadar izbere postopek iz člena 167(1) te uredbe, oziroma mejne vrednosti, določene v členu 8(1) Direktive 2014/23/EU, kadar gre za koncesije.

Z odstopanjem od prvega pododstavka tega člena se za naročila, ki jih oddajo delegacije Unije v tretjih državah ali se oddajo izključno v interesu delegacij Unije v tretjih državah, namesto mejne vrednosti za javna naročila blaga in storitev iz člena 4, točka (b), Direktive 2014/24/EU uporablja mejna vrednost za javna naročila blaga in storitev v višini 300 000 EUR.

Člen 152(5), člen 178(1), člen 179(3) ter točke 11.1(m), 14 in 18.1 Priloge I, ki se nanašajo na javna naročila delegacij Unije v tretjih državah, se uporabljajo tudi za pisarne Evropskega parlamenta v tretjih državah.

2. Javni naročnik ob upoštevanju izjem in pogojev, določenih v Prilogi I k tej uredbi, v primeru naročil, katerih vrednost presega mejne vrednosti iz odstavka 1, ne podpiše pogodbe ali okvirne pogodbe z uspešnim ponudnikom, dokler se ne izteče obdobje mirovanja.
3. Obdobje mirovanja traja deset dni pri uporabi elektronskih komunikacijskih sredstev in 15 dni pri uporabi drugih sredstev.

Člen 179

Pravila o dostopu do javnega naročanja

1. V postopkih javnega naročanja lahko pod enakimi pogoji sodelujejo vse fizične in pravne osebe, ki spadajo na področje uporabe Pogodb, ter vse fizične in pravne osebe s sedežem v tretjih državah, ki so z Unijo sklenile poseben sporazum na področju javnega naročanja, pod pogoji, določenimi v takšnem sporazumu. V teh postopkih lahko sodelujejo tudi mednarodne organizacije.
2. Za namene člena 163(4) se JRC šteje za pravno osebo s sedežem v državi članici.

3. ***Brez poseganja v odstavka 1 in 2*** lahko v postopkih javnega naročanja za naročila, ki jih oddajo delegacije Unije v tretjih državah ali se oddajo izključno v interesu delegacij Unije v tretjih državah, pod enakimi pogoji sodelujejo ***tudi*** vse fizične in pravne osebe s sedežem v tretji državi, v kateri ima sedež zadevna delegacija Unije. Poleg tega se v izjemnih okoliščinah, ki jih odgovorni odredbodajalec ustrezno utemelji, lahko v postopkih javnega naročanja dovoli sodelovati tudi državljanom ali subjektom tretjih držav.
4. Za sodelovanje v postopkih javnega naročanja in izvajanje oddanih naročil veljajo pogoji iz Uredbe ***(EU) 2022/1031*** in izvedbenih aktov (ukrepi instrumenta za mednarodno javno naročanje), sprejetih na podlagi navedene uredbe.

Člen 180

Pravila za javno naročanje v okviru Svetovne trgovinske organizacije

Kadar se uporablja večstranski Sporazum o vladnih naročilih, sklenjen v okviru Svetovne trgovinske organizacije, lahko pri postopku javnega naročanja sodelujejo tudi gospodarski subjekti s sedežem v državah, ki so ratificirale navedeni sporazum, pod pogoji, ki so v njem določeni.

POGLAVJE 3

DOLOČBE, KI SE UPORABLJAJO ZA JAVNO NAROČANJE NA PODROČJU ZUNANJIH UKREPOV

Člen 181

Javno naročanje za zunanje ukrepe

1. Za javno naročanje, ki je zajeto s tem poglavjem, se uporabljajo splošne določbe iz poglavja 1 tega naslova ob upoštevanju posebnih določb o ureditvi oddaje zunanjih naročil iz Poglavja 3 Priloge I. Členi 177 do 180 se ne uporabljajo za javno naročanje, ki ga ureja to poglavje.

Javni naročnik ob upoštevanju izjem in pogojev, določenih v Prilogi I, ne podpiše pogodbe ali okvirne pogodbe z uspešnim ponudnikom, dokler se ne izteče obdobje mirovanja. Obdobje mirovanja traja deset dni pri uporabi elektronskih komunikacijskih sredstev in 15 dni pri uporabi drugih sredstev.

Člen 166, člen 167(1), točki (a) in (b), in drugi pododstavek tega odstavka se uporabljajo samo za postopke z vrednostjo, enako ali višjo od:

- (a) 300 000 EUR za naročila storitev in blaga;
- (b) 5 000 000 EUR za naročila gradenj.

2. To poglavje se uporablja za:

- (a) javno naročanje, pri katerem Komisija ne oddaja naročil za svoj račun;
- (b) javno naročanje s strani oseb ali subjektov, ki izvršujejo finančna sredstva Unije v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (c), kadar je tako določeno v sporazumih o prispevkih ali sporazumih o financiranju iz člena 157.

3. Postopki za oddajo javnih naročil se določijo v sporazumih o financiranju iz člena 161.
4. To poglavje se ne uporablja za ukrepe na podlagi temeljnih aktov za posamezni sektor v zvezi s pomočjo za upravljanje humanitarnih kriz ter operacije v okviru civilne zaščite in humanitarne pomoči.

Člen 182

Pravila o dostopu do javnega naročanja na področju zunanjih ukrepov

1. V postopkih javnega naročanja lahko pod enakimi pogoji sodelujejo vse osebe, ki spadajo v področje uporabe Pogodb, in vse druge fizične ali pravne osebe v skladu s posebnimi določbami temeljnih aktov, ki urejajo sodelovanje zadevnega sektorja. V teh postopkih lahko sodelujejo tudi mednarodne organizacije.
2. V izjemnih okoliščinah, ki jih odgovorni odredbodajalec ustrezno utemelji, se lahko v postopkih javnega naročanja dovoli sodelovati tudi drugim državljanom tretjih držav poleg tistih iz odstavka 1 tega člena.
3. Kadar se uporablja sporazum o razširitvi trga za javno naročanje blaga ali storitev, katerega pogodbenica je Unija, lahko v postopkih javnega naročanja za naročila, ki se financirajo iz proračuna, sodelujejo tudi fizične in pravne osebe s sedežem v tretjih državah poleg tistih iz odstavkov 1 in 2, in sicer pod pogoji iz navedenega sporazuma.

NASLOV VIII

NEPOVRATNA SREDSTVA

POGLAVJE 1

PODROČJE UPORABE IN OBLIKA NEPOVRATNIH SREDSTEV

Člen 183

Področje uporabe in oblika nepovratnih sredstev

1. Ta naslov se uporablja za nepovratna sredstva, dodeljena v okviru neposrednega upravljanja.
2. Nepovratna sredstva se lahko dodelijo za financiranje česar koli od naslednjega:
 - (a) ukrepa, s katerim bi pomagali doseči cilj politike Unije (nepovratna sredstva za ukrepe);
 - (b) delovanja organa, ki ima cilj, ki je del politike Unije in jo podpira (v nadaljnjem besedilu: nepovratna sredstva za poslovanje).

Nepovratna sredstva za poslovanje se dodelijo v obliki finančnega prispevka za program dela organa iz prvega pododstavka, točka (b).

3. Nepovratna sredstva so lahko v kakršni koli obliki, določeni v členu 125(1).

Kadar so nepovratna sredstva v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški na podlagi člena 125(1), prvi pododstavek, točka (a):

- (a) se določbe iz tega naslova, ki se nanašajo na upravičenost in preverjanje stroškov, zlasti členi 185, 187 in 188, člen 189(2), (3) in (4), člen 193, člen 194(3), določbe, ki se nanašajo na načrt proračuna ali ocenjene upravičene stroške iz člena 199(1), točka (e), ter določbe iz člena 206(4), ne uporabljajo;
- (b) kar zadeva člen 184, se uporabljajo samo postopek in zahteve iz odstavkov 2

in 3, odstavka 4, prvi pododstavek, točki (a) in (d), in drugi pododstavek, točka (a), ter odstavek 5 navedenega člena.

4. Vsaka institucija Unije lahko odda javno naročilo ali dodeli nepovratna sredstva za dejavnosti na področju komunikacij. Nepovratna sredstva se lahko dodelijo, kadar javno naročanje zaradi narave dejavnosti ni smotno.
5. JRC lahko prejme financiranje v breme odobritev razen odobritev za raziskave in tehnološki razvoj v zvezi z njegovim sodelovanjem v postopkih za dodelitev nepovratnih sredstev, ki se v celoti ali delno financirajo iz proračuna. V takih primerih se člen 201(4), kar zadeva finančno sposobnost, in člen 199(1), točke (a) do (d), ne uporabljajo.

Člen 184

Pavšalni zneski, stroški na enoto in financiranje po pavšalni stopnji

1. Kadar so nepovratna sredstva v obliki pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali financiranja po pavšalni stopnji iz člena 125(1), prvi pododstavek, točka (c), (d) ali (e), se z izjemo določb ali delov določb, ki se nanašajo na preverjanje dejansko nastalih upravičenih stroškov, uporablja ta naslov.
2. Kadar koli je možno in ustrezno, se pavšalni zneski, stroški na enoto ali pavšalne stopnje določijo na tak način, da se izplačajo potem, ko so doseženi konkretni učinki in/ali rezultati.
3. Če ni v temeljnem aktu drugače določeno, se uporaba pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali financiranja po pavšalni stopnji odobri z odločitvijo odgovornega odredbodajalca, ki deluje v skladu z notranjimi pravili zadevne institucije Unije.
4. Odločitev o odobritvi zajema vsaj naslednje:
 - (a) utemeljitev ustreznosti teh oblik financiranja glede na naravo podprtih ukrepov ali programov dela, pa tudi glede na tveganje nepravilnosti in goljufij ter stroške kontrole;

- (b) opredelitev stroškov oziroma kategorij stroškov, ki bodo poravnani s pavšalnimi zneski, stroški na enoto ali financiranjem po pavšalni stopnji, ki se štejejo za upravičene v skladu s členom 189(3), točke (c), (e) in (f), in členom 189(4) in pri katerih so izključeni stroški, ki do takega financiranja po pravilih Unije, ki se uporabljajo, niso upravičeni;
- (c) opis metod za določanje pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali financiranja po pavšalni stopnji. Te metode temeljijo na enem od naslednjih elementov:
 - (i) statističnih podatkih, podobnih objektivnih elementih ali strokovni presoji, ki jih zagotovijo interni strokovnjaki, ki so na voljo, ali ki so pridobljeni v skladu z veljavnimi pravili, ali
 - (ii) pristopu glede na posameznega upravičenca, ob upoštevanju potrjenih ali z revizijo preverljivih obstoječih podatkov o upravičencu oziroma njegove običajne prakse stroškovnega računovodstva;
- (d) kadar je mogoče, osnovne pogoje za plačilo, kar po potrebi vključuje tudi dosežene učinke in/ali rezultate;
- (e) kadar pavšalni zneski, stroški na enoto in pavšalne stopnje ne temeljijo na učinkih in/ali rezultatih, utemeljitev, zakaj pristop, temelječ na učinkih in/ali rezultatih, ni mogoč ali ustrezen.

Z metodami iz prvega pododstavka, točka (c), se zagotovi:

- (a) spoštovanje načela dobrega finančnega poslovanja, zlasti ustreznost zadevnih zneskov glede na zahtevane učinke in/ali rezultate, pri čemer se upoštevajo predvidljivi prihodki, ustvarjeni z ukrepi ali programi dela;
- (b) smotrno upoštevanje načela sofinanciranja in načela preprečevanja dvojnega financiranja.

5. Odločitev o odobritvi velja za celotno trajanje programa ali programov, razen če je v njej določeno drugače.

V odločitvi o odobritvi je lahko zajeta uporaba pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnih stopenj, ki se uporabljajo za več kot en poseben program financiranja, kadar narava dejavnosti ali izdatkov omogoča skupen pristop. Odločitve o odobritvi lahko v takih primerih sprejmejo:

- (a) odgovorni odredbodajalci, kadar vse zadevne dejavnosti spadajo v njihovo pristojnost;
 - (b) Komisija, kadar je to primerno glede na naravo dejavnosti ali odhodkov oziroma glede na število zadevnih odredbodajalcev.
6. Odgovorni odredbodajalec lahko odobri ali naloži financiranje posrednih stroškov upravičenca v obliki financiranja po pavšalni stopnji, in sicer do največ 7 % skupnih upravičenih neposrednih stroškov za ukrep. Višja pavšalna stopnja se lahko odobri z obrazloženim sklepom Komisije. Odgovorni odredbodajalec v letnem poročilu o dejavnostih iz člena 74(9) poroča o vsakem takem sprejetem sklepu, odobreni pavšalni stopnji in razlogih za navedeni sklep.
7. Lastniki MSP ter druge fizične osebe, ki ne prejemajo plače, lahko za delo, ki so ga opravili sami v okviru ukrepa ali programa dela, na podlagi stroškov na enoto, odobrenih v skladu z odstavki 1 do 6, prijavijo upravičene stroške za osebe.

8. Upravičenci lahko za delo, ki so ga opravili prostovoljci v okviru ukrepa ali programa dela, na podlagi stroškov na enoto, odobrenih v skladu z odstavki 1 do 6, prijavijo stroške za osebje.

Člen 185

Enkratni pavšalni zneski

1. Pavšalni znesek iz člena 125(1), prvi pododstavek, točka (d), lahko zajema celotne upravičene stroške ukrepa ali programa dela (v nadaljnjem besedilu: enkratni pavšalni znesek).
2. V skladu s členom 184(4) se lahko enkratni pavšalni zneski določijo na podlagi načrta proračuna ukrepa ali programa dela. Takšen načrt proračuna mora biti skladen z načeli gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti. Skladnost s temi načeli se predhodno preveri med ocenjevanjem vloge za nepovratna sredstva.
3. Pri odobritvi enkratnih pavšalnih zneskov odgovorni odredbodajalec izpolnjuje določbe iz člena 184.

Člen 186

Preverjanja in kontrole upravičencev v zvezi s pavšalnimi zneski, stroški na enoto in pavšalnimi stopnjami

1. Odgovorni odredbodajalec najpozneje pred plačilom razlike preveri:
 - (a) ali so izpolnjeni pogoji za izplačilo pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj, po potrebi pa tudi, ali so doseženi učinki in/ali rezultati;
 - (b) ali so pavšalni zneski, stroški na enoto oziroma pavšalne stopnje navedene v oceni celotnega proračuna ukrepa ali programa dela;
 - (c) da so bili pogoji iz točke (a) izpolnjeni med trajanjem ukrepa ali programa dela.

Poleg tega se lahko izpolnjevanje teh pogojev preveri z naknadnimi kontrolami.

Višina pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in financiranja po pavšalni stopnji, določena vnaprej z uporabo metode, ki sta jo odobrila odgovorni odredbodajalec ali Komisija v skladu s členom 184, se ne izpodbija z naknadnimi kontrolami. To ne posega v pravico odgovornega odredbodajalca, da preveri ali so pogoji za izplačilo plačila iz prvega pododstavka tega odstavka izpolnjeni in da v skladu s členom 132(4) zmanjša nepovratna sredstva, kadar ti pogoji niso izpolnjeni ali v primeru nepravilnosti, goljufije ali kršitve drugih obveznosti. Kadar se pavšalni zneski, stroški na enoto ali pavšalne stopnje izračunajo na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca, se uporabi člen 188(2).

2. Pogostost in obseg preverjanj in kontrol sta lahko med drugim odvisna od narave ukrepa ali od upravičenca, pri čemer se upoštevajo tudi pretekle nepravilnosti ali goljufije, ki so pripisane temu upravičencu.
3. Pogoji za izplačilo pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj ne nalagajo obveznosti poročanja o dejansko nastalih stroških upravičenca.
4. Izplačilo nepovratnih sredstev na podlagi pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali financiranja po pavšalni stopnji ne vpliva na pravico dostopa do zakonsko predpisanih evidenc upravičencev za namene iz členov 129 in 187.

Člen 187

Redna ocena pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnih stopenj

Metoda za določanje pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj pa tudi osnovni podatki in izračunani zneski ter ustreznost navedenih zneskov glede na dosežene učinke in/ali rezultate se redno ocenjujejo in po potrebi prilagodijo v skladu s členom 184. Pogostost in obseg ocen sta odvisna od gibanja in narave stroškov, pri čemer se zlasti upoštevajo večje spremembe tržnih cen in druge relevantne okoliščine.

Člen 188

Običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca

1. Kadar so odobrene običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca, lahko odgovorni odredbodajalec skladnost teh praks oceni glede na pogoje iz člena 184(4). Ta ocena se lahko izvede predhodno ali z uporabo ustrezne strategije naknadnih kontrol.
2. Če je bila skladnost običajnih praks stroškovnega računovodstva upravičenca s pogoji iz člena 184(4) ugotovljena predhodno, se pavšalni zneski, stroški na enoto in financiranje po pavšalni stopnji, določeni z uporabo teh praks, ne izpodbijajo z naknadnimi kontrolami. To ne vpliva na pravico odgovornega odredbodajalca, da v skladu s členom 132(4) zmanjša nepovratna sredstva.
3. Odgovorni odredbodajalec lahko šteje, da so običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca skladne s pogoji iz člena 184(4), če so sprejemljive za nacionalne organe v okviru primerljivih programov financiranja.

Člen 189

Upravičeni stroški

1. Nepovratna sredstva ne presegajo skupne zgornje meje, izražene v obliki absolutne vrednosti (v nadaljnjem besedilu: najvišji znesek nepovratnih sredstev), ki se določi na podlagi:
 - (a) skupnega zneska financiranja, ki ni povezano s stroški, v primeru iz člena 125(1), prvi pododstavek, točka (a);
 - (b) ocenjenih upravičenih stroškov, kadar je to mogoče, v primeru iz člena 125(1), prvi pododstavek, točka (b);
 - (c) skupnega zneska ocenjenih upravičenih stroškov, ki je v obliki pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj iz člena 125(1), prvi pododstavek, točke (c), (d) in (e), jasno opredeljen vnaprej.

Brez poseganja v temeljni akt se lahko nepovratna sredstva, kadar so v obliki iz prvega pododstavka, točka (b), dodatno izrazijo kot odstotek ocenjenih upravičenih stroškov ali pa se lahko izrazijo tudi kot odstotek pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali financiranja po pavšalni stopnji iz prvega pododstavka, točka (c).

Kadar so nepovratna sredstva v obliki iz prvega pododstavka, točka (b), tega odstavka in kadar so lahko zaradi posebnosti ukrepa izražena le v obliki absolutne vrednosti, se preverjanje upravičenih stroškov izvede v skladu s členom 158(4) in po potrebi s členom **158(6)**.

2. Brez poseganja v najvišjo dovoljeno stopnjo sofinanciranja, določeno v temeljnem aktu:
- (a) nepovratna sredstva ne smejo preseči upravičenih stroškov;
 - (b) kadar so nepovratna sredstva v obliki iz odstavka 1, prvi pododstavek, točka (b), in kadar ocenjeni upravičeni stroški vključujejo stroške za delo prostovoljcev iz člena 184(8), nepovratna sredstva ne smejo preseči ocenjenih upravičenih stroškov, razen stroškov za delo prostovoljcev.
3. Upravičeni stroški, ki so dejanski stroški upravičenca do nepovratnih sredstev, kot je navedeno v členu 125(1), prvi pododstavek, točka (b), morajo izpolnjevati vsa naslednja merila:
- (a) nastanejo v obdobju trajanja ukrepa ali programa dela, razen stroškov, ki se nanašajo na končna poročila in revizijska potrdila;
 - (b) navedeni so v oceni celotnega proračuna ukrepa ali programa dela;
 - (c) potrebni so za izvajanje ukrepa ali programa dela, ki je predmet nepovratnih sredstev;
 - (d) so določljivi in preverljivi ter zlasti zabeleženi v računovodskih izkazih upravičenca in pripravljeni v skladu z računovodskimi standardi, ki se uporabljajo v državi, kjer ima upravičenec svoj sedež, in v skladu z običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca;
 - (e) so skladni z zahtevami davčne in socialne zakonodaje, ki se uporablja;
 - (f) so smotrni, utemeljeni in v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja, zlasti glede gospodarnosti in učinkovitosti.

4. V pozivih za zbiranje predlogov se določijo kategorije stroškov, ki so upravičene do financiranja Unije.

Razen če je v temeljnem aktu določeno drugače in poleg odstavka 3 tega člena, so naslednje kategorije stroškov upravičene, kadar jih odgovorni odredbodajalec v okviru razpisa za zbiranje predlogov razglasi za takšne:

- (a) stroški, povezani z jamstvom za predhodno financiranje, ki ga predloži upravičenec, kadar to jamstvo zahteva odgovorni odredbodajalec v skladu s členom 156(1);
- (b) stroški, ki se nanašajo na potrdila o računovodskih izkazih in poročila o operativnih vidikih, kadar tovrstna potrdila ali poročila zahteva odgovorni odredbodajalec;
- (c) DDV, kadar nacionalna zakonodaja o DDV ne omogoča njegovega vračila in ga plača upravičenec, ki ni nezavezanec za DDV v smislu člena 13(1), prvi pododstavek, Direktive Sveta 2006/112/ES⁶²;
- (d) stroški amortizacije, pod pogojem, da jih je upravičenec dejansko imel;
- (e) stroški za plače osebja nacionalnih uprav, kolikor so povezani s stroški dejavnosti, ki jih zadevni javni organ ne bi izvajal, če ne bi izvajal zadevnega projekta.

⁶² Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, 11.12.2006, str. 1).

Za namene drugega pododstavka, točka (c):

- (a) se DDV šteje za davek, ki ga ni mogoče povrniti, če se v skladu z nacionalnim pravom lahko pripiše kateri koli izmed naslednjih dejavnosti:
 - (i) oproščenim dejavnostim brez pravice do odbitka;
 - (ii) dejavnostim, za katere se DDV ne obračunava;
 - (iii) dejavnostim iz točke (i) ali (ii), za katere DDV ni mogoče odbiti, se pa povrne prek posebnih shem povračila ali odškodninskih skladov, ki v Direktivi 2006/112/ES niso navedeni, tudi če sta sklad ali shema določena v nacionalni zakonodaji o DDV;
- (b) DDV, povezan z dejavnostmi iz člena 13(2) Direktive 2006/112/ES, se šteje kot plačan s strani upravičenca, ki ni nezavezanec za DDV, kot je opredeljeno v členu 13(1), prvi pododstavek, navedene direktive, ne glede na to, ali zadevna država članica te dejavnosti obravnava kot dejavnosti, ki jih izvajajo organizacije javnega prava v vlogi javnega organa;

Člen 190

Subjekti, povezani z upravičencem, in edini upravičenec

1. Za namene tega naslova se naslednji subjekti štejejo za subjekte, povezane z upravičencem:
 - (a) subjekti, ki so edini upravičenec v skladu z odstavkom 2;
 - (b) subjekti, ki izpolnjujejo merila za upravičenost in ne spadajo v eno od situacij iz členov 138(1) in 143(1) ter imajo povezavo z upravičencem, zlasti pravno ali kapitalsko, ki ni niti omejena na ukrep niti vzpostavljena zgolj zaradi izvajanja le-tega.

Oddelek 2 poglavja 2 naslova V se uporablja tudi za povezane subjekte.

2. Kadar več subjektov izpolnjuje merila za dodelitev nepovratnih sredstev in skupaj oblikujejo en subjekt, se lahko ta subjekt obravnava kot edini upravičenec, tudi kadar je bil ta subjekt posebej ustanovljen z namenom izvajanja ukrepa, ki naj bi se financiral z nepovratnimi sredstvi.
3. Če v razpisu za zbiranje predlogov ni določeno drugače, lahko subjekti, povezani z upravičencem, sodelujejo pri izvajanju ukrepa, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
 - (a) zadevni subjekti so navedeni v sporazumu o nepovratnih sredstvih;
 - (b) zadevni subjekti spoštujejo pravila, ki se uporabljajo za upravičenca v okviru sporazuma o nepovratnih sredstvih, in sicer glede:
 - (i) upravičenosti stroškov ali pogojev za plačilo;
 - (ii) pravic do preverjanj in revizij, ki jih opravijo Komisija, OLAF in Računsko sodišče.

Stroški teh subjektov se lahko sprejmejo kot dejansko nastali upravičeni stroški ali se lahko poravnajo s pavšalnimi zneski, stroški na enoto in financiranjem po pavšalni stopnji.

POGLAVJE 2

NAČELA

Člen 191

Splošna načela, ki se uporabljajo za nepovratna sredstva

Za nepovratna sredstva veljajo naslednja načela:

- (a) enakega obravnavanja;
- (b) preglednosti;
- (c) sofinanciranja;
- (d) nekumulativnega dodeljevanja in izogibanja dvojnemu financiranju;
- (e) neretroaktivnosti;
- (f) neprofitnosti.

Člen 192

Preglednost

1. Nepovratna sredstva se dodelijo po objavi pozivov za zbiranje predlogov, razen v primerih iz člena 198.
2. Vsa nepovratna sredstva, dodeljena med proračunskim letom, se objavijo v skladu s členom 38(1) do (4).

3. Komisija po objavi iz odstavkov 1 in 2 Evropskemu parlamentu in Svetu na zahtevo pošlje poročilo o:
- (a) številu vložnikov v predhodnem proračunskem letu;
 - (b) številu in deležu uspešnih vlog za vsak posamezen razpis za zbiranje predlogov;
 - (c) povprečnem trajanju postopka od datuma zaključka razpisa za zbiranje predlogov do dodelitve nepovratnih sredstev;
 - (d) številu in znesku nepovratnih sredstev, kadar v predhodnem proračunskem letu ni bilo naknadne objave v skladu s členom 38(4);
 - (e) vseh nepovratnih sredstvih, ki so bila dodeljena finančnim institucijam, vključno z EIB ali EIS v skladu s členom 198, prvi odstavek, točka (g).

Člen 193

Sofinanciranje

1. Nepovratna sredstva vključujejo sofinanciranje. Zaradi tega se sredstva, potrebna za izvedbo ukrepa ali programa dela, ne zagotovijo v celoti iz nepovratnih sredstev.

Sofinanciranje je lahko v obliki lastnih sredstev upravičenca, prihodka iz ukrepa ali programa dela ali finančnih prispevkov oziroma prispevkov v naravi od tretjih strani.

2. Prispevki v naravi od tretjih strani v obliki dela prostovoljcev, ovrednoteni v skladu s členom 184(8), se v načrtu proračuna navedejo kot upravičeni stroški. Navedejo se ločeno od drugih upravičenih stroškov. Delo prostovoljcev lahko obsega do 50 % skupnega sofinanciranja. Za namene izračuna tega deleža prispevki v naravi in druge oblike sofinanciranja temeljijo na ocenah vložnika.

Drugi prispevki v naravi od tretjih strani se v načrtu proračuna navedejo ločeno od prispevkov k upravičenim stroškom. Njihova približna vrednost se navede v načrtu proračuna in se pozneje ne spreminja.

3. Z odstopanjem od odstavka 1 se lahko zunanji ukrep v celoti financira iz nepovratnih sredstev, kadar je to nujno za njegovo izvedbo. V takem primeru je treba v odločitvi o dodelitvi to utemeljiti.
4. Ta člen se ne uporablja za subvencionirane obrestne mere in subvencionirane provizije za jamstvo.

Člen 194

Načelo nekumulativnega dodeljevanja in prepoved dvojnega financiranja

1. Za vsak ukrep se lahko posameznemu upravičencu iz proračuna dodelijo nepovratna sredstva samo enkrat, razen če ni v zadevnem temeljnem aktu določeno drugače.

V vsakem proračunskem letu se lahko upravičencu iz proračuna samo enkrat dodelijo nepovratna sredstva za poslovanje.

Ukrep se lahko skupno financira iz različnih proračunskih postavk s strani več odgovornih odredbodajalcev.

2. Vložnik nemudoma obvesti odredbodajalce o kakršnih koli večkratnih vlogah in večkratnih nepovratnih sredstvih, ki se nanašajo na isti ukrep ali isti program dela.

3. Isti stroški se iz proračuna nikoli ne financirajo dvakrat.
4. V zvezi z naslednjimi vrstami podpore oziroma pomoči se odstavka 1 in 2 ne uporabljata in Komisija se lahko po potrebi odloči, da ne bo preverila, ali je bil isti strošek financiran dvakrat:
 - (a) podpora za študij, raziskovanje, usposabljanje ali izobraževanje, plačana fizičnim osebam;
 - (b) neposredna pomoč, plačana fizičnim osebam, ki jo najbolj potrebujejo, kot so brezposelni in begunci.

Člen 195

Načelo neprofitnosti

1. Z nepovratnimi sredstvi si upravičenec v okviru svojega ukrepa ali programa dela ne sme prizadevati za dobiček ali ga ustvariti (načelo neprofitnosti).
2. Za namene odstavka 1, se dobiček opredeli kot presežek prejemkov, izračunan ob plačilu razlike, glede na upravičene stroške ukrepa ali programa dela, kadar so prejemki omejeni na nepovratna sredstva Unije in prihodke iz tega ukrepa ali programa dela.

V primeru nepovratnih sredstev za poslovanje se zneski, namenjeni ustvarjanju rezerv, ne upoštevajo pri preverjanju skladnosti z načelom neprofitnosti.

3. Odstavek 1 se ne uporablja za:
- (a) ukrepe, katerih namen je okrepiti finančne sposobnosti upravičenca, ali ukrepe za ustvarjanje prihodkov, da se zagotovi njihova kontinuiteta po izteku obdobja financiranja Unije, določenega v sporazumu o nepovratnih sredstvih;
 - (b) podporo za študij, raziskovanje, usposabljanje ali izobraževanje, plačano fizičnim osebam, ali drugo neposredno pomoč, plačano fizičnim osebam, ki jo najbolj potrebujejo, kot so brezposelni in begunci;
 - (c) ukrepe, ki jih izvajajo neprofitne organizacije;
 - (d) nepovratna sredstva v obliki iz člena 125(1), prvi pododstavek, točka (a);
 - (e) nepovratna sredstva nizke vrednosti.
4. Kadar se ustvari dobiček, ima Komisija pravico izterjati odstotek dobička, ki ustreza prispevku Unije k upravičenim stroškom, ki jih je upravičenec imel z izvajanjem ukrepa ali programa dela.

Člen 196

Načelo neretroaktivnosti

1. Če v tem členu ni določeno drugače, se nepovratna sredstva ne dodelijo za nazaj.
2. Nepovratna sredstva se lahko dodelijo za ukrep, ki se je že začel izvajati, pod pogojem, da vložnik lahko dokaže, da je bilo treba ukrep začeti izvajati pred podpisom sporazuma o nepovratnih sredstvih.

V takšnih primerih stroški, nastali pred datumom vložitve vloge za nepovratna sredstva, niso upravičeni, razen:

- (a) v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih, kot so določeni v temeljnem aktu, ali

- (b) v primeru izjemne nujnosti ukrepov iz člena 198, prvi odstavek, točka (a) ali (b), v katerem bi bilo pravočasno posredovanje Unije zelo pomembno.

V primeru iz drugega pododstavka, točka (b), so stroški, ki jih je imel upravičenec pred datumom vložitve vloge, upravičeni do financiranja Unije pod naslednjima pogoje:

- (a) razloge za tako odstopanje je primerno utemeljil odgovorni odredbodajalec;
- (b) v sporazumu o nepovratnih sredstvih je izrecno določeno, da je datum za upravičenost odhodkov zgodnejši od datuma za vložitev vlog.

Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil poroča o vseh primerih iz tega odstavka v okviru naslova „Odstopanja od načela neretroaktivnosti v skladu s členom 196 finančne uredbe“ letnega poročila o dejavnostih iz člena 74(9).

- 3. Nepovratna sredstva se ne smejo dodeliti retroaktivno za ukrepe, ki so že končani.
- 4. V primeru nepovratnih sredstev za poslovanje se sporazum o nepovratnih sredstvih podpiše v štirih mesecih od začetka proračunskega leta upravičenca. Stroški, ki so nastali pred vložitvijo vloge za nepovratna sredstva oziroma pred začetkom proračunskega leta upravičenca, niso upravičeni do financiranja. Prvi obrok se upravičencu plača v 30 koledarskih dneh po podpisu sporazuma o nepovratnih sredstvih.

POGLAVJE 3

POSTOPEK ZA DODELITEV NEPOVRATNIH SREDSTEV IN SPORAZUM O NEPOVRATNIH SREDSTVIH

Člen 197

Vsebina in objava pozivov za zbiranje predlogov

1. V pozivih za zbiranje predlogov se določijo:
 - (a) zastavljeni cilji;
 - (b) merila za upravičenost, izključitev, pogoji za sodelovanje in merila za dodelitev ter ustrezna dokazila;
 - (c) ureditve za financiranje Unije, v katerih so podrobno opredeljene vse vrste prispevkov Unije, predvsem oblike nepovratnih sredstev;
 - (d) ureditve in rok za oddajo predlogov;
 - (e) predvideni datum, do katerega je treba vse vložnike obvestiti o izidu ocenjevanja njihove vloge, ter okvirni datum za podpis sporazumov o nepovratnih sredstvih.
2. Datuma iz odstavka 1, točka (e), se določita na podlagi naslednjih obdobij:
 - (a) za obveščanje vseh vložnikov o izidu ocenjevanja njihove vloge največ šest mesecev od zadnjega dne za predložitev celovitih predlogov;
 - (b) za podpis sporazuma o nepovratnih sredstvih z vložniki največ tri mesece od dneva obvestila vložnikov, da so uspeli.

Ta obdobja se lahko prilagodijo, da se upošteva čas, potreben za izvedbo posebnih postopkov, ki so v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 lahko predpisani v temeljnem aktu, in se lahko prekoračijo v izjemnih, ustrezno utemeljenih primerih, zlasti za kompleksne ukrepe, kadar je veliko predlogov ali zamud, za katere so odgovorni vložniki.

Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil v svojem letnem poročilu o dejavnostih poroča o povprečnem času, porabljenem za obveščanje vložnikov in podpisovanje sporazumov o nepovratnih sredstvih. V primeru prekoračitve obdobj iz prvega pododstavka odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil navede razloge in predlaga popravne ukrepe, kadar prekoračitev ni ustrezno utemeljena v skladu z drugim pododstavkom.

3. Pozivi za zbiranje predlogov se objavijo na spletnem mestu institucij Unije in po možnosti v katerem koli drugem ustreznem mediju, vključno v *Uradnem listu Evropske unije*, da se zagotovi čim boljša obveščenost potencialnih upravičencev. Pozivi za zbiranje predlogov se lahko objavijo, če je sprejet sklep o financiranju iz člena 110, pa tudi v letu pred izvršitvijo proračuna. Kakršna koli sprememba vsebine pozivov za zbiranje predlogov se objavi pod enakimi pogoji.

Člen 198

Izjeme glede objave pozivov za zbiranje predlogov

Nepovratna sredstva se lahko dodelijo brez razpisa za zbiranje predlogov samo v naslednjih primerih:

- (a) za namene humanitarne pomoči, pri operacijah zagotavljanja nujne pomoči, pri operacijah v okviru civilne zaščite ali pri pomoči za krizno upravljanje;

- (b) v drugih izjemnih in primerno utemeljenih nujnih primerih;
- (c) organom, ki imajo pravni ali dejanski monopol, ali organom, ki jih v okviru svojih pristojnosti imenujejo države članice, kadar so te države članice pravno ali dejansko v monopolnem položaju;
- (d) organom, ki so s temeljnim aktom v smislu člena 58 določeni kot upravičenci, ali organom, ki jih v okviru svojih pristojnosti imenujejo države članice, kadar so te države članice s temeljnim aktom določene kot upravičenke;
- (e) na področju raziskav in tehnološkega razvoja organom, opredeljenim v programu dela iz člena 110, kadar je v temeljnem aktu izrecno določena ta možnost in pod pogojem, da projekt ne spada na področje razpisa za zbiranje predlogov;
- (f) za dejavnosti s posebnimi značilnostmi, ki zahtevajo poseben tip organa zaradi njegove tehnične sposobnosti, visoke stopnje specializacije ali upravnih pooblastil, pod pogojem, da zadevne dejavnosti ne spadajo na področje razpisa za zbiranje predlogov;
- (g) EIB ali EIS za ukrepe tehnične pomoči. V teh primerih se člen 199(1), točke (a) do (d), ne uporablja.

Kadar je posebni tip organa iz prvega odstavka, točka (f), država članica, se nepovratna sredstva lahko dodelijo brez razpisa za zbiranje predlogov organu, ki ga država članica v okviru svoje pristojnosti pooblasti za izvajanje ukrepa;

Primeri iz prvega odstavka, točki (c) in (f), se primerno utemeljijo v sklepu o dodelitvi.

Člen 199

Vsebina vlog za nepovratna sredstva

1. Vloga za nepovratna sredstva mora vsebovati naslednje:

- (a) informacije o pravnem statusu vložnika, vključno s tem, ali gre za nevladno organizacijo;
- (b) častno izjavo vložnika v skladu s členom 139(1) ter o izpolnjevanju meril za upravičenost in pogojev za sodelovanje; ***taka izjava se ne zahteva v primeru vloge za nepovratna sredstva zelo nizke vrednosti;***
- (c) informacije, potrebne za dokazovanje finančne in operativne sposobnosti vložnika za izvedbo predlaganega ukrepa ali programa dela, in – če se tako odloči odgovorni odredbodajalec na podlagi ocene tveganja – dokazila, ki potrjujejo te informacije, kot je izkaz poslovnega izida in bilanca stanja za največ zadnja tri proračunska leta, za katera je bil pripravljen zaključni račun.

Te informacije in dokazila se ne zahtevajo od vložnikov, za katere se v skladu s členom 201(5) ali (6) preverjanje finančne ali operativne sposobnosti ne uporablja. Poleg tega se dokazila ne zahtevajo za nepovratna sredstva nizke vrednosti;

- (d) kadar vloga zadeva nepovratna sredstva za ukrep, za katerega znesek presega 750 000 EUR, ali nepovratna sredstva za poslovanje, ki presegajo 100 000 EUR, revizijsko poročilo, kadar je na voljo, ki ga pripravi pooblaščen zunanji revizor, vedno pa v primerih, kadar se obvezna revizija zahteva na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava, potrjuje pa zaključne račune za največ zadnja tri proračunska leta, ki so na voljo. V vseh drugih primerih mora vložnik predložiti izjavo, ki jo podpiše njegov pooblaščen predstavnik in potrjuje veljavnost njegovih zaključnih računov za največ zadnja tri proračunska leta, ki so na voljo.

Prvi pododstavek te točke se uporablja samo za prvo vlogo, ki jo upravičenec vloži pri odgovornem odredbodajalcu v katerem koli proračunskem letu.

V primeru sporazumov med Komisijo in več upravičenci mejne vrednosti, določene v prvem pododstavku te točke, veljajo za vsakega upravičenca.

V primeru partnerstva iz člena 131(4) mora biti revizijsko poročilo iz prvega pododstavka te točke, ki zajema zadnji dve proračunski leti, ki sta na voljo, pripravljeno pred podpisom sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu.

Odgovorni odredbodajalec lahko glede na oceno tveganja izvzame iz obveznosti iz prvega pododstavka te točke izobraževalne ustanove in – v primeru sporazumov z različnimi upravičenci – upravičence, ki so sprejeli solidarno odgovornost ali ki ne prevzemajo nobene finančne odgovornosti.

Prvi pododstavek te točke se ne uporablja za osebe in subjekte v okviru posrednega upravljanja, kolikor izpolnjujejo pogoje iz člena 62(1), prvi pododstavek, točka (b), in iz člena 157;

- (e) opis ukrepa ali programa dela in načrt proračuna, ki:
 - (i) vsebuje uravnotežene prihodke in odhodke ter
 - (ii) navaja ocenjene upravičene stroške ukrepa ali programa dela.

Točki (i) in (ii) se ne uporabljata za ukrepe z več donatorji.

Z odstopanjem od točke (i), in sicer v ustrezno utemeljenih primerih, lahko načrt proračuna vključuje rezervacije za nepredvidene dogodke ali morebitna nihanja deviznih tečajev;

- (f) navedbo virov in zneskov financiranja Unije, ki jih je vložnik prejel ali za katere je zaprosil v zvezi z istim ukrepom, delom ukrepa ali v zvezi s svojim delovanjem v istem proračunskem letu, kot tudi vsakega drugega financiranja za isti ukrep, ki ga je prejel ali za katero je zaprosil.

- 2. Vloga se lahko razdeli na več delov, ki se lahko predložijo med različnimi fazami v skladu s členom 203(2).

Člen 200
Merila za upravičenost

1. Merila za upravičenost določajo pogoje za sodelovanje v razpisu za zbiranje predlogov.
2. V razpisu za zbiranje predlogov lahko sodelujejo vsi naslednjih vložniki:
 - (a) pravne osebe;
 - (b) fizične osebe, če je to potrebno zaradi vrste ali značilnosti ukrepa ali cilja vložnika;
 - (c) subjekti, ki niso pravne osebe po veljavnem nacionalnem pravu, pod pogojem, da so njihovi predstavniki pooblaščen, da v imenu subjektov prevzamejo pravne obveznosti in da subjekti nudijo enaka jamstva za zaščito finančnih interesov Unije kot tista, ki jih nudijo pravne osebe. Vložnik mora imeti finančne in operativne sposobnosti, enakovredne sposobnostim pravnih oseb. Predstavniki vložnika morajo dokazati, da so ti pogoji izpolnjeni.
3. V razpisu za zbiranje predlogov so lahko določena dodatna merila za upravičenost, ki so oblikovana ob primernem upoštevanju ciljev ukrepa in spoštujejo načeli preglednosti in nediskriminacije.
4. Za namene člena 183(5) in tega člena se JRC šteje za pravno osebo s sedežem v državi članici.

Člen 201
Pogoji za sodelovanje

1. Pogoji za sodelovanje morajo biti takšni, da omogočajo oceno sposobnosti vložnika za izvedbo predlaganega ukrepa ali programa dela.
2. Vložnik mora imeti stalna in zadostna finančna sredstva za izvajanje svoje dejavnosti v celotnem obdobju, za katero so nepovratna sredstva dodeljena, ter prispevanje k njihovemu financiranju (finančna sposobnost).
3. Vložnik mora biti strokovno usposobljen in imeti kvalifikacije, ki so potrebne za izvedbo predlaganega ukrepa ali programa dela, razen če je v temeljnem aktu posebej določeno drugače (operativna sposobnost).
4. Finančna in operativna sposobnost se preverita zlasti na podlagi analize vseh informacij ali dokazil iz člena 199.

Če v razpisu za zbiranje predlogov niso bila zahtevana nobena dokazila in če ima odgovorni odredbodajalec utemeljene razloge za dvom v finančno ali operativno sposobnost vložnika, od vložnika zahteva, da predloži vsa ustrezna dokazila.

V primeru partnerstva se preverjanje izvaja v skladu s členom 131(6).

5. Preverjanje finančne sposobnosti se ne uporablja za:
- (a) fizične osebe, ki prejemajo podporo za izobraževanje;
 - (b) fizične osebe, ki pomoč najbolj potrebujejo, kot so brezposelni in begunci, in prejemajo neposredno pomoč;
 - (c) javne organe, med drugim tudi za organizacije držav članic;
 - (d) mednarodne organizacije;
 - (e) osebe ali subjekte, ki vlagajo vlogo za subvencionirane obrestne mere in subvencionirane provizije za jamstvo, kadar je namen teh subvencij krepitev finančne sposobnosti upravičenca ali ustvarjanje prihodka;
 - (f) osebe ali subjekte, ki zaprosijo za nepovratna sredstva zelo nizke vrednosti.**

Kadar vlogo vloži več vložnikov, se lahko odgovorni odredbodajalec na podlagi ocene tveganja odloči, da bo preveril finančno sposobnost samo glavnega vložnika.

6. Odgovorni odredbodajalec lahko glede na oceno tveganja opusti dolžnost preverjanja operativne sposobnosti javnih organov, organizacij držav članic ali mednarodnih organizacij.

Člen 202

Merila za dodelitev

Merila za dodelitev morajo biti takšna, da omogočajo:

- (a) oceno kakovosti predloženih predlogov glede na zastavljene cilje in prednostne naloge ter pričakovane rezultate;
- (b) dodelitev nepovratnih sredstev za dejavnosti ali programe dela, s katerimi se čim bolj poveča splošna učinkovitost financiranja Unije.
- (c) oceno vlog za nepovratna sredstva.

Člen 203
Postopek ocenjevanja

1. Predlogi se ocenijo na podlagi vnaprej objavljenih pogojev za sodelovanje in meril za dodelitev, da se določi, kateri predlogi se lahko financirajo.
2. Odgovorni odredbodajalec po potrebi razdeli postopek na več stopenj. Pravila o izvedbi postopka se objavijo v razpisu za zbiranje predlogov.

Vložniki, katerih predlogi se zavrnejo na kateri koli stopnji, se obvestijo v skladu z odstavkom 7.

V istem postopku se isti dokumenti in informacije ne zahtevajo več kot enkrat.

3. Komisija za ocenjevanje iz člena 153 ali, kadar je primerno, odgovorni odredbodajalec lahko zahtevata od vložnika, da predloži dodatne informacije ali pojasnila k dokazilom, predloženim v skladu s členom 154. Odredbodajalec vodi ustrezno evidenco o stikih, ki jih ima z vložniki med postopkom.
4. Člani komisije za ocenjevanje po zaključku svojega dela podpišejo poročilo o vseh pregledanih predlogih, ki vsebuje oceno kakovosti posameznega predloga in seznam predlogov, ki pridejo v poštev za financiranje.

Po potrebi se v tem poročilu določi vrstni red pregledanih predlogov ter navedejo priporočila o najvišjem dodeljenem znesku in morebitnih nebistvenih spremembah vloge za nepovratna sredstva.

Poročilo se hrani za morebitne potrebe v prihodnje.

5. Odgovorni odredbodajalec lahko pozove vložnika, da spremeni predlog v skladu s priporočili komisije za ocenjevanje. Odgovorni odredbodajalec vodi ustrezno evidenco o stikih, ki jih ima z vložniki med postopkom.
6. Odgovorni odredbodajalec sprejme odločitev na podlagi ocene, pri čemer navede vsaj naslednje:
 - (a) predmet in predlagani skupni znesek;
 - (b) imena uspešnih vložnikov, naslov ukrepov, sprejete zneske in razloge za izbor, pri čemer tudi navede, če se ni strinjal z mnenjem komisije za ocenjevanje;
 - (c) imena zavrnjenih vložnikov in razloge za njihovo zavrnitev.
7. Odgovorni odredbodajalec pisno obvesti vložnike o odločitvi glede njihove vloge. Če zaprosena nepovratna sredstva niso dodeljena, zadevna institucija Unije navede razloge za zavrnitev vloge. Zavrnjene vložnike se čim prej obvesti o oceni njihove vloge, v vsakem primeru pa v 15 koledarskih dneh po tem, ko so bile informacije poslane uspešnim vložnikom.
8. Za nepovratna sredstva, dodeljena na podlagi člena 198, lahko odgovorni odredbodajalec:
 - (a) odloči, da odstavkov 2 in 4 tega člena ter člena 153 ne uporabi;
 - (b) združi vsebino poročila o oceni in odločitve o dodelitvi v en sam dokument in ga podpiše.

Člen 204

Sporazum o nepovratnih sredstvih

1. Nepovratna sredstva se dodelijo s pisnim sporazumom.
2. V sporazumu o nepovratnih sredstvih se navede najmanj naslednje:
 - (a) predmet;
 - (b) upravičenec;
 - (c) trajanje, in sicer:
 - (i) datum začetka veljavnosti;
 - (ii) datum začetka izvajanja ukrepa in trajanje ukrepa ali proračunsko leto, v katerem se ukrep financira;
 - (d) opis ukrepa ali, v primeru nepovratnih sredstev za poslovanje, programa dela, skupaj z opisom pričakovanih rezultatov;
 - (e) najvišji znesek financiranja Unije, izražen v eurih, načrt proračuna ukrepa ali programa dela in oblika nepovratnih sredstev;
 - (f) pravila glede poročanja in plačil ter pravila za javno naročanje iz člena 208;
 - (g) strinjanje upravičenca z obveznostmi iz člena 129;
 - (h) določbe, ki se uporabljajo za prepoznavnost finančne podpore Unije, razen v ustrezno utemeljenih primerih, ko javna razglasitev ni mogoča ali ustrezna;

- (i) veljavno pravo, in sicer je to pravo Unije, ki ga po potrebi dopolnjuje nacionalno pravo, kot je določeno v sporazumu o nepovratnih sredstvih. Odstopanje od tega je mogoče pri sporazumih o nepovratnih sredstvih, sklenjenih z mednarodnimi organizacijami;
 - (j) pristojno sodišče ali razsodišče za reševanje sporov.
- 3. Denarne obveznosti subjektov ali oseb, ki niso države, ki izhajajo iz izvajanja sporazuma o nepovratnih sredstvih, so izvršljive v skladu s členom 100(2).
 - 4. Namen ali učinek sprememb sporazumov o nepovratnih sredstvih ne sme biti tak, da bi vzbujal dvom v odločitev o dodelitvi nepovratnih sredstev ali da bi bil v nasprotju z načelom enakega obravnavanja vložnikov.

POGLAVJE 4

IZVRŠEVANJE NEPOVRATNIH SREDSTEV

Člen 205

Znesek nepovratnih sredstev in razširitev ugotovitev revizije

- 1. Znesek nepovratnih sredstev ni dokončen, dokler odgovorni odredbodajalec ne odobri končnih poročil in po potrebi zaključnega računa, brez poseganja v poznejše revizije, preverjanja in preiskave s strani zadevnih institucij Unije, OLAF in Računskega sodišča. Člen 132(4) se uporablja, tudi ko je znesek nepovratnih sredstev dokončen.
- 2. Kadar kontrole ali revizije pokažejo sistemske ali ponavljajoče se nepravilnosti, goljufije ali kršitve obveznosti, ki jih je mogoče pripisati upravičencu in ki znatno vplivajo na število dodelitev nepovratnih sredstev temu upravičencu pod podobnimi pogoji, lahko odgovorni odredbodajalec prekine izvajanje sporazuma o nepovratnih sredstvih ali plačila vseh zadevnih nepovratnih sredstev oziroma po potrebi odpove zadevne sporazume o nepovratnih sredstvih s tem upravičencem, ob upoštevanju resnosti ugotovitev.

Odgovorni odredbodajalec lahko poleg tega zmanjša nepovratna sredstva, zavrne neupravičene stroške in izterja neupravičeno izplačane zneske v zvezi z vsemi nepovratnimi sredstvi, na katera vplivajo sistemske ali ponavljajoče se nepravilnosti, goljufije ali kršitve obveznosti iz prvega pododstavka, ki se lahko revidirajo, preverijo ali raziščejo v skladu z zadevnimi sporazumi.

3. Odgovorni odredbodajalec po sprejetju spremenjenih poročil in računovodskih izkazov, ki jih posreduje upravičenec, za vsa zadevna nepovratna sredstva določi zneske, ki se zmanjšajo ali izterjajo, kadar je to mogoče in izvedljivo, na podlagi stroškov, ki so bili nepravilno prijavljeni kot upravičeni.
4. Kadar ni mogoče ali izvedljivo natančno ugotoviti zneska neupravičenih stroškov za vsa zadevna nepovratna sredstva, se lahko zneski, ki se zmanjšajo ali izterjajo, določijo z ekstrapolacijo stopnje zmanjšanja ali izterjave, ki se uporablja za nepovratna sredstva, pri katerih so bile dokazane sistemske ali ponavljajoče se nepravilnosti, goljufije oziroma kršitve obveznosti, ali z uporabo pavšalne stopnje ob upoštevanju načela sorazmernosti, kadar neupravičeni stroški ne morejo biti podlaga za določanje zneskov, ki se zmanjšajo ali izterjajo. Upravičencu se omogoči, da predlaga ustrezno utemeljeno alternativno metodo ali stopnjo, preden se opravi zmanjšanje ali izterjava.

Člen 206

Dokazila, ki se priložijo zahtevku za plačilo

1. Odgovorni odredbodajalec določi, kateri spremni dokumenti morajo biti priloženi zahtevkom za plačilo.

2. Za vsa nepovratna sredstva se lahko predhodno financiranje razdeli na več obrokov v skladu z načelom dobrega finančnega poslovođenja. Zahtevku za naslednji obrok v okviru predhodnega financiranja je treba priložiti izjavo upravičenca o porabi prejšnjega predhodnega financiranja. Obrok se plača v celoti, če je vsaj 70 % skupnega zneska katerega koli prejšnjega predhodnega financiranja že porabljenega. V nasprotnem primeru se obrok zmanjša za zneske, ki jih je treba še porabiti, da bo ta mejna vrednost dosežena.
3. Upravičenec brez poseganja v obveznost predložitve dokazil da častno izjavo, s katero potrđi, da so informacije v njegovih zahtevkih za plačilo popolne, zanesljive in resnične. Upravičenec prav tako potrđi, da so stroški, ki jih je imel, upravičeni v skladu z določbami sporazuma o nepovratnih sredstvih ter da so zahtevki za plačilo potrđeni z ustreznimi dokazili, ki se lahko preverijo.
4. Odgovorni odredbodajalec lahko za utemeljitev vmesnih plačil ali plačil razlike za vsak znesek zahteva potrđilo o računovodskih izkazih ukrepa ali programa dela in z njimi povezanih računih. Tako potrđilo se zahteva na podlagi ocene tveganja, pri kateri se upoštevajo zlasti znesek nepovratnih sredstev, znesek plačila, narava upravičenca in narava dejavnosti, ki se podpirajo.

Potrđilo izda pooblašćeni zunanji revizor ali, v primeru javnih organov, strokovno usposobljen in neodvisen javni uslužbenec.

Z njim se v skladu z metodologijo, ki jo odobri odgovorni odredbodajalec in na podlagi dogovorjenih postopkov, skladnih z mednarodnimi standardi, potrdi, da so stroški, ki jih prijavi upravičenec v računovodskih izkazih, na katerih temelji zahtevki za plačilo, dejansko nastali ter da so točno evidentirani in upravičeni v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih. V posameznih in ustrezno utemeljenih primerih lahko odgovorni odredbodajalec zahteva potrdilo v obliki mnenja ali v drugi obliki, skladni z mednarodnimi standardi.

5. Odgovorni odredbodajalec lahko na podlagi ocene tveganja za katero koli plačilo zahteva poročilo o operativnih vidikih, ki ga pripravi neodvisna tretja stran, ki jo za to pooblasti odgovorni odredbodajalec. V poročilu o operativnih vidikih se navede, da je bilo preverjanje operativnih vidikov opravljeno v skladu z metodologijo, ki jo odobri odgovorni odredbodajalec, in ali je bil ukrep ali program dela dejansko izveden v skladu s pogoji iz sporazuma o nepovratnih sredstvih.

Člen 207

Finančna podpora tretjim stranem

Kadar izvajanje ukrepa ali programa dela zahteva zagotovitev finančne podpore tretjim stranem, lahko upravičenec zagotovi takšno finančno podporo, če so pogoji za njeno zagotovitev določeni v sporazumu o nepovratnih sredstvih med upravičencem in Komisijo, tako da upravičencu ne dopuščajo prostega preudarka.

Šteje se, da ni možnosti prostega preudarka, če je v sporazumu o nepovratnih sredstvih določeno naslednje:

- (a) najvišji znesek finančne podpore, ki se lahko izplača tretji strani in ki ne presega 60 000 EUR, ter merila za določanje točnega zneska;
- (b) različne vrste dejavnosti, ki lahko prejemajo takšno finančno podporo, na podlagi določenega seznama;
- (c) opredelitev oseb ali kategorij oseb, ki lahko prejemajo takšno finančno podporo, in merila za njeno dodelitev.

Mejna vrednost iz drugega odstavka, točka (a), se lahko preseže v primeru humanitarne pomoči, pri operacijah zagotavljanja nujne pomoči, pri operacijah v okviru civilne zaščite, pri pomoči za krizno upravljanje ali takrat, kadar bi bilo sicer doseganje ciljev ukrepov nemogoče ali pretirano oteženo.

Odgovorni odredbodajalec zagotovi informacije o primerih iz tretjega odstavka tega člena v letnem poročilu o dejavnostih iz člena 74(9).

Člen 208

Pogodbe o izvajanju

1. Kadar je za izvajanje ukrepa ali programa dela potrebna oddaja naročila, lahko upravičenec brez poseganja v direktivi 2014/24/EU in 2014/25/EU odda naročilo v skladu s svojimi običajnimi nabavnimi praksami, pod pogojem, da je naročilo oddano ponudniku, ki predloži najugodnejšo ponudbo, ali, kadar je primerno, ponudniku, ki ponuja najnižjo ceno, pri tem pa se izogiba vsakemu nasprotju interesov.

2. Kadar izvajanje ukrepa ali programa dela zahteva oddajo naročila v vrednosti več kot 60 000 EUR, lahko odgovorni odredbodajalec, če je to ustrezno utemeljeno, od upravičenca zahteva, da poleg pravil iz odstavka 1 spoštuje še posebna pravila.

Ta posebna pravila temeljijo na pravilih iz te uredbe in so sorazmerna z vrednostjo zadevnih naročil, z relativno velikostjo prispevka Unije glede na celoten strošek ukrepa in s tveganjem. Takšna posebna pravila se vključijo v sporazum o nepovratnih sredstvih.

NASLOV IX

NAGRADE

Člen 209

Splošna pravila

1. Nagrade se podelijo v skladu z načeli preglednosti in enakega obravnavanja in spodbujajo doseganje ciljev politik Unije.
2. Nagrad ni mogoče podeliti neposredno brez natečaja.

Natečaji za nagrade v vrednosti najmanj 1 000 000 EUR na enoto se lahko objavijo samo, kadar so te nagrade navedene v sklepu o financiranju iz člena 110 in ko so bile informacije o tovrstnih nagradah že predložene Evropskemu parlamentu in Svetu.

3. Znesek nagrade ni povezan s stroški, ki jih je imel dobitnik.

4. Kadar se zahteva, da upravičenec za izvedbo ukrepa ali programa dela podeli nagrado tretjim stranem, lahko ta upravičenec podeli takšno nagrado pod pogojem, da so v sporazumu o nepovratnih sredstvih med upravičencem in Komisijo določena merila za upravičenost in podelitev ter znesek ali vrsta nagrad in ureditve glede plačila ali podelitve, ki ne dopuščajo prostega preudarka.

Člen 210

Pravila natečaja, podelitev in objava

1. V pravilih natečaja se:
- (a) določijo merila za upravičenost;
 - (b) določijo ureditve in rok za vložitev vlog in, če je potrebno, za predhodno prijavo vložnikov;
 - (c) določijo merila za izključitev, kot so opredeljena v členu 138, in razlogi za zavrnitev, kot so opredeljeni v členu 143;
 - (d) določi izključna odgovornost vložnika v primeru zahtevka, povezanega z dejavnostmi, izvedenimi v okviru natečaja;
 - (e) določi, da zmagovalci sprejmejo obveznosti iz člena **128** in obveznosti glede obveščanja, kot je navedeno v pravilih natečaja;
 - (f) določijo merila za podelitev, ki morajo biti takšna, da omogočajo oceno kakovosti predloženih vlog glede na zastavljene cilje in pričakovane rezultate ter objektivno določanje, ali so vloge uspešne;
 - (g) določi znesek ali vrsta nagrade ali nagrad;
 - (h) določijo ureditve za izplačilo ali podelitev nagrad zmagovalcem po njihovi podelitvi.

Za namene prvega pododstavka, točka (a), upravičenci izpolnjujejo merila za upravičenost, razen če v pravilih natečaja ni navedeno drugače.

Za objavo natečajev se smiselno uporablja člen 197(3).

2. V pravilih natečaja so lahko določeni pogoji za preklic natečaja, zlasti v primerih, ko ciljev ni mogoče izpolniti.
3. Nagrade podeli odgovorni odredbodajalec na podlagi ocene, ki jo je opravila komisija za ocenjevanje iz člena 153.

Za odločitve o podelitvi se smiselno uporablja člen 203(4) in (6).

4. Vložnike se čim prej obvesti o oceni njihove vloge, v vsakem primeru pa v 15 koledarskih dneh po tem, ko odredbodajalec sprejme odločitev o podelitvi.

Zmagovalnega vložnika se obvesti o odločitvi o podelitvi nagrade, ta odločitev pa šteje kot pravna obveznost.

5. Vse nagrade, podeljene med proračunskim letom, se objavijo v skladu s členom 38(1) do (4).

Komisija po objavi Evropskemu parlamentu in Svetu na njuno zahtevo pošlje poročilo o:

- (a) številu vložnikov v prejšnjem letu;
- (b) številu vložnikov in deležu uspešnih vlog na natečaj;
- (c) seznamu strokovnjakov, ki so v preteklem letu sodelovali v komisiji za ocenjevanje, skupaj z opisom postopka za njihovo izbiro.

NASLOV X

FINANČNI INSTRUMENTI, PRORAČUNSKA JAMSTVA IN FINANČNA POMOČ

POGLAVJE 1

SKUPNE DOLOČBE

Člen 211

Področje uporabe in izvrševanje

1. Kadar se to izkaže za najustreznejši način za doseg ciljev politik Unije, Unija lahko vzpostavi finančne instrumente ali zagotovi proračunska jamstva oziroma finančno pomoč iz proračuna s temeljnim aktom, v katerem je opredeljeno njihovo področje uporabe in obdobje izvrševanja.
2. Države članice lahko prispevajo k finančnim instrumentom Unije, proračunskim jamstvom ali finančni pomoči. Če je to dovoljeno s temeljnim aktom, lahko prispevajo tudi tretje strani.
3. Kadar se finančni instrumenti ali proračunska jamstva izvršujejo v okviru neposrednega upravljanja, Komisija zagotovi, da finančni posredniki in končni prejemniki smiselno izpolnjujejo člen 158(2).
4. Kadar se finančni instrumenti izvršujejo v okviru deljenega upravljanja z državami članicami, se uporabljajo pravila za posamezni sektor.

5. Kadar se finančni instrumenti ali proračunska jamstva izvršujejo v okviru neposrednega upravljanja, Komisija sklene sporazume s subjekti na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točke (c)(ii), (iii), (v) in (vi). Kadar so bili sistemi, pravila in postopki teh subjektov ocenjeni na podlagi člena 157(3) in (4), se lahko ti subjekti v celoti zanesejo na te sisteme, pravila in postopke. Ti subjekti lahko pri izvrševanju finančnih instrumentov in proračunskih jamstev v okviru posrednega upravljanja sklepajo sporazume s finančnimi posredniki, ki so izbrani v skladu s postopki, enakovrednimi tistim, ki jih uporablja Komisija. Ti subjekti zahteve na podlagi člena 158(2) prenesejo v te sporazume.

Komisija ostane odgovorna za zagotovitev, da je izvedbeni okvir za finančne instrumente in proračunska jamstva skladen z načelom dobrega finančnega poslovanja in da podpira uresničevanje opredeljenih in časovno določenih ciljev politik, merljivih glede na učinke in/ali rezultate. Komisija odgovarja za izvajanje finančnih instrumentov in proračunskih jamstev, brez poseganja v zakonske in pogodbene obveznosti pooblaščenih subjektov v skladu z veljavnim pravom in členom 129.

Kadar k finančnim instrumentom ali proračunskim jamstvom na podlagi odstavka 2 prispevajo tretje države, lahko temeljni akt omogoča imenovanje upravičenih organov izvrševalcev ali partnerjev iz zadevnih držav.

6. Računsko sodišče ima neomejen dostop do vseh informacij v zvezi s finančnimi instrumenti, proračunskimi jamstvi in finančno pomočjo, tudi prek preverjanj na kraju samem.

Računsko sodišče je zunanji revizor, odgovoren za projekte in programe, podprte s finančnim instrumentom, proračunskim jamstvom ali finančno pomočjo.

Člen 212

Načela in pogoji, ki se uporabljajo za finančne instrumente in proračunska jamstva

1. Finančni instrumenti in proračunska jamstva se uporabljajo v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja, preglednosti, sorazmernosti, nediskriminacije, enakega obravnavanja in subsidiarnosti ter v skladu z njihovimi cilji.
2. Finančni instrumenti in proračunska jamstva:
 - (a) odpravljajo tržne nepopolnosti ali naložbene okoliščine, ki niso optimalne, pomoč v sorazmerni višini pa zagotavljajo le končnim prejemnikom, ki se v času finančne pomoči Unije štejejo za ekonomsko upravičene glede na mednarodno priznane standarde;
 - (b) dosegajo dodatnost s tem, da preprečujejo nadomestitev potencialne pomoči in naložb iz drugih javnih ali zasebnih virov;
 - (c) ne izkrivljajo konkurence na notranjem trgu in so skladni s pravili o državni pomoči;
 - (d) dosegajo učinek vzvoda in multiplikacijski učinek, s ciljnimi razponom vrednosti, ki temelji na predhodni oceni ustreznega finančnega instrumenta ali proračunskega jamstva, prek mobilizacije svetovnih naložb, ki presegajo vrednost prispevka ali jamstva Unije, po potrebi vključno z maksimizacijo zasebnih naložb;

- (e) se izvršujejo tako, da zagotavljajo, da obstaja skupni interes organov izvrševalcev ali partnerjev, ki sodelujejo pri izvrševanju, glede doseganja ciljev politik, opredeljenih v ustreznem temeljnem aktu, in sicer z določbami, kot so določbe o na primer sofinanciranju, zahtevah po delitvi tveganja ali finančnih spodbudah, pri čemer se preprečuje nasprotje interesov z drugimi dejavnostmi subjektov ali partnerjev;
- (f) zagotavljajo plačilo Unije, ki je skladno z delitvijo tveganja med finančnimi udeleženci in cilji politike finančnega instrumenta ali proračunskega jamstva;
- (g) določijo, da v primeru, ko je treba izplačati nadomestilo organom izvrševalcem ali partnerjem, ki sodelujejo pri izvrševanju, tako nadomestilo temelji na smotrnosti in vključuje:
 - (i) upravne provizije za nagrajevanje subjektov ali partnerjev za delo, ki so ga opravili pri izvrševanju finančnega instrumenta ali proračunskega jamstva, pri čemer provizije, kolikor je mogoče, temeljijo na izvedenih operacijah ali plačanih zneskih, ter
 - (ii) kadar je to primerno, spodbude, povezane s politiko, za hitrejše uresničevanje ciljev politik ali večjo finančno uspešnost finančnega instrumenta oziroma proračunskega jamstva.

Izredni odhodki se lahko v ustrezno utemeljenih primerih povrnejo;

- (h) posamično ali kot del programa temeljijo na predhodnih ocenah v skladu s členom 34, ki vsebujejo pojasnila glede izbire vrste finančne operacije, ob upoštevanju ciljev politik ter s tem povezanih finančnih tveganj in prihrankov za proračun.

Ocene iz prvega pododstavka, točka (h), se pregledajo in posodobijo, tako da upoštevajo učinek večjih socialno-ekonomskih sprememb na namen finančnega instrumenta ali proračunskega jamstva.

3. Brez poseganja v pravila za posamezni sektor za deljeno upravljanje se prihodki, vključno z dividendami, kapitalskim dobičkom, provizijami za jamstvo ter obrestmi na posojila in na zneske na fiduciarnih računih, vrnjene Komisiji, ali na fiduciarnih računih, ki so odprti za finančne instrumente ali proračunska jamstva in ki jih je mogoče pripisati podpori iz proračuna v okviru finančnega instrumenta ali proračunskega jamstva, vnesejo v proračun, potem ko se odštejejo stroški in provizije upravljanja.

Letna povračila, vključno z vračili kapitala, sproščenimi jamstvi in vračili glavnice posojil, ki so vrnjena Komisiji ali na fiduciarne račune, ki so odprti za finančne instrumente ali proračunska jamstva in ki jih je mogoče pripisati podpori iz proračuna v okviru finančnega instrumenta ali proračunskega jamstva, so notranji namenski prejemki v skladu s členom 21(3), točka (f), in se brez poseganja v člen **218(4)** uporabljajo za isti finančni instrument ali proračunsko jamstvo za obdobje, ki ne presega za več kot dve leti obdobja proračunske obveznosti, razen če je v temeljnem aktu določeno drugače.

Komisija take notranje namenske prejemke upošteva, ko predlaga znesek za prihodnje dodelitve za finančne instrumente ali proračunska jamstva.

Brez poseganja v drugi pododstavek se lahko neporavnani znesek namenskih prejemkov, odobren na podlagi temeljnega akta, ki ga je treba razveljaviti ali ki se izteče, dodeli tudi drugemu finančnemu instrumentu s podobnimi cilji, kadar je to določeno v temeljnem aktu, ki vzpostavlja ta finančni instrument.

4. Odredbodajalec, odgovoren za finančni instrument, proračunsko jamstvo ali finančno pomoč, pripravi računovodski izkaz, ki zajema obdobje od 1. januarja do 31. decembra, v skladu s členom 249 ter skladno z računovodskimi pravili iz člena 80 in mednarodnimi računovodskimi standardi za javni sektor (IPSAS).

Odgovorni odredbodajalec za finančne instrumente in proračunska jamstva, ki se izvršijo v okviru posrednega upravljanja, zagotovi, da subjekti na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točke (c)(ii), (iii), (v) in (vi), do 15. februarja naslednjega proračunskega leta predložijo nerevidirane, do 15. aprila naslednjega proračunskega leta pa revidirane računovodske izkaze za obdobje od 1. januarja do 31. decembra, pripravljene v skladu z računovodskimi pravili iz člena 80 in z IPSAS, ter vse informacije, potrebne za pripravo računovodskih izkazov v skladu s členom 82(2).

5. Kadar se finančni instrumenti ali proračunska jamstva v okviru enega sporazuma kombinirajo z dopolnilno podporo iz proračuna, vključno z nepovratnimi sredstvi, se določbe tega naslova uporabljajo za celotni ukrep. Poročanje se izvaja v skladu s členom 41(4) in (5) in v poročilu se jasno opredeli, kateri deli ukrepa so finančni instrumenti ali proračunska jamstva.

Člen 213

Finančna obveznost Unije

1. Finančna obveznost in skupna neto plačila iz proračuna nikoli ne presežejo:
 - (a) za finančne instrumente: zneska prevzetih ustreznih proračunskih obveznosti;

- (b) za proračunska jamstva: zneska proračunskega jamstva, odobrenega v temeljnem aktu;
 - (c) za finančno pomoč: najvišjega zneska sredstev, katere je Komisija pooblaščen si izposoditi z namenom financiranja finančne pomoči, odobrene v temeljnem aktu, in pripadajočih obresti.
2. Proračunska jamstva in finančna pomoč lahko ustvarijo pogojno obveznost Unije, ki lahko finančna sredstva, namenjena za kritje finančne obveznosti Unije, presega samo, če je tako določeno v temeljnem aktu o vzpostavitvi proračunskega jamstva ali finančne pomoči in pod pogoji iz temeljnega akta.
3. Za namene letne ocene iz člena **256** se pogojne obveznosti, ki izhajajo iz proračunskih jamstev ali finančne pomoči in ki bremenijo proračun, štejejo kot vzdržne, če je njihov napovedani večletni razvoj združljiv z omejitvami, določenimi z uredbo o določitvi večletnega finančnega okvira, predvideno v členu 312(2) PDEU, in zgornjimi mejami letnih odobritev plačil, določenimi v členu 3(1) Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053.

Člen 214

Rezervacije za finančne obveznosti

1. Za proračunska jamstva in finančno pomoč tretjim državam se v temeljnem aktu določi stopnja rezervacij kot odstotek zneska odobrene finančne obveznosti. Ta znesek ne vključuje prispevkov iz člena 211(2).

V temeljnem aktu se določi, da se stopnja rezervacij pregleda vsaj vsaka tri leta.

2. Določitev stopnje rezervacij temelji na kvalitativni in kvantitativni oceni, ki jo Komisija v skladu z načelom preudarnosti izvede glede finančnih tveganj, ki izhajajo iz proračunskega jamstva ali finančne pomoči za tretjo državo, pri čemer se sredstva in dobički ne smejo preceniti, obveznosti in izgube pa ne podceniti.

Če v temeljnem aktu o vzpostavitvi proračunskega jamstva ali finančne pomoči za tretjo državo ni določeno drugače, stopnja rezervacij temelji na skupnih rezervacijah, ki morajo biti zaradi kritja pričakovanih neto izgub, obenem pa tudi zaradi zadostne varnostne rezerve, določene vnaprej. Brez poseganja v pristojnosti Evropskega parlamenta in Sveta, se skupne rezervacije zasnujejo v časovnem razponu, določenem v ustreznem računovodskem izkazu iz člena 35.

3. Za finančne instrumente se po potrebi oblikujejo rezervacije v zvezi s prihodnjimi plačili, povezanimi s proračunskimi obveznostmi za ta finančni instrument.
4. Za oblikovanje rezervacij se uporabijo naslednja sredstva:
 - (a) prispevki iz proračuna ob doslednem upoštevanju uredbe o določitvi večletnega finančnega okvira in po preučitvi možnosti za prerazporeditve;
 - (b) obresti od naložb sredstev, ki se hranijo v skupnem skladu za rezervacije;
 - (c) zneski, izterjani od dolžnikov, ki niso poravnali obveznosti, v skladu s postopkom izterjave, določenim v sporazumu o jamstvu ali posojilu;
 - (d) prihodki in vsa druga plačila, ki jih Unija prejme v skladu s sporazumom o jamstvu ali posojilu;

- (e) po potrebi denarni prispevki držav članic in tretjih strani na podlagi člena 211(2).

Za izračun rezervacij, ki izhaja iz stopnje rezervacij iz odstavka 1 se upoštevajo le sredstva iz prvega pododstavka, točke (a) do (d), tega odstavka.

5. Rezervacije se uporabljajo za plačilo:
 - (a) zahtevkov za unovčitev proračunskega jamstva;
 - (b) plačilnih obveznosti, povezanih s proračunskimi obveznostmi za finančni instrument;
 - (c) finančnih obveznosti, ki izhajajo iz izposojanja sredstev na podlagi člena 223(1);
 - (d) po potrebi drugih stroškov, povezanih z izvrševanjem finančnih instrumentov, proračunskih jamstev in finančne pomoči za tretje države.
6. Kadar rezervacije za proračunsko jamstvo presegajo znesek rezervacij, ki izhaja iz stopnje rezervacij iz odstavka 1 tega člena, se za obnovitev proračunskega jamstva do prvotnega zneska uporabijo sredstva iz odstavka 4, prvi pododstavek, točke (b), (c) in (d), tega člena, povezana s tem jamstvom, in sicer znotraj obdobja upravičenosti, določenega v temeljnem aktu, vendar ne zunaj obdobja oblikovanja rezervacij, in brez poseganja v člen 216(4).

7. Komisija takoj obvesti Evropski parlament in Svet ter lahko predlaga ustrezne ukrepe dopolnitve sredstev ali povečanje stopnje rezervacij, kadar:
- (a) raven rezervacij za proračunsko jamstvo zaradi zahtevkov za unovčitev proračunskega jamstva pade pod 50 % stopnje rezervacij iz odstavka 1, in spet, kadar pade pod 30 % te stopnje rezervacij, ali kadar bi lahko glede na oceno tveganja, ki jo opravi Komisija, v enem letu padla nižje od katerega koli od teh odstotkov;
 - (b) država, ki prejema finančno pomoč Unije, ne plača ob zapadlosti.

Člen 215

Skupni sklad za rezervacije

1. Rezervacije za kritje finančnih obveznosti, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, proračunskih jamstev ali finančne pomoči, se hranijo v skupnem skladu za rezervacije.

Finančno poslovanje s sredstvi skupnega sklada za rezervacije se zaupa Komisiji.

2. Skupni dobički ali izgube iz naložb sredstev, ki se hranijo v skupnem skladu za rezervacije, se dodelijo sorazmerno med zadevne finančne instrumente, proračunska jamstva ali finančno pomoč.

Finančni upravitelj sredstev skupnega sklada za rezervacije hrani minimalni znesek sredstev sklada v denarju in denarnih ustreznikih v skladu s pravili skrbnega in varnega poslovanja in napovedmi plačil, ki jih predložijo odredbodajalci finančnih instrumentov, proračunskih jamstev ali finančne pomoči.

Finančni upravitelj sredstev skupnega sklada za rezervacije lahko sklene pogodbe o začasni prodaji – pri čemer se sredstva skupnega sklada za rezervacije uporabijo kot zavarovanje –, da lahko plačuje iz sklada, kadar se lahko utemeljeno pričakuje, da bo ta postopek ugodnejši za proračun kot odsvojitvev sredstev v času zahtevka za plačilo. Da bi bila izguba za proračun čim manjša, je obdobje obnovitve pogodbe o začasni prodaji v zvezi s plačilom omejeno na najkrajši potreben čas.

3. Na podlagi člena 77(1), prvi pododstavek, točka (d), ter člena 86(1) in (2) računovodja vzpostavi postopke, ki se uporabljajo za prihodke in odhodke ter – v dogovoru s finančnim upraviteljem sredstev skupnega sklada za rezervacije – za sredstva in obveznosti v zvezi s skupnim skladom za rezervacije.
4. Ko Komisija v izjemnih primerih opravi prerazporeditev iz člena 30(1), prvi pododstavek, točka (g), o tem takoj obvesti Evropski parlament in Svet ter nujno predlaga ukrepe, potrebne za ponovno vzpostavitev proračunske postavke jamstva, iz katere je bila izvedena prerazporeditev, ob doslednem upoštevanju zgornjih meja iz uredbe o določitvi večletnega finančnega okvira.

Člen 216

Dejanska stopnja rezervacij

1. Oblikovanje rezervacij za proračunska jamstva in finančno pomoč za tretje države v skupnem skladu za rezervacije temelji na dejanski stopnji rezervacij. Ta stopnja zagotavlja raven zaščite pred finančnimi obveznostmi Unije, enako ravni, ki bi jo zagotavljale zadevne stopnje rezervacij, če bi se sredstva hranila in upravljala ločeno.
2. Dejanska stopnja rezervacij, ki se uporablja, je odstotek vsake prve stopnje rezervacij, določene v skladu s členom 214(2), drugi pododstavek. Uporablja se samo za znesek sredstev v skupnem skladu za rezervacije, predvidenih za plačila unovčenih jamstev v obdobju enega leta. Določa razmerje, izraženo v odstotkih, med zneskom denarja in denarnih ustreznikov v skupnem skladu za rezervacije, potrebnih za unovčitev jamstev, in skupnim zneskom denarja in denarnih ustreznikov, ki bi bili potrebni v vsakem jamstvenem skladu za unovčitev jamstev, če bi se sredstva hranila in upravljala ločeno, pri čemer oba zneska predstavljata enakovredno likvidnostno tveganje. Razmerje mora znašati najmanj 95 %. Pri izračunu dejanske stopnje rezervacij se upošteva naslednje:
 - (a) napoved prilivov in odlivov v skupnem skladu za rezervacije, ob upoštevanju začetne faze oblikovanja skupnih rezervacij v skladu s členom 214(2), drugi pododstavek;
 - (b) korelacija tveganj med proračunskimi jamstvi in finančno pomočjo tretjim državam;
 - (c) tržne razmere.

Komisija do 1. julija 2020 v skladu s členom 275 sprejme delegirane akte za dopolnitev te uredbe s podrobnimi pogoji za izračun dejanske stopnje rezervacij, med drugim tudi z metodologijo za ta izračun.

Na Komisijo se prenese pooblastilo, da v skladu s členom 275 sprejme delegirane akte za spreminjanje minimalnega razmerja iz prvega pododstavka tega odstavka glede na izkušnje, pridobljene z delovanjem skupnega sklada za rezervacije, in ob ohranjanju preudarnega pristopa v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja. Najnižje razmerje mora znašati najmanj 85 %.

3. Dejansko stopnjo rezervacij letno izračuna finančni upravitelj sredstev skupnega sklada za rezervacije, za Komisijo pa ta stopnja predstavlja osnovo za njen izračun prispevkov iz proračuna na podlagi člena 214(4), točka (a), in posledično odstavka 4, točka (b), tega člena.
4. Po izračunu dejanske letne stopnje rezervacij v skladu z odstavkoma 1 in 2 tega člena se v okviru proračunskega postopka izvedeta naslednji operaciji, ki se predstavita v delovnem dokumentu iz člena 41(5), točka (h):
 - (a) morebitni presežek rezervacij za proračunsko jamstvo ali finančno pomoč tretji državi se vrne v proračun;
 - (b) morebitna dopolnitvena sredstva se v sklad vplačajo v letnih tranšah v obdobju največ treh let brez poseganja v člen 214(6).

5. Komisija po posvetovanju z računovodjo določi smernice, ki se uporabljajo za upravljanje sredstev v skupnem skladu za rezervacije, in sicer v skladu z ustreznimi pravili skrbnega in varnega poslovanja ter ob izključitvi izvedenih poslov za špekulativne namene. Te smernice se priložijo sporazumu s finančnim upraviteljem sredstev skupnega sklada za rezervacije.

Vsaka tri leta se opravi neodvisna ocena ustreznosti smernic, ki se nato predloži Evropskemu parlamentu in Svetu.

Člen 217

Letno poročanje

1. Poleg obveznosti poročanja iz člena **256**, Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu vsako leto poroča o skupnem skladu za rezervacije.
2. Poročilo iz odstavka 1 vključuje informacije o finančnem poslovanju, smotnosti in tveganju skupnega sklada za rezervacije ob koncu predhodnega koledarskega leta ter finančne tokove v skupnem skladu za rezervacije v predhodnem koledarskem letu, pomembne transakcije in vse ustrezne informacije o izpostavljenosti Unije finančnim tveganjem.

POGLAVJE 2

POSEBNE DOLOČBE

ODDELEK 1

FINANČNI INSTRUMENTI

Člen 218

Pravila in izvrševanje

1. Ne glede na člen 211(1) se lahko finančni instrumenti v ustrezno utemeljenih primerih vzpostavijo brez temeljnega akta, pod pogojem, da so ti instrumenti vključeni v predlog proračuna v skladu s členom 41(4), prvi pododstavek, točka (e).
2. Komisija zagotovi usklajeno in poenostavljeno upravljanje finančnih instrumentov, zlasti na področjih računovodstva, poročanja, spremljanja ter upravljanja finančnega tveganja.
3. Kadar je Unija udeležena pri finančnem instrumentu kot manjšinski deležnik, Komisija zagotovi izpolnjevanje določb iz tega naslova v skladu z načelom sorazmernosti, in sicer glede na velikost in vrednost udeležbe Unije pri instrumentu. Vendar pa, ne glede na obseg in vrednost udeležbe Unije v instrumentu, Komisija zagotovi skladnost s členoma 129 in 158, členom 212(2) in (4), členom 41(4) ter, če gre za situacije za izključitev iz člena 138(1), točka (d), pravili iz oddelka 2 poglavja 2 naslova V.
4. Kadar Evropski parlament ali Svet menita, da finančni instrument svojih ciljev ni učinkovito izpolnil, lahko od Komisije zahtevata, da vloži predlog spremenjenega temeljnega akta, s katerim bi opustili instrument. V primeru opustitve finančnega instrumenta se vsak morebiten nov znesek, vrnjen za ta instrument na podlagi člena 212(3), šteje kot splošni prihodek in se vrne v proračun.

5. Namen finančnih instrumentov ali skupine finančnih instrumentov na ravni mehanizma, po potrebi pa tudi njihova posebna pravna oblika in sedež, se objavijo na spletnem mestu Komisije.
6. Subjekti, ki so pooblaščen za izvrševanje finančnih instrumentov, lahko odprejo fiduciarne račune v smislu člena 85(3) v imenu Unije. Ti subjekti pošljejo ustrezne izpiske računov pristojni službi Komisije. Komisija opravi plačila na fiduciarne račune na podlagi zahtevkov za plačilo, ki so ustrezno utemeljeni z napovedmi izplačil, ob upoštevanju razpoložljive bilance na fiduciarnih računih in potrebe po preprečitvi presežnih stanj na takšnih računih.

Člen 219

Finančni instrumenti, ki jih neposredno izvršuje Komisija

1. Finančni instrumenti se lahko na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), izvršujejo neposredno z uporabo česar koli od naslednjega:
 - (a) namenskega naložbenega nosilca, v katerem Komisija sodeluje skupaj z drugimi javnimi in zasebnimi vlagatelji, da bi tako povečala učinek vzvoda, ki ga ima prispevek Unije;
 - (b) posojil, jamstev, kapitalske udeležbe in drugih instrumentov delitve tveganja, ki niso naložbe v namenske naložbene nosilce, ki so končnim prejemnikom zagotovljeni neposredno ali prek finančnih posrednikov.
2. Namenski naložbeni nosilci iz odstavka 1, točka (a), se vzpostavijo v skladu s pravom države članice. Na področju zunanjih ukrepov se lahko vzpostavijo tudi v skladu s pravom države, ki ni država članica. Upravljavci takšnih nosilcev so v skladu s pravom ali pogodbeno dolžni delovati dobronamerno in s skrbnostjo dobrega gospodarja.

3. Upravljavci namenskih naložbenih nosilcev iz odstavka 1, točka (a), in finančni posredniki ali končni prejemniki finančnih instrumentov so ustrezno izbrani glede na naravo finančnega instrumenta, ki se bo izvrševal, izkušenj ter finančne in operativne sposobnosti zadevnih subjektov in ekonomske upravičenosti projektov končnih prejemnikov. Izbira mora biti pregledna, temeljiti na objektivnih merilih in ne sme povzročiti nasprotja interesov.

Člen 220

Kombiniranje s sredstvi, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja

1. V primeru kombiniranja sredstev, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja, s podporo iz finančnih instrumentov, vzpostavljenih na podlagi tega oddelka, se vodijo ločene evidence.
2. Sredstva, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja, se položijo na ločene račune in se uporabljajo v skladu s cilji zadevnih sredstev za ukrepe in končne prejemnike v skladu s programom ali programi, iz katerih izhajajo kombinacije .
3. Kar zadeva kombinacije sredstev, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja, s podporo iz finančnih instrumentov, vzpostavljenih na podlagi tega oddelka, se uporabljajo pravila za posamezni sektor.

ODDELEK 2

PRORAČUNSKA JAMSTVA

Člen 221

Pravila za proračunska jamstva

1. V temeljnem aktu se določijo:
 - (a) znesek proračunskega jamstva, ki se nikoli ne preseže, brez poseganja v člen 211(2);
 - (b) vrste operacij, ki jih krije proračunsko jamstvo.

2. Prispevki držav članic k proračunskim jamstvom na podlagi člena 211(2) se lahko zagotovijo v obliki jamstev ali gotovine.

Prispevki tretjih strani k proračunskim jamstvom na podlagi člena 211(2) se lahko zagotovijo v obliki gotovine.

Proračunsko jamstvo se poveča s prispevki iz prvega in drugega pododstavka. Plačila za unovčena jamstva po potrebi izvršijo prispevajoče države članice ali tretje strani, in sicer po načelu enakovrednosti terjatev (*pari passu*). Komisija s prispevajočimi subjekti podpiše sporazum, ki vsebuje zlasti določbe o plačilnih pogojih.

Člen 222

Izvrševanje proračunskih jamstev

1. Proračunska jamstva so nepreklicna in brezpogojna ter se dajo za vrste operacij, ki so krite s temi jamstvi, na zahtevo na voljo.
2. Proračunska jamstva se izvršijo na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), ali, v izjemnih primerih na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a).
3. Proračunsko jamstvo zajema le operacije financiranja in naložbene operacije, ki so skladne s členom 212(2), prvi pododstavek, točke (a) do (d).
4. Partnerji k operacijam, ki jih krije proračunsko jamstvo, prispevajo z lastnimi sredstvi.
5. Komisija s partnerjem sklene sporazum o jamstvu. Odobritev proračunskega jamstva je pogojena z začetkom veljavnosti sporazuma o jamstvu.

6. Partnerji Komisiji vsako leto predložijo:
- (a) oceno tveganja in informacije o bonitetni oceni v zvezi z operacijami, ki jih krije proračunsko jamstvo, ter pričakovana neplačila;
 - (b) informacije o neporavnanih finančnih obveznostih, ki za Unijo izhajajo iz proračunskega jamstva, razčlenjene po posameznih operacijah;
 - (c) informacije o skupnih dobičkih ali izgubah iz naslova operacij, ki jih krije proračunsko jamstvo.

ODDELEK 3

FINANČNA POMOČ

Člen 223

Pravila in izvrševanje

1. Finančna pomoč Unije državam članicam ali tretjim državam je v skladu z vnaprej določenimi pogoji in v obliki posojila ali kreditne linije ali katerega koli drugega instrumenta, ki šteje za primerne za zagotovitev uspešne podpore. V ta namen se v ustreznem temeljnem aktu na Komisijo prenese pooblastilo, da si na kapitalskih trgih ali od finančnih institucij v imenu Unije izposodi potrebna sredstva.

I

- 2. Finančna pomoč se izvrši v eurih, razen v ustrezno utemeljenih primerih.
- 3. Finančno pomoč neposredno izvršuje Komisija.
- 4. Komisija z državo upravičenko sklene sporazum, ki vsebuje določbe za:

- (a) zagotovitev, da država upravičenka redno preverja, ali se zagotovljena finančna sredstva uporabljajo pravilno v skladu z vnaprej določenimi pogoji, sprejme ustrezne ukrepe za preprečevanje nepravilnosti in goljufij ter po potrebi vloži pravna sredstva za izterjavo nepravilno porabljenih sredstev, izplačanih v okviru finančne pomoči;
 - (b) zagotovitev zaščite finančnih interesov Unije;
 - (c) izrecno pooblastilo Komisije, OLAF in Računskega sodišča, da uveljavljajo svoje pravice, kot je predvideno v členu 129;
 - (d) zagotovitev, da je Unija upravičena do predčasnega poplčila posojila, kadar se ugotovi, da je država upravičenka v zvezi z upravljanjem finančne pomoči vpletena v kakršno koli goljufijo ali korupcijo ali katero koli drugo nezakonito ravnanje, ki škodi finančnim interesom Unije;
 - (e) zagotovitev, da vse stroške, ki jih ima Unija v zvezi s finančno pomočjo, krije država upravičenka.
5. Komisija posojila, kolikor je mogoče, sprostí v obrokih, ob izpolnjevanju pogojev, ki veljajo za finančno pomoč. Kadar ti pogoji niso izpolnjeni, Komisija začasno prekine ali prekliče izplačilo finančne pomoči.

Člen 224

Diverzificirana strategija financiranja

- 1. Komisija izvaja diverzificirano strategijo financiranja, ki zajema najemanje posojil, odobrenih na podlagi člena 5(1) Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053, in, razen v ustrezno utemeljenih primerih, operacije najemanja posojil in upravljanja dolga za financiranje programov finančne pomoči. Diverzificirana strategija financiranja se izvaja z vsemi potrebnimi transakcijami, katerih cilj je redna prisotnost na kapitalskem trgu, temelji na združevanju instrumentov financiranja in uporablja združena likvidna sredstva.***
- 2. Komisija določi potrebne ureditve za izvajanje diverzificirane strategije financiranja. Komisija redno in izčrpno obvešča Evropski parlament in Svet o vseh vidikih svojega najemanja posojil in strategije upravljanja dolga.***

NASLOV XI

PRISPEVKI EVROPSKIM POLITIČNIM STRANKAM

Člen 225

Splošne določbe

Evropskim političnim strankam, kot so opredeljene v členu 2, točka 3, Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 (v nadaljnjem besedilu: evropske politične stranke), se lahko zaradi njihovega prispevka k oblikovanju evropske politične zavesti in izražanju politične volje državljanov Unije dodelijo neposredni finančni prispevki iz proračuna v skladu z navedeno uredbo.

Člen 226

Načela

1. Prispevki se porabijo samo za povrnitev odstotnega deleža stroškov za delovanje evropskih političnih strank, ki je določen v členu 17(4) Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014, če so ti stroški neposredno povezani s cilji teh strank, kot je določeno v členu 17(5) in členu 21 navedene uredbe.
2. Prispevki se lahko uporabijo za povračilo odhodkov v zvezi s pogodbami, ki so jih sklenile evropske politične stranke, pod pogojem, da ob dodelitvi prispevkov ni obstajalo nasprotje interesov.
3. Prispevki se ne smejo porabiti za to, da posameznim članom ali uslužbencem evropskih političnih strank neposredno ali posredno prinašajo osebne koristi (v gotovini ali v naravi). Prav tako se ne smejo porabiti za neposredno ali posredno financiranje dejavnosti tretjih strani, zlasti ne nacionalnih političnih strank ali političnih fundacij na evropski ali nacionalni ravni, ne glede na to, ali so prispevki v obliki nepovratnih sredstev, donacij, posojil ali drugih podobnih dogovorov. Za namene tega odstavka se pridruženi subjekti evropskih političnih strank ne štejejo za tretje strani, kadar so ti subjekti, v skladu s statuti evropskih političnih strank, del upravne organizacije teh evropskih političnih strank. Prispevki se ne smejo uporabiti za namene, ki jih izključuje člen 22 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014.
4. Za prispevke veljata načeli preglednosti in enakega obravnavanja v skladu z merili, določenimi v Uredbi (EU, Euratom) št. 1141/2014.

5. Prispevke dodeli Evropski parlament na letni osnovi, informacije o njih pa se objavijo v skladu s členom 38(1) do (4) te uredbe in členom 32(1) Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014.
6. Evropske politične stranke, ki prejmejo prispevek, neposredno ali posredno ne prejmejo drugih sredstev iz proračuna. Zlasti so prepovedane donacije iz proračunov političnih skupin Evropskega parlamenta. Isti odhodki se iz proračuna nikoli ne financirajo dvakrat.

Prispevki ne posegajo v možnost evropskih političnih strank, da v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 1141/2014 ustvarijo rezerve z lastnimi sredstvi.

7. Če prihodki evropske politične fundacije, kakor je opredeljena v členu 2, točka 4, Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014, na koncu proračunskega leta, za katero je prejela nepovratna sredstva za poslovanje, presegajo odhodke, se del tega presežka v višini največ 25 % celotnih prihodkov tistega leta lahko prenese v naslednje leto pod pogojem, da bo porabljen pred koncem prvega četrtertja tega naslednjega leta.

Člen 227

Proračunski vidiki

Prispevki ter tudi odobritve, predvidene za neodvisne zunanje revizijske organe ali strokovnjake iz člena 23 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014, se plačajo iz oddelka proračuna v zvezi z Evropskim parlamentom.

Člen 228

Razpis za prispevke

1. Prispevki se dodelijo na podlagi razpisa za prispevke, ki se objavi vsako leto vsaj na spletnem mestu Evropskega parlamenta.
2. Posamezni evropski politični stranki se lahko dodeli samo en prispevek na leto.
3. Posamezna evropska politična stranka lahko prejme prispevek samo, če vloži vlogo za financiranje pod pogoji, določenimi v razpisu za prispevke.
4. V razpisu za prispevke se določijo pogoji, pod katerimi lahko vložnik prejme prispevek v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 1141/2014, ter merila za izključitev.
5. V razpisu za prispevke se določi vsaj narava odhodkov, ki se lahko povrnejo s prispevkom.
6. V razpisu za prispevke se zahteva načrt proračuna.

Člen 229

Postopek dodeljevanja

1. Vloge za prispevke se morajo vložiti pravočasno in pisno, tudi v varni elektronski obliki, kadar je to primerno.
2. Prispevki se ne dodelijo vložnikom, ki so v času postopka dodeljevanja v eni ali več od situacij iz členov 138(1) in 143(1), ter tistim, ki so v podatkovni zbirki iz člena 144 vpisani kot izključeni.

3. Od vložnikov se zahteva, da potrdijo, da niso v kateri od situacij iz odstavka 2.
4. Odgovornemu odredbodajalcu lahko pomaga komisija za ocenjevanje vlog za prispevke. Odgovorni odredbodajalec določi pravila o sestavi, imenovanju in delovanju take komisije ter pravila za preprečevanje morebitnega nasprotja interesov.
5. Vloge v skladu z merili za upravičenost in merili za izključitev se izberejo na podlagi meril za dodelitev iz člena 19 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014.
6. Odgovorni odredbodajalec v svoji odločitvi navede vsaj naslednje:
 - (a) predmet odločitve in skupni znesek prispevkov;
 - (b) imena izbranih vložnikov in sprejete zneske za vsakega od njih;
 - (c) imena zavrnjenih vložnikov in razloge za njihovo zavrnitev.
7. Odgovorni odredbodajalec pisno obvesti vložnike o odločitvi glede njihovih vlog. Če se vloga za financiranje zavrne ali se zneski iz vloge delno ali v celoti ne dodelijo, odgovorni odredbodajalec obrazloži zavrnitev vloge oziroma nedodelitev zneskov iz vloge, zlasti glede na merila za upravičenost in dodelitev iz odstavka 5 tega člena in člena 228(4). Če je vloga zavrnjena, odgovorni odredbodajalec vložnika obvesti o razpoložljivih upravnih in/ali sodnih pravnih sredstvih, ki jih določa člen 134(2).

8. Prispevke ureja pisni sporazum.

Člen 230

Oblika prispevkov

1. Prispevki so lahko v obliki:
 - (a) povračila odstotnega deleža dejansko nastalih povračljivih odhodkov;
 - (b) povračila na osnovi stroškov na enoto;
 - (c) pavšalnega zneska;
 - (d) financiranja po pavšalni stopnji ali
 - (e) so lahko kombinacija oblik iz točk (a) do (d).
2. Povrnejo se lahko samo odhodki, ki izpolnjujejo merila iz razpisov za prispevke in ki niso nastali pred datumom vložitve vloge.
3. Sporazum iz člena 229(8) vsebuje določbe, ki omogočajo preverjanje, ali so bili izpolnjeni pogoji za dodelitev pavšalnih zneskov, financiranja po pavšalni stopnji ali stroškov na enoto.
4. Prispevki se plačajo v celoti v obliki enotnega plačila predhodnega financiranja, razen če odgovorni odredbodajalec v ustrezno utemeljenih primerih odloči drugače.

Člen 231

Jamstva

Če odgovorni odredbodajalec meni, da je to ustrezno in sorazmerno, lahko od primera do primera in ob upoštevanju analize tveganja zahteva, da evropska politična stranka vnaprej predloži jamstvo in tako zmanjša finančno tveganje, povezano s plačilom predhodnega financiranja, vendar le, kadar na osnovi ocene tveganja obstaja neposredna nevarnost, da se bo evropska politična stranka znašla v eni od situacij za izključitev iz člena 138(1), točki (a) in (d), te uredbe, ali kadar je bil sklep Organa za evropske politične stranke in evropske politične fundacije, ustanovljenega v skladu s členom 6 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 (v nadaljnjem besedilu: Organ), posredovan Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 10(4) navedene uredbe.

Za jamstva, ki se lahko zahtevajo v primerih iz prvega odstavka tega člena za plačila predhodnega financiranja evropskim političnim strankam, se smiselno uporablja člen 156.

Člen 232

Poraba prispevkov

1. Prispevki se porabijo v skladu s členom 226.
2. Kateri koli del prispevka, ki se ne porabi v proračunskem letu, za katero je bil prispevek dodeljen (leto n), se porabi za katere koli povračljive odhodke, nastale do 31. decembra leta $n + 1$. Preostali del prispevka, ki se ne porabi v tem roku, se izterja v skladu s poglavjem 6 naslova IV.
3. Evropske politične stranke upoštevajo najvišjo stopnjo sofinanciranja, določeno v členu 17(4) Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014. Preostali zneski prispevkov iz predhodnega leta se ne porabijo za financiranje dela, ki ga morajo evropske politične stranke zagotoviti iz lastnih sredstev. Prispevki tretjih strani za skupne prireditve se ne štejejo kot del lastnih sredstev evropskih političnih strank.

4. Evropske politične stranke porabijo del prispevka, ki ni bil porabljen v proračunskem letu, za katero je bil ta prispevek dodeljen, preden porabijo prispevke, dodeljene po tem letu.
5. Vse obresti na plačila predhodnega financiranja se štejejo kot del prispevka.

Člen 233

Poročilo o porabi prispevkov

1. Evropska politična stranka v skladu s členom 23 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 predloži svoje letno poročilo o porabi prispevkov in svoje letne računovodske izkaze v odobritev odgovornemu odredbodajalcu.
2. Odgovorni odredbodajalec pripravi letno poročilo o dejavnostih iz člena 74(9) na podlagi letnega poročila in letnih računovodskih izkazov iz odstavka 1 tega člena. Za pripravo tega poročila lahko uporabi tudi druga dokazila.

Člen 234

Znesek prispevka

1. Znesek prispevka ni dokončen, dokler odgovorni odredbodajalec ne odobri letnega poročila in letnih računovodskih izkazov iz člena 233(1). Odobritev letnega poročila in letnih računovodskih izkazov ne posega v poznejša preverjanja Organa.
2. Neporabljeni znesek predhodnega financiranja ni dokončen, dokler ga evropska politična stranka ne porabi za plačilo povračljivih odhodkov, ki izpolnjujejo merila, določena v razpisih za prispevke.

3. Kadar evropska politična stranka ne izpolni svojih obveznosti v zvezi s porabo prispevkov, se prispevki prekinejo, zmanjšajo ali prekličejo, potem ko je bila evropski politični stranki dana možnost, da izrazi svoje stališče.
4. Odgovorni odredbodajalec pred izplačilom preveri, da je evropska politična stranka še vedno vpisana v registru iz člena 7 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 in da ji med datumom vložitve vloge in koncem proračunskega leta, za katero je prispevek dodeljen, ni bila naložena kazen iz člena 27 navedene uredbe.
5. Kadar evropska politična stranka ni več vpisana v registru iz člena 7 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 ali ji je bila naložena kazen iz člena 27 navedene uredbe, lahko odgovorni odredbodajalec prekine, zmanjša ali prekliče prispevek in izterja zneske, ki so bili neupravičeno izplačani v skladu s sporazumom iz člena 229(8) te uredbe, sorazmerno s težo napak, nepravilnosti, goljufij ali drugih kršitev obveznosti v zvezi s porabo prispevka, potem ko je bila evropski politični stranki dana možnost, da izrazi svoje stališče.

Člen 235

Kontrola in kazni

1. Vsak sporazum iz člena 229(8) izrecno določa, da lahko Evropski parlament uveljavlja svoja pooblastila za kontrolo dokumentacije in prostorov ter da lahko OLAF in Računsko sodišče izvajata svoje pristojnosti in pooblastila iz člena 129 pri vseh evropskih političnih strankah, ki so prejele finančna sredstva Unije, ter pri njihovih izvajalcih in podizvajalcih.

2. Odgovorni odredbodajalec lahko v skladu s členoma 138 in 139 te uredbe ter členom 27 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 naloži upravne in denarne kazni, ki so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 236

Vodenje evidenc

1. Evropske politične stranke hranijo vse evidence in dokazila, ki se nanašajo na prispevek, pet let po zadnjem plačilu v zvezi s prispevkom.
2. Evidence, ki se nanašajo na revizije, pritožbe, pravne spore, poravnavo zahtevkov, izhajajočih iz porabe prispevka, ali preiskave OLAF, če je bil prejemnik o njih uradno obveščen, se hranijo do konca tovrstnih revizij, pritožb, pravnih sporov, poravnave zahtevkov ali preiskav.

Člen 237

Izbor zunanjih revizijskih organov ali strokovnjakov

Neodvisni zunanji revizijski organi ali strokovnjaki iz člena 23 Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 se izberejo s postopkom javnega naročanja. Pogodba z njimi se sklene za največ pet let. Po dveh zaporednih pogodbenih obdobjih se šteje, da so v nasprotju interesov, kar bi lahko negativno vplivalo na izvajanje revizij.

NASLOV XII

DRUGI INSTRUMENTI ZA IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

Člen 238

Skrbniški skladi Unije za zunanje ukrepe

1. Za ukrepe v izrednih razmerah in ukrepe po izrednih razmerah, potrebne za odziv na krizno situacijo, ali za tematske ukrepe lahko Komisija ustanovi skrbniške sklade Unije za zunanje ukrepe (v nadaljnjem besedilu: skrbniški skladi Unije) v okviru sporazumov, sklenjenih z drugimi donatorji.

Skrbniški skladi Unije se lahko ustanovijo le takrat, ko se na podlagi sporazumov z drugimi donatorji zagotovijo prispevki iz drugih virov, kot je proračun.

Komisija se o tem, da namerava ustanoviti skrbniški sklad Unije za ukrepe v izrednih razmerah in po njih, posvetuje z Evropskim parlamentom in Svetom.

Ustanovitev skrbniškega sklada Unije za tematske ukrepe morata odobriti Evropski parlament in Svet.

Komisija za namene tretjega in četrtega pododstavka tega odstavka Evropskemu parlamentu in Svetu da na voljo osnutke sklepov o ustanovitvi skrbniškega sklada Unije. Takšni osnutki sklepov vsebujejo opis ciljev sklada Unije, utemeljitev njegove ustanovitve v skladu z odstavkom 3, navedbo njegovega trajanja in predhodne sporazume z drugimi donatorji. Osnutki sklepov morajo vsebovati tudi osnutek ustanovnega sporazuma, ki bo sklenjen z drugimi donatorji.

2. Komisija osnutke sklepov o financiranju skrbniškega sklada Unije predloži pristojnemu odboru, kadar je tako določeno v temeljnem aktu, na podlagi katerega je zagotovljen prispevek Unije v skrbniški sklad Unije. Pristojni odbor ne bo pozvan, da se izreče o vidikih, ki so že bili predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu v okviru posvetovanja ali z namenom odobritve na podlagi tretjega, četrtega in petega pododstavka odstavka 1.
3. Skrbniški skladi Unije se ustanovijo in uporabljajo samo pod naslednjimi pogoji:
 - (a) posredovanje Unije ima dodano vrednost: cilji skrbniških skladov Unije se zlasti zaradi njihovega obsega ali morebitnih učinkov lažje dosežejo na ravni Unije kot na nacionalni ravni in uporaba obstoječih instrumentov za financiranje ne bi zadostovala za uresničitev ciljev politik Unije;
 - (b) skrbniški skladi Unije prinašajo jasno politično prepoznavnost za Unijo in upravljalne prednosti ter boljšo kontrolo Unije nad tveganji in izplačili prispevkov Unije in prispevkov drugih donatorjev;
 - (c) skrbniški skladi Unije ne podvajajo drugih obstoječih načinov financiranja ali podobnih instrumentov, ne da bi prinašali kakršno koli dodatnost;
 - (d) cilji skrbniških skladov Unije so usklajeni s cilji instrumenta Unije ali proračunske postavke, iz katerega oziroma katere se financirajo.

4. Za vsak skrbniški sklad Unije se za zagotovitev poštenega zastopstva donatorjev ter za odločanje o uporabi sredstev ustanovi upravni odbor, ki mu predseduje Komisija. Odbor vključuje predstavnika vsake države članice, ki ne prispeva, kot opazovalke. Pravila za sestavo odbora in njegova notranja pravila se določijo v sporazumu o ustanovitvi skrbniškega sklada Unije. V teh pravilih je med drugim določeno, da je za končno odločitev o uporabi sredstev sklada potrebno, da Komisija glasuje za.
5. Skrbniški skladi Unije se ustanovijo za omejeno obdobje, kakor je določeno v sporazumu o njihovi ustanovitvi. To obdobje se lahko ob upoštevanju postopka iz odstavka 1 podaljša s sklepom Komisije na zahtevo upravnega odbora zadevnega skrbniškega sklada Unije in na podlagi poročila o utemeljenosti takega podaljšanja, ki ga predstavi Komisija in v katerem se zlasti potrdi, da so pogoji iz odstavka 3 izpolnjeni.

Evropski parlament in/ali Svet lahko od Komisije zahtevata, da po potrebi opusti odobritve za skrbniški sklad Unije ali pa revidira sporazum o ustanovitvi zaradi morebitne likvidacije skrbniškega sklada Unije, zlasti na podlagi informacij iz delovnega dokumenta iz člena 41(6). V takšnem primeru se preostala sredstva sorazmerno vrnejo v proračun kot splošni prihodek ter sodelujočim državam članicam in drugim donatorjem.

Člen 239

Izvrševanje skrbniških skladov Unije za zunanje ukrepe

1. Skrbniški skladi Unije se izvršujejo v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja, preglednosti, sorazmernosti, nediskriminacije in enakega obravnavanja ter v skladu s specifičnimi cilji iz vsakega sporazuma o ustanovitvi in ob doslednem spoštovanju pravic Evropskega parlamenta in Sveta do pregleda in kontrole prispevkov Unije.

2. Ukrepi, ki se financirajo iz skrbniških skladov Unije, se lahko izvršujejo neposredno s strani Komisije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), in posredno s subjekti, ki izvršujejo sredstva Unije na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točke (c)(i), (ii), (iii), (v) in (vi).
3. Za sredstva prevzemajo obveznosti in jih izplačujejo finančni udeleženci Komisije v smislu poglavja 4 naslova IV. Računovodja Komisije deluje kot računovodja skrbniškega sklada Unije. Odgovoren je za določitev računovodskih postopkov in kontnega okvira, ki so skupni za vse skrbniške sklade Unije. Notranji revizor Komisije, OLAF in Računsko sodišče imajo v zvezi s skrbniškimi skladi Unije enaka pooblastila kakor v zvezi z drugimi ukrepi, ki jih izvaja Komisija.
4. Prispevki Unije in drugih donatorjev se ne vključijo v proračun in se dajo na poseben bančni račun. Posebni bančni račun skrbniškega sklada Unije odpre in zapre računovodja. Vse transakcije na posebnem bančnem računu, izvedene med letom, se ustrezno knjižijo na računih skrbniškega sklada Unije.

Prispevki Unije se na posebni bančni račun prenesejo na podlagi zahtevkov za plačilo, ustrezno utemeljenih z napovedmi izplačil, ob upoštevanju razpoložljive bilance na računu in posledične potrebe po dodatnih plačilih. Napovedi izplačil se zagotovijo enkrat ali po potrebi dvakrat letno.

Prispevki drugih donatorjev se upoštevajo, ko se vplačajo na posebni bančni račun skrbniškega sklada Unije, in sicer v znesku v eurih, preračunanem ob prejemu prispevkov na posebni bančni račun. Obresti, ki se naberejo na posebnem bančnem računu skrbniškega sklada Unije, se vložijo v skrbniški sklad Unije, razen kadar je v sporazumu o ustanovitvi skrbniškega sklada Unije določeno drugače.

5. Za kritje svojih stroškov upravljanja v letih, v katerih so se začeli uporabljati prispevki iz odstavka 4, lahko Komisija uporabi največ 5 % zneskov, združenih v skrbniškem skladu Unije. Ne glede na prvi stavek in v izogib dvojnemu obračunavanju stroškov, se stroški upravljanja, ki izhajajo iz prispevka Unije v skrbniški sklad Unije, krijejo iz teh prispevkov le, kolikor ti stroški še niso bili zajeti v drugih proračunskih postavkah. Dokler skrbniški sklad Unije obstaja, so take provizije za upravljanje namenski prejemki v smislu člena 21(2), točka (a)(ii).

Poleg letnega poročila iz člena 258 odredbodajalec dvakrat letno pripravi finančno poročilo o operacijah vsakega skrbniškega sklada Unije.

Poleg tega Komisija mesečno poroča o stanju izvrševanja vsakega skrbniškega sklada Unije.

Vsako leto se opravi neodvisna zunanja revizija skrbniških skladov Unije.

Člen 240

Prispevki Unije k svetovnim pobudam

1. ***Zaradi ustreznega usklajevanja ukrepov z več partnerji za reševanje svetovnih izzivov, lahko*** Unija ■ prispeva v obliki financiranja, ki ni povezano s stroški, k svetovnim pobudam, ki se financirajo z združenimi sredstvi več donatorjev, kadar take pobude podpirajo doseganje ciljev politike Unije in za doseganje takih ciljev ne bi zadostovali ***drugi*** instrumenti za izvrševanje proračuna ■ . ***Kadar je to mogoče in ustrezno, se Komisija pridruži kateremu koli upravnemu odboru ali enakovrednemu usmerjevalnemu odboru.***

2. ***Komisija pred vsako odločitvijo, da prispeva k svetovni pobudi, čim prej obvesti Evropski parlament in Svet o znesku prispevka k svetovni pobudi v skladu z ustreznim temeljnim aktom ter pojasni razloge in ustreznost prispevka, tudi to, kako bo s financiranjem Unije pripomogel k njeni prepoznavnosti.***
3. Ob upoštevanju narave financiranja Unije veljajo za prispevke Unije k svetovnim pobudam naslednji pogoji:
- (a) prispevek Unije je manjšinski prispevek k pobudi, pri čemer se upošteva skupni znesek prispevkov k pobudi ob izplačilu prispevka;
 - (b) prispevek Unije se obravnava enako kot prispevek donatorjev podobnega obsega in je, če k pobudi prispeva tudi ena ali več držav članic, zaščiten vsaj toliko kot prispevki teh držav članic;
 - (c) o rezultatih, doseženih s pobudo, se ustrezno poroča, tudi z ustreznimi kazalniki ***rezultatov in učinkov***;
 - (d) pobuda deluje v skladu s pravili, ki zagotavljajo dobro finančno poslovanje, preglednost, nediskriminacijo in enako obravnavo pri uporabi sredstev Unije v skladu z načelom sorazmernosti;
 - (e) obstajajo ustrezni ***notranji in zunanji*** sistemi za preprečevanje nepravilnosti in goljufij in boj proti njim ter redno poročanje o njihovem delovanju, poleg tega pa tudi ustrezna pravila, po katerih lahko pobuda sredstva izterja, vključno z uporabo teh sredstev za isto pobudo.

V primeru suma resnih nepravilnosti, kot so goljufija, korupcija ali nasprotje interesov, *se odgovornemu odredbodajalcu*, EJT v zvezi s tistimi državami članicami, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, *uradu OLAF, revizijski organom Komisije in Računskemu sodišču* v skladu s členom 129 *na podlagi pravil pobude zagotovijo ustrezne* informacije in izvedejo skupne misije za revizijo, kontrolo ali preiskavo z ustreznim organom v okviru pobude.

4. Utemeljitev glede pogojev iz odstavka 3, prvi pododstavek, se vključi v sklep o financiranju, na podlagi katerega se prispeva k pobudi.
5. Za prispevek Unije k svetovni pobudi se smiselno uporablja postopek iz člena 157(6).

Člen 241

Uporaba proračunske podpore

1. Kadar je tako določeno v zadevnih temeljnih aktih, lahko Komisija zagotovi proračunsko podporo tretji državi, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) upravljanje javnih financ v tretji državi je dovolj pregledno, zanesljivo in učinkovito;
 - (b) tretja država je vzpostavila dovolj verodostojne in relevantne sektorske ali nacionalne politike;
 - (c) tretja država je vzpostavila makroekonomske politike, usmerjene k stabilizaciji;
 - (d) tretja država je vzpostavila ustrezen in hiter dostop do izčrpnih in zanesljivih proračunskih informacij.

2. Plačilo prispevka Unije temelji na izpolnjevanju pogojev iz odstavka 1, vključno z izboljšanjem upravljanja javnih financ. Poleg tega so lahko nekatera plačila pogojena tudi z uresničevanjem etapnih ciljev, kar se meri z objektivnimi kazalniki smotrnosti, na podlagi katerih se lahko v daljšem obdobju spremljajo rezultati in napredek pri izvajanju reform v zadevnem sektorju.
3. Komisija v tretjih državah podpira spoštovanje pravne države, razvoj parlamentarnega nadzora ter revizijskih in protikorupcijskih zmogljivosti in poveča preglednost in javni dostop do informacij.
4. Ustrezni sporazumi o financiranju, sklenjeni s tretjo državo, morajo vsebovati:
 - (a) obveznost tretje države, da Komisiji zagotavlja zanesljive in pravočasne informacije, na podlagi katerih lahko Komisija oceni izpolnjevanje pogojev iz odstavka 2;
 - (b) pravico Komisije, da začasno prekine sporazum o financiranju, če tretja država krši obveznost v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic, z demokratičnimi načeli in s pravno državo ter v hudih primerih korupcije;
 - (c) primerne določbe, na podlagi katerih se zadevna tretja država zaveže k takojšnjemu vračilu vseh ali dela zadevnih sredstev za delovanje, če se ugotovi, da so se pri plačilu zadevnih sredstev Unije pojavile večje nepravilnosti, za katere je odgovorna ta država.

Za obravnavo povračila iz prvega pododstavka, točka (c), tega odstavka se lahko uporabi člen 101(1), drugi pododstavek.

Člen 242

Plačani zunanji strokovnjaki

1. Institucije Unije lahko izberejo in plačajo zunanje strokovnjake, da jim pomagajo pri ocenjevanju vlog za nepovratna sredstva, projektov in ponudb ter za dajanje mnenj in svetovanje v posameznih zadevah.
2. Razpis za prijavo interesa se objavi na spletnem mestu zadevne institucije Unije.

Razpis za prijavo interesa vključuje opis nalog, njihovo trajanje in fiksne pogoje za plačilo.
3. Vsaka zainteresirana fizična oseba lahko vloži vlogo kadar koli v času veljavnosti razpisa za prijavo interesa, razen v zadnjih treh mesecih tega obdobja.
4. Po razpisu za prijavo interesa se pripravi seznam strokovnjakov. Veljaven je največ pet let od objave ali za obdobje trajanja večletnega programa, povezanega z zadevnimi nalogami. Veljavnost seznama je lahko daljša od trajanja večletnega finančnega programa, če se zagotovi rotacija strokovnjakov.
5. Vrednost naročila mora biti nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1). Ta vrednost se lahko preseže le izjemoma in v ustrezno utemeljenih primerih, da lahko institucije Unije konkurirajo drugim akterjem na trgu pod enakimi pogoji.

6. Plačani zunanji strokovnjaki so plačani na podlagi fiksnega, vnaprej napovedanega zneska in se izberejo na podlagi strokovne usposobljenosti. Izberejo se na podlagi pogojev za sodelovanje, ki spoštujejo načela nediskriminacije, enakega obravnavanja in odsotnosti nasprotja interesov.
7. Za namen oddelka 2 poglavja 2 naslova V se ti strokovnjaki obravnavajo kot prejemniki.

Člen 243

Neplačani strokovnjaki

Institucije Unije lahko osebam, ki so jih povabile ali pooblastile, povrnejo potne stroške in plačajo dnevnice oziroma po potrebi plačajo morebitna druga nadomestila.

Člen 244

Nefinančne donacije

1. Institucije in organi Unije lahko zagotovijo nefinančne donacije v obliki storitev, blaga ali gradenj.
2. Nefinančne donacije se dodelijo v skladu z načeli preglednosti in enakega obravnavanja, po potrebi pa tudi z zahtevami, določenimi v pravilih za posamezni sektor. Spodbujajo doseganje ciljev politike Unije.

3. ***Odgovorni odredbodajalec zagotovi informacije o nefinančnih donacijah v letnem poročilu o dejavnostih iz člena 74(9).***
4. ***V primeru nepokvarljivega blaga, ki se financira iz upravnih odobritev ter v skladu z računovodskimi pravili in standardi iz člena 80, institucije in organi Unije ne smejo zagotavljati nefinančnih donacij, dokler blago ni delno amortizirano.***

Člen 245

Članarine in druga plačila naročnin

Unija lahko plača prispevke, namenjene plačilu članarin za organe, v katerih sodeluje kot članica ali opazovalka.

Člen 246

Odhodki za člane in uslužbence institucij Unije

Institucije Unije lahko plačajo odhodke za člane in uslužbence institucij Unije, vključno s prispevki za združenja sedanjih in nekdanjih poslancev Evropskega parlamenta, in prispevke za Evropske šole.

NASLOV XIII

LETNI ZAKLJUČNI RAČUNI IN DRUGO FINANČNO POROČANJE

POGLAVJE 1

LETNI ZAKLJUČNI RAČUNI

ODDELEK 1

RAČUNOVODSKI OKVIR

Člen 247

Struktura zaključnih računov

Letni zaključni računi Unije se pripravijo za vsako proračunsko leto, ki traja od 1. januarja do 31. decembra. Ti zaključni računi zajemajo naslednje:

- (a) konsolidirane računovodske izkaze, v katerih so v skladu z računovodskimi pravili iz člena 80 predstavljene konsolidirane finančne informacije iz računovodskih izkazov institucij Unije, organov Unije iz člena 70 ter drugih organov, ki izpolnjujejo merila računovodske konsolidacije;
- (b) zbirna poročila o izvrševanju proračuna, v katerih so predstavljene informacije iz poročil institucij Unije o izvrševanju proračuna.

Člen 248

Dokazila

Vsaka vknjižba v zaključni račun mora temeljiti na ustreznih dokazilih v skladu s členom 75.

Člen 249

Računovodski izkazi

1. Računovodski izkazi se pripravijo v milijonih eurov in v skladu z računovodskimi pravili iz člena 80 ter vključujejo:
 - (a) bilanco stanja, ki predstavlja vsa sredstva in obveznosti ter finančno stanje na dan 31. decembra predhodnega proračunskega leta;
 - (b) izkaz finančne uspešnosti, ki predstavlja poslovni izid za predhodno proračunsko leto;
 - (c) izkaz denarnih tokov, ki prikazuje zneske, pobrane in plačane med proračunskim letom, ter končno stanje denarja zakladnice;
 - (d) izkaz sprememb čistih sredstev, ki prikazuje pregled gibanj rezerv med proračunskim letom in končni izid.
2. Pojasnila k računovodskim izkazom dopolnjujejo in pojasnjujejo informacije, predstavljene v izkazih iz odstavka 1, ter dajejo vse dodatne informacije, predpisane z računovodskimi pravili iz člena 80 in mednarodno sprejeto računovodsko prakso, kadar so take informacije pomembne za dejavnosti Unije. Pojasnila vključujejo vsaj naslednje informacije:
 - (a) računovodska načela, pravila in metode;
 - (b) pojasnila, v katerih so navedene dodatne informacije, ki jih sami računovodski izkazi ne vsebujejo, so pa potrebne za pošten prikaz zaključnega računa.

3. Računovodja po izteku proračunskega leta in do datuma predložitve splošnega računovodstva sprejme vse morebitne popravke, ki ne vsebujejo izdatkov ali prihodkov za navedeno leto in so potrebni za resnično in pošteno sliko tega računovodstva.

ODDELEK 2

POROČILA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA

Člen 250

Poročila o izvrševanju proračuna

1. Poročila o izvrševanju proračuna se pripravijo v milijonih eurov in so primerljiva po letih. Sestavljena so iz:
 - (a) poročil, ki združujejo vse proračunske operacije za zadevno proračunsko leto glede prihodkov in odhodkov;
 - (b) proračunskega izida, ki se izračuna na podlagi letne proračunske razlike, določene v Sklepu (EU, Euratom) 2020/2053;
 - (c) pojasnil, ki dopolnjujejo in pojasnjujejo informacije v poročilih.
2. Struktura poročil o izvrševanju proračuna je enaka tisti, ki se uporablja za sam proračun.

3. Poročila o izvrševanju proračuna vsebujejo:
 - (a) informacije o prihodkih, zlasti o spremembah v oceni prihodkov, realizaciji prihodkov in uveljavljenih upravičenih zneskih;
 - (b) informacije, ki prikazujejo spremembe vseh razpoložljivih odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil;
 - (c) informacije, ki prikazujejo uporabo vseh razpoložljivih odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil;
 - (d) informacije, ki prikazujejo neporavnane obveznosti, tiste, prenesene iz predhodnega proračunskega leta, in tiste, nastale v tekočem proračunskem letu.
4. V zvezi z informacijami o prihodkih se poročilu o izvrševanju proračuna priloži izkaz, ki za vsako državo članico prikazuje razdelitev zneskov lastnih sredstev, ki jih je treba še izterjati na koncu proračunskega leta in za katere je izdan nalog za izterjavo.

ODDELEK 3

ČASOVNI RAZPORED LETNIH ZAKLJUČNIH RAČUNOV

Člen 251

Začasni zaključni računi

1. Računovodje institucij Unije, razen Komisije, in organov iz člena 247 do 1. marca naslednjega proračunskega leta računovodji Komisije in Računskemu sodišču pošljejo svoje začasne zaključne račune.

2. Računovodje institucij Unije, razen Komisije, in organov iz člena 247 do 1. marca naslednjega proračunskega leta računovodji Komisije pošljejo na način ter v obliki, ki jih ta določi, zahtevane računovodske informacije za namene konsolidacije.
3. Računovodja Komisije konsolidiračasne zaključne račune iz odstavka 2 zčasnimi zaključnimi računi Komisije in Računskemu sodišču do 31. marca naslednjega proračunskega leta prek elektronskih sredstev pošlječasne zaključne račune Komisije inčasne konsolidirane zaključne račune Unije.

Člen 252

Potrditev končnih konsolidiranih zaključnih računov

1. Računsko sodišče do 1. maja izrazi svoja opazanja očasnih zaključnih računih institucij Unije, razen Komisije, in vsakega organa iz člena 247, do 15. maja pa svoja opazanja očasnih zaključnih računih Komisije inčasnih konsolidiranih zaključnih računih Unije.
2. Računovodje institucij Unije, razen Komisije, in organov iz člena 247 zaradi priprave končnih konsolidiranih zaključnih računov do 15. maja pošljejo zahtevane računovodske informacije računovodji Komisije, in sicer na način ter v obliki, ki jih ta določi.

Vse institucije Unije, razen Komisije, in vsak organ iz člena 247 do 1. junija pošljejo svoje končne zaključne račune Evropskemu parlamentu, Svetu, Računskemu sodišču in računovodji Komisije.

3. Računovodja vsake institucije Unije in vsakega organa iz člena 247 pošlje Računskemu sodišču in v vednost računovodji Komisije na isti dan, ko pošlje svoje končne zaključne račune, spremni dopis z dodatnimi obrazložitvami k tem končnim zaključnim računom.

Končnim zaključnim računom se priloži izjava računovodje, s katero ta potrjuje, da so bili končni zaključni računi pripravljeni v skladu s tem naslovom ter veljavnimi računovodskimi načeli, pravili in postopki iz pojasnil k računovodskim izkazom.

4. Računovodja Komisije pripravi končne konsolidirane zaključne račune na podlagi informacij, ki jih po odstavku 2 tega člena predložijo institucije Unije, razen Komisije, in organi iz člena 247.

Končnim konsolidiranim zaključnim računom se priloži izjava računovodje Komisije, s katero slednji potrjuje, da so bili končni konsolidirani zaključni računi pripravljeni v skladu s tem naslovom ter veljavnimi računovodskimi načeli, pravili in postopki iz pojasnil k računovodskim izkazom.

5. Po potrditvi končnih konsolidiranih zaključnih računov in svojih končnih zaključnih računov Komisija te račune do 30. junija prek elektronskih sredstev pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu in Računskemu sodišču.

Do istega dne računovodja Komisije Računskemu sodišču pošlje spremni dopis z dodatnimi obrazložitvami h končnim konsolidiranim zaključnim računom.

Računsko sodišče do 31. julija sprejme mnenje o zanesljivosti letnih zaključnih računov Unije in zaključnih računov institucij in organov iz člena 247.

6. Končni konsolidirani zaključni računi se do 15. novembra objavijo v *Uradnem listu Evropske unije* skupaj z izjavo o zanesljivosti, ki jo da Računsko sodišče v skladu s členom 287 PDEU in členom 106a Pogodbe Euratom.

POGLAVJE 2

CELOVITO FINANČNO POROČANJE IN POROČANJE O ODGOVORNOSTI

Člen 253

Celovito finančno poročanje in poročanje o odgovornosti

1. Do 31. julija naslednjega proračunskega leta Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu pošlje celovit sklop finančnih poročil in poročil o odgovornosti, ki vključuje:
 - (a) končne konsolidirane zaključne račune iz člena 252;
 - (b) letno poročilo o upravljanju in smotrnosti izvrševanja, ki vsebuje jasen in natančen povzetek dosežkov na področju notranje kontrole in finančnega poslovanja iz letnih poročil o dejavnostih, ki jih pripravi vsak odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil, in ki vsebuje informacije o ključnih ureditvah upravljanja na Komisiji ter:
 - (i) oceno stopnje napak v odhodkih Unije, izdelano na podlagi dosledne metodologije, in oceno prihodnjih popravkov;
 - (ii) informacije o preventivnih in popravnih ukrepih za proračun, ki predstavijo finančne posledice ukrepov, na podlagi katerih se proračun zaščiti pred odhodki, ki niso v skladu s pravom;
 - (iii) informacije o izvajanju strategije Komisije za boj proti goljufijam;

- (c) dolgoročno napoved prilivov in odlivov, ki zajema naslednjih pet let in temelji na veljavnih večletnih finančnih okvirih in Sklepu (EU, Euratom) 2020/2053;
- (d) letno poročilo o notranjih revizijah iz člena 118(8);
- (e) oceno financ Unije, ki temelji na doseženih rezultatih, kot je določeno v členu 318 PDEU, v kateri se oceni zlasti napredek v smeri doseganja ciljev politik ob upoštevanju kazalnikov smotrnosti iz člena 33 te uredbe;
- (f) poročilo o nadaljnjih ukrepih v zvezi z razrešnico iz člena 268(2).

■

2. V celovitih finančnih poročilih in poročilih o odgovornosti iz odstavka 1 se vsako poročilo predstavi ločeno in na jasno prepoznaven način. Vsako posamezno poročilo, razen končnih konsolidiranih zaključnih računov, se da na voljo Evropskemu parlamentu, Svetu in Računskemu sodišču do 30. junija.

POGLAVJE 3

PRORAČUNSKO IN DRUGO FINANČNO POROČANJE

Člen 254

Mesečno poročanje o izvrševanju proračuna

Poleg letnih izkazov in poročil iz členov 249 in 250 računovodja Komisije enkrat mesečno pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu podatke – združene najmanj po poglavjih ter ločeno razčlenjene po poglavju, členu in postavki – o izvrševanju proračuna, in sicer za prihodke in za odhodke, ki zajemajo celotne razpoložljive odobritve. Ti podatki prav tako vsebujejo podrobnosti o porabi prenesenih odobritev.

Podatki se dajo na voljo v desetih delovnih dneh po koncu vsakega meseca prek spletnega mesta Komisije.

Člen 255

Letno poročilo o upravljanju proračuna in finančnem poslovanju

1. Vsaka institucija Unije in vsak organ iz člena 247 pripravi poročilo o upravljanju proračuna in finančnem poslovanju v proračunskem letu.

Poročilo dajo na voljo Evropskemu parlamentu, Svetu in Računskemu sodišču najpozneje 31. marca naslednjega proračunskega leta.

2. Poročilo iz odstavka 1 vsebuje povzetek o prerazporeditvi odobritev med različnimi proračunskimi postavkami.

Člen 256

Letno poročilo o pogojnih obveznostih, ki izhajajo iz proračunskih jamstev in finančne pomoči, ter vzdržnosti teh pogojnih obveznosti

Komisija letno poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o pogojnih obveznostih, ki izhajajo iz proračunskih jamstev in finančne pomoči, ter na podlagi člena 213(3) o oceni vzdržnosti teh pogojnih obveznosti, ki bremenijo proračun. Te informacije se hkrati dajo na voljo Računskemu sodišču.

Člen 257

Poročilo o stanju glede računovodskih vprašanj

Računovodja Komisije vsako proračunsko leto do 15. septembra Evropskemu parlamentu in Svetu pošlje poročilo z informacijami o ugotovljenih trenutnih tveganjih, prepoznanih splošnih trendih, novih računovodskih vprašanjih in napredku pri računovodskih zadevah, vključno z, kadar so te opredeljene, vprašanji Računskega sodišča in informacijami o izterjavah.

Člen 258

Poročanje o skrbniških skladih Unije za zunanje ukrepe

V skladu s členom 41(6) Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu vsako leto poroča o dejavnostih, ki jih podpirajo skrbniški skladi Unije iz člena 238, njihovem izvrševanju in smotrnosti ter o njihovih zaključnih računih.

Upravni odbor zadevnega skrbniškega sklada Unije odobri letno poročilo skrbniškega sklada Unije, ki ga pripravi odredbodajalec. Odobri tudi končni zaključni račun, ki ga pripravi računovodja. Končni zaključni račun upravni odbor predloži Evropskemu parlamentu in Svetu v okviru postopka razrešnice Komisije.

Člen 259

Objava informacij o prejemnikih

Komisija informacije o prejemnikih objavi v skladu s členom 38.

NASLOV XIV

ZUNANJA REVIZIJA IN RAZREŠNICA

POGLAVJE 1

ZUNANJA REVIZIJA

Člen 260

Zunanja revizija, ki jo opravi Računsko sodišče

Evropski parlament, Svet in Komisija čim prej obvestijo Računsko sodišče o vseh odločitvah in pravilih, sprejetih na podlagi členov 12, 16, 21, 29, 30, 32 in 43.

Člen 261

Revizijska pravila in postopek

1. Računsko sodišče pri pregledovanju, ali so bili vsi prihodki prejeti in ali so vsi odhodki nastali na zakonit in pravilen način, upošteva Pogodbi, proračun, to uredbo, delegirane akte, sprejete na podlagi te uredbe, in vse druge zadevne akte, sprejete na podlagi Pogodb. Pri tem pregledu se lahko upoštevajo večletna narava programov ter povezani nadzorni in kontrolni sistemi.
2. Pri izvajanju svoje naloge ima Računsko sodišče pravico, da na način iz člena 263 pregleda vso dokumentacijo in informacije v zvezi s finančnim poslovanjem služb ali organov za operacije, ki jih financira ali sofinancira Unija. Računsko sodišče ima pooblastilo, da lahko zasliši vsakega uradnika, ki je odgovoren za prihodke ali odhodke, in uporabi vse revizijske postopke, ki so primerni za navedene službe ali organe. V državah članicah opravlja revizijo v sodelovanju z nacionalnimi revizijskimi organi ali, če ti nimajo potrebnih pooblastil, s pristojnimi nacionalnimi službami. Računsko sodišče in nacionalni revizijski organi držav članic sodelujejo v duhu zaupanja, pri čemer ohranjajo svojo neodvisnost.

Da Računsko sodišče pridobi vse potrebne informacije za opravljanje naloge, ki mu je poverjena s Pogodbama ali akti, sprejetimi na njuni podlagi, lahko na lastno pobudo prisostvuje revizijskim ukrepom, ki jih v okviru izvrševanja proračuna izvede katera koli institucija Unije ali ki se izvajajo v njenem imenu.

Vsaka institucija Unije finančnim institucijam, pri katerih ima depozite, dovoli, da Računskemu sodišču na njegovo zahtevo omogočijo, da preveri, ali se zunanji podatki skladajo z zaključnimi računi.

3. Da Računsko sodišče lahko opravi svojo nalogo, institucijam Unije in organom, za katere se uporablja ta uredba, uradno sporoči imena svojih uslužbencev, ki so pooblaščen, da pri njih opravijo revizijo.

Člen 262

Preverjanje vrednostnih papirjev in gotovine

Računsko sodišče zagotovi, da se vsi vrednostni papirji in gotovina na vpogled ali v blagajni preverijo s knjigovodskimi listinami, ki jih podpišejo depozitarji, ali z uradnimi zapisniki o gotovini in vrednostnih papirjih v blagajni. Tako preverjanje lahko opravi tudi samo.

Člen 263

Pravica Računskega sodišča do dostopa

1. Institucije Unije, organi, ki vodijo prihodke ali odhodke v imenu Unije, in prejemniki dajo Računskemu sodišču na razpolago vsa sredstva in vse informacije, za katere Računsko sodišče meni, da so potrebni za izvajanje njegove naloge. Na zahtevo Računskega sodišča mu dajo na voljo celotno dokumentacijo v zvezi z oddajo in izvajanjem naročil, ki se financirajo iz proračuna, in vse zaključne račune gotovine ali materiala, vse računovodske evidence ali dokazila in tudi upravne dokumente v zvezi z njimi, vse dokumente v zvezi s prihodki in odhodki, vse evidence premoženja, vse organigrame služb, za katere Računsko sodišče meni, da so potrebni za revidiranje letnih zaključnih računov in poročil o izvrševanju proračuna na podlagi evidenc ali revidiranja na kraju samem, ter za enak namen tudi vse dokumente in podatke, pripravljene ali arhivirane elektronsko. Pravica Računskega sodišča do dostopa vključuje dostop do informacijskega sistema, ki se uporablja za upravljanje prihodkov ali odhodkov, ki so predmet njegove revizije, kadar je takšen dostop relevanten za revizijo.

Notranji revizijski organi in druge službe zadevnih nacionalnih uprav dajo Računskemu sodišču na voljo vsa sredstva, za katera slednje meni, da so potrebna za izvajanje njegove naloge.

2. Uradniki, katerih delo preverja Računsko sodišče:
- (a) dajo na vpogled svoje evidence gotovine v blagajni, druge gotovine, vrednostnih papirjev in materiala vseh vrst, pa tudi dokazila v zvezi z upravljanjem sredstev, ki so jim poverjena, in tudi vse knjige, evidence in druge dokumente v zvezi s tem;
 - (b) predložijo korespondenco in vse druge dokumente, ki so potrebni za celovito izvedbo revizije iz člena 261.

Informacije iz prvega pododstavka, točka (b), lahko zahteva samo Računsko sodišče.

3. Računsko sodišče je pooblaščen, da revidira dokumentacijo v zvezi s prihodki in odhodki Unije, ki jo hranijo službe institucij Unije in zlasti službe, odgovorne za odločanje v zvezi s takimi prihodki in odhodki, organi, ki vodijo prihodke in odhodke v imenu Unije, ter fizične ali pravne osebe, ki prejemajo plačila iz proračuna.
4. Naloga ugotavljanja, ali so bili prihodki prejeti in ali so odhodki nastali na zakonit in pravilen način ter ali je bilo finančno poslovanje dobro, zajema tudi, kako organi zunaj institucij Unije uporabljajo sredstva Unije, ki jih prejmejo v obliki prispevkov.
5. Računsko sodišče za revizijo uporabe odobrenega financiranja Unije, ki se plača prejemnikom zunaj institucij Unije, potrebuje pisno soglasje teh prejemnikov; če ti ne dajo pisnega soglasja, ga dajo izvajalci ali podizvajalci.
6. Komisija da Računskemu sodišču na njegovo zahtevo vse informacije o najemanju in dajanju posojil.

7. Uporaba integriranih računalniških sistemov ne sme poslabšati možnosti dostopa Računskega sodišča do dokazil. Kadar je to tehnično izvedljivo, se Računskemu sodišču v njegovih v lastnih prostorih in v skladu z ustreznimi varnostnimi pravili omogoči elektronski dostop do podatkov in dokumentov, ki jih potrebuje za izvedbo revizije.

Člen 264

Letno poročilo Računskega sodišča

1. Računsko sodišče pošlje Komisiji in zadevnim drugim institucijam Unije do 30. junija vsa opazanja, ki bi morala biti po njegovem mnenju vključena v letno poročilo. Ta opazanja ostanejo zaupna in se obravnavajo v razčiščevalnem postopku. Vsaka institucija Unije pošlje svoj odgovor Računskemu sodišču do 15. oktobra. Odgovori drugih institucij Unije, razen Komisije, so istočasno poslani tudi Komisiji.
2. Letno poročilo Računskega sodišča vsebuje oceno gospodarnosti finančnega poslovanja.
3. Letno poročilo Računskega sodišča vsebuje poseben oddelek za vsako institucijo Unije in skupni sklad za rezervacije. Računsko sodišče lahko po lastni presoji doda povzetek poročila ali splošna opazanja.
4. Računsko sodišče do 15. novembra organu, odgovornemu za razrešnico, in drugim institucijam Unije pošlje svoje letno poročilo, ki mu priloži odgovore institucij Unije, ter poskrbi za njihovo objavo v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 265

Posebna poročila Računskega sodišča

1. Računsko sodišče pošlje zadevni instituciji Unije ali zadevnemu organu vsa opazanja, ki bi morala biti po njegovem mnenju vključena v posebno poročilo. Ta opazanja ostanejo zaupna in se obravnavajo v razčiščevalnem postopku.

Zadevna institucija Unije ali zadevni organ praviloma v šestih tednih po posredovanju teh opazanj sporoči Računskemu sodišču morebitne odgovore, ki jih želi dati na ta opazanja. To obdobje se lahko v ustrezno utemeljenih primerih začasno prekine, zlasti kadar mora zadevna institucija Unije ali zadevni organ v razčiščevalnem postopku pridobiti povratne informacije od držav članic, da bi dokončno oblikoval svoj odgovor.

Odgovori zadevne institucije Unije ali zadevnega organa se neposredno in izključno nanašajo na opazanja Računskega sodišča.

Na zahtevo Računskega sodišča ali zadevne institucije Unije oziroma zadevnega organa lahko Evropski parlament in Svet po objavi poročila preučita odgovore.

Računsko sodišče zagotovi, da se posebna poročila pripravijo in sprejmejo v ustreznem obdobju, ki praviloma ni daljše od 13 mesecev.

Posebna poročila se skupaj z odgovori zadevnih institucij Unije ali zadevnih organov brez odlašanja pošljejo Evropskemu parlamentu in Svetu, in vsak od njiju odloči, kadar je ustrezno skupaj s Komisijo, kakšne ukrepe je treba sprejeti v odziv na ta poročila.

Računsko sodišče stori vse potrebno, da se odgovori vsake zadevne institucije Unije ali vsakega zadevnega organa na njegova opazanja in časovni razpored za pripravo posebnega poročila objavijo skupaj s posebnim poročilom.

2. Mnenja iz člena 287(4), drugi pododstavek, PDEU, ki se ne nanašajo na predloge ali osnutke, za katere se uporablja zakonodajni postopek posvetovanja, lahko Računsko sodišče objavi v *Uradnem listu Evropske unije*. Računsko sodišče sprejme odločitev o objavi po posvetovanju z institucijo Unije, ki je zahtevala mnenje ali na katero se mnenje nanaša. Skupaj z mnenji se objavijo vse pripombe zadevnih institucij Unije.

POGLAVJE 2

RAZREŠNICA

Člen 266

Roki za postopek razrešnice

1. Na priporočilo Sveta, ki odloča s kvalificirano večino, Evropski parlament Komisiji da razrešnico v zvezi z izvrševanjem proračuna za leto n do 15. maja leta n + 2.
2. Kadar roka iz odstavka 1 ni mogoče spoštovati, Evropski parlament ali Svet obvesti Komisijo o razlogih za zamudo.
3. Če Evropski parlament odloži sprejetje sklepa o razrešnici, Komisija čim prej sprejme vse potrebne ukrepe za odpravo ali za lažjo odpravo ovir za sprejetje navedenega sklepa.

Člen 267
Postopek razrešnice

1. Sklep o razrešnici zajema zaključni račun vseh prihodkov in odhodkov Unije, končno stanje ter sredstva in obveznosti Unije, prikazane v bilanci stanja.
2. Za podelitev razrešnice Evropski parlament, potem ko je to storil tudi Svet, pregleda zaključni račun, računovodske izkaze in finančno poročilo iz člena 318 PDEU. Pregleda tudi letno poročilo Računskega sodišča skupaj z odgovori institucij Unije, v katerih je bila opravljena revizija, ustrezna posebna poročila Računskega sodišča za zadevno proračunsko leto ter izjavo Računskega sodišča o zanesljivosti zaključnih računov ter zakonitosti in pravilnosti osnovnih transakcij.
3. Komisija Evropskemu parlamentu na njegovo zahtevo predloži vse potrebne informacije za nemoteno izvedbo postopka razrešnice za zadevno proračunsko leto v skladu s členom 319 PDEU.

Člen 268
Nadaljnji ukrepi

1. V skladu s členom 319 PDEU in členom 106a Pogodbe Euratom institucije Unije in organi Unije iz členov 70 in 71 te uredbe sprejmejo vse potrebne ukrepe kot odziv na opažanja, izražena v sklepu o razrešnici Evropskega parlamenta, ter na pripombe, priložene priporočilu glede razrešnice, ki ga je sprejel Svet.

2. Institucije Unije in organi Unije iz členov 70 in 71 na zahtevo Evropskega parlamenta ali Sveta poročajo o ukrepih, ki so jih sprejeli na podlagi navedenih opažanj in pripomb, zlasti pa o navodilih, ki so jih dali svojim službam, odgovornim za izvrševanje proračuna. Države članice sodelujejo s Komisijo in jo obveščajo o ukrepih, ki so jih sprejele na podlagi teh opažanj, tako da jih Komisija lahko upošteva pri pripravi svojega lastnega poročila. Tudi poročila institucij Unije in organov Unije iz členov 70 in 71 se posredujejo Računskemu sodišču.

Člen 269

Posebne določbe o ESZD

Za ESZD veljajo postopki iz člena 319 PDEU ter členov 266, 267 in 268 te uredbe. ESZD v celoti sodeluje z institucijami Unije, ki so vključene v postopek razrešnice, in po potrebi zagotovi vse potrebne dodatne informacije, med drugim tudi z udeležbo na sejah ustreznih organov.

NASLOV XV

UPRAVNE ODOBRLITVE

Člen 270

Splošne določbe

1. Upravne odobritve so nediferencirana sredstva.
2. Ta naslov se uporablja za upravne odobritve iz člena 47(4) in za upravne odobritve institucij Unije, razen Komisije.

Proračunske obveznosti v višini upravnih odobritev, ki so skupne več naslovom in se upravljajo globalno, se lahko v proračunskem računovodstvu globalno evidentirajo na podlagi splošne razvrstitve po vrstah odobritev, kot je določeno v členu 47(4).

Ustrezni odhodki se knjižijo v proračunske postavke posameznega naslova v skladu z isto porazdelitvijo, kot velja za odobritve.

3. Upravni odhodki na podlagi pogodb, ki – bodisi skladno z lokalno prakso bodisi ker se nanašajo na dobavo opreme – zajemajo obdobja, ki so daljša od proračunskega leta, bremenijo proračun za proračunsko leto, v katerem nastanejo.
4. Predujmi se lahko plačajo uslužbencem in članom institucij Unije v skladu s pogoji, določenimi v kadrovskih predpisih in v posebnih določbah, ki se nanašajo na člane institucij Unije.

Člen 271

Vnaprejšnja plačila

Odhodki iz člena 11(2), ki jih je treba plačati vnaprej v skladu s pravnimi ali pogodbenimi določbami, se lahko od 1. decembra dalje plačujejo v breme odobritev za naslednje proračunsko leto. V tem primeru se omejitev, določena v členu 11(2), točka (a), ne uporablja.

Člen 272

Posebne določbe o projektih gradnje

1. Vsaka institucija Unije do 1. junija vsakega leta Evropskemu parlamentu in Svetu zagotovi delovni dokument o svoji nepremičninski politiki, v katerem morajo biti naslednje informacije:

- (a) za vsako zgradbo odhodki in površina, ki jih zajemajo odobritve na ustreznih proračunskih postavkah. Odhodki morajo vključevati stroške za opremljanje zgradb, ne pa drugih stroškov;
- (b) predviden razvoj globalnega načrtovanja površine, **ob upoštevanju trendov pri delu na daljavo**, in lokacije v naslednjih letih, z opisom projektov gradnje, ki so v načrtovalni fazi in so že opredeljeni, **ter oceno razvoja nepremičninskega trga v okolici projekta, ki povzroča dodatne stroške**;
- (c) končni pogoji in stroški ter zadevne informacije o izvajanju novih projektov gradnje, ki so bili po postopku iz odstavkov 2 in 3 predhodno predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu ter niso bili vključeni v delovne dokumente iz predhodnega leta.

Komisija te informacije predloži kot del delovnih dokumentov, priloženih predlogu proračuna, kot je določeno v členu 41(3).

2. Zadevna institucija Unije za vsak projekt gradnje, ki bi lahko imel znatne finančne posledice za proračun, Evropski parlament in Svet čim prej, vsekakor pa – v primeru pogodb o nepremičninah – pred vsakršnim sondiranjem lokalnega trga ali – v primeru naročil gradenj – pred objavo javnega razpisa, obvesti o potrebni površini za gradnjo **in o razlogih, zaradi katerih je potrebna**, in začasnih načrtih.

3. Zadevna institucija Unije za vsak projekt gradnje, ki bi lahko imel znatne finančne posledice za proračun, Evropskemu parlamentu in Svetu predstavi projekt, zlasti podrobno oceno njegovih stroškov, ***pri čemer navede zlasti tiste stroške, ki so povezani z vsemi deli, potrebnimi za izboljšanje energetske učinkovitosti***, in njegovo financiranje, vključno z vsako morebitno uporabo notranjih namenskih prejemkov iz člena 21(3), točka (e), pa tudi seznam osnutkov pogodb, ki jih namerava uporabiti, ter pred sklenitvijo pogodb zaprosi za njuno odobritev. Na zahtevo zadevne institucije Unije se predloženi dokumenti, povezani s projektom gradnje, obravnavajo zaupno.

Evropski parlament in Svet o projektu gradnje odločita v štirih tednih od takrat, ko oba prejmeta ta projekt, razen v primeru višje sile, kot je navedeno v odstavku 4.

Šteje se, da je projekt gradnje po izteku tega štiritedenskega obdobja odobren, razen če Evropski parlament ali Svet v tem času predlog zavrne.

Če Evropski parlament in/ali Svet v tem štiritedenskem obdobju izrazi pomisleke, se to obdobje enkrat podaljša, in sicer za dva tedna.

Če Evropski parlament ali Svet projekt gradnje zavrne, zadevna institucija Unije svoj predlog umakne, lahko pa predloži novega.

4. V ustrezno utemeljenih primerih višje sile se lahko informacije iz odstavka 2 predložijo skupaj s projektom gradnje. Evropski parlament in Svet o projektu gradnje odločita v dveh tednih od takrat, ko oba prejmeta ta projekt. Šteje se, da je projekt gradnje po izteku tega dvotedenskega obdobja odobren, razen če Evropski parlament in/ali Svet v tem času predlog zavrne.
5. Šteje se, da bi naslednji projekti gradnje lahko imeli znatne finančne posledice za proračun:
- (a) vsak nakup zemljišča;
 - (b) nakup, prodaja, strukturna prenova, gradnja zgradb ali vsak projekt, pri katerem naj bi se ti elementi kombinirano izvedli v istem časovnem obdobju, in sicer za znesek nad 3 000 000 EUR;
 - (c) nakup, strukturna prenova, gradnja zgradb ali vsak projekt, pri katerem naj bi se ti elementi kombinirano izvedli v istem časovnem obdobju, in sicer za znesek nad 2 000 000 EUR v primeru, da cena predstavlja več kot 110 % lokalne cene primerljivih nepremičnin, kot jih ovrednoti neodvisni strokovnjak;
 - (d) prodaja zemljišč ali zgradb v primeru, da cena predstavlja manj kot 90 % lokalne cene primerljivih nepremičnin, kot jih ovrednoti neodvisni strokovnjak;
 - (e) vsaka nova pogodba o nepremičninah, vključno z užitkom, dolgoročnimi zakupi in podaljševanjem obstoječih pogodb o nepremičninah pod manj ugodnimi pogoji, ki ni zajeta v točki (b), z letnim stroškom vsaj 750 000 EUR;
 - (f) razširitev ali podaljšanje obstoječih pogodb o nepremičninah, vključno z užitkom in dolgoročnimi zakupi, pod istimi ali ugodnejšimi pogoji z letnim stroškom vsaj 3 000 000 EUR.

Ta odstavek se uporablja tudi za medinstitucionalne projekte gradnje in za delegacije Unije.

Mejne vrednosti iz prvega pododstavka, točke (b) do (f), vključujejo stroške opremljanja zgradbe. Pri najemnih pogodbah in pogodbah o užitku se v teh mejnih vrednostih upoštevajo stroški opremljanja zgradbe, ne pa tudi drugi stroški.

6. Brez poseganja v člen 17 ***in v ustrezno utemeljenih primerih*** se lahko projekt nakupa zgradbe ali strukturne prenove financira s posojilom, ki ga predhodno odobrita Evropski parlament in Svet.

Posojila se sklenejo in poplačajo v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja, pri čemer se upoštevajo finančni interesi Unije.

Kadar institucija Unije predlaga financiranje nakupa ali strukturne prenove s posojilom, se v načrtu financiranja, ki se predloži skupaj s prošnjo zadevne institucije za predhodno odobritev, opredelijo zlasti najvišja raven financiranja, obdobje financiranja, vrsta financiranja, pogoji financiranja in prihranek v primerjavi z drugimi vrstami pogodbenih ureditev. ***Predloženi dokumenti v zvezi s projekti strukturne prenove morajo vsebovati elemente, iz katerih so razvidni ocenjeni prihranki, povezani s porabo energije, obratovalnimi stroški ali boljše okoljsko učinkovitostjo.***

Evropski parlament in Svet o prošnji za predhodno odobritev odločita v štirih tednih – z možnostjo enkratnega podaljšanja za dva tedna – od takrat, ko oba prejmeta to prošnjo. Šteje se, da je nakup ali strukturna prenova, ki se financira s posojilom, zavrnjena, če je Evropski parlament in Svet v tem roku izrecno ne odobrita.

Člen 273

Postopek za zgodnje obveščanje in postopek za predhodno odobritev

1. Postopek za zgodnje obveščanje iz člena 272(2) ter postopek za predhodno odobritev iz člena 272(3) in (4) se ne uporabljata, če je zemljišče pridobljeno brezplačno ali za simbolni znesek.
2. Postopek za zgodnje obveščanje iz člena 272(2) ter postopek za predhodno odobritev iz člena 272(3) in (4) se uporabljata tudi za stanovanjske zgradbe, če nakup, strukturna prenova, gradnja zgradb ali vsak projekt, ki kombinira te elemente v istem obdobju, presega znesek 2 000 000 EUR in je cena višja od 110 % lokalne cene ali indeksa najemnin primerljivih nepremičnin. Evropski parlament in Svet lahko od odgovorne institucije Unije zahtevata katero koli informacijo v zvezi s stanovanjskimi zgradbami.
3. V izjemnih ali nujnih političnih razmerah se lahko zgodnja obvestila iz člena 272(2), ki zadevajo projekte gradnje, povezane z delegacijami ali uradi Unije v tretjih državah, predložijo skupaj s projektom gradnje iz člena 272(3). V takšnih primerih se postopek za zgodnje obveščanje in postopek za predhodno odobritev opravita, takoj ko je to mogoče.

Za projekte gradnje stanovanjskih zgradb v tretjih državah se postopek za zgodnje obveščanje in postopek za predhodno odobritev opravita skupaj.

4. Postopek za predhodno odobritev iz člena 272(3) in (4) se ne uporablja za pripravljalne pogodbe ali študije, ki so potrebne za ovrednotenje podrobnih stroškov in financiranja projekta gradnje.

NASLOV XVI

ZAHTEVE ZA INFORMACIJE IN DELEGIRANI AKTI

Člen 274

Zahteve Evropskega parlamenta in Sveta za informacije

Evropski parlament in Svet imata pravico pridobiti vse informacije ali pojasnila glede proračunskih zadev v njuni pristojnosti.

Člen 275

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 70(1), člena 71, tretji odstavek, člena 164 in člena 216(2), drugi in tretji pododstavek, se prenese na Komisijo za obdobje, ki se konča 31. decembra 2020. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje 31. decembra 2018. Prenos pooblastila se samodejno podaljša za toliko časa, kolikor trajajo naslednji večletni finančni okviri, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem obdobja trajanja ustreznega večletnega finančnega okvira.
3. Pooblastilo iz člena 70(1), člena 71, tretji pododstavek, člena 164 in člena 216(2), drugi in tretji pododstavek, lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 70(1), člena 71, tretji odstavek, člena 164 in člena 216(2), drugi in tretji pododstavek, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje aktu v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta ugovarjala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 276

Postopek v odboru

1. ***Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.***
2. ***Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.***

NASLOV XVII

KONČNE IN PREHODNE DOLOČBE

Člen 277

Prehodne določbe

1. ***Brez poseganja v pravila za posamezni sektor in prostovoljno uporabo ter ob upoštevanju odstavka 2 tega člena se obveznosti iz členov 36(8), 130, 137(2), 138(2) in 144(5) v zvezi z uporabo sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev za deljeno upravljanje in neposredno upravljanje v primerih, ko se proračun izvršuje z državami članicami na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (a), uporabljajo samo za programe, sprejete ali financirane od 1. januarja 2028.***
2. ***Brez poseganja v pravila za posamezni sektor in prostovoljno uporabo se sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev ne uporablja za Uredbo (EU) 2021/241.***
3. Pravne obveznosti za nepovratna sredstva, s katerimi se izvršuje proračun v sklopu večletnega finančnega okvira 2014–2020, so lahko še naprej v obliki sklepov o nepovratnih sredstvih. Določbe naslova VIII, ki se uporabljajo za sporazume o nepovratnih sredstvih, se smiselno uporabljajo za sklepe o nepovratnih sredstvih.
4. Uredbi (EU, Euratom) št. 966/2012, (EU, Euratom) 2018/1046 in Delegirana uredba (EU) št. 1268/2012 se še naprej uporabljajo za pravne obveznosti, sklenjene pred začetkom veljavnosti te uredbe. Obstoječa stebna ocenjevanja, vzorčni sporazumi o prispevkih in sporazumi o okvirnem finančnem partnerstvu se lahko še naprej uporabljajo in bodo po potrebi pregledani.

5. **Obveznost** iz člena 36(2), točka (d), **in** (6) v zvezi z **zagotavljanjem dostopa do** podatkov o prejemnikih sredstev in njihovih dejanskih lastnikih ■ se uporablja le za programe, ki so sprejeti na podlagi večletnih finančnih okvirov za obdobje po letu 2027 in se iz njih financirajo.
6. Člen 38(4), tretji pododstavek, in (6) se uporablja le za programe, ki so sprejeti na podlagi večletnih finančnih okvirov za obdobje po letu 2027 in se iz njih financirajo.
7. **Roki iz člena 252(1), (2) in (5) te uredbe se uporabljajo od zaključnega računa za proračunsko leto 2026. Do takrat se še naprej uporabljajo roki iz člena 246 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.**
8. **Odstopanja od obveznosti predložitve častne izjave v primeru vlog za nepovratna sredstva zelo nizke vrednosti, kot je določeno v členu 139(1), šesti pododstavek, in členu 199(1), točka (b), drugi pododstavek, se uporabljajo za postopke za dodelitev nepovratnih sredstev, ki se financirajo v okviru večletnih finančnih okvirov za obdobje po letu 2027.**

Člen 278

Pregled

Ta uredba se pregleda, kadar koli se to izkaže za potrebno, v vsakem primeru pa najpozneje dve leti pred koncem vsakega večletnega finančnega okvira.

Tak pregled med drugim zajema izvajanje naslovov VIII in X in rokov, določenih v členu 265.

Člen 279
Razveljavitev

Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 se razveljavi.

Sklicevanje na razveljavljeno uredbo se šteje za sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge II.

Člen 280
Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od ... [datum začetka veljavnosti te uredbe].

Člen 48(2), točka (b), se uporablja do 31. decembra 2027.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V ...,

Za Evropski parlament

Za Svet

predsednica

predsednik/predsednica

PRILOGA I

POGLAVJE 1

Skupne določbe

ODDELEK 1

Okvirne pogodbe in obveščanje

1. Okvirne pogodbe in posamezna naročila

- 1.1. Čas trajanja okvirnih pogodb ne sme biti daljši od štirih let, razen v izjemnih primerih, utemeljenih zlasti s predmetom okvirne pogodbe.

Posamezna naročila, ki temeljijo na okvirnih pogodbah, se oddajo v skladu s pogoji iz okvirne pogodbe.

Pri oddaji posameznih naročil podpisniki ne smejo bistveno odstopati od okvirne pogodbe.

- 1.2. Kadar se okvirna pogodba sklene z enim samim gospodarskim subjektom, se posamezna naročila oddajo ali spremenijo v okviru pogojev, ki so določeni v okvirni pogodbi.

V teh okoliščinah in kadar je to ustrezno utemeljeno, lahko javni naročniki pisno zahtevajo od izvajalca, da dopolni svojo ponudbo.

- 1.3. Kadar se okvirna pogodba sklene z več gospodarskimi subjekti (večstranska okvirna pogodba), je lahko v obliki ločenih pogodb, ki se pod enakimi pogoji podpišejo s slehernim izvajalcem.

Posamezna naročila, ki temeljijo na večstranskih okvirnih pogodbah se izvajajo na enega od naslednjih načinov:

- (a) v skladu s pogoji iz okvirne pogodbe: brez ponovnega odpiranja konkurence, če so v okvirni pogodbi določeni vsi pogoji v zvezi z zagotavljanjem zadevnih gradenj, blaga ali storitev in objektivni pogoji za izbiro izvajalca, ki jih bo zagotavljal;
- (b) kadar v okvirni pogodbi niso določeni vsi pogoji v zvezi z zagotavljanjem zadevnih gradenj, blaga in storitev: s ponovnim odpiranjem konkurence med izvajalci v skladu s

točko 1.4 in na podlagi česar koli od naslednjega:

- (i) enakih pogojev, ki so po potrebi podrobneje določeni,
- (ii) kadar je ustrezno, na podlagi drugih pogojev iz dokumentacije za postopek javnega naročanja, nanašajoče se na okvirno pogodbo;

- (c) deloma brez ponovnega odpiranja konkurence v skladu s točko (a) in deloma s ponovnim odpiranjem konkurence med izvajalci v skladu s točko (b), kadar je javni naročnik to možnost določil v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, nanašajoči se na okvirno pogodbo.

V dokumentaciji za postopek javnega naročanja iz drugega pododstavka, točka (c), je prav tako določeno, v zvezi s katerimi pogoji je možno ponovno odpiranje konkurence.

- 1.4. Večstranska okvirna pogodba s ponovnim odpiranjem konkurence se sklene z vsaj tremi gospodarskimi subjekti, pod pogojem, da je dovolj sprejemljivih ponudb, kot so določene v točki 29.3.

Pri oddaji posameznih naročil prek ponovnega odpiranja konkurence med izvajalci se javni naročnik pisno posvetuje s temi izvajalci in določi dovolj dolg rok, da se lahko predložijo posamezne ponudbe. Posamezne ponudbe se predložijo pisno. Javni naročniki posamezna naročila oddajo ponudnikom, ki so na podlagi meril za oddajo, navedenih v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, nanašajoči se na okvirno pogodbo, predložili ekonomsko najugodnejšo posamezno ponudbo.

- 1.5. V sektorjih, v katerih se cene hitro spreminjajo in tehnologija hitro razvija, okvirne pogodbe, ki se sklenejo brez ponovnega odpiranja konkurence, vsebujejo določbo o vmesnem pregledu ali o sistemu primerjalne analize. Če pogoji, ki so bili prvotno določeni, po vmesnem pregledu ne ustrezajo več gibanjem cen ali tehnološkemu razvoju, javni naročnik ne uporabi zadevne okvirne pogodbe in sprejme ustrezne ukrepe za njeno odpoved.

- 1.6. Za posamezna naročila, ki temeljijo na okvirnih pogodbah, se prevzamejo proračunske obveznosti.

2. *Objava postopkov za naročila, katerih vrednost je enaka mejnim vrednostim iz člena 178(1) te uredbe ali višja od njih, ali za naročila, ki spadajo v področje uporabe Direktive 2014/24/EU.*

- 2.1. Obvestila za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* vključujejo vse informacije, določene v zadevnih standardnih obrazcih iz Direktive 2014/24/EU, da se zagotovi preglednost postopka.

- 2.2. Javni naročniki lahko svoje namere v zvezi z javnim naročanjem, načrtovanim v zadevnem

proračunskem letu, sporočijo z objavo predhodnega informativnega obvestila. To obvestilo zajema obdobje 12 mesecev ali manj od dne, ko je poslano Uradu za publikacije Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Urad za publikacije).

Javni naročnik lahko predhodno informativno obvestilo objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na svojem profilu kupca. V slednjem primeru se v *Uradnem listu Evropske unije* objavi obvestilo o objavi na profilu kupca.

- 2.3. Javni naročnik pošlje Uradu za publikacije obvestilo o oddaji javnega naročila z rezultati postopka, in sicer najpozneje 30 dni po podpisu pogodbe o oddaji javnega naročila ali okvirne pogodbe z vrednostjo, ki je enaka mejnim vrednostim iz člena 178(1) ali višja od njih.

Ne glede na prvi pododstavek se obvestila o oddaji naročil, ki temeljijo na dinamičnem nabavnem sistemu, lahko združijo ob koncu vsakega četrtertletja. V tem primeru pošlje javni naročnik obvestilo najpozneje 30 dni po koncu vsakega četrtertletja.

Za posamezna naročila, temelječa na okvirnih pogodbah, se obvestila o oddaji javnega naročila ne objavijo.

- 2.4. Javni naročnik objavi obvestilo o oddaji javnega naročila:

- (a) Pred sklenitvijo naročila ali okvirne pogodbe, ki ima vrednost, enako mejnim vrednostim iz člena **178(1)** ali višjo od njih, in ki se odda v skladu točko 11.1, drugi pododstavek, točka (b);
- (b) po sklenitvi naročila ali okvirne pogodbe, ki ima vrednost, enako mejnim vrednostim iz člena 178(1) ali višjo od njih, vključno z naročili, ki se oddajo v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točka (a), točke (c) do (f) in točka (m).

- 2.5. Javni naročnik v *Uradnem listu Evropske unije* v primerih iz člena 175(3), prvi pododstavek, točki (a) in (b), če je vrednost te spremembe enaka mejnim vrednostim iz člena 178(1) ali višja od njih ali – pri postopkih na področju zunanjih ukrepov – enaka mejnim vrednostim iz člena 181(1) ali višja od njih.

- 2.6. Za medinstitucionalni postopek je za ukrepe za obveščanje javnosti zadolžen javni naročnik, ki je odgovoren za postopek.

3. *Objava postopkov za naročila, katerih vrednost je nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1) te uredbe, ali za naročila, ki ne spadajo v področje uporabe Direktive 2014/24/EU*

- 3.1. Postopki, pri katerih je ocenjena vrednost naročila nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1), se objavijo na ustrezen način. Taka objava vključuje ustrezno predhodno obveščanje po internetu ali obvestilo o naročilu ali – če gre za naročila, oddana v skladu s postopkom iz točke 13 – objavo obvestila o razpisu za prijavo interesa v *Uradnem listu Evropske unije*. Ta

obveznost se ne uporablja za postopek iz točke 11 in postopek s pogajanjem za naročila zelo nizke vrednosti iz točke 14.4.

- 3.2. Za naročila, oddana v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točki (g) in (i), javni naročnik Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje 30. junija naslednjega proračunskega leta pošlje seznam naročil. Kadar je javni naročnik Komisija, se ta seznam priloži povzetku letnega poročila o dejavnostih iz člena 74(9).
- 3.3. Informacije o oddaji javnega naročila zajemajo ime izvajalca, znesek prevzetih pravnih obveznosti in predmet naročila, v primeru neposrednih naročil in posameznih naročil pa morajo biti tudi skladne s členom 38(3).

Javni naročnik na svojem spletnem mestu najpozneje 30. junija naslednjega proračunskega leta objavi seznam:

- (a) naročil z vrednostjo, nižjo od mejnih vrednosti iz člena 178(1);
- (b) naročil, oddanih v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točka (h) in točke (j) do (m);
- (c) sprememb naročil, kot so določene v členu 175(3), prvi pododstavek, točka (c);
- (d) sprememb naročil, kot so določene v členu **171(3)**, prvi pododstavek, točki (a) in (b), če je vrednost sprememb nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1);
- (e) posameznih naročil, temelječih na okvirnih pogodbah.

Za namene drugega pododstavka, točka (e), se lahko objavljene informacije združijo po posameznih izvajalcih za posamezna naročila v okviru okvirne pogodbe.

- 3.4. Za medinstitucionalne okvirne pogodbe je vsak javni naročnik odgovoren za objavo posameznih naročil in njihovih sprememb v skladu s točko 3.3.

4. *Objava obvestil*

- 4.1. Javni naročnik pripravi in elektronsko posreduje obvestila iz točk 2 in 3 Uradu za publikacije.
- 4.2. Urad za publikacije obvestila iz točk 2 in 3 objavi v Uradnem listu Evropske unije, in sicer najpozneje:
- (a) sedem dni po tem, ko so bila poslana, če javni naročnik uporablja elektronski sistem za

izpolnjevanje standardnih obrazcev iz točke 2.1 in prosto besedilo omeji na 500 besed;

(b) v vseh drugih primerih 12 dni po tem, ko so bila poslana.

4.3. Javni naročnik mora biti sposoben predložiti dokazilo o datumu pošiljanja obvestil.

5. *Druge oblike objave*

Poleg objave iz točk 2 in 3 se lahko postopki javnega naročanja objavijo tudi na druge načine, zlasti v elektronski obliki. Vsaka taka objava napoti na obvestilo, objavljeno v Uradnem listu Evropske unije, če to obstaja, in se ne sme pojaviti pred objavo tega obvestila, ki je edino verodostojno.

Taka objava ne sme povzročiti diskriminacije med kandidati ali ponudniki niti ne sme vsebovati drugih podatkov, kot jih vsebuje obvestilo o naročilu, če je bilo objavljeno.

ODDELEK 2

Postopki javnega naročanja

6. *Najmanjše število kandidatov in ureditev pogajanj*

6.1. Pri omejenem postopku in postopkih iz točke 13.1, točki (a) in (b), ter za naročila, oddana v skladu s točko 14.2, je najmanjše število kandidatov pet.

6.2. Pri konkurenčnem postopku s pogajanjem, konkurenčnem dialogu, partnerstvu za inovacije, sondiranju lokalnega trga v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točka (g), in postopku s pogajanjem za naročila nizke vrednosti v skladu s točko 14.3 je najmanjše število kandidatov tri.

6.3. Točki 6.1 in 6.2 se ne uporabljata:

(a) pri postopku s pogajanjem za naročila zelo nizke vrednosti v skladu s točko 14.4;

(b) pri postopku s pogajanjem brez predhodne objave v skladu s točko 11, razen pri projektnih natečajih v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točka (d), in sondiranju lokalnega trga v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točka (g).

6.4. Kadar je število kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje za sodelovanje, manjše od najmanjšega števila iz točk 6.1 in 6.2, lahko javni naročnik postopek nadaljuje, in sicer tako, da k oddaji ponudb povabi kandidate z zahtevanimi zmogljivostmi. Pri tem ne sme vključiti drugih gospodarskih subjektov, ki se na začetku niso prijavili za sodelovanje ali ki jih na začetku ni

povabil k sodelovanju.

6.5. Javni naročnik med pogajanjem zagotovi enako obravnavo vseh ponudnikov.

Pogajanja se lahko odvijajo v zaporednih fazah, zato da se z uporabo meril za oddajo javnega naročila, opredeljenih v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, zmanjša število ponudb, o katerih bodo tekla pogajanja. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja navede, ali bo uporabil to možnost.

6.6. Pri naročilih, oddanih v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točki (d) in (g), ter točk 14.2 in 14.3 javni naročnik k sodelovanju povabi vsaj vse tiste gospodarske subjekte, ki so na podlagi predhodnega obveščanja iz točke 3.1 ali sondiranja lokalnega trga ali projektnega natečaja prijavili interes.

7. *Partnerstvo za inovacije*

7.1. Cilj partnerstva za inovacije je razvoj inovativnih proizvodov, storitev ali gradenj ter naknadna nabava teh gradenj, blaga ali storitev, pod pogojem, da te ustrezajo kakovosti izvedbe in najvišjim stroškom, dogovorjenim med javnimi naročniki in partnerji.

Partnerstvo za inovacije se strukturira v zaporednih fazah, ki upoštevajo zaporedje korakov v postopku raziskav in inovacij; to lahko vključuje dokončanje gradenj, proizvodnjo proizvodov ali izvajanje storitev. Pri partnerstvu za inovacije se določijo vmesni cilji, ki jih morajo doseči partnerji.

Na podlagi teh vmesnih ciljev se javni naročnik po vsaki fazi lahko odloči, da partnerstvo za inovacije prekine ali da v primeru partnerstva za inovacije z različnimi partnerji zmanjša število partnerjev, tako da prekine posamezna naročila, pod pogojem, da je javni naročnik te možnosti in pogoje njihove uporabe navedel v dokumentaciji za postopek javnega naročanja.

7.2. Pred zagonom partnerstva za inovacije javni naročnik preveri trg, kot je določeno v točki 15, zato da se prepriča, da gradnja, blago ali storitev še ne obstaja na trgu ali da še ni prisotna kot razvojna dejavnost, ki je skoraj zrela za trg.

Upošteva se ureditev pogajanj iz člena 167(4) in točke 6.5.

Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja opiše potrebo po inovativnih gradnjah, blagu ali storitvah, ki je ni mogoče zadovoljiti z nabavo gradenj, blaga ali storitev,

ki so že dostopne na trgu. Navede, kateri elementi te opredelitve določajo minimalne zahteve. Navedene informacije morajo biti dovolj natančne, da lahko gospodarski subjekti opredelijo vrsto in obseg zahtevane rešitve ter se odločijo, ali se bodo prijaviili za sodelovanje v postopku.

Javni naročnik se lahko odloči, da bo partnerstvo za inovacije vzpostavil z enim ali z več partnerji, ki izvajajo ločene raziskovalne in razvojne dejavnosti.

Naročila se oddajo izključno na podlagi najboljšega razmerja med ceno in kakovostjo, kot je določeno v členu 170(4).

- 7.3. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja določi, katera ureditev se uporablja za pravice intelektualne lastnine.

V okviru partnerstva za inovacije javni naročnik rešitev, ki jih predlaga posamezen partner, ali drugih zaupnih informacij, ki jih ta sporoči, brez njegovega soglasja ne razkrije drugim partnerjem.

Javni naročnik zagotovi, da se struktura partnerstva ter zlasti trajanje in vrednost posameznih faz določijo ob upoštevanju stopnje inovativnosti predlagane rešitve ter zaporedja raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, potrebnih za razvoj inovativne rešitve, ki še ni na voljo na trgu. Ocenjena vrednost gradenj, blaga ali storitev mora biti sorazmerna glede na naložbe, ki so potrebne za njihov razvoj.

8. *Projektne natečaji*

- 8.1. Za projektne natečaje veljajo pravila o objavi iz točke 2; tovrstni natečaji lahko vključujejo tudi podelitve nagrad.

Kadar je število kandidatov na projektnem natečaju omejeno, javni naročnik določi jasne in nediskriminatorne pogoje za sodelovanje.

K sodelovanju mora biti povabljenih dovolj kandidatov, da se zagotovi resnična konkurenca.

- 8.2. Žirijo imenuje odgovorni odredbodajalec. Sestavljajo jo izključno fizične osebe, ki so neodvisne od kandidatov na natečaju. Kadar se od kandidatov na natečaju zahtevajo posebne poklicne kvalifikacije, mora imeti vsaj tretjina članov žirije enake ali enakovredne kvalifikacije.

Žirija je pri svojih mnenjih neodvisna. Mnenja sprejema na podlagi projektov, ki jih kandidati predložijo anonimno, in izključno ob upoštevanju meril iz obvestila o natečaju.

- 8.3. Predlogi žirije na podlagi vsebine posameznega projekta, njene prednostne razvrstitve in opombe se evidentirajo v poročilu, ki ga podpišejo vsi člani žirije.

Kandidati ostanejo anonimni, dokler žirija ne da svojega mnenja.

Žirija lahko kandidate povabi, da za pojasnitev projekta odgovorijo na vprašanja, evidentirana v poročilu. Sestavi se popolno poročilo o tako nastalem dialogu.

- 8.4. Javni naročnik nato sprejme odločitev o oddaji naročila, ki vključuje ime in naslov izbranega kandidata ter razloge za izbiro, pri čemer se sklicuje na merila iz obvestila o natečaju, zlasti če ni upošteval predlogov iz mnenja žirije.

9. *Dinamični nabavni sistem*

- 9.1. Dinamični nabavni sistem se lahko razdeli na kategorije gradenj, blaga ali storitev, ki so objektivno opredeljene na podlagi značilnosti postopka javnega naročanja, ki bo potekal v okviru zadevne kategorije. V tem primeru se za vsako kategorijo določijo pogoji za sodelovanje.
- 9.2. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja določi naravo in ocenjeno količino načrtovanih nabav ter vse potrebne informacije o nabavnem sistemu, uporabljeni elektronski opremi ter tehnični ureditvi in specifikacijah za povezavo.
- 9.3. Javni naročnik vsem gospodarskim subjektom ves čas trajanja dinamičnega nabavnega sistema omogoči, da se prijavijo za sodelovanje v sistemu. Oceno takih prijav poda v desetih delovnih dneh od njihovega prejema, vendar lahko obdobje ocenjevanja podaljša, če v vmesnem času ni objavljeno nobeno povabilo k oddaji ponudb. ***Javni naročniki v dokumentaciji za postopek javnega naročanja navedejo, za koliko nameravajo podaljšati to obdobje.***

Javni naročnik kandidata čim prej obvesti, ali mu je bil odobren dostop do dinamičnega nabavnega sistema.

- 9.4. Javni naročnik vse kandidate, ki jim je bil odobren dostop, povabi, da predložijo ponudbo. Če je dinamični nabavni sistem razdeljen na kategorije gradenj, proizvodov ali storitev, javni naročnik vse udeležence, ki jim je bil odobren dostop do kategorije, ki ustreza določenemu zadevnemu javnemu naročilu, povabi, da predložijo ponudbo.

Javni naročnik odda naročilo ponudniku, ki je na podlagi meril za oddajo, navedenih v obvestilu o naročilu, predložil ekonomsko najugodnejšo ponudbo. Ta merila se lahko po potrebi podrobneje določijo v dokumentaciji za postopek javnega naročanja.

- 9.5. Javni naročnik v obvestilu o naročilu navede čas trajanja dinamičnega nabavnega sistema.

Javni naročnik tega sistema ne sme uporabljati tako, da bi preprečeval, omejeval ali izkrivljal konkurenco.

10. *Konkurenčni dialog*

- 10.1. Javni naročnik v obvestilu o naročilu ali opisnem dokumentu opredeli svoje potrebe in zahteve, merila za oddajo in okvirni časovni razpored.

Naročilo odda ponudbi z najboljšim razmerjem med ceno in kakovostjo.

- 10.2. Javni naročnik s kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za sodelovanje, začne dialog, da bi prepoznal in opredelil najustreznejše načine za izpolnitev svojih potreb. Med tem dialogom lahko z izbranimi kandidati razpravlja o vseh vidikih oddaje javnega naročila, vendar ne sme spremeniti svojih potreb in zahtev ter meril za oddajo, kakor je določeno v točki 10.1.

Javni naročnik med dialogom zagotovi enako obravnavo vseh ponudnikov in ne razkrije rešitev, ki jih predlaga posamezen ponudnik, ali drugih zaupnih informacij, ki jih sporoči posamezen ponudnik, razen če se ta odpove zaupnosti.

Konkurenčni dialog se lahko odvija v zaporednih fazah, zato da se z uporabo objavljenih meril za oddajo zmanjša število rešitev, ki bodo predmet razprav, če je v obvestilu o naročilu ali v opisnem dokumentu predvidena ta možnost.

- 10.3. Javni naročnik dialog nadaljuje, dokler ne najde ene ali več rešitev, s katerimi lahko izpolni svoje potrebe.

Potem ko javni naročnik preostale ponudnike obvesti o zaključku dialoga, jih povabi k predložitvi končnih ponudb na podlagi rešitve ali rešitev, ki so bile predstavljene in določene med dialogom. Te ponudbe vsebujejo vse elemente, ki se zahtevajo in so potrebni za izvedbo projekta.

Na zahtevo javnega naročnika se lahko te končne ponudbe pojasnijo, podrobneje opredelijo in optimizirajo, pod pogojem, da to ne pomeni bistvenih sprememb ponudbe ali dokumentacije za postopek javnega naročanja.

Javni naročnik se lahko s ponudnikom, ki je predložil ponudbo z najboljšim razmerjem med ceno in kakovostjo, pogaja, da se potrdijo obveznosti iz ponudbe, pod pogojem, da to ne povzroči sprememb bistvenih vidikov ponudbe ter ne pomeni tveganja v smislu izkrivljanja konkurence ali v smislu diskriminacije.

10.4. Javni naročnik lahko določi plačila izbranim kandidatom, udeležnim v dialogu.

11. Uporaba postopka s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu

11.1. Kadar javni naročnik uporabi postopek s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu, upošteva ureditev pogajanj iz člena 167(4) in točke 6.5.

Javni naročnik lahko postopek s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu, ne glede na ocenjeno vrednost naročila, uporabi v naslednjih primerih:

(a) če ni bila predložena nobena ponudba ali nobena primerna ponudba ali nobena prijava za sodelovanje ali nobena primerna prijava za sodelovanje, kot je določena v točki 11.2:

(i) v odprtem postopku;

(ii) v omejenem postopku;

(iii) v konkurenčnem postopku s pogajanjem, za katerega je objavljeno obvestilo o naročilu;

do zaključka postopka, pod pogojem, da izvirna dokumentacija za postopek javnega naročanja ni bistveno spremenjena;

(b) kadar gradnjo, blago ali storitve lahko zagotovi en sam gospodarski subjekt, in sicer pod pogoji iz točke 11.3 in iz katerega koli od naslednjih razlogov:

(i) cilj naročila je ustvariti ali pridobiti unikatno umetniško delo ali umetniško uprizoritev;

(ii) konkurence iz tehničnih razlogov ni;

(iii) zagotoviti je treba zaščito izključnih pravic, tudi pravic intelektualne lastnine;

(c) kolikor je to zares potrebno, kadar zaradi skrajne nujnosti, nastale zaradi nepredvidljivih dogodkov, ni mogoče upoštevati rokov iz točk 24, 26 in 42 in kadar okoliščin, ki utemeljujejo takšno skrajno nujnost, ni mogoče pripisati javnemu naročniku;

Po razglasitvi krizne situacije iz člena 163(6) se lahko odgovorni odredbodajalec opre na tako razglasitev krizne situacije le, če je poseben postopek javnega naročanja upravičen zaradi izjemno nujnih razmer, ki so posledica krizne situacije;

(d) kadar se javno naročilo storitev na podlagi projektnega natečaja odda zmagovalcu ali enem od zmagovalcev; v slednjem primeru so k sodelovanju v pogajanjih povabljeni vsi zmagovalci;

- (e) za nove storitve ali gradnje, ki pomenijo ponovitev podobnih storitev ali gradenj, ki jih izvaja gospodarski subjekt, ki mu je isti javni naročnik oddal prvotno naročilo, pod pogojem, da so te storitve ali gradnje skladne z osnovnim projektom, za katerega je bilo prvotno naročilo oddano po objavi obvestila o naročilu, ob upoštevanju pogojev iz točke 11.4;

- (f) za javna naročila blaga:
- (i) in sicer za dodatne dobave blaga, ki so namenjene za delno nadomestilo blaga ali naprav ali za povečanje obsega obstoječega blaga ali naprav, če bi moral javni naročnik zaradi zamenjave dobavitelja nabaviti blago z drugačnimi tehničnimi lastnostmi, kar bi povzročilo neskladnost ali nesorazmerne tehnične težave med obratovanjem in vzdrževanjem; kadar institucije Unije naročila oddajo za svoj račun, taka naročila ne smejo trajati več kot tri leta;
 - (ii) kadar se zadevni izdelki izdelujejo izključno v raziskovalne, eksperimentalne, študijske ali razvojne namene; vendar pa taka naročila ne vključujejo masovne proizvodnje zaradi preživetja na trgu ali zaradi povrnitve stroškov raziskav in razvoja;
 - (iii) za blago, ki kotira in je nabavljeno na trgu primarnih proizvodov;
 - (iv) za nabavo blaga – pod posebno ugodnimi pogoji – od gospodarskega subjekta, ki gre v dokončno likvidacijo, ali stečajnih upraviteljev v postopku zaradi insolventnosti, po dogovoru z upniki ali po podobnem postopku v skladu z nacionalnim pravom;
 - (v) za nakup zdravil za uporabo v humani medicini ali zdravstvenih protiukrepov ter proizvodov, ki omogočajo izkoreninjenje ali zaježitev nekaterih živalskih bolezni, zoonoz in karantenskih škodljivih organizmov rastlin, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev: ti proizvodi so inovativni, niso zlahka dostopni na trgu ali pa je treba sprejeti zlahka dostopno rešitev;
- (g) za pogodbe o nepremičninah po sondiranju lokalnega trga;
- (h) za javna naročila naslednjih storitev:
- (i) pravno zastopanje po odvetniku v smislu člena 1 Direktive Sveta 77/249/EGS⁶⁹ v arbitraži ali spravnem postopku ali sodnih postopkih;

⁶⁹ Direktiva Sveta 77/249/EGS z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov (UL L 78, 26.3.1977, str. 17).

- (ii) pravno svetovanje, ki se zagotavlja med pripravami na postopek iz točke (i) ali kadar obstajajo konkretni indici in velika verjetnost, da bo zadeva, o kateri se svetuje, postala predmet takega postopka, pod pogojem, da svetuje odvetnik v smislu člena 1 Direktive 77/249/EGS;
- (iii) storitve na področju arbitraže in spravnih postopkov;

- (i) za naročila, ki so označena kot zaupna, ali naročila, katerih izvajanje morajo spremljati posebni varnostni ukrepi v skladu z veljavnimi upravnimi določbami ali zahtevo po zaščiti bistvenih interesov Unije, pod pogojem, da zadevnih bistvenih interesov ni mogoče zagotoviti z drugimi ukrepi; ti ukrepi lahko zajemajo zahteve za zaščito zaupnosti informacij, ki jih javni naročnik da na voljo v postopku javnega naročanja;
- (j) za posojila, ne glede na to, ali so povezana z izdajo, prodajo, nakupom ali prenosom vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov v smislu Direktive 2014/65/EU;
- (k) za nabavo javnih komunikacijskih omrežij in elektronskih komunikacijskih storitev v smislu Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁰;
- (l) za storitve mednarodne organizacije iz člena 159(1) ali organizacije države članice, kadar ta v skladu s svojim statutom ali aktom o ustanovitvi ne more sodelovati v konkurenčnih postopkih;
- (m) če je bila sprejeta odločitev o odprtju nove delegacije Unije v tretji državi ali ponovnem odprtju delegacije po začasnem zaprtju, za vsa naročila, ki jih v prvem letu po datumu take odločitve oddajo delegacije Unije ali so oddana izključno v interesu teh delegacij Unije.

11.2. Ponudba se šteje za neustrezno, kadar ni povezana s predmetom naročila. Ponudba ali prijava za sodelovanje se šteje za neustrezno, kadar udeleženec nima dostopa do javnega naročanja iz členov 179, 180 in 182, je v kateri od situacij za izključitev iz člena 138(1) ali ne izpolnjuje pogojev za sodelovanje.

11.3. Izjemi iz točke 11.1, drugi pododstavek, točki (b)(ii) in (iii), se uporabljata le, če ni ustrezne alternative ali nadomestila in če odsotnost konkurence ni posledica umetnega omejevanja parametrov pri opredelitvi javnega naročila.

⁷⁰ ***Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).***

11.4. V primerih iz točke 11.1, drugi pododstavek, točka (e), se v osnovnem projektu navedejo obseg možnih novih storitev ali gradenj ter pogoji za njihovo oddajo. Morebitna uporaba postopka s pogajanjem se navede že ob povabilu k predložitvi ponudb za osnovni projekt, pri čemer se ob uporabi mejnih vrednosti iz člena 178(1) ali – na področju zunanjih ukrepov – iz člena 181(1) upoštevajo skupni ocenjeni stroški naknadnih storitev ali gradenj. Kadar institucije Unije oddajo naročila za svoj račun, se ta postopek uporabi le med izvajanjem prvotnega javnega naročila in največ tri leta po sklenitvi naročila.

12. Uporaba konkurenčnega postopka s pogajanjem ali konkurenčnega dialoga

12.1. Javni naročnik, ki uporabi konkurenčni postopek s pogajanjem ali konkurenčni dialog, upošteva ureditev pogajanj iz člena 167(4) in točke 6.5. Javni naročnik ju lahko uporabi – ne glede na ocenjeno vrednost naročila – v naslednjih primerih:

- (a) kadar so bile – potem ko sta se končala – v okviru odprtega ali omejenega postopka predložene le nepravilne ali nesprejemljive ponudbe, kot so opredeljene v točkah 12.2 in 12.3, pod pogojem, da izvirna dokumentacija za postopek javnega naročanja ni bila bistveno spremenjena;
- (b) v zvezi z gradnjami, blagom ali storitvami, pri katerih je izpolnjen eden ali več naslednjih pogojev:
 - (i) potreb javnega naročnika ni mogoče zadovoljiti brez prilagoditve zlahka dostopne rešitve;
 - (ii) gradnje, blago ali storitve vključujejo zasnovne ali inovativne rešitve;
 - (iii) naročila zaradi posebnih okoliščin, povezanih z njegovo naravo, zahtevnostjo ali pravno in finančno strukturo, ali zaradi tveganj, povezanih z njegovim predmetom, ni mogoče oddati brez predhodnih pogajanj;
 - (iv) javni naročnik ne more dovolj natančno določiti tehničnih specifikacij s sklicevanjem na zadevni standard v skladu s točko 17.4;

- (c) za koncesijske pogodbe;
- (d) za naročila storitev iz Priloge XIV k Direktivi 2014/24/EU;
- (e) za storitve na področju raziskav in razvoja, ki niso tiste, zajete s kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 in 73430000-5 iz Uredbe (ES) št. 2195/2002, razen če ima koristi od njih izključno javni naročnik za uporabo pri izvajanju lastne dejavnosti ali če ta v celoti plača opravljeno storitev;
- (f) za naročila storitev za pridobitev, razvoj, produkcijo ali koprodukcijo programskega gradiva za avdiovizualne medijske storitve, kot so opredeljene v Direktivi 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁷¹, ali radijske medijske storitve ali za naročila za oddajni čas ali zagotavljanje programov.

12.2. Ponudba se šteje za nepravilno v naslednjih primerih:

- (a) kadar ne izpolnjuje minimalnih zahtev iz dokumentacije za postopek javnega naročanja;
- (b) kadar ne izpolnjuje zahtev glede predložitve iz člena 171(3);
- (c) kadar se ponudnik zavrne na podlagi člena 143(1), prvi pododstavek, točka (b) ali (c);
- (d) kadar javni naročnik ugotovi, da je ponudba neobičajno nizka.

12.3. Ponudba se šteje za nesprejemljivo v naslednjih primerih:

- (a) kadar cena ponudbe presega najvišja razpoložljiva sredstva javnega naročnika, kot so določena in dokumentirana pred začetkom postopka javnega naročanja;
- (b) kadar ponudba ne dosega minimalne ravni kakovosti, določene z merili za oddajo.

12.4. Javnemu naročniku v primerih iz točke 12.1, točka (a), ni treba objaviti obvestila o naročilu, če v konkurenčni postopek s pogajanjem vključi vse ponudnike, ki so upoštevali merila za izključitev in izpolnili pogoje za sodelovanje, razen tistih, ki so predložili ponudbo, za katero

⁷¹ Direktiva 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL L 95, 15.4.2010, str. 1).

je bilo ugotovljeno, da je neobičajno nizka.

13. Postopek z razpisom za prijavo interesa

13.1. Za naročila z vrednostjo, ki je nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1) ali člena 181(1), in brez poseganja v točki 11 in 12 lahko javni naročnik razpis za prijavo interesa uporabi za:

- (a) predizbor kandidatov, ki bodo v okviru prihodnjih omejenih razpisov za zbiranje ponudb povabljeni k predložitvi ponudb, ali
- (b) pripravo seznama potencialnih ponudnikov, ki bodo povabljeni k predložitvi prijav za sodelovanje ali ponudb.

13.2. Seznam, ki se pripravi na podlagi razpisa za prijavo interesa, velja največ štiri leta od dneva, ko je bilo objavljeno obvestilo iz točke 3.1.

Seznam iz prvega pododstavka lahko vsebuje podseznane.

Vsak zainteresirani gospodarski subjekt lahko prijavi interes kadar koli v obdobju veljavnosti seznama, razen v zadnjih treh mesecih tega obdobja.

13.3. Kadar naj bi se oddalo javno naročilo, javni naročnik povabi vse kandidate oziroma potencialne ponudnike na zadevnem seznamu ali podseznamu, da naredijo naslednje:

- (a) v primeru iz točke 13.1, točka (a), predložijo ponudbo;
- (b) v primeru iz točke 13.1, točka (b), predložijo kar koli od naslednjega:
 - (i) ponudbo, vključno z dokumentacijo glede meril za izključitev in pogojev za sodelovanje;
 - (ii) dokumentacijo glede meril za izključitev in pogojev za sodelovanje, v drugi fazi pa – za tiste, ki ta merila upoštevajo in te pogoje izpolnjujejo – ponudbo.

14. Naročila srednje, nizke in zelo nizke vrednosti

14.1. Naročila srednje, nizke in zelo nizke vrednosti se lahko oddajo na podlagi postopka s pogajanj v skladu z ureditvijo pogajanj iz člena 167(4) in točke 6.5. Prvotno ponudbo lahko predložijo le kandidati, ki jih k temu sočasno in pisno povabi javni naročnik.

- 14.2. Naročilo, katerega vrednost presega 60 000 EUR, vendar je nižja od mejnih vrednosti iz člena **178(1)**, se šteje za naročilo srednje vrednosti. Za naročila srednje vrednosti se pri naročilih, ki jih oddajo delegacije Unije v tretjih državah ali se oddajo izključno v interesu delegacij Unije v tretjih državah, štejejo naročila, ki presegajo 100 000 EUR, ne dosega pa 300 000 EUR. Za taka naročila se uporabljajo točke 3.1, 6.1 in 6.4.
- 14.3. Naročilo, katerega vrednost ne presega 60 000 EUR oziroma – pri naročilih, ki jih oddajo delegacije Unije v tretjih državah ali se oddajo izključno v interesu delegacij Unije v tretjih državah – 100 000 EUR, vendar presega mejno vrednost iz točke 14.4, se šteje za naročilo nizke vrednosti. Za taka naročila se uporabljajo točke 3.1, 6.2 in 6.4.

14.4. Naročilo, katerega vrednost ne presega 15 000 EUR, se šteje za naročilo zelo nizke vrednosti. Za taka naročila se uporablja točka 6.3. ***Za naročila zelo nizke vrednosti se pri naročilih, ki jih oddajo delegacije Unije v tretjih državah ali se oddajo izključno v interesu delegacij Unije v tretjih državah, štejejo naročila, ki ne presegajo 20 000 EUR.***

14.5. Plačila za postavke odhodkov, katerih vrednost ne presega 1 000 EUR oziroma – pri delegacijah Unije v tretjih državah – 20 000 EUR, se lahko izvršijo kar na podlagi računa brez predhodnega sprejetja ponudbe.

15. Predhodno preverjanje trga

15.1. Za predhodno preverjanje trga lahko javni naročnik zaprosi za nasvet neodvisne strokovnjake oziroma organe ali gospodarske subjekte ali pa ga od njih sprejme. Ta nasvet se lahko uporabi pri načrtovanju in izvajanju postopka javnega naročanja, pod pogojem, da ne izkrivlja konkurence ter ne pomeni kršenja načel nediskriminacije in preglednosti.

15.2. Kadar je gospodarski subjekt svetoval javnemu naročniku ali bil kako drugače vključen v pripravo postopka javnega naročanja, javni naročnik z ustreznimi ukrepi iz člena 143 zagotovi, da se zaradi sodelovanja zadevnega gospodarskega subjekta v postopku dodeljevanja konkurenca ne izkrivlja.

16. Dokumentacija za postopek javnega naročanja

16.1. Dokumentacija za postopek javnega naročanja vsebuje:

- (a) po potrebi obvestilo o naročilu ali drug način objave iz točk 2 do 5;
- (b) povabilom k oddaji ponudb;
- (c) razpisne zahteve ali – v primeru konkurenčnega dialoga – opisne dokumente, ki vključujejo tehnične specifikacije in zadevna merila;
- (d) osnutek pogodbe na podlagi vzorca pogodbe.

Prvi pododstavek, točka (d), se ne uporablja v primerih, pri katerih zaradi izjemnih in ustrezno utemeljenih okoliščin vzorca pogodbe ni mogoče uporabiti.

16.2. Povabilo k oddaji ponudb:

- (a) določa pravila za oddajo ponudb, med drugim zlasti pogoje za ohranjanje njihove zaupnosti do odprtja, rok za oddajo in prejem ponudb ter naslov, na katerega jih je treba poslati ali dostaviti, ali internetni naslov v primeru elektronske oddaje;
- (b) navaja, da oddaja ponudbe pomeni sprejetje pogojev iz dokumentacije za postopek javnega naročanja in da ta oddaja ponudbe izvajalca, ki mu je oddano javno naročilo, zavezuje med izvajanjem tega naročila;

- (c) določa, koliko časa mora ponudba, brez vsakršnega spreminjanja, ostati veljavna;
- (d) prepoveduje kakršne koli stike med javnim naročnikom in ponudnikom med postopkom, razen izjemoma pod pogoji iz člena 172, in, kadar je predviden ogled na kraju samem, opredeljuje način izvedbe takega ogleda;
- (e) določa načine preverjanja skladnosti z rokom za prejem ponudb;
- (f) navaja, da se z oddajo ponudbe privoli v to, da se obvestilo o izidu postopka prejme v elektronski obliki.

16.3. V razpisnih zahtevah se zajame naslednje:

- (a) merila za izključitev in pogoji za sodelovanje;
- (b) merila za oddajo ter njihov relativni ponder oziroma, kadar ponderiranje iz objektivnih razlogov ni mogoče, razporeditev teh meril od najbolj do najmanj pomembnega, kar velja tudi za variantne ponudbe, če so te dovoljene v obvestilu o naročilu;
- (c) tehnične specifikacije iz točke 17;
- (d) minimalne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati variantne ponudbe, če so dovoljene;
- (e) informacije o tem, ali se uporablja Protokol št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije, priložen k PEU in PDEU, ali, kadar je to ustrezno, Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih ali Dunajska konvencija o konzularnih odnosih;
- (f) zahteva, da se navede, v kateri državi imajo ponudniki sedež, in da se na zahtevo predložijo dokazila, ki so običajno sprejemljiva po pravu te države;
- (g) v primeru dinamičnega nabavnega sistema ali elektronskega kataloga, informacija o uporabljeni elektronski opremi ter potrebna tehnična ureditev in specifikacije za povezavo;

- (h) zahteva, da se javni naročnik uradno obvesti o tujih finančnih prispevkih, prejetih v zadnjih treh letih pred prigrasitvijo, ali, če takih prispevkov ni treba prigrasiti v skladu s členom 29(1) Uredbe (EU) 2022/2560, izjavo, v kateri so navedeni vsi prejeti tuji finančni prispevki in je potrjeno, da takih prispevkov ni treba prigrasiti v skladu z ustreznimi izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi člena 47(1) navedene uredbe.*

Glede na točko (h) v skladu s členom 4(3) Uredbe (EU) 2022/2560 v taki prigrasitvi ni treba navesti tujih finančnih prispevkov, katerih skupni znesek na zadevno tretjo državo je v zaporednem obdobju treh let pred prigrasitvijo nižji od zneska pomoči de minimis, kakor je določen v členu 3(2) Uredbe Komisije (EU) 2023/2831⁷². Če ni določeno drugače, se tuji finančni prispevki prigrasijo v skladu z ustreznimi sprejetimi izvedbenimi akti na podlagi člena 47(1) Uredbe (EU) 2022/2560.

16.4. Osnutek pogodbe:

- (a) določa pavšalne odškodnine v primeru neizpolnjevanja določb pogodbe;
- (b) določa natančno vsebino računa in ustreznih dokazil v skladu s členom 111;
- (c) navaja, da je v primeru, da institucije Unije naročila oddajo za svoj račun, pravo, ki se uporablja za zadevno naročilo, pravo Unije, ki ga po potrebi dopolnjuje nacionalno pravo, za pogodbe o nepremičninah pa po potrebi izključno nacionalno pravo;
- (d) določa pristojno sodišče za reševanje sporov;
- (e) določa, da izvajalec spoštuje veljavne obveznosti na področjih okoljskega, socialnega in delovnega prava, določene s pravom Unije, nacionalnim pravom, kolektivnimi pogodbami ali mednarodnimi konvencijami na socialnem in okoljskem področju, ki so našteje v Prilogi X k Direktivi 2014/24/EU;
- (f) določa, ali se bo zahteval prenos pravic intelektualne lastnine;
- (g) navaja, da je cena v ponudbi dokončna in je ni mogoče prilagajati, oziroma določa

⁷² Uredba Komisije (EU) 2023/2831 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis (UL L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI:)

pogoje ali formule za prilagajanje cen v času veljavnosti naročila.

Za namene prvega pododstavka, točka (g), javni naročnik, če je v pogodbi določeno prilagajanje cen, upošteva zlasti:

- (a) predmet javnega naročila in gospodarske razmere, v katerih se izvaja;
- (b) vrsto naročila in nalog ter njuno trajanje;
- (c) finančne interese javnega naročnika.

Prvega pododstavka, točki (c) in (d), te točke ni treba upoštevati pri pogodbah, podpisanih v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točka (l).

17. Tehnične specifikacije

17.1. Tehnične specifikacije vsem gospodarskim subjektom omogočajo enakopraven dostop do postopkov javnega naročanja in ne ovirajo neupravičeno odpiranja javnih naročil konkurenci.

Tehnične specifikacije vključujejo zahtevane značilnosti za gradnje, blago ali storitve, vključno z minimalnimi zahtevami, tako da ustrezajo uporabi, ki jim jo nameni javni naročnik.

17.2. Značilnosti iz točke 17.1 po potrebi lahko vključujejo:

- (a) raven kakovosti;
- (b) okolju in podnebjju prijazno delovanje;
- (c) stopnje in postopke za ugotavljanje skladnosti;
- (d) funkcionalnost ali uporabo blaga;
- (e) varnost ali mere, za blago tudi trgovsko ime in navodila za uporabo, za vsa naročila pa terminologijo, simbole, testiranje in testne metode, pakiranje, označevanje in uporabo nalepk ter postopke in metode proizvodnje;
- (f) pri naročilih gradenj postopke za zagotavljanje kakovosti ter pravila za zasnovo in izračun stroškov, pogoje za testiranje, inšpekcijske preglede in prevzem gradenj ter metode ali tehnike gradnje in vse druge tehnične pogoje, ki jih lahko v zvezi z

dokončanimi gradnjami in z materiali ali deli, ki jih te vključujejo, določi javni naročnik v skladu s splošnimi ali posebnimi predpisi.

17.3. Tehnične specifikacije se določijo tako, da za vse nabave, namenjene za uporabo s strani fizičnih oseb, vključujejo merila dostopnosti za invalide ali zasnovo, ki ustreza vsem uporabnikom, razen v ustrezno utemeljenih primerih.

Kadar so obvezne zahteve glede dostopnosti sprejete s pravnim aktom Unije, se tehnične specifikacije, kar zadeva merila dostopnosti za invalide ali zasnovo, ki ustreza vsem uporabnikom, določijo s sklicevanjem nanj. Zlasti kar zadeva proizvode in storitve iz člena 2 Direktive (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta⁷³, so zahteve glede dostopnosti iz Priloge I k navedeni direktivi obvezne zahteve glede dostopnosti v smislu navedene direktive.

Za vsak proizvod ali storitev, katere značilnosti, elementi ali funkcije so skladni z zahtevami glede dostopnosti iz Priloge I k Direktivi (EU) 2019/882, se domneva, da glede teh značilnosti, elementov ali funkcij v zvezi z dostopnostjo izpolnjuje ustrezne obveznosti iz te uredbe, razen če je v tej uredbi določeno drugače.

17.4. Tehnične specifikacije se določijo:

- (a) s sklicevanjem – po prednostnem vrstnem redu – na evropske standarde ali evropske tehnične ocene, skupne tehnične specifikacije, mednarodne standarde, druge tehnične referenčne sisteme, ki jih določijo evropski organi za standardizacijo, ali, če teh ni, na enakovredne nacionalne predpise; pri vsakem sklicevanju se doda navedba „ali enakovredno“;
- (b) v smislu zahtev glede delovanja ali funkcionalnosti, vključno z okoljskimi značilnostmi, če so parametri dovolj natančni, da lahko ponudniki opredelijo predmet naročila, javni naročnik pa odda naročilo, ali
- (c) s kombinacijo načinov iz točk (a) in (b).

17.5. Kadar javni naročnik uporabi možnost sklicevanja na specifikacije iz točke 17.4, točka (a), ponudbe ne zavrne z obrazložitvijo, da ni skladna s temi specifikacijami, če ponudnik na kakršen koli ustrezen način dokaže, da predlagana rešitev na enakovreden način izpolnjuje zahteve, določene v tehničnih specifikacijah.

⁷³ Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve (UL L 151, 7.6.2019, str. 70).

17.6. Kadar javni naročnik za določitev tehničnih specifikacij v smislu zahtev glede delovanja ali funkcionalnosti uporabi možnost iz točke 17.4, točka (b), ne sme zavrniti ponudbe, ki je skladna z nacionalnim standardom, s katerim se prevzame evropski standard, z evropskim tehničnim soglasjem, skupnimi tehničnimi specifikacijami, mednarodnim standardom ali tehničnimi referenčnimi sistemi, ki jih je določil Evropski organ za standardizacijo, če se te specifikacije nanašajo na zahteve glede delovanja ali funkcionalnosti, ki jih je predpisal.

Ponudnik na kakršen koli ustrezen način dokaže, da gradnja, blago ali storitev, ki je skladna s standardom, izpolnjuje zahteve glede delovanja ali funkcionalnosti, ki jih je določil javni naročnik.

17.7. Kadar namerava javni naročnik nabaviti gradnje, blago ali storitve z določenimi okoljskimi, socialnimi ali drugimi značilnostmi, lahko predpiše določen znak ali določene zahteve iz znaka, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) zahteve za pridobitev znaka zadevajo le merila, ki so povezana s predmetom naročila in so ustrezna za opredelitev značilnosti nabave;
- (b) zahteve za pridobitev znaka temeljijo na objektivno preverljivih in nediskriminatornih merilih;
- (c) znaki so izdani na podlagi odprtega in preglednega postopka, v katerem lahko sodelujejo vsi zadevni deležniki;
- (d) znaki so na voljo vsem zainteresiranim stranem;
- (e) zahteve za pridobitev znaka določi tretja stran, na katero gospodarski subjekt, ki zaprosi za dodelitev znaka, ne more odločilno vplivati.

Javni naročnik lahko zahteva, da gospodarski subjekti kot dokazilo o skladnosti z dokumentacijo za postopek javnega naročanja predložijo poročilo o testiranjih ali potrdilo, ki ga izda organ za ugotavljanje skladnosti, akreditiran v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008

Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁴, ali enakovreden organ za ugotavljanje skladnosti.

⁷⁴ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 (UL L 218, 13.8.2008, str. 30).

17.8. Javni naročnik sprejme vsa druga ustrezna dokazila, ki niso navedena v točki 17.7, na primer tehnično dokumentacijo proizvajalca, kadar zadevni gospodarski subjekt iz razlogov, ki jih ni mogoče pripisati njemu, nima dostopa do potrdil ali poročil o testiranjih ali jih ne more pridobiti oziroma ne more pridobiti določenega znaka v ustreznih rokih, pod pogojem, da ta subjekt dokaže, da gradnje, blago ali storitve, ki jih zagotavlja, izpolnjujejo zahteve določenega znaka ali določene zahteve, ki jih je navedel javni naročnik.

17.9. Če tega ne upravičuje predmet naročila, v tehničnih specifikacijah ne sme biti navedena določena izdelava oziroma izvor ali poseben postopek, značilen za proizvode ali storitve določenega gospodarskega subjekta, niti ne smejo biti navedene blagovne znamke, patenti, tipi ali določeno poreklo oziroma proizvodnja, če bi to dajalo prednost nekaterim proizvodom ali gospodarskim subjektom oziroma bi bili nekateri proizvodi ali gospodarski subjekti s tem izločeni.

Takšna navedba je izjemoma dovoljena, če ni mogoče dovolj natančno in razumljivo opisati predmeta naročila. Tovrstna navedba vsebuje besedi „ali enakovredno“.

18. *Merila za izključitev in pogoji za sodelovanje*

18.1. Za namene člena 139 javni naročnik sprejme enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila, naveden v Direktivi 2014/24/EU, če to ni mogoče, pa podpisano in datirano častno izjavo.

Gospodarski subjekt lahko enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila – ali podpisano in datirano častno izjavo –, ki je bil uporabljen že v prejšnjem postopku, ponovno uporabi, če potrdi, da so informacije v njem še vedno pravilne.

Verjetni uspešni ponudnik predloži dokazila, da ni v eni od situacij za izključitev iz člena 138(1), s katerimi potrdi enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila ali častno izjavo, v okviru roka, ki ga določi javni naročnik, in pred oddajo naročila v naslednjih primerih:

- (a) za naročila, ki jih oddajo institucije Unije v vrednosti, ki je enaka ali višja od mejnih vrednosti iz člena 178(1);

- (b) z odstopanjem od točke (a) tega pododstavka, za naročila na področju zunanjih ukrepov v vrednosti, ki je enaka ali višja od mejnih vrednosti iz točke 39.2, točka (a), in za naročila, ki jih oddajo delegacije Unije v tretjih državah ali se oddajo izključno v interesu delegacij Unije v tretjih državah v vrednosti, ki je enaka ali višja od 300 000 EUR.

Z odstopanjem od tretjega pododstavka lahko javni naročnik v izjemno nujnih razmerah, ki so posledica krizne situacije, od verjetnega uspešnega ponudnika zahteva, da dokazila iz tretjega pododstavka pod pogoji iz člena 163(6) predloži v razumnem roku po odločitvi o oddaji naročila, vendar pred podpisom pogodbe.

- 18.2. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja navede pogoje za sodelovanje, minimalne ravni zmogljivosti in dokazila, potrebna za dokazovanje te zmogljivosti. Vse zahteve so povezane in sorazmerne s predmetom javnega naročila.

Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja določi, kako naj skupine gospodarskih subjektov izpolnijo pogoje za sodelovanje ob upoštevanju točke 18.6.

Kadar je naročilo razdeljeno na sklope, lahko javni naročnik določi minimalne stopnje zmogljivosti za posamezni sklop. Če je več sklopov oddanih istemu izvajalcu, lahko določi dodatne minimalne stopnje zmogljivosti.

- 18.3. Kar zadeva sposobnost opravljanja poklicne dejavnosti, lahko javni naročnik od gospodarskega subjekta zahteva, da izpolnjuje vsaj eno od naslednjega:

- (a) da je vpisan v enega od ustreznih poklicnih ali poslovnih registrov, razen, če je gospodarski subjekt mednarodna organizacija;
- (b) da – kar se tiče naročil storitev – razpolaga z določenim dovoljenjem, ki dokazuje, da je pooblaščen za izvedbo naročila v državi, v kateri ima sedež, ali da je član določene poklicne organizacije.

- 18.4. Kadar javni naročnik prejme prijave za sodelovanje ali ponudbe, sprejme enotni evropski dokument v zvezi z oddajo javnega naročila, če pa to ni mogoče, častno izjavo, v kateri je navedeno, da kandidat ali ponudnik izpolnjuje pogoje za sodelovanje. Zahteve po enotnem evropskem dokumentu v zvezi z oddajo javnega naročila ali po častni izjavi ni treba upoštevati pri naročilih zelo nizke vrednosti.

Javni naročnik lahko ponudnike in kandidate kadar koli med postopkom pozove, naj predložijo posodobljeno izjavo ali vsa dokazila ali del njih, če je to potrebno, da se zagotovi pravilna izvedba postopka.

Javni naročnik v skladu z razpisnimi zahtevami od kandidatov ali ponudnikov zahteva, da predložijo posodobljena dokazila, ali pa od verjetnega uspešnega ponudnika zahteva, da posodobljena dokazila predloži pred odločitvijo o oddaji, razen kadar so takšna dokazila že bila predložena za drug postopek in pod pogojem, da so zadevni dokumenti še vedno ažurni ali lahko do njih brezplačno dostopa v nacionalni podatkovni zbirki.

Z odstopanjem od tretjega pododstavka **tega odstavka** lahko javni naročnik v izjemno nujnih razmerah, ki so posledica krizne situacije, od verjetnega uspešnega ponudnika zahteva, da dokazila iz **tretjega pododstavka tega odstavka** pod pogoji iz člena 163(6) predloži v razumnem roku po odločitvi o oddaji naročila, vendar pred podpisom pogodbe.

Javni naročnik od gospodarskih subjektov ter, kadar je to ustrezno, subjektov, na katerih sposobnost se namerava opreti gospodarski subjekt, in predvidenih podizvajalcev zahteva, da podpišejo častno izjavo, s katero potrdijo neobstoj nasprotnih poklicnih interesov, in da na zahtevo javnega naročnika po potrebi zagotovijo ustrezne informacije.

18.5. Javni naročnik se lahko na podlagi svoje ocene tveganja odloči, da v naslednjih primerih ne bo zahteval dokazil o pravni, regulativni, finančni in ekonomski sposobnosti ter tehnični in strokovni usposobljenosti gospodarskih subjektov:

- (a) pri postopkih za naročila, ki jih za svoj račun oddajo institucije Unije, v vrednosti, ki ne presega mejnih vrednosti iz člena 178(1);
- (b) pri postopkih za naročila, oddana na področju zunanjih ukrepov, v vrednosti, ki ne presega mejnih vrednosti iz člena 181(1);
- (c) pri postopkih za naročila, oddana v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točke (b), (e), (f)(i) in (iv), (h) in **(l)**.

Kadar se javni naročnik odloči, da ne bo zahteval dokazil o pravni, regulativni, finančni in ekonomski sposobnosti ter tehnični in strokovni usposobljenosti gospodarskih subjektov, ni dovoljeno nobeno predhodno financiranje, razen v ustrezno utemeljenih primerih.

18.6. Gospodarski subjekt se lahko, kadar je to ustrezno, za določeno naročilo poslužuje zmogljivosti drugih subjektov, ne glede na pravno naravo povezav, ki jih ima z njimi. V tem primeru mora javnemu naročniku dokazati, da bo imel na voljo vire, potrebne za izvedbo naročila, in sicer z zavezo, ki jo v ta namen dajo navedeni subjekti.

Kar zadeva tehnična in strokovna merila, se lahko gospodarski subjekt poslužuje zmogljivosti drugih subjektov le, kadar bodo ti izvajali gradnje ali storitve, za katere se zahtevajo te zmogljivosti.

Kadar se gospodarski subjekt, kar zadeva merila v zvezi z ekonomsko in finančno sposobnostjo, poslužuje zmogljivosti drugih subjektov, lahko javni naročnik zahteva, da so zadevni gospodarski subjekt in ti drugi subjekti skupaj odgovorni za izvedbo naročila.

Javni naročnik lahko od ponudnika zahteva informacije o katerem koli delu naročila, ki ga ponudnik namerava dati v podizvajanje, in o identiteti podizvajalcev.

Javni naročnik za gradnje ali storitve, ki se opravljajo v objektih pod njegovim neposrednim nadzorom, od glavnega izvajalca zahteva, da mu sporoči imena in kontaktne podatke podizvajalcev, ki sodelujejo pri izvajanju naročila, in njihovih zastopnikov, ter spremembe podizvajalcev.

- 18.7. Javni naročnik preveri, ali subjekti, katerih zmogljivosti se namerava posluževati gospodarski subjekt, ne glede na to, ali so podizvajalci ali ne, izpolnjujejo zadevne pogoje za sodelovanje.

Javni naročnik od gospodarskega subjekta zahteva, da zamenja subjekt ali podizvajalca, ki ne izpolnjuje zadevnih pogojev za sodelovanje.

- 18.8. V zvezi z naročili gradenj in storitev ter namestitvenimi in inštalacijskimi deli v okviru naročil blaga lahko javni naročnik zahteva, da nekatere ključne naloge izvaja neposredno ponudnik sam ali, kadar ponudbo predloži skupina gospodarskih subjektov, kateri od sodelujočih v tej skupini.

- 18.9. Za predložitev ponudbe ali prijave za sodelovanje javni naročnik ne sme zahtevati, da ima skupina gospodarskih subjektov določeno pravno obliko, vendar se lahko od izbrane skupine zahteva, da po tem, ko ji je bilo oddano javno naročilo, prevzame določeno pravno obliko, če je takšna sprememba potrebna za ustrezno izvedbo naročila.

19. Ekonomska in finančna sposobnost

- 19.1. Da se zagotovi, da imajo gospodarski subjekti potrebno ekonomsko in finančno sposobnost za izvedbo naročila, lahko javni naročnik zahteva zlasti, da:

- (a) gospodarski subjekti ustvarijo določen najnižji letni promet, vključno z določenim najnižjim prometom na področju, zajetem v naročilu;
- (b) gospodarski subjekti predložijo informacije o svojih letnih zaključnih računih, ki izkazujejo deleže sredstev glede na obveznosti;
- (c) gospodarski subjekti zagotovijo ustrezno raven zavarovanja poklicne odgovornosti .

Za namene prvega pododstavka, točka (a), najnižji letni promet ne sme presegati dvakratne ocenjene letne vrednosti naročila, razen v ustrezno utemeljenih primerih, povezanih z naravo nabave, kar javni naročnik pojasni v dokumentaciji za postopek javnega naročanja.

Javni naročnik za namene prvega pododstavka, točka (b), v dokumentaciji za postopek javnega naročanja pojasni metode in merila, povezana s takšnimi deleži.

19.2. V primeru dinamičnih nabavnih sistemov se najvišji letni promet izračuna na podlagi pričakovanega največjega obsega naročil, ki se bodo oddala v okviru tega sistema.

19.3. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja določi, katera dokazila mora gospodarski subjekt predložiti, da dokaže svojo ekonomsko in finančno sposobnost. Zahteva lahko zlasti enega ali več naslednjih dokumentov:

- (a) ustrezne bančne izpiske ali po potrebi dokazilo o zadevnem zavarovanju poklicne odgovornosti;
- (b) računovodske izkaze ali izvlečke iz teh izkazov za obdobje, ki zajema največ zadnja tri proračunska leta, za katera so bili zaključni računi potrjeni;
- (c) izkaz skupnega prometa gospodarskega subjekta in po potrebi prometa na področju, ki ga zajema naročilo, za največ pretekla tri razpoložljiva proračunska leta.

Če gospodarski subjekt iz katerega koli utemeljenega razloga ne more predložiti dokazil, ki jih zahteva javni naročnik, lahko svojo ekonomsko in finančno sposobnost dokaže s katerim koli drugim dokumentom, za katerega javni naročnik meni, da je ustrezen.

20. *Tehnična in strokovna usposobljenost*

20.1. Javni naročnik preveri, ali kandidati oziroma ponudniki izpolnjujejo minimalne pogoje za sodelovanje v zvezi s tehnično in strokovno usposobljenostjo v skladu s točkami 20.2 do 20.5. Poleg tega javni naročnik na podlagi izjave o nasprotnih poklicnih interesih, po potrebi pa tudi na podlagi zahteve javnega naročnika po dodatnih informacijah v skladu s točko 18.4, oceni, ali obstajajo nasprotni poklicni interesi iz točke 20.6.

20.2. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja določi, katera dokazila mora gospodarski subjekt predložiti, da dokaže svojo tehnično in strokovno usposobljenost.

Zahteva lahko zlasti enega ali več naslednjih dokumentov:

- (a) za gradnje, blago, za katero je treba izvesti namestitvena ali inštalacijska dela, ali za storitve: informacije glede izobrazbe in strokovnih kvalifikacij, kompetenc, izkušenj in strokovnosti oseb, odgovornih za izvajanje;
- (b) seznam:
 - (i) glavnih storitev, opravljenih v zadnjih treh letih, in glavnega blaga, dobavljenega v tem obdobju, z navedbo zneskov, datumov ter javnih ali zasebnih strank, pri čemer se na zahtevo priložijo izjave teh strank;
 - (ii) gradenj, opravljenih v zadnjih petih letih, s priloženimi potrdili o zadovoljivi izvedbi za najpomembnejše gradnje;
- (c) izjavo o tehnični opremi, orodjih ali obratih, ki so gospodarskemu subjektu na voljo za izvedbo naročila storitev ali gradenj;
- (d) opis tehničnih objektov in sredstev, ki jih ima gospodarski subjekt na voljo za zagotavljanje kakovosti, ter opis razpoložljivih študijskih in raziskovalnih zmogljivosti;
- (e) opis strokovnega osebja ali strokovnih teles, ki so na voljo gospodarskemu subjektu, ne glede na to, ali mu neposredno pripadajo ali ne, zlasti tistih, ki so odgovorni za nadzor kakovosti;
- (f) v zvezi z naročili blaga: vzorce, opise ali verodostojne fotografije ali potrdila, ki jih izdajo uradne pristojne ustanove ali agencije za nadzor kakovosti, ki potrjujejo skladnost proizvodov z jasno navedbo tehničnih specifikacij ali standardov;
- (g) za gradnje ali storitve: izjavo o povprečnem letnem številu zaposlenih pri gospodarskem subjektu in številu njegovih vodstvenih delavcev v zadnjih treh letih;
- (h) navedbo sistemov upravljanja in sledenja dobavne verige, ki jih bo gospodarski subjekt lahko uporabljal med izvajanjem naročila;

- (i) navedbo ukrepov za okoljsko ravnanje, ki jih bo gospodarski subjekt lahko uporabil med izvajanjem naročila.

Za namene prvega pododstavka, točka (b)(i), lahko zaradi zagotovitve ustrezne ravni konkurence javni naročnik navede, da se bodo upoštevala dokazila o zadevnih dobavah blaga ali opravljenih storitvah izpred več kot treh let.

Za namene prvega pododstavka, točka (b)(ii), lahko zaradi zagotovitve ustrezne ravni konkurence javni naročnik navede, da se bodo upoštevala dokazila o zadevnih gradnjah, opravljenih pred več kot petimi leti.

- 20.3. Kadar je dobava blaga ali izvajanje storitev kompleksno ali se izjemoma naroči za posebne namene, se tehnična in strokovna usposobljenost lahko dokažeta s preverjanjem, ki ga izvede javni naročnik ali v njegovem imenu pristojni uradni organ države, v kateri ima gospodarski subjekt sedež, če ta organ s tem soglaša. Pri takšnem preverjanju se pregledajo tehnična usposobljenost in proizvodne zmogljivosti dobavitelja, po potrebi pa tudi njegove študijske in raziskovalne zmogljivosti ter način nadzora kakovosti.
- 20.4. Kadar javni naročnik zahteva predložitev potrdil, ki jih izdajo neodvisni organi in ki potrjujejo, da gospodarski subjekt izpolnjuje določene standarde za zagotavljanje kakovosti, tudi glede dostopnosti za invalide, se sklicuje na sisteme za zagotavljanje kakovosti, ki temeljijo na ustrezni seriji evropskih standardov, ki jih potrdijo pooblaščen organi. Javni naročnik od gospodarskega subjekta, ki iz razlogov, za katere ni odgovoren, očitno nima dostopa do takšnih potrdil ali jih ne more pridobiti v ustreznem roku, sprejme tudi druga dokazila o enakovrednih ukrepih za zagotavljanje kakovosti, pod pogojem, da ta gospodarski subjekt dokaže, da so predlagani ukrepi za zagotavljanje kakovosti skladni z zahtevanimi standardi za zagotavljanje kakovosti.
- 20.5. Kadar javni naročnik zahteva predložitev potrdil, ki jih izdajo neodvisni organi in ki potrjujejo skladnost gospodarskega subjekta z določenimi sistemi ali standardi okoljskega ravnanja, se sklicuje na Sistem Evropske unije za okoljsko ravnanje in presojo ali na druge sisteme okoljskega ravnanja, priznane v skladu s členom 45 Uredbe (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁵, ali na druge standarde okoljskega ravnanja, ki temeljijo na

⁷⁵ Uredba (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS), razveljavitvi Uredbe (ES) št. 761/2001 ter odločb Komisije 2001/681/ES in 2006/193/ES (UL L 342, 22.12.2009, str. 1).

ustreznih evropskih ali mednarodnih standardih pooblaščenih organov. Kadar gospodarski subjekt iz razlogov, za katere ni odgovoren, očitno nima dostopa do takšnih potrdil ali jih ne more pridobiti v ustreznem roku, javni naročnik sprejme tudi druga dokazila o ukrepih za okoljsko ravnanje, pod pogojem, da ta gospodarski subjekt dokaže, da so ti ukrepi enakovredni tistim, ki se zahtevajo v skladu z veljavnim sistemom ali standardom okoljskega ravnanja.

20.6. Javni naročnik lahko sklepa, da gospodarski subjekt ni dovolj strokovno usposobljen, da bi naročilo izvedel skladno z ustreznim standardom kakovosti, kadar pri njem odkrije nasprotne poklicne interese, ki utegnejo negativno vplivati na izvajanje naročila.

21. Merila za dodelitev

21.1. Merila kakovosti lahko vključujejo elemente, kot so tehnične prednosti, estetske in funkcionalne lastnosti, dostopnost, oblikovanje, prilagojeno vsem uporabnikom, socialne, okoljske in inovativne značilnosti, postopek proizvodnje, zagotavljanja in trgovanja in vsi drugi postopki v vseh fazah življenjske dobe gradnje, blaga ali storitev; organiziranost, kvalifikacije in izkušnje osebja, dodeljenega za izvajanje zadevnega naročila, kadar lahko kakovost dodeljenega osebja znatno vpliva na raven izvedbe naročila; poprodajne storitve, tehnična pomoč ali pogoji dobave, kot so datum dobave, postopek dobave in rok za dobavo ali dokončanje del.

21.2. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja določi relativni ponder, ki ga dodeli vsakemu merilu, izbranemu za določitev ekonomsko najugodnejše ponudbe, razen če se uporabi metoda najnižje cene. Ti ponderji so lahko izraženi kot razmik, ki ima ustrezen maksimalen razpon.

Ponderiranje cene ali stroškov glede na druga merila ne sme povzročiti, da cena ali stroški ne bi imeli nobenega vpliva.

Če ponderiranje iz objektivnih razlogov ni mogoče, javni naročnik navede merila v padajočem zaporedju po pomembnosti.

21.3. Javni naročnik lahko določi minimalne ravni kakovosti. Ponudbe, ki ne dosegajo teh ravni, se zavrnejo.

21.4. Izračun stroškov v življenjski dobi v ustreznem obsegu zajema vse naslednje stroške ali njihov del v življenjski dobi gradenj, blaga ali storitev:

(a) stroške javnega naročnika ali drugih uporabnikov, kot so:

(i) stroški, povezani z nabavo;

- (ii) stroški uporabe, kot je poraba energije in drugih virov;
 - (iii) stroški vzdrževanja;
 - (iv) stroški, povezani s koncem življenjske dobe, kot so stroški zbiranja in recikliranja;
- (b) stroške, ki se pripišejo zunanjim okoljskim vplivom, povezanim z gradnjami, blagom ali storitvami med njihovo življenjsko dobo, pod pogojem, da je mogoče določiti in preveriti njihovo denarno vrednost.

21.5. Kadar javni naročnik stroške oceni z izračunom stroškov v življenjski dobi, v dokumentaciji za postopek javnega naročanja navede podatke, ki jih morajo predložiti ponudniki, in metodo, ki jo bo uporabil za ugotavljanje stroškov v življenjski dobi na podlagi teh podatkov.

Metoda, uporabljena za oceno stroškov, ki se pripišejo zunanjim okoljskim vplivom, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- (a) temelji na objektivno preverljivih in nediskriminatornih merilih;
- (b) na voljo je vsem zainteresiranim stranem;
- (c) gospodarski subjekti lahko zahtevane podatke predložijo z razumnim naporom.

Kadar je ustrezno, javni naročnik za izračun stroškov v življenjski dobi uporabi obvezne skupne metode iz pravnih aktov Unije, naštetih v Prilogi XIII k Direktivi 2014/24/EU.

22. *Uporaba elektronskih dražb*

22.1. Javni naročnik lahko uporabi elektronske dražbe, na katerih se predstavijo nove cene, popravljene navzdol, ali nove vrednosti za nekatere elemente ponudb.

Javni naročnik elektronsko dražbo strukturira kot ponavljajoči se elektronski postopek, ki sledi popolni začetni oceni ponudb in omogoča razvrščanje ponudb z metodami samodejnega ocenjevanja.

22.2. Pri odprtih ali omejenih postopkih ali konkurenčnih postopkih s pogajanji lahko javni naročnik določi, da se pred oddajo javnega naročila izvede elektronska dražba, če je mogoče natančno določiti dokumentacijo za postopek javnega naročanja.

Elektronska dražba se lahko izvede pri ponovnem odpiranju konkurence med podpisniki okvirne pogodbe, kakor je določeno v točki 1.3, drugi pododstavek, točka (b), ter pri odpiranju konkurence za naročila, ki se oddajo v okviru dinamičnega nabavnega sistema iz točke 9.

Elektronska dražba temelji na enem od načinov oddajanja iz člena 170(4).

22.3. Javni naročnik, ki se odloči za uporabo elektronske dražbe, to navede v obvestilu o naročilu.

Dokumentacija za postopek javnega naročanja vsebuje naslednje:

- (a) vrednosti elementov, ki bodo predmet elektronske dražbe, pod pogojem, da je te elemente mogoče količinsko oceniti ter izraziti s številkami ali odstotki;
- (b) morebitne omejitve vrednosti, ki se lahko predložijo, kot izhajajo iz specifikacij predmeta naročila;
- (c) informacije, ki bodo ponudnikom na voljo med elektronsko dražbo, in, kadar je ustrezno, kdaj jim bodo na voljo;
- (d) ustrezne informacije v zvezi s potekom elektronske dražbe, tudi to, ali bo potekala v fazah in kako se bo v skladu s točko 22.7 zaključila;
- (e) pogoje, pod katerimi bodo ponudniki lahko predložili ponudbe, zlasti pa minimalne razlike, ki se bodo po potrebi zahtevale ob predložitvi ponudbe;
- (f) ustrezne informacije v zvezi z uporabljenimi elektronsko opremo ter ureditvijo in tehničnimi specifikacijami za povezavo.

22.4. Vsi ponudniki, ki so predložili sprejemljive ponudbe, so sočasno z elektronskimi sredstvi povabljeni, naj sodelujejo pri elektronski dražbi, pri tem pa uporabljajo povezave v skladu z navodili. V povabilu se navedeta datum in čas začetka elektronske dražbe.

Elektronska dražba se lahko izvede v več zaporednih fazah. Ne sme se začeti prej kot dva delovna dneva po datumu, ko so bila poslana povabila.

22.5. Povabilu se priloži rezultat popolne ocene zadevne ponudbe.

V povabilu se navede tudi matematična formula, ki bo pri elektronski dražbi uporabljena za določitev samodejnih sprememb uvrstitev na podlagi predloženih novih cen in/ali novih vrednosti. Ta formula vključuje ponderiranje vseh meril, opredeljenih za določitev ekonomsko najugodnejše ponudbe, kot je navedeno v dokumentaciji za postopek javnega naročanja. Vendar se v ta namen vsi razmiki predhodno znižajo na določeno vrednost.

Kadar so dovoljene variantne ponudbe, se določi formula za vsako variantno ponudbo posebej.

22.6. Javni naročnik v vsaki fazi elektronske dražbe vsem ponudnikom takoj sporoči vsaj toliko informacij, da lahko kadar koli preverijo svojo uvrstitev. Kadar je bilo to predhodno navedeno, lahko sporoči tudi druge informacije v zvezi z drugimi predloženimi cenami ali vrednostmi ter objavi število ponudnikov v kateri koli fazi dražbe. Vendar pa v nobeni fazi elektronske dražbe ne sme razkriti identitete ponudnikov.

22.7. Javni naročnik elektronsko dražbo zaključi na enega ali več naslednjih načinov:

- (a) na predhodno določen datum in ob predhodno določenem času;
- (b) ko ne prejema več novih cen ali novih vrednosti, ki bi izpolnjevale zahteve v zvezi z minimalnimi razlikami, če je predhodno določil, koliko časa bo moralo preteči po prejemu zadnje ponudbe, preden bo zaključil elektronsko dražbo;
- (c) ko zaključi prvotno navedeno število faz v dražbi.

22.8. Po zaključku elektronske dražbe javni naročnik odda naročilo na podlagi rezultatov te dražbe.

23. *Neobičajno nizke ponudbe*

23.1. Če sta v ponudbi za dano naročilo ponujena cena ali strošek neobičajno nizka, javni naročnik pisno zahteva podrobno obrazložitev vseh postavk cene ali stroška, za katere meni, da so pomembne, in da ponudniku možnost, da predloži svoje pripombe.

Javni naročnik lahko upošteva zlasti pripombe, ki se nanašajo na:

- (a) ekonomiko proizvodnega procesa, opravljanja storitev ali načina gradnje;
- (b) izbrane tehnične rešitve ali izjemno ugodne pogoje, ki so na voljo ponudniku;
- (c) izvirnost ponudbe;
- (d) izpolnjevanje, s strani ponudnika, veljavnih obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava;
- (e) izpolnjevanje, s strani podizvajalcev, veljavnih obveznosti na področju okoljskega,

socialnega in delovnega prava;

- (f) možnost, da bi ponudnik pridobil državno pomoč v skladu z veljavnimi pravili.

23.2. Javni naročnik lahko ponudbo zavrne le, kadar predložena dokazila ne pojasnijo v zadostni meri ponujene nizke cene ali stroškov.

Javni naročnik zavrne ponudbo, kadar ugotovi, da je neobičajno nizka, ker ne izpolnjuje veljavnih obveznosti na področju okoljskega, socialnega in delovnega prava.

23.3. Kadar javni naročnik ugotovi, da je ponudba neobičajno nizka, ker je ponudnik pridobil državno pomoč, lahko ponudbo na tej podlagi zavrne šele, če ponudnik v ustreznem roku, ki ga določi javni naročnik, ne more dokazati, da je bila zadevna pomoč združljiva z notranjim trgom v smislu člena 107 PDEU.

24. Roki za prejem ponudb in prijav za sodelovanje

24.1. Roki so daljši od minimalnih rokov, določenih v tej točki, kadar je ponudbe mogoče pripraviti šele po ogledu lokacije ali po pregledu spremne dokumentacije k dokumentaciji za postopek javnega naročanja na kraju samem.

Roki se v vsakem od naslednjih primerov podaljšajo za pet dni:

(a) javni naročnik ne zagotovi neposrednega brezplačnega dostopa do dokumentacije za postopek javnega naročanja z elektronskimi sredstvi;

(b) obvestilo o naročilu se objavi v skladu s točko 4.2, točka (b).

24.2. V odprtem postopku rok za prejem ponudb ne sme biti krajši od 37 dni od dne, ki sledi dnevu, ko je odposlano obvestilo o naročilu.

24.3. V omejenem postopku, konkurenčnem dialogu, konkurenčnem postopku s pogajanjem, dinamičnem nabavnem sistemu in partnerstvu za inovacije rok za prejem prijav za sodelovanje ne sme biti krajši od 32 dni od dne, ki sledi dnevu, ko je odposlano obvestilo o naročilu. Ko je v okviru dinamičnega nabavnega sistema poslano povabilo k oddaji ponudb za prvo posamezno javno naročilo, ne veljajo več nobeni dodatni roki za prejem prijav za sodelovanje.

24.4. V omejenem postopku in konkurenčnem postopku s pogajanjem rok za prejem ponudb ne sme biti krajši od 30 dni od dne, ki sledi dnevu, ko je odposlano povabilo k oddaji ponudb.

24.5. V dinamičnem nabavnem sistemu rok za prejem ponudb ne sme biti krajši od deset dni od dne, ki sledi dnevni, ko je odposlano povabilo k oddaji ponudb.

24.6. Pri postopkih, ki sledijo razpisu za prijavo interesa iz točke 13.1, velja naslednje:

- (a) v primeru postopka iz točke 13.1, točka (a), in točke 13.3, točka (b)(i), rok za prejem ponudb ne sme biti krajši od deset dni od dne, ki sledi dnevni, ko je odposlano povabilo k oddaji ponudb;
- (b) v primeru dvofaznega postopka iz točke 13.3, točka (b)(ii), rok za prejem prijav za sodelovanje in rok za prejem ponudb ne smeta biti krajša od deset dni.

24.7. Javni naročnik lahko roke za prejem ponudbe skrajša za pet dni v primeru odprtega ali omejenega postopka, če se strinja, da se ponudbe lahko predložijo po elektronski poti.

25. *Dostop do dokumentacije za postopek javnega naročanja in rok za predložitev dodatnih informacij*

25.1. Javni naročnik neposreden brezplačen dostop z elektronskimi sredstvi do dokumentacije za postopek javnega naročanja omogoča od datuma objave obvestila o naročilu, pri postopkih brez obvestila o naročilu ali tistih iz točke 13 pa od dne, ko je odposlano povabilo k oddaji ponudb.

Javni naročnik lahko v utemeljenih primerih dokumentacijo za postopek javnega naročanja pošlje z drugimi sredstvi, ki jih določi, če neposreden dostop z elektronskimi sredstvi iz tehničnih razlogov ni mogoč ali če dokumentacija za postopek javnega naročanja vsebuje zaupne informacije. V takšnih primerih se uporablja točka 24.1, drugi pododstavek, razen v nujnih primerih, kot je določeno v točki 26.1.

Javni naročnik lahko za gospodarske subjekte določi zahteve, katerih namen je varovanje zaupnosti informacij iz dokumentacije za postopek javnega naročanja. Te zahteve objavi skupaj z informacijami o tem, kako pridobiti dostop do zadevne dokumentacije za postopek javnega naročanja.

25.2. Javni naročnik dodatne informacije, povezane z dokumentacijo za postopek javnega naročanja, sočasno in v pisni obliki čim prej zagotovi vsem zainteresiranim gospodarskim

subjektom.

Javni naročnik ni dolžan odgovoriti na zahteve po dodatnih informacijah, predložene manj kot šest delovnih dni pred rokom za prejem ponudb.

25.3. Javni naročnik rok za prejem ponudb podaljša, kadar:

- (a) najpozneje šest dni pred rokom za prejem ponudb ni predložil dodatnih informacij, čeprav jih je gospodarski subjekt zahteval pravočasno;
- (b) bistveno spremeni dokumentacijo za postopek javnega naročanja.

26. *Roki v nujnih primerih*

26.1. Kadar iz ustrezno utemeljenih nujnih razlogov ni mogoče spoštovati minimalnih rokov, ki so v točkah 24.2 in 24.3 predvideni za odprte ali omejene postopke, lahko javni naročnik določi:

- (a) rok za predložitev prijav za sodelovanje ali ponudb v odprtih postopkih, ki ni krajši od 15 dni od dne, ko je bilo odposlano obvestilo o naročilu;
- (b) rok za prejem ponudb za omejene postopke, ki ni krajši od deset dni od dne, ko je bilo odposlano povabilo k oddaji ponudb.

26.2. V nujnih primerih je rok iz točke 25.2, drugi pododstavek, in točke 25.3, točka (a), štiri dni.

27. *Elektronski katalogi*

27.1. Kadar je predpisana uporaba elektronskih komunikacijskih sredstev, lahko javni naročnik zahteva, da se ponudbe predložijo v obliki elektronskega kataloga ali da vključujejo elektronski katalog.

27.2. Kadar se dovoli ali zahteva predložitev ponudb v obliki elektronskih katalogov, javni naročnik:

- (a) to navede v obvestilu o naročilu;
- (b) v dokumentaciji za postopek javnega naročanja navede vse potrebne informacije v zvezi s formatom, uporabljeno elektronsko opremo ter tehnično ureditvijo in specifikacijami za povezavo v zvezi s katalogom.

27.3. Kadar je bila po predložitvi ponudb v obliki elektronskih katalogov sklenjena večstranska okvirna pogodba, lahko javni naročnik določi, da se za posamezna naročila ponovno

odpiranje konkurence izvede na podlagi posodobljenih katalogov po eni od naslednjih metod:

- (a) javni naročnik izvajalce povabi k ponovni predložitvi elektronskih katalogov, prilagojenih zahtevam zadevnega posameznega naročila;
- (b) javni naročnik obvesti izvajalce, da namerava iz že predloženih elektronskih katalogov zbrati informacije, potrebne za sestavo ponudb, prilagojenih zahtevam za zadevno posamezno naročilo, pod pogojem, da je bila uporaba navedene metode objavljena v dokumentaciji za postopek javnega naročanja za okvirno pogodbo.

27.4. Kadar javni naročnik uporabi metodo iz točke 27.3, točka (b), izvajalce obvesti o datumu in času, ko namerava zbrati informacije, ki so potrebne za sestavo ponudb, prilagojenih zahtevam zadevnega posameznega naročila, in jim omogoči, da odklonijo takšno zbiranje informacij.

Javni naročnik zagotovi, da je med obvestilom in dejanskim zbiranjem informacij na voljo dovolj časa.

Pred oddajo posameznega naročila javni naročnik zadevnemu izvajalcu predloži zbrane informacije in mu s tem omogoči, da izpodbija ali potrdi, da tako sestavljena ponudba nima nobenih vsebinskih napak.

27.5. Javni naročniki lahko naročila na podlagi dinamičnega nabavnega sistema oddajo z zahtevo, da se ponudbe predložijo v obliki elektronskega kataloga.

Javni naročniki lahko naročila na podlagi dinamičnega nabavnega sistema oddajo tudi z obvestilom kandidatom, da nameravajo iz že predloženih elektronskih katalogov zbrati informacije, potrebne za sestavo ponudb, prilagojenih zahtevam zadevnega posameznega javnega naročila.

28. *Odpiranje ponudb in prijav za sodelovanje*

28.1. V odprtih postopkih se pooblašчени predstavniki ponudnikov lahko udeležijo odpiranja ponudb fizično ali, če je tako predvideno v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, na daljavo prek videokonference.

28.2. Kadar je vrednost naročila enaka mejnim vrednostim iz člena 178(1) ali višja od njih, odgovorni odredbodajalec imenuje komisijo za odpiranje ponudb. Odredbodajalec lahko ob ponovnem odpiranju konkurence v sklopu okvirne pogodbe, za posamezno javno naročanje v okviru dinamičnega nabavnega sistema in v primerih iz točke 11.1, drugi pododstavek, razen točk (d) in (g) navedenega pododstavka, na podlagi analize tveganja to obveznost opusti.

Komisijo za odpiranje sestavljata najmanj dve osebi, ki predstavljata vsaj dve organizacijski enoti zadevne institucije Unije, ki nista hierarhično povezani med sabo. Da se prepreči kakršno koli nasprotje interesov, veljajo za ti osebi obveznosti iz člena 61.

Če predstavništva ali lokalne enote iz člena 153 ali izolirane enote v državi članici nimajo ločenih enot, se zahteva glede organizacijskih enot, ki naj ne bi bile hierarhično povezane med sabo, ne uporablja.

- 28.3. Pri medinstitucionalnem postopku javnega naročanja komisijo za odpiranje ponudb imenuje odgovorni odredbodajalec iz institucije Unije, ki je odgovorna za postopek javnega naročanja.
- 28.4. Javni naročnik s katero koli ustrezno metodo preveri in zagotovi celovitost prvotne ponudbe, vključno s finančno ponudbo, in dokazil o datumu in času njenega prejema v skladu s členom 152(3) in (5).

- 28.5. V odprtih postopkih, v katerih se naročilo odda na podlagi metode najnižje cene ali najnižjih stroškov v skladu s členom 170(4), se cene, navedene v ponudbah, ki izpolnjujejo zahteve, preberejo na glas.
- 28.6. Zapisnik o odpiranju prejetih ponudb podpiše oseba ali osebe, odgovorne za odpiranje, ali člani komisije za odpiranje. V njem se navedejo ponudbe, ki so skladne s členom 152, in tiste, ki teh zahtev ne izpolnjujejo, ter razlogi, zaradi katerih so bile ponudbe zavrnjene, v skladu s členom 171(4). Zapisnik se lahko podpiše v elektronskem sistemu, ki omogoča ustrezno identifikacijo podpisnika.

29. Ocenjevanje ponudb in prijav za sodelovanje

- 29.1. Odgovorni odredbodajalec lahko odloči, da komisija za ocenjevanje ponudbe oceni in razvrsti le na podlagi meril za oddajo, ter da se merila za izključitev in pogoji za sodelovanje ocenijo na druge ustrezne načine, ki zagotavljajo neobstoj nasprotja interesov.
- 29.2. Pri medinstitucionalnem postopku javnega naročanja komisijo za ocenjevanje imenuje odgovorni odredbodajalec iz institucije Unije, ki je odgovorna za postopek javnega naročanja. Sestava komisije za ocenjevanje v največji možni meri odraža medinstitucionalni značaj postopka javnega naročanja.
- 29.3. Prijave za sodelovanje in ponudbe, ki so primerne na podlagi točke 11.2 in ki niso nepravilne na podlagi točke 12.2 ali nesprejemljive na podlagi točke 12.3, se štejejo za dopustne.

30. Rezultati ocenjevanja in odločitev o oddaji

- 30.1. Izid ocenjevanja je predstavljen v poročilu o oceni, ki vsebuje predlog za oddajo javnega naročila. Poročilo o oceni datira in podpiše oseba ali osebe, ki so izvedle ocenjevanje, ali člani komisije za ocenjevanje. Poročilo se lahko podpiše v elektronskem sistemu, ki omogoča ustrezno identifikacijo podpisnika.

Če komisija za ocenjevanje ni imela pristojnosti za preverjanje ponudb na podlagi meril za izključitev in pogojev za sodelovanje, poročilo o oceni podpišejo tudi osebe, ki jim je odgovorni odredbodajalec dodelil to pristojnost.

30.2. Poročilo o oceni vsebuje:

- (a) ime in naslov javnega naročnika (v primeru medinstitucionalnega ali skupnega javnega naročanja zgolj naslov glavnega javnega naročnika) ter predmet in vrednost naročila ali predmet in najvišjo vrednost okvirne pogodbe;
- (b) imena zavrženih kandidatov ali ponudnikov in razloge za njihovo zavrnitev, pri čemer se sklicuje na dostop do javnega naročanja, eno od situacij iz člena 143(1) ali na pogoje za sodelovanje;
- (c) podatke o zavrženih ponudbah in razloge za njihovo zavrnitev, pri čemer se navede kateri od naslednjih razlogov:
 - (i) neskladnost z minimalnimi zahtevami iz člena 170(1), točka (a);
 - (ii) nedoseganje minimalnih ravni kakovosti iz točke 21.3;
 - (iii) ponudbe, za katere se ugotovi, da so neobičajno nizke, kot je navedeno v točki 23;
- (d) imena izbranih kandidatov ali ponudnikov in razloge za njihov izbor;
- (e) imena ponudnikov, ki se razvrstijo na podlagi dobljenih ocen, in zadevne utemeljitve;
- (f) imena predlaganih kandidatov ali uspešnih ponudnikov in razloge za njihov izbor;
- (g) delež naročila ali okvirne pogodbe, ki ga predlagani izvajalec namerava dati v podizvajanje tretjim stranem, če je ta delež znan.

30.3. Javni naročnik nato sprejme odločitev o oddaji javnega naročila, ki zajema naslednje:

- (a) odobritev poročila o oceni, ki vsebuje vse informacije iz točke 30.2, skupaj z:
 - (i) imenom uspešnega ponudnika in razlogi za njegov izbor z navedbo predhodno objavljenih pogojev za sodelovanje in meril za oddajo, vključno z razlogi za neupoštevanje priporočila iz poročila o oceni, kadar je to ustrezno;
 - (ii) če gre za postopek s pogajanjem brez predhodne objave, konkurenčni postopek s pogajanjem ali konkurenčni dialog, okoliščinami iz točk 11, 12 in 40, ki

upravičujejo njihovo uporabo;

(b) kadar je to ustrezno, razloge za odločitev javnega naročnika, da naročila ne odda.

30.4. Odredbodajalec lahko v vsakem od naslednjih primerov vsebino poročila o oceni in vsebino odločitve o oddaji združi v en sam dokument, ki ga podpiše:

- (a) pri postopkih, pri katerih je vrednost naročila nižja od mejnih vrednosti iz člena 178(1), kadar je prejeta le ena ponudba;
- (b) ob ponovnem odpiranju konkurence v sklopu okvirne pogodbe, kadar ni bila imenovana komisija za ocenjevanje;
- (c) v primerih iz točke 11.1, drugi pododstavek, točke (c), (e), (f)(i), (f)(iii), (h) in (m), kadar ni bila imenovana komisija za ocenjevanje.

30.5. Pri medinstitucionalnem postopku javnega naročanja odločitev iz točke 30.3 sprejme javni naročnik, odgovoren za postopek javnega naročanja.

31. Obveščanje kandidatov in ponudnikov

31.1. Javni naročnik vse kandidate ali ponudnike sočasno in individualno po elektronski poti obvesti o sprejetih odločitvah v zvezi z izidom postopka, in sicer čim prej po kateri koli od naslednjih faz:

- (a) po fazi odpiranja za primere iz člena 171(3);
- (b) pri postopkih javnega naročanja, organiziranih v dveh ločenih fazah, po sprejetju odločitve na podlagi meril za izključitev in pogojev za sodelovanje;
- (c) po odločitvi o oddaji javnega naročila.

V vsakem primeru javni naročnik navede, zakaj prijava za sodelovanje ali ponudba ni bila sprejeta, in razpoložljiva pravna sredstva.

Javni naročnik pri obveščanju uspešnega ponudnika navede, da sporočena odločitev ne pomeni zaveze z njegove strani.

V primerih iz prvega pododstavka, točka (a), se obvesti le ponudnika, ki ga odločitev

neposredno zadeva. V primerih iz prvega pododstavka, točka (b), se obvestila o odločitvi, sprejeti na podlagi meril za izključitev in pogojev za sodelovanje v dinamičnem nabavnem sistemu, posamezno pošljejo zadevnim kandidatom.

31.2. Javni naročnik informacije iz člena 173(3) sporoči čim prej, v vsakem primeru pa v 15 dneh od prejema zahteve v pisni obliki. Kadar javni naročnik odda javna naročila za svoj račun, uporabi elektronska sredstva. Ponudnik lahko zahtevo prav tako pošlje z elektronskimi sredstvi.

31.3. Kadar javni naročnik za sporočanje informacij uporabi elektronska sredstva, se šteje, da so kandidati ali ponudniki informacije prejeli, če lahko javni naročnik dokaže, da jih je poslal na elektronski naslov, naveden v ponudbi ali prijavi za sodelovanje.

V takem primeru se šteje, da je kandidat ali ponudnik informacije prejel na dan, ko jih je javni naročnik poslal.

POGLAVJE 2

Določbe, ki se uporabljajo za naročila, ki jih institucije Unije oddajo za svoj račun

32. Osrednji nabavni organ

32.1. Osrednji nabavni organ lahko deluje kot:

- (a) veletrgovec za blago in storitve, ki kupuje, skladišči in ponovno prodaja drugim javnim naročnikom, ali
- (b) posrednik, ki sklepa okvirne pogodbe ali upravlja dinamične nabavne sisteme, ki jih lahko uporabljajo drugi javni naročniki, kot je objavljeno v prvotnem obvestilu.

32.2. Osrednji nabavni organ vse postopke javnega naročanja izvaja z uporabo elektronskih komunikacijskih sredstev.

33. Sklopi

33.1. Kadar je ustrezno, tehnično izvedljivo in stroškovno učinkovito, se naročila oddajo v obliki ločenih sklopov znotraj istega postopka.

33.2. Kadar se predmet naročila razdeli na več sklopov, od katerih je vsak predmet posameznega naročila, se pri celotni oceni uporabljene mejne vrednosti upošteva skupna vrednost vseh sklopov.

Kadar je skupna vrednost vseh sklopov enaka mejnim vrednostim iz člena 178(1) ali višja od njih, se za posamezen sklop uporabljajo člen 166(1) in člena 167 in 168.

33.3. Kadar se naročilo odda v obliki ločenih sklopov, se ponudbe ocenijo ločeno za vsak sklop. Če

se istemu ponudniku odda več sklopov, se lahko za vse te sklope podpiše ena sama pogodba.

34. *Javna naročila z več izvajalci*

34.1. Javna naročila z več izvajalci se lahko uporabljajo le, kadar je potrebno, da se za kritično blago, gradnje ali storitve pretirano ne zanaša na enega samega ponudnika ali da enake ali skoraj enake storitve, dobave blaga ali gradnje vzporedno opravljajo različni izvajalci.

34.2. Pri uporabi javnih naročil z več izvajalci se naročila oddajo v okviru istega postopka. Pri celotni oceni uporabljene mejne vrednosti se upošteva skupna vrednost vseh predvidenih naročil, katerih predmeti so enaki ali skoraj enaki.

Kadar je skupna vrednost vseh naročil, ki se bodo oddala, enaka mejnim vrednostim iz člena 178(1) ali višja od njih, se za posamezna naročila uporabljajo člen 166(1) in člena 167 in 168.

34.3. Javni naročnik v dokumentaciji za postopek javnega naročanja navede največje število naročil, ki se bodo oddala. Naročila, ki izhajajo iz javnih naročil z več izvajalci, se oddajo po vrstnem redu iz točke 30.2, točka (e), v navedenem vrstnem redu pa se tudi podpišejo pogodbe zanje, razen če obstajajo ustrezno utemeljeni razlogi.

35. *Osnova za ocenjevanje vrednosti naročila*

35.1. Javni naročnik, da ugotovi, kateri ukrepi za obveščanje javnosti iz člena 166(1) in (2) se uporabljajo, ter da izbere postopek javnega naročanja, vrednost naročila oceni na podlagi skupnega zneska, ki ga je treba plačati, vključno z vsemi oblikami opcij in morebitnim podaljšanjem.

Ta ocena se pripravi najpozneje, ko javni naročnik začne postopek javnega naročanja.

35.2. Pri okvirnih pogodbah in dinamičnih nabavnih sistemih se upošteva najvišja vrednost vseh naročil, predvidenih v celotnem obdobju trajanja okvirne pogodbe ali dinamičnega nabavnega sistema.

Pri partnerstvih za inovacije se upošteva najvišja ocenjena vrednost raziskovalnih in razvojnih dejavnosti, ki se bodo odvijale v vseh fazah predvidenega partnerstva, ter najvišja ocenjena vrednost gradenj, blaga ali storitev, ki se bodo nabavile ob koncu predvidenega partnerstva.

Kadar javni naročnik predvidi izplačila kandidatom ali ponudnikom, jih mora upoštevati pri izračunu ocenjene vrednosti naročila.

35.3. Pri javnih naročilih storitev se upoštevajo:

- (a) če gre za zavarovalne storitve: višina premije in druge oblike plačila;
- (b) če gre za bančne ali finančne storitve: honorarji, provizije, obresti in druge vrste plačil;
- (c) če gre za projektne natečaje: honorarji, provizije, ki jih je treba plačati, in druge oblike plačila.

35.4. Pri javnih naročilih storitev, pri katerih ni navedena skupna cena, ali pri javnih naročilih blaga na podlagi finančnega zakupa, najema ali nakupa s pridržanim lastništvom, je osnova za izračun ocenjene vrednosti naročila:

- (a) pri pogodbah, sklenjenih za določen čas:
 - (i) kadar trajajo 48 mesecev ali manj (v primeru storitev) ali 12 mesecev ali manj (v primeru blaga): skupna vrednost naročila do konca veljavnosti pogodbe;
 - (ii) kadar trajajo več kot 12 mesecev (v primeru blaga): skupna vrednost, vključno z ocenjeno preostalo vrednostjo;
- (b) pri pogodbah, sklenjenih za nedoločen čas ali za več kot 48 mesecev (slednje v primeru naročil storitev):

35.5. mesečna vrednost, pomnožena z 48. Pri naročilih storitev ali blaga, ki se oddajajo redno ali se po določenem obdobju podaljšajo, je osnova za izračun ocenjene vrednosti naročila:

- (a) skupna dejanska vrednost zaporednih naročil iste vrste, oddanih v zadnjih 12 mesecih ali predhodnem proračunskem letu, prilagojena, kadar je to mogoče, da se upoštevajo spremembe pri količini ali vrednosti, ki bi nastale v 12 mesecih po prvotnem naročilu;
- (b) skupna ocenjena vrednost zaporednih naročil iste vrste, ki se bodo oddala tekom proračunskega leta.

35.6. Pri naročilih gradenj se poleg same vrednosti gradnje upošteva tudi ocenjena skupna vrednost blaga in storitev, potrebnih za izvedbo gradnje, ki jih javni naročnik da na voljo izvajalcu.

35.7. Pri koncesijskih pogodbah je vrednost ocenjeni celotni promet, ki ga imetnik koncesije ustvari v času trajanja pogodbe.

Vrednost se izračuna s pomočjo objektivne metode, navedene v dokumentaciji za postopek javnega naročanja, pri čemer se upoštevajo zlasti:

- (a) prihodki od pristojbin in glob, ki jih plačajo uporabniki gradenj ali storitev, če te niso pobrane v imenu javnega naročnika;
- (b) vrednost nepovratnih sredstev ali kakršnih koli drugih finančnih koristi, dobljenih od tretjih strani za izvajanje koncesije;
- (c) prihodki od prodaje sredstev, ki so del koncesije;
- (d) vrednost vsega blaga in vseh storitev, ki jih imetniku koncesije da na voljo javni naročnik, če so potrebni za izvedbo gradenj ali opravljanje storitev;
- (e) plačila kandidatom ali ponudnikom.

36. *Obdobje mirovanja pred podpisom pogodbe*

36.1. Obdobje mirovanja začne teči:

- (a) na dan po tem, ko se z elektronskimi sredstvi sočasno pošljejo uradna obvestila uspešnim in neuspešnim ponudnikom, ali,
- (b) v primeru, da se naročilo odda ali okvirna pogodba sklene v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točka (b), na dan po objavi obvestila o oddaji javnega naročila iz točke 2.4 v *Uradnem listu Evropske unije*.

Po potrebi lahko javni naročnik podpis pogodbe zaradi dodatnega pregleda odloži, če je to upravičeno zaradi zahtevkov ali pripomb, ki so jih predložili neuspešni oziroma oškodovani kandidati ali ponudniki, ali zaradi kakršnih koli drugih ustreznih informacij, prejetih v obdobju iz člena 178(3). Če pride do odložitve, so vsi kandidati ali ponudniki o tem obveščeni v treh delovnih dneh po sklepu o odložitvi.

Kadar se naročilo ne more oddati predvidenemu uspešnemu ponudniku ali se okvirna

pogodba ne more skleniti s predvidenim uspešnim ponudnikom, lahko javni naročnik naročilo odda naslednjemu najboljšemu ponudniku ali okvirno ponudbo sklene z naslednjim najboljšim ponudnikom.

36.2. Obdobje iz točke **36.1** se ne uporablja v naslednjih primerih:

- (a) v postopkih, pri katerih je predložena samo ena ponudba;
- (b) pri posameznih naročilih na podlagi okvirne pogodbe;
- (c) pri dinamičnih nabavnih sistemih;
- (d) v postopku s pogajanjem brez predhodne objave iz točke 11, razen za naročila, oddana v skladu s točko 11.1, drugi pododstavek, točka (b).

POGLAVJE 3

Javno naročanje na področju zunanjih ukrepov

37. *Posebne določbe v zvezi z mejnimi vrednostmi in ureditev oddaje naročil na področju zunanjih ukrepov*

Točka 2, razen točke 2.5, točke 3, 4 in 6, točke 12.1, točka (a) in točke (c) do (f), točka 12.4, točka 13.3, točki 14 in 15, točke 17.4 do 17.8, točki 20.4 in 23.3, točka 24, točki 25.2 in 25.3 ter točke 26, 28, in 29, razen točke 29.3, se ne uporabljajo za pogodbe o javnih naročilih iz člena 181(2), ki jih sklenejo javni naročniki ali so sklenjene v njihovem imenu. Točke 32, 33 in 35 se ne uporabljajo za javno naročanje na področju zunanjih ukrepov. Se pa za tovrstno javno naročanje uporablja točka 36. Za namen točke 36.1, drugi pododstavek, je trajanje obdobja mirovanja določeno v členu 181(1).

O izvajanju določb o javnih naročilih iz tega poglavja odloča Komisija, ki odloča tudi o ustreznih kontrolah, ki jih mora izvajati odgovorni odredbodajalec, kadar Komisija ni javni naročnik.

38. *Objava*

38.1. Po potrebi se predhodno informativno obvestilo o pozivih k oddaji ponudb na podlagi omejenega postopka ali odprtega postopka iz točke 39.1, točka (a) oziroma (b), čim prej po elektronski poti pošlje Uradu za publikacije.

38.2. Obvestilo o oddaji naročila se objavi, ko je pogodba podpisana, razen kadar je naročilo

razglašeno za tajno – če je to še vedno potrebno – ali morajo njegovo izvajanje spremljati posebni varnostni ukrepi ali pa tako zahteva zaščita bistvenih interesov Unije ali države upravičenke in kadar se zdi, da objava obvestila o oddaji javnega naročila ni primerna.

39. Mejne vrednosti in postopki

39.1. Postopki javnega naročanja na področju zunanjih ukrepov so:

- (a) omejeni postopek iz člena 167(1), točka (b);
- (b) odprti postopek iz člena 167(1), točka (a);
- (c) lokalni odprti postopek;
- (d) poenostavljeni postopek.

39.2. Glede na mejne vrednosti se postopki javnega naročanja uporabljajo tako:

- (a) odprti ali omejeni postopek se lahko uporablja za:
 - (i) naročila storitev in blaga ter koncesijske pogodbe za storitve v vrednosti vsaj 300 000 EUR;
 - (ii) naročila gradenj in koncesijske pogodbe za gradnje v vrednosti vsaj 5 000 000 EUR;
- (b) lokalni odprti postopek se lahko uporablja za:
 - (i) naročila blaga v vrednosti vsaj 100 000 EUR in manj kot 300 000 EUR;
 - (ii) naročila gradenj in koncesijske pogodbe za gradnje v vrednosti vsaj 300 000 EUR in manj kot 5 000 000 EUR;
- (c) poenostavljeni postopek se lahko uporablja za:
 - (i) naročila storitev, koncesijske pogodbe za storitve, naročila gradenj in koncesijske pogodbe za gradnje v vrednosti manj kot 300 000 EUR;
 - (ii) javna naročila blaga v vrednosti manj kot 100 000 EUR;
- (d) naročila v vrednosti največ 20 000 EUR se lahko oddajo na podlagi ene same ponudbe;
- (e) plačila za postavke odhodkov, katerih vrednost znaša največ 2 500 EUR, lahko izvršijo

kar na podlagi računa brez predhodnega sprejetja ponudbe.

39.3. V omejenem postopku iz točke **39.1**, točka (a), se v obvestilu o naročilu navede število kandidatov, ki bodo povabljeni k predložitvi ponudb. Za javna naročila storitev se povabijo najmanj štirje kandidati. Kandidati, povabljeni k predložitvi ponudb, morajo biti dovolj številni, da se zagotovi resnična konkurenca.

Če je število kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje za sodelovanje ali razpolagajo z minimalno stopnjo zmogljivosti, manjše od najmanjšega števila, lahko javni naročnik k predložitvi ponudbe povabi samo tiste kandidate, ki izpolnjujejo merila za to predložitev.

39.4. Pri lokalnem odprtem postopku iz točke 39.1, točka (c), se obvestilo o naročilu objavi vsaj v uradnem listu države prejemnice ali v enakovredni publikaciji, namenjeni lokalnim razpisom za zbiranje ponudb.

39.5. V okviru poenostavljenega postopka iz točke 39.1, točka (d), javni naročnik pripravi seznam najmanj treh ponudnikov po svoji izbiri brez objave obvestila.

Za poenostavljeni postopek so lahko ponudniki izbrani s seznama potencialnih ponudnikov iz točke 13.1, točka (b), ki se objavi na podlagi razpisa za prijavo interesa.

Če po posvetovanju s ponudniki javni naročnik prejme samo eno ponudbo, ki je administrativno in tehnično veljavna, se naročilo lahko odda pod pogojem, da so izpolnjena merila za oddajo.

39.6. Za javna naročila pravnih storitev, ki niso zajete v točki 11.1, drugi pododstavek, točka (h), lahko javni naročniki uporabijo poenostavljeni postopek, ne glede na ocenjeno vrednost naročila.

40. Uporaba postopka s pogajanjem za naročila storitev, blaga in gradenj

40.1. Javni naročniki lahko postopek s pogajanjem z eno samo ponudbo uporabijo v naslednjih primerih:

- (a) kadar se storitve zaupajo javnim organom ali neprofitnim institucijam ali združenjem in se nanašajo na dejavnosti, ki so institucionalne narave ali so namenjene zagotavljanju pomoči ljudem na socialnem področju;

- (b) kadar je postopek za oddajo javnega naročila neuspešen, kar pomeni, da javni naročnik ni prejel nobene kakovostno in/ali finančno primerne ponudbe; v tem primeru se lahko javni naročnik po razveljavitvi postopka za oddajo naročila pogaja z enim ali več ponudniki, ki jih izbere med ponudniki, ki so sodelovali v razpisu, pod pogojem, da se dokumentacija za postopek javnega naročanja ne spremeni bistveno;
- (c) kadar je po predčasni odpovedi obstoječe pogodbe treba skleniti novo pogodbo.

40.2. Za namene točke 11.1, drugi pododstavek, točka (c), se šteje, da so ukrepi, ki se izvajajo v kriznih razmerah, prestali preskus glede skrajne nujnosti. Odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil, po potrebi skupaj z drugimi zadevnimi odredbodajalci na podlagi prenosa pooblastil, ugotovi, da obstaja skrajna nujnost, in svojo ugotovitev redno preverja glede na načelo dobrega finančnega poslovanja.

40.3. Dejavnosti institucionalne narave iz točke 40.1, točka (a), vključujejo storitve, ki so neposredno povezane z zakonsko določenim poslanstvom organov javnega sektorja.

41. Razpisne zahteve

Z odstopanjem od točke 16.3 se lahko za vse postopke, ki vključujejo prijavo za sodelovanje, razpisne zahteve razdelijo glede na dve fazi postopka, pri čemer lahko prva faza vključuje le informacije iz točke 16.3, točki (a) in (f).

42. Roki za izvedbo postopkov

42.1. Za javna naročila storitev mora med dnevom, ki sledi dnevnu, ko je odposlano povabilo k oddaji ponudb, in zadnjim dnem za prejem ponudb preteči najmanj 50 dni. V nujnih primerih se lahko dovolijo tudi drugačni roki.

42.2. Ponudniki lahko pred iztekom končnega roka za prejem ponudb pošiljajo pisna vprašanja. Javni naročnik na ta vprašanja odgovori pred iztekom končnega roka za prejem ponudb.

42.3. V omejenem postopku je rok za prejem prijav za sodelovanje najmanj 30 dni od dne, ki sledi dnevnu, ko je objavljeno obvestilo o naročilu. Med dnevom, ki sledi dnevnu, ko je odposlano povabilo k oddaji ponudb, in zadnjim dnem za prejem ponudb mora preteči najmanj 50 dni. V določenih izjemnih primerih se lahko dovolijo tudi drugačni roki.

42.4. V odprtem postopku so roki za prejem ponudb, ki se začnejo na dan, ki sledi dnevnu, ko je objavljeno obvestilo o naročilu, najmanj:

(a) 90 dni za naročila gradenj;

(b) 60 dni za naročila blaga.

V določenih izjemnih primerih se lahko dovolijo tudi drugačni roki.

42.5. V odprtih lokalnih postopkih so roki za prejem ponudb, ki se začnejo na dan, ko je objavljeno obvestilo o naročilu, najmanj:

- (a) 60 dni za naročila gradenj;
- (b) 30 dni za naročila blaga.

V določenih izjemnih primerih se lahko dovolijo tudi drugačni roki.

42.6. Za poenostavljeni postopek iz točke 39.1, točka (d), imajo kandidati za predložitev ponudb na voljo najmanj 30 dni od dne, ko je odposlano povabilo k oddaji ponudb.

PRILOGA II

Korelacijska tabela

Uredba (EU, Euratom) 2018/1046	Ta uredba
Člen 1	Člen 1
Člen 2	Člen 2
Člen 3	Člen 3
Člen 4	Člen 4
Člen 5	Člen 5
Člen 6	Člen 6(1)
Člen 7	Člen 7
Člen 8	Člen 8
Člen 9	Člen 9
Člen 10	Člen 10
Člen 10(3)	Člen 10(4)
Člen 10(4)	Člen 10(5)
Člen 10(5)	Člen 10(6)
Člen 11	Člen 11
Člen 12	Člen 12
Člen 13	Člen 13
Člen 14	Člen 14

Člen 15	Člen 15
Člen 15(2)(a)	-
Člen 15(2)(b)	-
Člen 16	Člen 16
Člen 17	Člen 17
Člen 18	Člen 18
Člen 19	Člen 19
Člen 20	Člen 20
Člen 21	Člen 21
Člen 21(2)(a)(i)	-
Člen 21(2)(a)(ii)	-
Člen 22	Člen 22
Člen 23	Člen 23
Člen 24	Člen 24
Člen 25	Člen 25
Člen 26	Člen 26
Člen 27	Člen 27
Člen 28	Člen 28
Člen 29	Člen 29
Člen 30	Člen 30
Člen 31	Člen 31

Člen 32	Člen 32
Člen 33	Člen 33
Člen 34	Člen 34
Člen 35	Člen 35
Člen 36	Člen 36
Člen 36(3)(c)	-
Člen 36(3)(d)	Člen 36(3)(c)
Člen 36(3)(e)	Člen 36(3)(d)
Člen 36(3)(f)	Člen 36(3)(e)
Člen 36(3)(g)	Člen 36(3)(f)
Člen 37	Člen 37
Člen 38	Člen 38
Člen 38(6)	Člen 38(7)
Člen 39	Člen 39
Člen 40	Člen 40
Člen 41	Člen 41
Člen 41(5)(g)	Člen 217(2)
Člen 41 (5)(i)	Člen 217(2)
Člen 41(5)(j)	Člen 256
Člen 41(8)	-
Člen 41(9)	Člen 41(8)

Člen 41(10)	Člen 41(9)
Člen 41(11)	Člen 41(10)
Člen 42	Člen 42
Člen 43	Člen 43
Člen 44	Člen 44
Člen 45	Člen 45
Člen 46	Člen 46
Člen 47	Člen 47
Člen 48	Člen 48
Člen 48(2)	Člen 48(3)
Člen 49	Člen 49
Člen 50	Člen 50
Člen 51	Člen 51
Člen 52	Člen 52
Člen 53	Člen 53
Člen 54	Člen 54
Člen 55	Člen 55
Člen 56	Člen 56
Člen 57	Člen 57
Člen 58	Člen 58
Člen 59	Člen 59

Člen 60	Člen 60
Člen 61	Člen 61
Člen 62	Člen 62
Člen 63	Člen 63
Člen 64	Člen 64
Člen 65	Člen 65
Člen 66	Člen 66
Člen 67	Člen 67
Člen 68	Člen 68
Člen 69	Člen 69
Člen 70	Člen 70
Člen 71	Člen 71
Člen 72	Člen 72
Člen 73	Člen 73
Člen 74	Člen 74
Člen 75	Člen 75
Člen 76	Člen 76
Člen 77	Člen 77
Člen 78	Člen 78
Člen 79	Člen 79
Člen 80	Člen 80

Člen 81	Člen 81
Člen 82	Člen 82
Člen 83	Člen 83
Člen 84	Člen 84
Člen 85	Člen 85
Člen 86	Člen 86
Člen 87	Člen 87
Člen 88	Člen 88
Člen 88(1)	Člen 88(2)
Člen 88(2)	-
Člen 89	Člen 89
Člen 89(2)	-
Člen 89(3)	-
Člen 89(5)	Člen 89(3)
Člen 89(6)	Člen 89(4)
Člen 90	Člen 90
Člen 91	Člen 91
Člen 92	Člen 92
Člen 93	Člen 93
Člen 94	Člen 94
Člen 95	Člen 95

Člen 96	Člen 96
Člen 97	Člen 97
Člen 98	Člen 98
Člen 99	Člen 99
Člen 100	Člen 100
Člen 101	Člen 101
Člen 102	Člen 102
Člen 103	Člen 103
Člen 104	Člen 104
Člen 105	Člen 105
Člen 106	Člen 106
Člen 107	Člen 107
Člen 108	Člen 108
Člen 109	Člen 109
Člen 110	Člen 110
Člen 111	Člen 111
Člen 112	Člen 112
Člen 113	Člen 113
Člen 114	Člen 114
Člen 115	Člen 115
Člen 116	Člen 116

Člen 117	Člen 117
Člen 118	Člen 118
Člen 119	Člen 119
Člen 120	Člen 120
Člen 121	Člen 121
Člen 122	Člen 122
Člen 123	Člen 123
Člen 124	Člen 124
Člen 125	Člen 125
Člen 126	Člen 126
Člen 127	Člen 127
Člen 128	Člen 128
Člen 129	Člen 129
Člen 130	Člen 131
Člen 131	Člen 132
Člen 132	Člen 133
Člen 133	Člen 134
Člen 134	Člen 135
Člen 135	Člen 137
Člen 135(3)	Člen 137(4)
Člen 135(4)	Člen 137(5)

Člen 136	Člen 138
Člen 136(2)	Člen 138(3)
Člen 136(3)	Člen 138(4)
Člen 136(4)	Člen 138(5)
Člen 136(5)	Člen 138(7)
Člen 136(6)	Člen 138(9)
Člen 136(7)	Člen 138(10)
Člen 136(8)	Člen 138(11)
Člen 136(9)	Člen 138(12)
Člen 137	Člen 139
Člen 138	Člen 140
Člen 139	Člen 141
Člen 140	Člen 142
Člen 141	Člen 143
Člen 142	Člen 144
Člen 143	Člen 145
Člen 143(2)(b)	Člen 145(2)(c)
Člen 143(2)(c)	Člen 145(2)(d)
Člen 144	Člen 147
Člen 145	Člen 148
Člen 146	Člen 149

Člen 147	Člen 150
Člen 148	Člen 151
Člen 148(3)	Člen 151(4)
Člen 149	Člen 152
Člen 149(7)	Člen 152(8)
Člen 150	Člen 153
Člen 151	Člen 154
Člen 152	Člen 155
Člen 153	Člen 156
Člen 154	Člen 157
Člen 154(6)	Člen 157(7)
Člen 154(7)	Člen 157(8)
Člen 155	Člen 158
Člen 155(5)	Člen 157(6)
Člen 155(6)	Člen 158(7)
Člen 155(7)	Člen 158(8)
Člen 155(8)	Člen 158(9)
Člen 156	Člen 159
Člen 157	Člen 160
Člen 158	Člen 161
Člen 159	Člen 162

Člen 160	Člen 163
Člen 161	Člen 164
Člen 162	Člen 165
Člen 163	Člen 166
Člen 164	Člen 167
Člen 165	Člen 168
Člen 166	Člen 169
Člen 167	Člen 170
Člen 168	Člen 171
Člen 169	Člen 172
Člen 170	Člen 173
Člen 171	Člen 174
Člen 172	Člen 175
Člen 173	Člen 176
Člen 174	Člen 177
Člen 175	Člen 178
Člen 176	Člen 179
Člen 177	Člen 180
Člen 178	Člen 181
Člen 179	Člen 182
Člen 180	Člen 183

Člen 181	Člen 184
Člen 182	Člen 185
Člen 183	Člen 186
Člen 183(5)	-
Člen 184	Člen 187
Člen 185	Člen 188
Člen 186	Člen 189
Člen 187	Člen 190
Člen 188	Člen 191
Člen 189	Člen 192
Člen 190	Člen 193
Člen 191	Člen 194
Člen 192	Člen 195
Člen 193	Člen 196
Člen 194	Člen 197
Člen 195	Člen 198
Člen 196	Člen 199
Člen 197	Člen 200
Člen 198	Člen 201
Člen 199	Člen 202
Člen 200	Člen 203

Člen 201	Člen 204
Člen 202	Člen 205
Člen 203	Člen 206
Člen 204	Člen 207
Člen 205	Člen 208
Člen 206	Člen 209
Člen 207	Člen 210
Člen 208	Člen 211
Člen 208(3)	Člen 211(4)
Člen 208(4)	Člen 211(5)
Člen 208(5)	Člen 211(6)
Člen 209	Člen 212
Člen 210	Člen 213
Člen 211	Člen 214
Člen 212	Člen 215
Člen 213	Člen 216
Člen 214	Člen 217
Člen 215	Člen 218
Člen 215(2)	-
Člen 215(3)	Člen 218(2)
Člen 215(4)	Člen 218(3)

Člen 215(5)	Člen 218(4)
Člen 215(6)	Člen 218(5)
Člen 215(7)	Člen 218(6)
Člen 216	Člen 219
Člen 217	Člen 220
Člen 218	Člen 221
Člen 219	Člen 222
Člen 220	Člen 223
Člen 220(2)	-
Člen 220(3)	Člen 223(2)
Člen 220(4)	Člen 223(3)
Člen 220(5)	Člen 223(4)
Člen 220(6)	Člen 223(5)
Člen 220(7)	-
Člen 220a	Člen 224
Člen 221	Člen 225
Člen 222	Člen 226
Člen 223	Člen 227
Člen 224	Člen 228
Člen 225	Člen 229
Člen 226	Člen 230

Člen 227	Člen 231
Člen 228	Člen 232
Člen 229	Člen 233
Člen 230	Člen 234
Člen 231	Člen 235
Člen 231(3)	-
Člen 232	Člen 236
Člen 233	Člen 237
Člen 234	Člen 238
Člen 235	Člen 239
Člen 236	Člen 241
Člen 237	Člen 242
Člen 237(2)	-
Člen 237(3)	Člen 237(2)
Člen 237(4)	Člen 237(3)
Člen 237(5)	Člen 237(7)
Člen 238	Člen 243
Člen 239	Člen 245
Člen 240	Člen 246
Člen 241	Člen 247
Člen 242	Člen 248

Člen 243	Člen 249
Člen 244	Člen 250
Člen 245	Člen 251
Člen 246	Člen 252
Člen 247	Člen 253
Člen 248	Člen 254
Člen 249	Člen 255
Člen 250	Člen 256
Člen 251	Člen 257
Člen 252	Člen 258
Člen 253	Člen 259
Člen 254	Člen 260
Člen 255	Člen 261
Člen 256	Člen 262
Člen 257	Člen 263
Člen 258	Člen 264
Člen 259	Člen 265
Člen 260	Člen 266
Člen 261	Člen 267
Člen 262	Člen 268
Člen 263	Člen 269

Člen 264	Člen 270
Člen 265	Člen 271
Člen 266	Člen 272
Člen 267	Člen 273
Člen 268	Člen 274
Člen 269	Člen 275
Člen 270	-
Člen 271	-
Člen 272	-
Člen 273	-
Člen 274	-
Člen 275	-
Člen 276	-
Člen 277	-
Člen 278	-
Člen 279(1)	Člen 277(3)
Člen 279(2)	-
Člen 279(3)	Člen 277(4)
Člen 279(4)	-
Člen 280	Člen 278
Člen 281(1)	Člen 279, prvi odstavek

Člen 281(2)	-
Člen 281(3)	Člen 279, drugi odstavek
Člen 282(1)	Člen 280, prvi odstavek
Člen 282(2)	Člen 280, drugi odstavek
Člen 282(3)	-

Skupna izjava o proračunski obravnavi obresti ali drugih stroškov zaradi preklicanih ali znižanih glob, drugih kazni ali sankcij ob sprejetju Uredbe (EU) 2024/...⁺

Evropski parlament in Svet sta se dogovorila, da se bodo vse obresti ali druge dajatve zaradi preklicanih ali znižanih glob, drugih kazni ali sankcij v sedanjem večletnem okviru beležile kot negativni prihodki. Gre za izjemo od prepovedi negativnih prihodkov, ki je omejena na to konkretno, nepredvidljivo situacijo.

Evropski parlament, Svet in Komisija se brez poseganja v zadevne pristojnosti strinjajo, da bodo ob upoštevanju preteklih izkušenj in pričakovanega prihodnjega razvoja v skladu z uporabo proračunskih načel finančne uredbe preučili dolgoročno trajnostno rešitev za financiranje takih obresti ali drugih stroškov, ki se bo začela uporabljati po letu 2027, tudi ko gre za obrestno mero na znesek glob ali drugih kazni, ki jo je treba v takih primerih plačati kot ustrezno nadomestilo podjetjem.

Skupna izjava Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije o enotnem orodju za podatkovno rudarjenje in oceno tveganja iz člena 36 finančne uredbe ob sprejetju Uredbe (EU) 2024/...⁺

Evropski parlament, Svet in Komisija (v nadaljnjem besedilu: tri institucije) se zavedajo, kako pomembno je izboljševati zaščito finančnih interesov Unije, kot je priznано v medinstitucionalnem sporazumu z dne 16. decembra 2020 in določeno v členu 325 PDEU.

Vse tri institucije se strinjajo, da je treba orodje še naprej razvijati v skladu s pravili o varnosti IT in varstvu podatkov. Da bi zmanjšali upravno breme in preprečili nesorazmerne stroške IT za države članice in druge uporabnike, se bodo upoštevali vzpostavljeni odobreni sistemi v državah članicah.

Tri institucije se zavezujejo, da bodo sodelovale pri nadaljnjem razvoju orodja. Komisija potrjuje, da bo orodje še naprej razvijala v posvetovanju s svojimi uporabniki in državam članicam ponudila podporo pri morebitnih tehničnih vprašanjih. Države članice bodo sodelovale s Komisijo, da bi vzpostavile sinergije za interoperabilnost z ustreznimi informacijskimi sistemi in podatkovnimi

⁺ UL: prosimo, da vstavite številko akta iz dokumenta COD 2022/0162.

zbirkami.

Potem ko Komisija oceni pripravljenost orodja na podlagi meril iz člena 36(6) finančne uredbe, se vse tri institucije ne glede na svoje pristojnosti zavežejo, da bodo v večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027 preučile možnost obvezne uporabe orodja in znova razpravljale o njej.

Enostranska izjava Komisije o sprostitev obveznosti ob sprejetju Uredbe (EU) 2024/...⁺

V okviru priprav na večletni finančni okvir za obdobje po letu 2027 bo Komisija proučila vprašanje razširitve možnosti za ponovno dajanje na razpolago odobritev, ki ustrezajo sprostitev obveznosti. To ne posega v prihodnji predlog Komisije o večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027 ali v pravico Komisije do zakonodajne pobude, kot je določena v Pogodbah.

Enostranska izjava Komisije o sistemu za zgodnje odkrivanje in izključitev ob sprejetju Uredbe (EU) 2024/...⁺

Evropska komisija se strinja, da je treba čim bolj zmanjšati upravno breme za organe držav članic v okviru ciljno usmerjene razširitve sistema za zgodnje odkrivanje in izključitev (EDES) na deljeno in neposredno upravljanje z državami članicami.

Komisija se zavezuje, da bo razvila celovite smernice in državam članicam zagotovila usposabljanja o izvajanju sistema EDES in uporabi njegove podatkovne zbirke.

Komisija bo še naprej izboljševala podatkovno zbirko sistema EDES, na primer z vpeljavo možnosti iskanja po več subjektih in izboljšanjem postavitve.

Komisija si bo prizadevala zagotoviti interoperabilnost med sistemom EDES in ustreznimi nacionalnimi sistemi, da bi se racionaliziral postopek in omogočilo hitrejše preverjanje, ali se zadevne osebe ali subjekti nahajajo v situaciji za izključitev.

Komisija potrjuje, da nobeno zaprosilo za dodatne informacije za namene sistema EDES ne bo presegalo tega, kar je nujno potrebno in sorazmerno, ter da bo obravnavano v skladu z veljavnimi pravili o varstvu podatkov. Poudariti je treba, da mnenje Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o predlogu Komisije za prenovitev finančne uredbe ne izraža nobenih pomislekov glede sistema EDES.

⁺ UL: prosimo, da vstavite številko akta iz dokumenta COD 2022/0162.

Komisija se je zavezala, da bo omogočila nemoten prehod na uporabo sistema EDES v polnem sodelovanju z državami članicami.
